

מגזין מיוחד המאגד
עבורכם את מבוחר
עלוני השבוע

שנה שישית
גיליון מספר 613

יוהכ"פ • האזינו
תשפ"ו

שבת

אתווקים

לוננים ותוכן של הארץ אורחים

חפשו את
חוברת העלוני
לילדים
מבית דפוס
'ספיד'

להרשמה לקבלת החוברת
במייל, מידי שבוע.

לחצו כאן

זמן קצת ויצאת השבת

ר"ת	מוצ"ש	ער"ש	
07:40	06:59	05:48	ירושלים
07:37	07:01	06:03	בני ברק
07:38	07:00	05:54	חיפה
07:38	07:02	06:04	אשדוד
07:39	07:00	05:47	בית שמש
07:39	07:01	06:05	קרית גת
07:38	06:59	05:57	נוף הגליל

פנים מאירות 8 ירושלים

טל' 02-500-4569

So25004569@Gmail.com

ספיד
דפוס
מהיר
ומתקדם

רגע להתבונן

הרב יחזקאל שובקס

מסר שבועי קצר
ערב יו"כ תשפ"ו

אורח לרגע תגובות הקוראים

תגובות על גליון ניצבים בענין 'החזרת ההרתעה'

קראתי בענין רב את המאמר. זה היה מאמר מחודש מאוד, שהבהיר כל כך יפה את הענין של איבוד ההרתעה. גם אהבתי מאוד את משל הרמזור. זו המחשה נפלאה לענין הכיבוי הרגשי, ומשקף מציאות עגומה שרבים נקלעים אליה. יישר כוח על התכנים.

*

מאמר נפלא, שמציף בעיה כאובה נוספת. קצת דומה לענין הבא:

אנו כמחנכים / כהורים רוצים להחזיר מושגים מרוממים, ולעיתים בשל כך אנחנו מרוממים את המושג 'ימים נוראים' כדוגמה עכשווית, עד כדי כך שבלי משים הפכנו אותו לגבוה מעל גבוהי ובלתי מושג לחלק מהשומעים, ובשל כך הם מתנתקים מכל התיאורים הנרגשים שלנו.

אין ספק שצריך לרומם מושגים, להכניס להם לדברים שבקדושה, אך בד בבד לראות שהדברים נקלטים אצל השומעים, והם מרגישים שיש להם כלים ישימים להגיע לאותם מושגים מרוממים, ולא שמושגים אלו שייכים לקדושי עליון, או ל'צולים' של הישיבה...

*

המאמר היה לי עמוק מדי, ולא מספיק מובן. לפעמים אתה כותב רעיון ארוך בכמה משפטים, וסומך על הקוראים החכמים שייבינו מעצמם. אני חושב שכדאי לך להאריך יותר ולהסביר יותר.

תגובות ניתן לשלוח למייל ptachlo1@gmail.com

אפשר רגע שו"ת קצר

שאלה: לאחרונה התודעתי לכך שאחד מהמשפחה שלי מאוד פגוע ממני. כבר כמה שנים. הוא גם לא מוכן לסלוח לי. כעת בערב יום-כיפור אני ממש מוטרד מכך.

תשובה: חשוב לבדוק במה הדברים אמורים. האם ייתכן שאכן פגעת בו מבלי משים? אולי יש משהו בהתנהגות שלך או בדיבור שלך שפוגע באחרים, ואתה לא מודע לכך?

אולי הסיבה שהוא לא מוכן לקבל סליחה, זה בדיוק בגלל חוסר המודעות שלך לענין, וכתוצאה מכך, גם חוסר ההכרה שלך במה שעשית. ככל שתהיה מוכן להכיר בזה, מסתבר שהוא יהיה מוכן לקבל התנצלות. לפעמים יתברר שאתה לא פגעת בו מעולם, וכי הוא זה שנפגע ממך, ולשווא. ואז זה ענין שלו לגמרי. הוא זה שצריך למצוא את הדרך כיצד לא להיפגע מאנשים שלא פוגעים בו כלל.

זה משהו שלא אתה ולא הוא תוכלו לקבוע, כי אתם הנוגעים בדבר. נדרש כאן מבט של מישור אובייקטיבי.

שאלות ניתן לשלוח למייל ptachlo1@gmail.com

'הכשרת השרץ' – מנגנון הגנה מסוכן

עוד אנחנו עם סיפור המלמד והתלמידים, וצברנו מאות הורים שכבר כועסים 'על החשבון' על המלמד של הילד, וגם צברנו מלמדים פגועים במספר לא פחות מזה. קיימת תופעה של **אצבע קלה על ההדק להתגולל את המלמדים**, שרובם ככולם מוסרים את נפשם יותר מכל אחד אחר, לחנך את התלמידים באהבה.

כעת בערב יום-כיפור, זה הזמן להיות כנים עם עצמינו. ההגנה הזאת קיימת אצל כל אחד מאיתנו: קל לזהות אותה אצל אחרים, אך קשה להודות בקיומה אצל עצמנו, כי ההיגיון שלנו כבר מעוות.

אני מכיר את זה בעצמי. כשמוישה-יודא דיבר, למרות כל האמפתיה שלי כלפיו והיכולת להבין אותו ואת מניעיו, בכל זאת רתחתי מבפנים. היה לי קשה לשאת את מה שמתרחש. אך אותו היגיון מעוות, ככל שזה נוגע אלי, זה הופך להיות היגיון צרוף. כמה היתרים הענקתי לעצמי במהלך החיים, להציק לאחרים, לגרום עוולות, להיכשל בחטאים??

*

אז איך באמת אפשר לזהות את כל אותם הגיונות מעוותים אצלנו?

חזרנו למוישה-יודא. הניסיון להציב בפניו מראה ולהוכיח לו את העיוות המחשבתי, הוא ניסיון שווא. בוא נזכור שהוא איש טוב בעצם. ולכן, ככל שהוא יקלוט את מה שעולל, הוא לא יהיה מסוגל לשאת את עצמו. ולכן ההגנה תילחם בכל הכוח.

אם אלחץ עליו, והוא יזהה סימן שבירה מתקרב בחומת ההגנה שבנה לעצמו, יקום ויברח. "המטפלים הללו! - יתרה באיש הראשון שיפגוש - אסור להתקרב אליהם! יש להם דעות חיצוניות הנוגדות דעת תורתנו הקדושה".

מה נכון?

נעבוד בשיטה הפוכה לגמרי. נלך ונחקור את המניעים לצורך של מוישה-יודא בשליטה. ככל שההבנה תתחיל לחלחל בו מלמטה, כשיבינו היטב את עצמו כיצד בכלל הכול התחיל, יהיה לו קל יותר לשאת את המעשים שלו, וכך פחות יצטרך להתגונן. ואז חומות ההגנה יתמוטטו מאליהן.

זה נכון לבני כל התנהגות שלנו. ברגע שאנו מרגישים שרגשי האשם כבדים מדי, ההגנות מתחילות להשתלט עלינו. ככל שאנחנו יכולים לתת לעצמינו חמלה, להבין איך הגענו למצב הזה, זה מקל עלינו לזהות את העיוות שבהיגיון.

אז אם הונית את חברת הביטוח, והסברתי לעצמי אלף ואחד תירוצים מדוע זה מותר, ואפילו הידור מצווה. עדיף שאחזקו בעצמי מדוע היה לי צורך להונות אותם? מה קורה איתי בנושא כספים? מדוע אני להוט כל כך להרוויח שקל נוסף, גם כשלא מגיע אלי ביושר?

דווקא אחרי שאני מבין את עצמי, יהיה קל יותר להודות שטעיתי כשהתרתי לעצמי.

רשימת ה"על חטא" ארוכה. אולי לא נספיק לפני יום כיפור את כל הרשימה. אז נתחיל בשורה אחת, ונתקדם לשורה נוספת.

גמר חתימה טובה לכולנו.

נפגשתי עם ר' מוישה-יודא. מלמד בכיתה ד'. באחת השיחות הוא מספר **נפלאות על עצמו**. "השליטה שלי בכיתה היא אבסולוטית. אני נכנס לכיתה, וכבר שניה לפני כן כולם ישובים במקום בדממה. העיניים מופנות אלי. כל העיניים".

אני נדרך.

"לפעמים, אני עושה איזה תנועה מהירה בידיים, לאו דווקא עם פשר, ופתאום אני רואה עשרות פרצופים מופחדים. זה נפלא - אני אומר לך. כך התפילה מתנהלת למופת..."

אני פוער עיניים, והוא מרגיש צורך להסביר: "אין לך מושג כמה ההורים נלחמים בשביל שהילדים שלהם ילמדו אצלי. הנה תראה את המכתב שקיבלתי הבוקר". תיכף מתחיל להקריא. "לכבוד המלמד הנערץ. הבן שלנו לא מפסיק לדבר על הרבה המיוחד..." בינתיים כבר התחלתי לספור, ואולי גם אתם. **התחלתי לספור את ה"הגנות" שלו.** כמה פעמים מגן על עצמו, מסביר את עצמו, מצדיק את עצמו.

על מה הוא צריך להגן? מי תוקף אותו? המתקפה היא פנימית.

וכאן נחוץ לתת הקדמה. ר' מוישה-יודא בחיי המעשה, הוא באופן כללי, בעל לב טוב, מודע לרגשות האחר, ורגיש לזולת.

מכל מיני סיבות שעוד נחקור אותו, יש לו צורך עצום להרגיש שליטה אבסולוטית על התלמידים. היטלטל לכל קורס ואימץ כל שיטה להשגת "שליטה בכיתה", והנה הצליח.

ניתן לומר זאת, אולי קצת בגסות: יש כאן נגיעה של 'התעללות'. הילדים מתכווצים מפחד והוא מתענג. ואני (וכנראה גם אתם) מזהים את זה מיד. הוא לא.

איך זה שהוא עצמו לא מזהה את זה?

מסתבר לומר, כי כאשר נתקל בילד המפחד הראשון, זה הציק לו. הרגיש לא בסדר עם עצמו. אך נאלץ להסדיר את רגשותיו, כדי למהר להרגיש טוב. ואז הגיע ההסבר כמו מאליו: "חינוכית, זה ממש טוב לכיתה. בזכות זה יש שקט בשיעורים, בזכות זה יש דרך ארץ... בזכות זה..."

בהמשך, כאשר הגיעה התלונה הראשונה מההורים, המתקפה הפנימית היתה קשה יותר. התהפך בלילה עשר פעמים. המצפון צבט אותו. והרי היה צריך להירדם. ואז צצה המחשבה: "ההורים הללו אין להם גבולות והורסים את הילד. אני מחנך את הילד כראוי". ואז נרדם בשלווה.

בשפה שלנו נקרא לזה: **"הכשרת השרץ"**. זו הגנה כמו כל ההגנות הקיימות, שבאה לעולם כדי להרגיע את הנפש המתייסרת. כדי להמשיך להרגיש טוב.

במאמר הקודם עסקנו במה שקראנו לו "כיבוי רגשי". (גם עמדנו על ההבדל ביניהם, עיי' שם) אך ההגנה הנוכחית היא מסוכנת הרבה יותר. כי כאשר נכבה רגש המצפון, והרגש מפסיק להציק, עדיין קיים שם ההיגיון המזכיר כל הזמן שאנחנו עושים עוול.

אך ב"הכשרת השרץ" גם ההיגיון מפסיק להציק. אדרבה, ההיגיון מגויס כדי להצדיק הכול. והנה הדרך בטוחה להמשיך לנהוג הלאה כך.

*

המאמרים מופיעים לצפייה ולהאזנה באתר "קול הלשון" או בפנייה למייל המצורף

לקבלת הגיליון בקביעות ptachlo1@gmail.com

16 אצמיה - דפוס ספרי - יו"כ פ - האזינו תלפ

לקוטים וספורים נפלאים

יום הכיפורים

ונחמד קרוב וידיד.

פתח החסיד ואמר בלב מורתת "הלא אם אזכה שבני יבוא ביום מן הימים וידפוק על דלת ביתי, ויצעק אלי: טאטע! הנני עוזב את דרכי וחוזר אליך", כמה גדולה

האהבה שלי אליו תהיה

באותה שעה, וכי הייתי חושב על התלאות והצער ועגמת הנפש שגרם לי מעודו ועד היום הזה, בוודאי שלא, שהרי עכשיו הנני שמח שחזר למקור מחצבתו ועולה על דרך המלך, כמו כן ממש הקב"ה שמח כביכול בכל יהודי החוזר אליו בתשובה, לא שגא מיעט לחטוא ואף אם חלילה הרבה לחטוא, שהרי כעת הוא מתחרט על כל מה שעשה ורוצה להתקרב אל ה', וזה מעורר אהבה עזה מן האב לבן, וכמו שאמרו במדרש אגדה (תנא דבי אליהו פרק לא) "מעיד אני עלי שמים וארץ, שהקב"ה יושב ומצפה להן לישראל, יותר ממה שמצפה האב לבנו והאישה לבעלה שיעשו תשובה".

שנה אחת בלילה שלפני יום הכיפורים, אמר הרה"ק רבי אלימלך

מליזענסק זיע"א לכמה מתלמידיו: אם רצונכם לדעת איך לעשות את מנהג הכפרות כפי שצריך, לכו

"כְּכֹלֵב הֵשֵׁב עַל קִיאוֹ" (משלי כו, יא)?

הוא זוכר את עצמו לפני שנה, בדיוק באותה הסיטואציה.

גם אז זה היה רגע אחד נוקב, כמה שעות לפני יום הכיפורים. רגע שבו שאל את עצמו בכנות: עם מה אני נגש ליום הקדוש הזה?

מה, אני נכנס ליום כפור - רק כדי לצאת אותו הדבר? הוא לא היה זקוק אז להרבה חשבון נפש כדי לדעת שהמצב האישי שלו חייב שפור. מכף רגל ועד ראש אין בו מתם. איפה החשק בעבודת ה'?

איפה הסבלנות בבית? איפה הרגע שלו כשמשוהו משבש את התכניות? איפה הלב שלו מול הסדור מדי יום?

כמה שעות של חשבון נפש מיסר טלטלו אותו, עד שהחליט רגע לפני הסעודה המפסקת: נגמר, אני מתחיל דף חדש!

ועכשיו? שנה אחת אחרי?

הוא מתבייש להודות - שום דבר לא השתנה.

כמה שנסה והבטיח לעצמו, כמה שעשה גדרים וגזר על עצמו קנסות, כמה שיחות ששמע וכמה השתדלויות שעשה - זה פשוט לא עבד.

ואל תטעו: מדבר באדם ששמע את המשפט "אין שום יאוש בעולם כלל" אולי אלפי פעמים בחייו, אבל ברגע זה - כל מה שהוא רוצה הוא פשוט להתנאש.

די. נסיתי. לא הלך. נסיתי שוב. גם לא הלך. אז בשביל מה לחזור שוב ושוב על אותם דברים - רק כדי למצא את עצמי שנה אחרי באותו מצב בדיוק?

"אמש היה זה שנאו לפני המקום משוקץ ומרוחק ותועבה והיום הוא אהוב ונחמד קרוב וידיד" (רמב"ם הלכות תשובה פ"ז ה"ו)

בירושלים של מעלה התגורר חסיד בן עליה ושמו רבי נחום יאס'ער זצ"ל מזקני וחשובי חסידי שטעפנשט - באיאן.

חסיד זה נולד והתגורר שנים רבות על אדמת רוסיה, ועל אף שהצליח לחנך את כל ילדיו בדרך ישראל סבא היה לו בן אחד שהושפע מסביבת הקומוניסטים, ועזב את דרך התורה רחמנא ליצלן.

מעולם לא דיבר רבי נחום על צערו הגדול שיש לו מבנו זה שהלך לרעות במקומות זרים, רק פעם ישבו אצלו חבורת אברכים דורשים ומבקשים, ואחד מן המשתתפים הזכיר לפניו דברי הרמב"ם

אלו, והיו שואלים ותמהים איך יתכן כדבר הזה, שברגע כמימרא יתהפך ממשוקץ ומרוחק ומתועב לאהוב

"וְחִתְּמֵנוּ בְּסֵפֶר חַיִּים טוֹבִים. חַיִּים שֶׁל יִרְאֵת שְׁמֶה. חַיִּים שֶׁנֶּעְבֵּד אוֹתָהּ בְּלֵב שָׁלֵם..."

וראו מה מתרחש בביתו של החייט שגר בקצה העיר. המחלות והפסד הממון שעברו עליו ועל נפשות ביתו

בשנה זו.

לאחר שסיים לקרוא אמר: "ריבוננו של עולם, אם נעשה חשבון על פי היושר, הרי שאתה חייב לי יותר ממה שאני חייב לך, אבל ערב יום הכיפורים היום, זמן סליחה ומחילה ולא ארצה לדקדק עמך בחשבון, בשל כך הננו מוחלים לך על כל מה שעשית לנו, וגם אתה תמחל לנו על כל העבירות שעשינו לך.

אחר כך מזג החייט כוס יין שרף, בירך עליה ואמר בקול רם: לחיים, ריבוננו של עולם! הננו מוחלים זה לזה על כל עוונותינו. כל העבירות שלנו בטלות ומבוטלות, כאילו לא היו כלל בעולם. לחיים! אכלו ושתו החייט ובני ביתו מתוך שמחה רבה מאוד.

לאחר שראו התלמידים כל זאת, שבו אל רבם, רבי אלימלך, וסיפרו לו כל מה שראו, וקשים היו בעיניהם דבריו של החייט ונראו כחוצפה כלפי הבורא.

אמר להם הרב הקדוש רבי אלימלך מליז'ענסק: דעו לכם כי כאשר אומר החייט את דבריו, מתכנסים ובאים

בשלב הזה, בדרך כלל, מגיעים החזוקים: "לא נורא, העקר הרצון". גם אם אתה רוצה לרצות - זה חשוב". "אל תתיאש, למרות הכל". אבל האם זה נכון?

אם העקר הוא הרצון - אז הנה, אנחנו מכריזים בזאת שאנחנו רוצים להיות האנשים הכי נפלאים וסבלניים, אנחנו רוצים להיות עובדי ה' באמת וללמד תורה לשמה... זהו? אפשר ללכת לישון? לרצות - זה מספיק?

מצד אחד ברור שלא: העבדה שרצינו מאוד להיות רגועים - לא מפחיתה מהעלבון של זה שהתפרצנו עליו. חייב להיות שנדרש מאתנו יותר מזה.

אבל מצד שני, איך אפשר לומר שדורשים מאתנו להצליח, הרי כל כך הרבה דברים אינם תלויים בנו?

מה נגיד על אדם שקבל על עצמו לברך מתוך ברכון - אבל נקלע למקום שבו אין ברכון? האם הוא אשם בכך?

מה נאמר על יהודי שהבטיח להיות סבלני ורגוע, והוא באמת נשך שפתים ימים ארוכים - אבל בשלב מסוים לא יכול היה עוד, והתפרץ? האם אפשר לדרש ממנו שלמות של מאה אחוז?

האם אדם כזה אמור להשבר, רק מפני שלא הצליח? כדי להבין קצת יותר את גבולות האחריות שלנו - הבה נצטייד בכללים הפשוטים שמביא ה"חובות הלבבות" בשער הבטחון.

בואו נתחיל מהסוף: ההצלחה הרוחנית - לא תלויה בנו. נקודה. לדגמה: נשתמש בקבלה טובה של "לקרא קריאת שמע בזמנה". האם אדם שמקבל על עצמו במלוא הרצינות להתעורר בזמן ולקרא קריאת שמע - יכול להבטיח לעצמו שאכן כך יקרה? לא. כי בדרך, למרות הרצון הטוב, עלולים להתרחש שבושים רבים.

להצליח לקיים בפעל את מה שעבודת ה' דורשת מאתנו - הדבר הזה נתון אך ורק בידי שמים.

רגע, אז אם כך - אפשר להכנס למטה ולזרק את מלוא האחריות על הקדוש ברוך הוא? לומר: "ריבוננו של עולם, אתה ממילא מחליט מתי אקום, אז אם אתה רוצה - תעיר אותי לקריאת שמע"? ממש לא.

להתנהגות כזו לא קוראים "בטחון בשם". קוראים לזה בשם אחר - הפקרות.

כי מה ש"השם רוצה" כבר ברור לחלוטין. הוא גלה את רצונו בתורה הקדושה. הוא אמר במפרש: "תקרא קריאת שמע בקומה", ויש זמן מדיק מהו "בקומה".

ובנקודה הזו, בדרך כלל, אנחנו מתבלבלים.

עם עלות השחר הלכו התלמידים אל ביתו של החייט, הציצו בחלון וראו כי החייט ובניו קמו בבוקר והתפללו תפילת שחרית פשוטה, כדרכם של חייטים.

אחר התפילה לבשו בני הבית בגדי שבת, הדליקו נרות וישבו מתוך שמחה רבה ליד השולחן הערוך בכל טוב.

טרם התחילו לאכול, לקח החייט ספר מן הארון, פתח אותו ואמר: ריבוננו של עולם, הגיע הזמן לעשות בינינו חשבון על כל העבירות שעשינו, כי זמן כפרה הוא כעת לכל ישראל.

התחיל החייט לקרוא מתוך הספר את כל העבירות שעשה במשך השנה, שאת כולם רשם לפניו בספר הזיכרון הזה.

לאחר שסיים, הוציא מן הארון ספר נוסף, גדול וכבד מן הראשון, וכך אמר: ריבוננו של עולם, קודם לכן הזכרתי את העבירות שעשיתי אני, ועכשיו אמנה את הצרות שעברנו מיום כיפורים בשנה שעברה, ואז התחיל לקרוא מתוך הספר השני את כל הצער והייסורים, כל הצרות, עגמת הנפש,

"חיים של פרנסה בנחת ובכבוד ובהתר, ולא תטרידנו הפרנסה בטרידת הזמן..."

של האיש..."

השיב רבי משה בנחישות תקיפה: "מה הקשר? יום

כיפור כבר חלף, ואז התפללתי 'תפילה זכה' ואמרתי שאני מוחל לכל מי שחטא כלפי. אין אמירה זו משחק ילדים גרידא, ונוסף לכך, האיש לבטח חזר בתשובה מאז", והמשיך לכתוב את המבוקש.

"אבינו מלכנו מחוק ברחמך הרבים כל שטרי חובותינו"

סיפר אחד ממשמשיו של האדמו"ר מטאלנא זצ"ל: התלוויתי פעם לרבי בנסיעה באוטובוס חזרה לביתו בבית וגן, והנה נזכר הרבי כי עליו לקנות תרופה מסוימת. נכנסתי עמו לבית מרקחת ידוע בירושלים, בו היו באותה עת שני רוקחים, אב ובנו. הרוקח האב, שכבר הכיר את הרבי, קידמו במאור פנים וביקש ממנו ברכה להצלחה, ובינתיים היה בנו עסוק עם לקוח אחר.

הבן עלעל בדפים שלפניו ואמר לאותו לקוח במעט טרוניה: "רשום כאן חוב ישן על שמך, אולי כבר הגיע הזמן לפרוע את החוב?" האב, בשמעו

הקב"ה בעצמו עם כל הפמליא שלו, ודברי האמת שאומר החייט גורמים שמחה, רצון וחדווה בעולם הזה ובעולם העליון."

"והנני מוחל במחילה גמורה לכל מי שחטא נגדי" (תפילה זכה)
פעם הובא לפני הגאון רבי משה פיינשטיין זצ"ל, דין תורה, בו פסק, כי אחד חייב להחזיר כסף, ליריבו בעל הדין השני.

פסק הדין ניתן, אבל החייב סירב למסור את הכסף. כאשר שאלו רבי משה לסיבת הסירוב, ענה: "ה'פסק' חסר תוקף! נעלמה ממר הלכה ברורה, הקובעת שדיני ממונות אינם נידונים בלילה!"

בשובה ונחת הסביר לו רבי משה, כי אין טעות בפסיקתו, וכי עליו להחזיר את הכסף.

חמישה חודשים לאחר מכן, שב אותו אדם אל רבי משה, וביקש תעודה שהוא שוחט מוסמך.

רבי משה אשר זכר את האיש, ולאחר שעמד על טיבו, נטל מיד את עטו והחל לכתוב.

הנוכחים בחדר, זכרו היטב את התפרצויותיו המעליבות של האיש בעבר, וסברו כי אין

הוא ראוי להיעזר ע"י רבי משה, התחילו לומר: "ראש הישיבה בוודאי זוכר את התנהגותו המעליבה

כי אם רצון ה' כל כך ברור ומפורש שנקום לזמן קריאת שמע, וההצלחה שלי להתעורר בזמן תלויה אך ורק בו – אז איפה התפקיד שלי בדיוק?

אומר ה"חובות הקבוצות": התפקיד האנושי מרכב משלושה חלקים – לבחור, להתכונן, ולהשתדל.

לבחור – פרושו להחליט: כן, אני רוצה לעשות את מה שדרוש ממני. אני רוצה לקרא קריאת שמע בזמנה, אני רוצה להצליח להתאפק מלהתפרץ בכעס.

זוהי נקדת העבודה הראשונה שלנו.

והאמת – למרות שזה נשמע קל, זה ממש לא כך. לפעמים, אחרי כשלוש חודשים, הרבה יותר קל להפסיק להתאכזב בכל פעם מחדש, הרבה יותר קל להתיאש ולהפסיק לרצות. אבל זו בדיוק העבודה: לרצות! לא להתיאש!

אנשים מתיאשים כשהם אמורים להצליח ולא מצליחים, ואז אומרים לעצמם: "טוב, כנראה אני לא מאלה שמסגלים להצליח".

אבל אם נבין שלא נדרש מאתנו להצליח, אם נבין שההצלחה כלל לא תלויה בנו – אז איזה מקום יש ליאוש? גם אם נכשלנו אלף פעמים – אין זה אומר דבר על התפקוד שלנו. כי המבחן – כלל לא בהצלחה הסופית.

ה"חובות הקבוצות" אומר זאת ביתר חריפות: גם השכר שהאדם מקבל על המצוות – איננו על ההצלחה עצמה, כי היא כלל לא תלויה בו!

את השכר מקבלים על הרצון – על כך שלא כבה את החשק, גם כאשר נדמה היה לו שזה לא רלוונטי עבורו.

השלב השני בתפקיד שלנו – הוא להתכונן.

בדיוק כפי שזה נשמע: להתכונן ברצינות לבחירה שלנו.

זה שהצהרתי על עצמי שאני רוצה לקרא קריאת שמע בזמנה או כל קבלה אחרת – לא אומר שאני באמת מתכונן לזה. רבים מן הדברים נותרים אצלנו בגדר של "מס שפתיים".

אנחנו רוצים להיות טובים – אבל כנראה רוצים דברים אחרים עוד יותר.

אם בחרתי – עלי להיות רציני. לא להמשיך הלאה כאלו לא החלטתי. לא להיות מאלה שמבטיחים – אך לא מקיימים.

"להתכונן" פרושו שהלב צריך להכנס לחשיבה על הנושא, לחפש פתרונות ולעורר את המוטיבציה הפנימית.

וכאן מגיע שיא התפקיד שלנו – ההשתדלות.

זאת חש שלא בנוח והעיר לבנו: "אל תיקח ממנו כסף עבור החוב, כבר מחלתי לו מזמן ואין לו כאן

"וְטָהַר רְעֵיוֹנָנוּ וּמַחְשְׁבוֹתֵינוּ כִּי שְׁנֵהֲיָה אֲנַחְנוּ דְּבוּקִים בְּךָ תָּמִיד" (תפילה זכה)

שום חוב."

רגז הבן וטען: "אם החלטת למחול לו, טוב מאוד, אבל

מקום ואין לו שעה. מכל אחד יש מה ללמוד".
(תנחומין ישעשעו נפשי)

למה לא מחקת את סכום החוב מן המחברת? אם מוחלים, צריכים גם למחוק! הנה, עכשיו גרמת לי אי נעימות, שאני מבקש ממנו כסף, בעוד אתה, בעל החנות, כבר מחלת לו."

הרבי הבחין במתח שנוצר, ולפתע ניגש אל השניים כשפניו נזהרות משמחה, ואמר להם: "רבותי, גרמתם לי הנאה מרובה בשיחה שלכם. עכשיו נתחדש לי דבר נפלא: בעשרת ימי תשובה מבקשים 'אבינו מלכנו מחוק ברחמין הרבים כל שטרי חובותינו' - מדוע 'מחוק' דוקא? רק הכוונה כדברי הבן - שאומרים לאבינו שבשמים, אם אכן מחלת לנו על העברות, למה הן נשארו כתובות? מבקשים אנו: מחוק ברחמין הרבים, אל תשאירן כתובות, שלא יבואו שוב לגבות. זו סנגוריה טובה ופשט טוב",

אמר להם הרבי. ועוד במשך כל הדרך לביתו חזר על הדברים למשמשו ואמר לו: "כל דבר הקורה בעולם שייך בהשגחה פרטית לכל אחד. הנה קיימנו 'הלומד מכל אדם'. מכל מצב שהוא יכולים ללמוד דבר מה לעבודת ה'. אין לך אדם שאין לו

אם בחרתי בטוב ואני מתכוון ברצינות - זה אמור להתבטא בהשתדלות מעשית. לעשות את כל מה שביכולתי כדי להצליח במשימה.

אם קבלתי על עצמי לקרוא קריאת שמע בזמנה - עלי לכוון שעון מעורר, להכניס למטה בשעה מקדמת, ולנסות לא לתת ליד שלי לכבות את השעון ברגע האמת.

אם בחרתי בשמירת עינים - עלי להתרחק ממקומות שעלולים להכשיל אותי.

אם בחרתי להעניק יחס לילדי - עלי להרחיק כל דבר שעלול לשאב את תשומת הלב על חשבונם.

התפקיד שלנו הוא לא להצליח - אלא להתאמץ. "להתאמץ" פירושו להתרחק מכל מה שמפריע לישיש את ההחלטה.

ואגב, אם אמרנו שההצלחה היא רק מאת ה' - אז "להשתדל" משמעו גם לעשות הכל כדי שהקב"ה יעניק לי את ההצלחה, וזה בולל, למשל, לא להתגאות, כי "המתגאה - אין אני והוא יכולים לדור במדור אחד" (סוטה ה, א).

וזה בולל גם להשאיר מחבר למקור הכוחות ולהתרחק מכל מה שמנתק אותי ממנו.

הקב"ה לא דן את האדם על ההצלחות. על מה בן? על הבחירה - האם רצית או שהתאשפת. על הכוונה - האם התכוונת ברצינות או שזה היה מס שפתיים. ועל ההשתדלות - האם התאמצת או שהמשיכת לנהג בהפקרות, בתקוה שמשוהו ישתנה מעצמו.

"אשרי איש שלא ישכחך" - שלא שוכח ולא זונח את רצונה. אשרי מי שבחר בך שוב ושוב, ומתכוון לךך במלוא הרצינות. "ובן אדם יתאמץ בך" - ועושה את כל שביכולתו כדי להיות טוב. "כי דורשיך - לעולם לא יכשלו!" - כי הם מבינים ש"הצלחה וכשלוך" כלל לא תלויים בהם. מהם נדרש - רק לרצות, להתכוון ולהשתדל. "ולא יכלמו לנצח כל החוסים בך!" (תהלים כח, ג).

כי אמנם בעולם שלנו מעריכים רק הצלחות ומתפעלים רק ממנה שנגררה טוב ומצטלם מצלח. רצון? מאמץ? - את זה לא רואים ואף אחד לא יודע להעריך.

אבל אנחנו לא מתביישים בכשלונות שלנו! אנחנו לא מתאששים! כי את שלנו - אנחנו עושים.

(נקודות של אור - ספינקא)

"פתח לנו שער

בעת נעילת שער"

המגיד מלובלין המשיך משל למצב בו אנו נמצאים קודם תפילת הנעילה: מעשה בצייד שטעה ביער והוא חרד, לפתע שמע משהו מתנועע בין העצים. קשתו דרוכה בידו מראה שמא זהו אריה, שיגר חץ אך דבר לא זו, התקרב ונוכח כי היה זה שיח יבש. שוב שמע רשרוש מאחוריו ושיגר חץ נוסף שתעה בין העצים, היה זה כנראה רק עלים.

מרב פחד על כל קול שלח חץ, עד שנתר בידו חץ אחד בלבד. ואז נשמעה שאגת אריה מקפאת דם, ולבו הלם - כי בחץ זה תלויים חייו.

הנמשל הוא: ארבעים ימי הרחמים מאחורינו, ימי התשובה עומדים להסתיים, ירינו חיצים - התפללנו ושיווענו, אך מי יודע אם פגענו. עתה לא נותר אלא חץ אחד, "תפילת נעילה", שחינו תלויים בה, ספרי חיים ומתים פתוחים ועלינו לירות

בכל עוז, אף שהיצר הרע גם ברגעים האחרונים רוצה להרוס הכל.

"גמר חתימה טובה"

הקורה בעולם שייך בהשגחה פרטית לכל אחד. הנה קיימנו 'הלומד מכל אדם'. מכל מצב שהוא יכולים ללמוד דבר מה לעבודת ה'. אין לך אדם שאין לו

"ויום טוב היה עושה בצאתו בשלום מן הקדש"

לקבלה במייל: LikutimNiflaim@gmail.com

לעילוי נשמות
הר"ר משה יהודה
ב"ר שלמה ז"ל
מרמורשטיין
נלב"ע כ"ז אייר תשע"ח
ת.נ.צ.ב.ה.
הונצח ע"י המשפחה

לעילוי נשמות
מרת שושנה ע"ה
ב"ר משה יהודה ז"ל
זילברשטיין
נלב"ע כ"ט כסלו תשס"ד
ת.נ.צ.ב.ה.
הונצח ע"י המשפחה

פניני פרשת השבוע

נושא השבוע: יום הכיפורים

בס"ד | גליון מס' 550

מהו הגילוי המרגש שזיכה את הנאשם?

לפני ה' תטהרו!

עסקה עם אבא...

היה זה במדינה שקטה בדרך כלל, אולי אפילו נידחת. בתחילה היו אלה שמועות, אך עם הזמן הלך החשש והתבסס, עד שתפס את הכותרות הראשיות. פושע מסוכן מתהלך בחוצות קריה, עושה ככל העולה על רוחו כאילו אין דין ואין דיין. אם לא די בזאת - מסתבר שהפושע הוא מומחה בינלאומי בבריחה, וכל מאמצי המשטרה לשים עליו את ידיה - עולים בתוהו...

הפושע הפך למבוקש מספר 1 במדינה, תמונתו הופצה בכל רשתות התקשורת, והמושל הבטיח פרס כספי יקר ערך למי שיביא לחשיפתו. בסופו של דבר, גם בו התקיימה האימרה 'סוף גב לתליה', כאשר אחרי כמה שבועות הוא נמצא, נעצר, ונשפט. משפטו היה מרתק: כתב האישום היה ארוך וחריג בכל קנה מידה, והכיל מגוון רחב של עבירות חמורות, עד שניתן לומר כי לא היה סעיף בחוק שהנאשם דילג ולא עבר עליו כמה וכמה פעמים...

רגע לפני הקראת גזר הדין, הבין הנאשם מה עתיד לקרות. עורכי הדין היו פסימיים, האוירה נטתה לחובתו, הוא כבר הבין שלא יצליח לצאת מהמשפט הזה בחיים... לפיכך, נקט בטקטיקה מעניינת, וביקש לדבר עם המושל בדחיפות, כי מידע יקר יש לו עבורו...

אנשי המושל לא מיהרו להשתכנע, אך בסופו של דבר, כשהבהיר שוב ושוב כי מדובר במידע יקר ערך עבור המושל, נקבעה הפגישה. הנאשם הגיע אזוק בידיו וברגליו, ונעמד מול המושל, שכבר היה סקורן ומרוחק. ואז פתח הנאשם ואמר:

'כבוד המושל, תשמע חדשות מעניינות: נכון יש לך בן שמסתובב עם אנשי עולם הפשע?'

המושל היה המום. מבע פניו החליף צבעים, פיו נאלם לרגע, וראשו נזרק לאחור בחוסר שליטה. 'זה לא יכול להיות...' מלמל בגמגום, 'זה לא יתכן... איך אתה יודע על זה?!' - שאל בחוסר אמון.

'אני יודע גם יודע' - השיב הנאשם בחיוך בלתי מוסתר, הוא ידע היטב כי הוא מכוון לנקודה הרכה ביותר של המושל. 'הוא גבוה קצת, עיניו חומות...' הוא גם כשרוני לא קטן... נכון?' -

עיניו של המושל נפקחו לרווחה, תיאור בנו העלה בו דמעות. תדמית המושל הקשוח נעלמה ואיננה, עם הזכרת בנו - הוא הפך לרך ורחמן... קולו נשבר, כגוש חנק עלה בגרונו כשנזקק לטובות הנאשם כדי לברר את גורל בנו. 'ומה קורה איתו? היכן הוא היום? הוא מתגעגע אליי? מה מצבו?'

המושל ירה את השאלות בסקרנות וגעגוע לבנו האהוב, שנעלם לפני 40 שנה ובחר לו חיי פשע דלוחים. 'אנא, תספר לי...' - התחנן המושל בדמעות, 'איני עומד בזה...'

בדיק לרגע הזה חיכה הנאשם. 'תשמע, אני מכיר אותך, אנחנו באים מאותו עולם, הוא דווקא היה חבר טוב שלי!'

עודנו שרויים תחת הרושם הכביר שהותירו בנו ימי ראש השנה, בהם עמדנו נרגשים בתפילות הנשגבות של היום, והתחננו מקירות ליבנו כי אבינו שבשמים יראה את ליבנו הנפתח והמתגעגע, יקבל אותנו באהבה ויעניק לנו מטובו. אנו בטוחים כי אכן נכתבנו לשנה טובה ומבורכת, ומייחלים כי נזכה לראות את הטוב הרב שזכינו בו בימים נעלים אלה.

עתה, בהתרגשות ובדריכות, אנו סופרים את השעות לקראת היום הקדוש בשנה, יום הכיפורים. יום בו נתעלה, ליבנו יטוהר, נפשנו תזדכך. ביום אחד, נתעטף בגדי לבן ונתנתק מצורת החיים היומיומית, נשכח את התענוגות

הגשמיים לצד הדאגות הרודפות, ונתכנס ליממה שכולה קדושה ואצילות, שכולה מלאה באויר פסגות צלול של חיי רוחניות נעלים. ביום הזה נכבס את כל חטאי העבר, נאפס את כל תנאי ההיסטוריה, ובתשובה באהבה - נהפוך אותם לזכויות כבירות!, כי ביום הזה יכפר עליכם - ויטהר את ליבנו לעבדו באמת!

לכן אנו פותחים את היום הזה מתוך התלהבות ושמחה באמירת הברכה 'שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה'. בדמעות אושר והתרגשות גואה נברך את הברכה, המבטאת את שמחת ליבנו לנוכח הזכות הכבירה שרק אנו זכינו לה. אין עוד אומה בעולם, שמלכה נותן לה הזדמנות למחוק את כל חטאיה כלפי ביממה אחת של תשובה ותחנונים. אנחנו זכינו, ועל כך אנו מודים!

כי מי שמוחל וסולח לנו, אינו רק מלך, אלא גם אבא. ומול אבא - הכל נראה אחרת... לאבא יש רחמים מובנים על בנו, לבו גואה באהבה לבניו, ויהי מה. אנחנו זכינו להיות בניו של מלך העולם ובוראו, ולכן - בהתקרב יום הכיפורים, גואה אהבתו האמיתית אלינו, שוטפת כל חטא, מנקה כל עוון, מבהירה כל כתם ומעניקה אינספור מתנות יקרות!

כל מה שאנו צריכים, הוא לחוש כבנים שחטאו לאביהם, להתחרט, ולחזור ולהתרפק על אבא שבשמים. לקרוא לו שוב ושוב בשם אבא, להזכיר אהבת אמת, לעורר את מעלתו הנדירה. אנו לא רק עם של מלך, אנו בנים של האבא הטוב בעולם!

את הסוד הזה חשף הרה"ק מקוברני זי"ע בביאור מדוע אנו מקדימים לרשימה ארוכה של בקשות את המילים 'אבינו מלכנו', ולא מסתפקים בלומר פעם אחת בתחילה ואחר כך להקריא את כל הרשימה. כי עיקר מטרתנו בבקשות הרבות והנרחבות הללו - הוא לזכות לומר שוב ושוב 'אבינו מלכנו', לעורר ידידות, לקרוא באהבה, להדגיש את המילה 'אבא...'. הבקשות חשובות, אך הרבה יותר חשוב לנו לזעוק מתוך געגוע: 'אבינו מלכנו, אבינו מלכנו - כי אנו בניך ואתה אבינו!'

כשאנו מתפללים, אנו לא רק מבקשים. אנחנו מתחברים, מתחבקים ומתרפקים, על אבא שבשמים. אנו חוזרים וקוראים לו 'אבינו' כדי לזכור ולהזכיר את היחס יוצא הדופן שיש בינינו - שהוא אבא, ואנו בניו, ואנו כה נרגשים ומודים על כך. רק בזכות היחס האהבי שלו אנו זוכים להתכבס ולהיטהר ביום הכיפורים, ולזכות ברוח נקיה וזכה, אפופת טוהר עילאי, שתלווה אותנו לשנת תשפ"ו מבורכת ומאושרת!

הזדמנויות ברגעי הלחץ...

ערב יום הכיפורים, הוא אחד הימים העמוסים והמתוחים בשנה. צריך להספיק לסיים 'כפרות', לא לשכוח להתקשר לאחל 'גמר חתימה טובה', לאכול סעודת חג כמצוות היום, לטבול, להתפלל מנחה בדמעות 'על חטא' טהורות, לאכול סעודה מפסקת, לברך את הילדים, וגם להספיק להגיע ל'כל נדר' מתוך רוגע ושלווה - להגיע לרגעים המרוממים בשנה מתוך מנוחה והרחבת הדעת...

הרשימה ארוכה, והיא עלולה לגרום ללחץ. בתוך הלחץ והמתח הטבעיים ביום הזה, ראוי לזכור את אשר גילה הרה"ק רבי יחזקאל מקוזמיר זי"ע שאמר: 'אם יהודי צועד לתפילת 'כל נדר', עטוף בטלית, ראשו תפוס שרעפים... לפתע פוגש בו יהודי אחר ומבקש את עזרתו - ייזהר ויישמר לכל ידחה אותו לאחר היום הקדוש, כי אותו יהודי המבקש את עזרתו - הוא הוא תשובתו, הוא שנשלח ממעל לסייע לו לטהר את נפשו בערב היום הקדוש!'

חשוב לזכור ולהפנים לשעות הלחץ, בערב יום הכיפורים, במהלכו וגם אחריו: לסייע ליהודי אחר או לבני המשפחה, להתייחס יפה לילדים ולנהוג בכבוד בשכנוך לבית הכנסת, זה לא דרך אגב, זה ה'לכתחילה'. זה מה ששלחו לנו ממרום, כדי לזכות אותנו במצוה כבירה שתסייע לנו לחתום דיננו לטובה ולזכות בגמר חתימה טובה!

הבה נאמץ את אותן מצוות בשמחה, נקפיד על יחס מכובד לכל יהודי, על סבלנות ראויה, על נהיגה בכבוד זה בזה ובפרט בבני משפחתנו - גם בעומק הלחץ. ובזכות זאת, ירכנו בורא עולם בגמר חתימה טובה ושנה טובה ומבורכת!

מצוה לפרסם! סגולה בדקה לעורר רצון לקדושה, לטבול לעילוי נשמות

הרה"ח הקדוש רבי פתחיה סעלישער בן הרה"ר יוסף יונה הי"ד רזנברג

מזקני חסידי בעלזא, נעקה"ש בשנות הזעם - י"ג בסיון תש"ד

לעילוי נשמות

ר שלמה פרץ ז"ל ב"ר מאיר גולדשמיט (אריאלי)

ת.נ.צ.ב.ה.

'מה?!' - שאג המושל המופתע. 'אתה מכיר אותו ממש מקרוב? היכן הוא? מה שלומם? האם הוא רוצה לשוב אליי?'

הנאשם חיך, התוכנית עובדת היטב... 'תשמע, אדוני המושל, אני מציע לך עיסקה: אתה סוגר לי את כל התיקים, מנקה ומוחק את כל העבר שלי, ובתמורה - אני חוזר למוטב וגם מחזיר את בנך יקירך מביצת העבריינות, היישר לטרקלין החם והנעים. כי רק אני יודע שגם הוא כבר מתגעגע אליך...'

אך שמע המושל את ההצעה, ומיד קפץ ואמר: 'סגור! זו עיסקת חיי! התיק שלך מחוק ומחול, אתה פותח דף חדש בחיים בלי שום ענישה, ואתה מביא לי את בני, אבל היום!' - אמר באושר ובהתרגשות. 'הידד!' - קרא לעבר יועציו, 'היום אני מקבל בחזרה את בני האהוב! מהיום אשוב לראותו עמי חי ופורה בארמוני!'

בימים אלו, כל אדם עורך את חשבון נפשו, עובר על ימי השנה החולפת, בודק האם התפלל ככוונה, האם השתמש במתנת הזמן וניצל אותה היטב, האם כל דיבוריו היו כהלכה, האם קבע עתים לתורה כראוי, האם התייחס לזולתו בכבוד ובהערכה, והאם לא חטא בבין אדם לחברו או בבין אדם למקום...

המסקנות עלולות להיות לא נעימות - בכל תחום יש מה לשפר, בתחומים רבים ניכרת שממה רוחנית... אוסף כתמים לא נעימים, חטאים מצחינים, עבירות שלא היינו רוצים שיתבטאו בהיסטוריה שלנו, אבל הן כאן. ואנו יודעים כי כל זה עולה על כף המאזניים, ומכריע את דיננו לשנה שלימה - ואין פלא כי הפחד מחלחל בליבנו. כדלים וכרשים אנו דופקים בדלת, ומחפשים דרך להתמודד עם ההיסטוריה הלא נעימה הזו, וגם לזכות בשנה טובה...

ברגעים אלה, אנו פועלים כמו אותו נאשם. אנו מתייחדים עם המלך - מלכו של עולם, ואומרים בדמעות חרטה: 'אבא יקר, נכון שההיסטוריה מלוכלכת וכואבת, ואני יודע שאינני זכאי לכלום, כי לפי מעשיי - מצבי בכי רע. אבל אני מבקש כי תמחק את כל התיק שלי, תנקה את ההיסטוריה, תאפס את כל העבר שלי ותהפוך את אשמותיי לזכויות, ובתמורה - - -

בתמורה אני משיב לך את בנך האובד, אותי! הלא אני בנך יחידך, ואתה אבי אוהבי... כמה הייתי שואף וחפץ לחיות תמיד בצילך, אך התרחקתי ולבי שבור, אני מלא בגעגועים לשוב אליך... ומי כמוך - אבא יקר, חפץ שבניך ישובו אליך, אתה רוצה לקבלם בתשובה ובאהבה... אז אנא, אבא אהוב ויקר, מחוק ברחמיך הרבים את כל חטאינו, ותקבל אותנו באהבה בחזרה לחיקך!'

וברור, שאבא שבשמים שמחה לנו בזרועות פתוחות, ישוש וישמח לשמע הדברים. אין דבר שאבא מצפה ומיחל לו כמו לראות את בניו שבים אליה, ואבא שבשמים - החפץ בטובתנו ורוצה בהצלחתנו, בוודאי יקבל את תשובתנו באהבה, ימחק לנו את ההיסטוריה, יפתח לנו דף חדש וחלק, ויעניק לנו שנה מוארת וזכה, שמחה ומאשרת!

כיצד להתמודד עם החושך?

התא הקטן היה צפוף וטחוב. ריח לא נעים שלט בו, וגם יצורים קטנים ועוקצניים הסתובבו בו בחופשיות. בתוכו, כאובים וצפופים, ישבו שלושת העבריינים שנכלאו כאן עד להודעה חדשה...

אך הצפיפות והטחוב, הסירחון והזוחלים, נחשבו לבעיה הקטנה. קשה מכל היתה העלטה הסמיכה, האפילה ששררה בתא בכל שעות היום והלילה. מדי בוקר נפתחה הדלת כדי חרץ צר, הושלך מעט אוכל פנימה, ומיד נטרקה הדלת במהירות בקול שקשוק מפתחות, והחושך המוחלט שב לשליטה מליאה...

קשה לשרוד בתא כלא צפוף ומחניק, קשה עוד יותר לעשות זאת בחושך כה סמיך ואימתני... בנוסף לכך, הסוהרים לא נתברכו ברחמים, והחליטו להקשות עוד על האסירים ושלחו את מזונם בצירוף כלים לא לגמרי מתאימים, כך הגיעה קצרת מרק מלווה במזלגות, כשרק מצקת ענקית אחת הוצמדה לקערה. כך הוגש להם לאסירים האומללים עוף, כשכלי האוכל היו מערוך ומברשת...

בכל יום, נדרשו האסירים לשפע יצירתיות, כדי להצליח לאכול מהמזון בכלים המשווים הללו, ועוד בחושך מוחלט. חוש המישוש עמד להם לעזר, דרכו זיהו מדי יום הן את המזון והן את הכלים, וניסו לחבר ביניהם. אלא שרק שניים מהם התברכו בחוש מישוש מחודד, ואילו האסיר השלישי - ממש לא הצליח להסתדר...

הוא ביקש מהם לסייע, ואחד האסירים נחלץ לעזרתו. מדי יום ניסה ללמדו פרק בהלכות מישוש באפילה, כיצד תופסים את הכלי במרכזו, ממששים ביד לכיוון הקצוות, עד שמבינים מה הידיית ומה החלק הנוגע באוכל. אחר כך ניסה ללמדו להבחין בין התחושה העוקצת של מזלג משונן, לבין התחושה החלקה של כף, ועד לתחושה הכואבת של סכין חדדה...

במשך כמה שבועות, ניסה האסיר 'החכם' ללמד את חברו, אך הסוהרים היו מחוכמים ויצירתיים ממנו. ביום בו הבין האסיר מהו שניצל וכיצד הוא נחתך - החלו הללו להגיש דווקא מרק, שנשפך על האסיר הטועה, וניצוצותיו הגיעו גם לשני חבריו הנרטבים... ביום בו הבין המסכן כי מרק נאכל בכף ואיך לזהותו - החלו

להביא פסטה, שהחליקה מהכף בקלות והפכה לעיסה דוחה על רצפת התא...

הימים חולפים, והאסיר המלמד כמו האסיר הלומד, הפכו מתוסכלים. כל יום מגישים כלים אחרים ומזון שונה, והם אינם מצליחים להדביק את הקצב וללמוד את הפרטים לאשורם... האסיר ממשיך להיחתך, חבריו ממשיכים להתלכלך, המזון לא מגיע לפיו, הוא נותר רעב, ונכשל בנסיונות הלמידה פעם אחר פעם...

התסכול הרב, הוביל את האסיר 'החכם' להתרעם על האסיר הנוסף השווה עימם, ופנה אליו בטרוניה: 'הרי שלושתנו כאן בתא, אני ואתה סובלים יחדיו מבורותו וטעויותיו של חברנו לתא, ולכן אני מנסה להתמסר ללמוד כיצד למשוש, כדי שגם הוא יוכל איכשהו להסתדר בעלטה הנוראית ובחושך המוחלט השורר כאן. אך אני נושא בעול הזה לבדי - - -

למה שלא תתנדב לסייע?!' - מחה האסיר 'החכם', 'הרי אתה רואה שאינני עומד בקצב, הסוהרים הללו מתחכמים ומביאים מזונות וכלים ממזינים שונים עד שאנו מתבלבלים שוב ושוב, מדוע אתה לא עוזר לי ללמד את המסכן? אולי הגיע הזמן שתפסיק לגרד את הקירות בשעמום, ותסייע לי ללמד את חברנו איך להסתדר בעזרת חוש המישוש?'

השיב לו האסיר: 'אתה אולי מורה טוב, אך אני אספר לך מה אני עושה לפתור את הבעיה, ותגיד לי את חוות דעתך... אתה מנסה ללמד אותו להסתדר בחושך, אך כל עוד כה חשוך כאן - לעולם יצליחו להתחכם איתנו ולהגיש לנו כלים לא מוכרים, מזון לא מזהה, והתוצאות לא תאחרנה להישפך וללכלך... במקום זאת, אני עובד במרץ לקדוח חור קטן שדרכו ייכנס אור - - -

תגיד לי אתה אם אינני צודק: הרי ברגע שיחדור לכאן קצת אור - כל הנסיונות לבלבל אותנו לא יועילו! אנחנו נזהה כל כלי, נכיר כל מנה, ונסתדר מצויין, בלי חוש מישוש ובלי למידה מורכבת! אם ייכנס לכאן אור - איש לא יצליח לבלבל אותנו יותר! האם זה לא חכם יותר לפעול כמוני?'

אנחנו מצויים כאן, בעולם הזה, והסוהר המציק לנו הוא היצר הרע. הוא מחשיך את הסביבה, מתחכם, לא חדל מנסיונותיו להכשיל אותנו, לגרום לנו להתלכלך... אנו מנסים לשמור את העיניים, ובטוחים כי אם רק נשנה את צורת הנסיעה בבוקר - יקל עלינו להתמודד. אך אז מגיע היצר היצירתי, ומציב מראות אסורים גם בדרך החדשה...

יהודי בטוח שאם רק יעבור לדירה גדולה ונעימה - הוא יהפוך לרגוע ושלם. וכשהזך קורה - הוא מגלה שם שכנים נרגנים, שמעמידים אותו בנסיונות קשים ביחסו אליהם, מדי יום ביומו... ככל שאנו מתמודדים מול הנסיונות - יצרנו הרע מתגבר ומתחדש, מתחכם איתנו, מעמיד אותנו בנסיונות חדשים שלא הכרנו בעבר, וכפי שאמרו חז"ל: 'יצרו של אדם מתגבר עליו בכל יום!'

לכן, המשימה הראשונה שלנו, היא להאיר את אפילת היצר. להכניס אור לתוך עולמנו, אור שיניס את הבלבול, יבריא את הנסיונות, יעניק לנו כוחות להתמודד מול תעתועי היצר והתחכמויותיו. האור הזה הוא בר השגה, והוא - אור התורה!

המאור שבה מחזיר למוטב, מאיר את חיי היום יום, פותח אלומה בוקת על חיינו, ונותן לנו את הכוחות להתמודד. מול אור התורה - כל כליו של היצר לא יצליחו, כל בלבוליו יירתעו לאחור. יהודי שמחובר לתורה ומתחזק בתורה, הוא איתן בהרבה, עמיד ומבוטח, שמחת החיים שלו מגינה ומצילה אותו מכל נסיונות היצר!

את יום הכיפורים נפתח בהתרפקות על ספרי התורה, בבקשת סליחה כי לא השתמשנו בכלי הזה מספיק, כי לא הסתייענו בו במידה מספקת כדי להתמודד ולהתגונן. את בקשת התשובה אנו פותחים במילים 'השיבנו אבינו לתורתך' - כי כשנשוב לתורה ונתחזק בה - יהיה לנו הרבה יותר קל כל ההמשך: 'וקרבו מלכנו לעבודתך', כמו גם לזכות ל'והחזירו בתשובה שלימה לפניך'...

בעומדנו בימי התשובה ותיקון המעשים, כשכל לב יהודי רוטט בהתרגשות וחוזר בתשובה על חטאיו, רצוי שנזכור את המשל הזה, אותו סיפר הרה"ק רבי בונם מפשיסחא זצ"ל, כדי שנחפש את הדרך לקדוח החוצה ולמצוא קצת אור, את אור התורה.

הבה נחפש היכן נוכל להוסיף אור: כיצד נוכל לחזק את לימוד התורה, כיצד נוסיף עוד שיעור תורה, כיצד נחזק יותר את עמלי התורה, כיצד נתרכז טוב יותר בלימוד התורה. זה החלק בו נוכל להוסיף אור, וכך - עם הגברת האור, יידחה כוחו של החושך, ינוס מפנינו היצר ותחבולותיו...

אך לא רק למודי התורה, גם נשות ישראל יכולות לפעול להוסיף באור התורה. יש להן תפקיד חשוב בעידוד בעליהן וילדיהן היוצאים ללמוד, בדאגה מסורה לצרכיהם ובתרומתן החשובה בויתורים מורכבים לפעמים - כדי לאפשר לבעל להוסיף בתורה. בכך הן הופכות שותפות חשובות בהגברת אור התורה, וגם הן זוכות לתוספת האור המעניקה להן כלים להתמודד עם נסיונות היצר!

כשאנו רוצים לשוב בתשובה ולהתקרב לאבינו שבשמים, בוודאי שעלינו להתחרט, להתוודות, ולקבל על עצמנו כי העתיד יהיה טוב יותר. אך כדי לצאת מהחושך - הנה הכלי, זו הדרך: הבה נוסיף את אור התורה. זהו האור שישנה את תנאי חיינו, ויהפוך אותם למאשרים ורוחניים יותר!

משיעוריו של מגיד השיעור הרה"ג אשר קובלסקי שליט"א

לשמיעת השיעורים בדף היומי ובנושאים נוספים חייגו: 073-2951342 | לקבלת העלון במייל: 6778160@gmail.com
לתרומות והנצחות (גם בכ. אשראי) למען הפצת העלון חייגו: 055-677-8160 | ניתן לתרום גם בעמדות נדרים פלוס

סיפור לשבת קודש

הכל נגזר בראש השנה ונחתם יום הכיפורים על כן אין לנו על מה להתלונן

סיפר הגה"צ ר' אלימלך בידרמן שליט"א: "סיפר לי יהודי שהיה גר באותו בניין שבו אירע אסון הקריסה במיאמי, מעשה מדהים. במשך שלושה שבועות יצא אותו יהודי עם בני משפחתו מהבית והתארח במקום אחר. והנה, לאחר שלושה שבועות שלא היה בבית, חזר היהודי לביתו עם בני משפחתו בשעת לילה מאוחרת. אלא שלמרבה הפתעתו, כשנכנס לבית וניסה להדליק את התאורה והמזגנים, הוא מגלה כי החשמל בבית לא עובד.

הוא ניסה לפתור את הבעיה, אך כשראה שיש פה משהו יותר רציני, החליט לזוהר על כך הלילה. ברוח לכל בר דעת, כי אין זה הגיוני לשהות בבית ללא תאורה, כשמזג הקיצי בחוץ ממש חתח. על כן, בצר לו ובלית ברירה, החליט ללכת עם משפחתו לשהות בבית מלון שהיה במרחק של כמה רחובות מביתם.

הם ירדו חזרה לרכב ונסעו אל בית המלון. כשהגיעו למלון, גילו כי החניה במלון עולה כסף. האב שרצה לחסוך כסף מאותה לינה, הוריד את משפחתו במלון. והחליט לחזור לביתו ולהחנות את רכבו בחניה הפרטית הממוקמת בחניון שתחת הבניין. הוא נכנס לחניון עם רכבו, החנה את הרכב, ועשה את דרכו ברגל אל מוחץ לבניין, לעבר בית המלון.

בינתיים, בעודו יוצא מהחניון, החל הוא לשמוע רעשים מוזרים, וברגע שיצא מהבניין אל תחת כיפת השמיים - באותו רגע הבניין קרס על כל יושביו ברעש גדול ונורא. היהודי החל לברוח מהמקום בבהלה נוראה, תוך כדי שחשב כי אם רק היה מתעכב עוד 10 שניות בחניון - הוא היה נקבר חי מתחת האדמה.

הוא רץ למלון, מוכה בתדהמה, והסביר למשפחתו על הנס העצום שאירע להם - בזכות כך שהגיעו בשעה מאוחרת וראו כי אין חשמל, למחרת שהדבר היה מעצבן ומצער מאד, הרי שזה היה הדבר שהציל אותם ממוות. דווקא הבעיה - הפכה להצלה הגדולה. איזה חסד עצום עשה להם ה' יתברך!

כותב הצדיק רבי אהרן ראטה זצ"ל (שומר אמונים, השגחה פרטית, טו): "דע לך כי כל צעדי של אדם ספורים ומנויים כמו שאמר איוב (לא, ד): 'וכל צעדי יספור', ולכן מברכים 'המכין מצעדי גבר', לומר שנגזר בשמים גם כמה צעדים יש לאדם לצעוד בימי חייו ובכל יום ממש".

כמה רוגע ושלווה יכול להיות לאדם בחייו אם יאמין שנגזר עליו כמה פסיעות יפסע היום, לאן ילך ומה יעשה. תבין, זה בכלל לא בידיים שלך! תפסיק להיות בלחץ בפקקים מתי תגיע, עד מתי תכנס שפססות את האוטובוס - נגזר עליך כמה תפסע, והאם תגיע ליעד ומתי. יותר מכך כותב המדרש תנחומא (שם): "ואף הרגליים אינן ברשותו - מה' מצעדי גבר, ו... מה יבין... (משלי ב, כד), ואדם הולך ואינו יודע להיכן הולך, אם לטוב אם לרע, אם למות אם לחיים".

איזה יסוד מבהיל שמשנה את כל החיים של היהודי! אתה לא הנהג, בורא עולם שולט לך ברגליים. והלא כבר אמרו רבותינו (סוכה נג ע"א): "רגליו דבר איניש איננו ערבין ביה, לאתר דמתבעי תמן מובילין יתיה" (תרגום: רגליו של אדם ערבות לו, למקום שמתבקש, לשם מובילות אותו). ופירש רש"י: "למקום שנגזר עליו למות בו, לשם רגליו מוליכות אותו".

הקב"ה מזעזע את כל העולם כולו

כדי שאנו היהודים נעשה תשובה שלמה

"אמר רבי אלעזר בר אבינא: אין פורענות באה לעולם אלא בשביל ישראל" (יבמות 60). אם ראית אסונות כבדים שבאים לעולם, זה מפני שה' מנסה לעורר את ישראל. בנין, תתעוררו, דבר גדול מתקרב אליכם. תחזרו בתשובה. אני מנסה להציל אתכם.

יום אחד הגיע יהודי חשוב לבקר את החפץ חיים - רבי ישראל הכהן מראדין. שואל אותו החפץ חיים: מה שלומך יהודי? "ב"ה הכל בסדר, תודה לה'", עונה בענווה. "וה' נשמע בחיך"? מוסיף החפץ חיים להתעניין. "תשמע כבוד הרב, מתחיל היהודי לענות בהתלהבות, כעת היה בעולם הרבה בלאגן. בסין קרס סכר ענק שגרם להצפה רבת מימדים, דבר שהביא למותם של אלפי אנשים.

אוי וויי, הזדעק החפץ חיים בצער נורא. אלפים מתו? ה' יצילנו. היהודי לא הבין את התרגשותו של החפץ חיים, והרגיעו מיד: רבנו, אל דאגה, אין שם יהודים בין ההרוגים ב"ה. לא קרה כלום, זה רק כמה סינים.

החפץ חיים קם ממקומו ואמר ברעדה: מה אתה חושב שהקב"ה הרג לחינם אלפי סינים? סתם משעמם לו חס ושלום? הוא עשה זאת כי הוא רוצה לדבר איתנו ולעורר אותנו. ואז עצר החפץ חיים לרגע ואמר: הדבר דומה לאדם העומד בשוק של וורשא. בעיר וורשא מדברים פולנית. אלא שאותו אדם נעמד על ארגז ומתחיל לצעוק בשפת האידיש. אמור נא לי בבקשה: למי הוא מדבר? האם לעם הפולני? הם הרי לא מבינים אידיש.

אז למי הוא מדבר באידיש? ליהודי וורשא, אשר הם אלו היחידים המבינים שם את שפת האידיש. תבין, יהודי יקר, פנה אליו החפץ חיים ברגש, שהקב"ה מזעזע את העולם הוא מדבר אך ורק לעם ישראל. ומדוע? כי הגויים אינם מבינים את השפה. בשבילם זה כמו אידיש.

הם חושבים שמתו אלפים בגלל בעיה טכנית בסכר, ולכן הם יקומו וועדות חקירה יענישו את המהנדסים. אך היהודים היודעים שיש בורא לעולם ומבינים את השפה שלו, יודעים שאין טבע בעולם, אלא הקב"ה מנסה לעורר אותנו רגע לפני שהוא מביא דבר גדול, והוא חצה שניצל מהפורענות.

רבותי, פנה הרב חזנבלום לקהל, הקב"ה מעורר הפעם בעוצמה רבה ובזמן קצר במקומות רבים בעולם: באש, רוח ובמים. האם אתם יודעים מה קרה בחודש שעבר בקליפורניה? דבר שההיסטוריונים לא זוכרים כמוהו... מאות בשנים לא נראה דבר כזה. עיירה שלימה בקליפורניה, 'לייטון', נמחקה מהמפה השבוע כליל, לאחר ששריפת ענק שנוצרה מהחום - פשוט כילתה אותה.

58 מעלות חום הבעירו בתים, מיכלי דלק, יערות וגרמו לעיירה שלימה להימחק מעל המפה. בצילומי הלווין רואים איזור ענק בקליפורניה נצבע באדום בעת השריפה ונמחק מהמפה כליל. התושבים איבדו את כל רכושם ונטרו חסרי כל.

נועלים מנעלי עור, אנו בוכים ומתענים וכו', א"כ על איזה יום טוב מדובר כאן, ועוד שכתוב שלא היו ימים יותר טובים כיום הכיפורים?

אלא שמכיוון שביום זה נתרצה הקב"ה לישראל על עוון העגל ונתן לישראל לחות שניים לאחר שבירת הלוחות הראשונים, ואותו היום נקבע ליום סליחה ומחילה לדורות.

אין יום יותר טוב מזה, שהקב"ה, אבינו מלכנו, נתן לנו הזדמנות לנקות את המעשים הלא טובים שעשינו במשך השנה, להתחיל התחלה חדשה ולהיות יהודים טובים יותר בשנה הבאה!

בגמרא במסכת יומא (פא) דורשת על הפסוק בספר ויקרא (כ, לב): 'וַעֲנִיתֶם... נִפְשֵׁיכֶם בַּתְּשׁוּעָה... בְּעֶבֶר מִקְרָב... יִקְרַב תִּשְׁכַּחְתֶּם...' - תני חיאי בר רב מדפתי: 'ועניתם... נפשתיכם בתשעה' וכי בתשעה מתענית? והלא בעשור מתענית! אלא לומר לך: כל האוכל ושותה בתשיעי - מעלה עליו הכתוב כאילו התענה תשיעי ועשירי'. כלומר התורה כאן אמרה בתשעה אף על פי שבאמת התענית עצמה היא בעשירי כמו שכתוב במפורש בפרשת פנחס (במדבר ט, ז): 'וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי הַזֶּה... קָדַשׁ יִהְיֶה... וְעָנִיתֶם... נִפְשֵׁיכֶם...' מלאכה לא... כדי ללמדנו שיש להרבות באכילה ביום התשיעי ויש על כך שכר כפול.

מובא בספרים שאחד מהטעמים שצריך להרבות באכילה ושתיה ערב יום כיפור מפני שהוא מעין יו"ט, שהגיע הזמן למחילת העוונות. אדם שכל עוונותיו נמחלים זוהי שמחה גדולה עבורו. כמו אמא שמנקה את בנה מלכלוך, כך אותו אדם נעשה כעין בריאה חדשה ויכול לעבוד את בוראו בנצח ובנקיות ועל כך ודאי אפשר לומר לא היו ימים טובים לישראל כיום הכיפורים!

ביום הכיפורים אפשר להבין מי אנחנו באמת ולאנו שייכים. בעת שכולנו לבושים לבן, לא אוכלים ולא שותים ואפילו לא נועלים מנעלים לרגלנו, כמלאכי השרת ממש שאין בהם לא אכילה ולא שתיה ולא מנעלים לרגליהם - כך גם אנו, אע"פ שבעפר יסודנו ויש בנו יצר הרע, יכולים אנו להעפיל ולעלות למדרגתם של המלאכים ממש. בכל יהודי גלומים כוחות עצומים שאם יפעל בחכמה להוציאם מהכוח אל הפועל, יוכל לגרום לתיקון העולם ולהשלמתו.

אע"פ שנצטוונו על הענוה ולא להחזיק מעצמנו, עם זאת ה' חפץ שנכיר בערכנו, ונשאף לגדולות. לכל אחד מאתנו יש את הכוח לבקש מחילה, לשפר מעשים, ולקבל קבלה שהוא בלי נדר ישתדל להחזיק בה בשנה החדשה. להתחזק לברך בקול או לשמור את השבת כמו שצריך, להתחזק בלימוד התורה או בבין אדם לחבירו וכן הלאה וכן אדם עולה ומזדכך ויש לקב"ה נחת ממנו ואומר עליו ישראל אשר כך אתפאר.

הובא מתוך הספר "אביא ש"י של הרב אבישי אליהו - רב מו"צ בקבר רחל אמנו. ניתן להשיג את הספר בטלפון 054-8460355

סגולה גדולה בדוקה למעווכבי שידוך ביוהכ"פ בשעת הנעילה!

ראינו לנסן להביא את הסגולה שהשמיע הגאון ר' שמחה קסלר זצ"ל רבה של קרית ספר, ומי שחיה במשך שנים כרב בית הכנסת 'אגודת תעם' בב"ב.

תקופה מסוימת היו בקהילתו שבבי ברק כמה מעוכבי שידוך, לפני תפילת הנעילה, קם הרב קסלר זצ"ל ונגיש לשליח ציבור שהיה אמור לעבור לפני התיבה, ואמר לו שיכון היטב ביעלה ויבוא במילה "לטובה". הגרי"ש הסביר את דבריו ואמר שכיון שעל מעוכבי נישואין נאמר "לא טוב היות אדם לבדו" ממילא תפעל הסונה במילה הנ"ל. "לטובה". בשנה ההיא, כך סיפרו חברי הקהילה, באו כל המעוכבים בברית הנישואין. שמענו על קהילה גדולה נוספת בארץ ישראל שהיו בה שש משפחות שלא הצליחו במשך שנים לשדך את ילדיהם, השי"ץ שעבר לפני התיבה בתפילת נעילה בקהילה ההיא, היה ת"ח מופלג במיוחד ולפני שנגש לעמוד, ביקשו ממנו לומר כ"ל, אכן בהגיע למילה "לטובה", התפרץ בבכי במשך כמה דקות, ולא יכול היה להמשיך בתפילתו, באותו שנה התאסרו כל שש משפחות מעוכבי השידוך בקהילה ההיא. (בכר נפשו ויקרא עמר קפ"ח)

אנו פונים לציבור הקוראים היקר, אנא תנו לנו כח יכולת להמשיך החזקת הכולל, הגמ"ח והעלון 'דרכי חזקיה', אנו משתדלים שההכנסות יהיו קודש למטרות הללו ואין לנו הוצאות מזכירות, ניקיון וכדו'. **תבורכו מפי עליון!**

לידיו הרבים: בית הוראה יחווה דעת - מענה הלכתי 24 שעות, *6730	
<p>לרפואה שלימה: התינוקת עדי בת מניין, מיל בת שמחה, אירן נחמה בת ציונה ודבורה בת אסתר, נדן מיהה בת מוסל מיישה, אברהם ברוך בן אסתר משה בן רוזן, אלעזר בן משה, שולמית בת שושנה, יעקב בן מיכל, תמר בת שרה, אילה בת מרים יעל בת דבורה, יחזקאל בן ג'ונג'ון, רות בת בתיה, רחל חיה בת גאולה, שלום בן צפורה, אברהם בן דולת, אהרן בן מרים</p>	<p>מי שיכול ללמוד או להתפלל לע"נ מיכאל בן שרה שהיה אדם יר"ש ולא השאיר זרע אחריו</p>
<p>אנא להתפלל על זוגות שלא זכו להפקד בזרע של קיימא! יחזקאל בן מהין ורעיתו, כרמית בת שרה, מנשה בן טובה ורעיתו, הרצל בן כותן ורעיתו, ששון בן רעיה, יצחק בן תמר ורעיתו, דוד בן חנה ושושנה בת אסתר, ירון מנשה בן פנינה ורעיתו, ענבל ג'סילה בת מרגלית לבנים זכרים, דניאל בן מהין ורעיתו, יוסף חיים בן שרה ורעיתו. יעקב אליהו בן רחל חיה ורעיתו</p>	<p>אנא להתפלל לרפואת דוד בן פרלה</p>
<p>אנא להתפלל לרפואת פנחס בן שמחה</p>	<p>אנא להתפלל לרפואת פנחס בן שמחה</p>
<p>העלון להצלה בכל העניינים, לפרנסה ברווח ולזווג הגון ליוסף בן שולה</p>	

9 מליון דונם עלו באש ומאות אלפים נותקו מחשמל, עוד לפני שיא עונת הדליקות הצפויה בחודשים הבאים. היש זעקה גדולה יותר מזו שהקב"ה מדבר איתנו עם ישראל? בכל פינה בעולם אירע אסון לאומי בחודש וחצי האחרון. שריפות עד לב השמיים, כשהדבר היוצא דופן הגדול ביותר הוא תיעוד של כדורי ברד ענקיים וגשם באמצע אוגוסט.

הגויים בעולם טוענים ששינוי האקלים והחרו באוזון גורם לשינוי קיצוני של מזג האוויר ותהפוכות בעולם, אך הקב"ה רוצה שנתעורר כל אחד בדבר שהוא יודע שהוא לוקה בו. הפורענות באה לעולם, בשבילך יהודי. רק מרחמי ה' הוא נתן את האסון רחוק כדי שנתעורר. האסונות הכבדים האלה מזעזעים כל פינה בעולם, וזאת מלבד מגיפת הקורונה המתחדשת, אשר הגיעה לרבע מיליארד נדבקים בכל העולם עד כה, וכ-4.5 מליון הרגים.

"אמר רבי יוחנן: דור שבן דוד בא בו: תלמידי חכמים מתמעטים והשאר עיניהם כלות ביוגן ואנחה וצרות רבות וגזרות קשות מתחדשות". (סנהדרין צו). רבותי, חבלי משיח נמצאים בעיצומם, רגע לפני הסיום, כעת בחודש אלול, כל בר דעת מבין כי עליו לעשות דבר אחד ויחיד - תשובה. לצעוק אל ה' ולשפר את מעשיו, הקב"ה מדבר אלינו דרך הסינים, הרסים, האירופאים ודרך מגיפת הקורונה. מי שיעלה לרכבת כעת - יזכה.

"רבי אליעזר אומר: אם ישראל עושין תשובה נגאלין, ואם לאו אין נגאלין". שנה הבאה היא שנת השמיטה, שנת שבתון, אשר אמרו עליה גדולי ישראל כי היא שנה של שעת רצון להבאת הגאולה, וכדברי חז"ל (סנהדרין צא): "מוצאי שביעית - בן דוד בא".

אף אחד לא יודע מה הולך להיות בעולם בשנה הבאה, מנהיגי אומות העולם מודים בפה מלא בוועידות בין לאומיות כי הם חסרי יכולת ונבוכים מול המגיפה המשתוללת. שעת דין בעולם. וכעת, אתה, על ידי תשובה, תפילה ותורה יכול להבטיח את השמירה וההגנה עליך ועל בני משפחתך לשנה הבאה. בבריאות פרנסה, ובהצלחה - בורא עולם מוכן לקבל כל יהודי. "כי לא תחפוץ במוות המת כי אם בשובו מדרכו וחיה. ועד יום מותו מחכה לו אם ישוב - מיד מקבל".

"תשובה ותפילה וצדקה - מעבירין את רוע הגזירה". תשובה וחיזוק עכשיו - מבטלים קשיים וצרות במשך השנה הבאה, כי כל מה שקורה בעולם תלוי אך ורק בנו, כל אחד לעצמו, בלי להסתכל על הסובבים, אלא רק על מעשיו.

נזכה להתחזק מיום הכיפורים הקדוש הזה, נתפלל חזק שהקב"ה יושיע אותנו מכל הצרות והבעיות אשר סובבים אותנו בשנה האחרונה, יגאל אותנו ממגיפת הקורונה הקשה הפוקדת אותנו, נזכה להיכתב ולהחתם בספר חיים טובים, פרנסה טובה, ישועות ונחמות. נזכה לראות בגאולה השלמה והאמיתית במשיח צדקנו ובבניין בית מקדשנו ותפארתנו אמן.

(יוצא עמו בשו"ן)

לפני ה' תמהרו

המשנה במסכת תענית (ה, ה) אומרת: 'לא היו ימים טובים לישראל כט"ו באב וכיום הכיפורים'.

דבר זה נראה לכאורה תמוה, שהרי ביום הכיפורים אנו לא שותים ולא אוכלים, לא

נא להתפלל בתקופה זו על זוגות שלא זכו לזש"ק

לע"נ נעימה בת ככב	לע"נ האשה החשובה שולמית בת נעמי והלל
לע"נ ככב בת גוהר	נא לבקש רחמים על יעקב בן מיכל לרפ"ש!
העלון לע"נ: עזרא בן מזל, אברהם בן רחל, דבורה בת אסתר, אירן בת בלור	נא לבקש רחמים על ליליאן בת פאני לרפ"ש!
נא להתפלל על רבקה בת רחל לרפ"ש ולזווג הגון	נא להתפלל על הרב ישראל בן אסתר לרפ"ש!
<p>שדכנית (לבחורים מגיל 30+): א-ה: 24:00 - 22:30 סל: 03-6766049 שידוכי "חסידי שרה" בימים א', ד' בשעה: 22:00-21:00 058-3297225 שידוכים לשם שמים למזרח החרדי לנשים: 053-4110655 לגברים: 053-4110655 ניתן לפרסם ספרים בתוכנת אוצר הכתמה ועוד c9595@okmail.co.il</p>	<p>נא להתפלל על יהודה שלום בן תהילה שרה מוסל לרפ"ש</p> <p>נא להתפלל על רפאל שלמה בן מאיר לרפ"ש!</p> <p>לע"נ רחל בת מסעודה</p> <p>להצלחת: שמואל בן דונה, מרגלית בת ג'סילה</p>
מוהל מוסמך לשם שמים (בחינם) בהצלחת הגר"ש מחפוד שליט"א 0559260027. מוהל מוסמך לשם שמים, תלמידו של הרב אורי: 058-3207037. אברך מוהל מוסמך לשם שמים 052-7646963.	<p>נא להתפלל לזווג הגון: איתמר בן יהודית, חיים בן זוהרה, משה נחמן בן אורנית, תמר בת יהודית, יוסף עובדיה בן משה, שרה בת לאה, משה בן רשל, יוחאי בן רשל, לאה בת רחל, רבקה בת רחל, בתיה בת רחל, סיוון בת רחל, מרים חדווה בת רחל חיה, נחמה בת שבע בת רחל חיה</p>

סגולה מירש נחמן לזש"ק

שתישים אישה עליה עץ שגדל על קבר צדיק, המעוניינות יכולות לקבל את זה בחינם (לשם שמים) בטלפון: 054-8561881, הכמות מצומצמת. קיבלנו הרבה טלפונים של זוגות שנפקדו בזש"ק.

"גול על השם דרךך - ובטח עלי - והוא יעשה" (תהלים לו, ה)

מוקדש לע"נ מור אבי רבי משה אלפסי בן עישה ז"ל

■ ■ ■

פלאפון: 052-7148454

■ ■ ■

פקס: 08-9941870

מידות טובות לשולחן השבת

משולחנם של גדולי ישראל

אמונה ובטחון

לא מהשתדלותי מגיעה הישועה

ראש ישיבת חברון מרן הגאון רבי משה מרדכי אפשטיין זצ"ל, היה אומר לתלמידיו: "תשמעו דבר מעניין אני נוסע ללונדון לאסוף כסף לשיבה, וכסף מגיע משווייץ אני מתאמץ לגייס כספים באמריקה וכסף נשלח מלונדון, מן השמים מתחסדים להראות לי בעליל כי לא מהשתדלותי מגיעה הישועה, אני חייב ועושה אבל הישועה מה' יתברך. (ע"פ האמנתי כי אדבר פרשת ויחי)

למה לי להסתתר בבית?

אדרבה הרי צריך להתאזר בביטחון

סיפר הגה"צ רבי שלום שבדרון זצ"ל, שפעם בימי מלחמה כאשר התנהלו קרבות של ממש באזורו של הסבא מנובהרדוק זצ"ל, הבחין אחד מתלמידיו שהסבא מסתובב בחצרו ללא כל מחסה. מיד מיהר וקרא אליו: "רבי איך אפשר עכשיו להתהלך בחוץ ללא כל מחסה?". השיב לו רבי יוזל: "אילו בבית היה יותר בטחון מאשר בחוץ, הייתי יושב בבית, אבל בהפצצה כזאת אין נפקא מינה בין הבית לחצר, ואם כך למה לי להסתתר בבית, אדרבה הרי צריך להתאזר בביטחון. (ע"פ שאל אביך ויגדך ח"א עמוד קפ"ה)

הבוטח בה' זוכה שדברו לא ישוב ריקם

פעם בקשו תלמידי ישיבת וולאוזין בשעת שמחת פורים מהנצי"ב זצ"ל שיתן להם יין שכר, ענה הנצי"ב שאין לו יין שכר בביתו. אח"כ אמר להם: "האם אתם מאמינים שאוכל לתת לכם יין שכר? אם כן באמת אוכל, שכן אמר ר' סימון בשם ריב"ץ (בשמות רבה פרשת משפטים בד"ה זוכה להיות כיוצא בו). והנה תוך כדי דיבור נפתחה הדלת והנצי"ב קיבל בקבוק יין שכר משלוח מנות". אמר להם הנצי"ב: "שזהו מה שנאמר שם בשמות רבה, שמי שבוטח בה' זוכה שדברו לא ישוב ריקם". (ע"פ תורת חיים אבות עמוד ב')

• צידה לדרך •

אם אין לך מה לתת -

תן חיור.

אם יש לך מה לתת -

אל תתן אותו ללא חיור!

• מבט לחיים •

בורא עולם ואני:

ווידוי ליום הכיפורים תשפ"ו

לא האמנתי מספיק כמה בורא עולם הוא גדול, וכמה הוא טוב! כמה הוא אוהב אותי! לא האמנתי מספיק בעצמי, כמה אני מסוגל! כמה אני מוצלח! כמה אני טוב! כמה אני יכול! לא ערבתי מספיק את הבטחון, הרועג והשלווה במי שאמר והיה העולם שהוא בטוח יסדר לי את הכל!

לא דאגתי מספיק לביטחון העצמי שלי, שיש בי כח עצום, כמו בן של מלך, בלי לחשוש מכלום!

לא עצרתי מספיק כדי לחוש שאין גבול להשם מלהושיע! הוא יכול לתת לי את כל מה שרק אבקש!

לא עצרתי רגע לחשוב על כך שאני חלק אלוה-ממעל, ומסיבה זו כל דבר שארצה אוכל לו ללא גבולות!

לא הקדשתי מספיק רגעים לעצור הכל ולדבר עם בורא עולם מלב אל לב, מכן לאבא אוהב!

לא הקדשתי מספיק רגעים לדבר לעצמי, להרים את עצמי גם שאין מי שיעמוד לצדי כדי להרים אותי!

לא הערכתי מספיק את הרגעים שהשם איתי, ואת הרגעים שהוא השפיע עליי טוב!

לא הערכתי מספיק את עצמי על כך שאני בן תורה, בן של מלך, ושכל העולם נברא רק בשבילי!

לא התענגתי מספיק על האהבה שהשם אוהב אותי, ושאני אוהב אותו, זאת האהבה הגדולה ביותר!

לא דאגתי מספיק להראות לעצמי, כמה אני אוהב את עצמי! כי רק אחרי שבן אדם אוהב את עצמו הוא יכול לאהוב אחרים!

לא עצרתי רגע לחוש את הטוב שיוצא ממעלה ולזעוק: "מה זכיתי? שהשם משפיע עליי את כל הטוב?"

לא החדרתי לעצמי שעצם היותי כאן, אני בן אדם מיוחד וייחודי - העולם זכה בי!

לא עצרתי הרבה השנה לראות את שלימות חוכמתו של בורא עולם, עד כמה הוא מנהיג את העולם בחן בחסד וברחמים רבים.

לא עצרתי להתבונן כמה אני ב"ה חכם בזה שאני מסוגל ללמוד, להבין, להסביר, להביע, להקשיב!

לא הרבה דאגתי להחדיר לעצמי שכל מעשיו של בורא עולם זה לטובתי, לטובת עולמו. כי רק טוב יורד מלמעלה!

לא הרבה דאגתי להחדיר לעצמי, שכל מה שאני עושה, גם אם טעיתי ונכשלתי או נפלתי, אני טוב!

לא מספיק החדרתי לליבי, שהשם הוא טוב מושלם בכל מעשיו ובכל כוונותיו, ואין טעות יוצאת מלפניו!

לא מספיק החדרתי לליבי, שמלבד בורא עולם, אין מושלם בעולם! ובוודאי שלא אני או אחרים! מהסיבה שאני נולדתי עם חסרונות כדי לעבוד ולתקן אותם במהלך החיים!

טעות במספר וסליחה אחת

ניסיון לחייג ללא מענה, הוביל ליצירת מרחק בין עובד למעסיק, עד לסוף המרגש, שהוביל אותו להבנה: שלדון לכף זכות - זה גם במצב שבטוחים שאין כל הסבר למה שמתרחש | הרב אברהם פוקס | ליום הכיפורים

שלמרות הסיבות הרבות שיכלו לגרום לחברות שטיפסק, בא הפסוק ומלמדנו שאם הם אוהבים זה את זה, כך זה ישר, ושום סיבה או מעשה חיצוני לא ישנו זאת.

הם היו שני חברים טובים, ההיכרות שלהם הגיעה ממקום העבודה, האחד היה ותיק יותר והוא זה שקיבל את החדש בזרועות פתוחות, הוא הנחה אותו בעבודה הדריך אותו צעד אחרי צעד בסבלנות מרובה, לימד אותו את רזי העבודה, את המקצוענות, וגם את רזי הסביבה, היכן כדאי יותר להשקיע, אלו דברים יחזיקו מעמד ואלו כחלום יעוף, היכן לשים את הלב והיכן ממש לא כדאי לשים לב.

הם השלימו זה את זה בצורה נפלאה, כאשר אחד היה מתקשה בהשלמת משימותיו או סתם עייף גשמית או נפשית מלעשותה, הוא לא היה צריך לבקש, החבר השני ידע מיד לזהות ולהציע את עצמו, כל אחד הרגיש שהוא תורם לעבודה מחד ומאידך לומד וגודל ממנה. אנשים אחרים שהיו נקלעים לסביבתם, בין אם היו ממקום העבודה ובין אם היו אנשים זרים, לא יכלו שלא להביע את התפעלותם מהאידיליה השוררת ביניהם, ומשיתוף הפעולה ההדוק והמוצלח שלהם, כמובן שזה גרם להצלחה בעבודה, והמנהלים יכלו רק לברך ולאחל לעצמם המשך הצלחה שכזו.

מטבע הדברים החברות נמשכה לה גם מעבר לשעות העבודה, לשיחות טלפון, לשיחת חברים, פשוט והגיגני. לא, הם לא היו דומים, כלל וכלל לא, לא חיצונית ולא פנימית, האחד, הוותיק היה כולו נמרץ ותמיד רץ קדימה, במעשיו וברעיונותיו, והיו לו רבים. השני, החדש יותר, היה רגוע ונינוח, את עבודתו עשה בנחת וביסודיות, מים שקטים חודרים עמוק - היה גורס תדיר, וזה גם היה סיכום אישיותו, איש שמאמין בתהליכים ובכוח שלהם וממילא בשינויים שהם יכולים לחולל. גם כשניסו להפציר בו להעלות הילוך ולהשיג תוצאות מהירות יותר, הוא הצליח לשכנע בשיקול דעתו, ולבסוף בצדקת דרכו כשהצלחותיו היו לשם דבר אחד לאחד.

החיים ממשכים וטבעו של מקום עבודה, שמקדם את אנשיו, הותיק שודרג למפקח על מספר מקומות, והחדש יותר נכנס לנעליו של הותיק. אם לפני כן הותיק היה אחד שמכיר את כל העולם ומנהל אותו, כעת שנהיה אחראי על כמה מקומות עבודה, על אחת כמה וכמה, כמעט שלא

<<< ההמשך המרתק בעמוד הבא >>>

יודעים ומפורסמים דברי חז"ל לדון כל איש ואיש לכף זכות, גם אם המעשה שעשו נראה כדבר בלתי ראוי. על דברי חז"ל אלו נאמרו פירושים רבים וחידושים נפלאים.

החפץ חיים אומר שמאד כדאי לאדם לאחוז במדה זו, ולא רק בשביל חברו אלא בשביל עצמו, והוא מסביר, שהרי אדם נידון לפי רוב מעשיו, והרי כולנו יודעים מה מעשינו, וגם הטובים אומר החפץ חיים יש עליהם סימן שאלה גדול, האם נעשו בשלמות על כל פרטיהן? האם נעשו באהבה ובשמחה? נו, מה הפתרון? אומר החפץ חיים על פי דברי הגמרא במסכת שבת (קכז): מי שדן את חברו לכף זכות כך גם ידונו אותו, אם כן, גם את המצוות שעשה למחצה לשליש ולרביע, יתנהגו איתו ברחמים וילמדו זכות עליו ועל מצוותיו.

האדמו"ר מרדומסק, בעל ה'תפארת שלמה' מקשה קושיא נפלאה בפשטותה, הרי בַּשְּׁמַיִם יודעים בדיוק מה היתה כוונתו של אותו פלוני במעשהו, ואם כן, מה יועיל ומה יוסיף לדון אותו לכף זכות? ואומר התפארת שלמה שדבר זה מלמד אותנו בגודל הכח שיש לדיבור שלנו כאן בעולם הזה, לפעול ולעורר בעולמות העליונים. שעל ידי שאדם מדבר בזכותו של חברו, גורם שכך גם בשמים ידברו בזכותו של חברו, ואם חלילה מדבר רעה על חברו, גורם שכך גם ידברו על חברו בעולמות העליונים.

הבעל שם טוב הקדוש מחדש כאן חידוש גדול: בזה שאדם דן את חברו לכף זכות הוא מציל את עצמו! לא פחות! וכל כך למה? דע לך אומר הבעל שם טוב, כל מה שיהודי רואה או שומע, משמים הראו לו כך, כיון שיש לו גם כן משהו מאותו הדבר השלילי שראה, זה לא חייב להיות בדיוק אותו דבר, זה יכול להיות משהו חלקי או דומה, וכשהוא יבדוק הוא ימצא, והוא גם צריך לתקן את עצמו בזה. וכשהוא מלמד זכות על חברו, הוא בעצם מלמד זכות בשמים גם על עצמו. רבי נחמן מברסלב בתורת 'אזמרה' המפורסמת, מוסיף נדבך ואומר, שעל ידי לימוד הזכות גורם שיכנסו הרהורי תשובה בלבו של האדם ההוא, וממילא הוא יתעלה מחובה לזכות. 'כמים הפנים לפנים כן לב האדם לאדם' אומר שלמה המלך החכם מכל האדם. שמענו רבות על גדולי ישראל שבאמצעות ליבם הטוב והרחום הצליחו לגרום לרגשות אהבה אצל האדם שעליו חשבו כך.

הסיפור שתקראו מיד, סיפור על 'כף זכות', אותו סיפר הרב אברהם פוקס שליט"א סיפור על 'כף זכות', הוא בעצם סיפור פשוט ואולי מתבקש כפי שתשפטו בעצמכם, והוא גם סיפור שנותן לנו פירוש מזוית אחרת לפסוק זה, על שני חברים

המבט אל העתיד

כל אחד שנתון במצב של משבר, חי בהרגשה שהמצב בו הוא שרוי הוא חסר סיכוי, הוא לא ישתנה אף פעם... לא ישתפר, ואי אפשר לדעת אם לא יהיה גרוע יותר... אבל באמצעות כוח הדמיון אפשר לצייר את העתיד בעוד עשרים שנה. נניח, כאשר המצב יהיה טוב הרבה יותר, ואז אפשר יהיה להביט על ההווה של היום, שיהיה העבר של העתיד, בחיך ולצחוק...

והרעיון הוא - שקל יותר לדמין את העתיד ורוד, מאשר לצבוע את ההווה בצבע ורוד. קל בהרבה לדמין איך בעוד עשרים שנה נספר לילדינו או לנכדינו על המשברים שעברנו בחיינו, ועל הדרך שבה התמודדנו עד שהם חלפו, מאשר לדמין את המשבר חולף בטווח הקצר והנראה לעין. מחקרים גילו שבשואה האיומה, האנשים שנותרו בחיים, היו אלו שהאמינו שיש להם עתיד בחיים או שבני משפחתם קיימים, ואמונה זו נתנה להם כוח לשרוד. וכפי שמסופר על הרבי מצאנז זיע"א שאיבד את אשתו ואחד עשר ילדיו בשואה, ועם זאת אמר שהמשבר הגדול שלו היה בעת שהשתחרר וגילה שהמשיח עדיין לא הגיע... כי זה היה ה"דלק" שהחזיק אותו בעונוי תחת גלקסי הנאצים הארורים. התקווה שהימים הקשים עוד יחלוף, והוא ישוב לציון במהרה הפיחה בו רוח חיים.

ובאמת, עצה זו כבר כתובה בזה"ק שמות נדף קפת, ב', וכפי שמובא שם, שאלמלא היה הקב"ה מגלה לישראל את כל הטובות והנחמות המוחכות להם לעתיד, לא היו יכולים לשאת ולסבול את עול הגלות. ומה עושים עם ישראל כדי שיוכלו לסבול את עול הגלות? הם באים לבתי כנסיות ולבתי מדרשות ופותחים את ספרי הנביאים וקוראים את כל הטובות שמחכות להם, ומתנחמים בגלותם... וכך מסופר כי צורב צעיר התמנה לרב קהילה באחת מהקהילות ברחבי העולם. הוא ראה במינוי זה שליחות שנקבעה לו מאת ה', ועם זאת כיוון שכל ימיו ספון היה בין כותלי בית המדרש שבישיבות הקדושות, ידע שהוא חסר ניסיון בהווית העולם, וחשש איך ימצא שם את ידיו ורגליו. בצר לו פנה לרב ציון לוי זצ"ל שהיה רב נערץ בפנמה, וביקשו שייתן לו עצה להצלחה בהנהגת הקהילה שבה הוא הולך לכהן כרב.

השיבו הרב: "דע לך, שבכל מעשה אשר אתה עושה, ובכל אתגר שאתה נתקל בו, אל תשפוט אותו במבט של 'עכשיו', אלא במבט של עשר-עשרים שנה קדימה..."

וכך סיפר לו, איך שהוא עצמו הגיע מירושלים עיר הקודש לפנמה השוכנת בדרום אמריקה - ארץ לא זרועה. הוא נשלח לשם היישר מיישיבת פורת יוסף המעטירה, בשליחות רבו רבי עזרא עטייה זצ"ל. השנים הראשונות היו קשות ממש, והנה רק עתה, אחרי עשרים שנה, הוא רואה את פירות מאמציו - המהפך העצום שחל בצביון הרוחני של המקום, עד כדי שכיום הקהילה היהודית בפנמה היא אחת ממחזיקי עולם התורה המרכזיים. ולא זו בלבד, אלא שרוב אנשי העסקים שם קובעים עיתים לתורה מדי יום.

טעות במספר וסליחה אחת

>>> המשך

היה ניתן להשגה, אך טבעה של העבודה היה הקשר עם העובדים תחתיו. העובד החדש קיווה בליבו שיתזכר לו חסד נעורים ויהיה קל לו יותר להשיג את המפקח החדש אך תקוותו נכזבה שוב ושוב, הוא היה מנסה להשיג אותו בטלפון

אך זה נותר ללא מענה, לפעמים זה היה מרגיז יותר, לאחר מספר צלצולים הוא היה שומע לפתע את צליל הניתוק, ככה הוא מנתק עלי בפנים? הרבה לעצמו בעוגמה. אבל היה נראה לו שיש פה איזה משהו אחר באויר, כאשר המפקח היה מגיע אליו למקום העבודה הוא נתן יחס חם ונפלא ממש כמו בימים ההם, כל כולו היה קשוב ומסייע, פותר בעיות מקדם עניינים, והכל עם אותם פנים מאירות ואוירה נעימה שהיה משרה סביבו.

מדי פעם העובד היה ממלמל משהו על כך שהוא לא עונה לו לטלפון וקשה להשגה, אך לאחר שקיבל בתגובה זוג עינים תמוהות ומשפט כמו: אני כל הזמן עונה לטלפונים לכולם,

חדל מלהעלות את הנושא, ופשוט העביר אותו הלאה ממנו ולא עסק בזה. זה לא היה קל. לפעמים, שתי דקות לאחר ביקור, הוא נזכר בשאלה חשובה ששכח להעלות וניסה שוב את מזלו בשיחת טלפון, אך שוב התאכזב להשאר ללא מענה. או איזה ארוע כמעט חרום, הוא התקשר שוב ושוב ונשאר עם השפופרת ביד. אבל הוא השתדל לדון אותו לכף זכות, שהוא כל היום בטלפון, והא רוצה קצת שקט ובסך הכל כאשר הוא מגיע לביקור, והוא מגיע, אנחנו מספיקים לפתור ולטפל בכל הדרוש טיפול. והוא הצליח. הוא הצליח לדון אותו לכף זכות, ולסלק מהלב כל תרעומות כלפיו, נכון השטן ניסה לרקוד ביניהם, אך ללא הצלחה.

זה נמשך שנתיים ימים, אותו מצב בלתי הגיוני שעובד לא מצליח להשיג את המנהל שלו בטלפון, אלא רק באמצעות שליחת פקס שמי יודע מתי הוא יקבל אותו. ומה שהיה יותר, שהיחסים ביניהם נשארו תקינים ומלאי הערכה אחד כלפי השני, לא תרעומות ולא לחשושים, אף אחד לא ידע על זה, גם לא העובדים האחרים שהיו סביבם, והיו כמה וכמה כאלה.

זה יכל להימשך עוד שנתיים ימים אלא שאז לא היה לנו סיפור, וגם לא היינו יודעים שכאשר האחד מעריך ומוקיר את חברו בכל לבו, זוטות לא יגרמו לכך להיפסק. באחד הביקורים כאשר העובד העלה שאלה כבדת משקל שמציקה לו כבר כמה ימים, השיב לו המפקח בתרעומת קלה, כזאת שאלה היית צריך מיד להתקשר ולשאול, העובד הסתכל עליו במבט קצת פגוע ואמר: כבר שנתיים שאני מנסה להשיג אותך בטלפון... המפקח הוציא את מכשיר הטלפון

מכיסו ואמר לו:

הנה כל השיחות שקיבלתי ועניתי להם, בוא תראה לי את המספר שלך. העובד לקח את המכשיר והחל לחפש את המספר שלו, לפתע הוא התחיל להרגיש את התחושה ההיא במעלה גרונו, את הרוק שהוא מנסה לבלוע ואת פניו המאדימות, רגע מה קורה פה? הוא הרבה בקול, התקשרתי הבוקר, ובבוקר האתמול. תגיד לי אומר לו המפקח, מה המספר שלי? העובד מיד אמר אותו, בעל פה כזקן ורגיל, הרי הוא מתקתק אותו ללא סוף בשנתיים האחרונות. צר לי לאכזב אותך, או אולי לשמח אותך, עונה לעומתו המפקח בקול צוהל, התקשרת כמעט אלי אבל לא אלי, החלפת ספרה אחת במספר שלי.

האם זה מעשי, ואם כן עד כמה זה יוכל להיות מציאותי אז הנה לפניכם כמה עובדות חשובות שיעזרו ויתנו לכם הכוונה מיוחדת בכל הנושא הזה של לדון לכף זכות, וזו אחת מן

הקבלות הראויות שצריכים לעמוד עליהם:

1. רצונו של הקב"ה שילמדו זכות על בניו: במדרש דברים רבה (פרשה ג' אות טו): "אמר משה לפניו, רבונו של עולם, יודע אני שאתה אוהב את בניך, ואין אתה מבקש אלא מי שילמד עליהן סגוריא".
2. כיצד לדון לכף זכות? ה'פלא יועץ' פונה לכל אדם ששומע אנשים המדברים דברי חובה על ישראל, ומורה לו כי ישיב להם באופן של לימוד כף זכות. "אמור לו: 'מה יעשה הבן ולא יחטא?! עניות - לא הניחה מידה טובה, גלות - לא הניחה מידה טובה, ויתערבו בגויים וילמדו מעשיהם, ויצר לב האדם רע, והם אנוסים, או לכל העם בשגגה, כי לא ידעה מה הוא האסור וחומר שבו".
3. מידה מעולה ויקרה שמרבה שלום: הגר"צ הירש כותב בערך 'כף זכות': "הוי דן את כל האדם לכף זכות, כי היא מידה מעולה ויקרה, מונעת קטטה ומריבה, ונותן שלום בארץ, וגורם שמן השמים ידונו אותו לכף זכות, שיהיו לו מליצים ופרקליטים בשמים וידונו אותו לכף זכות, ומסלק המקטרגים ואין בהם כוח לקטרג ומרבה כבוד שמים... והקדוש ברוך הוא חפץ בו מאוד ומראה לו חיבה יתרה".
4. עלינו לדון לכף זכות גם את עצמנו: "וכן צריך האדם לחפש ולמצוא בעצמו מעט טוב ולדון אותו בעצמו לכף זכות, ועל ידי זה יעלה באמת לכף זכות ויחזור בתשובה על ידי זה". (ליקוטי מוהר"ן)

האמנתי

חיים של שמחה וסיפוק בדרך אמונה וביטחון בקב"ה

שאלות שלא שואלים

יש מספיק חששות ודאגות גם אחרי שמוצאים את הדיווג. שהאמונה והבטחון נמצאים מראש אצלך, אתה חוסך עוגמת נפש מרובה | שידוכים באמונה - חלק ד'

אתם יודעים מתי נפל לי האסימון שהזיווג שלי- לא בידיים שלי? מאז שראיתי את האמרה "מהשם אישה לאיש" (מועד קטן, י"ח ע"ב). או אז הבנתי, למה אני צריך את כל הכאבי ראש האלה, הרי מה שאעשה ולא אעשה זה לא בידיים שלי! זה בידיים של בורא עולם, הוא מחליט, הוא שקובע עם מי אני אבנה את ביתי.

וזה הטעות שמנקרת בנו. מדוע אנשים מאוכזבים מתקופת השידוכים? כי הם חושבים שזה בידם, שיש להם איזה אפשרות לשנות את המציאות, והם לא מצליחים. ויותר מזה, לא פעם ולא פעמיים יש אכזבות מתשובות שליליות, ושם הנטייה הטבעית היא להתאכזב, להצטער, להיכנס למשבר. אבל כמו שצינו כן מהתחלה, תוצאות של אכזבה או ייאוש מגיעים אך ורק מסיבה אחת ויחידה שנקראת חוסר ההבנה שזה לא בידיים שלנו. "מהשם אישה לאיש", הוא ואך ורק הוא קובע מי הזיווג, מתי תתחתן, איפה וכמה תצטרך לעבור עד אז.

קוראים יקרים! בואו ונסכם את זה במשפט. אתה קם בבוקר האם אתה דואג שהשמש לא תזרח? האם אתה דואג שחלילה השמש תיפול? האם אתה דואג שמפעלי ים המלח לא יפסקו לרגע לייצר מלח? האם חברת חשמל אי פעם הפריעה לך לישון בלילה שמא מחר בבוקר לא יהיה חשמל? ויותר מזה: האם פעם קינן בך חשש שמחר בבוקר חלילה לא תקום? בוודאי שלא... הרי יש שעון מעורר, יש תכנונים יש עניינים...

אם כן, אותו דבר ויותר פי כמה - נושא השידוכים. כמו שבזמננו עולם אומר לך השמש לא תזרח? גרוש לא פחות. הייטק! שם של זה לא עניין שלך וכו', כך גם בנושא שידוכים זה לא בידיים שלך!! זה בידיים של טאטע... רק הוא יסדר לך את השידוך, אתה לא קשור לזה - מה שלא תעשה בעולם זה לא ישנה כלום במאומה! מלבד תפילה, אמונה ובטחון, צדקה ומעשים טובים.

כמעט לכל בחור בימינו יש רשימת קניות/דרישות שהוא מעוניין להתחתן אן ורק באותה קטגוריה, גרוש לא פחות. הייטק! שם של סמינר! משכורת גבוהה! משפחה מיוחסת! ועוד דברים מפה עד תאילנד... ידידי היקר, סליחה שאני קצר וחד: אתה רק מסבך את עצמך. ככל שאתה מראה לבורא עולם יותר שאתה הוא שיועד להביא את השידוך שלך, ככה הוא פחות עוזר לך, פחות איתך בתקופה הזאת. האם פעם אחת שאלת את עצמך (וזה לא במטרה חלילה וחס להלחיץ): מי הבטיח שלא משקרים אותך? מי הבטיח לך בכלל שהשידוך שלך אכן יתפקד וישאר בריא אחרי החתונה? מי אמר שלא יפטרו אותה מהעבודה? יש לך ביטוח? אתה סוגר ווארט לכל החיים על סמך 5% היכרות, מי אמר שזה בכלל מתאים לך?

ויש עוד עשרות שאלות ותהיות, אבל אפשר לקצר את כל התהליך, ולהניח כאן קביעה אחת: שידוכים זה רק בידיים של בורא עולם. כל הספקות, כל התהיות, כל השאלות והחששות - אך ורק בכח האמונה אפשר להעלים את זה. ורק מהסיבה הזאת, אני ממליץ לך, בחור יקר, נערה יקרה, בואו נשחרר. וישאר בריא אחרי החתונה? מי אמר שלא עולם לנהל את השידוך שלכם במאה אחוז! לא פחות! אתם תראו גם סייעתא דשמיא במאה אחוז! אתם תתפטרו מסיבוכים מיותרים, פחדים ולחצים מיותרים, כי אתם יודעים שזה לא אתם סגרתם את השידוך, אלא בורא עולם בכבודו ובעצמו. הוא הפגיש ביניכם וגם הוא, רק הוא נתן לשניכם את ההחלטה הנכונה.

בורא עולם אומר לך: הזיווג שלך - קשור אליי - לא אליך בכלל! בני יקירי ואהובי, אתה לא מבין בזה, בבקשה ממך תתן לי לטפל לך בעניין, אם אתה חושב שאתה אחראי - תסדר לבד, אני זו הצידה... ואתה מצידי, מקבל את הדברים באהבה, מוריד את הראש ואומר לבורא עולם: זה לא בידיים שלי! זה רק אתה! לא שדכנים ולא מה אני יגיד בפגישות, וכן, גם לא הדרישות הארוכות. הכל זה אתה, אני אפס!! אין לי שום יכולת בעולם לבחור ולדעת מי הזיווג שלי, רק אתה! (נב לגבי השתדלות. צריך לפנות לשדכנים ולמכרים, אך האמונה היא שהזיווג לא יבוא מהם, אלא רק מהידיים של בורא עולם)

יש לכם שאלה? אל תהססו לפנות, ובס"ד נפתור הכל! לתגובות ולשאלות בדוא"ל: alon089945291@gmail.com

אנו ממתינים לסיפור שלכם, שיחזק את עם ישראל! בדוא"ל: alon7148455@gmail.com

מצוות ערב החג

חבורה בעניין
אכילת הסעודות
בערב יום הכיפורים

המשנה ברורה (סימן תרד סק"א) - מביא את הגמרא בברכות (ח:): שאכילה בערב יום הכיפורים זה ממה שכתוב בתורה "וענייתם את נפשותיכם בתשעה לחודש בערב", ולכאורה יום הכיפורים הוא בעשירי, ומזה שכתוב תשיעי הפסוק בא לומר לך שצריך להתכונן לצום מהיום התשיעי שזה ערב יום".

והטעם שכתוב "וענייתם" - משום שכל האוכל בערב יום הכיפורים הקב"ה מחשיב לו זאת כתענית.

התוספות בברכות (ח:): הקשו על דיוק הגמרא מהפסוק של קורבן פסח שהתורה כותבת "בראשון בארבעה עשר יום לחודש תאכלו מצות", ושם אנו מבארים שה"ד לילה הכוונה לט"ו, ואם כן נאמר גם פה לגבי יום הכיפורים שכיוון שכתוב "תשעה בערב" אז הכוונה היא לעשירי שהוא עצום עצמו ואין שום דיוק לגמרא לגבי אכילה בערב יום הכיפורים?

מתרצים התוספות - שמאחר ובפסוק של פסח כתוב "תאכלו" אחרי המילה של "בערב" ("בראשון בארבעה עשר יום לחודש תאכלו מצות") - ומשמע מזה שהכוונה לט"ו. ואילו ביום הכיפורים נאמר "וענייתם" קודם למילה "בערב" ("וענייתם את נפשותיכם בתשעה לחודש בערב") - ומשמע שהכוונה שצריך לענות קודם הערב.

תירוצ נוסף כתב מרן ב'חזון עובדיה' - ע"פ מה שכתב המקנה, שקודם מתן תורה הלילה היה נמשך אחרי היום, ולאחר מתן תורה היום היה נמשך אחר הלילה.

ועפ"ז יש לבאר - שבציווי על חג הפסח הם נצטוו עוד קודם מתן תורה כשהם היו עוד במצרים - שאז הלילה הולך אחרי היום. אמנם ביום הכיפורים - זה ציווי שנצטוו עם ישראל אחרי מתן תורה - שאז היום הולך אחרי הלילה.

בטעם האכילה בערב יום הכיפורים נאמרו כמה סיבות: רש"י (בברכות) והרא"ש (ביומא) כתבו - שהאכילה היא הכנה לתענית. וכ"כ המשנה ברורה.

רבינו יונה בשערי תשובה כתב - שאלו סעודות שמחה על עצם הגיע זמן יום כפרת העוונות.

רבינו יונה מביא עוד טעם - כיוון שבכל יום טוב נוהגים לערוך בו סעודות לכבוד שמחת החג, חוץ מיום הכיפורים, ולכן האכילה בערב יום הכיפורים זה בא במקום האכילה ביום טוב עצמו.

המגן אברהם כתב - שציווי האכילה מתחיל מלילה קודם יום הכיפורים.

אמנם מהמדייק ברש"י בכתובות (ה:) - ציווי האכילה הוא בדווקא ביום ערב יום הכיפורים.

רבי עקיבא איגר מסתפק - האם נשים חייבות לאכול את הסעודות הערב יום הכיפורים. משום שיתכן שהם פטורות משום מצוות עשה שהזמן גרמא שנשים פטורות. ויתכן שהם חייבות משום שנאמר "וענייתם" וכל מי ששייך בצום שייך באכילה בערב החג.

הגרעק"א נשאר בצריך עיון.

הרש"ש גם כן מסתפק כך, ופושט - שכנראה שנשים חייבות בסעודות אלו משום שהסעודות הם הכנה לצום, וכל מי שחייב לצום הריהו חייב את ההכנה הזאת ולכן נשים חייבות לאכול בערב יום טוב.

המנחת חינוך כתב - שאין חיוב אכילת פת בערב יום הכיפורים. אמנם מהרש"ל בשם המרדכי כתב - שאכן יש חיוב באכילת פת בערב יום הכיפורים.

ונראה לבאר מחלוקת ע"פ מח' שמביא מרן הבית יוסף - בעניין האכילה בערב יום הכיפורים, האם זה ציווי דאורייתא, או דין דרבנן. ומביא שם ב' שיטות בדבר:

לשיטת א' - אכן זה מדאורייתא. ולשיטת ב' - זה מדרבנן והפסוק בתורה א' בתור אסמכתא בעלמא.

ולכן נראה לומר - שלמאן דאמר שהאכילה מדאורייתא - הרי שצריך להחמיר ולאכול פת. ולמאן דאמר שהאכילה היא מדרבנן - אינו חייב לאכול פת.

< אשמתו הגדולה של האדם - אינה בחטאים שחטא שהרי הפיתויים גדולים וכוחו של האדם דל. אלא אשמתו היא שבכל עת בידו לעשות תשובה ואינו שב (ר' בונים מפשיסחא זצ"ל)

< כי עיקר הנחת רוח לקב"ה היא, כשהאדם מלא ניסיונות וקשיים פיתויים וגירויים ובכל זאת מנצח את יצרו, ואף שנפול שוב קם ונלחם מחדש. (תפארת ישראל)

< האומר דבר בשם אומרו מביא גאולה לעולם. הבה נאמר דבר בשם אומרו: "ויאמר ה' סלחתי כדברך". (ר' לוי יצחק מברדיצ'ב)

< בשעה שאדם חוטא הוא בעולם שהוא רחוק מקדושה, ואז כל פרט ופרט עומד בפני עצמו, והרע הוא רע בפני עצמו ויש לו ערך רע ומזיק. וכשהוא שב מאהבה, מיד מתנוצץ עליו אור ההווה של עהעולם המיוחד, שהכל מתארגן בו לחטיבה אחת, ובקישור הכללי אין שום רע בכלל כי הרע מצטרף אל הטוב לתבול ולהרים עוד יותר את יקרת ערכו, ובזה נעשים הזדונות לזכויות ממש. (הרב קוק אורות התשובה יב, ה)

< רוצה אני לחיות כי בעולם הבא אין ימים נוראים, ומה תעשה נשמת אדם מישראל בלי יום הכיפורים? מה טעם בכלל לחיים בלי תשובה. (ר' שמעלקה זצ"ל)

< אפילו כשיהודי חוטא, וגם אם הוא בעומק התהום עוד יש בו ניצוץ אלוקי ושבבי אור של תשובה מהבהב בליבו, גם בשעת החטא ה' אלוקי עמו. (ר' ישראל מרזנין זצ"ל)

< אפילו אדם אשר חטא כל ימיו, ובסוף ימיו עושה תשובה ומכוון ליבו לשמים, הקב"ה מעביר ממנו את הראשונים והוא כמי שלא חטא כלל,

כיוון שעתה ליבו לשמים אינו בא עמו בחשבון סכום עברות ומצוות שעשה. (ר' שמחה בונים מפשיסחא זצ"ל)

< חביב היה על ר' שלמה מזועהיל כבודו של כל אדם מישראל, ואפילו כבודו של גנב. בערב יום כיפור אחד לעת מנחה

חדר אדם לביתו של ר' שלמה באמצעות מפתחות שהיו עמו, היה זה עדיין בעת מגוריו בעיר זועהיל וכסף רב היה שמור עמו באותה עת במגירה שבחדרו,

וכנראה שהגנב ידע זאת. הרבי חזר אז עם בנו ר' גדליה משה, ולהפתעתם ראו את דלת חדרו של הרבי פתוחה וזר

עומד ליד השולחן ומחטט שם במגירותיו. נרתע ר' שלמה לאחריו כדי לא לבייש את הגנב, והלה שנתגלה בקולו נבעת לנפשו, והמתין בפחד ואימה עד שמצא את ההזדמנות

להתחמק ולהמלט מבלי שהרבי יאמר דבר מה. הבן עמד והשתומם כיצד אפשר להפקיר הון כה רב, ולבטל את הזמן היקר של ערב היום הקדוש? אולם

ידע שאביו מוכן לעשות הכל על מנת שלא לגרום בושה לשום אדם מישראל.

משל המיליונים // הרה"ג רבי שלמה לוינשטין שליט"א

יהודי אמריקני תרם שני מליון דולר למוסד תורני ידוע, וכאשר חתן את בנו תקופה קצרה לאחר מכן, ביקש הרב מישקובסקי להכיר לו טובה על תרומתו הנכבדת. באמצעות מכתב בכתב ידו של הגרא"ל שטיינמן זצ"ל, ובו תודה בשם הארגון על פעלו הרב. הרב שטיינמן שהעריך את פועלו של אותו ארגון, הסכים להתגייס לעזרה, והחל להעתיק את הנוסח שרשם לו הרב מישקובסקי מלה במלה. לפתע נעצר, הוא התבונן במשפט שהיה רשום לפניו: "וכידוע, כל מי שדואג לילדים של הקב"ה - ידאג הקב"ה לילדים שלו".

"את המשפט הזה אינני כותב", הבהיר לרב מישקובסקי.

"מדוע ולמה?" שאל.

"מהו המקור למשפט הזה?" בקש הרב לדעת.

"הרב מבריסק אמר כך", הגיעה התשובה.

"ובכל זאת, לגבי אותו עשיר, איני מסגל לכתוב דברי חנפה ושקר כאלו. כל חיי אני מתרחק מן החנפה..." נענה הרב ואמר.

"מדוע יש בכך שקר וחנפה?", תמה הרב מישקובסקי שוב.

"כמה הרויח אותו יהודי בשנה האחרונה?" שאל הרב שטיינמן במקום תשובה. "עשרות מליוני דולרים" ענה לו.

"ומה לדעתך עושה בכספו אדם שהרוויח תוך שנה עשרות מליוני דולרים?... שני מליון מתוכם הוא נתן למוסד הנוכחי, חצי מליון נוסף נתן לעוד מוסד, ולאחר - עוד רבע מליון... ובסך הכל

שלשה מליון דולר מתוך הכל הוא תרם למוסדות. אין ספק שזוהי תרומה יפה, אך היא מהווה בסך הכל אחוז אחד או שנים, לכל היותר, מרכושו האגדי..."

"אתם רוצים שאכתב שהוא דואג לילדיו של הקב"ה... אכן, אלו היה נוהג ההפך - נותן את כל עשרות המיליונים

שיש לו לבניו של הקב"ה, הזקוקים נואשות לכך, כשלעצמו הוא מותיר את שלשת המיליונים הנותרים - אז היה באמת ובתמים דואג להם..."

ערב יום הכיפורים - זה הזמן הנכון לצבור זכויות...

לפרטים, חייגו:
052-7148454
מסמכי מעשרות

ניתן לקבל את העלון בדוא"ל
אתם רק תצטרכו להדפיס, ולהפיץ אותו בבית הכנסת שלכם!
במייל: alon7148454@gmail.com

מחיר הדפסת 300 עלונים:
100 ₪ בלבד!
בזכותך מאות משפחות יזכו להתחבר לבואר עולם זה ירשם על שמך הכלעדי לצנח נצחיים!

הצטרפו למשפחת מזני הרבים!
בואו נעשה יחד נחת רוח לבואר עולם!

דיבורים טובים // שומרים על הלשון - ורואים ישועות!

מסופר על הגאון רבי משה לוי זצ"ל (בעל ספרי מנוחת אהבה ועוד) שהיה מקפיד מאד על דיבורו, וכשלא צריך לדבר שתק ופעם אמר לתלמידו: תדע לך אני חפץ חיים! אתה לא תוכל לדבר אתי לשון הרע! עזוב אותי אינני רוצה לשמוע לשון הרע!". סיפרה הרבנית שתחיה, שהיה הרב ממעט מאד בדיבורו החל מראש חודש אלול, ובעשרת ימי תשובה היה שרוי בתענית דיבור מוחלטת ונמנע אף מברכת שלום. (האיש משה ח"א)

לע"נ הגה"צ רבי עזריאל בן כוכבה זצ"ל

"אור שרה"

ע"ש האישה הכשרה שרה בת לולוה ז"ל

עלון מס' 1061

יום הכיפורים - "שכרה של מחילה"

יש מאיתנו שישלחו, יבליגו וימשיכו הלאה. אך יש שימשיכו לשאת את המשא ימים רבים, יסחבו את העול הזה על ליבם ויתקשו לתפקד בחיי היום יום... מסופר על פרופסור בעל תארים רבים אשר הלך עם תלמידו לטיול על מנת ללמוד על חוקי הטבע. בדרכם הם הגיעו לפני נהר גדול ושופך והחליטו לעבור אותו. לפני שהם חצו את הנהר ניגשה אל הפרופסור אישה זקנה ומצורעת וביקשה ממנו שיעביר אותה את הנהר על גבו. הפרופסור לקח אותה על גבו והעבירה את הנהר. השניים המשיכו בטיולם בטבע וכל הדרך חשב התלמיד: "כיצד מחל מורי ורבי על כבודו ולקח את הזקנה על גבו...?" בעיני התלמיד הדבר לא היה לכבודו של מורי ורבו. כך במשך שלושה ימים הם צעדו והמחשבות על האירוע לא הניחו את דעתו של התלמיד. התלמיד לא יכול יותר היה לשאת את מחשבותיו ופנה אל הפרופסור ושאל: "כיצד מחלת על כבודך ולקחת את הזקנה על גבך?". "אתה רואה" ענה לו הפרופסור, "אני לקחתי את הזקנה חמש דקות על גבי ושחררתי אותה מחיי, אתה 'תקוע' עם המחשבה הזו כבר שלושה ימים...". הנה אנו משתדלים להדמות לבורא עולם בכל מידותינו, אחת מהמידות היא: "חנון ומרבה לסלוח". כמה פעמים אנו פגענו בבורא עולם, התרחקנו, בעטנו וביקשנו סליחה? אף על פי כן בורא עולם ברוב רחמיו "סולח לעוונות עמו ישראל" הוא מחכה לנו ומוחל פעם אחר פעם על פשענו. ואנו... אם פגע בנו אדם, אנו מוחקים אותו, מבטלים אותו אף שזכינו ממנו גם להרבה טובות... אומנם, אנו רחוקים מלהיות בורא עולם, אך אם נמחל לחברנו, לקרובנו, אנו קודם עושים טובה לעצמנו! מורידים מליבנו משא שמקשה עלינו לעבור את היום... נסו לוותר, להעביר ופשוט לסלוח! נזכור שהאדם שפגע בנו הוא שלוחו של בורא עולם. הרי על פי התורה, הקפדה זו אינה במקומה. שכן היה עליו להעביר על מידותיו מתוך אמונה בהשגחת השם יתברך עליו, שהכל לטובתו, ולא להצטער ולהקפיד על חברו, כאילו רק בו תלויה האשמה ואילו הוא עצמו נקי מכל רבב, כאשר יתכן בהחלט שכל נזר עליו לכפרת עוונותיו שלו, והאדם שציערו הוא רק השליח (אף שמגלגלי חוב על ידי חייב, ולכן השליח עצמו צריך כפרה), ומה לו כי ילן ויקפיד עליו. וכמו שאמר דוד המלך עליו השלום כאשר קיללו שמעי בן גרא "אלוקים אמר לו..." ואם בכל זאת מקפיד ואינו מוחל, נחשב כאילו הוא הגורם לעצמו עתה את הצער בחוסר אמונתו. (חיזוק יומי). אמנם, לאדם שנפגע מחברו, קשה מאוד להעלים עין, להעביר ולמחול. אדם פגוע נושא על ליבו לכל מקום את הפגיעה, אם רק יוריד מעליו את המשא הכבד הזה יזכה לנחת, רוגע ולשכר עצום... הסיפור הבא שלפנינו ימחיש לנו דברים אלו היטב. אברך, תלמיד חכם לקה במחלה קשה. כמו כל יהודי מאמין הוא החל לפקוד את קבריהם של גדולי הדורות ונקש על דלתותיהם של גדולי ישראל כדי שיעניקו לו את ברכתם ויתנו לו עצה וסגולה כיצד יוכל להירפא... בוקר אחד החליט הוא לנסוע למירון ולהפיל שם תחינה ובקשה על קברו של רבי שמעון בר יוחאי. לפני כן הוא נכנס אל רבו וסיפר לו על נסיעתו המתוכננת. הרב ברכו ואמר: "אמסור לך מכתב מאשתך, תניח אותו על קבר הרשב"י...". האברך היה מופתע: "מכתב מאשתי?!?" שאל בפליאה. אמר לו הרב: "שב מעט ואספר לך... זמן מה לפני חתונתכם פגע מישהו באשתך לעתיד בצורה קשה ביותר.

בספר "פניני פרשת השבוע" כתב כי התחנה הסופית של החיים ממתנה עבור כל בן אנוש. החיים באשר הם מזמנים לאדם התמודדויות שונות ומגוונות. מתוקף היותו כך, הציבה התורה עבורו סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה, סולם זה שליוות רבות לו, כל שליבה ותבניתה. פעמים נדרש הוא לניסיון של לימוד תורה, פעמים נדרש הוא לדקדוקי הלכה ופעמים נדרש לתורת חסד להיטיב עם זולתו. את הדרך לנקודת הפסגה אליה שואף האדם, הוא עושה באותן התמודדויות בהם הוא נדרש להמליך את שכלו על הרגש, את דעתו על יצרו. הוא עושה זאת בעליה, פעמים בירידה לצורך עליה, פעמים בנפילה שממנה יקום צדיק שבע פעמים. האם ישנה פסגה נשגבת ביותר עבור האדם בחייו, שאם צלח והגיע אליה מילא את תכליתו כבחר הנבראים? האם ישנו סולם נישא ומרומם שאדם יכול להביט ממרום גובהו, כמי שעשה את הדרך הטובה ביותר אליו? שאלה זו נשאל מרן החזון איש זצוק"ל, איש התורה המובהק ודקדוק ההלכה הצרופה, אשר השיב: **לעבור את השבעים שנה בלי לפגוע בבן אדם**... מאי משמע בלי לפגוע בבן אדם? לצלוח את משובות הנעורים, את ימי הבחרות, את ימי השחרות, כבעל, כאב, כחתן, כגיס, כשכן, את ימי הזקנה על חולשות הכעס שבה והצורך בהזדקקות לאחר. "לעבור את השבעים שנה מבלי לפגוע בבן אדם". איזו יומרה היא זו? מי גיבור בגיבורים שיכול להתעטר בדרגות גבורה כאלו? את החרדה הזו חדרו גדולי עולם, שבו ופשפשו במעשיהם, חישוב חשבונות רבים לבל יפגעו חס ושלוש בזולתם, ואם באה תקלה על ידם לא נחו ולא שתקו עד שתיקנו את עוותתם. **מסופר כי לגאון הקדוש רבי פנחס מקוריץ זצ"ל היה תלמיד אשר שכב על ערש דווי. רבו הגדול, אשר שמע כי הוא נמצא ברגעיו האחרונים, הגיע לבקרו כשהוא מנסה לחזק ולעודדו. רגע לפני שנפרד ממנו, פנה אליו רבי פנחס ואמר לו "מבקש אני ממך תלמיד ירעי היקר, כי אם תתבקש לבית דין של מעלה, תגיע אלי בחלום ותספר לי את כל אשר אירע עמך, וכיצד מתנהגים בית דין של מעלה עם האדם ועל מה הם מקפידים ביותר". לא הספיק רבי פנחס מקוריץ לסיים את המשפט והתלמיד נפח את נשמתו והשיבה ליצורה. באותו לילה נערכה ההלוויה והכל הצטערו על פטירתו של התלמיד חכם. והנה, באותו לילה, כאשר עלה רבי פנחס מקוריץ על מיטתו, התגלה לו תלמידו בחלום ואמר לו: "דע לך רבי ומורי, כי ברגע שנפטרתי מן העולם, קיבלו אותי קבוצות של מלאכים, ביניהם מלאכי רחמים, אך לצידם היו גם מלאכים הממונים על הדין והעונש. והנה, כאשר באו אותם מלאכים רעים להתקרב אלי, ירדה לפתע יד גדולה מן השמים, ומיד באותו רגע נעלמו כל מלאכי הדין והעונש כלא היו. נדהמתי מהמחזה הנורא ושאלתי לפשר הדבר, ואז יצא קול גדול שאמר: "אדם כזה שהיה מקפיד עד למאוד בכל ענייני בין אדם לחבירו, שלא לצער ולא לפגוע באף יהודי – אף מלאך חבלה לא יכול להתקרב אליו!" כך נעשה בדיניי, חתם התלמיד ונעלם.. כמה גדול ועצום כוחו של אדם המקפיד לשמור על כבוד זולתו, אשר אין כל מלאך ומזיק יכול לשלוט בו, לפי שכשם שהוא לא פגע באף אדם לרעה, כך לא תשלוט בו יד של אף מזיק לרעה. פעמים בחיינו אנו חווים רגעים קשים, נפגעים מאנשים ולא סולחים על שהעליבו אותנו. אין ספק שלעיתים הפגיעה היא קשה ביותר, שלא לומר ממוטט.**

לעזור לו. חזרנו ארצה, פתחתי את ספר הטלפונים של העיר בני ברק, והנה, ממש משמים הזדמן לעיני שמו של הנפגע, כפי שמסר לנו הגביר, עם מספר הטלפון בצידו. חייגתי אליו וכשהוא ענה שאלתי אותו אם הוא למד בעבר בישיבה פלונית בבני ברק. הוא ענה בחיוב וביקשתי להיפגש עימו בדחיפות. הגעתי לביתו ושאלתי אותו האם הוא מכיר את הפוגע. כששמע את שמו הוא נרתע ואמר בחרדה "אל תזכירו את השם הזה. האדם הזה פגע בי קשות ולעולם לא אסלח לו" אמר בבהלה. פניתי אליו והתחלתי לספר לו כי נפגשתי עם אותו פוגע בקנדה. הוא שלח אותי לאתר אותו, ושתדע שהיהודי מקנדה שפגע בך בצעירותכם, ממש מיצר ובוכה על המעשה שעשה והוא מבקש את סליחתך. "לא בא בחשבון! לעולם לא אסלח לו על מה ששפך את דמי לעיני כל הישיבה" הוא השיב בתקיפות. התחלתי לספר לו כי הפוגע שבור ורצוף מפני שלא זכה להיפקד בילדים ויודע הוא נאמנה כי אין זה אלא בגלל שפגע בך והרי הוא מתחרט ומבקש את סליחתך. "לא בא בחשבון. אין לו סליחה ומחילה לעולם" אמר היהודי מבני ברק. פנינו אליו ואמרנו לו: "דע לך, כי בעוד כמה דקות אולי כל אחד מאיתנו ישוב לעיסוקיו, אך עוד יבוא היום, אחרי 120 שנה, בו נעלה לשמים ונתייצב לפני בית דין של מעלה על מנת לתת דין וחשבון על כל מעשינו בעולם הזה. הנה פשוט וברור כי האיש שפגע בך יקבל את עונשו ואולי אפילו יוכל להיות שיצא הוא זכאי בדין, מפני שכבר קיבל את עונשו בעולם הזה. אך אז יפנו אליך בטענות קשות הרי בגלל ההקפדה שלך לא היו לאדם זה ילדים, ולפי דברי רבותינו ז"ל – יראו לך בשמים כיצד הגענו אליך והתחננו והפצרנו בך שתסלח לו ויראו לך כי מפני שלא היית מוכן למחול לו נשארה עליו קפידתך ולא נתנו לו לזכות בילדים. מדוע לא היית מוכן להתפייס אך ורק כדי להיטיב לו על מנת שיזכה בילדים? יטענו כנגדך בבית דין של מעלה. האם תהיה לך על כך תשובה? האם מוכן אתה לקחת אחריות שכזו?". הדברים חדרו לליבו והוא חשב קמעא. לאחר רגעים ספורים שניאו כנצח הוא קם ואמר: אני מוכן לסלוח לו. האם מוכן אתה לשוחח עימו בטלפון? שאלתי אותו, הלה הרהר מעט ולבסוף הסכים לתקשר עימו. חייגתי אל הפוגע בקנדה וכל מי ששמע את השיחה שהתרחשה בין הפוגע לנפגע לא היה יכול לעצור את דמעותיו, לקראת סיום השיחה התפייסו השניים והשלימו זה עם זה. לאחר שנה, סיים הרב פ.ס. טסתי שוב לקנדה בכדי לאסוף כספים למוסד וביקרתי בביתו של אותו גביר. ברגע שהבחין בי הוא קפץ עלי מאושר ושמוח ומשך אותי באהבה אל אחד מהחדרים הרבים בביתו. בחדר הייתה מונחת עריסה עם תינוק. "כן, זהו בני" סיפר בהתרגשות כשדמעות בעיניו – "הוא נולד לפני שלושה שבועות, זכיתי לקיים מצוות פדיון הבן ומצוות מילה לבני בכורי..." סיים בהתרגשות. חיבקנו אותו בשמחה ואיחלנו לו שיזכה לגדל את בנו ביראת שמים טהורה.

למדים אנו מכאן יסוד גדול בתורת "בין אדם לחברו" – הפוגע חברו, הרי הוא כמכניס ידו אל תוך כבשן האש – תהיינה כוונותיו אשר תהיינה, ידיו נכוות. אין זה עונש זוהי מציאות. כיוון שצער הלב פותח את הלב, קרוב הוא להוריד דמעות. וכאשר זולגות דמעות מצער הלב, פורצת דליקה – אש, סכנה. זו המציאות. כזה הוא עומק הדין למי שגורם צער לבנו של הקדוש ברוך הוא. לעיתים קורה לנו שדווקא עם האנשים הקרובים לנו אנו מקלקלים את היחסים, עושים טעויות ונמנעים מלבקש סליחה ולהדק שוב את קשר היחסים. למה? גאוה! הגאוה לבוא ולהתנצל גורמת לנו להישאר אידישים ולא לבצע את הדבר הכי נכון לבקש סליחה. אנו מכניסים לראשנו כל מיני תירוצים למה לא נכון להתנצל, כמה שאנו בסדר והשני טעה, רק כדי שלא לומר... "סליחה, טעיתי". לומר טעיתי זו לא בושה, זו אפילו מעלה. אדם המוריד את גאוותו וכבודו ומתנצל על מעשיו, מודה על טעותו ומתפייס, זוכה לדברים רבים שהשכל הקטן שלנו לא מסוגל לתפוס. לא

משעמד הפוגע על טעותו וחטאו בא לבקש ממנה סליחה ומחילה. אשתך מיאנה לסלוח על הפגיעה הקשה. הפוגע עלה לביתי וביקש עצה. משראיתי את שברון ליבו שלחתי שליח בשמי כדי לבקש ממנה לסלוח לבחור, אך היא סירבה בתוקף. רק לאחר שכנועים והפצרות סלחה אשתך בלב שלם לבחור. בקשתי ממנה להעלות את הסליחה שלה על הכתב בשני עותקים, עותק אחד תשאיר אצלה ואת השני תתן לי...". המשיך הרב ואמר: "יש לך אישה צדקת, קח ממני את מכתב הסליחה והנח אותו על קברו של הרשב"י ותאמר 'בזכות שאשתי ויתרה וסלחה תמליץ טוב עליה שלא תהיה אלמנה...'". שמע זאת האברך, נסע לציון הרשב"י, הניח את מכתב הסליחה ושפך דמעות כמים לפני בורא עולם, שיושיע את אשתו שלא תהיה אלמנה ובזכותה הוא יתרפא ממחלתו. לאחר ששב מהציון עשה צילום והגידול נעלם כלא היה... ("ברכי נפשך"). שלוש פעמים ביום אנו מבקשים את סליחתו של הקדוש ברוך הוא – "סלח לנו אבינו כי חטאנו, מחול לנו כי פשענו..." אנו מורידים את הראש מול בורא עולם. אך כשאנו צריכים לבקש מחילה מאדם שפגענו בו הדבר הופך למסע תירוצים והסברים מדוע אין אנו צריכים לבקש סליחה. להוריד את הראש כלפי בורא עולם זה דבר מובן וברור, אך לכופף את עצמך מול האחר, זה כבר יותר מדי... את התפקיד המרכזי תופסת גאוותך ולא משחררת, לא נותנת לך להוריד ראש ולהתנצל. להתנצל על מעשיך בפני האחר זו גדולה מאין כמוה, להוריד את הראש ולומר: "טעיתי" זו מעלה. אל תתן לגאוותך לשלוט בך, אם חלילה הזקת ופגעת באחר גש ובקש מחילה. אם אתה חושב שבכך אתה מקטין את עצמך ההיפך הוא הנכון, אתה ברגע הופך לאדם רם מעלה, איכותי ואהוב. לבקש מחילה מחבר יוביל אותך לאהבת הזולת, אתה הופך לענוי, צנוע ובעל ערך גבוה יותר בעיני אלוקים ואדם. מבקשת המחילה רק תרוויח. הסיפור הבא שלפנינו ימחיש לנו דברים אלו היטב. מספר הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א: לפנינו מעשה מרטיט שקיבלנו מהרב פ. ס. שהיה עד למעשה: כמידי שנה, נוסע אני לחוף לארץ בשליחות של אחד המוסדות החשובים בעיר בני ברק, על מנת לגייס כספים להחזקת המוסד. באחת מנסיעותינו, הגענו אל העיר מונטריאול שבקנדה ונכנסנו לבתייהם של גבירים יהודים וביקשנו את עזרתם בהחזקת המוסד. והנה, הגענו אל ביתו של אחד הגבירים היהודים, אשר החל לפרט לפנינו את הצער הפוקד את ביתו: "אומנם רואים אתם כי ברכני ה' בעושר ובנכסים ברוך ה' ולא חסר בביתי מאומה, אך מה זה שווה לי אם לא זכיתי להיפקד בילדים", אמר באנחה קשה. אני ואשתי נשואים שנים רבות ועדיין לא זכינו לבנים זכרים ומה שווה כל העושר אם אין לנו דור המשך? הגביר המשיך וסיפר: התחלתי לפשפש במעשיי והגעתי למסקנה כי וודאי הגיע אלי העונש משמים עקב מעשה נורא שעשיתי בבחורתי כשלמדתי באחת הישיבות בבני ברק. היה זה בליל פורים, כל בחורי הישיבה התאספו לשמחת הפורים בבית המדרש, ואני ניצלתי את המעמד ועליתי על הבמה והתחלתי לבזות את אחד הבחורים. פשוט "התלבשתי" עליו. ביישתי אותו וצחקתי עליו לעיני כל בחורי הישיבה. הבחור החל להחוויר ולהסמיק. החברים שצחקו מדבריי הרגישו כי כבר הגזמתי וסימנו לי להפסיק, אך אני סימנתי לי כמטרה לשפוך את דמו. סיפרתי עליו דברים משונים, עד אשר הבחור החל לבכות. אין ספק, כי בגלל מעשה זה הגיע לי העונש הכבד והמר הזה. שמענו את הסיפור והיינו מזועזעים, מספר הרב פ.ס. וכשסיים את סיפורו, פנה אלינו הגביר וביקש: מדוע סיפרתי לכם סיפור זה, מפני שהנני גר כיום בקנדה ואין לי מושג כיצד אוכל למצוא את הבחור שפגעתי בו, לכן מבקש אני מכם בכל לשון של בקשה, כי כאשר תשובו לארץ תאתרו את הבחור למעני ובקשו סליחה בשמי. הגביר הוציא מכיסו סכום כסף רב וביקש שכאשר נמצא את אותו בחור, נעניק לו את צרור הכסף כפיצוי. הבטחנו לו שנעשה כל מאמץ כדי

אותי, ובעזרת ה' אחזיר לך את ההלוואה בתקופה הקרובה". נכמרו רחמיו של רבי יהודה על חברו, הוא אמר לו: "אני אשתדל לא להשיב את פניך ריקם, אך עלי להתנייע עם אשתי". בשעות הלילה המאוחרות, השיב רבי יהודה תשובה חיובית לחברו הטוב, וזאת לאחר התייעצות עם רעייתו, הסכימו לתת לו את ההלוואה לזמן מוגבל. והנה חלפו מספר חודשים והגיע מועד פריעת ההלוואה. רבי יהודה מתקשר לחברו, אך... אין מענה. הוא מנסה להשיג אותו בכל דרך אפשרית, אך ללא הצלחה. האיום והנורא אירע, "חברו הטוב" נעלם כלא היה, כשהוא משאיר לרבי יהודה מסר אצל קרוביו כי הוא נפל ל"עקיצה" קשה, וכי הוא לא יקבל את כספו לעולם. בני הזוג הוכו בתדהמה, הכסף הרב שעבדו עליו בעמל ויזע כל חייהם, ירד לטמיון ונלקח ביד נוכל המעמיד פנים של חבר טוב וקרוב. אין לתאר את הצער והשבר הגדול שהיו נתונים בו. שנים של חסכוניות הלכו לחבר נוכל, וכעת בני הזוג נותרו עם חובות שעליהם להחזיר. היהודי היקר, שעד עתה נהג ללמוד כל בוקר בכולל, נאלץ בעקבות החובות לעזוב את הכולל ולצאת לעבוד. גם רעייתו, שעד עתה הייתה עקרת בית וטיפלה בילדים בשמחה ובמסירות, נאלצה לצאת לעבוד. אך זה לא הכל, כל חייהם של בני הזוג השתנו. כחלק מהניסיון לשקם את מצבם, נאלצו בני הזוג למכור את דירתם, אותה אהבו מאוד עקב מיקומה במרכז חרדי בקירוב למוסדות החינוך בהם למדו ילדיהם ובסמוך למרכזי הקניות, וגם בגלל גודלה. הם האמינו שהכל מכוון משמים, אך עם כל זה הרגישו כעס ושנאה נוראים לאותו "חבר" שברח עם הכסף. הם איחלו לו את כל הדברים הגרועים הקיימים בעולם והרגישו שעל צער כזה שגרם להם אין מחילה לעולם. הוא שינה את כל חייהם בגלל לא צעיר כלל וייחלו לשמוע שקיבל עונש קשה מהשמים. בצר להם, חיפשו בני הזוג דירה אחרת במקום אחר מרוחק מהאזור החרדי. אין לתאר את עוגמת הנפש שנגרם לכל המשפחה מכך. הם מכרו את דירתם בסכום של 1,450,000 שקל, ונכתב בחוזה שבעוד חצי שנה יפנו הזוג את הדירה. על כן, החלו הזוג לתור במהרה אחר דירה אחרת. במהלך חיפושיהם הם נדהמו למצוא וילה העומדת למכירה באזור סמוך לאזור החרדי בו הם מתגוררים. בעלת הווילה הציעה אותה למכירה בסכום של 1,925,000 שקל, לא פחות ולא יותר. בני הזוג אהבו מאוד את הווילה וראו בה שידרוג משמעותי לחיי משפחתם. הם רצו אותה בעיקר מפני גודלה והנוחיות שלה, ובעיקר כי יכלו להוסיף בה יחידת דיור להשכרה, ממנה יוכלו לכסות את החובות מידי חודש. אך דבר אחד "קטן" הרחיק מהם את הווילה – מחירה הגבוה. הם ניסו לבקש מבעלת הווילה בכל לשון שתתגמש במחיר ותבוא לקראתם, אך זו הייתה עקשנית ולא הייתה מוכנה לשמוע כלל מילה על הוזלה במחיר. לא הייתה להם שום אפשרות לעמוד במחיר שהיא רצתה, ההפרש בין המחיר שמכרו את דירתם למחיר שהיא רצתה הוא כחמש מאות אלף שקלים יותר. גם לאחר משא ומתן מתיש של חודשים, הסבירה להם בעלת הווילה כי אין על מה לדבר וכי היא ממתינה לקונה הבא. בני הזוג התייאשו מהווילה והחלו לדון מה לעשות. הנה מתקרב התאריך בו עליהם לפנות את הדירה, ובינתיים לא מצאו שום דירה העומדת באפשרויות הכלכליות שלהם, והכל כמובן בגלל... החבר הטוב. כמעט מיואשים ישבו אחד מול השני והרגישו כי הם זקוקים לישועה על טבעית מהשמים למציאת דירה, רגע לפני שהם יעזבו עם כל החפצים לרחוב. הם החליטו לעשות מעשה של מסירות נפש שיזעזע את השמים ויחיש להם ישועה מיידי. הייתה זו קבלה קשה ביותר שספק אם בן אנוש יכול לעמוד בה. מה הייתה הקבלה?... הם קיבלו על עצמם למחול ולסלוח בלב שלם לחבר הטוב שגנב להם שלוש מאות וחמישים אלף שקלים. הם החליטו לקבל באמונה שכל הצער שנגרם להם הוא רק מאת ה', לטובתם, וכי הם עושים מעל טבעם ומוכנים לשכוח לו את כל מה שעשה להם, וכי

רק שאתה מתקן עוולה שיכולה להימשך שנים, אלא אתה מהדק קשר שהיה פרום לחלוטין, לעיתים בינך לבין אדם אחר ולעיתים בינך לבין משפחה שלמה. אל תתן לגאוונה ולכבוד להכניע אותך, היה אתה זה המתגבר עליהם ומתנצל על עברך. לחידוד הדברים נתבונן בסיפור הבא שלפנינו. פעם הם היו חברים טובים... הוא נזכר שהם הכירו ביום הראשון בפנימייה. היה לו חיוך מקסים והוא עזר לו לסחוב את הדברים. "אתה לא נוגע במזוודות, אתה שומע?!", אמר לו בחיוך. הוא היה קטנצ'יק וחברו היה כזה גברתן. הם דיברו בלילה, בחצר, על המטרות שלהם בחיים, ולראשונה הוא מצא אדם שבאמת הבין אותו והדבר מילא אותו באושר. היו אלה ימים יפים... אבל מים רבים עברו בנהר מאז והמון דברים מלוכלכים ביחד איתם, מרביתם באשמתו. עכשיו הם כבר לא נקראים חברים, הם אפילו יריבים. הוא לא רצה להתוודות – אבל הוא התגעגע מאוד. פעם הוא נסע עד לדרום ועמד מול דלת ביתו של חברו במטרה לבקש סליחה אך נרתע מספר פעמים... אנשים עושים הרבה טעויות בחייהם, והדבר הקטן שנדרש מהם הוא להתנצל. הוא מעולם לא ידע שזה כל כך קשה, זה הכריח אותו להתוודע לכישלון שלו. לבסוף הסתובב וחזר בחזרה לעירו בנסיעה דוממת, כשהוא נוהג מאחורי מכונית עם סטיקר מאחור שהזכיר לו: "חבר, אתה חסר". הוא תהה עד מתי ימשך משחק הכבוד הטיפשי הזה, ולמה, לכל הרוחות, הוא עדיין משתתף בו. באחד הימים החליט שדי, זהו, הגיע הזמן להפסיק. ולראשונה בחייו הגיע לביתו של חברו ובאמת נקש על הדלת. אישה צעירה פתחה לו את הדלת ושאלה לשמו. הוא אמר לה: "בעלי השאיר לך פתק", אמרה. הוא פתח אותו וקרא: "חבר יקר, דע לך כי למרות הריב בינינו מעולם לא חדלתי מלאהוב אותך, אבל רציני שאתה תהיה זה שיעשה את הצעד הראשון, שתכיר בטעותך... הייתי אידיוט, משום שכאשר באת פעם קודמת, ראיתי אותך מבעד לחלון, התפללתי שתדפוק על הדלת ולא דפקת. כשהסתובבת, רציני לצרוח ולא הייתי מסוגל. הייתי קפוא. ואתה הלכת לך, משאיר חלל בליבי. אם אתה קורא מכתב זה סימן הוא שהגעתי שוב, רציני רק שתדע כי סלחתי...". "מתי בעלך חזר?" הוא שאל אותה, "יש לי זמן לחכות". "בעלי?", היא גיחכה גיחוך מריר כזה, בלתי ברור, "בעלי נפטר, הפתק היה בצוואתו" (זוהרת כהן).

הבה ונזכור! בכוח המחילה לנקות ולמחוק את הרושם של הפגיעה והצער ולהשיב את האדם לחיים זכים ונקיים, נטולי קפידות מפגיעות ישנות! עכשיו הזמן להבין את המסר. הרי איננו רוצים באמת להזיק לאיש, גם אם הוא פגע בנו או חטא כלפינו, ולפיכך הבה נמהר לנצל את הימים הללו כדי למחול ולסלוח לכל מי שפגע בנו, בכל פגיעה שהיא, מכל הלב. ולא פחות חשוב – אם אנחנו פגענו במישהו חלילה, נזכור כי הפגיעה נותרת, חותמה ניכר, רישומה נותר. הבה נבקש סליחה מעומק הלב, נודא כי סלחו ומחלו לנו והפגיעה הזו נמחקה לחלוטין, כך השלכותיה לא ילוו אותנו חלילה וחס לאורך ימים, כך נתכוון כראוי ליום הכיפורים, ננצל את הימים הללו למחילת עוונות ופגיעות וכך נזכה להיחתם לשנה טובה ומתוקה!

שליט"א, המוביל אותנו לתובנה, על חומרת הפגיעה בזולת, וההשלכות המתבקשות כאשר ישנו רצון כנה להגיע למחילה ופיוס אמיתי...

הייתה זו שעת ערב מוקדמת, עת נקש חברו הטוב של רבי יהודה על דלת ביתו. רבי יהודה, יהודי חרדי המתגורר במרכז אחת הערים החרדיות, הופתע לראות את חברו בפנים נפולות כשדמעות בעיניו. רבי יהודה הכניס את חברו לביתו, הגיש לפניו שתייה קרה וניסה להרגיעו, אך החבר היה נסער, הוא בכה לפניו בתחנונים ואמר: "אנא ממך, רק אתה יכול להציל אותי" התחנן בכל ליבו. "אני חייב באופן מיידי הלוואה גדולה של שלוש מאות וחמישים אלף שקל. לפני זמן מה סיפרת לי שיש לך סכום זהה בצד, ורק אתה תוכל להציל

מופחת של 325,000 שקל, ממש זהה לסכום שעקץ אותם החבר ועליו וויתרו שבוע לפני כן כשמחלו לו בלב שלם. בני הזוג קנו את הדירה וכיום הם נהנים מיחידת דיור מניבה, וברוך ה' פרנסתם מצוייה ברווח ובכבוד, הבעל חזר ללמוד תורה כשאיפתו הטהורה. בעל המעשה שסיפר את הסיפור לרב פנחס זרביב שליט"א, חותם ואומר: "אומר לכם בצורה הכי ברורה, כי הנני יהודי פשוט. אך דבר אחד ראיתי בעיניי, כי כשבורא עולם רואה שאדם מוחל בלב שלם לחברו על הצער שעשה לו ומאמין שהכל מאיתו יתברך, הקדוש ברוך הוא מחזיר לו בצורה על טבעית ועושה לו ניסים גלויים כתשלום על המחילה והוויתור שלו. שבוע אחד אחרי שמחלנו בלב שלם לחבר על מעשהו, קיבלנו הודעה שמחיר הווילה ירד ב-325,000 שקל, ממש כמחיר העקיצה שעשה לנו. הקדוש ברוך הוא שילם לנו על כך באופן אחר, וברגע שהבנו שהכל ממנו זכינו לרווח גדול יותר, כשהיום יש לנו תוספת הכנסה מהיחידה ואנו חיים ברווח ובשמחה בה..."!

בליבם אין שום קפידא עליו יותר. מהיום הם לא יקראו לו אדם רע ולא יאחלו לו שום דבר רע, אלא הם מקבלים זאת שהוא המקל של הקדוש ברוך הוא, רק שליח ההשגחה העליונה להעמידם בניסיון, ומבחינתם הכל מחול לו במחילה גמורה. בקושי על טבעי הם עשו זאת, כשהם מתפללים בסוף כי בזכות הוויתור והמחילה הקשה הזו הם יזכו למצוא דירה במהירות האפשרית, ובמחיר המתאים להם. בורא עולם ראה זאת והדברים אכן עשו רושם בשמים. שבוע לאחר מכן התרחש הבלתי יאומן. בעלת הווילה צלצלה: "שלום, האם כבר רכשתם דירה?". הם השיבו בשלילה. "תשמעו", היא הפתיעה, "החלטתי לבוא לקראתכם, ואני מוכנה למכור לכם את הדירה במחיר אחרון של 1,600,000 שקל בלבד". בני הזוג קפצו ממקומם, זה כבר סכום שהם יוכלו לעמוד בו, וכי הווילה המיוחדת שקסמה להם במיוחד עם שלל האופציות חזרה להיות רלוונטית. אין להם מושג כיצד הסכימה לשנות את דעתה אך הם הגיעו איתה לחתימה תוך ימים בודדים ובכך זכו לקנות את הווילה הסמוכה לאיזור החרדי בסכום

אחים יקרים!

אם מישוהו רוצה לזכות במחילת עוונות מלאה, והרי כולנו רוצים! הדרך היא לקבל החלטה חזקה שגם אנחנו מוחלים לכולם. לכל מי שפגע בנו, לכל מי שעשה משהו נגדנו, לכל מי שעלב בנו, לכל מי שיש לנו ויכוח איתו, לכל מי שהסכסוך עימו עוד קיים כלפי חוץ או אפילו רק בלב פנימה. כשיהודי מוחל לחבירו הוא מציב דוגמת מראה לאבא שבשמים, ובעצם אומר: "הנה, אני מחלתי. מחקתי, סלחתי, שכחתי. מישוהו פגע בי – אבל זה כבר לא קיים יותר, זה נמחק מההיסטוריה". ואז, אבא שבשמים משיב לו באותה מטבע, ומוחק את החטאים שלו, מוחל עליהם לחלוטין, מעלים אותם לנצח. על אחת כמה וכמה אם מי שפגע בנו או עלב בנו - עשה את זה באופן כואב, באופן שנפגענו מאוד, שחשנו ביזיון או עלבון צורב ונוראי, כי אז אדרבה ואדרבה: העלבון שעברנו, הכאב שבליבנו, המשקע שבנפשנו – הם העומדים לנו במקום ייסורים שהיו אמורים לבוא עלינו, ואז - כשאנו מוחלים מכל הלב על הפגיעה הזו, הרי שאנו נפטרים מהצורך להיענש בייסורים על העבירות שלנו, כי כבר נענשנו בעלבונות וגידופים כלפינו. בתגלית זו האריך הרב הקדוש בעל ה"נועם מגדים" זי"ע בפרשת אמור, עד כמה מחילה אמיתית, שיש בה גם שכחה ומחיקה של העלבון והכאב, הגידוף והצער, היא מחילה שמייצרת "זיכוי" במערכת השמימית, ואז נחסכים מהיהודי המוחל אינסוף צרות וייסורים שהיו אמורים לעבור עליו חלילה בשל עוונותיו, כי הוא כבר "הזדכה" בעלבונות שספג, ובצער שעבר עליו אז, וממילא עוונותיו נמחלים לחלוטין, נשכחים ואובדים, בלי שום צער או כאב נוסף. ולפיכך, ברגעים האלה שלפני יום הכיפורים, זה הזמן לתפוס חזק בידיים את מידת המחילה, ומשני קצותיה: גם למחול בעצמנו לכל מי שפגע בנו, מחילה אמיתית ועמוקה, שלימה ומושלמת. וגם לבקש סליחה ומחילה מכל מי שאולי פגענו בו או כועס עלינו, ובכך נוודא שעבירות שבין אדם לחבירו לא ימנעו מאיתנו את הברכה לשנה טובה. זה הזמן למחוק כל עלבון ישן, לסגור כל סכסוך, לבקש סליחה ולסלוח מכל הלב – כי רק כך נזכה להיחתם לחיים טובים! וככל שנזדכך עכשיו, נטהר את ליבנו מכל משקע, נמחל ונוודא שכל מי שפגענו בו מוחל לנו מעומק הלב – כך בגדי הלבן אותם נעטה ביום הכיפורים יהיו תמונת ראי לליבנו הזך והנקי, ובלב כזה נוכל לעמוד לפני בורא עולם ולהתפלל "וחתום לחיים טובים כל בני בריתך", ובאמת נזכה להיחתם לחיים טובים, אנו וכל בית ישראל, אמן!

בברכת התורה
הרב יואל ארזי

טעם בפרשה

יום כיפור

תשעה לחדש

אומר לך הזוהר שמראש השנה ואילך כל יום הדיינים בבי"ד של מעלה יושבים ודנים את האנשים בעולם עד היום התשיעי!!! מה קורה ביום התשיעי, ממשיך הזוהר:

"באותו יום כל הדיינים עולים לבעל הדין ומתקנים כסא עליון של רחמים למלך הקדוש".

באותו יום כול המעטפות וכתבי דין עולים למעלה למעלה אל הקב"ה - ומכנים לקב"ה כסא עליון של רחמים, ממשיך הזוהר:

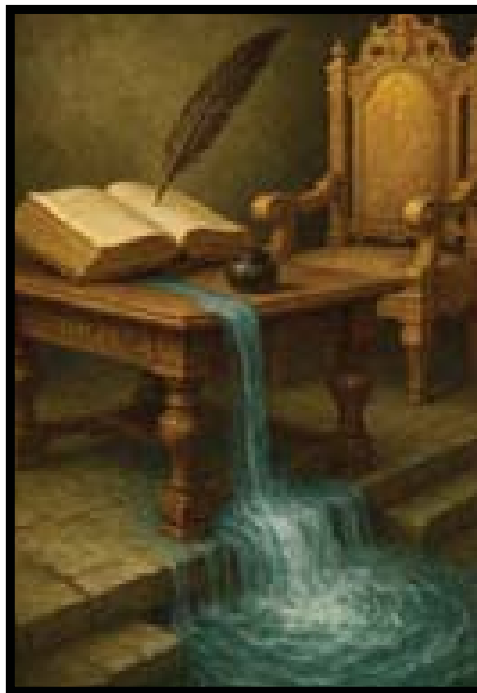
"באותו יום צריכים ישראל למטה לשמח בשמחה לפני אדונם שעתידי ליום אחר [ליום הבא - יום עשירי, יום כיפור] לשבת עליהם בכסא הקדוש של רחמים, בכסא של ותרנות. וכל אותם הספרים הפתוחים לפניו וכתובים לפניו את כל אותם החטאים, הוא מזכה אותם ומטהר אותם מכלם. זהו שכתוב מכל חטאתיכם לפני ה' תטהרו. לפני ה' ממש."

אומר לך רשב"י שביום העשירי - יום כיפור הקב"ה בעצמו דן את האדם, ואיך הוא דן אותו?

בכסא הקדוש של רחמים, בכסא של ותרנות - בקיצור, כל מה שרק היינו רוצים....!!!

כמה שזה מיוחד - לא פשוט בכלל!!!

אז אם רשב"י ביקש מהקב"ה שכשהוא יגיע לבי"ד של מעלה הוא רוצה שרק הוא ידון אותו ולא הדיינים, ולמה, בגלל שהקב"ה נוטה תמיד לזכות, אז כמה כדאי לנו לחכות ולשמוח ליום כיפור שבו הקב"ה דן אותנו לבדו ממש כמו שאמר הרשב"י - "לפני ה' תטהרו. לפני ה' ממש".

תטהרו. לפני ה' ממש."

ולא רק זה, הרי הזוהר אומר לנו שביום התשיעי [יום אחד לפני 'יום כיפור'] - מתקנים כסא עליון של רחמים למלך הקדוש, והזוהר אומר לנו שהקב"ה יושב ביום כיפור - בכסא הקדוש של רחמים, בכסא של ותרנות....!!!

אין ספק וזהו היום השמח בעולם של יהודי!!!

רק אנחנו קבלנו את זה....!!!

יש לנו הרבה על מה לבקש... הרבה רחמים... על הכלל על הפרט, על כולנו - הרי עברנו שנה לא פשוטה בכלל בכלל....

הקב"ה רק מחכה לנו, הוא רק רוצה שכל אחד יעשה עוד משהו קטן ואז נזכה לגאולה הקרובה....!!! [כך שמעתי מרבי נתן קופשיץ שליט"א]

ייתן השם ותחזינה עינינו, בקרוב ממש!!!

לבת אלון ואביר!

הזוהר הקדוש בפרשת האזינו מספר:

"כשחלה רבי שמעון בן יוחאי, נכנסו לפניו רבי פנחס ורבי חייא ורבי אבא. אמרו לו [לרבי שמעון]: מי (שהוא) עמודו של העולם, שזכב (מת)?! אמר להם [רשב"י]: לא בית דין של מעלה מעינים בדיני אלא הקב"ה בכבודו ובעצמו! משום [שהרי אני רואה שאין אני נתן למלאך ולדין של מעלה, בגלל] שאני לא כשאר בני אדם!

אלא זה הדין שלי - הקדוש ברוך הוא [בכבודו ובעצמו] דן אותו [אותו] ולא בית דינו.

וזה [מה] שאמר דוד בבקשתו לפני [לפני הקב"ה], (תהלים מג) שפטני אלקים וריבה ריבי [דהיינו: דוד ביקש, אנא רבש"ע! תדון אותי אתה ולא הבית דין של מעלה]. וכן שלמה [ביקש זאת ו]אמר, (מלכים א ח) "לעשות משפט עבדו" - הוא [הקב"ה] לבדו ולא אחר."

ממשיך הזוהר ושואל למה??? למה הם העדיפו שהקב"ה יתעסק בדינם ולא בית דין של מעלה??? מתרץ הזוהר: משום "שהרי למדנו, כשאדם חולה, בית דין של מעלה מסתכלים בדינו, יש מהם שנוטים לכף זכות - שמראים זכותו של האדם, ויש מהם שנוטים לכף חובה - שמראים חובתו של האדם. ולא יוצא איש מן הדין כמו שהיה רוצה....

אבל מי שדן אותו המלך העליון, ששולט על הכל - הוא טוב, ולא יכול אדם להיות בדין הזה חוץ מטוב. מה טעמו [מה הסיבה לכך]? שהרי שנינו, מדותיו של המלך [הקב"ה] העליון נוטים לזכות תמיד, והוא כלו צד של האמונה, ובידו לעזב לחטאים וחובות. זהו שכתוב (תהלים קל) "עמך הסליחה. למען תנא" - [דווקא] עמך ולא עם אחר.

ממשיך הזוהר: [אמר רשב"י לחכמים:] ומשום זה בקשתי מלפניו שהוא ידון דיני וכו'!!!

כן כן ידידי היקרים!!!

אומר ר' שמעון בר יוחאי: אני יודע מיהו הקב"ה, ואני בקשתי ממנו, שכשאגיע למעלה הוא לבדו ידון אותי, למה? "שהרי שנינו, מדותיו של המלך [הקב"ה] העליון נוטים לזכות תמיד, והוא כלו צד של האמונה, ובידו לעזב לחטאים וחובות"

אתה תופס אברימי??? מידותיו של טאטע "נוטים לזכות תמיד" - תמיד נוטים לזכות - לכן משתלם לעמוד אצלו בדין!!!

נו, אז מה זה קשור אלינו???!

התשובה פשוטה, יש עוד זוהר בפרשת אחרי מות ששם רשב"י מטיל פצצה נוספת שכדאי לראות. אומר הזוהר [אחרי מות]:

"מראש חדש [תשרי - ראש השנה] הספרים פתוחים והדיינים דנים. בכל יום ניום בתי הדין נמקרים להפתח לדין, עד אותו יום שנקרא

כל הזכויות שמורות למכון 'טעם בפרשה'

להערות, הארות ותגובות וכן להרשמה לקבלת ה'טעם' במייל מידי שבוע פנו למייל: GTB100200@gmail.com

להנצחות ולתרומות ניתן לפנות לטל' 052-719-2760 או במייל הנ"ל

שימו לב! בשלב זה העלון מופץ בחפוצת מייל בלבד + לזיכוי הרבים ברצוננו להדפיס ולהפיץ את ה'טעם' בבתי הכנסיות ובתי המדרשות! לתרומות ניתן ליצור קשר עם המכון! זכות זיכוי הרבים יגן על התורם ועל כל בני משפחתו

נר ליואל

סיפור לפרשת השבוע

לע"נ יואל בן ברוך

גליון 8 יום הכפורים תשפ"ו

לתרומות הנצחות והקדשות ולקבלת העלון בדוא"ל יש לפנות ל - nerleyoel@gmail.com.

אמונה ובטחון

להרגשה פנימית האם הדבר המבוקש יצליח בידו, או שמא עליו להימנע מכך.

ועדיין יש לשאול: מנין לחזון איש הבטחה גורפת כזו, הנראית על פניה כהבטחה רחוקה?

נראה לתרץ, שאותה "רוח קודש", אותה "אינטואיציה" או "הרגשת לב" קיימת בכל אדם מישראל. כל תינוק, עוד בטרם רכש דעת, ניחן באינסטינקטים ובאינטואיציות טבעיות, בדומה לבעלי החיים. אולם, ככל שהאדם גדל ומתחנך, הוא לומד לזנוח את אותן אינטואיציות ולסמוך יותר על חשבונות, היגיון והסקת מסקנות. יתרה מכך, מי שיפעל על פי הרגשת ליבו בלבד, ללא שיקול דעת, יזכה לכינוי של "חולם חלומות" או "מדומיין".

כך, עם השנים, הכוח האינטואיטיבי הטמון באדם הולך ומתנוון, מכיוון שהוא מושם בצד ואינו בא לידי שימוש. אולם, כאשר האדם מפתח את מידת הביטחון בה', הוא מגביר ומחדש כוח פנימי הנמצא מעבר להיגיון ולחשבונות, וזהו בדיוק עניין הביטחון - עזרה אלוהית מעבר להבנה האנושית. בצורה זו, האדם חוזר ומפתח את האינטואיציות שלו באופן כללי, ובאופן פרטי בענייני הביטחון.

מכאן יכול החזון איש לומר בצורה מוחלטת שמי שבוטח בה' באמת, זוכה לאותה "רוח עוז המבשרו". כמובן, כפי שהוא מוסיף, הדבר תלוי ב"מעלת הבוטח ורוב קודשו", שכן ככל שהאדם מתמיד בלימוד מידת הביטחון, כך הוא זוכה לפתח יותר את כוחו האינטואיטיבי.

בספרו הנפלא "אמונה ובטחון", מתווה מרן החזון איש זצ"ל את משנתו העמוקה והיסודית בסוגיות האמונה והביטחון.

כידוע, בענייני האמונה אין מחלוקות רבות בקרב שלומי אמוני ישראל. זאת, הודות לי"ג העיקרים המפורסמים והמוסכמים על כל חלקי העם. אולם, בתחום הביטחון קיימות גישות ושיטות שונות ומגוונות. על כן, בספרו זה מציג החזון איש את שיטתו הייחודית והמקורית בעניין הביטחון, ואת הקשר העמוק והבלתי נפרד שבינו לבין האמונה - כפי שמשתקף בשם הספר "אמונה ובטחון".

בסיום פרק הביטחון, מוסיף החזון איש דברים מעניינים, ואצטטם כלשונם: "יש עוד ממידת הביטחון כי על הבוטח שורה רוח קודש ומתלווה עמו רוח עוז המבשרו כי אמנם יעזרו השם, וכמו שאמר דוד המלך עליו השלום 'אם תחנה עלי מחנה לא יירא ליבי אם תקום עלי מלחמה וגו'', וזה העניין מתחלף לפי מעלת הבוטח ורוב קודשו".

דברים אלו מעוררים פליאה, שכן מידת הביטחון אינה נחלתם הבלעדית של גדולי התורה והרוח. כל יהודי, באשר הוא, אשר מחליט לבטוח בה' ולסמוך עליו, הרי הוא בעל ביטחון. אם כן, כיצד מבטיח החזון איש שעל כל בוטח באשר הוא תשכון רוח קודש ורוח עוז?

נראה לומר, כי כוונתו היא שהבוטח זוכה להרגשה מיוחדת המבשרת לו מראש על תוצאות מעשיו - האם יצליח בדרכו, או שמא עליו לחדול. רוח הקודש עליה מדבר החזון איש אינה רוח הנבואה המפורשת והגלויה, אלא סוג של "אינטואיציה" או "הרגשת לב". כאשר אדם פועל מתוך ביטחון בה', הוא זוכה

סיפור ליום הכפורים

כוחה של תשובה

במעמקי התהום, ימצא את האור הזך הבוקע מתוך עצמו. כישלון, רבותיי, איננו סוף הדרך. הוא לעיתים קרובות הדרך עצמה.

דבר אחד ברור הוא, כשמש בצהרי היום. בתוך כל אחד מאיתנו, גם באותו אחד שנדמה כי כשל בכל דרכיו, מסתתר יהלום. יהלום שאינו ניתן לליטוש בכלים רגילים. לעיתים, צריך להניח לו, לנשמתו, לטבוע בים של דמעות, להיסחף בנהרות של כישלונות, רק כדי שבסופו של מסע מפרך,

הוא נשא אישה, חיה'לה, בתו של שוחט ירא שמים, אישה צדקת שראתה בו את הנשמה הטובה שמאחורי מסכת הכישלונות. היא הייתה עמוד התווך בחייו, אך גם היא, בכוחותיה הדלים, לא הצליחה לגרש את עננת הייאוש שאפפה אותו. הם חיו בצמצום, מן היד אל הפה, ורפאל חש כל העת כאבן ריחיים על צווארה.

השנים חלפו, והכישלון הפך לשגרה. רפאל גוטמן השלים עם גורלו. הוא היה ה"לא יוצלח" של השכונה, של המשפחה, של עצמו. הוא הפסיק לנסות, הפסיק לחלום. הוא קם בבוקר, הלך לעבודתו הדחוקה כפועל פשוט במפעל קרטונים, חזר בערב, אכל, ישן, וחוזר חלילה. מעגל אפור וחסר תכלית.

ואז הגיע חודש אלול.

כמו בכל שנה, החלו להישמע קולות השופר מבתי הכנסת, קוראים לתשובה. עבור רפאל, הימים הנוראים היו תמיד תקופה קשה במיוחד. יום הדין. איזה דין יכול להיות לאדם שכשל בכל? איזו זכות יכול להביא "לא יוצלח" שכמותו בפני מלך מלכי המלכים? הוא היה מגיע לבית הכנסת, עומד בפינה מרוחקת, ממלמל את התפילות מבלי להבין, ומרגיש כיצד חומות של זרות מפרידות בינו ובין הציבור הקדוש, בינו ובין אביו שבשמיים. עבורו, ראש השנה ויום כיפור היו ימים של חשבון נפש נוקב, חשבון שתמיד הסתיים במאזן שלילי, בתחושה עמוקה של ריקנות ואפסות.

אך באותו אלול, משהו השתנה. לא בבת אחת. זה החל בטפטוף דק, כמעט בלתי מורגש. רב בית הכנסת הקבוע חלה, ובמקומו הגיע רב אחר, מבוגר, הרב וילהלם שמו, ניצול שואה שפניו היו כתובות בספר החיים, ועיניו, למרות גילו המופלג, הקרינו חיות וחכמה שאין להן שיעור.

בדרשת שבת שובה, עלה הרב וילהלם לבימה. הוא לא דיבר בקול רם, לא הטיף מוסר בצעקות. קולו היה שקט, חוזר, כאילו מדבר אל כל אחד ואחד באופן אישי. רפאל, שעמד כהרגלו בפינתו, מצא את עצמו מאזין.

"רבותי", פתח הרב וילהלם, "אנו עומדים לפני יום הכיפורים, יום של כפרה וטהרה. וישנו מדרש פלא בבראשית רבה, שאומר כך: 'רבי לוי אמר משל לקוץ וקרח שהיו עומדין על שפת הגורן'. קוץ הוא אדם בעל שיער רב, וקרח הוא אדם שאין לו שיער כלל. שניהם עומדים בשדה, בגורן, והרוח מעיפה את המוץ, את הפסולת של התבואה. המוץ עולה ונסתבך בשערו של הקוץ, והוא מתקשה להסירו. אך המוץ שעולה על ראשו של הקרח, הוא פשוט מעביר את ידו על ראשו ומסלק אותו. וכך, אומר המדרש, 'עשו הרשע מתלכלך בעונות כל ימות השנה ואין לו במה יכפר, אבל יעקב מתלכלך בעונות כל ימות השנה ובא יום הכיפורים ויש לו במה יכפר'".

הסיפור שלפניכם אינו סיפור רגיל. הוא סיפור על נפילה שהיא תקומה, על חושך שהוא אור גדול, ועל אדם אחד, יהודי יקר בשם רפאל גוטמן, שהעולם כולו, ואולי אף הוא עצמו, חרצו את דינו לכישלון נצחי. אך ריבונו של עולם, בתזמורתו המופלאה והנסתרת, ניגן לו מנגינה אחרת לגמרי.

רפאל גוטמן נולד עם כתפיים שמוטות. כך לפחות טענה סבתו, הרבנית פרומה עליה השלום, אישה חכמה וצופנת סוד, שענייה ראו את מה שלבם של אחרים סירב להבין. "הילד הזה", לחשה פעם לבתה, אמו של רפאל, "נושא על גבו עולם שאינו שלו. תתפללי עליו, חיה'לה, תתפללי הרבה".

ואכן, היה על מה להתפלל. מן הרגע שבו עמד על דעתו, נדמה היה כי רפאל הקטן כרת ברית עולמים עם הכישלון. לא היה זה כישלון מרהיב, כזה שמספרים עליו לילדים בשעות איכות. היו אלו כישלונות קטנים, יומיומיים, צורבים, כאלה שמשאירים צלקות זעירות ובלתי נראות על הנפש.

ב"חידור", כאשר חבריו כבר אחזו בגמרא מסכת בבא קמא וקולם רינן בפלפוליהם של אביו ורבא, רפאל עדיין נאבק על פירוש רש"י בפרשת נח. האותיות רקדו מול עיניו, מתעתעות בו, מסרבות להתחבר למילים בעלות משמעות. המלמד, ר' פלטיאל, איש חסד וטוב לב, היה מניח יד על כתפו ואומר באנחה: "רפאל'לע, נשמה טובה, לא כולם צריכים להיות רבי עקיבא איגר. העיקר הכוונה". אך רפאל ידע. הוא ראה את המבט המרחם בעיניו של המלמד, את חיוכם הסלחני של חבריו, והרגיש כיצד קירות לבו הולכים ונסגרים.

גם מחוץ לכותלי בית המדרש, לא שפר עליו גורלו. רגליו היו מסורבלות, ידיו כבדות. כל כדור שנזרק לעברו מצא את דרכו אל חלון זכוכית סמוך. כל ניסיון לבנות סוכה הסתיים באצבעות חבולות ובדפנות עקומות. "לא יוצלח", כך כינה אותו בלחש שכנם, ר' בערל הסנדלר, ורפאל, שעמד מאחורי הווילון, שמע והפנים. המילה הזו, "לא יוצלח", הפכה להיות שמו השני, קעקוע בלתי נראה שנצרב על מצחו.

שנות בחרותו לא היטיבו עמו. הוא ניסה את כוחו במסחר. פתח חנות קטנה למכשירי כתיבה. הסחורה העלתה אבק על המדפים, והוא סגר אותה בחובות כבדים. ניסה לעבוד כסוכן מכירות, אך לשונו הדלה וביישנותו המופלגת הבריחו כל לקוח פוטנציאלי. אביו, ר' מנחם, איש תם וירא אלוקים, ניסה לעודדו. "רפאל בני, הקב"ה מוריש ומעשיר. אל ייאוש". אך היאוש כבר קנה לו אחיזה של קבע בנפשו של רפאל. הוא הפך לצל של עצמו. איש צעיר, כבן שלושים, שפניו חרושות קמטי דאגה, ועיניו כבויים, משדרות תבוסה מתמדת.

הוא עלול להיכשל. ההיפך הוא הנכון. היא הזירה היחידה שבה הכישלון עצמו הוא ההצלחה. עצם העמידה לפני השם, עם כל החבילה, עם כל ה"מוץ", עם כל הייאוש, זוהי העבודה. זוהי ההוצאה לפועל של ה"אני" האמיתי שלו, אותו "אני" שכמה להיות טהור, והקרח שאין לו שערות יכול לו.

בתפילת נעילה, כשכל הקהל זעק "ה' הוא האלוקים", רפאל לא צעק. הוא לחש. והלחישה שלו הייתה רמה יותר מכל הצעקות. הוא הרגיש כיצד קשר אחר קשר נפתח בנפשו. לא שהבעיות נעלמו. המפעל עדיין קיים, והוא עדיין פועל פשוט. אך המשא הכבד שהיה על כתפיו, הוסר. הוא הבין שערכו אינו נמדד בהצלחותיו החיצוניות, אלא בעצם המאבק, בעצם הרצון, בעצם קיומה של אותה נקודה פנימית שלעולם לא תכבה.

בצאת יום הכיפורים, כשהאורות נדלקו וריח הקפה התפשט באוויר, ניגש אליו אביו, ר' מנחם, וחייב אותו. "רפאל"לע", אמר, וקולו נשנק מהתרגשות, "הפנים שלך... הן מאירות".

רפאל חייך. חיוך אמיתי, לראשונה מזה שנים.

הוא לא הפך לעשיר גדול. הוא לא מונה למנהל המפעל. הוא נשאר רפאל גוטמן, האיש השקט והמופנם. אבל הוא כבר לא היה "לא יוצלח". הוא היה יהודי שעושה את דרכו בעולם, נושא את קשייו לא כנטל, אלא כעדות חיה לכך שיש לו במה להיאחז, ובהיותו מבני ישראל שנמשלו לקרח יש לו גם את האפשרות להתנקות.

הוא נכשל כל חייו בניסיון להיות מישהו אחר. רק כדי לגלות, ביום הקדוש ביותר בשנה, שההצלחה הגדולה ביותר היא פשוט להיות הוא עצמו, במלוא שברונו, לפני מלך מלכי המלכים.

הדרשה נמשכה, והרב וילהלם עבר לדבר על מהות התשובה. "ישנם אנשים", אמר, "שמרגישים רחוקים כל כך, שהם אפילו לא יודעים מאיפה להתחיל. הם מרגישים שהחושך גדול מדי, שהחומה שהם בנו סביב לבם, בצורה ועבה. אבל הגאון הקדוש, בעל ה'מכתב מאליו', מלמד אותנו יסוד עצום. הוא כותב כך: 'אם האדם מתרכז בנקודת האמת שמכירה בפנים לבבו, אז הוא בא לידי תשובה אמיתית'. מהי אותה נקודה? זהו ניצוץ קטן, רבתי. ניצוץ של הכרה פנימית. הרצון העמוק להיות טוב. הרגע הזה שבו אדם, בינו לבין עצמו, מודה באמת הפשוטה: 'אני רוצה להיות קרוב להשם'. ה'מכתב מאליו' ממשיך ואומר שניצוץ קטן זה 'בוקע דרך חומת טמטום הלב עד שיוצאת למרחב ומטביעה את חותמה על כל אופני המעשה'. ומוסיף ואומר, שלישאל הובטחה נקודה פנימית זו שלעולם לא תיכבה. גם במדרגה השפלה ביותר, יש לכל יהודי את הנקודה הזו להיאחז בה".

המילים הללו פילחו את לבו של רפאל. הוא לא היה צריך להיות מושלם. הוא לא היה צריך להפוך ביום אחד לסוחר מצליח או לתלמיד חכם מופלג. הוא היה צריך רק למצוא את אותה נקודה קטנה של אמת בתוך לבו. והוא ידע שהיא קיימת. עמוק בפנים, מתחת לשכבות של אכזבה וייאוש, תמיד הייתה שם כמיהה דקה, רצון ילדותי פשוט להיות טוב, לעשות נחת רוח.

בערב יום כיפור, לאחר תפילת מנחה, כשכולם מיהרו לבתיהם לסעודה המפסקת, רפאל נשאר עוד כמה דקות בבית הכנסת. הוא ניגש לארון הקודש, הניח את ראשו על הפרוכת הקרה, ועצם את עיניו. הוא לא ביקש עושר, לא הצלחה, אפילו לא חכמה. הוא ביקש רק דבר אחד. "ריבונו של עולם", לחש, "אני לא יודע איך. אני לא יודע מה. אני רק יודע שאני רוצה. אני רוצה להיות שלך". זו הייתה כל תפילתו. אותה נקודה פנימית קטנה.

תפילת "כל נדרי" הייתה שונה עבורו באותה שנה. הוא לא הרגיש עוד כצופה מן הצד. הוא הרגיש חלק. המנגינה העתיקה נשמעה לו כמנגינת לבו שלו. הדמעות שזלגו מעיניו לא היו דמעות של ייאוש, אלא דמעות של געגוע, של התרפקות.

במהלך התפילות של יום הכיפורים, הוא לא ניסה להספיק. הוא התרכז במילים. "חטאנו, עוינו, פשענו". לראשונה, הוא לא הרגיש אשמה משתקת, אלא הכרה פשוטה. כן, זה אני. זה הקושי שלי. אבל אני מביא אותו לפניך, ריבונו של עולם, לא כדי שתשפוט אותי, אלא כדי שתעזור לי לנקות אותו.

הוא גילה מתיקות שלא ידע כמותה. מתיקות שבשברון הלב. מתיקות שבווידוי הכן. הוא הבין שעבודת הימים הנוראים איננה מבחן הצלחה. היא איננה עוד זירה שבה

נר ליואל

סיפור לפרשת השבוע

לע"נ יואל בן ברוך

גליון 9 פרשת האזינו תשפ"ו

לתרומות הנצחות והקדשות ולקבלת העלון בדוא"ל יש לפנות ל - nerleyoel@gmail.com

מעלת הצדקה והחסד בעם ישראל

נדמה שרבי יוחנן בן זכאי לימד אותם פה לימוד בתוך לימוד, מעבר לפשט הפשוט של הפסוק הוא לימד אותם שצריך להרגיל ולעודד את התלמידים לחשיבה עצמית, לא רק להלעיט אותם בפירושים של הרב, אלא לפתח אצלם את היכולת להתבונן ולפרש בחשיבה עצמית, לקחת את המושגים שנראים כאילו פשוטים ולנסות להוציא מהם את ההשלכות הכלליות שלהם, ואת ההבנות שמעבר למילים הפשוטות.

ולכן, אולי, זו הסיבה שרש"י אומר שחסד למרות שלכאורה זה דבר טוב זה מידה אצילית, מידה נעלה, אבל אצל הלאומים הוא גורם לזה שהם גוזלים זה מזה ונותנים זה לזה, הרצון לעשות חסד בעצם מוביל אותם לגזול, או אולי כדי להרגיע את מצפונם הגזלן עושה חסד. השאלה איפה מתחילה השרשרת, מהרצון לעשות חסד אז גוזלים כדי לעשות חסד, או משהו שכבר גזל ורוצה להרגיע את מצפונם אז הוא קצת עושה חסד במקום אחר.

ועוד, שאנחנו רואים איך בעצם ממעשים קטנים, מהצטברות של הרבה מעשים קטנים של אנשים פרטיים, מושפעת כלל האומה, וכלל הציבור מקבל צורה וצביון לפי המעשים האלו.

אם כן, לפי המהלך הראשון שרבי יוחנן בן זכאי לימד אותם, קודם כל שחשוב לדעת לקחת את הדברים לפי סברת הלב של התלמידים. ומשכך, אפשר שרש"י והמפרשים לקחו את הפסוקים למה שהתאים מאוד לדור שלהם. דהיינו הם חיו בגלות בין הנוצרים, שלכאורה מאוד מאוד מתהדרים בעניין של חסד וגינונים ונימוסים טובים, ולכן רש"י פירש את זה לא כמו הגמרא, שגם חסד וגם צדקה מיוחס לישראל, אלא אדרבה, כדי להרחיק את ישראל מהסתכלות על ההתנהגות של הנוצרים שהם חיו בתוכם הם פירשו שהחסד שלהם הוא בעצם מכוער ולא אצילי ויפה!!

ויש כאן נקודה נוספת, שבעצם גורמת להשפעה בצדקה וחסד על כלל הקהילה, כי כל אדם שעושה מצווה או שעושה ומתנהג במידה יפה ונאותה, הוא משמש דוגמה לאחרים הרואים אותו, רואים את ההתנהגות הנאותה שלו ואת דקדוק המצוות שלו ולומדים ממנו להתנהג ככה גם הם. אבל בצדקה וחסד יש תוספת, כי מי שמקבל את הצדקה והחסד, מי שהצדקה והחסד מופנים אליו, הוא גם חווה את זה ברמה אישית, בצורה הרבה יותר חזקה מאשר רק להתבונן על מי שעושה מצוות. החוויה שלו היא הרבה יותר חזקה, ולכן כשתזדמן לידו אפשרות מצידו לעשות צדקה וחסד הכוח שלו והרצון שלו לפעול חסד יהיו הרבה יותר גדולים.

ולכן צדקה וחסד בדווקא מרוממים עם!! מכיוון שנוצר כאן איזשהו תהליך שרשרת, שכל מי שנהנה או נזקק לצדקה או לחסד בזמן מסוים, יחזור גם הוא ויעשה אותו בכוח גדול ברגע שזו תזדמן לידו.

במשלי (י"ד, ל"ד) "צדקה תרומם גוי וחסד לאומים חטאת, מפרש"י: צדקה תרומם גוי - ישראל, וחסד לאומים חטאת הם עכו"ם שגוזלים מזה ונותנים לזה. ע"כ מפירוש רש"י!

למעשה הגמרא בבבא בתרא (י:) מביאה סוגיה ערוכה וארוכה שמתחילה בשאלתו של רבי יוחנן בן זכאי לתלמידיו - מה פירוש הפסוק הזה? הוא שואל אותם מה פירוש הפסוק, והם מביאים כל מיני פירושים שונים שמצביעים על ההבדל בין המעשים הטובים שישראל עושים, שהם באמת טובים, ובאמת בונים ולשם שמיים, לבין המעשים אפילו הטובים שאומות העולם עושים, שהם רעים ונלוזים.

רבי יוחנן בן זכאי עדיין ממשיך ומחפש, ואומר עדיין זקוקים אנו למודע, ומביא את ר' אליעזר המודעי. ובסוף מגיע תלמידו רבי נחוניא בן הקנה, ומציע פירוש כזה, צדקה תרומם גוי וחסד לישראל - לאומים חטאת!, כלומר הוא לוקח גם את הצדקה וגם את החסד ומייחס אותם לישראל, והחלק השני של הפסוק לאומים חטאת בפני עצמו, לא חסד לאומים חטאת אלא לאומים עצמם הם חטאת. ורבי יוחנן בן זכאי משבח את דבריו, ואומר שנראים דבריו מכל הפירושים שהוא שמע, כי הוא נותן גם צדק וגם חסד לישראל!!

ואז שואלת הגמרא ומה בעצם רבי יוחנן בן זכאי סובר על הפסוק? עד כאן שמענו את דברי תלמידיו, אבל מה הוא סובר? ומביאה שרבי יוחנן בן זכאי סובר שכשם שהחטאת מכפרת על ישראל כך צדקה מכפרת על אומות העולם. כלומר, יש לו מהלך חדש, מהלך משלו איך לפרש את הפסוק!

עכשיו כשרואים את הפסוק ואת המפרשים השונים: גם רש"י גם הגר"א גם רבינו יונה, עולות כמה שאלות: שאלה ראשונה למה באמת שלמה המלך מדבר על צדקה וחסד ברמה לאומית, למה הוא לא אומר שצדקה תרומם צדיק? אדם צדיק שעושה צדקה זה מרומם אותו, וכן הוא יכול להגיד לפי חלק מהפירושים שבגמרא שם שהחסד של גוי או של עכו"ם מושתת על חטאת, ולא לדבר על כללות הנכרים כולם.

דבר שני, למה אף אחד מהמפרשים בעצם לא מביא אף אחת משיטות הגמרא? הגמרא מביאה שם שלל שיטות, האחרונה שרבי יוחנן בן זכאי עצמו משבח אותה, שיטת רבי נחוניא בן הקנה, ושיטת רבי יוחנן בן זכאי עצמו, הרי לכאורה אלו הם הפירושים שהגמרא מצביעה עליהם?!

עוד דבר מעניין זה למה רבי יוחנן בן זכאי עצמו שואל את התלמידים שלו ומחפש פירושים אצלם? הרי הם באו ללמוד אצלו, מדוע הוא לא מלמד אותם את הפירוש שלו על הפסוק מיד, אלא מביא עוד תלמיד ומחפש עוד אחד ועוד אחד?

וככה מקבלת החברה והקהילה רוממות מאוד מאוד גדולה.

בנראה זה מה שרש"י מדגיש בפירושו, שחסד לאומים חטאת ש"גוזלים מזה ונותנים לזה", כלומר שאצל העכו"ם יש פה בעצם תגובת שרשרת הפוכה שסותרת את שרשרת החסד. אמת אמנם

שהחסד עושה שרשרת, שמי שנעשה כלפיו חסד רוצה לעשות עוד חסד, אבל מצד שני יש כאן את הגזל, והגזל פועל אותו דבר בכיוון ההפוך - שמי שגזלו ממנו אצל העכו"ם ירצה לחזור ולגזול כדי להשיב לעצמו מה שנלקח ממנו שלא כדין...

סיפור לפרשת השבוע

כאישון עינו

הלילה, אלו שבהן היו מנתחים את שיעורו של ראש הישיבה או משוחחים בדברי השקפה, נדמו. יוני טבצ'ניק היה נכנס לחדר, מחליף את בגדיו בשתיקה וצונח על מיטתו, מפנה את גבו אל העולם.

זינגר ניסה. הוא ניסה לדבר, לשאול, לברר בעדינות. "יוני, הכל בסדר?" שאל פעם, ונענה בהנהון קל. "אולי נצא קצת, נלך להר הזיתים, נשנה אווירה?" הציע פעם אחרת, ונתקל בסירוב שקט. הוא חשש. פחד גדול, עמום, החל מכרסם בו. מה קרה לו, ליוני שלו? האם זו עייפות החומר? האם זו נפילת הרוח?

הקריאה לביתו של ראש הישיבה, הגיעה במפתיע. הוא נכנס בחדר קודש לחדרו של ראש הישיבה. האור הרך שהסתנן מהחלון האיר את אלפי הספרים שגדשו את הקירות מן המסד ועד הטפחות. ראש הישיבה ישב ליד שולחנו, פניו היו שלווים, אך עיניו החכמות הביטו בו בבחינה נוקבת.

"שב, יהונתן, שב," אמר ראש הישיבה בקולו הרך.

יוני התיישב על קצה הכיסא.

"אני רואה את מה שקורה עם החברות שלך," פתח ראש הישיבה, ללא הקדמות מיותרות. "אני רואה את הצער שלך, ואני רואה את הצער שלו."

יוני שתק. מה יכול היה לומר?

"התקשר אלי אביו של יונה מברזיל," המשיך ראש הישיבה, וקולו קיבל גוון של כאב. "המצב שם לא טוב. ר' אליהו, אביו של יונה, חולה מאוד. מאוד." המילה האחרונה נאמרה בהדגשה שקטה, כזו שמשקלה רב מכל צעקה. "הרופאים לא נותנים סיכויים רבים, והבן... הבן מרגיש. נשמה קשורה בנשמה. הוא לא מסוגל ללמוד, הוא לא מסוגל לתפקד. הוא מתרסק."

לבו של יוני זינגר נחמץ. הכל התבהר לו פתאום. מסך העכירות בעיניו של חברו, השתיקות, ההיעדרות. הכל היה זעקה אילמת של בן דואב לאביו הגוסס הרחק מעבר לים.

"יונה חייב לטוס הביתה לבין הזמנים," קבע ראש הישיבה. "אבל אני חושש לשלוח אותו לבד. במצבו הנפשי, אני חושש." ראש הישיבה נשען לאחור בכיסאו, ומבטו ננעץ ביוני. "חשבתי... אולי אתה, יהונתן. אולי אתה תסכים לנסוע איתו? להיות איתו, לחזק אותו, ללמוד איתו שם ככל האפשר. להחזיק לו את היד, לא פשוטו כמשמעו, אלא את הנשמה."

האוויר בהיכל הישיבה, אשר משכנה כבוד בשכונת גבעת מרדכי, היה דחוס, רווי בהבל פיותיהם של מאות לומדים. זמזום הגמרא, אותו ניגון עתיק-יומין שלא פסק מעולם, עלה וירד, והתנגן בפי כל, מעולם לא נדם. ליהונתן זינגר, 'יוני' בפי כל, הניגון הזה היה פעימות ליבו. הוא נשם את קול התורה, התהלך בו, חי אותו. אלא שבשבועות האחרונים, צליל זר, צורם, חדר אל תוך ההרמוניה הזאת. צליל של שתיקה.

השתיקה בקעה מהסטנדרט שלידו. שם ישב יונה טבצ'ניק, 'יוני' השני, החברותא שלו, שותפו לחדר, אח לנשמה כמעט. הוא ישב שם, גופו נוכח, אך רוחו נעדרה. הגמרא הפתוחה שלפניו, 'בבא קמא' בדף ק"ד, נותרה על עומדה ימים ארוכים, דפיה כמעט ולא נהפכו. המילים הבהירות, אותן מילים שרק לפני חודשים ספורים היו קופצות מן הדף היישר אל מוחו ויוצאות מפיו בניתוח מבריק ובהיגיון פלפולי, נדמו כעת כחומה אטומה.

יוני זינגר ראה הכל.

הוא ראה את הכתפיים השוחחות קמעה, את המבט שאיבד את ברק החיות הייחודי שלו, אותו ברק שהיה נדלק כשהיו מתעמתים בסוגיה סבוכה. הוא ראה את האצבעות המונחות על הדף ללא תנועה, את השפתיים החתומות, את ההיעדרות. פעם אחת, רק פעם אחת, הרים יוני טבצ'ניק את עיניו, וכשמבטיהם נפגשו, ראה זינגר בעיניו של חברו דוק של עכירות, מין מסך אפרורי שחצץ בינו ובין העולם. מסך של כאב שקט, בלתי מוסבר.

הם היו 'היונים'. כך כונו בישיבה. שני עילויים שחברו יחדיו. זינגר, יליד מודיעין עילית, למדן חריף בעל תפיסה מהירה בברק וזיכרון פנומנלי. טבצ'ניק, 'החוצניק' מברזיל, בעל מחשבה אנליטית עמוקה, כזו היורדת לשורשם של דברים, מפרקת כל סוגיה לגורמיה הראשוניים ובונה אותה מחדש בהבנה מחודשת. חיבתם ההדדית נרקמה לא רק סביב הלימוד המשותף, אלא גם סביב היחודיות המשותפת של מי שהתורה היא כל עולמם. שניהם, כל אחד בדרכו, הרגישו שהם חיים במישור אחר, גבוה יותר, אינטנסיבי יותר מזה של סביבתם. החברותא ביניהם הייתה התפוצצות של כוחות, סיעור מוחות יומימי שהניב חידושים והבנות שהדהדו במסדרונות הישיבה.

ועכשיו, דממה.

בסדרים, היה יוני טבצ'ניק משיב לשאלותיו של חברו בתשובות קצרות, מונוטוניות. "כן, ראיתי את התוספות," היה ממלמל. "לא, עוד לא עברתי על המהרש"א." הלהט נעלם. האש כבתה. גם בחדרם שבפנימייה השתררה אווירה כבדה. השיחות הקטנות של

יוני נותר המום. ברזיל? הוא מעולם לא יצא מגבולות ארץ ישראל. המחשבה על עולם אחר, זר, על שפה שאינו מבין, על ניתוק מהישיבה, הכתה בו. אבל אז עלתה מול עיניו דמותו הכבויה של חברו, יוני טבצ'ניק, וההיסוס נעלם כלא היה.

"כמובן, ראש הישיבה," אמר בקול ברור. "אדבר עם ההורים, אבל אני בטוח שהם יסכימו."

"ידעתי שאפשר לסמוך עליך," אמר ראש הישיבה, וחיוך קל, עייף, עלה על שפתיו. "אתם שניכם יקרים לי. יסובבנהו יבוננהו יצרנהו כאישון עינו. הקדוש ברוך הוא ישמור עליכם."

סאו פאולו, ברזיל, הייתה עולם אחר. עולם של רעש מחריש אוזניים, של לחות דביקה שאפפה את הגוף, של ריחות זרים וחריפים. עולם של עוני ופאר שחיו זה לצד זה באדישות אכזרית. בית החולים היה אי של ניקיון סטרילי בתוך הכאוס. אי של שקט מתוח, רווי בריח חומרי חיטוי ותרופות.

ר' אליהו טבצ'ניק שכב על מיטתו, מוקף צינורות ומכשירים מצפצפים. גופו היה כחוש, פניו צהובות, אך עיניו, עיניו של יוני בנו, הבריקו בחיים כשהנער נכנס לחדר. המפגש בין האב לבנו היה קורע לב בשתיקתו. לא היו מילים, רק מבטים. מבט של אב גאה וכואב, ומבט של בן אוהב ומבועת.

יוני זינגר נותר ברקע, נותן להם את רגעייהם. אך נוכחותו השקטה הייתה עוגן. הוא דאג להביא אוכל כשר מהקהילה היהודית, הוא הקפיד על זמני התפילות, והכי חשוב – הוא פתח גמרא.

בכל יום, במשך שעות, ישב ליד מיטת האב, ולמד בקול רם עם יוני טבצ'ניק. בתחילה, קולו של טבצ'ניק היה חלש, מהוסס. אך לאט לאט, ככל שצללו אל תוך ים התלמוד, קולו התחזק. הניגון הישן, ניגון החיים, שב אליו. להט הלימוד היה תרופה. הוא היה מתווכח עם זינגר על קושיית הרשב"א, מנתח את דברי הריטב"א, והאור שב לעיניו. ר' אליהו היה שומע את קול התורה של בנו, וחיוך קל, רגוע, היה נסוך על שפתיו. מצב רוחו של הבן השפיע ישירות על האב, ולתדהמת הרופאים, החל שיפור קל, בלתי מוסבר, במצבו.

הימים חלפו. בין הזמנים התקרב לסיומו. מצבו של האב התייצב, והשמחה שבה אט אט לשרור. באחד מימי שישי אחר הצהריים, לאחר שסיימו את לימודם והתכוננו לשבת, יצאו שני ה'יונים' לרחוב הסמוך לבית החולים כדי לקנות כמה מצרכים אחרונים מהמכולת הכשרה. הם צעדו ברחוב צדדי, שקועים בשיחה על סוגיה שהעסיקה אותם.

לפתע, משום מקום, הגיחה מולם מכונית ישנה וחבוטה. היא חסמה את דרכם. שלשה גברים גדולי גוף, פניהם קשוחות ומאיימות, יצאו ממנה. אחד מהם, כנראה המנהיג, אחז בסכין ארוכה שהבריקה באור השמש השוקעת.

"הארנקים, השעונים, הכל," נהם בפורטוגזית. לבו של יוני זינגר צנח לתהום. הם היו לבדם. הרחוב היה שומם. יוני טבצ'ניק, שדיבר את השפה, החל לגמגם, מנסה להסביר. אך המנהיג לא היה סבלני. הוא צעד קדימה ונופף בסכימו. "מהר," חזר ואמר.

בידים רועדות, מסרו להם את כל מה שהיה ברשותם. כסף, שעונים, אפילו את המשקפיים של זינגר. הם חשבו שבזה יסתיים העניין. אך הם טעו.

המנהיג הביט בהם, בעיניו מבט קר, חסר רחמים. "אתם יהודים, נכון?" שאל את טבצ'ניק.

טבצ'ניק הנהן בקושי.

"שמעו טוב," אמר האיש, ובקולו רחש איום. "אם אני שומע מילה אחת למשטרה, מילה אחת, אני חוזר. ואז זה לא ייגמר רק בארנקים. אני יודע איפה אתם. אני יודע על בית החולים. אני יודע על האבא החולה. הבנתם?"

הם הנהנו, קפואים מאימה. האיום המרומז על האב השברירי בבית החולים היה אכזרי יותר מכל סכין.

השלשה נכנסו בחזרה למכונית ונעלמו, מותירים אחריהם שני בחורי ישיבה רועדים, חיוורים, בלב רחוב זר ועיון.

הפחד היה משתק. הוא היה חומצה שאכלה כל מחשבה רציונלית. הם חזרו לדירה השבורה ליד בית החולים ונעלו את הדלת, בודקים שוב ושוב את המנעול. הם לא דיברו. מה היה להם לומר? האיום היה ברור. ידיהם היו כבולות. המשטרה לא הייתה אופציה. הם היו לכודים במלכודת של שתיקה ואימה, אלפי קילומטרים מהבית, מהישיבה, מהעולם המוכר והבטוח שלהם.

הלילות הפכו לסיוט. כל רחש ברחוב הקפיץ אותם. כל צלילת חולפת גרמה לליבם להלום בפראות. הלימוד פסק. איך אפשר להתרכז בדברי אבי ורבא כשהצל של הסכין מרחף מעליך? הפחד חדר פנימה, הרעיל את האוויר, את המחשבות. יוני טבצ'ניק, שזה עתה החל להתאושש, שב ושקע לתוך עצמו. הפעם, לא היה זה צער, אלא פחד טהור, קיומי.

יוני זינגר הרגיש שהוא מתפרק. עליו הוטלה המשימה לחזק את חברו, אך הוא עצמו היה שבר כלי. הוא ניסה להתחזק בביטחון. הוא אמר פרקי תהילים, לחש "שמע ישראל", ניסה להיאחז באמונה שלמד כל חייו. אך הפחד היה חזק יותר. הוא היה מוחשי. האמונה נדמתה ערטילאית, רחוקה. הם הרגישו נטושים.

שבת הגיעה. הם הלכו לבית הכנסת הקטן של הקהילה, 'בית יעקב', מקום שבימים כתיקונם היה מפלט של קדושה ושלווה. כעת, גם קירות בית הכנסת לא הצליחו לגרש את תחושת הרדיפה. הם ישבו בספסל האחורי, ראשיהם שחוחים, מתפללים במכניות, ללא כוונה.

הגיע זמן קריאת התורה. החזן פתח את ארון הקודש. הקהל קם על רגליו. ואז, החזן החל לומר את הפסוקים של "אין כמוך באלקים ה'". המילים חדרו את ערפילי הפחד של יוני זינגר, אך עדיין לא הגיעו אל ליבו. הוא הביט בסידור, עיניו מרפרפות על האותיות.

ואז, כמו מכת ברק, מבטו נתפס במילים.

"כִּי בָךְ לְבַד בְּטַחְנוּ."

כי בכ לבד בטחנו.

לא במשטרה. לא בשכל האנושי. לא בתושייה. לא בחברים. לא בכוח הזרוע. לבד. רק כך.

המילה 'לבד' היכתה בו בעוצמה שלא הכיר. הוא הבין פתאום, בהבנה חדה וכואבת, שכל הימים האחרונים, גם כשהתפלל, גם כשניסה להתחזק בביטחון, עדיין היה בראשו שמץ של מחשבה. שמץ של תקווה שאולי, אולי בכל זאת, אפשר יהיה איכשהו לספר למשטרה. אולי האיום היה ריק. אולי אפשר לסמוך על כוח אנושי כלשהו. והנה באה התפילה וסטרה על פניו. 'לבד'. הביטחון חייב להיות מוחלט, טוטאלי, ללא שום ספק, ללא שום משענת נוספת.

ספר התורה הוצא מההיכל. הקהל החל באמירת "ברוך שמה". יוני זינגר, עדיין רועד מההתגלות, המשיך לקרוא. ושוב, צרור מילים קפץ אליו מהדף, כאילו נכתב במיוחד עבורו, באותו הרגע.

"לֹא עַל אִנָּשׁ רְחִיצָנָא, וְלֹא עַל בְּרַאֲלֵהִין סְמִיכָנָא, אֶלָּא בְּאַלְקָא דְשָׁמַיָא..."

לא על אדם אני בוטח, ולא על מלאך אני סומך, אלא על אלוהי השמיים...

הוא הבין. הו, כמה שהוא הבין. זו לא הייתה רק הוראה לא ללכת למשטרה כי הפושעים איימו עליהם. זו הייתה הוראה רוחנית עמוקה. גם אם המשטרה הייתה האמינה והיעילה ביותר בעולם, גם אז, אסור היה להם לסמוך עליה. אסור היה להם לתלות בה אפילו קצה קצהו של ביטחונם. כל המשענת, כל כובד התקווה, כל מהות ההישענות, חייבת להיות מופנית כלפי מעלה. רק לשם. "בְּה אִנָּא רְחִיץ, בו אני בוטח.

דמעות החלו זולגות מעיניו, דמעות של בהירות, של טהרה. הוא רכן אל יוני טבצ'ניק, שהביט בו בתמיהה, ולחש לו, מצביע על המילים בסידור. "תראה, יוני. תראה. טעינו. כל הזמן הזה טעינו. סמכנו קצת על עצמנו, קצת על השכל, קצת על 'אולי'. אין 'אולי'. יש רק אותו. רק הוא. לבד."

משהו השתנה באותו הרגע. הפחד לא נעלם כליל, אך הוא איבד את שליטתו. הוא נדחק לפינה. במרכז הבמה של התודעה שלהם, התייצבה עכשיו אמונה חדשה, מזוקקת, טהורה. אמונה שנוקתה מכל סיג של הישענות אנושית. הם סיימו את התפילה בתחושה אחרת. תחושה של השלמה. הם הפקידו את גורלם, באופן מוחלט וסופי, בידי ריבון העולמים.

ביום ראשון בבוקר, כשעמדו לצאת לבית החולים, נשמעו דפיקות חזקות בדלת. ליבם קפא. הם הביטו זה בזה, האימה הישנה מאיימת לשוב. הדפיקות התחזקו. יוני טבצ'ניק, חיוור כסיד, ניגש אל העינית.

הוא הביט, ואז נסוג לאחור, פניו מביעות תדהמה מוחלטת. "משטרה", לחש.

הם פתחו את הדלת בזהירות. שני שוטרים עמדו בפתח. אחד מהם החזיק בידיו את הארנקים שלהם, את השעונים, ואת משקפיו של זינגר.

"מצאנו את אלה", אמר השוטר בפורטוגזית, "בפשיטה על דירת מסתור של כנופיית סוחרים סמים. זיהינו אתכם לפי התעודות. המנהיג שלהם, 'אל טיגרה', נהרג בחילופי אש. אתם ברי מזל. האנשים האלה לא משאירים עדים בדרך כלל."

הם עמדו שם, המומים, לא מסוגלים להוציא מילה. הנס היה כל כך גלוי, כל כך ישיר, כל כך מהיר. הוא לא הותיר מקום לספק. ברגע שהם ניתקו את שארית ביטחונם מבשר ודם והשליכו את ייבם כולו על שמיים, הכל השתנה.

הם חזרו לישיבה בסוף בין הזמנים, כשבליבם ידיעה חדשה, צרובה באש הפחד ובאור הנס.

אולם חדר האוכל של הישיבה היה מלא מפה לפה. עשרות בחורים ואברכים התכנסו ל"סעודת הודיה" שערכו שני ה'יונים'. השמחה הייתה גדולה. לא רק על הנס, אלא על עצם חזרתם של שני העלויים, ובעיקר על חזרתו של יוני טבצ'ניק לעצמו, לאורו, לתורתו.

לאחר דברי התורה והברכות, קם ראש הישיבה לדבר. שקט השתרר באולם.

"התורה אומרת בפרשת האזינו, 'פתח ראש הישיבה בקולו הצלול, וְיִסְבְּבֶנְהוּ, וְיִבְנְהוּ, וְיִצְרְנֵהוּ כְּאִישׁוֹן עֵינָו'. והמדרש בתנחומא מבאר: 'הקדוש ברוך הוא נוצר לבחוניו כאדם הנוצר אישון עינו'. מהו אישון העין? זהו החלק הרגיש ביותר, הפגיע ביותר, החשוב ביותר. אדם מגן עליו באינסטינקט, בלי לחשוב. כך הקדוש ברוך הוא שומר על בניו!"

ראש הישיבה הביט בשני הבחורים שישובו לידו, פניו קורנות.

"לפעמים, המשיך, 'הקדוש ברוך הוא מביא על האדם ניסיון, כדי שיבין את עומק הפסוק הזה. הוא מסיר לרגע את כל ההגנות המדומות, את כל המשענות שבני אדם נוטים לסמוך עליהן: את המשטרה, את הכסף, את החברים, את השכל. הוא מותיר את האדם ערום, חשוף, רק עם האמונה שלו. הוא מביא אותו למקום שבו הוא חייב להכריז, מעומק הלב, 'כי בכ לבד בטחנו', 'לא על אנש רחיצנא'. ורק אז, כשהביטחון מזדכך והופך לטהור, מוחלט, אז מתגלה השמירה. אז רואים כיצד הוא יצרנו כאישון עינו."

מבטו של ראש הישיבה עבר על פני כל הלומדים, ונעצר שוב על שני ה'יונים'.

"הם היו שם", אמר, וקולו נמלא רגש, "בארץ נכריה, תחת איום, לבדם. אבל הם לא היו לבד. הם היו באישונו של הקדוש ברוך הוא. והוא, הוא שמר עליהם. לא השוטר הברזילאי, לא המקרה, לא המזל. הוא. הוא נצרם כאישון עינו."

פני עין חמד

יבא לאור צ"י בית הכנסת שבנוח צ"ח חמ"ה - מקבוצת ציון

פרשת האזינו - התרוממות מהיסורים

"זכר ימות עולם בינו שנות דור ודור" (דברים ל"ב, ז')

אשר מעכבים אותו מלקבל את חלקו בעוה"ב, ולכן הקב"ה מביא על האדם ייסורים, כדי למרק וללכך את כל חטאיו ועל ידי זה יזכה לחיי עולם הבא.

אם כך הם פני הייסורים בהחלט אנו יכולים להבין מה שאמרו חז"ל: "הוי שמח בייסורים הבאים עליך מפני שמצילין אותך מחוליה של מטה". (מסכת דרך ארץ זוטא פרק ט')

מצאנו עוד בענין מעלת הייסורים בדבריו של ר' שמעון בן לקיש (ברכות ה' ע"א): "נאמר ברית במלח ונאמר ברית בייסורים, מה ברית האמורה במלח המלח ממתק את הבשר אף ברית האמור בייסורים, ייסורים ממרקים עונותיו של אדם".

כידוע שיום הכיפורים הוא יום של מירוק עוונות בתנאי שהאדם יעשה תשובה.

כאשר באים ייסורים על האדם, זה דבר טוב מאוד שהוא יקבל אותם באהבה ואז זה יכול מאוד להועיל לו שה' יתברך מוחל על כל עונותיו.

על זה חז"ל אמרו (מכילתא יתרו י'): "יהיה שמח בייסורין יותר מן הטובה, שאפילו אדם בטובה כל ימיו אינו נמחל לו מן העבירות שבידו, ומי מוחל לו? הוי אומר הייסורין, שנאמר: 'מוסר ה' בְּנִי אֶל תִּמְאָס' (משלי ג', י"א).

בברכת שבת שלום וחג סוכות שמח
הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א
רב קהילת 'עין חמד'

במדרש כתוב: "אמר להם משה לישראל: כל זמן שהמקום מביא ייסורים עליכם, היזכרו מה טובות ונחמות עתיד ליתן לכם לעולם הבא.

וזה ששלמה המלך אומר במשלי (ו, כ"ג): "וְדַרְךְ חַיִּים תִּזְכָּחוּת מוֹסֵר". צא וראה איזוהי דרך המביאה את האדם לחיי עולם הבא הוי אומר זו מידת הייסורין". (ילקוט שמעוני על דברים רמז תתקמב)

דברי המדרש תמוהים. לכאורה לשם מה האדם חייב לקבל ייסורים בעולם הזה ולהתנחם בנחמת עולם הבא, אולי עדיף יותר לוותר על הטובות בעוה"ב ובלבד שלא להתייטר בעולם הזה?

המתבונן במאמרי חז"ל יראה שבלעדי הייסורים בעולם הזה כמעט אי אפשר שהאדם יזכה לחיי העוה"ב.

הגמרא אומרת (קידושין מ' ע"ב): "אמר רבי אלעזר ברבי צדוק לדמה צדיקים נמשלים בעולם הזה? לאילן שכולו עומד במקום טהרה ונופו נוטה למקום טומאה. נקצץ נופו כולו- עומד במקום טהרה. כך הקב"ה מביא ייסורים על הצדיקים בעולם הזה כדי שירשו עולם הבא, שנאמר: "וְהָיָה רִאשִׁיתְךָ מִצֶּעֶר וְאַחֲרִיתְךָ יִשְׁגָּה מֵאֵד" (איוב ח', ז').

"ולמה רשעים דומים בעולם הזה? לאילן שכולו עומד במקום טומאה ונופו נוטה למקום טהרה. נקצץ נופו- כולו עומד במקום טומאה. כך הקב"ה משפיע להן טובה לרשעים בעוה"ז כדי לטורדן ולהורישן למדרגה התחתונה".

חז"ל מורים לנו בזה כי 'אין צדיק בְּאֶרֶץ אֶשְׁרָ יַעֲשֶׂה טוֹב וְלֹא יִחָטָא' (קהלת ז', כ'). חטאיו הם

הצלחה בגו"ר

יצחק אריאל בן טובה
שמואל אימן בן אסתר זרי
מאיר ישראל בן רחל ברכה-
ליאור יהושע סומך וב"ב
יהודה אריה בן רחל ברכה
רון אברהם וב"מ
רחל ברכה בת פדילה דליה
נעם יצחק בן רחל ברכה
יוסף ליאור בן דליה אפרת-
שלמה ודנה דוד וב"ב
י.מ.י.ש כדורי
שולמית ומרדכי חיים דויטש וב"ב
עמית בן אהרון וב"ב
דני בן שושנה

זיווג הגון וכשר במהרה

אורן חיים בן אלן אסתר
תרצה בתיה בת ימנה נינט
אילן בן ג'ולייט
אנאל חביבה בת שולמית
מיטל בת מלכה
טליה עדן אסתר בת שולמית
שירי ימנה בת שולמית
שושנה שירה בת סילביה
אברהם גורג'י בן דליה אפרת
סיון רבקה בת אלן אסתר

זרע קודש בר קיימא

גלית בת מסודי
אילנה בת רוחמה
סיון בת אסתר
דניאל בן שרה
נעמה בת יפה
אסף בן סופיה
לימור בת פרידה

רפואה שלמה

מאיר ישראל בן רחל ברכה
ימנה נינט בת טסה-
מרדכי ניזרי בן פרח-
סימי בת סוליקה
אורן בן אסתר
נעם יצחק בן רחל ברכה
שירה שילת בת אורי
לביא ישראל בן תמר חיה
מוריה בת רחל ברכה
יהודה אריה בן רחל ברכה
יפה בת שרה-הצלחה ורפואה
משה בן נדימה
רפאל משה בן רחל
רחל ברכה בת פדילה דליה
רונית בת סבירה
רפאל אבידן בן תקווה
בנימין בן ברכה
נעימה בת שרה
נעם אלימלך בן אושרית-
לימור בת פרידה
מאיה בת עדי
יהודית אסתר פראדל בת חיה-
ימים
שירה ברכה בת מלכה חיה

העלון מוקדש לעילוי נשמת
משה בן גורג'יה ז"ל

לעילוי נשמת

תמר פורטונה בת מיסה ע"ה

לרפואה שלימה
לנוריאל בן אסתר

לרפואה שלימה
לאיידה חיה בת אסתר
נועה בת אסתר
ולילד אורי חיים בן שלי

שואל ומשיב בהלכה - ספוח

מחן הלכות של חג סוכות?

שאלה

תשובה

להלן סיכום ההלכה מפי ר' אליהו חיים פנחסי שליט"א, רב הקהילה:

מצוות עשה מן התורה לאכול כזית פת בלילה הראשון של חג הסוכות בסוכה. צריך לאכול בלי הפסק בכדי אכילת פרס. מקורות: ילקוט יוסף מועדים עמ' קל"ט. חזון עובדיה- סוכות עמ' ק"ח, ק"ב.

יש אומרים שאת ה'כזית פת' שאוכלים בסוכה צריך לאכול בלי לפתן ויש חולקים. מעיקר הדין יוצא ידי חובת אכילת כזית פת בסוכה בלילה הראשון גם כשיש בו תערובת לפתן של סלט או דגים וכו"ב, אבל נכון לחוש להחמיר בזה.

מכיוון שיש חיוב מהתורה לאכול כזית פת בליל סוכות בסוכה, לכן אם שכח לומר 'יעלה ויבוא' בברכת המזון בליל חג הסוכות, אם נזכר כשאמר 'ברוך אתה ה' - לא יסיים ויאמר 'בונה ירושלים' אלא יאמר: 'למדני חוקיך' ויחזור 'ליעלה ויבוא'.

אם חתם 'בונה ירושלים' - יאמר שם: 'ברוך אתה ה', אלוקינו מלך העולם, אשר נתן (שבתות למנוחה ו) מועדים לשמחה וכו' את יום (השבת הזה ואת יום) חג הסוכות הזה, את יום טוב מקרא קודש הזה. ברוך אתה ה', מקדש (השבת ו) ישראל והזמנים וממשיך את ברכת 'הטוב והמטיב'. הערה: את המילים בסוגריים אומרים רק אם החג חל בשבת.

אם לא נזכר עד שהתחיל ברכת 'הטוב והמטיב' ואמר: 'ברוך אתה ה' אלוקינו מלך העולם לעד וכו' - יחזור לראש ברכת המזון. אבל אם טעה ביום החג בבוקר ולא אמר בברכת המזון 'יעלה ויבוא', לא צריך לחזור. מקורות: ילקוט יוסף- מועדים עמ' ק"מ. חזון עובדיה- סוכות עמ' ק"א-ק"ג.

אם ירדו גשמים בלילה הראשון של החג, פטור מלאכול בסוכה, שנאמר: "בַּסֹּכֶת תִּשְׁבּוּ שְׁבַעַת יָמִים" (ויקרא כ"ג, מ"ב). "תִּשְׁבּוּ- כעין תדורו", מכאן שהמצטער- פטור מן הסוכה. יש חולקים ואומרים כי בלילה הראשון צריך לאכול כזית בסוכה גם אם יורדים גשמים, והעיקר להקל. גם למחמירים, כשיורדים גשמים לא יברכו ברכת 'לישב בסוכה', שספק ברכות להקל.

מי שלא אכל בסוכה בלילה הראשון של החג בגלל הגשמים ונכנס לביתו וקידש ובירך 'שהחיינו' בקידוש ולמחרת בבוקר פסקו הגשמים, יש אומרים שיחזור לברך 'שהחיינו' בקידוש ויש חולקים. להלכה ספק ברכות להקל ולא יברך.

על כל איש ואיש מישראל מוטלת מצוות נטילת ארבעת המינים (לולב אחד, שלושה הדסים, שתי ערבות ואתרוג אחד) לברך עליהם ולנענע אותם בשבעת ימי החג. אישה פטורה ממצווה זו (לפי מנהג האשכנזים האישה יכולה ליטול בברכה). לא נוטלים לולב בשבת, מכיוון שחכמים גזרו שמא יטול את הלולב בידו וילך ארבע אמות ברשות הרבים.

מצוות נטילת ארבעת המינים זמנה ביום ולא בלילה. כל היום כשר לנטילת לולב. יש נוהגים לברך על הלולב ולנענע אותו בתוך הסוכה ואת הנענועים בזמן אמירת ההלל עושים בביה"כ. אדם שאין לו לולב, יכול לקחת מחבירו ב'מתנה על מנת להחזיר' ויוצא בו ידי חובה. גם מי שאיטר יד (שמאלי) נוטל את הלולב ביד ימין ואת האתרוג ביד שמאל.

אתרוג וישועה

אישה מנתניה סיפרה: הייתי עקרה במשך תקופה ארוכה. מלבד הטיפולים המתישים, הקושי הוא יום-יומי בציפייה שוב ושוב למשהו טוב שיקרה, ציפייה שמביאה איתה להרבה אכזבות. בדרך הטבע, כשלאדם יש בעיה, הוא רואה סביבו אנשים עם אותה בעיה ממש. במהלך הימים שמתי לב שבסביבתי יש עשר נשים כמוני שעדיין מצפות לישועה. אחד הקשיים בעקרות ממושכת הוא שקשה למצוא מישהו לדבר אתו על הנושא בצורה פתוחה ואמיתית, להביע בפניו את הקושי, לספר כמה קשה להגיע לשמחה במשפחה כאשר מסביב ב"ה המולה של ילדים שמחים ובריאים, ואנחנו באות בידיים ריקות ובלב ריק.

החלטתי להקים קבוצת תמיכה קבועה לנשים הללו, שבה נוכל לשפוך את לבינו ולחזק כל אחת את השניה. פעם באתי לצדיק מרן הרב מרדכי אליהו זצ"ל לבקש ברכה עבורי ועבור הנשים האחרות. סיפרתי לו שהקמתי קבוצת תמיכה עבור עשר נשים שממתינות לזרע בר-קיימא. הרב שאל אותי אם אני יודעת להכין ריבה מהאתרוג של בעלי. כשראה שאני נבוכה והבין שאני לא יודעת להכין מרקחת אמר לי: "לכי לרבנית, היא תלמד אותך כיצד מכינים ריבה מאתרוג". באותה שנה קנינו אתרוג מהודר, בעלי בירך בכוונה ככל יכולתו במהלך ימי חג הסוכות. לאחר החג הכנתי בעלי הביא לי את האתרוג ואני הכנתי ריבה לפני המתכון שהרבנית הסבירה לי כיצד לעשות. מהריבה הזאת נתתי לכל חברות הקבוצה. פלא גדול! ב"ה תשע מתוך עשר הנשים זכו להיפקד! בעז"ה יתברך בקרוב תצטרף אלינו גם העשירית ויחד נשלים מניין של אימהות שמחות.

עושה אירוע שמחה באולם שמחות וברצונך להפוך אותו לכשרות "מהדרין-גלאט"?

צוות משגיחים תלמידי חכמים ידאגו לכך בכל איזור בארץ. ההשגחה החל מזמן אספקת הבשר ועד למנה האחרונה. בפיקוחו של הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

יש לך תפילין ללא שימוש? אל תפספס הזדמנות לעשות בהם מצווה גדולה!!!

ארגון 'קשר של תפילין' ידאג לאסוף, לבדוק ולחדש את התפילין ולמסור למתחזקים ואנשי ביטחון שרוצים להניח. 0556773965

העלון נמצא בחובות גדולים. בעל בית-הדפוס העלה את מחיר ההדפסה בבת אחת ב-220 ₪ לכל הדפסה

מי שיוכל לעזור, תבוא עליו ברכת טוב. למעוניינים לעזור נא להתקשר 052-7652084 או לשלוח מייל PnineEH@gmail.com

מינויים

לקבלת העלון חתום במייל מדי שבוע, יש לשלוח בקשה למייל

PnineEH@gmail.com

הקדשת העלון

ניתן להקדיש את העלון לעילוי נשמה, רפואה שלמה, הצלחה, זיווג הגון, חזרה בתשובה וכו' נא לפנות לליאור בטל' 052-7652084

כתובת המערכת: עבור ליאור עצמון, רח' הבושם 26 ת.ד. 83375. מבשרת ציון. מיקוד 9076926

לשאלות בהלכה

נא לפנות לרב אליהו פנחסי בטל' 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

אם ראשונים כמלאכים - האדמו"ר הרב שמואל שניאורסון זצ"ל

האדמו"ר הרב שמואל שניאורסון זצ"ל - נולד בשני באייר (תפארת שבתפארת בספירת העומר) שנת ה'תקצ"ד (1834) בליובאוויטש כבן הזקונים. בגיל שבע כבר היה בקי בתורה ובחלק גדול מנ"ך ולמד גמרא עם פירוש רש"י ותוספות מלוקטים. בשעה שהיה משחק עם חבריו היה חוזר על התנ"ך בעל-פה. אביו נהג לבחון אותו אחת לחודש ואת חבריו בחדר, שרובים היו מבני המשפחה. אחרי הבחינה נתן להם כסף על פי הצלחתם, רבינו היה מצרף סכומים אלה וקונה בהם ספרים.

בגיל 10 ידע בעל-פה את כל התנ"ך. כשהיה בגיל 12 שקד על לימוד משניות בעל-פה. הצטיין בענווה וצניעות, עד שכל הסובבים אותו לא ידעו על למדנותו ועל גאונותו העצומים. רבינו העיד על עצמו: יש כאלו שחושבים שהם מכירים אותו, אבל האמת היא שהם אינם מכירים אותי בכלל, אפילו זוגתי חושבת שהיא מכירה אותי, והאמת, שגם היא לא מכירה אותי. היו זמנים שהייתי עמל עשרים ושלוש שעות ביממה וזוגתי חשבה שאני הולך בטל.

בגיל 17 הוסמך לרבנות ומחודש חשוון ה'תרי"ג עד אלול ה'תרט"ז (1852-1855) למד כל יום עם אביו ספרי קבלה, קוזרי, מורה נבוכים, עיקרים ורס"ג עם ביאורי חסידות. נודע כבעל זיכרון מופלא. התפרסם כגאון בתורת הנגלה והנסתר ובקיאיות בחכמת הרפואה. בגיל צעיר אביו שיתף אותו בעסקנות בענייני הכלל. לשם כך נסע הרבה פעמים למדינות שונות ברחבי העולם כדי לפעול למען יהודים במצוקה. כחצי שנה לפני שאביו נפטר הוא הפציר ברבינו שיתחיל להנהיג את הנשיאות וכך כתב לחסידים: "אליו תשמעון כאשר שמעתם אלי".

בשנת ה'תרכ"ו (1865) לאחר פטירת אביו רבינו התחיל לכהן כאדמו"ר הרביעי לחסידות ליובאוויטש. בעל יסורים גדולים למרות זאת לא מש החיך מפניו כל ימי חייו. בסוף שנת ה'תרמ"ב (1882) חלה ובחודש תשרי ה'תרמ"ג אור ליום שלישי ניתק את שיעון הכיס מהשרשרת ותחב פיסת נייר בשעון ובו כתב שייעצר בשעה 11:51. הורה לבניו את צוואתו ובעודו יושב על כיסאו השיב את נשמתו ליוצרה בדיוק בשעה 11:51. נפטר ב-י"ג תשרי ה'תרמ"ג (1882). חי כ-48 שנים.

אביו: האדמו"ר מנחם מנדל שניאורסון (ה'צמח צדק'). **אמו:** מרת חיה מושקא. **נשותיו:** מרת שטרנא (זיווג ראשון - בת אחיו ר' חיים שניאור זלמן. נישא בשנת ה'תר"ז-1847 אולם לאחר שלושה חודשים נפטרה). מרת רבקה (זיווג שני - בת ר' אהרן אלכסנדרוב). **מילדיו:** האדמו"ר ר' שניאור זלמן אהרן, האדמו"ר ר' שלום דוב בער, מרת דבורה לאה (נישאה לר' משה אריה לייב גינזבורג), ר' אברהם סנדר, ר' מנחם מנדל, מרת חיה מושקא (נישאה לר' משה הורנשטיין). **מספריו:** **יליקוטי תורה** - תורת שמואל, לג' פרשיות **ישו"ת אדמו"ר מהר"ש יאגרות קודש**.

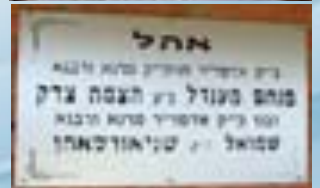

החסיד רבי יוזיק גורביץ מווארשא סיפר: "אחר הסתלקותו של הרה"ק ה'צמח צדק' מליובאוויטש זיע"א, החסידים בעיר מולדתי דוקשיץ הסכימו לקבל את מרותו של בנו הצעיר (רבינו). באותו זמן עמד זוג חשוכי בנים מתושבי העיר להתגרש. על פי פסק בית דין, חילקו ברצונם הטוב את נכסיהם עזרה בשווה, ועמדו לנסוע לעיר אחרת מחמת הבושה במקומם, לערוך בה את הגירושין ונתינת הגט.

בלב החסידים שבעיר התעוררו רגשי רחמים על בני הזוג החיים ביניהם באחוזה ופרנסתם מצויה בכבוד. עתה הם נאלצים להיפרד. הם החליטו ליעץ להם לפנות לרבי ולשמע לעצתו. קראו לאיש ודיברו באוזניו, כי מאחר וחושבים הם לנסוע לעיר אחרת, טוב להם שיסעו לליובאוויטש, שם נמצא רב שיוכל לסדר הגרושין. בנוסף יוכלו לשהות בה ביום השוק, אשר רוב סוחריו פלך מאהילוב פונים ליריד זה, בו יוכלו לקנות סחורות זולות, אגב כך אולי כבר יכנסו לרבי שמואל, לשמוע את חוות דעתו על עניינם.

הבעל נאות להצעה ונסע לליובאוויטש. כאשר הוא נכנס לרבי וסיפר על צרתו רבי שמואל התפלא ואמר: "מי פסק לכם להתגרש? לא, לא, תקוותי לה' יתברך שתזכו לזרעא חייל וקיימא". האיש השתומם למשמע אזניו, הוא התיימש מכבר מהולדת בנים, ספקותיו סבבו רק האם להתגרש אם לאו, לא עלתה בדעתו בדל מחשבה אודות בנים.

מאחר והוא רצה שגם אשתו תשמע הדברים ותתעודד, ביקש את רשות הצדיק כי הוא יביא את אשתו, והיא תעמוד מאחורי הדלת, והרבי יחזור על דעתו וברכתו. הוא קיבל את רשותו ולמחרת שוב נכנס הבעל. אשתו שמעה מעבר הדלת את דברי הרבי המצווה אותם שלא יתגרשו. הצדיק גם הוסיף הבטחה שיזכו בזרע של קיימא.

את הימים הסמוכים ניצלו לקניית סחורה ביריד. הם שבו בשמחה לדוקשיץ כשהם מחכים בקוצר רוח שיפקדו. מדברי הרבי לא נפל דבר, כעבור תקופה קצרה הם נפקדו בבן זכר. שמחתם הרקיעה שחקים אולם לא למשך זמן. התינוק לא היה שקט. הוא צרח יומם ולילה והטריד את מנוחתם, עד כי כמעט קצו בחייהם. משראו כי חייהם אינם חיים, הם החליטו לנסוע אל רבי שמואל ולשאול בעצתו. לתמיהתם המרובה, הרבי הורה לומר לעולל הצורח באוזנו כי לו 'להתייחסן' כל כך, הוא אינו בן יחיד ובקרוב תהיה לו אחות. ההורים התפעלו מאוד והתרגשו מדברי רבינו. מדברי הצדיק לא נפל דבר. ברגע שהם אמרו באוזן התינוק את דברי הרבי הדברים פעלו את פעולתם והתינוק שתק.

כעבור שלושה חדשים, פרחת צרעת על גוף התינוק. הוריו שוב נסעו לליובאוויטש. הם ניגשו לצדיק וסיפרו לו על צרתם. "רפואה ידועה היא", הרבי אמר, "מטמינים את כתונת הילד במחסן העצים והמחלה תחלוף". למרות שהדברים היו מוזרים הם קיימו את הדברים כפי שהצדיק

הורה להם וכמובן הילד התרפא ולאחר מכן נולדה להם גם בת. (מגדל עז)

אַמוֹנָה בְּבוֹרָא עוֹלָם

כשהגיע הביתה בערב, הוא הבין שהוא חייב לעשות סוף לדבר. לא ייתכן שהוא יסתובב כל היום בתחושות קשות כל כך. הוא חשב והבין שזהו ניסיון שה' שלח לו, ועליו להתחזק בביטחון ובאמונה בבורא עולם.

הוא ניגש לארון הספרים, הוציא את הספר 'חובות הלבבות' ופתח את שער הביטחון. כך למד עשר דקות ועוד עשר דקות, וכך הלך והתקדם בלימוד עד שהגיע להכרה העמוקה, שאין שום כוח בעולם שיכול להועיל או להזיק אם לא ברצון הבורא,

אין אדם נוגע במוכן לחברו כמלוא נימא. אף אחד לא ייקח ממנו מה שמגיע לו, ואם ככה, אין כאן בעצם שום בעיה. שניהם יכולים למכור אתרוגים. לבורא עולם יש די כדי לשלוח שפע גם לו וגם לחברו.

האתרוג כידוע כנגד הלב. ר' ישראל התאמץ בכל כוחו לנקות את ליבו מכל קנאה או של צרות עין. שוב הגיעו אנשים וביקשו מר' ישראל שיביע את דעתו על אתרוג מהדוכן ממול.

הוא אמר להם: "תגידו לאברך שמוכר את האתרוגים שיש לי הרבה ניסיון בתחום, ואם הוא רוצה אוכל לתת לו עצות כדי שיצליח יותר, ולעזור לו בכל מה שיבקש".

הוא התחזק באמונה וביטחון עצומה. גם אותו מדי פעם פקדו לקוחות והוא מכר אתרוגים מפעם לפעם. ההפתעה הגדולה חיכתה לו במוצאי החג.

הוא לא ציפה לכך. אחרי שמחת תורה ר' ישראל ישב ובדק את מאזן הכספים לחודש האחרון. והנה, הפלא ופלא, מתברר שבמכירת האתרוגים השנה הוא הרוויח שלושים אחוז יותר מכל שנה אחרת!

כאשר הגיע לכפר חב"ד לשלם לבעל הפרדס את חלקו, אמר לו בעל הפרדס: "אני כבר יודע מה אתה הולך לספר לי, שהמכירות השנה לא כל כך הצליחו. הסוחרים סיפרו שהלך להם מאוד קשה השנה".

"דווקא אצלי היה להיפך", ר' ישראל חיך, "הרווחתי 30% יותר ממה שהרווחתי בשנה שעברה". "מה?", בעל הפרדס פער את עיניו בתימהון, "אני כל הזמן שומע על הפסדים. מישו סיפר על 50% פחות".

"סוחר אחר שהחשיב את עצמו בר-מזל שיתף אותי בהפסד קטן של רק עשרים אחוז. אבל יותר? אף אחד לא הרוויח השנה יותר מבשנים קודמות. בטח עשית איזה טריק".

ר' ישראל סיפר לו על כל מה שאירע עימו. על המתחרה שפלש לתחומו והרשה לעצמו למכור אתרוגים מול בית המדרש ועל שער הביטחון שפתח שערים של שפע וברכה, מעל לדרך הטבע.

להלן סיפור המעובד מתוך 'השגחה פרטית'. יש בסיפור זה כדי ללמד אותנו כי הפרנסה היא אך ורק מאת בורא עולם ומה שמגיע לנו, יגיע עד אלינו. להלן הסיפור מפי האדם ששמע את הסיפור מפי בעל המעשה:

חברי ר' ישראל הוא סוחר אתרוגים ותיק וידוע. כל שנה הוא פותח את המכירה שלו בבניין המוסדות של הקהילה, סמוך לבית המדרש.

אנשים פוקדים את המכירה במשך כל שעות היום מעשרת ימי תשובה ועד ערב סוכות סמוך לחג. זה נוח להם להיכנס אליו אחרי שחרית, מנחה או ערבית.

המיקום טוב בשביל כולם והעסק מכניס ב"ה פרנסה נאה לר' ישראל. ר' ישראל מוכר אתרוגים מזן 'יאנווע', הידועים בהידורם. באחת השנים עבר משהו על אתרוגים מסוג זה. הגידול לא כל כך הצליח.

כשר' ישראל הגיע לפרדס, הוא גילה שהמצב אינו מרנין. הוא חיפש אתרוגים יפים ונקיים והתברר שהוא זקוק לזכוית מגדלת כדי לגלות אותם.

הוא לקח כמה שלקח. אחרי כמה ימים הוא שוב ניסה את מזלו בכפר חב"ד. הוא השקיע המון יגיעה, זמן ומאמץ. איתור האתרוגים הטובים עלה לו גם ממון רב. עם הרבה תפילה ותקווה הוא התכונן לפתיחת המכירה.

יום לפני הפתיחה מתקשר אליו ידיד ואומר לו: "אני הולך לפתוח מכירה של אתרוגים מול בית המדרש. אני מקווה שזה לא מפריע לך".

"דווקא מפריע לי מאוד", ר' ישראל ענה, "השנה עבדתי קשה במיוחד לפני המכירה ושנינו פונים לאותו ציבור. לא נראה לי שזה הוגן שתופיע כאן בדיוק בתקופה הזאת".

ר' ישראל חשב שתגובתו זו תניא את הידיד מפתחת המכירה, אבל לא כן היה. כשהגיע לתפילת שחרית למחרת חשכו עיניו. מודעות גדולות בישרו על פתיחת מכירה חדשה של ארבעה מינים ובמיוחד של אתרוגים. המכירה המתחרה הפכה למציאות ומשכה אליה קונים רבים. האתרוגים שהוצעו שם היו מזן אחר-יפים, נקיים ומהודרים, וליבו של ר' ישראל נצבט.

אם לא די בכך, אנשי השכונה לא שכחו את ר' ישראל הוותיק. הם היו בוחרים לעצמם אתרוג במכירה המתחרה, ואחר כך נכנסים לר' ישראל שיגיד להם על צורת גידולו, נקיותו ויפיו. הוא היה עונה בסבר פנים יפות, אבל בתוכו סער וגעש. הוא עבד כל כך קשה, ובסוף קונים אצל המתחרה שהתנחל כאן ללא רשות.

לע"נ	הרב יצחק בן תפאחה כדורי זצ"ל	הרב שמואל בן שמחה דרזי זצ"ל	הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה זצ"ל
	פואד אברהם בן רג'ינה ז"ל	מאיר מורד בן שושנה ז"ל	רחמים בן רחל ז"ל
תנצב"ה	יצחק יצקן בן רחל ז"ל	זהבה בת שושנה רייזל ע"ה	חיים משה גרשון בן שלמה יחזקאל ז"ל
	אברהם בן יונה ז"ל	עמירם בן דבורה ז"ל	ר' עוליאל ישועה בן סטה מקנין זצ"ל
	סעידה בת תופחה ע"ה	ר' שאול בן סילביה זצ"ל	אביחי בן אסתר ז"ל
	מזל בת שמעון ע"ה	שני בת אסתר ע"ה	יצחק בן פנינה ז"ל
	יוסף בן מרים נוסרת ז"ל	מסודי בת חביבה ע"ה	חי יחי' בן קלרה ז"ל
	יעקב בן אסתר ז"ל	אסתר בת גולה גאולה ע"ה	ר' יצחק בן מסעודה קדוש ז"ל
	אביגדור בן ג'ולי ז"ל	יוסף בר סעדה ז"ל	אסתר בת נעמי ע"ה
	רחל רפאת בת השמת ע"ה	שלום בן אסתר ז"ל	ר' דב בן בנימין אלתר ז"ל
	מרים בת שרה ע"ה	אריה בן מרים ז"ל	אורה בת נעמה ע"ה
	פיבי מלכה בת מזל ע"ה	אלון בן סעדה ז"ל	מישא אסתר בת זהרה ע"ה
	נעמי בת כותן ע"ה	אילנה (מחזרה) בת שרה ע"ה	מסעוד בן יקוט ז"ל
	משה בן רוזה ז"ל	מאיר בן נעמי ז"ל	רחמה בת מסעודה ע"ה
	סעדה בת בסה ע"ה	שרה בת פסיה ע"ה	סעידה בת תופחה ע"ה
	בתיה (מרדה) בת שמחה ע"ה	שרה גבראלי בת נאוה ע"ה	אליהו בן חיים משה גרשון ז"ל

966 האזינו

כניסת השבת: 18:04

יציאת השבת: 18:53

רבנו תם: 19:34

ע"פ אופק ת"א

יב' בתשרי התשפ"ו

ערב סוכות

טוב העלון השבועי להסות בה'

שישנו ושמחו בסוכה

אלא, שחלפה דקה, שתיים ושלוש, אך רבקה לא חזרה. זלמן, בעל הבית, החל להרגיש רעב ואיבד את הסבלנות. עד שסוף סוף הגיע רבקה, אלא שהיא הביאה בידה בטעות כרית אחרת - את הכרית שהוא ישן עליה. 'אוי!', נפלטה אנחה מפיו, 'עד שביקשתי משהו, גם את זה לא עושים כראוי'. אווירת השמחה וההתרגשות נעכרה קמעא, ובני הבית השתקו במעט ונשאו עיניהם לאביהם היקר שהחל לאבד את השמחה.

זלמן תפס את עצמו ונזכר בדברי ה'פלא יועץ' (סוכה):
"וציונו לשמוח בחג הסוכות שמחה של מצווה, והוא סימן טוב לכל השנה, שכתבו גורי האר"י ז"ל שמי שיהא שמח וטוב לב ולא יצטער כלל בחג הקדוש הזה, מובטח לו שתעלה לו שנה טובה ויהיה לעולם שמח".
הוא התעשת מיד והכריז עם חיוך רחב: "לא נורא, הכל משמיים, ככה ה' רצה - יותר טוב לא תמצא". המתח התפוגג מעט מבני הבית וזלמן החל בקידוש בשמחה. בני הבית נטלו את הידיים, בצעו עם הלחם בשמחה, אלא שאז...

היה זה ליל חג הסוכות. יהודי בשם רבי זלמן עשה את דרכו מבית הכנסת אל הסוכה והחל מזמזם בשמחה: "ושמחת בחגך והיית אך שמח". הוא הזכיר לעצמו כי המצוה הגדולה בחג סוכות - היא להיות בשמחה! הוא אף למד לפני כן את דברי ה'ספורנו' השואל: "מדוע נכתב 'והיית אך שמח'? והרי 'אך' בא למעט? ומה בא למעט בחג הסוכות? כותב הספורנו: "שתהיה שמח בלבד בחג הסוכות, ובשמחתך לא יתערב עצבון" - בא למעט כל עצב, שלא תתעצב כלל, אלא תהיה רק שמח.

הוא נכנס לסוכה בשמחה, אלא שראה אז כי כמה מהקישוטים שתלו בני הבית נפלו. אכזבה והקפדה קלה התגנבו אל ליבו: "הרי אמרתי להם שאני אתלה את הקישוטים ולא הם, בכדי שהקישוטים יתפסו טוב, אך הם התעקשו לעשות זאת בעצמם, והנה התוצאות, כעת חלק מהקישוטים נפלו והסוכה כבר לא יפה כפי שהיתה". אלא, שתוך רגע, הוא נזכר בדברי בעל התניא, רבי שניאור זלמן מלאדי זצ"ל (ליקוטי תורה, דרוש לסוכות): 'כתוב בשיר השירים: "שמאלו תחת לראשי, וימינו תחבקני" - שבחג הסוכות הסוכה נעשית משתי דפנות וטפה, מעין צורה של חיבוק, ללמדך כי הקב"ה מחבק אותנו מכל צד מרוב אהבה ושמחה ואינו מניח לנו להיפרד ממנו, וכיצד יכול האדם להיות עצב כשהקב"ה משרה שכינתו בסוכה ונותן לו חיבוק של אהבה?!

הוא ניסה להסיח דעתו מהקישוטים, והחל לברך את בני משפחתו בברכת חג שמח והחל בקידוש. אלא, שלפתע הוא שם לב כי הכרית הנוחה עליה הוא רגיל לשבת בכל סעודה, נותרה בבית בקומה השלישית. הוא ביקש מרבקה בתו, לרוץ מהר לבית ולהביא לו את הכרית, בכדי לשבת בסוכה בהנאה. רבקה רצה מהר, והכל חשבו כי בעוד שניות בודדות היא תשוב...

העלון מוקדש לעילוי נשמת

מו"א ועט"ר מיכאל בן אורה

קלרה חתון בת סלחה

ולרי בן אירנה

ת.נ.צ.ב.ה

לעילוי-נשמת: הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה, הרב שמעון בן בחריה. מ"ס צדוק בן נור ומרים בת גליה. גבריאל בן סמינה. פנחס בן דינה. שרית שרה בת מריאן, שרית שרה בת ויקטוריה. גלילי הכהן בן כוכבה. יוסף בן תמו. טובה בת מרים. יצחק בן טובה. אסתר בת מזל. תקווה בת פנינה. סופיה שרה בת רוזה. אבלין עדינה בת פרחיה. ר' אברהם בן ר' סעדיה. עמרן אורי בן יוסף. סאן אמנון בן שרה הי"ד, משה כהן בן נוהת ויוסף. יעקב בן שמחה. טליה מרים בת דינה וחיים.

לרפואה, פרנסה והצלחה: מ"א ציפורה אחיאל. מנשה ואורה אחיאל. א"ה הדר בת נחמה. דניאל בן ציפורה. אורטל חנה בת הדסה וב"ב. פנינה בת שושנה וב"ב. אושרית בת פנינה וב"ב. משה שמואל בן זלדה. מוריה בת רויטל. גאולה בת דבורה. שרה חיה רפאלה בת רחל. טליה רות בת מרים הי"ו. ינון בן רחל.

זשב"ק: שולמית בת איריס. יסכה בת מזל. אליס בת פרידה. בתחן בת גילה רוחמה. הדר בת נחמה. זיווג הגון: אודליה וניר בן ציפורה.

סגולות וישועות

הרב יוסף חיים אוהב ציון שליט"א

מספר עניינים וסגולות מהספר 'סוכות בציון' של הרה"ג בן ציון מוצאפי שליט"א:

* **כתב השל"ה הקדוש** (פסחים נר מצוה) "וראיתי מבני עליה המחבבים המצוות ומנשקים הסוכה בכניסתם וביציאתם ממנה וכן בארבעת המינים והלולב, ואשרי העובד את ה' בשמחה ובטוב לבב".

* **כתב מהר"ם פאפיריש זצ"ל** ('אור צדיקים' סי' לח): "טוב להדליק בסוכה 7 נרות כנגד שבעת הצדיקים הבאים לסוכה. וכשנכנס לסוכה בלילה, יזמינם בפיו לסוכה ויזכיר שמותם". שאם לא מזמינם - הם אינם מגיעים". (יסושה"ע יא)

עוד הוסיף הצדיק: "יש להרבות בצדקה ערב סוכות, ומור"ר ר' חיים ויטאל זצ"ל היה מחלק הקופה לעניים ערב סוכות". **וכתב ב"סוד ושורש העבודה** (פ"ב): "הנה ביום זה של ערב סוכות, מעלתו גדולה לתת צדקה, אשר הינו גם זמן אסיפה, לאסוף לביתו עניים מהוגנים ובני תורה ולארחם בכל ימי החג, ובצדקה זו שנותן בחג, נחשב כחלק של שבעת האושפיזין וזוכה מהם לברכות עצומות".

הלכות והליכות

דינים ומנהגים לימי הרחמים והסליחות

שאלה: מה צריך לבדוק באתרוג כדי שיהיה מהודר ביותר? ומה הדין בערבה? ומתי צריך להחליף את הערבה?

תשובה: מצוה מן המבחר שיהיה האתרוג בגון צהב, עם בליטות ולא חלק כמו לימון. גדל בינוני, לא קטן מדי ולא גדול מדי. שיהיה העקץ פגוד הפטמה ולא עקם. שתחתית האתרוג תהיה יורדת מעט בשפוע, ותהיה בולטת סביב העקץ הפולט. שיהיה העקץ נפר קצת למעלה. וככל שהוא יותר נקי, ואין בו שום מראה שונה אפילו נקודה קטנה, ואין בו עלים כלל, הרי זה מהודר ביותר.

אם נקטם ראשה של הערבה - הערבה פסולה. בשונה מההדס שאם נקטם ראשו כשר, מפני שהעלים של ההדס מכסים אותו גם מלמעלה, ואם נקטם ראשו זה לא ניכר. אך בערבה דבר זה פוסל. ולכן יש המקפידים לקחת ערבה עם ליבלוב, אשר בכך יש הוכחה שלא נקטם ראש הערבה. אך גם בלא ליבלוב הינו בחזקת כשר, ובכל זאת נכון ועדיף לקנות עם ליבלוב.

אם נשרו רוב עלי הערבה - פסולה. הדבר מצוי מאד במשך ימי החג, ולפעמים גם עלי הערבה נסדקים או נחתכים וגורם לפסילת הערבה, ולכן יש לשמור על הערבה אף מסדקים וחתכים. ולכן, כאשר קושרים את הערבה וההדס, יש לשים לב להוציא את העלים של הערבה מתחת לקשר, כדי שלא יחתוך את העלה בהידוק. לכן, כדאי להחליף את הערבות במשך ימי החג, מפני שמתייבשות, ואף שלא נראה שהם נשרו, כשפותח הקשר, הם נושרים. ואם בירך על 4 מינים וגילה שערבה פסולה - ינענע בשל חברו ללא ברכה.

תשמה - אתה זמני!

וביקש מכמה מתפללים שיתנו לו, לנענע בארבעת המינים שלהם (מתנה על מנת להחזיר). המתפללים לא הבינו כיצד הצדיק הגדול לא זכה לרכוש ארבעת המינים, עד שביררו והתגלה הפלא הבא: בערב סוכות, אכן היה לצדיק אתרוג מהודר ביותר, אלא שכמה שעות טרם החג הגיע לאזנו קול יללה הבוקע ועולה מביתה של שכנתו הקרובה. הוא דפק על דלתם וראה ילד קטן שבוכה. מה קרה? הילד הפיל בטעות את האתרוג של אביו חורגו, והאם ובנה חוששים מאוד מתגובת האב שבוודאי יתרגז עליו ויענישו עונש חמור. כששמע זאת הצדיק מטעפליק, הוא חזר לביתו, נטל את האתרוג שלו והושיטו להם: "תאמר לאביך החורג, כי ביקרתי בביתכם וראיתי כי האתרוג שלו אינו ראוי לברכה, על כן מסרתי לו אתרוג אחר מהודר כדי שיוכל לצאת ידי חובתו למהדרין". שמעו זאת תלמידיו והתפעלו, ואז אמר להם הרב: "על זה נאמר: 'אתרוג כנגד הלב', כי יותר חפץ הקב"ה בלב טהור ומידות טובות עשרת מונים מנטילת לולב ואתרוג נקי ומהודר ללא כתמים.

בחג הסוכות מבקש הקב"ה מכל יהודי ויהודיה: "צאו מדירת קבע, ושבו בדירת עראי" - צא בבקשה מהמחשבה שהכל פה שלי, בשליטתי ובניהולי, אלא זכרו כי כולנו דרים פה באופן זמני. תארו לעצמכם, ילד שהתחנן להוריו ימים ולילות כי הוא רוצה לבקר ב'לונה פארק'. לאחר שכוונים רבים, הסכימו הוריו לקחת אותו ואמרו לו: "אנחנו נכנסים לשעתיים בלבד. תשתדל להנות בכמה שיותר מתקנים". והנה, הילד נכנס עם אושר בעיניים, אלא שלפתע, ילד אחר שעבר מולו נתקע בו ושניהם נפלו ארצה. האם הילד שלנו יתחיל לריב איתו? האם הוא ינסה לשבת ולנוח כמה דקות מהנפילה? וודאי שלא! הוא יתעלם מהילד ומהמכה שקיבל וירוץ להנות מכל מתקן קיים. אנו נמצאים בעולם זמני וחולף, אם אתה כועס על אשתך / הילדים - אתה מאבד זמן יקר וחד פעמי שיכלת להפוך אותו לשמחה ואחדות משפחתית, ובזבזת אותו על כעסים ומריבות. כעת בחג הסוכות, ההוראה של בורא עולם מכל אחד: "ותתן לנו מועדים לשמחה, חגים וזמנים לששון", עכשיו הזמן להשקיע בבית בשמחה וששון!.

מספרים כי שנה אחת היה הגאון הצדיק גאב"ד טעפליק זצ"ל ביום ראשון של חג הסוכות ללא ארבעת המינים,

יותר מכל ההידורים - אשה וילדים שמחים ומאושרים, שיערב להם המצוות ועבודת ה', כדברי רבי ישראל סלנט: "הגשמיות של השני - היא הרוחניות שלי".
32
מאמרים - דפוס ספי - יוהכ"פ - האזינו תלפ

שישן ושמחה בסוכה

בהגיעו לפרק הנישואין, הוא קיבל הצעות רבות וטובות, ואחת ההצעות אכן החלה להתקדם, הברורים שנעשו העלו שמדובר בבית ישראל כלילת המעלות בירת שמים ובמידות ובכל העניינים.

השניים נפגשו כמה פגישות שידוך, ולאחר שראו כי יש תיאום רב ביניהם בכל הנושאים החשובים בעניין בניית הבית, והשאפות לבית של תורה, הם הגיעו לשלב הסיכום.

או אז, פנתה הנערה לחתן ואמרה לו כי כעת היא רוצה לספר לו דבר סתר ששמרה בליבה עד כה, וכי חשוב לה שידע מהדבר הזה לפני שיתן את הסכמתו הסופית להתקדם לסגירת השידוך ולחתונה.

"דע לך", היא אמרה בקול מתבייש, "כי לפני מספר שנים היתה לי ירידה רוחנית גדולה. לתקופה קצרה איבדתי את האחיזה האיתנה בחינוך הטוב שקיבלתי בבית הורי, והתפתיתי אחרי חברות לא טובות, עד כדי כך שנשרתי מהסמינר למשך עשרה חודשים תמימים, בהם לא נהגתי כפי שהייתי עד כה. אלא, שלאחר מכן, 'תפסתי את עצמי', שבתי בתשובה שלמה על חטאיי והגעתי למצב רוחני טוב יותר מזה שהייתי בו קודם לאותה נפילה."

הבחור שמע את הדברים והחל להרגיש התלבטות ומבוכה גדולה. מצד אחד, פרטי הנערה ותכונותיה ממש מצויינות, ואין חולק כי מדובר בבית ישראל כלילת המעלות. אלא, שמצד שני, יש פה עבר, יש פה היסטוריה... האם יהיה נכון לסגור שידוך עם עבר שכזה?

הוא התחבט מאוד ולבסוף החליט לעלות אל מרן הגראי"ל שטיינמן זצ"ל ולשטוח בפניו את שאלתו.

מרן זצ"ל שמע את דבריו בקשב רב, ואמר לו בתדהמה...

... המשיך בעמוד 4 -

עד כדי כך שהגאון מוילנא כתב כי זו **המצוה הקשה ביותר מכל המצוות, מפני שמחוייב האדם להיות בשמחה 24 שעות במשך שבעה ימים, בלי להכניס צער או דאגה לרגע אחד.**

"מה העניין כל כך להיות בשמחה? עד כדי שכל הברכות של השמחה לכל השנה והפרנסה שתהיה לי לכל השנה תלוי בשמחה שלי?! ואף כתב ה'אמרי נועם' כי גדולה מצוות השמחה בחג סוכות יותר ממצוות ארבעת המינים, שזה נוהג כל ימי

החג, וזה מצוותו מהתורה רק ביום הראשון, ללמדך שגדולה ועדיפה לפני ה' מצוות השמחה יותר מארבעת המינים! אבל איך ולמה להיות בשמחה - לא אמרו לנו ולא סיפרו לנו?!", תמה לעצמו.

תוך כדי שעולות לו התמיהות והמחשבות, הוא נתקל בעלון נחמד שראה בבית הכנסת, שם קרא דבר שהותיר אותו המום וללא שום שאלות, וכך היה כתוב בו: "סיפר הגאון רבי חזקיהו יוסף קרלנשטיין שליט"א: 'את המעשה הבא שאספר, הנני מכיר אישית את כל האנשים שהיו מעורבים בו: ישנו בחור מיוחד ומצויין. הוא בא ממשפחה טובה, למד בישיבה מצויינת, הסתובב רק עם חברים איכותיים ובעיקר למד טוב, עלה והתעלה במעלות התורה היראה, בחסד ה'.

הם בצעו עם הלחם בשמחה, תוך כדי שהם אוכלים את הכזית הראשון בכוונה לקיים את מצוות ה' לאכול בסוכה, זכר ליציאת מצרים וענני הכבוד, שה' הושיב ושמר על עם ישראל במדבר, כן הוא כעת שומר ומציל אותנו בכל רגע ובכל שעה.

רעייתו היקרה הגישה לו את הדג החרף שהוא כה אוהב, אלא שאז, קם אחד הילדים מהשולחן, ובעודו מזיז את השולחן שעמד על רצפת הרחוב הלא ישרה, התנדנד הרוטב של הדג כסערה בלב ים ונשפך על החולצה הלבנה החדשה שקנה לכבוד החג. "טוב, אי אפשר ככה!". הרצפה עקומה, הילדים לא רגועים כיוון שזה לא הבית שלהם, מה קורה פה היום?", הוא איבד עשתונות.

"אבא בבקשה, אנו מחכים לסוכה כל השנה, הגם שאינה הכי נוחה וגדולה כמו הבית", אמר הבן הבכור בן ה-13, "ועוד שהרב לימד אותנו בתלמוד תורה כי כתבו הפוסקים שבכל רגע ורגע שאדם יושב בסוכה - הוא מקיים מצוות עשה מהתורה, ולכן צריך להשתדל כמה שיותר להיות בסוכה, ואפילו כשנצרך לדבר בענייני עסקים וכד' ישב בסוכה". זלמן האב הנהן בראשו כהסכמה לדבר, ואף הוסיף בנו ואמר: "ובשם הבעל שם טוב הקדוש אמרו לנו כי חג הסוכות נקרא 'חג האסיף' על שם שהאדם אוסף כעת את הפרנסה שתהיה לו לכל השנה, ובמה היא נקבעת? בשמחה שהוא שמח בסוכות!". אביו חיך חיך רחב ואמר לו: "אשריך בני היקר, שאתה תמיד מאיר את עיני המשפחה".

המשפחה המשיכה בסעודה ובשירים בשמחה. אלא שאז, תוך כדי שמחת החג בסעודה, חשב לעצמו ר' זלמן: "הרי יש קשיים וניסיונות. איננו מלאכים. וכיצד דורשים ממני ומכל יהודי ויהודיה להיות בשמחה בכל רגע ורגע בחג הזה?! והרי אינני תמיד שמח?!".

שישו ושמחו בסוכה

מסכם הרב קרלשנטיין ואומר: "אני מכיר את הזוג, והם נשואים שנים רבות באושר עם ילדים צדיקים".

אם יהודי היה יודע איזו זכות נוראה היא התשובה! ה' מוחק עוונות, חטאים ופשעים שהיו אמורים להיחרט עם נשמתנו לנצח בעולם הבא, וברגע אחד של אהבת ה', ברגע קל של חרטה ושברון לב לפני המקום ברוך הוא - הוא עוטף את האדם בחיבוק חם, מלטף אותו ומעודד אותו: "בני ובתי היקרים, אני מוחק את הכל. מבחינתי, אתם בריה חדשה, נקיים וטהורים".

חובת השמחה בחג סוכות נובעת מרצון ה' שיהיו מאושרים מההבנה שזכיתם למצוות התשובה ביום הכיפורים. אתם נקיים! אבל באמת. תבינו את העוצמה שבדבר. במקום לסבול ולהתייסר ללא סוף בעולם הבא ובעולם הזה על עבירה אחת קטנה - ה' יתברך הופך את הכל למצוות על ידי התשובה. איך אפשר לא להיות שמחים שזכינו לכך? איך אפשר שלא להיות מאושר שיש לנו אבא כזה?! כל ראייה לא טובה שהיו לי לפני התשובה, הרי שאחר ששבת בתשובה מאהבת ה' הטוב, הכל הופך לזכויות, ובשמיים מחשיבים לי כל ראייה כראיית פני הצדיקים והבטה בספרי קדושה! ואם איננו מעכלים זאת, מי יודע מה דין היין שלנו?! שבעת ימי סוכות צריכים להיות מאושרים שזכינו למתנת התשובה בכיפור והננו נקיים ואהובים לפני ה'. אדם שגילה כי הוא מיליונר - לא עצוב על שום בעיה או כאב קטן!.

זלמן סגר את העלון והרגיש שמחה אדירה, כשכל הבעיות מתגמדות!!!

תכסה תשובה, ומי שחטא ישוב וימחל לו, ישוב ויירפא לו, ומיד ה' מקבלו באהבה, ומתפאר בו ושמח! זהו אחד מעיקרי האמונה. אם הנערה הזו חזרה בה מדרכה הרעה, שבה בתשובה והצטערה לפני ה' על כך מתוך אהבה - הרי שהיא כבריה חדשה וכל העבירות הפכו לזכויות גדולות, והכל נמחק!".

הבחור פרץ בבכי מטלטל, לבסוף כשקצת נרגע מבכיו, שאל הבחור:

"אז הראש ישיבה אומר שכן להתקדם לחתונה עם השידוך הזה?", שאל הבחור בחרטה.

ענה לו מרן: "רוץ הביתה ותגיד לאבא שלך שמחר סוגרים את השידוך, ולא רק 'ווארט', אלא מחר בלילה תעשו כבר את מסיבת האירוסין וחתימת שטר התנאים! כזה שידוך חוטפים, אסור לחכות, שמא יקדמנו אחר!.. נערה ששבה ממעשיה הרעים - ה' קיבל את תשובתה והיא בתו המיוחדת והאהובה".

הבחור הודה לרב והתחתן איתה!.

"ומה דעתך, האם אתה חושב שצריכים להתקדם עם שידוך שכזה או לעצור ולבטל?", שאל הרב.

הבחור השיב כי לדעתו נערה בעלת עבר שלילי אף של כמה חודשים, הרי שיש בכך פגם, ואף הוסיף ואמר: "אני לומד בישיבה מצוינת מהחשובות והטובות ביותר, ואני עצמי, כך אומרים, מתאמץ להיות מהמצוינים שבה. אף פעם לא היתה לי שום נפילה בסגנון שלה. אני תמיד צעדיתי בדרך העולה מעלה מעלה, למה אני צריך לכרוך את גורלי ולהקים בית עם אשה שלא עלינו חוותה נפילה ברוחניות? זה לא מגיע לי!".

כששמע זאת מרן הגראי"ל התאדמו פניו, והוא פנה בתקיפות אל הבחור: "אל תגע ביין שלי, כי אני חושש שלא אוכל לשתות ממנו, כדין יין נסך שנגע בו גוי". הבחור היה המום לחלוטין. "יש לך מזל שאבא של הנערה לא בא לשאול אותי על השידוך, כי הייתי אומר לו שיברח משידוך כזה. להשתדך איתך? חלילה לו! הבת שלו ראויה להרבה יותר? ומה לו להתקרב לבחור כמון?!"

הבחור לא ידע את נפשו מחרדה. האם הרב מדבר ברצינות? הכיצד יתהפכו היוצרות? אולי שמא הרב שמע את הדברים בצורה הפוכה?!

אלא שאז, מרן הרב שטיינמן זצ"ל אמר בקול הכח: "אם אתה מדבר ככה, סימן שאינך מאמין בעוצמתה וכוחה של התשובה... אם אתה חושב שנפילה רוחנית היא כתם תמידי ונצחי שאפילו תשובה לא עוזרת כדי למחוק אותו - היין שלך הוא יין נסך! יהודי צריך לדעת שעל כל חטאים

ההקדשה המרכזית

העלון מוקדש לרפואה והצלחה: שולה בת עיישה, שלמה בן אלה, אלונה בת פלינה, רימה בת רינה. יעקב בן עזיה. זיווג הבן: שירן בת חוה. לע"נ: דבורה בת חנום יוכבד.

בנק פאני (52) סניף 188. חשבון 58-58-74
לכתוב עבור עלון טוב לחסות בה. ניתן לקבל החזר מס

ברכת השנה תשפ"ו

המעוניינים להקדיש את כל העלונים של שנת התשפ"ו לע"נ, בריאות, הצלחה וכו' - זכות חיזוק אלפי עלונים בשנה יעמוד לזכותכם. נא לפנות למספר: 0506-425-002

לקוראי העלון וכל בית ישראל
חג סוכות כשר ושמח!

החידה!
מתי אסור לאדם לפרק את
דפנות סוכתו לאחר החג?

(אז טחטו) :טלחמ טחט טחט טחט טחט טחט טחט
טלחמ וק טחט - טחט טחמ טחמ טחמ טחמ טחמ טחמ
טלחמ אק טחמ זק טחמ טחמ טחמ טחמ טחמ טחמ טחמ

העלון להצלחת החפץ בעליו שם

דפוס
צוותא

גליון מס' 28

סגולותי

מגזין הבטאון והשגיה

עורך מחזק שיעורי לב ארי - ברב

שבת פרשת וילך - שובה תשפ"ו

נבהיר כי הסגולות נלקטו ממקורות שונים והדברים מוגשים למעיינים הנכבדים ואין המערכת אחראית על תוכנם וואו אמתותם כלל (טל"ח)

סגולות חודש תשרי

סגולות ליום הכיפורים

1. הדלקת נרות ביום הכיפורים סגולה לבטל מקטרגים

הדלקת הנרות בבית הכנסת מורה על הארות העליונות המתווספים לשכינת עוזנו. טוב לאדם לכוון בזה בעת שהוא מדליק את נרו להאיר למעלה אורות עליונים באתערותא דלתתא אתערותא דלעילא. בזוהר (במדבר רפ"ב) נאמר כי הנרות ביום הכיפורים מקבילים לשופר בראש השנה לבטל המקטרגים ולעורר את הרחמים.

2. סגולה לקבלת התפילות

סגולה לקבלת התפילות ביום הכיפורים היא לומר בכניסה לבית הכנסת את הפסוקים הבאים: "ואני ברוב חסדך אבוא ביתך אשתחוה אל היכל קדשך ביראתך. כי אליך אלוקים ה' עיני בד' חסיתי אל תער נפשי. שמרני מידי פח יקשו לי ומוקשות פועלי אוון. יפלו במכמוריו רשעים יחד אנוכי עד אעבור". פסוקים אלה מסוגלים מאוד לעבור תפילה ונרמזו בס' שם קדושת היום.

3. סגולה מהאר"י הקדוש לשמירה על הילדים

בשעת קריאת התורה של יום הכיפורים, סגולה להוריד דמעות כאשר קוראים על מיתת שני בני אהרן וחושבים על הצער שהיה לאביהם. מי שמוריד דמעה ולפחות מצטער על פטירתם של צדיקים אלו - מובטח לו שלא ימותו בניו בחייו.

4. סגולה להצלחה – למנות באצבעות את ברכת הכהנים

בברכת כהנים יש 15 תיבות. ראוי למנות את מילות הברכה בפרקי כף היד (באגודל שני פרקים, בכל אחד מהאצבעות 3 פרקים, וה-15 הוא פנים כף היד). סגולתו של היבן איש חי היא למנות את התיבות בפרקי כף היד, ולזכות שבורא העולם יברכנו בכל מעשי ידינו.

5. קדושה בחזרת הש"ץ מסוגלת לעליה רוחנית

לע"נ הבחור אריה ז"ל בן דוד ושרה הי"ו

מערכת שיעורי לב ארי – שיעורים שבועיים לאור הפרשה מפי הרב אריה יוסף שליט"א

בקדושה בחזרת הש"ץ, נהוג לומר 'קדוש קדוש קדוש ה' צבקות מלא כל הארץ כבודו', ולהגביה מעט את הרגליים בעת אמירת ה'קדוש'. באמירת 'קדוש קדוש קדוש', האדם מתרומם ומעלה את עצמו מעולם העשיה לעולם היצירה ולעולם הבריאה, ובכך מתרומם האדם לדרגה גבוהה, ועמו מתרומם כל העולם כולו. עוד אומר האר"י הקדוש כי באמירת "איה מקום כבודו" זוכה האדם לכתר, חכמה ובינה, הכלולים באותיות "איה", ובכך קונה בנפשו את העוצמות הטמונות ביום הכיפורים. וראה עוד עניין הכוונות שבאיה שהבאנו לעיל בראש השנה.

6. התנוצצות תשובה בשעת תפילת נעילה היא סגולה לכפרה מוחלטת

רבי מאיר שמחה הכהן מדווינסק, בעל ה'משך החוכמה', מבאר בספרו כי בזמן תפילת נעילה, שעת החתימה, הקב"ה ברוב טובו, אחרי ריבוי הבכי והחרטה, אפילו על חילול שמו יתברך, חלילה. זוהי הסיבה מדוע סידרו מתקני התפילה לומר בתפילת הנעילה: "ולמה תמותו בית ישראל" (יחזקאל לג), וכן "כי לא אחפוץ במות המת... והשיבו וחיו" (שם יח). כלומר, גם אם האדם לא הגיע לתשובה ממש בשעת נעילת השערים, עדיין יש לו תקווה – אם יגלה במעמקי ליבו התנוצצות של תשובה אמיתית, יכול לזכות לכפרת יום הכיפורים. כי הקב"ה יראה ללבב, ובשעת חתימה הוא דן יחידי, ויחתימהו לחיים טובים ולשלום.

7. סגולת התענית לכפר על ימות השנה שעברו ללא מצוות

חז"ל אומרים שכל יום שעובר על אדם ללא תורה ומעשים טובים – אינו נמנה בין ימיו. הפתרון לכך היא התענית. התענית היא דבר גבוה מאוד והיא מסוגלת להחיות מתים. כלומר, לעורר גם את הימים שעברו בחושך ובהבלי העולם – אותם ימים שהאדם בזבז במו ידיו וינק את כל השפע והחיות שהיתה בהם. יום הכיפורים כולל את כל הימים, והתענית ביום גדול זה מכפרת על כל הימים שנחשבים לכאורה 'מתים'.

8. סגולה למחילת עוונות ולכפרה על כל העולם

בספר ה'חינוך' מצוה קפ"ה מובא על הסגולה העצומה הטמונה ביום הכיפורים: "שהיה מחסדי הקל על בריותיו לקבוע להן יום אחד בשנה לכפרה על החטאים עם התשובה שישוּבו, שאילו יתקבצו עוונות הבריות שנה שונה, תתמלא סאתם לסוף שנתיים או שלוש או יותר ויתחייב העולם כליו. על כן ראה בחכמתו הקב"ה לקיום העולם, לקבוע יום אחד בשנה לכפרת חטאים לשבים, ומתחילת הבריאה ייעדו וקידשו לכך. ואחר שייעד הבורא ליום כפרה, נתקדש היום וקיבל כוח הזכות מאתו יתברך עד שהוא מסייע בכפרה".

9. הבכי ביום הכיפורים קריעת גזר דין

גם אדם שנכתב ונחתם בראש השנה בספרן של רשעים, כשבוכה ועושה תשובה ביום הכיפורים – קורעים את גזר דינו. מסיבה זו, יש לבכות בתפילה אף כשיום הכיפורים חל בשבת. ("אלף המגן" תקפב, מד, בשם הראשונים; "בן איש חי" וילך, יח)

10. סגולה להרבות מליצי יושר

מובא בספרים הקדושים עד כמה יש להקפיד לשלם נדרים. מובא כי "הנודר דבר מצווה - נברא מלאך אחד, אבל לא תגמר הוייתו עד שיעשנה, והנודר ואין משלם נדרו נמצא המלאך

ההוא תלוי ועומד וצער הוא לו עד שישלים נדרו, ובשלמו את נדרו המלאך ההוא יהיה לו סניגור ומליץ טוב בעדו כמו שאמרו: "העושה מצווה אחת קנה לו סניגור אחד", ומטעם זה נהגו בקצת מקומות לשלם כל אחד חובותיו לבית הכנסת בערב יום הכיפורים כדי לשלם נדריהן, אשר אמרו לפני המלאך זה החזן ליתן כדי שיושלמו הוייתן של המלאכים ההם ויעמדו למליצי יושר עליהם, כאמור".

11. עניינים שונים

אור גדול ממרומים - בטרם אמירת "כל נדרי" יורד אור גדול מלמעלה, וכל המלאכים והנשמות יורדים ממקומם "ומתלבשים בדמעות שאנו מורידים לפני ה'". ("אמרי פנחס", יוה"כ, אות תקלז)

זכיה לחכמת התורה - הולכת ספר התורה מההיכל אל התיבה והחזקתו במשך אמירת "כל נדרי" – בכוחם להחכים בלימוד התורה את המוליך ואת זרעו. ("קדוש בציון") מחילת עוונות-כה כתב הרש"ש, כי אדם שמנשק שבע נשיקות את ספר התורה בליל כל נדרי – "נשיקות אלו יהיו סנגורים עליו, ומובטח לו שנמחלו לו כל עוונותיו". ("סידור הרש"ש", כל נדרי) תיקון גדול-"בקריאת התורה, קודם קריאת מיתת בני אהרן, יתעורר על עוון ש"ז לבטלה, שהדמעות בעת הזאת תיקון גדול לזה". ("דברי שמואל")

- **כוונה באיה מקום כבודו** - בספר פרי עץ חיים (שער תפלות ר"ה פ"ז) כתב "מצאתי כתוב בסידור של מורי ז"ל (האר"י) שישאל אדם בראש השנה ויום הכפורים במוסף "באיה" מקום כבודו, כשיאמר השליח ציבור, לבקש אחד משלשה דברים, או עושר מופלג לעבודתך, או בנים צדיקים וחכמים, או השגת רוח הקודש, (ומוסיף הרב מוצפי שליט"א: ושמעתי ממור אבי ז"ל (המקובל חכם סלמן מוצפי) שאין לבקש בפירוש אלא במחשבה).

- **סגולה לזכות בדין** – להדר בערב יוה"כ לתת צדקה מהודרת לאביון.

- כן יש להעביר כספי הכפרות (לנוהגים בכסף) עבור ת"ח ומשפחות נזקקות.

- **קריעת שטר חוב** - אמר המקובל רבי סלמן מוצפי זצ"ל: הרוצה לקרוע את גזר דינו הרע ואת שטרי חובותיו כלפי מעלה, בערב ראש השנה ובערב יום הכיפורים ילווה לחברו סכום כסף (אפילו כמה פרוטות) בשטר, ולאחר מכן יטול את השטר, יקרענו לשנים עשר קרעים ויאמר כך: "יהי רצון מלפניך ה' אלוקי ואלוקי אבותיי כשם שאני מחלתי לחברי את חובו וקרעתי את שטר החוב, כן אתה ברחמיך הרבים תקרע את שטרי חובותיי ואת רוע גזר דינך מעליי ומעל כל עמך בית ישראל, אמן כן יהי רצון". (מתוך העלון משכן שילה).

- תיקן האר"י לומר לפני עלינו לשבח בכיפור "**לדוד ה' הארץ ומלואה**" שמסוגל לפרנסה – וכשמגיע למילים "**נקי כפיים**" יכוון שלא לגנוב יותר ושלא ייקח כספים במרמה, ויכוון לקבל פרנסתו לעבודת ה' וזוכה לפרנסה מבורכת.

- **אמירת פיוט אדון עולם** - כתב בספר מטה משה (עמוד העבודה בית הכנסת, ברכות ופסוקי דזמרה סימן ל"א) וזה לשונו: "ואחר כך מתחיל השליח ציבור אדון עולם, והוא שיר נאה ומעולה. ומצאתי כתוב כל מי שמכוון בעת התחלת אדון עולם, כתב רבי יודא החסיד ורב האי

גאון ורב שרירא גאון, 'ערב אני בדבר שתפלתו נשמעת, ואין שטן מקטרג על תפלתו, ואין לו שטן ופגע רע בראש השנה וביום הכפורים בתפלתו, ואויביו נופלים לפניו, ויש אומרים אף יצר הרע משלים אתו'. ועליו אמר שלמה המלך ע"ה (משלי טז, ז) ברצות ה' דרכי איש גם אויביו ישלים איתו'. עד כאן לשונו

- בליל כיפור אחר התפילה נוהגים לקרוא ספר התהילים וה'אדרות' (ועוד במחזורים).

- מרן הגר"ח קנייבסקי זצ"ל הורה לקרוא בכל יום מעשרת ימי תשובה 10 פרקי תהלים לפחות. כן הורה בשנת השמיטה ללמוד ב' הלכות שביעית ליום, חוק ולא יעבור 'ובזה ינצלו מהצרות'.

לע"נ
נתנאל בן
ציפורה
ושלמה
רפאל בן
אסתר
ת.נ.צ.ב.ה

פרפרת

גליון

607

פרשת האילנו - זוג הסוכות - שמונת תורה תשפ"ו

כי ימים ה' אקרא ה'בו גדל לאלקינו (לכ, ג)

בפניו על המודעה האומרת שאין לשאול שאלות מסוג זה, אבל היהודי ההוא הקדימם, בהודעה מעין זו: "אני יהודי שעלה מרוסיה לפני כמה שנים", אמר, "שם, מעבר למסך הברזל, לא הכרתי את הקב"ה, והיה אסור אפילו להזכיר את המלים 'ארבעת המינים'. בבואי ארצה התחלתי להכיר את האלוקים ואני רוצה לעבוד אותו בלב שלם. כיון שאינני יודע את הלכות ארבעת המינים, אני שואל אתכם, כבוד הרבנים, האם הלולים הללו שבחרתי, המיועדים לי ולשני הבנים שלי, הם ברמה גבוהה...".

כששמעו הרבנים את כל זאת, החליטו שעל אדם כזה לא תחול התקנה שתיקנו. הם הסתכלו בלולים ונדהמו לראות שמדובר בשופרא-דשופרא, ולמרות שהיהודי העיד על עצמו שאינו מבין מאומה בהלכות אלו, הצליח לבחור לעצמו שלושה לולים הכי-מהודרים שאפשר להעלות על הדעת. היו אלה לולים נדירים ביופיים, 'סגורים' וישרים לחלוטין, צבעם היה ירוק, וצורת הגידול שלהם היתה מיטבית. הרבנים לא הבינו כיצד אדם מצליח לבחור לעצמו לולים שכאלו. זה הרי לא מסתדר מבחינה סטטיסטית והגיונית. שלשה לולים מהודרים-שבמהודרים, ואיך הצליח אדם אחד לבחור את שלושתם? היהודי הרוסי שמע את חוות-דעתם הנלהבת של הרבנים, ואמר: "אם כך הם פני הדברים, אני הולך עכשיו לבחור שלושה אתרוגים, וגם אותם אראה לכם...".

המו"צים העידו שלא עברו יותר משתיים-שלוש דקות, והאיש חזר ושלושה אתרוגים בידיו, ושוב חוזרת התמונה על עצמה: בתוך זמן כל-כך קצר הצליח אדם זה לבחור לעצמו שלושה אתרוגים הכי-יפים!!!

"קיבלנו חלישות הדעת", העידו הרבנים, "כיצד יתכן דבר כזה? האתרוגים היו מושלמים בכל מיני השלימות האפשריים, צורת הגידול, הצבע, הגודל, היופי וההדר, ממש ללא רבב". אחד הרבנים אמר שלית דין ברנש', וחייבים לשאול אותו מי הוא ומה הוא. לא יתכן שאדם שאינו יודע כלל את ההלכות, יעלו בידיו באופן אקראי שלושה אתרוגים יפהפיים בזמן כל-כך קצר! המו"צים לקחו אותו הצידה, ושאלו אותו מה טיבו, והאיש השיב: "כפי שאמרתי לכם, עליתי מרוסיה לפני כמה שנים, ושם לא הכרתי את בוראי. ההחלטה שלי היתה שכאן, בארץ ישראל, אלמד את תורת ישראל, את הדינים וההלכות, ואקבל עלי עול מלכות שמים.

סיפר הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א [בשם הגר"ד גולד שליט"א], מעשה מופלא המצביע על מידת הקשר שצריכה להיות בין היהודי לבוראו, ועד כמה נוכל באמצעות קשר זה להעביר את חיינו בצורה שמחה יותר ובטוחה יותר. דבר נוסף שאפשר ללמוד ממעשה זה הוא שהאדם צריך לעשות רק את מה שהוא מסוגל, ואם יעשה כך - ישלים לו השי"ת את כל השאר. וכל זה קשור למצוות ארבעת המינים...

* * *

האירוע עליו אנחנו מדברים התקיים בירושלים בימים שלפני חג הסוכות, ב'יריד ארבעת המינים' בו נמכרו המינים במחירים מוזלים מאוד. המארגנים וגם המוצי"ם שנבחרו להשיב על שאלות הקהל, ידעו מראש שתהיה התנפלות המונית של המון אנשים שירצו, איך לא, להשיג מינים מהודרים. הבעיה המרכזית נמצאת בדרך כלל אצל המו"צים, שלצידם מתקבצים תורים ענקיים של מאות איש, המעוניינים לברר את כשרות האתרוג או הלולב שהם קונים. הלחץ האדיר מצד השואלים מקשה מאוד על האפשרות להשיב במנוחת הדעת, כידוע לכל מי שהיה בירידים מן הסוג הזה. כיון שכך, החליטו המו"צים פה אחד לסנן את סוגי השאלות, כשההצעה העיקרית היתה שהמו"צים ישיבו רק על שאלות ספציפיות בכשרות המינים, אבל אדם שיגיע וישאל באופן סתמי "מה הרב אומר על האתרוג הזה?", לא ישיבו לו. כיון שמרבית השאלות המגיעות אל המו"צים אינן על דברים ספציפיים, אלא שהשואלים מבקשים לדעת באיזו רמה נמצא האתרוג או הלולב, הרי אם לא ישיבו על כך - נמצאו מסננים את רוב השאלות. כדי שהציבור לא יפגע מכך שלא עונים לו, נתלו מודעות ברוח זו ליד המקום בו ישבו המו"צים, ובהן היה כתוב מראש שהציבור מתבקש לשאול רק שאלות ספציפיות. וההחלטה התבצעה בצורה היותר-טובה. הציבור הבין וקלט שהדבר הוא לטובתו, ואכן אף אחד לא שאל שאלות כלליות כנ"ל.

אלא שלפתע ניגש יהודי אל שולחן המו"צים, ובידיו שלושה לולים, והשאלה שבפיו היתה "מה הרבנים אומרים על שלושת הלולים שבחרתי?...". הרבנים כבר רצו להצביע

אבל, לדיני ארבעת המינים עדיין לא הגעתי, ואיני יודע בהלכות אלו ולא כלום. לפני שנכנסתי אל היריד הזה, התפללתי לה' ואמרתי לו בלשון זו: 'ריבונו של עולם, אתה הרי מכיר אותי עוד מרוסיה. גם שם ניסיתי להתקרב אליך, אבל לא בדיוק הצלחתי, והדבר לא היה באשמתי. אבל, כשאני כבר כאן, בארץ ישראל, אני לומד את תורתך ומשתדל להתקדם. גם אתה יודע שאני עושה את המקסימום מצדי, וגם אתה יודע שעדיין לא הצלחתי להגיע להלכות ארבעת המינים. מאידך, אני רוצה לקיים את המצוה בשלמותה. לכן, אני מבקש ממך, עשה עמדי חסד, ותבחר לי אתה את המינים המהודרים ביותר... אני רק אגש אל הדוכנים, אושיט את ידי, ואתה תבחר את הסחורה הטובה והיפה ביותר...'. וכך עשיתי, סיפר האיש, "ניגשתי אל הדוכנים, שלחתי את ידי ולקחתי את שלושת הלולבים שהראיתי לכם קודם. ואז ניגשתי אליכם כדי שתגידו איך נראים הלולבים. כששמעתי שהלולבים הם הכי יפים שאפשר, הבנתי שהקב"ה שמע לתפילתי ובחר לי את הסחורה הטובה ביותר, ואז הלכתי לבחור את האתרוגים, וגם כאן השי"ת האזין לי, ובחר עבורי את האתרוגים היפים ביותר...".

עניי המו"צים דמעו כששמעו את סיפורו של האיש. הרי אם הקב"ה בוחר עבורו את המינים לחג הסוכות, הרי ברור איזה מינים יעלו בגורלו... ולמדנו, שאם אדם עושה את כל מה שהוא מסוגל לעשות, ומתפלל להשי"ת שיעזור לו, השי"ת עושה את שלו, ומשפיע עליו שפע של הצלחה. זה נקרא להיות בקשר הדוק עם הרבש"ע! להכיר ולדעת שהוא רוצה לעזור לנו, ובכוחו לעזור, ואם רק נלך בדרכיו, ונבקש ממנו בלב טהור למילוי משאלותינו, הוא ימלא את משאלתנו- נפשנו. היש שמחה גדולה מזו? [מתוך 'מצוות בשמחה']

חג הסוכות

וְשִׂמְחוּתָ בְּזוֹנָה (דברים טז, יד)

נגולל ונתאר מעט את האווירה המיוחדת ששררה בזמני חג ומועד במחיצתו של מרן הגרי"ש אלישיב זצ"ל: יש בה בתורה כוח מיוחד, כוח המושפע מטובו הגדול של מקדש ישראל והזמנים, כדי להשרות אוירה עילאית, אויר פסגות בקרב עמליה ולומדיה בשקידה. מי שנכנס לבית רבנו והתקרב לד' אמותיו באחד מימי חגי ומועדי ישראל, היה מרגיש עצמו נכנס אל חיקה של אוירה נפלאה, אווירת אותו חג שררה בחלל האוויר, אווירה מתוקה, משכרת חושים, שקשה היה שלא להתמכר אליה, ואף קשה שלא להיזכר בה בזמני חולין.

הגאון רבי משה אלישיב שליט"א מתאר: "זאת זוכר אני מימי ילדות המוקדמים, את אווירת החג המופלאה ששררה בבית לפני החג המשמש ובא. כך היה גם לפני סוכות וחנוכה ופורים. מי שהשרה את האווירה המופלאה שכמותה

לא מצאתי באף מקום נוסף - היה אבא. נוהג היה ללמוד לפני כל חג את המסכתות וההלכות הקשורים לחג. לפני סוכות היה הניגון של מסכת סוכה מהדהד בחלל הבית, לפני חג הפסח היה לומד את הלכות הפסח וגם את הלכות חלה. וכשהיה קול מסכת פסחים מהדהד בחלל הבית בשעות לפנות הבוקר, מיד הייתה אווירת הפסח מתפשטת בחלל הבית, גם בזמן שברחוב העיר ובבתים אחרים לא ניסרה האווירה, היתה אווירת הפסח שוררת בביתנו במלוא עוצה. וכשהיה לומד בקולו בניגון את המשנה ברורה הלכות סוכה, היינו יכולים כולם למשש את אווירת חג הסוכות בבית. קשה לתאר ולהגדיר בדיוק את ההרגשה הזאת אבל כך הייתה המציאות".

[מתוך 'גדולה שימושה']

* * *

מרן ראש ישיבת בריסק בירושלים הגאון רבי **משולם דוד הלוי סולובייצ'יק** זצ"ל מתאר את אווירת הימים הנוראים וירח האיתנים בבית אביו רשכבה"ג מרן הגאון רבי **יצחק זאב הלוי סולובייצ'יק** זצ"ל: "אין לכם מושג על האווירה ששררה אצל אאמו"ר זצ"ל בימים הנוראים!", מטעים ראש הישיבה. "בתחילת אלול עוד היה מתנהג קצת כהרגלו, אבל מכאן ואילך הפחד היה עולה ומתגבר מיום ליום, ככל שקרב יום הדין. הפחד גבר והתבטא באמירת התהילים, ובלימוד התורה שהיה גובר יותר ויותר, וכך חשו את חרדת יום הדין המתקרב. כך הלכה וגברה החרדה מיום ליום עד יום הכיפורים שאז הגיע שיאו של המתח והחרדה. לא אשכח איך שכולם בבית, היו אומרים תהילים כל הזמן בבכיות גדולות בימים אלו. פעם נכנס מישהו לבית אאמו"ר בראש השנה, וראה שכולם אומרים תהילים בבכיות גדולות ובאוויר שורה פחד נורא, עמד הלה ושאל האם קרה משהו? האם יש חולה מסוכן בבית? ... כל המהלך בראש השנה היה נורא ואיום... איפה רואים דבר כזה היום?", נאנח ראש הישיבה שליט"א, והכאב ניכר על פניו. "המפליא היה", אומר ראש הישיבה: "איך שברגע אחד, כשהגיע מוצאי יוה"כ אחרי שעשה הבדלה, באותו רגע חל מהפך קיצוני באווירה שהתחלפה באחת לאווירה של שמחה טהורה ואמיתית לקיום המצוות. זה היה מהפך מקצה אל קצה: באותה מידה של רצינות וחרדה ששררה במשך 40 הימים שמר"ח אלול, בדיוק באותה עוצמה אפפה שמחת קיום המצוות את כל ישותו של אאמו"ר זצ"ל, וכפי המובא במדרש (קהלת רבה, פ"ט) שבמוצאי יוה"כ יוצאת בת קול ואומרת 'לך אכול בשמחה לחמך ושתה בלב טוב יינך כי כבר רצה האלוקים את מעשיך'. גם בירור ארבעת המינים לא היה מתוך חרדה כלל, אלא להיפך, הוא אמנם השקיע את כל כולו בחיפוש אתרוגים והדסים מהודרים, אבל כל זה היה באווירה של שמחה עילאית, שהורגשה מאד בסביבתו. בדיוק כפי שבימים הקודמים הורגשה החרדה - כך הורגשה השמחה בימים הללו. גם במידת השמחה אבינו היה הולך ומתעצם, וככל שקרב חג הסוכות - עלתה וגאתה השמחה על גדותיה. השמחה בחג הסוכות בבית אבינו היתה עמוקה ומקרינה

מאוד, הוא לא ארגן 'שמחת בית השואבה' כידוע, אלא שמחה תורנית. בכל ימות החג והלילות היו באים אל סוכתנו גדולי התורה ובחורי הישיבות מכל המקומות, והאווירה היתה אווירה של רוחניות ועילאית ביותר. אני לא יודע אם היה מי מגדולי ירושלים, שלא ניצל את ימי חול המועד כדי לבקר את אבינו בסוכה... גם המוני בני ירושלים ובני הישיבות, לא היה שום גבול או סייג. לדוגמה, **הרב שך זצ"ל** היה אצלנו כל היום, הגאון רבי **אהרן כהן זצ"ל**, ראש ישיבת חברון, גם היה מגיע כמה פעמים במשך החג. אבל אני מדבר על המוני עם ישראל, ולא רק אשכנזים, גם חסידים וספרדים וירושלמים. זה היה מצב כזה כאילו כל 'ירושלים' עולה לסוכתנו, לחסות בצילו הגדול של אאמו"ר ולהתבשם מאור תורתו וחסידותו".

[מתוך 'המבשר' - סוכות ע"ג]

* * *

היה זה עם תחילת ימי השואה האיומה, בימים שאיש עוד לא שיער ולא העלה על דעתו את האסון האכזרי המתרגש ובא. מלחמת העולם השנייה החלה ביום י"ז באלול תרצ"ט, עם פלישת הצבא הגרמני ימ"ש לפולין. מאות אלפי אנשים נמלטו בתוך מספר שבועות מכל הערים והפרברים, והגיעו לעיר הבירה וורשא, המעוז הפולני האחרון. רבבות יהודים נמלטו מכל רחבי פולין והתרכזו בוורשא, מסתתרים שם מאימת ההפצצות הגרמניות הבלתי פוסקות. קול הרעש החריש אוזניים, טונות של חומרי נפץ 'נפלו' מהמטוסים הגרמניים שטסו בשמים, וכל החפץ בחיים נמלט לבונקר קרוב כל אימת שיכל, כדי להישאר חי ולא להצטרף למניין המתים ההולך ועולה...

בערב חג הסוכות נכנעה פולין. הצבא הגרמני נצר את הפצצותיו הכבדות, קול שאון התותחים נדם. שקט מתוח השתרר בחללה של וורשא, והאנשים החלו לצאת אט אט מחוריהם, בוחנים את פצעייהם ומביטים בהריסות בתייהם. היה זה יום ראשון של שקט מפתיע אחרי שבועות של הפצצות מרעישות, ומנגד - יום של כאב עצום בהתגלות מימדי ההרס והנזק האדיר לבתים ולרכוש. בין הפליטים היהודים בוורשא, נמנה מרן **הגרי"ז מבריסק זצ"ל**. גם הוא נמלט לכאן בצוק העתים, וגם הוא - ככל אחיו היהודים, יצא בשעות הצהריים של ערב סוכות מהמרתף בו הסתתר. לנגד עיניו נגלו שוד ושבר, מאות יהודים שנרצחו ואיש אפילו לא ידע מתי, נזק אדיר, הרחובות כולם היו עיי חרבות ממש.

והנה, בתוך התופת, בעיצומה של האימה, נראה מחזה נדיר ומעורר השתאות. בעוד הנכרים עסוקים בבקרת נזקים וברצון לשקם קמעא את בתייהם ההרוסים, הרי שקבוצה גדולה מהיהודים היו עסוקים בדבר אחר לחלוטין. לא פחות ולא יותר, עם צאתם מהבונקרים ולמרות מראות ההרס האיומים שנגלו לעיניהם, איש מהם לא פנה לטפל בביתו או בפצעיו... דבר אחד עמד בראש מעייניהם, בו היו עסוקים. אותם ניצולים אצו רצו בין ההריסות, מחפשים בהתלהבות חלקי דפנות או וילונות שמוטים, ענפים ירקרקים, וקורות

ששרדו מן ההפצצות. עיניהם ברקו כשמצאו סכך כשר, רגליהם הפצועות ריקדו בקלילות בבניית הסוכה. בשקיעת החמה וכניסת החג, היה המחזה בלתי יאומן: עיר נקובה מהפצצות, חרבה והרוסה, ולמרות זאת, פזורות בה מאות סוכות מטות ליפול, בנויות בשארית כוחותיהם של ניצולי ההפצצות הכבדות. בעת צאת הכוכבים המנצנצים ברקיע קטיפתי חגיגי של חג הסוכות, עמדו אלפי יהודים בסוכותיהם, מקדשים על יין או על פת, ומברכים בעיניים נוצצות 'לישב בסוכה!', כאילו לא יצאו עתה מתוך התופת, כאילו לא נפצעו, כאילו לא ניזוקו וחלקים גדולים מרכושם אבדו לצמיתות. הם עמדו בסוכות בעיניים בורקות, מברכים 'שהחיינו' בדבקות, ופניהם מאירות בשמחת חג מלאה ונוצצת. כי חג סוכות היום!.

ואז, הבחין מרן הגרי"ז ביהודי אחד, שהבעת פניו ענתה בו שהוא לא מרוצה, השמחה ממנו והלאה. "מה לך רבי יהודי", שאל אותו הרב מבריסק ברוך, "מדוע פניך נפולות, והלא חג השם לנו? אמת, האובדן קשה, המידע על היהודים הרבים שנפלו קורע את הלב, המצב כלל אינו מזהיר. ובכל זאת, הן חג הסוכות היום!". "בשל כך אני מצטער", השיב אותו יהודי. "וכי אני מתאבל על ביתי שנחרב או על פצעיי הרבים? אני מצטער על כי אין לי אתרוג, וכן איני מכיר מישהו שיש לו אתרוג! אני רוצה מחר בבוקר לברך על ארבעת המינים, אך חסר לי אתרוג! וכיצד לא אבכה ואצטער?!"

"תנוח דעתך", השיבו הגרי"ז, "הבאתי עמי אתרוג, הוא שמור אצלי, הוא כשר ואפילו מהודר, ולא ניזוק כלל. יש אתרוג!"

כשמוע היהודי את הבשורה הזו, קפץ משמחה ויצא בריקוד. "מה לי חרב ביתי, מה לי נתון בעיצומה של מלחמה אכזרית. אתרוג יש לי, א-ת-ר-ו-ג!", שב ואמר את שם פרי עץ ההדר הנשאף כל כך... כהרף עין, יצא היהודי לרחובה של עיר, עבר בין סוכות היהודים ובישרם כי אצל הרב מבריסק, לא יאומן כי יסופר, יש אתרוג! מי היה מאמין! ואז, שבה ורבתה השמחה בבתי היהודים, הם חשו נחמה בעצם הבשורה, רוח מרעננת שרתה עליהם: הנה, גם בתוך התופת ובעיצומה של האימה, תהיה להם הזכות לברך על האתרוג הנדיר והיקר...

או אז, שב והתרחש מחזה, שבאמת אמרו שמפתיע היה יותר מן הראשון. לאחר חצות ליל, החלו יהודים להתגנב בחשיכה אל חצר הבית בו התאכסן הרב מבריסק. כה עז היה חפצם לברך על האתרוג, כה גדולה היתה שאיפתם לאחוז בידיהם את ארבעת המינים, עד שבאישון ליל, לאחר יום מעייף בו יצאו מהבונקרים, שיקמו חלק מהנזקים, בנו סוכות והכינו את צורכי החג ככל שיכלו - אף אחד מהם לא פנה לישון... אחד אחד, בחושך, בעלטה, יצאו מסוכותיהם, הגיעו לחצרו של הרב, ונעמדו בתור בשורה ארוכה. עוד לפני עלות השחר, כשחושך אפילה שרר למלוא האופק,

המפורסם שלו אני זוכר את ה'חזון איש' שר. זהו השיר היחיד שאני זוכר שהוא שר אותו. מי שלא ראה את ה'חזון איש' שמח בשמחת תורה לא ראה שמחה מימיו... הוא היה אדם צנום, שקט וצנוע, וביום הזה כאילו הפך לאיש אחר.

זכורני שבשנת תש"ט הגיע מן הרב **מברסק** זצ"ל לבני ברק, וה'חזון איש' זצ"ל ארגן לו אכסניה בישיבת 'תפארת ציון'. אחרי ההקפות הלך ה'חזון איש' כדרכו להשתתף בהקפה אחת בפוניבז', ובשנה ההיא המשיך משם לבקר את הרב מברסק. בדרכו ליוו אותו כמה בחורים, וביניהם הייתי גם אני. הפגישה ביניהם היתה מעניינת מאד - ה'חזון איש' עמד במרחק שלשה-ארבעה מטרים ואמר לו: "גוט יום טוב!" הבריסקער רב ענה לו: "גוט יום טוב!" הם התבוננו זה בזה במשך עשר דקות, ושוב אמר ה'חזון איש': "גוט יום טוב", והרב מברסק ענה לו: "גוט יום טוב". לאחר מכן חזר ה'חזון איש' הביתה. כשהגענו לביתו יצא ה'חזון איש' מגדרו והתחיל להרקיד אותנו סביב הבימה, יותר מהר ויותר מהר. לא יכולנו לנשום... הייתי אז ילד בן שנים עשרה וחצי, אני זוכר שחשבתי לעצמי: 'מה הוא כל כך שמח?' והבנתי, כי ככל הנראה הוא התרגש מזה שזכה לראות את הנסיך של שלשלת מלכות התורה שבראשה עמד רבי חיים מוואלוז'ין, והוא שמח על הזכות שלו לזכות לראות את מלכות התורה - מאן מלכי רבנן. הרגשתי שזו היתה נקודת ההתרגשות שלו, ולכן הוא הרקיד אותנו מהר יותר ומהר יותר.

אחר הצהרים הוא שוב עשה ריקוד. באמצע פנה לנוכחים ואמר לכל אחד: "נכון שאתה לא תרקוד אתי, ואתה - בטח לא תרקוד אתי, ואתה ודאי שלא... הספסל הזה ירקוד אתי!". הוא הרים את הספסל הרחב שעליו היה רגיל לשבת וללמוד תוך שהוא כותב חידושי תורה, ונשא אותו על כתפו. פתאום התחיל לרוץ איתו את המדרגות עד הגג שבו היה המנין בימים הנוראים, ורקד עמו בהתלהבות. ספסל שלמדו עליו תורה שנה שלימה ראוי לרקוד איתו!!!

שנים מאוחר יותר נזכרתי באותו ריקוד... ליד וינה נערך סמינר בהשתתפות שבעים משפחות. בין המרצים היו הרב **יגן** זצ"ל ולהבדיל בין חיים לחיים רבי **דן סגל** שליט"א. היינו צריכים ויזה ולא הצלחנו לקבל. לא ידענו מה לעשות. הרב יגן קבע: "נעשה 'כוונות' ונעבור בלי ויזה...". הוא הורה לנהג הגוי להתקדם, והלה עבר את כל הגבולות בלי שאף אחד עצר אותו... הגענו לבית הכנסת של המהר"ל, ושאלנו אם יש שם משהו שהמהר"ל עצמו השתמש בו. הראו לנו סטנדר שעליו הוא למד והתפלל. ההתרגשות היתה גדולה. תפסנו את הסטנדר ורקדנו אתו שלושת רבעי שעה - "אור זרוע לצדיק ולישרי לב שמחה, צדיק כתמר יפרח...". הרגשנו שאנו רוקדים עם המהר"ל עצמו... באותו רגע נזכרתי בריקוד של ה'חזון איש' עם הספסל שלו. עמל התורה על ספסל שנה שלמה גורם שהספסל הזה יהיה שווה. זה לא סתם עצים, זה ספסל של 'עמל התורה'. יום שמחת תורה חותם את הימים הנוראים הנותנים לנו כוחות וחשק לעבודת ה' למשך כל השנה כולה. **[מתוך 'אריה שאג']**

עמדו מאות יהודים שרק עיניהם ריצדו בחשיכה, נצצו באפילה הסמיכה. אמנם, הם באמצע מלחמה, אמנם, ימים קשים עוברים עליהם, אך הם מבקשים לזכות לברך על האתרוג! עם עלות השחר, החלו היהודים לעבור אחד אחד אל תוך חדר הרב, מבקשים ללטף במגעם את ארבעת המינים הקדושים, להחזיק בידיהם את הלולב והאתרוג עם ההדס והערבה. בשמחה עצומה עמדו ובירכו 'על נטילת לולב' ו'שהחיינו', וכמעט שיצאו בריקוד משותף על הזכות הכבירה...

בהתבוננות מעמיקה בסיפור המרגש הזה, המופיע בספר 'טללי אורות', נוכל לגלות את האור הבוקע מחג הסוכות. כי הדבר היחיד שיכול להניע יהודים בעיצומה של התופת לשמחה אמיתית, המנוע היחיד שיכול להוביל יהודים פצועים וניזוקים להתמסר לשמוח בסוכות מטות ליפול ובאתרוגים נדירים, הוא רק השמחה שלהם בבוראם, בקשר שלהם עם אביהם שבשמים, בכך שבחג הזה הם מוכיחים את אהבתם אליו בכל נימי נפשם! כי כשיהודי זוכה לקרבת ה' אמיתית, דווקא במצבים קשים הוא קופץ על החיבור שלו עם אביו שבשמים, הוא שש על ההזדמנות לשמוח עם בוראו. ככל שנשמח בחג הזה, ונפנים כי הוא הזמן בו אנו מבטאים מתוך שמחה ואושר את החיבור והקשר שלנו עם אבינו שבשמים, כך באמת נזכה להדק את החיבור שלנו עמו ולהמשיך את הקשר שלנו עמו לכל ימות השנה, מתוך רוב שמחה ואושר! **['לקראת שבת מלכתא-הרב קובלסקי']**

שמחת תורה

הגה"צ רבי **אריה שכטר** זצ"ל: בחג סוכות מכניס אותנו הקדוש ברוך הוא לתוך ביתו, למקום שבו אף אחד לא יוכל לפגוע בנו, 'ואזבחה באהל זבחי תרועה' (תהלים כז, ו). אותם ששמרו על עצמם בכל הימים הללו אומר להם הקדוש ברוך הוא: "היה כל כך נפלא אתכם. שחררתי אתכם מכל העוונות, כתבתי אתכם לחיים טובים, שלחתי לכם פיתקא טבא - תישארו אתי עוד יום אחד, יום שמיני עצרת-שמחת תורה, כי קשה עלי פרידתכם. תשמחו אתי שמחה אמיתית ורצינית. ואתם יודעים מה תהיה הסיבה שלכם לשמחה הזו? - הרי כולכם אוהבים את התורה, אני מכיר אתכם שאתם אוהבים אותה כל כך. לא רק אותי אתם אוהבים אלא גם את התורה שלי. תביעו את אהבתכם לתורה, קחו אותה, תנשקו אותה, תרקדו אתה - ותתרוממו". באותה שעה מראה הקדוש ברוך הוא לכל הפמליא של מעלה: "ראו את בני! כל אחד מהם שוכח את כל הצער הפרטי שלו ושמח בשמחת התורה". אלו הם דברי הזוהר שהיו שרים אצל **הגאון מוילנא** ואצל מרן ה'חזון איש': 'כד יתבין ישראל ועסקין בשמחת התורה' - כשעם ישראל יושבים ועוסקים בשמחת התורה, 'קודשא בריך הוא אומר לפמליא דלילה' - הקדוש ברוך הוא לפמליא שלו: "חזו חזו" - "בואו תראו בני חביבי, ששוכחים את הצרות שלהם ועוסקים בשמחה שלי. בואו תראו כמה הם שמחים אתי!". את השיר הזה בניגון

גיליון מס' 704
שנה 13

יום הכיפורים, י' בתשרי תשפ"ו

שבת טיש

מתוך סדרת ספרי "שבת טיש"

ספורים ואגדות פנינים ופרפראות מדות והליכות

פנינים

ודוי בגימטריה כ"ו, במספר שם הו"ה ברוד הוא, כי מיד כאשר האדם מתוודע על-חטאיו הוא מתקרב אל ה' ותפלה, בדברי תו"ל גדולה תשובה שמגיע עד כפא הכבוד. (החיד"א)

הרבי ר' בונים מפשיסחא היה דורש על-פי דברי תו"ל שההרים אלו האבות, כי לא לחנם נזכרים האבות אברהם יצחק ויעקב, לעתים אברהם הראשון ולעתים יעקב הראשון, אבל יצחק נזכר תמיד ביניהם. מפני שאברהם ויעקב הם מדת החסד ויצחק מדת הדין, ולזה מרמז הפסוק שבפרשת נח בעשירי באחד לחודש נראו ראשי ההרים, דהיינו בעשירי הוא יום הכפורים, ובאחד לחודש הוא ראש השנה, נראים רק ראשי ההרים, אברהם מאן ויעקב מאן שמדתם חסד, ולא יצחק שמדתו דין, וכך יוצאים ישראל זכאים בדין. (קול שמחה)

בפסוק קדשים תהיו כי קדוש אני, יש רמז לימי ראש השנה ויום הכפורים הקדושים. תהיו מרמז לראש השנה שבו נברא העולם וכל היותו וקיומו תלוי בו, כ"י נטריקון יום הכפורים, קדוש בגימטריה 410, כמו תשובה תפלה צדקה שנעשים על-ידי צום קול ממון שנה בגימטריה 408, ובתוספת 2 כנגד ראש השנה ויום הכפורים - מנון קדוש. (נסכתי מלכי)

הרי"צ מליובאוויטש ספר, כי המנהג אצל הבעל-שם-טוב היה, לומר בראש השנה ובמוצאי יום-הכפורים צום יום-טוב בשוק, שכן צום בגימטריה ח"י ובכך ממשיכים חיות לכלי-השנה. ובשאר המועדים היה המנהג לומר צום יום-טוב בחירק, דהיינו לכבוד משה שקבלו בזה, ולתת גם לאחרים. (ספר השוחות)

יום הכפורים אינו חל ביום ראשון, שלישי וששי, אלא בשני, רביעי, חמישי ושבת-קדוש, כי בבריאת העולם נבראו ביום אלו דברים שאינם מקבלים טמאה, בשני הרקיע, ברביעי המאורות, בחמישי העופות והדגים שכלים הנעשים מהם אינם מקבלים טמאה, וכן שבת קדש. ולכן יום הכפורים שפלו טהור, אינו חל אלא ביום מהם נבראו דברים שלא מקבלים טמאה. והדבר נרמז במסכת בליים "בשני אין בו טמאה, ברביעי ובחמישי". (כחות עולם)

ספורים

רבי מאיר מאירם שאפיט, רבה של קברין ובעל ה"נר" על הירושלמי, נודע באיש נעלה ובעל מדרגה. בערב יום הכפורים נכנס אליו אדם אחד, כדי לראות במה הוא עוסק בשעות נשגבות אלו, ותמה לראותו שריו בשמחה כיום שמחת-תורה. תמה האיש בלבו: "וכי עת שמחה היא עתה? והלא מקור הוא יום הדין ואפלו דגים שבים ודעדים"? אך מפני הכבוד לא העלה את תמיהתו על דל-שפתיו. רבי מאיר חש מיד בתמיהתו, ונענה אליו: "מדוע אתה משתומם על שמחתי? והלא דומה הדבר למלך שהכריז על חנינה בארצו וכל האסירים עתידים לצאת למחר לחפשי. אמר נא אתה, מי הם השמחים ביותר מבין אסירי המלך? בודאי אלו שחטאו יותר ונזרדינם היה קשה יותר, הם שמחים שבעתים על שזכו לחנינה. וכך הדבר גם עתה, שאנו עומדים סמוכים וקרובים ליום-הדין, ומי שהרבה לחטא, עליו לשמח ביותר על שעומד לקבל חנינה ולצאת זכאי בדין..."

רבי חיים עוזר גרודזנסקי חלה פעם, ונאלץ ללכת ביום-הכפורים עקב בריאותו הלקויה, והדבר גרם לו צער רב. את מסתרי-לבו גלה בפני מקורביו, והתבטא: "רבי מאיר מיכל רבינוביץ מוילנא בעל המאיר לעולם, נאלץ אף הוא ללכת פעם ביום הכפורים, והוא כלל לא הצטער על-הדבר, שכן ידע שבאכילתו הוא מקים את דין התורה של שמירת הגוף והנפש. אבל אני לא הגעתי עדן למדרגתו, ודעו לכם אפוא, כי הוא עדיף ממני..."

אחד מחסידיו המפלגים של ה"דברי שמואל" מסלונים, נכנס אליו פעם בערב של יום-הכפורים סמוך ל"כל-נדר", ואמר בבכי: "במה אכנס אל היום הקדוש? כשאני יודע מרת-נפשי!! נענה הרבי ואמר: "גם אני עומד ותוהה בדבר, במה אנו נכנסים אל היום הקדוש? אלא בזאת אני מתנחם, בכך שאני חלק אחד עם כלל ישראל ביחד, מיט אידן אין איינעם", ובדברו הניח את-ידו על-כתפו, ונכנס יחד עמו לבית-הכנסת בכפיפה אחת.

בדרשת רבי יואל קלווט מחיפה בימים הנוראים, ספר על שיחה ששמע מפי ה'חפץ חיים' בליל יום הכפורים. "את השיחה הזו, בה המליץ והפך בזכותם של ישראל, לא אשפח לעולם", אמר, והוסיף בגלוי-לב: "והאמת היא, שבתחלה לא ירדתי לסוף דעתו של ה'חפץ חיים', מדוע בחר לדבר כך ביום הקדוש, אולם ביום עמדתי על דעת רבי וראיתי במה צדקה דרכו. בדבריו נטל לשם משל גוי אחד שהתגזר לעת זקנותו, וכאשר נכשל בעברה קלה, התרחסו בלם אליו בסלחנות, שכן רב ימיו חי בגוי ומאין לו לדעת את כל-ההלכות? ואף אנו, אמר ה'חפץ חיים', משולים לאותו זקן שהתגזר. שהרי מה יודעים אנו ומה למדנו בכל ימינו? ואם-כן, על הקב"ה לסלח לנו על חטאינו ועונותינו, ולכן אנו אומרים 'נסלח לכל-עדת בני ישראל ולגר הגר בתוכם', ומדוע? 'כי לכל-העם בשגגה' גם לגרים וגם לישראל עצמם. ואמנם לא הננתי תחלה מדוע לא העדיף ה'חפץ חיים' להוכיח את-העם ולדבר דברי התעוררות, אבל לאחר זמן ירדתי לסוף דעתו, כי דוקא דברים אלו הם המתאימים ביותר להאמר בערב יום הכפורים, ללמד זכות על כלל ישראל. ואף ה'חפץ חיים' עצמו כתב, שמי שמלמד זכות על אחרים, מלמדים עליו זכות מן-השמים מדה כנגד מדה."

לקבלת הגיליון והנצחות

5806777@gmail.com :לוא

גמר חתימה טובה

לכל הקוראים ולכל בית ישראל

זמני יום הכיפורים - ירושלים

הדלה"נ 17.48 צאת השבת 18.59 רבנו תם 19.40

התפלה הנלהבת שהסקה בתנור

מגדולי היושבים ראשונה במלכות בלז המפארה, היה החסיד הותיק רבי מרדכי פעליץ, אשר בנוסף לצדקתו וחסידותו, נודע כבעל פשרון גדול ואיש נמרץ, ונחשב לדיימינו ואיש-סודו של רבו רבי יהושע מפלז. הוא העריכו מאד, והתבטא פעם "אלו היו לי עשרה חסידים כמוהו, הייתי עושה את וינה ביבנה וחכמיה". ר' מרדכי זכה עוד להסתופף אצל ה'שר שלום' מפלז, ובמשך שנים שמש בשליח-צבור בתפלות שחרית של הימים הנוראים, ראש השנה ויום הכפורים, בחצר הקדש בלז. המהר"ד אמר עליו שיש לו משקלת של זהב בפיו, וכשנשג להתפלל לפני התורה, אמר עליו, שהוא הגיע עם שס"ה ימים ושס"ה לילות, שלא בטל אפילו יום או לילה במשך השנה כלה.

בקרן של יום הכפורים בבית-הכנסת הגדול בבלז. התפלה החלה זה מכבר, אולם מקומו של שליח-הצבור רבי מרדכי פעליץ, עומד ורקם. המתפללים עטופים בטליתותיהם, נרות השענה מרצדים ומטילים צללים לאור השחר העולה, עוד מעט כבר מתחילים לומר 'ברוך שאמר, ורבי מרדכי בעל-תפלה עדין לא הגיע'. ר' יצחק השמש מהפס אם כדאי לצאת לחפש אחריו, שמא ארע לו דבר-מה במסגרת האויר הסגור השזור בחוץ, אולם הגבאי הראשי מרגיעו: "אין מקום לדאגה. על ר' מרדכי אתה שואל קשיות? מי יכול לדעת את דרכיו, הלא הנהגותיו נעלמות מבינתנו". בינתים חשו המתפללים במקום הריק של בעל-התפלה, והשמועה על העדרותו עשתה לה כנפים. וככל שהתפלה הלכה והתקדמה, כך הלכו הגבאים ואבדו את-שלותם. הם הפנו מבטי שאלה אחד אל השני, והחלו כבר לחשב על הכנת ממלא-מקום במקרה הצורך. בפנות בית-המדרש עומד החסיד ר' חיים מקנקוביץ, שזו לו הפעם הראשונה שהוא מתפלל בבזל ביום הקדוש. שמע תפלתו הנרגשת והנלהבת של רבי מרדכי הגיע לאזניו, ועתה הוא מלא צער שמא לא יזכה לשמע את-תפלתו. והנה כבר הגיעו לאמירת 'נשמת', וקולו של הרבי, רבי יהושע מפלז, נשמע בהתלהבות וביקוד-אש. המתפללים נאחזים אף הם בחיל ורעדה בפאשר "כל-הלכות וייראוד", וקולו של החזן 'המתחיל' של שחרית, שמסים בנגון המקביל של הימים הנוראים את התבות 'הגבור לצנח והנורא בגבורותיך', נשמע היטב בדומיה העמקה שמסביב. הצבור פונה לעבר הרבי המעטף בטליתו, והגבאים מתלבטים ביניהם כיצד ירמוזו לו על החזן הנעדר, ובאותו רגע נשמע הקול המיחל. "הא, הא, הא המלך!" מתגלגלת קריאה אדירה שהולכת ומתגברת כרעם מפתח בית-המדרש. בבלת עמד רבי מרדכי פעליץ, כשעל-פניו שורה שלווה עלאית והוא אפוף התרגשות. בצעדים בטוחים ומהירים הוא עושה את-דרכו אל עמוד התפלה, ופוחת בתפלת היום הקדוש במתיקות נפלאה. דומה היה למתפללים, כי תפלה נפלאה כזו לא נשמעה מעולם מגורנו של רבי מרדכי, שהצליח להעלות את כלם טפח וטפחים מעל הקרקע. אולם כליאתם של המתפללים בגרה שבועתם לאחר התפלה. היה זה כאשר רבי מרדכי נגש אל הרבי, והוא הודה לו נרגשות ואמר: "ישר כבוד ר' מרדכי על תפלתך מעמך הלב. ולא לחנם היתה תפלתך כה חמה ונלהבת, שהרי פאשר מסיקים את-התנור תחלה, הולכת התפלה שאחריה ונעשית יוקדת ולוהטת יותר". למרבה הפלא, מהנהן ר' מרדכי בראשו כמבין את דבריו הסתומים של הרבי. הפליאה גדלה אפוא יותר, אך אין מי שיהיו בנפשם לפנות אל הרבי ולשאל אותו פשר דבר. ואת רבי מרדכי עצמו בודאי שאין טעם לשאל, כי כלל וקוט הוא בידו ומרגלא בפומה תדיר, כאיש נאמן המבסד דבר: "מי שיועד אינו אומר, ומי שאומר אינו יודע..."

במוצאי יום-הכפורים, היה רבי מרדכי לשיחת היום, ואף שידוע היה בפעלותיו התמוהות ולא תמיד ירדו לסוף דעתו, עד שהיו אף שפנוהו בבניו הלא מחמיא 'מרדכי שניץ', הרי שהפעם נוספה תמיהה על התמיהות, אלא שכל הנחושים עלו בתוהו. והנה מופיע אחד מיהודי המקום, ובפיו ספור מפעים. "היום באשמרת הבקר וצאתי מביתי, בה נותרה אשתי היולדת ותינוקה, בדרכי לתפלות היום הקדוש. ביציאתי הותרתי אחרי תנור שהפיץ חם למען בריאותם של היולדת והתינוק החד, אולם זה כבה מחסר עצים להסקה והבית שקע בקפאון עז. לפתע עבר ליד ביתי איש בלתי מוכר, ושמע אשה הזמיה ותינוק בוכה, ומיד נכמדו רחמי והוא נחלץ לעזרה. בלי לשאל שאלות, יצא אל מחוץ לעירה כשבידו גרזן, במהירות הבזק חטב חבילת עצים והעמיסה על-כתפיו, וכשחזר הסיק ביעילות ובזריזות את-התנור. לאחר שהעצים נאחזו היטב, הרתיח הלה מים חמים לתינוק וליולדת, וכאשר ראה כי הם געים התפשט בבית ורוחם של יושבי הבית שבה לקרנם, עזב את הבית במהירות שבה הופיע". אין לי ספק, סים האיש את-ספורו, "כי אליהו הגביא בא לעזרת בני-ביתי, שכן עשה את מלאכתו בחשאי ובזריזות שלא תאמן, כחץ מקשת". היהודי סים את ספורו הנפלא, והפקחים שביי השומעים קשרו מיד את הדברים עם התבטאותו של הרבי אודות הסקת התנור שהביאה לתפלה הנלהבת, והתעלומה נפתרה אפוא. אולם תמיהה אחת נקרה עדין במקום של החסידים: "כיצד הצליח ר' מרדכי להשיב מלבו את תפקידו החרם בשליח-צבור, למען הצלת האשה ובנה?" ואת התמיהה פתר חסיד ישיש בשם רבי משה, שגחש לארי שבחבורה. "חסיד אמתי, כאשר נקלע לפניו מעשה חסד, ובפרט פקוח נפש, הוא מעמיד עצמו עם כל תפקידיו בצד, ויודע מהו העקר ומהו הספל. האינני של אדם נעלה כזה, לא כנס אצלו, ואין זה מן הענין אם עליו לשמש בשליח-צבור בפני הרבי, כי עכשו יש להציל אדם מישאאל וזו השליחות עתה".

מאורות

רבי יהודה ליב הלוי אשכנזי בעל 'הסלם' וצ"ל
ליום ההולא "בתשרי תשס"ו

מגדולי המקבלים בדור הקודם, ונודע בפרושו המקיף על הזיה הקדוש. נולד בפולין והיה תלמיד של רבי מאיר שלום מקלשין ובנו רבי יהושע אשר מפורסם. מצעירותו דבק בחכמת הקבלה, ולמד ממקבל נסתר שהתפרנס כסוחר והתגלה אליו בשנת תרע"ט, ומכנהו בספרו 'מורי הקדוש'. הוא שהה לצדו בפטירתו, אך מעולם לא גלה את-שמו וזהותו. בשנת תרפ"ב עלה לארץ-ישראל, ולאחר תקופה שחי בהצנע, התמנה לרבה של גבעתי-שאל. סביבו נוצרה חבורה של תלמידים מפלגים שהפיצו בהדרגתו את תורת הקבלה, ואף ששכלו מהתנגדות קרוביהם, דבקו בו להפליא. פעם הגיעו כמה מנשות תלמידיו לביתו, ואימו שאם לא יפסיק ללמדם ישרו את חלונות ביתו, והוא נענה בנחת: "אם תשרו את חלונותי, אראה לכלם כיצד במלה אחת ביקלתי לתמן הכל, וכחי הגדול יתגלה בעולם". הללו נהלו ופנו לביתו, והוא הקריא אחר-כך את דבריו בבת-שחוק: "פונתי היתה, כי אם אמר מלה אחת לזג, אזי יתמן מיד את כלי-החלונות... התלמידים היו צועדים במסירות מדי לילה לביתו בשכונת גבעתי-שאל, שהדרך אליה באותם ימים היתה שוממה. פעם עזר אותם המפקד הערבי ובקש מהם להתלוות עמו אל 'הקישלה', בית-הספר שבשער העתיקה. בהקנסם, העמיד אותם לפני שוטרים וחילים ואמר להם: "הביטו נא ביהודים אלו, אותם אני רואה צועדים מדי לילה בחצות לנבעתי-שאל, ומהם תלמידי מורי הקרבה ודבקות במשורה..."

יוסיף דעת

אחת התופעות הפלאיות הבולטות בתפילות השבת והמועדים, ובמיוחד בתפילות הימים הנוראים, היא הנעימה המסורתית הקיימת בקהילות אשכנז, כאשר למרות ההבדלים בגרסת התפילה עצמה, הרי שהנעימה העיקרית בתפילה וזה להפליא בין הקהילות השונות, על אף מרחקי השנים והגלות הארוכה. בעל ה"תולדות יעקב יוסף" כותב בפרשת כי-תצא, כי "שגור בפי המתפללים בימים נוראים לומר, שגם הניגון הוא מסיני, לכך אין לשנות, והאמת כך הוא", וכבר בדברי חז"ל במסכת ברכות, מצינו את הקשר בין תפילה לרינה, שאמרו "במקום רינה שם תהא תפילה", ופרש רש"י: "בבית הכנסת, ששם אומרים הציבור שירות ותשבחות בנעימת קול ערב". הנעימה המקובלת בקהילות אשכנז, שנקראת בפי העם 'נוסח התפילה', נוסדה ונקבעה לדורות בידי המהר"ל, רבי יעקב הלוי ב"ר משה מולין מוורמייזא, המכונה "אבי מנהגי אשכנז", שחי בשלהי תקופת הראשונים ונפטר בכ"ב באלול שנת הקפ"ו. הדבר נכתב בספר 'צירי החיים' שנדפס באמשטרדם תק"פ: "ידוע שאבי רוב הניגונים שנהגו בו ממש כל בני אשכנז ופולין, היה רבן של כל בני אשכנז, המאיר ובא עדיין בתורות לכל הגולה, הגאון מהר"ל ז"ל", וכבר כתבו שמהר"ל לא יצר בעצמו את המנהגים, אלא "השתדל לשמור על מנהגים קיימים שעברו לדורות מהמסורת, וכן השתדל לשמור על הנעימות והמנגינות העתיקות של התפילות, לשמור על הניגונים הישנים הקבועים ומסודרים לחזן", ויצא אפוא שהנעימה המקובלת עתיקה עוד יותר מתקופתו, וייתכן מראשית ההתיישבות באשכנז לפני קרוב לאלף שנה. מביני נגינה אף בדקו ומצאו, ש'נוסח' זה מבוסס על סולמות של טעמי המקרא המקובלים באשכנז. הרמ"א פסק ש"אל ישנה אדם ממנהג העיר אילני בניגונים או בנזונים שאומרים שם", וכן כתב רבי דוד אופנהיים "דאין לשנות אפילו ניגון בעלמא", והפרי מגדים' כותב, שהטעם הוא שלא לבלבל את הציבור.

הַפְּרִיץ בְּעַל הַכֶּלֶב וְהַסְנֵגוּרִיָּה עַל יִשְׂרָאֵל

פְּנִינֵי אֹזֶר הַחַיִּים

מִדְבָּרֵי הָאֹר הַחַיִּים הַקָּדוֹשׁ

ספר מאור החיים מתלמיד רבנו, כתב בשמו פרוש על פסוק 'הבן יקור לי אפרים אם ילד שעשעיים'; אמר קצ"ח לישראל הבן יקור לי אפרים אם ילד שעשעיים, וי' בני ישראל אתם לי בן קטן חביב לאביו. וכמו יאנו עושים לבנים קטנים, שעשעיים ומוחקמים אותם, אף-עלפי שדרך הילדים להיות מזלזלים ומטנפים שדי מאכל וכדומה, אשר לבנים גדולים לא היינו מחבקים ומנשקים אותם במצב שכזה. עליון קרא לנו שם ויתברך ילד שעשעיים, כולד קטן חביב לאביו, אמור לנו אף-עלפי שדמלזכים אתם מעונות, בכל האור לבני-ישראל לפני. וברמזה לך כתב רבנו בספרו ראשון לציון: י' הגם שהיו ימיו עושי הריבה ברות, כל עוד שהם מבדלים שן האמות ומאמינים ומעיד מניעתם מעשות הטוב מצד הסרון הבנה, הם אהובים בעיני ה' (יציצו אור הדינים לרח אהותנים)

הַלֵּכְנוּ לְבֵית־הַנֶּנֶסֶת וְרֵאִיתָ הָאֲרֶז זָדוֹקָה בְּשַׁעַת קֵץ
 יָרִי. וְקָנָה לִי גִבּוֹר אֶחָד מִהַמְּעֵרֵב (מַמְזוֹק) הַזֵּאת
 שֶׁפֶּה תוֹרֵה דָּכָל נָדָר, וּבְשַׁעַת שְׁפָתַי הַחֵיכֶל, מִמֶּשׁ
 יֵהָ עֵינַי בְּפִתְחֵת שַׁעֲרֵי גִרְעָד, בְּכָל־כֶּף הָאֲרֶז
 וְהִיאִתָּה בְּבֵית־הַנֶּנֶסֶת, וְכָל הָעָם מִתְחַנְּנִים וְכָל־אֶחָד
 יִכְתֹּב בְּכִיָּה זָדוֹקָה לִפְנֵי ה' לְבָנוֹת בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ, אֲפֹלוֹ
 פְּלִחִים (עוֹבְדֵי אֱדוֹמ). וַיֹּאמְרוּ דַּבְּרִי, שֶׁלֹּא רֵאִיתִי מִמֵּי
 עוֹלָם הָאֲרֶז אֵתֹתָה שְׁעָה. בְּרַחֲמֵי כָל הַחַבְּרִים שֶׁל
 יָדְשֵׁנוּ בְּרִבּוֹת עֲרוֹכוֹת בְּסֹדֶר שֶׁהַתַּפְלָחִית עֲלִיעֶזְמָה,
 נִנְמָשִׁי חֲשַׁבְתִּי אוֹתָם לְכָרֶם בְּכָל־כֶּף וּבְכָל־נֶפֶשׁ. וְכֹמוֹ
 עֲשִׂיתִי יְיֹסֵף־הַמַּפְרִים בְּבֶקֶר וּבַעַת נִצִּילָהּ, ה' יִשְׁמַע
 שְׁפָלְתָנוּ. וְכֹמוֹ כֵּן תַּעֲשֶׂנוּ עִמִּי חֹדֶשׁ לְהַתְּפַלֵּל עֲלֵי,
 וְיִצְרִיתִי ה' עַל דָּבָר בְּגוֹד שָׁמוֹ, מִי־הַחֹדֶשׁ עוֹלָם הָאֵל, מִלְּנֹ
 יָד, וְהַתְּפִלָּה בְּאַהֲבִים." (מִתּוֹךְ מִכְנוֹ שֶׁל ה' אֱדוֹר הַחִים)
 חֲדוֹשׁ לְדוֹרֵי־כֵן שֶׁתִּמְכּוּ בִּישְׁבּוֹתֵי שִׁבְרוֹשִׁלִּים

דברי הימים

יִיחֻדִּים מִתְפַּלְלִים בְּבֵית הַהֶסֶט בְּיוֹם הַכִּיפּוּרִים, אוֹ
אֶחָד הַצִּיּוּרִים הַמְפּוֹרְסִים בְּיִתּוֹר אֲוֹמְנוֹת הַיְּהוּדִית,
פְּרִי מִכְחוּלוֹ שֶׁל הַצִּיּוּר הַיְּהוּדִי מֵאוֹרִיצֵי גּוֹטְלִים, אוֹ
בְּמִשְׁמֹשׁ הַיְּהוּדִי הַמֵּאלָא מִשָּׁה דוד גּוֹטְלִים. מוֹצָא
הַמִּשְׁמֹשׁ מִדְּרוּבֵּה־בֶּשֶׁת, בִּה הַתְּגוֹרֵר אֲבִיסְסוֹ בִּי
עֵרֶשׂ גּוֹטְלִים שְׂהִיָּה סוֹחֵר עֲצִים וְלֹמְדוֹ, וְאָף בְּנוֹ ר'
מֵאִיר הִיָּה תִלְמִיד־חֹכֶם, אֶךְ הִנֵּכּ נִסְחָף אֶל הַהִשְׁכָּלָה
וְעַל בְּרִכְיָה חִינָן אֶת עֶשְׂרֵת יְלָדָיו, מִתּוֹכָם הִיוּ
צִיּוּרֵי מוֹכְשִׁים, וְהַבּוֹלֵט כֹּהֵם מֵאוֹרִיצֵי.
הַסֵּף גִּילָה בְּגִירוֹתָא יִיחֻדוֹת נִקְלַע לִידֵּיו
הַסֵּף תִּלְדוֹת שִׁשְׁרָאֵל, וְלֹאֲחֵר שֶׁתְּהוֹדֵד לֹאֲנִישׁוּמִית
הַפּוֹלְנִית וְהִיחֵס הָעוֹיִן שֶׁל חֲבֵרֵי שֶׁהִשְׁפִּילוּהָ בְּגִל
הַיְּהוּדִי. צִיּוּר מוֹכְשֵׁר זֶה נִפְטֵר בְּגִיל 23 בְּלִבֵּר,
אוֹרֵלם יוֹתֵר 300־ צִיּוּרֵי שְׁלוֹ הַשְּׁתִּמְרוֹ, וְהַחֲרוֹן
שֶׁהִצִּיּוּר סִמּוֹן לְמוֹתוֹ, הִיָּה הַצִּיּוּר שֶׁל תִּפְלִית יוֹתֵר
הַכִּיפּוּרִים, שֶׁהָפָּךְ לְהוֹיֵת הַצִּיּוּר הַמְפּוֹרְסִים בְּיִתּוֹר
שְׁלוֹ, וְאוֹתוֹ צִיּוּר מִתּוֹן זִכְרוֹן יְלִדוֹתָא עַל תִּפְלִית
הַיּוֹם הַקָּדוֹשׁ. הַצִּיּוּר תוֹאֵר בְּעִיתוֹנוֹת הַפּוֹלְנִית
בְּ'תִפְלִית הַיְּהוּדִים' סֵתָם, אוֹלֵם כּוֹנוֹת הִיָּהָ לֵאל סִפֵּךְ
לְתֹאֲרָא אֶת תִּפְלִית יוֹם הַכִּיפּוּרִים, שְׁכֵן מוֹפִיעָה בִּי
וְהַתְּמַלְּכִים הַעִירִיָּה 'מִחֲזוֹר שֶׁל יוֹם כִּיפּוּר' הַתְּמַלְּכִים
לְבֹשֶׁתִּים לְבָן, וְלִיתֵר דִּיק מוֹצֵצָה בִּי תִפְלִית נִעִילָה,
שֶׁשְׁכֵן גַּם הַשּׁוֹפֵר שְׁבוֹ תוֹקֵעִים בְּסוּיִם נִעִילָה מוֹצֵץ עַל
הַשּׁוֹלְחָן. הַמַּעֲנִיָּין הוּא, שֶׁהַצִּיּוּר אֲנִיָּתָא עַצְמוֹ
בְּצִיּוּר בְּשׁלוּשָׁה יוֹקֻנִים, כִּילֵּךְ קֵט, כְּנַעֲר צִיּוּר
שֶׁהִיָּהָ מִצּוֹתוֹ, וְכֹאדֵם מְבוֹרֵךְ הַעֲשִׂיָּה, בְּנוֹסֵף
הַהִצִּיּוּר הַצִּיּוּר אֶת שְׁמוֹ, בְּצִיּוּר מְבִרְכֵי, וְיוֹשֵׁב אֲדָם
נִכְנַכֵּב בֹּא בִימִים, עֲטוֹף בְּטִלִּית וְבִידֵּיו סִפֵּר תוֹרָה, וְעַל
מַעֲמֵלוֹ נִכְתָּב 'כֹּתֵר תוֹרָה, גִּדְבָה לִזְכְּרוֹן נִשְׁמַת הַמִּנּוּחַ
מִמְּהוֹר' מִשָּׁה אֲסִטְלִיעֵב זִ"ל, תִּרְל"ח פ"ק', שְׁמוֹ
שֶׁל הַצִּיּוּר וְשֵׁנֵת הַצִּיּוּר. הַצִּיּוּר הִיָּה אֲרָצָה בְּשֵׁנֵת
תִּרְל"ח בְּטֵרֵם פְּרוֹץ הַשְּׂהָאָה, וְהַשְּׁתִּמְרֵד עַל יִמֵּינוֹ אֶת

דמותו של המגיד מקוֹזְנִיץ, כְּרוּכָה בתפלת 'בִּלְגֶּנֶר' שֶׁל ליל יום הכּפּוּרִים, מֵאֵז בִּיאָתוֹ לַעֲוֹלָם יוֹדֵעַ צִאתוֹ מִמֶּנּוּ. הוּא נוֹלֵד לֵאבִיו רַבִּי שְׁתֵּי בּוֹרְד־סְפָרִים, בְּזִכּוֹת תַּפְלָתוֹ הַיּוֹקֶדֶת בְּלִיל יוֹם הכּפּוּרִים, בְּאֶשֶׁר עִם תַּחֲלַת אִמִּירַת 'בִּלְגֶּנֶר' בְּבֵית־הַכֶּנֶסֶת בּוֹ הַתַּפְלָל, כְּרָצָה מַחְלֶקֶת קָשָׁה, שֶׁהִבִּיאָה לַתַּגֵּרַת יוֹדֵם וְהָפָה בְּאִמְצָעוֹת הַמַּחְזוֹרִים שִׁבְיִידֵיהֶם. רַבִּי שְׁתֵּי עֲצוּמוֹ, שֶׁהָיָה שְׂקוּעַ בַּתַּפְלָתוֹ בִּירְכָתִים, לֹא חָל וְלֹא הִרְגִישׁ כָּלל בַּתַּגֵּרָה שֶׁכְּרָצָה, וְכֹאשֶׁר פָּנּוּ אֵלָיו הַמַּתַּפְלָלִים לֵאמֹר הַתַּפְלָה וְאִמְרוּ לוֹ כִּי הוּא בּוֹדֵאי כָּבֵד נוֹשֵׁעַ בְּשִׁנָּה מַצְלָחַת, שֶׁכֵּן עֲבֹדָה רַבָּה עֲתִידָה לִהְיוֹת לוֹ בַּתְּקוּן כָּל הַמַּחְזוֹרִים שֶׁנִּקְרְעוּ בַּעַת הַמִּירְכָה, הֵבִיט בָּהֶם בְּפִלְיָאָה וְלֹא הִבִּין מַה הֵם שָׂחִים. וְאִמְרוּ צִדִּיקִים, כִּי בְּזִכּוֹת אֲתָה תַּפְלָה שֶׁנִּבְעָה מֵעֵמֶק הַלֵּב, זֶה לִבְנוֹ יַחֲידוֹ שֶׁנּוֹלֵד לַעַת זְקֻנָּתוֹ. וְהָיָה הַמַּגִּיד עוֹמֵד לְמִרְוֹת חֲלָשָׁתוֹ הַגְּדוֹלָה מִמֶּנָּה סָבֵל בְּלִיָּמּוֹ, יוֹרֵד לִפְנֵי הַתֵּבָה בַּתַּפְלָת לִיל יוֹם הכּפּוּרִים. וַפֶּעַם, בְּאֶשֶׁר הִגִּיעַ אֶל הַתֵּבָה 'סִלְחָתִי כְּדֶבֶר', זָקָה עֵינָיו הִשְׁמִימָה, וְאָמַר: "רַבּוֹן הַעוֹלָמִים! אַתָּה לְבָדָּךְ יוֹדֵעַ חֲלָשַׁת גּוֹפִי, וְאַתָּה לְבָדָּךְ יוֹדֵעַ אֵת בְּחֶד וְגִבּוֹרֶתְךָ. וְהִרֵי אֲנִי הַתַּגְּפִתִּי עַל חֲלָשָׁתִי וְעוֹמֵד לִפְנֵיהֶם לְבַקֵּשׁ עַל בְּנֵי רַחוּמֶיךָ כְּלוֹם קָשָׁה לָךְ אִפּוּא, אֵל נֶאֱזָר בְּגִבּוֹרָה, לִזְמַר לְמַעַנָם אֵת שְׁתֵּי הַתֵּבָה 'סִלְחָתִי כְּדֶבֶר'!..." וְאֶף בְּשִׁנָּה הָאֲחֵרונה לִימֵי חַיָּו, כִּשְׁהִיגַע לַתֵּבָה אֵלּוּ, שָׁקַע בַּהֲרֹרִים עֲמֻקִּים זְמוּרָה, וַיִּכְסּוּף אָמַר: "אִם תֹּאמַר שֶׁמִּפְנֵי מַעוֹט הַצִּדִּיקִים שֶׁבִּדּוֹר אַתָּה מוֹנֵעַ מֵאַתָּה אֵת הַסְלִיחָה, הִרֵי יֵשׁ לָךְ בְּרִימִינוֹב אֵת הַצִּדִּיק רַבִּי מִנָּחֵם מִנְדֵּל, הַשְּׂקוּל בְּגִנְדֵּי צִדִּיקֵי הַדּוֹר. וְאִם מִשּׁוֹם שָׂאִין בְּיָדֵינוּ הָאִוִּירִים וְתַמִּים, הִרֵי חֵי בְּקִרְבֵּנוּ 'הַחוּזָה מִלְּבָלִיד' הַמֵּאִיר לֵאדָּרָן וְלִדְרִים עֲלֶיהָ. וְאִם תֹּאמַר שָׂאִין בְּעִלֵּי תַּשׁוּבָה בִּישְׂרָאֵל, הִרֵי אֲנִי חֲלוּשׁ וְרַפ־הָאוֹנִים, וּמוֹכֵן לַעֲשׂוֹת תַּשׁוּבָה בַּעַד בְּלִישְׂרָאֵל". וַיִּמַּד צֶה לְמַשׁוֹרְרָיו לִזְמַר אֲחֵרָיו בְּשִׁיר יוֹרָן אֶת־הַסִּסְקִי "וַיֹּאמֶר ה' סִלְחָתִי כְּדֶבֶר". וְכֹאשֶׁר סִפְרוּ אֵת הַדְּבָר לִסְבָּא קִדִּישָׁא רַבִּי יִשְׂרָאֵל מְרוֹזִין, נִשְׁנָה וְאָמַר: "מֵאִמּוֹן אֲנִי בְּאִמְנָה שְׁלָמָה, כִּי בְּאוֹתָהּ שָׁמַע הַמַּגִּיד מַקּוֹזְנִיץ אֶת־הַדְּבָר מִפִּי הַבּוֹרָא בְּכַבּוֹד וּבַעֲצוּמוֹ, כַּמֶּשֶׁה רַבְּנוּ בַּשְּׁעָרָה, שֶׁאִם לֹא כֵן, לֹא הָיָה מִמֶּשֶׁךְ בַּתַּפְלָתוֹ".

היה זה בליל יום הכפורים, כאשר המגיד ירד אל התבה לאמירת 'פלנדר', ופרץ בבכי מר. הצבור לא ידע את־נפשו מרב מבוכה וחדרה, והנה לפתע נשמע קולו של המגיד: 'כלום יש כאן בקהל מישהו מהעיריה פילוב הסמוכה?' החלו כלם לתור בקדחתנות אחר איש כזה, אך לא מצאו אלא אדם שמתגורר בכפר בשם רנוכין, אשר בדרך העולה מפילוב לגניבשוב סמוך לנהר הוסיקה: "אתה מכיר את הישוב פילוב?" שאלו המגיד לפליאת המתפללים, והלה השיב בחיוב: "אני נוסע לפילוב מדי יום, כדי למכר בה את תוצרת החלב של משקי, ומכיר את העיריה ואת־הדירים בה". גם את האדון שטרינסקי אתה מכיר?" שאל המגיד, והלה השיב בחיוב: "זאת כלבה, מכיר אתה גם?" המשיך ושאל, ותמיהת המתפללים על השאלות המוזרות בליל יום הכפורים, הלכה וגברה. "בדוא שאני מכיר את־כלבו", והוסיף לספר: "האדון המטרף רכש את הכלב בעיר רחוקה לשם שעשוע, ושלבם בעבורו סכום עתק של אלף ושמונה מאות זהובים. הוא גם בנה לו מלונה במקויר מאתים זהובים, ומדי יום הוא מניח לפניו עשר ליטראות בשר, עד שהכלב גדל והתנפח לממדים עצומים בגדל של פרה. פעם הביא לו האדון את הבשר כהרגלו, אולם הכלב שהיה מרעב, אץ לקראתו וחסף את הבשר מידו. התנהגותו 'חסרת הנימוס' של הכלב, הכעיסה את האדון, והוא הרס במו ידיו את המלונה שבנה בעבורו, וגרש את הכלב מלפניו. הלה סים לספר, והמגיד פנה אל עמוד התפלה וקרא: "שומע אתה המלאך מיכאל!!" ומיד החל באמירת 'פלנדר' בשמחה, בבחינת וגילו ברעדה.

במציאות היום הקדושה, ספר המזיד: "אמש, ראיתי קטרוג גדול בשמים עד שלא ידעתי את-נפשי. במכיב הסמוכה לקרנא, מתגורר יהודי אביון, שבתו בנרה ולא היתה בינו פרוטה להוצאות נשואיה. באין בנרה פנה הלה לקבץ מעות לצרפה, אוילם מפיון שבין גדול הוא, לא ההין בנפשו לפנות לאנשים והמתי שהללו ורחמו עליו ויעניקו לו מעות. מובן מאילן, כי למרות נדודיו הרבים, לא הצליח לצבר אלא סכום קטן, וכאשר נקלע לפילוב וראה כמה הרחיק מביתו וכמה מעט עשה בינתיים, נשבר לבו בקרבו. והנה נתקל בדרבו במרפכתו של האדון בעל הכלב, והלה ראהו ושמע את-בכיתו. לפליאת היהודי עצר הלה את-מרפכתו, והתענין אצלו לפשר בכיתו. וכאשר שמע על מחסורו, בקש לדעת לאיזה סכום הוא זקוק להוצאות החתונה, והלה נקב בסכום של מאה אדמים זהב. מיד רשם לו האדון המחאה בסכום זה, ובקש מהיהודי לגשת אל מנהל החשבונות שלו כדי לקבל את-הסכום. אך כיון שחשב כי הוא מהתל בו, לא התיחס לפתקה והמשיך להתנגלגל בדרכים הגיעו הימים הנוראים והוא החליט לשוב לביתו, ובדרבו נקלע שוב לפילוב. באקראי ספר את ספור ההמחאה שקבל לבעל האכסניה, והלה נדהם לראות את-הפתקה. 'מדוע אינך פונה לפדותה?' תמה בפניו, אוילם הבטלן לא האמין כי יש ערך לדבר, עד שמאחרו הלך וחזר עם מאה אדמים שבין ותקילין. באותה שעה נעשה קטרוג גדול בשמים, כיצד יתכן שאדון נכרי יעניק סכום זה גדול בבת-אחת, ואילו אחינו בני ישראל מתעלמים מעני הגון זה? עמדתו בנוך לפני אמירת 'כל-נדר', עד ששמעם כלכם מיהודי זה, על מדת פזרנותו של האדון, ששלם סכומים זה גדולים בשביל כלבו ולבסוף שלחו מלפניו. מיד פניתי אל המלמד מיכאל המליץ טוב על ישראל, ובקשתי ממנו לעמד לפני הבורא יתברך ולהוכיח בפניו כי לא משום צדקה וטוב-לב העניק האדון את-הכסף, אלא מפני שהמעות אינם חשובים אצלו, ומיד התבטל הקטרוג, ותפולתינו עליו השמימה לרחמים ולרצון." ♦

מטעים

(הפטרת יחזק'א)

שְׁלוֹם | שְׁלוֹם לְרוּחוֹ וּלְקֶרֶב
בין התבות שלום | שְׁלוֹם יש סמן פסק | שהוא אחד מסמני טעמי המקרא ומורה על הפסקה קלה בקריאה, ויש להזהר שלא לדבוקה שתי המלים זו בזו. וזמן יש כאן, שבאשר מתפללים על החולה, כמו שנאמר בהמשך הפסוק אמר ה' ורפאתיו, יש לקרא את התבות בלא גמגום ובקול ברור, ומכאן ידע רבי חנינא ברדוסאי שהחולה יתרפא אם היתה התפלה שגורה בפיו, וכן נאמר גם כי אזעק ואשוע שתם תפילתי, דהינו שבעת גזרה אין התפלה יוצאת בתקנה חסד'שלו, אבל אם שגורה התפלה אז יתרפא החולה, כנאמר שם בישעיה, אז תקרא וה' יענה תשוע יאמר חנינא. ועוד קמו יש בפסק שבין התבות שלום, שלפני הגזרה נשמעת תפלתו ולא לאחריה חליה.

(ספר פסין לרבנו אליעזר מגרמיוזא)

הלכה באגמון ראשו

התבות בטעמי קדמא ואזלא, שכן במסכת קדושין תהו על מקור המשמעות בתבת אגם שהוא לשון דבר שמבצבץ ועולה ויש בו כדי לבזה, והביאו מקומו מפסוק זה שבו נכתב באגמון לשון בפישה, ואף צורת הטעמים של קדמא ואזלא דומים לכפיפות האגמון שהוא צמח רך הגדל לגובה ומבושף ראשו מתוך רכותו, ושרשו מלשון גמא שהוא צמח הגדל בנחל. אולם רש"י מפרש, שהוא לשון מחט שראשו כפוף וצדים בו דגים. (מגדנות)

מדגש

בתורה נקרא היום 'יום הכפרים' בלשון רבים, וכן בלשון חז"ל, כמו במסכת יומא 'יום הכפורים אסור באכילה ובשתיה' ומסכת זו נקראת בכתב-ידה 'מסכת כפורים'. אף כי שרשו כפ"ר וברבים יש לכתב הכפורים מלא וא', נכתב השם הכפרים בתורה בכתב חסר, ורבי פינחס מקורין מצא קמץ שהוא גנימטריה שג"ה, שמכפר על פלישתה. ומכאן קמץ למנהג להזכיר בו את הנפטרים, כי נקרא יום הכפורים בלשון רבים, שבו מתכפרים החיים והמתים. בפסיו 'נתנה תקף' נקרא 'צום כפור', ומאחר יותר נכנס הבטוי 'יום כפורים' בל' ח"א הדיעה. בלשון העם השתרש השם 'יום כפור' בלשון יחיד, אחר שנחמרה הכפרה במקדש, ובקהלות המנוחה 'כפור' סתם, בדומה למלים נוספות המתחלפות בין רבים ליחיד ומשמעותם זהה. במקהלות החסידים הוא מכנה היום הקדוש.

ממלה

"ולמדנו רבנו", פנו פעם כמה צעירים עוליימים אל ה'חדשי הרי"מ' בשאלה. "מדוע קבע הרמב"ם הלכות מיוחדות לתשובה, ואילו בשלקון ערוך לא מופיעות הלכות אלו?" הביט בהם הרבי, ראה את קלות ראשם, ופסק את-פסקו: "דברים בפשוטם. הרמב"ם כידוע, כתב גם הלכות שהיו נהוגות בזמן שביית-המקדש היה קים ואין נהוגות בזמן הזה, ואילו בשלקון ערוך נמנו רק ההלכות הנהוגות בימינו. זו הסבה אפוא שתרמב"ם האריך בהלכות תשובה, ואילו בשלקון ערוך השמיטו הלכות אלו. שכן למרבה הצער, אין הדבר נהוג בזמן הזה..."

בערביו של יום-הכפורים, כאשר היום הקדוש ממשמש ובא, עמד המגיד מקורניץ ודבר על-לבה של נכדתו הקטנה, אודות מלבוש שקנה לה והיא אינה מרצה ממנו. למרות השעה הרוחקה, עמד הסב והכביר עליה דברי רצוי ופיוס, כשהוא מונה בפניה את מעלותיו של הבגד החדש ומתאמץ לפיסה. וכאשר נכנס אליו תלמידו רבי נפתלי מרופשיץ, פנה אליו: "ראה נא את הבגד החדש שקניתי לנכדתי זו, ובקש גם ממנו להצטרף אליו ולרצותה: "חיה נא אף אתה את דעתך על יפיו של המלבוש ועל טיבו המשבח". בסופו של-דבר, התרצתה זו ויצאה בשמחה מחדרו, ורבי נפתלי תמה בפניו: "וכי עכשו הזמן הנכון לטפל בענין כה פשוט וקל?" ונענה: "ביום קדוש כזה, צריך האדם לחשש אפילו מהקפדה פלשה, ולכן השתדלתי לעשות הכל בשביל לרצותה."

בערב יום-הכפורים, נכנס אדם אחד אל החזן א"ש כדי להתברך מפיו לצאת זכאי בדיון ולזכות לשנה טובה. אותו יהודי התפרנס מלטוש יהלומים, והחזן א"ש החל להתעניין אצלו על מלאכתו ומצב פרנסתו, דרש בשלומם של בני-ביתו ויצא-יחלציו, כשהוא מאריך עמו בשיחה. הדבר עורר את פליאתו של האיש, והוא הביע תמיהתו בקול: "חידה סתומה היא בעיני, על שרבונו מתעניין בענינים הנראים פשוטים, בעוד יום הדין ממשמש ובא." ונענה: "זה התפקיד שלי עתה, לשאל ולהתעניין אצל יהודי אם הכל בשורה אצלו, וזו ההקנה שלי ליום הדין הקרב."

פלתו של רבי מנשה בן-פורת מאיליא, אשת בנו יחידו, ספרה פעם לנכדה, כי שנה אחת בימים שבין פסח לעשור, נפלה בתה הקטנה למשכב, והיא ישבה סמוך למטתה כדי לחזקה. בערב יום-הכפורים, כבשה את-רחמיה על בתה החולנית, הותירה בביתה משרתת צעירה לימים, והלכה פתגגגת אל בית-הכנסת כדי להתפלל בצבור. בינתיים התפונן חמיה רבי מנשה לצאת לבית-הכנסת, וכבר התעטף בקיטל ובטלית, והנה הוא שומע את הילדה הקטנה בוכה. הוא הסיק מיד, כי בלתו, אם הילדה, הותירה אותה לבדה ברצונה להתפלל בבית-הכנסת, ומיד הסיר מעליו את טליתו ואת הקיטל, התישב ליד מטת הילדה ובקש מהמשרתת להגיש לפניו את התרופות הנחוצות להקלת חליה. ולכלתו שלח להודיע, כי אם לא תשוב הביתה כדי לסעד את בתה, אזי ישאר הוא בבית, "כי להשגיח על חולה שיכריא, גדול הוא מעבודת היום" בלשונו.

רבי משה הרש פוקס, רבה של גרוסורדין, הלך פעם לבית-הכנסת בערב יום-הכפורים, והנה הוא שומע קול בכי מר של ילד קטן הבוקע מאחד הבתים. בלבו הרחום לא יכל להמשיך בדרך, ומיד נגש לראות האם הילד זקוק לעזרה, אלא שגלה כי דלת הבית נעולה, הילד נמצא לבדו ובני הבית הלכו כפי הנראה לבית-הכנסת. פנה הרב אל השכנים והלכו ספרו לו, כי האם פנתה אל בית-הכנסת לאחר שגנה הקטן נרדם, והוא בקש מהם לקרא לה לשוב הביתה. "אמרו לה, כי אני נוטל עלי את האחריות להמצאותה בבית ליד בנה, במקום בבית-הכנסת. כי לידו מקומה הנכון."

רבי יחזקאל מקוזמיר אמר, כי גם כאשר האדם צועד לבית-הכנסת בערב יום הכפורים, כשהוא מעטף בטלית וקיטל, והמחזור והגרות בידו, אזי אם יבקש ממנו חבר לטיל עמו מעט, להשיח בפניו את-לבו ולהפיג דאגתו, עליו לעשות בן ללא ספק. שהרי מהי מטרתו בבית-הכנסת ביום הכפורים? לשוב בתשובה, והרי תחלת התשובה היא 'אזהבת' לרעד פמוד' שהוא כלל גדול בתורה. והיו צדיקים חוזרים על דברים אלו מדי שנה, בפעדה המפסקת שבערב יום הכפורים.

יהודי אחד מתושבי חוץ-לארץ, נכנס פעם אל רבי אהרן מבבל בתקופת מגוריו בארץ-הקדש, וספר לו על מסעו בכמה ערים בארץ, ושבח אותן במקומות תורה ועבודת ה', את דבריו סים בהתבטאות: "הלואי והיה המצב כה שפיר בכל ארץ ישראל". מיד עם אומרו דברים אלו, חש המדבר כי הרבי הזעזע לשמע הדברים, שכן מעולם לא אבה לשמע דבה רעה על אנשים מישראל, ומרב בושה וכלימה על פליטת-פיו, נמנע האיש מלהראות בפני הרבי בימי ראש השנה, כפי שהיה נוהג תמיד. אולם כשהגיע ערב יום-הכפורים, לא יכול היה להתאפק ולשבת בביתו, והחליט לצאת לדרך לירושלים, כדי לשהות בצלו של הרבי. אולם כיון שהשעה היתה מאתרת לאחר חצות היום, התקשה למצא מונית שתקחנו מתל-אביב לירושלים, וכל נהג-מונית שנקרה בדרך, טען: "וכי לא יהודי אני, והאם לי אין יום כפור? הרי לא אספיק לשוב הביתה טרם יתקדש היום". לבסוף הזדמן לו נהג תושב ירושלים, שהיה בדרך אל-יה, ועמו זכה להגיע למחוז חפצו. עם הגיעו, נכנס אל הרבי והתנצל על שהגיע בשעה בה מאתרת ממש עם התקדש החג, וספר לו על תגובתם של נהגי תל-אביב, שהעדיפו לוותר על נסיעה לירושלים במחיר גבוה, כדי שישפיקו לשוב הביתה לפני יום-הכפורים. כששמע רבי אהרן דברים אלו, צהלו פניו והוא נענה ואמר לו: "דבורים באלו רוצה אני שתביא לי, דבורים המדברים בזכותם של בני ישראל."

סמוך ליום-הכפורים נודע לרבי חיים מברסק, כי פלוגי העשיר מחשובי העיר, ירד מנכסיו ופשט את-הגרל. התקבצו עליו נוסחי, הגישו נגדו קבלנה בבית-המשפט, ותכשוהו בכלא. בערב יום-הכפורים עם חשכה, כשהקהל התקבץ לאמירת 'פליגדרי', עמד רבי חיים והודיע: "לא נפתח בתפלה, עד שנקבץ בינינו חמשת אלפים רבלי כדי להתיר את החבוש מבית-האסורים", ורק לאחר שבקשתו התמלאה והצבור התחיל לסלק את הסכום פלו, התיר להתחיל ולומר 'פליגדרי'.

רגיל היה ה"בית אהרן" מקרלין לומר, כי יום הכפורים דומה הוא לעולם הבא, שכן אין בו לא אכילה ולא שתיה, והרינו דומים למלאכי השרת. ויש בו מעלה יתרה על עולם הבא, שכן ביום הכפורים ישנה מדת התשובה שאנו שבים אל הקב"ה, וגדול הוא אפוא יותר מן העולם הבא. (בית אהרן)

פרשת האזינו, י"ב בתשרי תשפ"ו

גיליון מס' 705
שנה 13

שבת טיש

מתוך סדרת ספרי "שבת טיש"

ספורים ואגדות פנינים ופרפראות מדות והליכות

פנינים

בשעירים עלי-דשא (לב, ב) - שעירים הם רוחות סערה, דשא נטריקון דמות דיוקנו של אביו, כי כאשר אדם דבק במסרת אבותיו והולך בדרך, לא תזינו הסערה מקומנו. (החיד"א)

בשעירים בגימטריה באהל תורה, שהמציג בתורה כסערה, אדם ביימות באהל, אזי זוכה ומתקנים בו על"י נטריקון יהא עולה לעלא, וזוכה גם לדשא נטריקון דין שלום אמת, שזוכה לכוון לאמתה של תורה. (ישמח ישראל)

ובתהו ילל ישמון (לב, י) - ילל בגימטריה שבועים, לרמז על שבועים שנות גלות בכל בין בית המקדש הראשון לשני, ועל שבועים האמות שאנו שרויים בהם בגלות. (שפתי חו)

על-גזליו ירחף (לב, יא) - רמז יש כאן, שפיש שהנשר אינו מכביד על-גזליו, כך הקב"ה אינו מכביד על-ישראל, ולא הודיע להם את המצות והעונשים אלא מעט-מעט. תחלתה למד אותם במצרים קדוש החדש ופסח, והוא מרמז בתבת רח"ף נטריקון ראש חדש פסח, לאחר מכן צוה אותם בקרה על בבוד-אב ועל שבת ופרה אדמה, ורמוזים בתבת כנ"ף נטריקון בבוד, נפש, פרה, ולאחר מכן למד עוד תר"ט מצות בסיני, והם רמוזים בתבת אברתו שהיא בגימטריה תר"ט. (פנים יפות)

וישמון ישורו ויבעט (לב, טו) - חז"ל דרשו פסוק זה, על יהוא ברינמשי מלך ישראל, שבעט בטובה אחר שעלה לגדלה. ורמז לזה בראשי תבות הפסוק שהם בגימטריה יהוא. (פני דוד)

צור ילדה תשי (לב, יח) - בתשי בגימטריה תשובה, כי אם האדם זוכר את צור יולדו ולא שוכחו, הוא מגיע לידי תשובה. (פניני עמו)

רבי מנדל מקוצק היה אומר, שהקב"ה טבע בנו את מדת השכחה כדי שנשכח את הצרות ואת כל הבלי העולם הזה, ויתקנים בנו צור ילדה תשי. אולם תחת זאת, קנינו בו את חצי השני שלי-המקרא, ותשכח אל מחלקיה...

תורה צוה לנו משה מורשה קהלת יעקב (ג), ד - ראשי התבות בגימטריה שתי, לרמז לשתי התורות, תורה שבכתב ושבעל-פה, כי שתיהן נתנו למשה בהר סיני. (לראש יוסף)

ספורים בפרשה

כי שם ה' אקרא הבו גדל לאלקינו (לב, ג)

בשבת-שובה שהה רבי אלחנן וסרמן בבית-הכנסת שבקעירו ברנוביץ, והנה הגיעה העת לדרשת שבת-שובה של המרא דאתרא רבי דוד ויצל. לפתע הגיעו שלושים וספרו, שהרב אינו חש בטוב ונבצר ממנו לדרש. נשאו כלם עיניהם אל רבי אלחנן, ובקשו ממנו לעלות ולשאת דברים, אך הוא סרב מתוך שלא ראה את עצמו ראוי לכך. לבסוף עלה עלי-הבימה, וכדברי הקדמה קשר את הענין עם פרשת השבוע, פרשת האזינו, ובה אמר: "משה רבנו מתחיל את דבריו בפסוק 'האזינו השמים ואדברה', ותשמע הארץ אמרי-פי'. והדבר תמוה, כיצד יתכן שמשה רבנו, שעליו מעידה התורה הקדושה שהיה ענו מכל-האדם אשר על-פני האדמה, והוא עצמו בשר ודם ובר-תמותה, וטל לעצמו עדים שהם חיים וקיימים לעולם? אלא שמשה רבנו הסביר את עצמו מיד, ואמר 'כי שם ה' אקרא, הבו גדל לאלקינו'. דהיינו, אינני אומר לכם דבר משלי, אלא משל הקב"ה, ובשביל כבודו יתברך הריני רשאי לטל גם עדים כמו שמים וארץ". ואף אני" סים רבי אלחנן את דבריו, "לא דברים משלי אני בא לומר לכם אנשי ברנוביץ, כי אינני ראוי לכך ואיש לא שמני להיות מוכיח ושטר עליכם, אלא דברים המפרשים בתורה אני אומר לכם". ופתח בדרשה מאלפת בדרך התשובה.

צור ילדה תשי ותשכח אל מחלקה (לב, יח)

זמן אחד נכנס אל ה"שפת אמת", והתאונן בפניו, כי עתה לעת זקנותו, נחלש זכרונו והכל נשכח ממנו במהירות. נחמו הרבי ואמר: "דע לך, שהשכחה שבימי הזקנה יש בה חסד מאת הקב"ה, שכן בגיל מבוגר קשה לאדם להתמודד עם נטל הזכרונות של היסורים והתלאות שהיו מנת חלקו בימי חלדו, וטוב לו שישכח אותם, מאשר יזכרם וידוש בהם שוב ושוב".

ויבא משה וידבר וגו' הוא והושע ברנין (לב, מד)

אחד מתלמידי הנצי"ב מוולוז'ין התמנה לרב, ובא אליו להתברר שינצל מלשון הרע ורכילות. אמר לו הנצי"ב: "תפלתך תפלת שוא, שכן כאשר שלח משה את יהושע, קרא לו 'הושע' לאמר 'יה יושיעך מעצת מרגלים'. אך כאשר נתמנה למנהיגם של-ישראל, נקרא 'הושע' בלי הוספת יו"ד, כי לא יתכן שמנהיג ינצל מרכילות, שהרי זה תפקידו, ומן הנמנע הוא אפוא".

כיהוא חייכם (לב, מז)

בדורו של ה"ז, היה איש אחד שהיה בריא אולם, ולפתע נכנסה בו רוח של נשמה מגלגלת ולא נתנה לו מנוח. בני משפחתו היו אובדי עצות, ונסו לתור אחר מקבלים וצדיקים נודעים כדי שיתקנו את אותה נשמה אובדת, אולם הדבוק היה צונח ואומר שוב ושוב: "אל תולכיני אלא לאותו גאון וצדיק, רבי דוד". ביון שלא התפרש מיהו אותו רבי דוד, החלו להוביל את האיש בין כל רבני הדור שנקראו בשם זה, עד שלבסוף הגיעו אל ה"ט", רבי דוד הלוי, ובקשו ממנו לכתב לאיש קמע ולפעל להוצאת הרוח שדבקה בו. נענה ה"ט" ואמר: "אני אינני בקי בקמענות ובשמות קדש, אולם זה אשר בבחי, ללמד תורה למענו". ומיד פנה ה"ט" ולמד מעט מתוך הנקרא שלפניו, ועל-אתר יצאה הרוח מהאיש, ושב לאיתנו בארץ פלא.

לקבלת הגיליון
דוא"ל:
5806777@gmail.com

המתנה הנפלאה ביותר!
בכל חנויות הספרים בכל הארץ
"שבת טיש" ו"מידות טיש"

זמני השבת פרשת האזינו - ירושלים
הדלה"צ 17.46 צאת השבת 18.57 רבנו תם 19.37

בי שם ה' אקרא הבו גדל לאלקינו

מארי אברהם ערוסי, היה אחד מחשובי חכמי תימן בדור הקודם. מקום מגוריו בתימן היה בעירה בשם בוכבאן מצפון-מערב צנעא, והיה מכתת רגליו ברחבי תימן לעמוד בפרץ ולתקן כל פריצה בחומות הדת. בדרבו זו המשיך גם בארץ ישראל, אליה עלה בשנת תרפ"ג ונפטר בה בשנת תרצ"ה. בנדודיו הרבים, התודע לספורים ואגדות מענינים ששמע מזקני תימן, ומהם למד לקח ומוסר השכל לדורות. להלן אחד מספוריו המפלאים, המלמדנו את מעלת העובד את ה' בתמימות.

בכפר קטן ונדח בתימן, התגורר באותם ימים יהודי פשוט ותמים, שלא למד ולא שנה מימיו. היתה זו תופעה נדירה בתימן, שכל בניה היו בקיאים להפליא בעשרים וארבעה, הם כ"ד ספרי הקנש שבכתב, וכן בתורה שבפלה, אולם יהודי זה התיתם מהוריו בילדותו, ורחוק מגוריו מקהלה יהודית מבססת, הרחיקו גם כן מידעת התורה. הוא לא ידע אפילו צורת אות ולא הכיר את המצות המעשיות, וידע רק כי יש לשמר את קדשת השבת. וחפץ אחד ויחיד נותר בידיו מעזבונו של אביו המנוח. היה זה ספר תורה עתיק, ובמעמקם זכר את צואת אביו המוטל על ערש-דיו, לשמר על הספר פעל בבת-עיניו. בתמימותו הרבה, לא הבין כלל מהו הספר הכתוב על-גבי גויל, אולם בתמיתו היה מכבדו ביותר הכבוד. בחצר ביתו עמדו מספר חמורים, מהם היתה פרנסתו במשא וחרישה, וברב בערותו שנבעה מתמימות יתרה, דמה את חמוריו אל ספר התורה, להבדיל. מדי ערב, בשעה שהיו החמורים שבים מעמל יומם אל הארזה, היה האיש עומד למרגלותיהם תבן ומספוא, ולאחר מכן היה פונה אל החדר הפנימי בו שכן כבוד ספר התורה העתיק. בידיו היה פלי שנקרא "מכלה", בו היו מניחים שעורים לחמורים, ואת הכלי עם השעורים שבו היה מגיש כמנחה לספר-התורה מתוך תמימות וטהר-לב. ותולה אותו בין הרמונים שבראשו, כשהוא יוצא בקדה מאת פני הקדש. כמנהג זה נהג שנים רבות, ומנהג-השמים ראו את תסלכבו ונקיון-כפיו, והיתה מנחתו רצויה לפני הקדש, עד שהאיש היה מדמה בנפשו כי מנחתו נאכלת על-ידי ספר-התורה...

והנה נקלע אל הכפר הנדח חכם יהודי שתעה בדרבו, והגיע אל ביתו של האיש התם. הלה כבדו מאד, שכן מעולם לא הודמו לביתו תלמידי-הכם, ולא חסד ממנו מאכל ומשקה ביד נדיבה. נכנסו השנים בשיתה, ובתוך הדברים ספר האיש לפי תמו על ספר-התורה העתיק מירשת אבותיו השוכן כבוד בביתו. סקרנותו של האורח הצתה בבת-אחת, ולבקשתו הכניסו בעלי-הבית פנימה אל הספר המקדש. הביט החכם בספר התורה, והתפלא לראות את ה"מכלה" - כלי השעורים התלוי בין הרמונים. "מה זה?" תמה בקול, והלה ספר על המנחה התמידית שהוא מגיש לספר, מחציתה בבקר ומחציתה בערב, וקרננו מתקפל לרצון. "שיטה שכמותה!" גער בו האורח, "וכי חמור גרם הוא זה, שאתה מגיש לפניו שעורים למאכל? והרי ספר-התורה קדוש הוא, שבו כתובה התורה הקדושה שנתנה לנו בסיני. וכיצד מלאך לבד לבזותו כחמור חמורתיים? חלילה לך לעשות כן, שמא תענש על-כך משמים." אימה גדולה אצרה את האיש, ובאותו לילה פמוכן לא שב על מנהגו ובטל מנחתו.

באישון לילה, בעוד החכם האורח שכוב על-מטתו, והנה הוא חולם חלום מצמית. איש עומד לנגדו וחרבו שלופה בידו, והוא גוער בו: "מדוע בטלת את בעלי-הבית מלח-קריב את-מנחתך? והרי עשה זאת בטהר-לב ובתמימות גדולה, והיתה מנחתו רצויה לפני המקום. ועתה דע לך, שאם תחזירו למנהגו במקדש, מה-טוב ומה-נעים. אך אם תדבר לא יעלה בידך, דע כי מות תמות." החכם פקח את-עיניו בעשתה, ולאחר שהבין כי חלום אמת הוא, מהר להעיר את בעלי-הבית. "האם הגשף בערב את מנחתך לספר-התורה?" שאל, והלה השיב בשלילה: "הרי הזהרת אותי שלא אעשה כן." "חזרני ביי", אמר החכם, "פי באמת טעות היתה-לך, ועליך להמשיך במנהגך, כי טוב הדבר מאד." תמים גדול היה האיש, וכשם שקבל את הדברים הראשונים, כך קבל בהנעה את האחרונים, ומיד פנה אל ספר-התורה ובידו כלי השעורים כמימים ימימה. הבקר אור והשמש יצאה על-הארץ. "לא אמשיך בדרבי", אמר החכם בלב, "עד שאתעכב מעט עם בעלי-הבית התמים, אשר עבודתו רצויה לפני המקום יותר ממני. ולפחות אלמדנו פסוק אחד מרה-התורה." אמר ועשה, והחל ללמד את הלה את הפסוק "שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד". למאמצים מרבים נזקק, כדי להחזיר במחו האטום של האיש את האותיות האשוריות שלא הכיר מעודו, וביחוד נוצר בלבול בעיני הלה בין האות דל"ת שבסוף תבת "אחד", לבין הרי"ש הדומה לה בצורתה שבתבת "ישראל". "לא אחר" כתוב כאן חלילה, אלא "אחד"! הזהירו החכם, וחרו על-כך שוב ושוב. אך החזרות הרבות לא רק שלא הועילו, אלא עשו את ההפך המזור. ביציאתו של החכם מביתו, כבר לא זכר האיש אם יש לומר אחד ולא אחר, או שמא להפך, אחר ולא אחד... נסה האיש להזכר בדברי החכם, וכשראה שדעתו התבלבלה עליו, החל לדלל בעקבותיו. לאחר מרדף מאמץ, גלה כי החכם כבר עלה לספינה והחל להפליג בים, אולם בלהיטותו לדעת את קריאת הפסוק אל-נכו, המשיך במרוצו ולא שם לב כי הוא מרחף על-פני המים עד ספינתו של החכם, כשהוא צועק: "מה עלי לומר? אחד או אחר?" החכם עמד המום למראה הפלא שהתרחש מול עיניו, וקרא: "כול אתה לקרא כפי שתראה, כי רחמנא לבא בעי, והעקר הוא כונת הלב, וברב תמימותך ודאי יקבל הקב"ה כל תפלותיך לרצון תמיד." ♦

מאורות

הרב הקדוש רבי יחיאל מיכל מזויל
ליום ההולא י"ב בתשרי תרס"ז

נולד בשנת תקמ"ח לאביו רבי משה מזויל אבי השושלת, שהיה בנו של המגיד רבי יחיאל מיכל מזולטשוב ועל-שמו נקרא. נשא את מרת דבורה בת רבי ישראל חיים מלודמיר, שהיה בנו של רבי אברהם 'הפלא' (שגם יום פטירתו חל ב"ב בתשרי) בן המגיד מקזריטש, וחתנו של רבי שלמה מקרלין. בהיות אשתו זאת ילדה קטנה, ישבה על ברכי זקנה רבי שלמה מקרלין ובאותה שעה ירה בו קוץ רוסי ודחצו נפש, וצדיקים אמרו עליו שהיה משיח בריוסף. משנת תקצ"ז הנהיג את העדה בזויל אחר פטירת אביו, והנהיגו היתה טמירה ונעלמה מעיני רואים, ומרב ענותנותו וצניעותו לא נשמרו פרטים רבים מקורות חייו. קרב את פשוטי העם והפחיתים רוח של תורה, עד שהפכו להיות פעלי מדרגות. בעבודת קדש זו לקרב אליו את כל ההמונים הפשוטים, עסק כל ימיו וראה בכך את תפקידו בעולם. הוא האיר פנים להמוני בית ישראל הכפריים, המתיק את חיייהם הקשים והכניס בהם תקנה לחיי אמונה ובטחון. נודע בכח הנגינה שירש מזקנו המגיד ועסק רבות בפדיון שבויים. את בניו צוה להתפלל אפילו על השונאים שהיה להם טוב, ואמר שזו עבודה קשה יותר מהתפלה עצמה. נפטר בהיותו כבן שבעים ונשמן בזויל. הותיר אחריו שלשה בנים ושלוש בנות, והגדול שבהם היה ממלא מקומו רבי מרדכי מזויל, אביהם של רבי שלמה מזויל שעלה לירושלים והתפרסם בה בקדשתו ומקומו שלשלת זויל, ורבי יחיאל מיכל שדר בקורניץ.

יוסיף דעת

בפסוק 'קטב מרידי' שבפרשתנו, מפרש רש"י שהוא שד בשם מרידי, וקטב הוא לשון כריתת. במדרש איכה מובא, שקטב מרידי מצוי בימי בין המצרים, ובשעות הצהריים כפי שנאמר 'מקרב' ו'חל' מקטב לשון צהריים. במדרש תהלים מובא תיאורו, שעשוי קליפין-קליפין שיערים ושל עין אחת הוא רואה ועינו תוך לבו, ואינו שולט אלא בין צל לחמה מארבע ועד תשע שעות ומ"ז בתמו ועד תשעה באב, וכל שהוא רואה אותו נופל על פניו, ומובא שם על חזקיה שראהו ונפל. במדרש תנחומא מובא ש"הרואה אותו אין לו חיים לעולם, בין בהמה ובין אדם ובין חיה, ראשו דומה לעגל וקרן אחת יוצאת בין מצחו והוא עשוי אפסין", דהיינו עשוי חתיכות, ומאמת נגור המונח 'פס' לציון חלקים. עניין השדים המצויים בעולם, מוזכר בנמרא פעמים רבות, ולדברי המפרשים איסור הזביחה לשעירים הכונה לשדים, אולם ידועה שיטתו של הרמב"ם, שכל עניין השדים הכל הוא שקר ודמיון שהוא ואין בהם שום ממש, ולשיטתו אין לחשוש לכל מה שנאמר מחמת רוח רעה, וכן כתב המאירי שעניין השדים אינו אלא דברי הבאי. אולם רבים התנגדו לדברי הרמב"ם, ויש שפירשוהו באופנים שונים. הגר"א מוילנא כתב נגד דברי הרמב"ם בחריפות: "הוא נמשך אחר הפילוסופיא, אבל כבר הכו על-ידיקדור שהרי מצונו כמה מעשיות בנמרא, והפילוסופיא האורורה הטתו ברוב לקחה, לפרש הנמרא הכל בדרך הלצני ולעקור אותן ממשטן". משמו של רבי משה מאליא נמסר, כי בדברים אלו לא יצאו מעטו של הגר"א ואיש אחר הציג דברים אלו בתוך ביאור הגר"א בהפסטה, ולדבריו "היה מכיר את האיש ואת שיחו", אולם רבי שמואל לוריא המו"ל של ספרו הגר"א העיד, כי הדברים מופיעים בכתב-ידו ממש. רבי מנשה בן-ישראל כתב, כי הרמב"ם היה פילוסוף גדול, ולכן לא האמין במה שלא מתקבל על השכל. המנחת אלעזר ממונקאטש סבור, כי הרמב"ם כתב כן, להציל את ישראל מכישוף שלא יעבדו לשדים, ולכן ביטל את הדבר.

זכר ימות עולם בינו שנות דר ודר

מגדולי חכמי הדורות הפלאיים, היה החיד"א, רבי חיים יוסף דוד אזולאי. אישיותו היתה מיחדת במינה ורבת-אנפין, ומזגה בתוכה מעלות לאין-ערך, איש האשכולות של-ממש. שלש פעמים יצא החיד"א לארצות הגולה לטובת ארץ-הקדש, והותיר לדורות יומן מסע מפרט בשם 'מעגל טוב', אותו כתב בלשונו העשירה והציווירית, המשפעת בשעשועי-לשון של שבדי פסוקים ולשונות חז"ל, סגנון בתיבה יחודי משלו, ממנו נברת בקיאותו המדהימה והמקיפה בכל חלקי התורה והחכמות.

היה זה פאכול שנת תקל"ו, כאשר החיד"א הגיע לעיר תונס, בה התכונן לעשות את ירח האיתנים. בלבו נשא תפלה לה' שיצליח דרכו וישא חן בעיני כל-רואיו, שכן היטב ידע על מנהגם של חכמי תונס להעמיד בכור-המבחר את האורחים שנקלעים לעירם, ובגאונותם בתורה סתרו לא אחת את פלפוליהם ובטלוס בלאחר-יד. עם פניסתו לבית-המדרש, ראה את רבי יוסף זקא, מגדולי רבני העיר, עוסק עם תלמידיו במסכת חגיגה. והנה קורא אחד התלמידים קטע מדברי אגדה: "אמר ה' לישראל, אתם עשיתם אותי חטיבה אחת בעולם, אף אני אעשה אתכם חטיבה אחת בעולם", והחיד"א שלא רצה לבטל תורה דרבים, התישב בפנה והטה אזנו לקולות הלמוד. מן-הנודע הוא שהחיד"א נחן בהדר וחו בלתי מצויים, ודמותו המרשימה הותירה רשם עז על כל-רואיו. בין שפך התרשמו תחלה התלמידים ממנו, אולם פרשו את-שתיקתו, באחד שאינו בקי בלמוד, עד שאחד מהם זרק בקול את התאר 'חטיבה', אותו קראו זה עתה בגמרא, מתוך רמז שקוף כי דומה הוא אורח בלתי מבר זה, לחטיבה של עץ-גלמי, ואין בו לא תורה ולא חכמה. החיד"א שמע את חרפתו ושתק מתוך מחילה על-קבדו, ולאחר שהלמוד הסתים, נגש אל רבי יוסף זקא וספר לו על מטרת בואו לטובת יהודי חברון. "הבה ונלך יחדיו אל הרב הראשי שלנו, רבי יצחק לומברוז", הציע רבי יוסף, והרב נזר מיד כי כבר לפני שנים רבות, כאשר רבי יונה נבון בעל 'נחפה בכסף', בקר בתונס בשליחות ירושלים, ספר לו על תלמיד צעיר בשם זה שעדיין לגדולות, ומיד פבדו לשאת דרשה בשפת הקרובה. השמועה על 'החכם הבולל' שהגיע מארץ הקדש פשטה בעיר, ורבים נהרו אל בית-הכנסת כדי לשמע את-דבריו, ביניהם בלטו תלמידי הישיבה שבקשו להתנצח בדרכם עם הנזאם. את דרשותו פתח החיד"א בדברי הגמרא "אתם עשיתם אותי חטיבה אחת בעולם", שבו עסקו התלמידים בשעת בואו, ובכשרון רב החל לבאר את הדברים בטוב-טעם ובשלווה דברי פלפול והלכה. מוסר ואגדה, כאשר השומעים יושבים מקסמים במשך למעלה משעתיים, ואף אחד לא מעז לפצות את-פיו ולהקשות על-דבריו. קרנו גדלה לאין-ערך, יחד עם כבודו של ארץ-ישראל.

מיד עם סיום דרשתו, נגש אליו יהודי בשם משה כהן טנוגי, והזמינו בשם אביו 'הקאייד', הוא נציג הקהלה בפני השלטונות, ר' ישועה הכהן, להתגורר בארצות המפארת אותה בנה לאחוזנה. חדר ריק ומרוח היה בארצו, שכיול היה להתאים למגורי החיד"א, אולם חסרון אחד היה לו, העדר דלת שלא התקנה בו עדיין, וכיון שהאזור שרץ שודדים וגנבים, חששו אנשים לישן בחדר הפתוח. אולם החיד"א הניח את-ידעתו של בעל-הבית, ובבטחון מלא בקב"ה השומר דלתות ישראל, פנה לנחו בחדר. אותו לילה, היה ליל שמורים לקאייד, שלא נתן שנה לעפעפיו. מדי זמן-מה, היה קם ממשכבו ופונה לראות אם הכל בשורה, וכי לא ארע לאורח הנכבד כל-פגע. השעה היתה כבר אחר חצות הלילה, בעלי-הבית שוכב במטתו ניס-ולא-נים, והנה הוא שומע רחש של צעדים על התקרה שמעליו. חרש יצא מחדרו ונשא עיניו אליהג, ולחרדתו ראה ערבי שודד העומד למעלה ומביט כלפי החדר הפתוח אשר למרגלותיו. "אדוני הרב", קרא העשיר בפחד, "שודד מבקש לפרץ פנימה! אגא המלט מחדרך בטרם תנזק". אולם החיד"א נותר בשלוחו והגיע אותו: "חזר לישן, כי עוד מעט יאור היום ועדיין לא נחת כפי הראוי". אולם 'הקאייד' המשיך להפציר בו שוב ושוב, ובינתיים הבין השודד שעל הגג, כי האורח הגיע מ'אליקודס' הרחוקה, היא ירושלים, ואמר: "יהודי בופר מ'אליקודס? מברח אני לבואו ולחשפלו". אף עוד בטרם הספיק לבצע את-זממו, הציע החיד"א מחדרו וקרא לעברו: "חתם פי שטן ואל ישטין עלינו", כשהוא קורא את השי"ן בשי"ן, ואת הטי"ת כתי"ו. באותו רגע השתתק השודד על-מקומו ונותר עומד כבול-עץ. הבקר אור, והעיר כלה היתה פמרקה. על גג של 'הקאייד' היהודי עומד ערבי במבט קפוא, בלי יכולת להניע יד או רגל, כאשר פיו פתוח ולשונו משרבבת החוצה. השמועה עשתה לה כנפים, ומחר מאד הגיעה לאזניו של מושל העיר. הלה היה בטוח תחלה כי חומרים עמו לצון, אולם כאשר הגיע אל המקום וראה את המחזה המבעית כמו עיניו, הבין מיד כי יש דברים בגו. לאחר חקירה קצרה נודע לו מפי 'הקאייד', על האורח היהודי הנכבד שהתארח בביתו, ועל השודד שבא באישון לילה, ומיד שלח את מרפבתו לבית-הכנסת, כדי להביא את החיד"א ברכ כבוד. עם הגיעו, הפציר בו המושל לסלח לאותו שודד על כונתו הרעה, והוא קרא מיד בשמו וצוהו לרדת מהגג. באותו רגע התעורר הערבי כמו מתוך חלום וירד למטה, הישר לידיו של המושל שצוה להשליכו מאחורי סורג ובריה. שמו של החיד"א הפך למשא של הערצה בתונס, והוא עצמו מספר בזכרונותיו, כי נשים צדקניות עמדו מחוץ לביתו כדי לצפות לראות את הדר פניו, וכאשר היה עובר ברחוב כשגלימתו הארבה משתרבת אחריה, היו הללו אוהזות בשולי הגלימה מתוך יראת כבוד ותמימות נפלאה של פשוטי-עם מוקירי תורה. ♦

פניני אור חיים

מדברי האור חיים הקדוש על הפקשה

כי חלק ה' עמו (ו.ט) - להיות שהאמה אשר בחר לו ה' שיהיה הוא המושל עליה, הם ישראל, לזה נתפון ה' והמליך ונשא את בני ישראל על-כל-האמות, ובהו כאשר הוא מולך על-ישראל, הנה הוא מולך על כל-העולם בלו, ואומרו חלק ה' עמו וכן אל ישראל אחר שקבלו התורה שאז יקראו בשם עם ה', ואומרו יעקב חבל פרוש, החבל שהוא ראש הנחלה:

ימצאנו בארץ מדבר ובתהו וגו' (י.אב) - ואומרו יבוננהו פרוש על-ידי שנתן להם תורה שהיא מקור הבניה, שבה יצרכו באישון עינו, על-דרך אומרו בתונה תצורכה, ואומרו באישון עינו, כמאמר הנביא כל הנוגע בכס כנוגע בבבת עינו, והכנה בזה בדרך שאין העין סובלת נגיעת אצבע האדם בה, והטעם לצד כי גוף האצבע עכור והעין זכה, ואין הרחיני סובל הנשמי, והוא סוד מאמר הרשב"י שאמר וי לה לנשמתא דסבלא אשא נוכרה, פרוש האש שבו נכנסת להנשיה היא אש נכרה בערך אש הנשמה, ולזה המצא שם שנקש הצדיק הטבל באש הנקרא נהר דינור, פרוש בעוד שלא נתרחק האש ולא נגשם, שבה לא יצטער, והבן סודן של-דברים. והוא אומרו כאן באישון עינו כי הם רוחניים וכל חוץ מהם גשמי, ולזה ידעו וישחיתו בהם אפלו נגיעת העכור, כמו שירע נגיעת-יד באישון עינו, וזה היה אחר שהנחילים התורה, ולזה קדם לומר יבוננהו ואחר-כך אומר יצרכו באישון עינו, והוא טעם מצות לא-תעשה והבן. עוד ידעה אומרו יבוננהו יצרכו, על-דרך אומרו יל, שלשה צרכיו שמירה ואחד מהם הוא תלמיד-הכם, והטעם לפי שהמזיקין מתקנאים ממעלת ברתורה ומתגרים בו, לזה אומר יבוננהו פרוש, יתן לו התורה שנקראת בתונה, לזה חל עליו לשומרו כאמרו יצרכו וגו':

דברי הימים

בי"ב בתשרי תכ"ב, אירע אסון ברחוב היהודים שבעיר העתיקה קראקא, לאחר שכמה מתושבי העיר עמדו על החומה כדי לחזות בחיילי פולין שעמדו שם, אך לפתע נפלה החומה והם נהרגו.

בי"ג בתשרי נימול אברהם אבינו ע"ה, לפי כמה דעות, ומאז נימולים בני ישראל בכל הדורות, כמו שאמר חז"ל שכל מצווה שמסרו ישראל נפשם עליה מתקיימת בידם לדורות, גם ברחוקים מתורה.

בי"ג בתשרי תקע"ג נפטר ר' מאיר אנשיל רוטשילד, אבי שושלת הגנדים המפורסמים שהיו תומכי תורה וחסד במשך כמה דורות. אין מקור לאגדה על אחד מבני המשפחה שהתבטא בחייו שלעולם לא ימות מרעב, שכן משופע הוא בממון, ולבסוף מת בחדר אוצרותיו לאחר שננעל בו ורשם זאת בדמו על הקיר, שכן לא ידוע על בן המשפחה שכך אירע לו.

בי"ד בתשרי שנת ע"ר, שרפו שונאי ישראל הרבה ספרי קודש בעיר פרנקפורט והתקיים הסיון של אותה שנה שנת ר"ע, לא תקפ"ץ.

בט"ו בתשרי שנת ת"ט, נהרגו יהודים רבים בעיר דובנא בעת פרעות ת"ח ות"ט, על ידי העריץ בוגדן חמלניצקי וכנופיות הקוזקים שלו, ובהם החסיד רבי יהודה עם כארבעת אלפים יהודים, ה"ד.

בט"ו בתשרי תרנ"ט, גירש הצאר ניקולאי השני את יהודי רוסיה מכל הערים הגדולות שברוסיה.

ט"ו בתשרי, בו חל היום הראשון של סוכות, לא יחול לעולם בימים ראשון, רביעי ושישי, וגם עליו נאמר הכלל "לא אד"ו" כמו על ראש השנה ועוד.

מטעים

וירא ה' וינאץ מבעס בניו ובנותיו (כ"ט)

לפי פשוטו, משמעות הכתוב הוא שהקב"ה נעם על בניו ובנותיו שהקדישוהו במעשיהם הרעים. אולם רבי עובדיה ספורנו פירושו מכאן: "ואחר שלא השיג שלמותם בארץ, בחר שלישית לצרפם בגלות. וזהו ומאס בבעסו את בניו ואת בנותיו, לא רחם עליהם ואלא על כבוד הגנותו". דהיינו שהקב"ה נאץ את בניו ובנותיו של אלה אשר חטאו לו מתוך שקעם עליהם. ולפירושו זה משתקפת תבת וינאץ עם התבות הבאות בניו ובנותיו, דהיינו שנאץ בניו ובנותיו מתוך כעס, ואין זה כעשמי המקרא, כי וינאץ מטעמת באתנהא המפסיקה. ויתכן שפרש בו, מפני שקשה להבין איך נקראים החוטאים בניו של הקב"ה. (ספורנו השלם)

עלה אליהר העברים הזה הררנבו (כ"ט)

תבת עלה בטעם פיר שנקרא בקול עולה, לרמוז על עלותו של משה רבנו להרנבו, והתבות העברים הזה מטעמות בטעמי קדמא ואזלא, לרמוז על המעלות הרבות שהיו בחר ופסקן משה בפסיקה אחת לעשות רצון קונו, כפי שפרש רש"י בתבות ויעל משה שבפירוש ואת הפרק, והקדים ללכת אל ראש החר, והתבות על אשר מעלתם בי מטעמות בטעמי תלישא קטנה קדמא ואזלא, לרמוז שמשה ואהרן נתלשו מהעולם הזה והקדימו להפטר בגולה בטרם יבו להקנס לארץ. (נר תמיד)

מדגש

הבטוי 'אזלת יד' שגור ביום במשמעות של חלשה וחסר אונים. מקורו בפסוק שבפרשתנו **כי יראה בייאזלת יד**, אולם רש"י מסביר להפך, שהפנה להזקק ולא לחלשה. דהיינו שתהזק יד האויבים על ישראל. כך גם תרגם אנקלוס, וממנה 'אזל' בארמית במשמעות חולק, וכן בטעמי המקרא 'קדמא ואזלא' מקדים וחולק. לעומת זאת, ב'פסרי' מבאר שהוא מלשון מעוט וכלוי, והפנה לישאל שיקלשו בגלות חלילה, או מלשון יאשו, ובהשאלה לשפה המדברת 'אזל' - נגמר וכלה. משמעות המלה תלוייה אפוא בקונת הפסוק, חלשה אם הפנה לישאל, וחזק אם הפנה לגויים, ושני הבאורים מובאים גם במסכת סנהדרין, שידבו המסורות או שיתמטטו התלמידים. ביום אחרים אזלת בקמץ קטן וכותבים אזלת מלא. אולם קריאת הפסוק היא אזלת יד בקמץ גדול ושוא נע.

ממלה

בבית מדרשו של רבי יואל ספסטר, היה אחד שנהג להתפחד ולהתלוצץ על חשבון אחרים. בשבת קידש האזינו עלה לתורה לרגל הגדת בתו ונתנית קדוש פניו, ותרבי בעצמו קרא בתורה. בדרך כלל היה הרבי מקפיד לסיים בטוב לכבוד בעל השמחה, אולם בפרישת האזינו שהתפסקות קבועות בחלקה, נאלץ לסיים בפסוק **ואין בהם תבונה**. מצאו חבריו מקום לגנות אתהוכם, וקראו אחריו בגוף **ואין בהם תבונה**... פנה אליהם הרבי: "שטים שקמותם! וכי נאמר כאן ואין ב' תבונה - כלשון יחיד? והרי נאמר 'בהם' - כלשון רבים, ואם כן תבונה היא עליכם..."

חשיבות מיוחדת וחבה יתרה נודעת לספורי צדיקים והתחזקות אחר עקבות אבותינו ורבותינו, במטרה של למוד מוסר השכל וצניעות בנתיבותם, בבחינת "זכר ימות עולם בינו שנות דור ודור, שאל אביד ויגדך וינאץ ויאמרו לך". וכבר הפליגו הנקדמונים בחשיבות הענין, כפי שכתב רבנו בחיי **כי יתחב האדם לחקר הצדיקים ולספר בשבח מעלתם**, והגיד לך כי ערך החקירה הזאת בחקר גבורתם הוא טוב מאכילת דבש, כי אכילת הדבש הרבות לא טוב, והרבות לחקר בגבורתם הוא טוב וקבד אצל המחשבה, כי אין ספק שהמשבח את הצדיקים תמיד אין זה כי אם מצד טבעו ומזגו הטוב, ולכך ספור שבחם אצלו מתוך מדבש. ביחוד הפליגו במעלת ספורי צדיקים בתורת החסידות, כפי שאמרו בשם הבעל שם טוב ש"כל המספר בשבח הצדיקים כאלו עוסק במעשי מרפכה", וכדברי ה"תפארת שלמה" מרדומסק ש"המספר בשבחם זהו רצונו יתברך שמו, והוא כמו דברי תורה". כך גם אמר החת"ם סופר לבנו, כי יש לו ענין בספורי מעשיות מרבותיו ושאר צדיקים, שכן ערךם כמו פלפולי אוריתא, ועל בעל "צרור החיים" מובא, שאת ליל שבעות העביר בספורי צדיקים, ולא בטלנו מלמוד התורה, כי ספורי צדיקים הקה מרפכה לשכינה. רמז מענין לדרך זה שספורי צדיקים נחשבים בתורה, נמצא בדברי הגמרא בכתבות, ששם מספרים חז"ל ספורים על האמוראים, ותחלה לזה נאמר **תנו רבנן**. וכן כתב הרבי ר' אלימלך מלידזנסק **לעם אלימלך**: "סמן טוב לאדם, בשהוא שומע מספרים ממעלות הצדיקים ועבודתם בקדושה לשמו יתברך באמת, אם באותו הפעם לבו חושק ומתלהב מאד-מאד שיזכה גם הוא לעבד השם יתברך באמת, זה הוא סמן טוב שהשם עמו וזה דבר ה'". מספר, כי בעל "ערוגות הבשם" מחוסט היה אומר, כי **כאשר אני מדבר שעה אחת מגדל קדשתו של הרב הקדוש מצנו, הרי זה עושה עלי רשם יותר חזק**, מלמוד עשרה דפים בספר ראשית חכמה"...

ה"צמח צדק" מליובאוויטש, שלח פעם את תלמידו רבי יצחק אייזיק מהומיל אל ה'סבא קדישא' רבי ישראל מרוזין, בענין צבורי כלשהו. האורח בקש להתחזקת אחר ארחות בית רוזין, ושם יענה על כל-פרט. המנהג ברוזין היה, שבעת שנגנסו חסידים אל הרבי לקבלת שלום וברכה, היה עומד בסמוך לו אחד מזקני החסידים ששמש כמליץ בינותם, ובצדו השני עמד הגבאי. באותו יום הגיעו לרוזין שני מחברי ספרים, הראשון היה מגדולי הרבנים שהביא עמו חברו גדול בלמדותו כדי לבקש את הסכמת הרבי, והשני הביא קבץ ספורי מעשיות מצדיקים וחסידים. עין הרבי מעט בשני הספרים, ותחלה החל לדבר בשבח ספורי צדיקים וקדושים הגדול שהדבר עושה בהיכלי הצדיקים בגרעון, ולאחר מכן עסק בכמה חדושים שראה בספרו של הראשון. כך היה גם בשעת הכנת ההסכמות, אותן כתב החסיד המקרב, ולפי הוראת הרבי, בפר תחלה לכתב את ההסכמה לספר הספורים, והדבר היה לפלא בעיני האורח החב"ד. יומים לאחר מכן, הזמן האורח לסעודת ראש-חודש, וטרם ברפת המזון אמר רבי ישראל כך: **"בעיניו של הגאון הליטאי שהגיע אלינו, היה לפלא מדוע דברנו תחלה אודות ספורי הצדיקים ולאחר מכן אודות חדושי התורה**, וכן על שהקדמנו להסכים על ספר זה לפני חדושי התורה. ובאמת קשיתו עתיקה וכבר התחבט בה רש"י הקדוש בפסוק הראשון, וכתב **לא היה צריך להתחיל את התורה אלא מהחדש הזה לכם**, ומה טעם פתח בבראשית? משום כח מעשיו הגיד לעמו". ואז פנה לרבי יצחק אייזיק ואמר: **"מבינים אתם? אנו נוהגים בסדר כפי שנתנו לנו הקב"ה את התורה הקדושה**. תחלה בספר בראשית בו מובאים ספורי צדיקים של האבות הקדושים, ולאחר מכן בספר שמות 'החדש הזה לכם'. והוסיף: **"אמנם שני המחברים הם חסידים של צורה ושני החבורים נפלאים הם**. אלא שחדושי התורה מספרים את הבלמדות שהמחבר חדש, ואלו ספורי הצדיקים מספרים את החדושים שהקב"ה חדש בעולמו. ולכן הקדמנו להסכים תחלה על קבץ ספורי הצדיקים".

רבי יששכר דב מוולברוז, חלה פעם באפן מסכן, והרופאים אמרו נאש לחיי. עמדו בני משפחתו וחסידיו הנאמנים ליד מותו, מתוך חשש שמא אלו הם רגעי האחרונים עלי-אדמות. לפתע פקח הצדיק את-עיניו ובקש שיספרו לו ספורי צדיקים, ומרגע לרגע ראו כיצד מצבו הולך ונעשה טוב. לאחר מכן אמר לסובביו: **"דעו לכם, כי התגלה לי מן-השמים, שספורים משבחי הבעל-שם-הקדוש, הם סגולה לישועה, ונחשבים כחלק שני של ספר התהלים**. עצתי אמונה לכל הדורות, כי כאשר יחלה אדם מישאל חלילה, אזי אם יבול הוא לקרא בעצמו ספורי צדיקים יעשה בו, ואם לאו - יקראו לפניו פרק בפרק ופרק בערב", וכך עשו אצלו עד שהבריא לחלוטין.

הרב מטשנין בעל "דובב מישרים", ישב בליל יום-הכפורים ולמד עם חברותא את סדר עבודת היום הקדוש במסכת יומא. תוך כדי הלמוד החל לעסוק בספורי צדיקים, ומשהתארכה השעה התענין התלמיד אם אינו חש בטוב חלילה, אולם הרב השיב בשלילה והמשיך בספוריו. לאחר זמן-מה שוב שאל הלה אם הוא חש בטוב, וכאשר חזר ושאלו בשלישית, התפלא הרב: **"מדוע אתה חושב שאיני חש בטוב?"** והלה הסביר במבוכה: **"ראיתי שהרב מאריך בספורי צדיקים, וחשבתו שפיון שהוא מרגיש את חלשת התענית**, לכן הוא מפליג בספורים במקום להמשיך בלמוד המשניות". הביט עליו הרב מטשנין ואמר בפליאה: **"וכי מהו ההבדל בין חשיבות למוד המשניות למעלת ספורי הצדיקים?"** וכך היה נוהג תמיד, לשלב ספורי צדיקים בשעוריו, וכאשר היה מסים לא היה מתאנח כפי השגור "נו, נחזור ללמוד", כי גם שבחי הצדיקים בגדר למוד הם.

"יערף במטר לקחי" - למה נמשלה התורה לטפות הגשם? כי בדומה לגשם שבשעת ירידתו אין האדם רואה את השפעתו, אלא לאחר זמן כאשר היבול גדל בזכות המטר שירד עליהם, כך חשים בהשפעתה של התורה הקדושה לאחר זמן, ואז רואים את פעולתה בנפש האדם. (הרבי ר' בונים מפשיסחא)

כניסת החג: 17:48
יציאת החג: 18:59
רבנו תם: 19:46
לקבלת העלון במייל:
sagifrenkel@gmail.com
לתגובות והערות:
שניא 054-6868199

זה השער לה' צדיקים
יבואו בו

יום הכפורים

שמע קולי אשר ישמע בקולות. והאל המקבל התפלות

סיפר בעל המעשה: לאשתי ישנו מנהג לפני החגים, שהיא מכינה את כל המאכלים מראש, מבשלת אותם, מסדרת ואורזת הכל בהקפאה, כך היא רגועה כשבאים אורחים בהפתעה, אין מצב שהיא נתקעת, היא ישר מוציאה מההקפאה מכניסה לתנור למספר דקות וכבר הארוחה מוכנה. יומיים לפני החג אני מקבל טלפון מאשתי, היא אומרת לי: אתה חייב לבוא מהר!!!! מה קרה???? שאלתי, המקרר לא עובד וכל האוכל שהכנתי עלול להתקלקל, לכן רצוי למצוא טכנאי, שיתקן את התקלה דחוף!!!!

הגעתי לבית כמה שיותר מהר וניסיתי לבעוט במקרר... לתת לו כמה מכות... אך זה לא כל כך עזר, ניסיתי להתקשר לכמה טכנאים, אבל הראשון ענה: הלו!!!! עכשיו ערב חג אין מצב שאני עוזב את הבית, והשני אמר לי: עוד שבוע אני אתפנה, והשלישי הציע לי סכום גבוה במיוחד, סכום כזה שבתוספת כמה מאות שקלים אני כבר הוא יכול לקנות מקרר חדש... ועוד כמה טכנאים שלא עונים... אני מוצא את עצמי אובד עצות.

אמרתי לאשתי: תראי, כבר הרבה זמן שרצינו לקנות מקרר חדש, אולי באמת הגיע הזמן להתפנק על מקרר חדש, כמובן שאשתי לא סרבה למקרר חדש עם יותר תאים יותר מקום, הלכתי לחנות מוצרי חשמל ובירדתי כמה עולה מקרר שכבר בירדתי עליו והמוכר אומר לי: של החברה הזו שאמרת??? תגידי השתגעתי??? מי לוקח כזו חברה היום??? עד שהוא לוקח אותי למקרר שמוצא חן בעיני, נו, כמה עולה??? שאלתי, אני שומע את הסכום, ונהיה לי חושך בעיניים...

אבל מיד נזכרתי בכל האוכל שאשתי הכינה, ואם הוא יתקלקל הנזק יהיה הרבה יותר גדול, וגם הבטחתי לאשתי שאני חוזר עם מקרר ואין לה מה לדאוג, באתי לשלם, אך לפני כן שאלתי את המוכר: מתי המקרר יהיה אצלנו בבית, היום בצהריים או בערב????

ענה לי בעל החנות: אני רואה שיש לך חוש הומור!!! מי יביא לך מקרר בערב חג? תשלם עכשיו, ואחרי החג אתה מקבל אותו עד הבית. מההההה, אחרי החג??? שאלתי אותו, אני צריך אותו עכשיו, רק זה חסר לי, לומר לאשתי אחרי החג. הוא ראה שאני הולך ואמר לי: אין מצב שיתנו לך מייד, מי יעשה לך הובלות בערב חג???

ניסיתי בעוד כמה חנויות, היו כאלה שהתחייבו לאספקה תוך שבוע, ויש כאלה תוך שבועיים, הצד השווה שבהן שזה לא אקטואלי בשבילי, כיון שיש לי בבית כמויות של אוכל שאוטוטו מתחילות להתקלקל.

נזכרתי, שיש לי מוכר מה"בני דודים" שם אין חגים ואין כלום, הוא וודאי יתן לי מקרר מהרגע להרגע, אבל גם לשם הלכתי, ואמרתי לו שאני צריך מקרר דחוף, ואני שומע אותו אומר: יש לנו עכשיו חג, תבוא אחרי החג! אמרתי: מה עכשיו, גם להם יש חג, ניסיתי לדבר על ליבו, ואמרתי לו: הנה כל הסט'פא הזו יכולה להיות שלך אם רק תביא לי את המקרר תוך יום.

הוא אמר לי: וואליק, תאמין לי אני לא יכול למכור לך עכשיו, תבוא אחרי לא ידעתי איך אני חוזר לבית החג בלי מקרר ובלי טכנאי, התפללתי לבורא עולם: "מאין יבוא עוזי", הגעתי לבית כדי לחשב מסלול מחדש, ולראות מה אני עושה, ואז אני שומע משאית שמגיעה ומפרקת סחורה בכניסה לבנין, אמרתי לאשתי חצי בצחוק הנה כנראה שהם מצאו משלוח והם מביאים לנו את המקרר לפני החג.

אחרי כמה דקות אני רואה שהם מעלים מקרר חדש לבית של השכנה בקומה השלישית, אני שומע רעשים מכיוון הדירה שלה, והתברר, שהמקרר לא מתאים למידות של המטבח שלה והוא לא נכנס למקום המתאים, וזה עניין של כמה סנטימטרים...

השכנה אמרה להם: אתם לא משאירים לי אותו בבית, תורידו אותו בחזרה למטה, עליתי ושאלתי: מה קרה??? למה מורידים לך את המקרר רק עכשיו קיבלת אותו??? היא אמרה לי שאין לה מה לעשות איתו, כיון שהוא לא מתאים למטבח שלה, ולכן היא רוצה להעביר אותו, שאלתי אותה אם היא מוכנה שאני אשלם לה עליו, ואקח אותו???

אמרה לי: תביא 500 שקל, וקח אותו. נתתי לה 1,000 שקל שתהיה מבסוּטית, ואמרתי לפועלים שאין צורך להוריד את המקרר עד לקומת קרקע, אלא הם יכולים להכניס אותו לבית שלי, אשתי שראתה את המקרר כמעט התעלפה, מאיפה השגת??? שאלה, אמרתי לה שזה מקרר מבורא עולם י-ש-י-ר-!!!! וכשבורא עולם שולח זה גם ללא הובלה. ('מקשיבים לקולך')

בִּישִׁיבָה שֶׁל מַעֲלָה וּבִישִׁיבָה שֶׁל מַטָּה

החזון איש התגורר בסוף ימיו בעיר בני ברק. בדירתו הוקצה חדר אחד לבית הכנסת, ובו היה מתפלל. **אולם**, בחודש תשרי, היו באים מתפללים רבים להתפלל עמו, ולכן באותם ימים היו מתפללים על גג ביתו (שהיה גג רחב). והנה באחד מעשרת ימי תשובה ישבו שם שני בחורים ולמדו בחברותא (ולימים נעשו תלמידי חכמים גדולים ומפורסמים). ותוך כדי לימוד הם עצרו והחלו לשוחח ביניהם על דא ועל הא... **והחזון איש** שנצרך לאיזה ספר שהיה מונח שם, עלה מביתו לגג, והנה הוא רואה אותם יושבים ליד הגמרא, ומשוחחים...

החזון איש נחרד, הוא ניגש אליהם במאור פנים ואמר: **מתיקות התורה**, כמה גדולה היא נעימות התורה, ואי אפשר להשיג את זה ולהגיע לזה רק אחר שקידה של **שלוש וארבע שעות** ברציפות בלא הפסק. בלי זה אי אפשר אפילו לצייר מהי הרוחניות הזו, וקל וחומר אחר **חמש שעות**, כמה רוממות יש – איך אפשר למי שיש לו את האפשרות הזאת, להפסיק את הרציפות ולהפסיד בידים נועם כזה, כמו קדירה המתבשלת, להוריד מן האש, ליתן להתקרר, ואחר כך להשיבה...

המשיך החזון איש: ואחר שש שעות של לימוד שוכח האדם מכל העולם וענייניו, ומתדבק בדברים רוחניים – כאשר סיפרו זאת הַשָּׁנִים אמרו בהשתוממות כיצד החזון איש תיאר זאת בעיניים בורקות ותנועות ידיים למעלה כאילו מתנתק הוא מכל הסובב – ואחר **שבע שעות** האדם מרגיש קרוב להקב"ה, ואין לו מהנאות העולם כלום ומתמלא שמחה, ואחר **שמונה שעות** אפילו לא נופלת בלבו מחשבה של תאוות וחומריות, וכולו משתוקק לאלקיו, ואחר **תשע שעות** כולו קדוש למעלה למעלה, ואחר **עשר שעות** עין לא ראתה, אין לתאר ואין מילים לבטא את מצבו ורגשותיו... **צמרמורת** חדה עברה בקרב הַשָּׁנִים לשמוע דברים נוראים כאלו... (מעשה איש, חלק ד – עמוד סט)

אחד מחסידיו של הגה"ק רבי אלימלך, הגיע אל לוי'נסק ימים אחדים לפני יום הכיפורים, ורבי אלימלך ציוה עליו לנסוע לכפר מרוחק, להתאכסן בביתו של חוכר בי ת המזיגה בכפר, ולעקוב אחריו כיצד עורך הוא את סדר הכפרות. החסיד הצטער מאוד, הן הוא בא במיוחד ללוי'נסק כדי לשהות במחיצת הרבי ביום הכיפורים הקדוש, והנה עתה יאלץ להיות בכפר במחיצת יהודים פשוטים, והוא אינו יודע אפילו אם ימצא שם מנין לתפילה בציבור.

אולם חזקה על החסיד פקודתו של הרבי, והוא נסע אל הכפר, שאליו נשלח. לאחר טלטולי דרך מפרכים, הגיע אל המקום בלילה, שלפני ערב יום הכיפורים, ופנה מיד אל בית המזיגה, שהיה עדיין הומה מאדם, למרות השעה המאוחרת. האיכרים הכפריים ישבו, והטיבו לבם בכוסיות יי"ש, ועישנו את מקטרתיהם, שעשנן מילא את חלל החדר, וקולות שחוקם וצעקותיהם החרישו את אזניו של החסיד.

הוא פילס לו בעמל דרך בין הערלים, עד שהגיע אל החוכר היהודי וביקש ממנו לשהות בביתו ביום הכיפורים. 'הגעתי זה עתה אל הכפר, ואין בדעתי לצאת מחר ערב היום הקדוש לדרך, לכן חפץ אני לה שאר פה', אמר. 'בוודאי רבי יהודי' – השיב החוכר – 'ברצון אאכסן אותך בביתי, והצטרפותך למנין התפילה בכפרנו, תסב לנו עונג רב'.

החוכר הציע עבור החסיד משכב באחת מפינות הבית, והלה סידר את חפציו ומטלטליו, ועלה על מטתו, אך עדיין לא עצם את עיניו, והמתין בעינים פקוחות, לראות את אשר יתרחש. הוא עקב בסקרנות אחרי כל מעשיו של החוכר, מתוך רצון לראות כיצד הוא עורך את סדר הכפרות, שהרבי כה שיבח והעלה אותו על נס.

בחצות הלילה חזרו מרבית האיכרים לבתיהם, והשיכורים שלא יכלו ללכת בכחות עצמם הובל וגם הם לבתיהם על ידי חבריהם. החוכר פתח את החלונות לטהר את אויר החדר מן הריחות ומן העשן, ופנה אל אשתו, ואמר: 'הבה נערוך את סדר הכפרות'. הוא נטל ידיו, והתיישב אל השולחן, ואחר אמר אליה: 'הביאי נא אלי את הפנקסים'. מילאה האשה את בקשתו, והביאה לו שני פנקסים עבים ומרופטים והחוכר פתח אחד מהם, והחל לקרוא מתוכו את העבירות, שעבר במשך השנה: 'ביום זה וזה לא נהגתי כשורה, ורימתי את לקוחותי הערלים, ביום אחר לא התפללתי בכוונה הראויה, ביום פלוני דיברתי דיבורים אסורים' וכו'.

לאחר מכן בכה החוכר בכי רב, והתחרט מעומק לבו על חטאיו. הוא החליט בלב שלם, שלא יוסיף לעשות עוונות כאלו להבא, וביקש מה', שימחל לו עליהם. כשסיים לקרוא את הפנקס הראשון, פתח את השני, והחל לקרוא מתוכו את כל התלאות והצרות, שאירעו לו במשך השנה, ואשתו יושבת כנגדו, ומוחה גם היא את דמעותיה. 'ביום פלוני גנב ממני שכני הערל את כל סכום הפדיון, שהיה בקופה. ביום אחר ספגתי מכות נמרצות מכמה גויים שיכורים, ובשבוע אחד סבלתי ממחלה קשה' וכו'.

'רבנו של עולם', פנה החוכר בקריאה כלפי מעלה, 'צדיק אתה בכל דרכיך, וחסיד בכל מעשיך, אך בכל זאת קשה עלינו מנשוא עול הגלות, והצרות הרבות שאנו סובלים. אמנם חטאתי, עויתי, פשעתי ועשיתי עבירות רבות במשך השנה, אבל לעומת זאת סבלתי סבל רב, ובאו עלי פגעים שונים. ובכן, רבנו של עולם, הבה ונתפייסה. אני אשתדל לא לחזור לסורי. ולא לעבור עבירות בשנה הבאה. ואתה תכתבני ותחתמני לשנה טובה, לחיים טובים ארוכים ולשלום.

כשסיים את תפילתו זאת, הרים החוכר את שני הפנקסים שבידיו, סובב אותם מעל לראשו שלש פעמים, והכריז: 'זה כפרתי, זה חליפתי, זה תמורתך', ואחר כך שרף את שניהם באש. החסיד ששכב בפינה, ועשה עצמו ישן, עקב אחרי כל סדר הכפרות של החוכר עד סיומו, ונשאר בכפר גם ביום הכיפורים. לאחר היום הקדוש שב ללוי'נסק אל רבו, וסיפר לו את אשר חזו עיניו.

רבי אלימלך הקשיב בתשומת לב רבה לדבריו, ואחר כך הפטיר ואמר: 'גדולה זכותו של כפרי חוכר זה, אשר מקיים את מצות הוידי כדבריו של דוד המלך בספר תהלים: "כִּי עֲוֹנָתִי עֲבָרוּ רֹאשִׁי" (תהלים לח,ה), ויחד עם זאת, וְאֲנִי־חַיִּי מִמָּוֶה לֹא נִסְתָּרָה" (תהלים לח,י). (האחים הקדושים – עמוד 141)

נִזְכָּר וְנִכְתָּב לַפָּנִיָּה, אֲנַחְנוּ וְכָל עַמּוּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל, לַחַיִּים טוֹבִים וּלְשָׁלוֹם.

ובהזדמנות אחרת שלח רבי אלימלך קבוצה שלימה מחסידיו, אל חוכר אחד, כדי לתהות על קנקנו וללמוד ממנו את דרכו בעבודת ה' יתברך. נסעו החסידים אל ביתו של החוכר, שהו בו במשך כל היום, אך לא ראו דבר יוצא דופן, כשהגיע הערב, ביקשו ממנו, שַׁיְאוֹת להרשות להם ללון בביתו. לאחר הפצרות מרובות הסכים החוכר לבקשתם, והכין להם מטות לשינה.

בחשאי נדברו החסידים ביניהם, שלא להירדם, אלא לשכב בשקט ולהמתין לראות, מה יהיו מעשיו של החוכר. גם החוכר, שעלה על יצועו, עשה עצמו כישן, והמתין עד שירדמו החסידים. לאחר שעבר זמן מה, ונדמה היה לו, שהם כבר נרדמו, ירד מעל מטתו, הדליק נר ופתח את הפנקס, שנועד לרישום חובות האיכרים.

הוא החל לקרוא מן הפנקס, ולאחר מכן התמרמר בבכי רב, היכה על לבו והתפלל. רק אחר כך חזר אל מקום משכבו. החסידים שחזו במעשיו המוזרים, לא הבינו את פשרם, ולבסוף החליטו לשאול את פיו של החוכר בעצמו.

כאשר האיר הבוקר, פנו אליו ואמרו: 'סלח נא לנו, רבי יהודי, נשלחנו הנה לפי פקודת רבינו, ולכן עקבנו אחר התנהגותך, וראינו את אשר עשית באישון לילה. אמור נא לנו, מה היה הפנקס, שהחזקת בידיך, ומדוע בכית והתמרמרת כל כך?

'אין אני נוהג לספר על מעשי אל ה' – השיב החוכר – 'אך מאחר שכבר ראיתם אותם בליל הזה, אסביר לכם את פשר הדבר. בפנקס רושם אני את כל העבירות, שאני נכש ל בהן במשך היום, ומדי ערב אני קורא אותן ומתחרט עליהן מעומק לבי, ואין אני הולך לישון, עד שאני שב בתשובה שלימה, וסימן נותנים לי מן השמים כי נמחלו עוונותי, שהכתב הרשום בפנקסי נמחק, ולא נותר כלל זכר לרישומי העבירות...'

החסידים התפעלו מאוד מדבריו של החוכר ולמדו ממנו פרק בעבודת ה'. יש אומרים כי אותו חוכר היה אחיהם של רבי אלימלך ורבי זושא אשר נחשב ליהודי פשוט והחסידים יצאו לתהות על קנקנו. (מתוך 'מסילות אל הנפש' פרשת שופטים תשפה)

גליון 702
שנה י"ד תשפ"ו

סיפורי צדיקים

חיל לעת ורהיח רי הלל זיל בן רי סינחם נחום המבורר זיל

סיפורי חז"ל

ביום הכפורים אראה כבודו של הקב"ה ואח"כ אני מכפר על עונותיהם של ישראל ביום שניתנה תורה אמר סמא"ל לפני הקב"ה, רבש"ע, על כל העובדי כוכבים נתת לי רשות, ועל ישראל אתה לא נותן לי רשות. אמר לו הקב"ה: הרי יש לך רשות עליהם ביום הכפורים אם יש להם חטא, ואם לאו אין לך עליהם רשות. לפיכך נותנים לו שוחד ביום הכפורים שלא לבטל קרבן של ישראל, גורל אחד לה' וגורל אחד לעזאזל, גורלו של הקב"ה קרבן עולה, וגורלו של עזאזל שער חטאת וכל עונותיהן של ישראל עליו. ראה סמא"ל, שלא נמצא בהם חטא ביום הכפורים אמר לפניו: רבש"ע, יש לך עם אחד כמלאכי השרת בשמים, מה מלאכי השרת אין להן קפיצין כך הם ישראל עומדים על רגליהם ביום הכפורים, מה מלאכי השרת אין להם אכילה ושתיה כך ישראל אין להם אכילה ושתיה ביום הכפורים, מה מלאכי השרת שלום מתווך ביניהם כך הם ישראל שלום מתווך ביניהם ביום הכפורים. והקב"ה שומע עדותן של ישראל מן הקטיגור שלהן ומכפר על המזבח ועל הכהנים ועל כל עם הקהל למגדול ועד קטן. אמר משה: ביום הכפורים אראה כבודו של הקב"ה ואח"כ אני מכפר על עונותיהם של ישראל.

(פרד"א פמ"ו)

פרשת השבוע

תחילת תשובה – ואהבת

לרעך כמוך

איתא בשם הרה"ק רבי יחזקאל מקאומיר זיע"א, אפילו בשעה שאדם הולך בערב יום הכפורים מלוכש בקיטל ונרות בידו. אם יאמר לו חברו, לך עמי לטייל ודאגה בלבי אשיחנה, ילך עמו, כי מה הוא רוצה לעשות ביוהכ"פ? תשובה. וזה תחילת התשובה, כי "ואהבת לרעך כמוך" זה כלל גדול בתורה עכ"ל.

ברכת שהחיינו בשמחה

פעם בליל כל נדרי אמר הרה"ק רבי אהרן מבעלזא זיע"א שאמר בשם אביו הרה"ק מוהרי"ד מבעלזא זיע"א, דאיך יתכן לברך שהחיינו בליל יום הקדוש? הרי שהחיינו בא לשמחה, וביום הקדוש אדם מלא פחד מהדר גאווה ית"ש. אמנם, אם האדם נותן אל לבו צדקת ה' לבני ישראל, לתת לנו יום קדוש ואדיר הלזה ליום סליחה וכפרה על כל עוונותיהם, והקב"ה פותח יד בתשובה, לא כהתשובה נפש החוטאת תמות. א"כ מזה גופא יתמלא האדם ברוב שמחה שיש תקנה לעוונותיו, ושפיר יוכל לברך בשמחה שהחיינו.

שמחה בערב יום הכיפורים

הרה"ק רבי מאיר מארים זיע"א מתלמידי הרה"ק מקוברין זיע"א, היה רב בעיר

קוברין והי' בעל רוח הקודש. ובעיר קוברין התגוררו הרבה אשכנזים. ופעם אחת נכנס אליו אחד מהאשכנזים בערב יוהכ"פ כי רצה לראות את התנהגותו ביום כזה. כשנכנס ראה את ר' מאיר שמח כמו ביום שמחת תורה. ותמה מאד על המראה שבערב יוה"כ, בעת שצריכים לשבת בפחד מיום הדין, והוא יושב ושמח, אבל לא אמר לו ולא כלום. הבין ר' מאיר את תמיהתו ואמר לו: מדוע אתה משתומם על השמחה? והמשיל לו משל למלך שהכריז על חנינה בארצו, שכל האסירים יצאו לחפשי. מי שמח ביותר? ודאי זה שחטא ביותר, כן הוא הדבר בי, שמי שחטא ביותר כלפי ממו"ה הקב"ה, וישוב בפחד מפני אימת הדין, והוא יודע שלמחר יקבל חנינה, בוודאי שהוא צריך לשמוח ביותר.

היום תאמצנו

מסופר: בשנה אחת ישב הרה"ק בעל ה"חוקי חיים" מ"שומרי אמונים" זיע"א בשולחן הטהור של מוצאי יום הכפורים בדבקות ובשמחה, וכך אמר: אנו מבקשים בראש השנה "אם כבנים אם כעבדים", ואני מבקש ממך אבינו שבשמים: "היום תאמצנו", אם לא כבנים, לפחות תקבל אותנו, כ"בנים מאומצים".

זמני השבת

יום הכיפורים

זמני בניסת החג

ירושלים: 5:48 ת"א: 6:03

זמני יציאת החג

ירושלים: 6:59 ת"א: 7:01 ר"ת: 7:37

ריבון העולמים, לי הפשוט אין כאן אלא לבקש בקשה אחת ויחידה: יתגדל ויתקדש שמיא רבא!...

היה זה בשנת תר"ב או תר"ג, שנים קשות עברו על עם ישראל אשר ברוסיה הגדולה תחת מלכותו של הצאר הייתה זו אחת התקופות האימות בהיסטוריה של העם היהודי, מהולה היא בדם, בדמעה ובקידוש השם, הגוירה הקשה ביותר שניחתה על עם ישראל באותן השנים הייתה גזירת הקנטוניסטים, שרק מוח אטום ולב אבן יכלו להמציא גזירה כה מחרידה ומוזעזעת את הנפש, מיסודותיה היו אלו חוליות של סדיסטים מצבאו של הצאר שעברו בערים ובעיירות היהודיים ברחבי רוסיה, וחטפו לעבודת הצבא ילדים ונערים צעירים לעבודת הצבא, על הצעירים לתת מחייהם עשרים וחמש שנה בעבור עבודת הצבא בשירותו של הצאר, הילדים נחטפו מביתם ולעתים מתוך זרועותיהם של ההורים ההמומים והבוכיים, ונלקחו בכוח למקומות לא נודעים שם חויבו לעבודות קשות בשירות הצבא, חונכו בקשיחות ואף נדרשו להמיר את דתם, אמנם קנטוניסטים אלו היו צעירים אך רבים מהם מסרו נפשם על קידוש השם, הם עברו עינויי מוות ממש ולא בגדו בתורתם ובעצמם, הם החזיקו מעמד עשרות שנים, לא זו בלבד שלא נתפתו לשידולי הקצינים הרוסיים של הצאר האכזרי, אלא עוד הוסיפו קדושה על קדושתם, עשרות בשנים עונו נתייסרו והוכו עד מוות.

לחיילים יהודים אלה היה בית כנסת עשוי מקרשים פשוטים ללא שום פאר, אולם בעבורם היה זה ארמון, שבאו אליו בשבתות וחגים לשפוך את שיחם לפני הקב"ה. חוק היה בבית הכנסת, שלפני העמוד יעברו רק החיילים, כאשר הם ידעו להתפלל מכל הלב והנפש בעבור חבריהם בצרה. בימים הנוראים באותה השנה הגיעו בנוסף ליהודים וחיילים רבים להתפלל בבית הכנסת הצבאי, גם שני מאורות ישראל שבדור ההוא: הרה"ק ה"צמח צדק" מליובאוויטש זצ"ל וראש ישיבת וולאזין הרה"ק רבי יצחק זצ"ל. שני צדיקים אלה נודמו לעיר הבירה בקשר לעניינים ציבוריים שעמדו באותם ימים בראש סדר יומו של העם היהודי ברוסיה, היה עליהם להופיע בפני שרים רמי מעלה ולרגל שליחות המצווה נשאו בפטרסבורג גם ליום הכיפורים, מובן ששני הצדיקים באו להתפלל בבית הכנסת היחידי בעיר, הוא בית הכנסת הצבאי.

בית הכנסת היה מלא מפה לפה, חיילים בדרגות שונות ובלבושים שונים התקבצו ובאו, פניהם מלאו חרדה הם ידעו כי כעת נחרץ גורלם שהיה מר בלאו הכי, הם ידעו כי חייהם תלויים להם מנגד במשך כל השנה, וכל לבם היה נתון למחשבותיהם הנוגות, לא היה להם לא בית ולא משפחה, הם נלקחו לצבא בעודם נערים קטנים, לאחדים מהם כבר עברו שנה מהיום המר שבו נקרעו מחיק אמותיהם, רבים מהם כבר לא זכרו את בית אביהם, אפילו מראה הוריהם נשטש זה מכבר, את עיירתם בוודאי לא זכרו, אולם בלבם נשארו יהודים נאמנים, אחד מהם עוד זכר את פניו של רב העיירה שלו, פניו היו שחורות כשולי קדרה שעה שנלקחו מביתם ומעיירתם בכוח הזרוע, הרב חיבק ונישק את כל אחד מהילדים, ולא הפסיק לבכות ולנחמם בשעה שהשיירה האומללה החלה לצעוד, רץ

אחרי הילדים ודיבר אתם וכך אמר להם הרב: הנביא אמר לעמו הציבי לך ציונים, גם אתם ילדי אברהם יצחק ויעקב חייבים להציב לכם ציונים בדרככם הקשה של קידוש השם, חייבים אתם ילדי היקרים לציין את שקורה לכם בציונים של התורה, אל תשכחו את הדרך שהלכתם בה עד עכשיו, כדי שתוכלו למצוא אותה ברצות ה', אם יפריעו לכם להתפלל כל יום אל תשכחו לקרות קריאת שמע שלוש פעמים ביום לכל הפחות, אם יכריחו אתכם לאכול טרפות אל תשכחו לשפוך ארצה מכל מאכל שלוש כפות מן האוכל, כדי שלא תשכחו שאכלתם טרפה, אל תמצצו את לשד העצמות הטרפות, אלו יהיו הציונים בדרככם, וזכר הוא היטב את דברי הרב ואם כי שכח כבר הרבה דברים, את הציונים הללו לדרכי היהדות הוא לא שכח, והנה הוא עומד כעת בבית כנסת אחרי עשרים וחמש שנים של שמד ושל עינויים, אין לו מה לקוות רק כשיוקנו ולא יהיו עוד כשרים לעבודת צבא או או ישתחררו אותם, אולם אז כבר יהיו שברי כלים ולא יצלחו עוד לשום מלאכה, הם יגמרו את שארית ימיהם באיזה בית זקנים לעניים. הבכיות נשמעו היטב בין כותלי בית הכנסת, הקצינים ששמרו עליהם ידעו כי מותר ליהודים להתפלל, הם גם ידעו כי אין להם מה לפחד מהחיילים היהודים, ועזבו אותם לנפשם, משך כל היום לא עזב שום חייל את בית הכנסת שכן היה זה יומו הגדול, פה יהודי חופשי הוא, פה עינוי טהורות כנפשו, וכל נימי נפשו נמסרו ביום זה לאלוקיו.

פנה יום, השמש עמדה בראשי האילנות, הגיעה עת תפילת נעילה רחש בקרב הקהל, יש שרצו לכבד את אחד מגדולי ישראל הנמצאים בבית הכנסת לעבור לפני התיבה בתפילת נעילה, וכי מילתא זוטרתא היא שה"צמח צדק" או הגאון מוולוז'ין יהיו שלוחי ציבור, קהילות אחרות היו נותנות כל הון דעלמא בעד כבוד גדול כזה, והנה ניגשו כמה חיילים והביעו את רצונם כי מן הראוי לכבד בתפילה זו את אחד החיילים, יען כי הוא ואולי הוא היחידי שראוי לזה מכל הבחינות, הם סיפרו כי אף לא אחד מהם עבר גידיון כמו אותו החייל, כל הייסורים עברו על גופו ואין בו איבר שלא ספג ייסורי איוב, הוא קידש את השם כאחד מקדושי ישראל, ולא קם כמוהו שהחזיק בתורת אלוקיו אחרי עינויים כה נוראים, אחד החיילים ניגש אל גדולי ישראל ששמעו על כך ואמר להם תבקשו נא רבתי שיגלה לכם את בשרו ותיווכחו כי אין בו אפילו חוט בשר אחד שאין בו פצעים, הוא כולו שותת דם, תראו נא אין בשרו נראה כלל כבשר אדם אלא כעור חרוך.

מי הוא החייל האלמוני הזה? הנה הוא עומד בפניה כולו נתון בתפילתו, עינוי מעיין של דמעה עומד הוא כפוף על גבי מחזורו, בקושי אומר את התפילה כיוון שבקושי יודע לקרוא בו, לא הספיק ללמוד הרבה ומה שלמד שכח במשך השנים הרבות בין הנכרים, אולם הוא יודע כי הקב"ה חס ושלום לא התרחק ממנו, הוא יודע כמעט את כל התפילות בעל פה, ומכל שכן תפילת יום הכפורים, ושנית הלוא הבוחן לבבות, את הלב הוא רוצה, והרי הוא מסר את כל לבו ונפשו את דמו ואת לשדו, הוא לא הויל דמעה של חולין אלא הכול לכבודו יתברך, הוא לא התאנח על כאביו ויסוריו האימיים, אלא על כך שיסורים אלו מקשים עליו לעבוד את ה' מתוך שמחה, הוא מסר את כל גופו כל רורר ועורק שבגופו קודש לה'. הקב"ה יודע ורואה את גופו הקרוע לגורים, אלפי השוטים שעברו על גופו חרטו בו את אותותיהם, יבואו החורים בגופו הצלקות וכו' ויעידו בפני מי שאמר והיה העולם, כי הוא נשאר בכל זאת יהודי וכל בקשתו היא להישאר כזה.

פתח לנו שער בעת נעילת שער

משל עד כמה כוחה של תפילת נעילה: מעשה בציד שתעה בנבכי היער, וניסה למצוא את הדרך לחזור לביתו, כל רגע ורגע היה מוכן ומזומן לקדם פני רעה בדמות חיות טורפות או שודדים, וכל כשקשתו בידו הלך בפחד ובאימת מוות, לפתע פתאום שמע תנועה מבין העצים, ומיד שיגר לעברו חץ, כשהתקרב הצייד נוכח לגלות כי אין זה אלא שיח יבש. לאחר מכן שוב ראה משהו חשוד מבין העצים, ושוב שיגר חץ לעבר המקום, אך גם בפעם הזאת גילה כי לא היה זה אלא אבן.

אולם לחרדתו הבחין הצייד כי לא נותר בידו אלא חץ אחד, שהוא החץ האחרון העומד להגנתו מפני המזיקים. ואז נשמעה לפתע שאגה אדירה של אריה, לבו פעם בחזקה כשהוא אוחז את החץ בידו, והוא יודע עד כמה עליו להיזהר בו כי חיו תלויים בחץ היחיד הזה.

כך גם האדם בימים הנוראים האלו, כאשר ספרי החיים וספרי המתים פתוחים לפני הקב"ה, הסכנה אורבת לכל אחד ואחד, כמו שאמרו "בינונים תלויים ועומדים", הנה כבר ירה האדם את החץ הראשון, וגם את החץ השני וגם את השלישי, הלא המה התפילות, אולם אין האדם בטוח שהתפילות אכן התקבלו לרצון לפני אדון כל, כי שמא לא התפלל בכוונה ראויה ורצויה, ושמא מחשבות זרות התערבבו בהם, ולא נותרה בידו אלא התפילה האחרונה, תפילת נעילה, שהיא החץ האחרון, וחיו תלויים בה וממידת הכוונה שיכוון בה.

(המגיד מדובנא זיע"א)

הוא הרים את ראשו ומי שהסתכל בעיניו ראה שהעיניים היה בהן הרבה מן הצער העמוק שרק עיניים יהודיות יכולות להביעו, היה בהן מן הביטחון האיתן שרק עיני יהודי מעונה יכולות להביעו, היתה בהן מן העקשנות האילמת שרק בעיניים יהודיות אפשר למצאה. "שיתפלל הוא תפילת נעילה פסקו הגאונים הצדיקים".

נתעטף החייל בטליתו וניגש לעמוד, שקט של שעת נעילה שקט של הרגעים האחרונים שלפני נעילת השער כל העם עמד מלא רטט, וחיכה לניגונו של החזן אולם הוא לא התחיל לנגן. נו... נו... פתאום מתוך השקט המתוח נשמע קולו של החייל המעונה, קול עבה ומגושם מלא סבל, הקול הדדה בחלל בית הכנסת כאילו מישוהו הכה בקורנס על גבי דבר עמום, כולם הפנו את ראשיהם לעברו, טליתות ניטלו מעל גבי הראשים עיניים הופנו אליו, אולם הוא לא ראה את כל זאת, הוא עמד בעיניים עצומות וראה את כל חייו לפניו, הוא חש את צליפות השוטים על גבו, הוא שמע את צעקות הפרא של הקצינים שהתעללו בו עשרות בשנים, הוא ראה את עצמו הולך בין מאה חיילים כשבדיהם מגלבים ארוכים המצליפים על גבו שותת הדם, באוזנו נחרטה צעקת השבר של אמו בשעה שלקחו אותו לצבא, לפניו עברו לילות ארוכים מלאי כמיהה ותקווה, הוא אסף את דמעותיו והנה הן נהרות, אולם אחרי ככלות הכול הוא בכל זאת נשאר יהודי, והנה הוא עומד לפני העמוד ועל ידו מאורי ישראל הם ישמעו את תפילתו, כי זכה היום להיות שליח הציבור הזה. נו... נו... עובר רחש לחש.

כן, כן! מיד הוא יתחיל להתפלל, אולם קודם לכן עליו להגיד דבר מה לבורא העולמים. אין זו תפילה אלא שיחה קצרה. כי הרי אין לו בעולם אף לא אחד שיוכל לדבר איתו, תמיד הוא צעק אליו וכעת, בשעה שכמעט כל חייו כבר מאחוריו, יש בפיו משהו להגיד לו. והנה נשמע קולו של החייל, קולו של יהודי טהור: "רבנו של עולם! הנה אני עומד לפניך בתפילה, ועלי לבקש כמו כל אדם מישראל המבקש על נפשו ועל נפש ביתו, ובכן, על מה מבקש כל יהודי ממך? שתתן לו בנים, חיים ומוזנות. אולם אני רוק, ולא רציני להתחתן עד היום מטעמים הידועים רק לך ולי, בורא העולמים. חיים אינני מבקש, כי מי כמוך יודע כי טוב מותי מחיי, כי מה הם החיים שלי? דמעה רודפת דמעה, ובכל זאת אני מבקש עלי את המוות, גם על מוזנות אינני מבקש, כי הרי אני משרת בצבא הצאר ואוכל על חשבוננו. ובכן, בורא, מה עלי לבקש ממך ברגע זה? הוא השתק קמעה, דומיה נשתררה בבית הכנסת, אף לא אחד לא העז להסב ראשו, שמה יפריע לדומייה. "רבון העולמים, לי הפשוט אין כאן אלא לבקש בקשה אחת ויחידה: יתגדל ויתקדש שמיא רבא!..."

בין אדם לחברו

החסד הגדול ביותר

פעם סיפר הרה"ק רבי משה קרלינסקי זיע"א: ביקרתי אצל הרה"ק רבי יחיאל מיכל גורדון זיע"א ראש ישיבת לומז'ה, ביום האחרון לחייו, מצאתי אותו שוכב מיוסר ביסורים קשים ומרים, ואז אמר לי: דע לך, כי החסד הגדול ביותר שאפשר לגמול ליהודי, הוא לעזור לו בשידוכים ולהציע הצעת שידוך ההגונה לו. שזו עשיית טובה לאדם לכל ימי חייו.

סגולה בדוקה למעוכבי שידוך

מהספר "ברכי נפשי" של הגאון ר' יצחק וילברשטיין שליט"א
"כדי להגיע אל הרגע הנכסף שבו נכנסים הילדים בברית האירוסין, יש להשקיע רבות בתפילות ובתחנונים, אין דבר שבכוחו לסייע למעוכבי השידוכין יותר מאשר תפילה. כדאי להביא בהזדמנות זו את הסגולה שהשמיע הגאון רבי שמחה קסלר זצ"ל, רבה של קרית ספר, ומי שכיהן במשך שנים כרב בית הכנסת 'אגודת רעים' בבני ברק. בתקופה מסוימת היו בקהילתו שבבני ברק, כמה מעוכבי שידוך. לפני תפילת נעילה, קם רבה של הקהילה וניגש אל שליח הציבור שהיה אמור לעבור לפני התיבה, ואמר לו שיכוון היטב ביעלה ויבוא, "במילה 'לטובה'... בשנה ההיא, כך ספרו חברי הקהילה, באו כל ה'מעוכבים' בברית הנישואין.

שמענו על קהילה קדושה נוספת בארץ ישראל, שבה היו שש משפחות שלא הצליחו במשך שנים לשדך את ילדיהן. בני הקהילה שמעו על הסגולה של הרב קסלר, והחליטו לפעול לפיה. הש"ץ שעבר לפני התיבה בתפילת נעילה בקהילה

ההיא, היה תלמיד חכם מופלג במיוחד, וירא שמים מרבים. לפני שניגש לעמוד ביקשו ממנו לכוון כנ"ל. ואכן, בהגיעו למילה 'לטובה' התפרץ בבכי במשך כמה דקות, ולא יכול היה להמשיך בתפילתו. באותה שנה התארסו כל שש מעוכבי-השידוכין בקהילה ההיא, ללמדנו כוחה של תפילה.

מי שמר על התינוק לפני כל נדרי

היה זה בשנה אחת, בבית הכנסת חיכו לבואו של הרה"ק רבי משה לייב מסאסוב זיע"א לתפלת "כל נדרי" ולא בא, כשנמשך הדבר שעה ארוכה, אמרה לנפשה אחת הנשים שעמדה בעזרת הנשים, את תינוקי השארתי בבית לבדו בוכה, ארוץ ואראה מה שלומו. כאשר פתחה את הדלת נבהלה למראה עיניה, הרבי עמד ושיחק עם התינוק כדי שלא יבכה.

בין אדם לחברו בין איש לאשתו

הרה"ק רבי יצחק בלאזר זיע"א היה נוהג בכל ערב יום הכפורים לשלוח לאשתו, פתקה ממקום התבודדותו, בה הוא מבקש כי תסלח לו פן לא נהג בה כבוד או ציערה, שבהיות דין היחס שבין איש לאשתו כדין היחס שבין אדם לחבירו, שאין יום הכפורים מכפר עד שירצה את חבירו.

סניגורם של ישראל

פעם שאל והקשה הרה"ק רבי לוי יצחק מבארדיטשוב זיע"א, איך יתכן שכל העם יהיו שוגגין ואפילו אחד מהם לא יהיה מזיד? והשיב: ריבוננו של עולם: אוכל להעיד עליהם כי אין בהם אף אחד שיאמר לשם יחוד לפני שחולץ לעשות עבירה, וא"כ אפשר לומר עליהם כי כולם שוגגים.

תולדות דצדקיא

שבת קודש ה' תשרי

זבולון בן יעקב משבטי יה-
יום ראשון ו' תשרי
הרה"ק רבי אריה לייב הסבא משפאלע ב"ר ברוך (תקע"ב)
הרה"ק רבי מרדכי ב"ר דוד מטאלנא (תרל"ב)
יום שני ז' תשרי
זבולון בן יעקב (ב' אלפים שי"א)
יום שלישי ח' תשרי
הרה"ק רבי נח ב"ר מרדכי מלעכוויטש (תקצ"ד)
הרה"ק רבי אלעזר ניסן מדראביטש ב"ר משה מאיהעל (תרט"ו)
יום רביעי ט' תשרי
הרה"ק רבי דוד הלוי מסטעפין ב"ר שמואל (תלמיד הבעש"ט - תקע"א)
יום חמישי יום הכיפורים י' תשרי
רב אחאי בריה דרבה בר אבוהו (ד"א-רע"א)
הרה"ק רבי משה יצחק (ר' איציקל) מפשעווארסק ב"ר נפתלי (תשל"ז)
הרה"ק רבי שמעון נתן נטע ב"ר משה מרדכי מלעלוב (תש"ע)
יום שישי י"א תשרי
רב טביומי דהוא מר בר רב אשי (ד"א-רכ"ה)
רב הונא בריה דמר זוטרא (ד"א-רכ"ז)
הרה"ק רבי צבי אריה מאליק ב"ר גדליה (תקע"ב)

זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

מצווה הלכות

מאת הרב משה יצחק וילברשטיין שליט"א
מחבר ספר "ברכי נפשי"

מהלכות ערב יום הכיפורים

(א) מצוה לאכול בערב יום הכיפורים ולהרבות בסעודה. (ש"ע או"ח סימן תר"ד סעיף א')
(ב) המצוה לאכול מתחיל מליל ערב יום הכיפורים. (מג"א שם ס"ק א')
(ג) עבירות שבין אדם לחבירו, אין יום הכיפורים מכפר עד שיפייס את חבירו. (ש"ע או"ח סימן תר"ו סעיף א')
(ד) כשמפייס חבירו, צריך לפרט לחבירו במה שחטא לו, ואם חבירו יתבייש מזה כשיפרט החטא, לא יפרט החטא, רק יבקש מחילה בסתמא. (ש"ע הרב שם סעיף א')
(ה) צריך להתוודות במנחה קודם סעודת המפסקת. (ש"ע או"ח סימן תר"ו סעיף א')
(ו) צריך להתוודות מעומד, ולא יסמוך עצמו על שום דבר, שאם ינטל אותו דבר יפול. (ש"ע שם סעיף ג') ובמ"ב שם ס"ק י'
(ז) בשעת הווידי יכופף גופו כמו במודים. (מ"ב שם)

קרית קרעטשניף רחובות

טל: 052-714471 מ"ל: sipureitzadikim@gmail.com

בחסות דפוס פוסטר

דפוס אישי מקצועי

08-8422112 ההגנה 54 רחובות

P6422112@gmail.com

גמר חתימה טובה ושנה טובה ומבורכת

לכ"ק מרן אדמו"ר עט"ר שליט"א

לכל הגלוים אליו ולכל בית ישראל

גליון 703
שנה י"ד תשפ"ו

סיפורי צדיקים

חיל לעיל ורהיח רי הלל זיל בן רי סינחם נחום המבורר זיל

סיפורי חז"ל

לא עליתי על מיטתי עד שמחלתי
לכל אלו שציערו אותי

מסופר: רבי אבא היה יושב בשער הפתח של לוד, ראה בן אדם אחד שהיה בא ויושב באיצטבא עשויה מן תל עפר, והיה עייף מהדרך ויושב ונשם שם. פתאום ראה רבי אבא נחש אחד שהיה בא אצלו להזיקו, ויצא שרץ מן אפעה מין נחש ארסי והרג את הנחש. כאשר נעור האיש ההוא, ראה את הנחש ההוא מולו שהיה מת, נעמד האיש ההוא ונפלה האיצטבא ההיא לעומק שמתחתיו והוא ניצל. בא רבי אבא אצלו אמר לו אמור לי מה מעשיך? שהרי הקדוש ברוך הוא עשה לך שני נסים אלו, אין הם לחינם. אמר לו אותו אדם, כל ימי לא עשה לי בן אדם רע בעולם שלא התפייסתי עמו ומחלתי לו, ועוד, אם לא יכולתי להתפייס עמו, לא עליתי למיטתי עד שמחלתי לו ולכל אלו שציערו אותי, ולא נטרתי לו שנאה כל היום על הרע ההוא שעשה לי, ולא די לי זה אלא שמהיום ההוא והלאה השתדלתי לעשות עמהם טוב.

(זוהר הקדוש פר' מקץ)

פרשת השבוע

הצור תמים פעלו (ל"ב ד')

מסופר על הרה"ק רבי שמעון מירוסלב זיע"א (יומא דהילולא ט"ז תשרי) שהאריך ימים והגיע לזקנה מופלגת, שאלו אותו תלמידיו במה הארכת ימים, השיבם הרבי, תמיד קבלתי הכל באהבה ולא הרהרתי אחר מעשיו של הקב"ה, שברור כשמש כי כל מעשי ה' מוצדקים וטובים, אלא כשאדם אינו מרוצה ושואל קשיות ומתלונן, מעלים אותו השמימה ומראים לו, הכל טוב ובצדק, ואני אינני מתלונן לכן לא מעלים אותי להיווכח בצדקת ה'.

כי חלק ה' עמו (לב - ט)

סיפר החפץ חיים הקדוש זיע"א: מעשה בהרה"ק רבי חיים מוולוז'ין זע"א, שלמד בספר תנא דבי אליהו זוטא, וכשהגיע לפרק שני, מצא שהוא מונה את מדותיו של הקדוש ברוך הוא, ומוכיר בכללו מדה שהוא שמח בחלקו, נתמלא לבו פליאה על הדברים, מה שייך לגבי הקדוש ברוך הוא חלקו? הרי כל העולם שלו. הלך והציע תמיהתו לפני רבו הגאון הקדוש מוילנא, אמר לו הגאון, אין חלקו אלא ישראל כפי שכתוב חלק ה' עמו, והקדוש ברוך הוא שמח בחלקו, שמח בישראל בכל מצב שהם, אפילו בדורות שנתמעטו ממעלתם הרוחנית.

האזינו השמים ואדברה וגו'

מסופר על הרה"ק רבי אלחנן וסרמן זיע"א הי"ד, שהיה נוכח בבית הכנסת הגדול דברנוביץ' בשבת שובה, כשהרב דמתא רבי דוד ווייצל זיע"א עמד להשמיע את דרשתו כמנהג ישראל קדושים. לפתע באו שלושים יהודים שהרב אינו חש בטוב ולא ידרוש היום. מיד נשאו הכל את עיניהם לעבר ר' אלחנן שידרוש. הוא ניסה לסרב ולא הועיל, האנשים הוסיפו להפציר בו שידרוש. עלה אפוא לבימה ופתח בדברי הקדמה שקישר לפרשת השבוע האזינו. משה רבינו שתורתנו הקדושה מעידה בו שהיה עניו מכל האדם אשר על פני האדמה. איך הגיע לדבר בנוסח "האזינו השמים ואדברה ותשמע הארץ אמרי פי"? הוא בשר ודם בן תמותה, יקח לו עדים שיהיו חיים וקיימים לעולם. אלא המשיך והסביר, משה רבינו בנשימה אחת מתרץ את עצמו "כי שם ה' אקרא הבו גודל לאלקיני" אינני אומר לכם אפילו דבר אחד משלי, רק משל הקב"ה, ובשביל כבודו יתברך, הריני רשאי לקחת אפילו עדים חיים וקיימים לעולם, אף אני הוסיף בהתנצלות, אין לשאול מי שמך מוכיח ומטיף ליהודי ברנוביץ', לא אגיד לכם שום דבר משלי, אלא דברים המפורשים בתורה.

זמני השבת

פרשת האזינו

זמני יציאת השבת
ירושלים: 6:57 ת"א: 6:58 ר"ת: 7:34

זמני בניסת השבת
ירושלים: 5:46 ת"א: 6:06

כספו, אמר להם הוקן פי איך לו מאומה בביתם אולם החיילים המשרים לטרף לא האמינו לו, וערכו בבית חיפוש מדוקדק מן המסד ועד הטפחות. משלא מצאו מאומה הרגיו אותם הדבר מאוד, והם תפשו את הוקן טלטלו אותו באוויר, הרביצו לו, קללו אותו ודרשו ממנו בקול מאיים, שיגלה להם תיכף ומיד היכן הוא החביא את כספו. לחינם אמר להם הוקן כשקולו נשבר מבכי שאין לו כל אוצרות, זה רק העלה את חמת החיילים עוד יותר והם הוסיפו להרביץ לו ללא רחם. צעקותיו של הוקן הגיעו אל רבי נחמן שישב בחדרו, מבלי להפסיד רגע של זמן הוא וינק החוצה ורץ כדי להציל את הדייג הוקן.

כאשר נכנס אל החדר וראה את הדייג העני נתון בידיהם של החיילים האכזריים לשבט ולחסד, קרא רבי נחמן בקול גדול: "סלקו ידיכם מהזקן תכף ומיד" החיילים הקשוחים שתאוות רצח ניבטה מעיניהם, הופתעו לראות לפנייהם אדם צעיר שהיה מוכן להתייצב נגדם, אם כי בידי לא היה כל נשק. הם התפללו כיצד העיזו איש זה להתקומם נגדם ולדבר אתם בסגנון זה. ככה, אתה רוצה לקבל מכות נכון? אמר אחד מהם לרבי נחמן כשהיך רחב משתפך על פניו, בוא הנה חביבי ותטעם את טעמם של החגורות שלנו, מנהיגם של החיילים המתפרעים שהיה בעל פרצוף של גוי מגושם, צעד קדימה כדי לתפוס את רבי נחמן, אולם כאשר הוא הביט לתוך עינו היוקדות של הרבי הצעיר, נעצרו ידיו המורמות והוא לא היה מסוגל לזוז יותר ממקומו. שניים מחבריו שביקשו לחוש לעזרתו מצאו את עצמם אף הם מסומרים אל מקומותיהם בלי יכולת לנוע. "עתה תנו את כל הכסף שיש אצלכם לדייג הוקן, בתור פיצוי על אשר עוללתם לו" פקד עליהם רבי נחמן. והשלשה פעלו כמהופנטים, רוקנו את כיסיהם והניחו את המעות לפני הוקן, אולם ההוא היה חלש ונפחד מדי, ולא היה יכול לאסוף אותם. "קחו את הוקן והניחו אותו במיטה" פקד עתה רבי נחמן על החיילים, והללו מלאו אחר הוראותיו ללא ערעור, "עכשיו תלכו מכאן ואל תעזו להטריד יותר את תושבי הסביבה" נפרד מהם רבי נחמן. החיילים הסתלקו כל עוד נפשם בם מבלי להוציא הגה.

סיפורו של הרב הצעיר, אומץ ליבו והכח הנפשי הבלתי רגיל, שבעזרתו הוא הכריע קבוצה של חיילים מזוינים. נפוץ חיש מהר במחנה הצרפתי, והפך לשיחת היום בקרב החיילים, אלה שהיו מעורבים בתקרית אף נפחו את הסיפור והוסיפו לו גוונים ופרטי פרטים, עד כי כל הצבא הצרפתי שחנה על חוף הכנרת היה מספר סיפורים על כוחו המופלא של הרב הצעיר. הסיפור הגיע גם לאזני נפוליאון שלא היה מאושר מכך שיהודי העיז להתנגד לחייליו ואף לתת להם הוראות, הוא פקד איפוא על אחד מקציניו שיחקור את המקרה וידווח לו מה בדיוק קרה, מאז המקרה לא העיזו חיילים צרפתיים להתקרב אל מגורי היהודים בטבריה, לכן התפללו עתה היהודים בראותם קצין צרפתי בעל דרגה גבוהה, עושה את דרכו ברחובותיה הצרים של העיר במגמה להגיע אל שכונת הדייגים אשר על שפת הכנרת. הקצין היה מלווה ע"י שני חיילים, ושלושתם נעצרו כאשר הגיעו אל בקתת הדייג הוקן.

שני החיילים שהיו בין אלה שהתקיפו בשעתו את הוקן לא העיזו עתה לעבור את דלתה של הבקתה, הקצין הבין לרוחם ונכנס לבדו, הדייג הוקן שכב במיטה ולידו אדם צעיר שטיפל בפצעיו, הקצין שיער שצעיר זה מוכרח להיות אותו רב שעל אודותיו מספרים במחנה את הסיפורים המופלאים, אולם ליתר בטחון שאל האם אתה זה הצעיר שהעז להתנגד לחיילי צרפת?

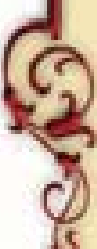
ליומא דהילולא של הרה"ק רבי נחמן צברסלב זיע"א

י"ח תשרי

נפוליאון בונפרטה שליט צרפת לפני למעלה ממאתיים שנים. רצה לכבוש את כל העולם ולהפוך את אירופה ואיזור הים התיכון למרכז ענקי של התרבות הצרפתית, צבאותיו האדירים כבשו מדינה אחר מדינה, וכמו אלכסנדר הגדול בשעתו האמין הגנרל הצרפתי נמוך הקומה, כי הדרך אל השלטון המוחלט בארצו ובעולם כולו עוברת במורח התיכון, ואחרי ששטף וכבש את מצרים, המשיך בראש גייסותיו לארץ ישראל. בעת ההיא ביקר בארץ ישראל אברך צעיר בשם רבי נחמן מברסלב, שהיה נין ונכד להבעש"ט הקדוש זיע"א, הוא שהה בצפת והתעמק בלימוד הקבלה, במגמה לשאוב לתוכו מרוחם הגדולה של האר"י הקדוש ושאר מקובלים תלמידי חכמים וקדושי עליון שחיו בערים העתיקות צפת וטבריה. רבי נחמן שעתיד היה להיות רבם של חסידי ברסלב, שהה שעות רבות בעיון והתבוננות כשהוא מתמסר לעבודת הבורא ברוח האר"י ז"ל ותלמידיו. אחד המקומות החביבים על רבי נחמן בו הרבה להתגודד היה בית העלמין של צפת, כאן בין המצבות השקועות למחצה, שחלאת הזמן ומוג האוויר עשו בהם שפטים, ובקושי אפשר היה לקרוא את החרות עליהן, כאן הוא הרגיש את עצמו הכי קרוב אל אותם אנשים קדושים שהקדישו את כל חייהם ללימוד התורה ולחקר אלוקי וסודות הבריה.

באחד הערבים אחרי שהוא התפלל בדבקות, הניח את ראשו לרגעים אחדים על האבנים העתיקות מכוסות האזוב, ונרדם. בחלומו הוא ראה אדם זקן עומד לפניו וכולו עטוף לבן, הזר ביקש ממנו להפסיק את תפילתו, וללכת תיכף ומיד לים כינרת אשר בטבריה, שם יטיל עליו ה' תפקיד חשוב מאוד. רבי נחמן התעורר משנתו וזכר בחלום שראה. ללא כל היסוס הלך מיד לאכסניה שלו, נטל את מטלטליו המעטים, ועזב את צפת כדי ללכת לטבריה, בעקבות הקריאה השמימית. בהגיעו לטבריה, הוא שכר חדר קטן קרוב לכינרת וירד אל החוף כדי לראות מה יתרחש. בינתיים הוא המשיך באורח חייו הקבוע, היינו לימוד תפילה והתבוננות, בקרב הכוחות הצרפתיים שחנו בארץ ישראל, הורגש אותה שעה אי שקט שהיה תוצאה של חוסר המעש, חוסר המעש שנכתה עליהם, התברר כי לזרד נלסון נחל ניצחון גדול על הצי הצרפתי בקרבת שפך הנילוס, וקטע בכך את קווי האספקה החיוניים של צבאות נפוליאון. למנהיגה הצרפתי שיחק מולו והוא הצליח להימלט מהכוחות האנגליים המנצחים, ולקבוע את המטה שלו בארץ ישראל על חופי הכנרת, בדיוק מול המקום שבו ישב רבי נחמן מברסלב ולמד תורה יומם ולילה. נפוליאון היה מודאג מאוד, מלבד התבוסה בקרב הוסיפו שמועות על מרידות ואי סדרים בצרפת צרות על צרותיו. המורל של צבאותיו היה ירוד למדי והם החלו להטריד את תושבי הכפרים והעיירות הסמוכות.

יום אחד התפרצה קבוצה של חיילים צרפתיים לבתי הדייגים אשר על שפת האגם. האיש אשר אצלו שכר רבי נחמן את חדרו היה דייג זקן ועני, שבילה את מרבית זמנו באמירת תהילים, הוא התפרנס ממה שבניו הרוויחו במלאכת הדייג, כאשר הצרפתים התפרצו לבקתתו ותבעו את

צור ילךך משי ותזכח אל מחללך (ל"ב – יח)

הפסוק יובן על פי המשל הבא

ראובן היה חייב סכום גדול לשמעון ולא היה לו מה לשלם לו, הלך ראובן אצל ידידו לוי, וביקש ממנו עצה כיצד להתפטר מבעל חובו, כי שמעון דוחק אותו מאוד שישלם לו מיד את החוב. אמר לו לוי, תעשה את עצמך שוטה, וכאשר יבוא אליך שמעון לתבוע את החוב, תתחיל לצפצף ולשרוק ולרקד במחולות, והוא כבר יתייאש ממך ויעזוב אותך, וכן היה, שכאשר בא שמעון לבית ראובן, וראה אותו במצב כזה, ריחם עליו וחזר לביתו. אחר כך בא ראובן אל לוי לבקש ממנו הלואה למספר ימים, ולוי הסכים לתת לו. וכאשר הגיע זמן הפרעון, בא אליו לוי לתבוע את חובו, מיד התחיל ראובן לצפצף ולשיר כאשר עשה נגד שמעון. כשראה כך לוי, כעס מאוד ואמר לו, נבל שכמותך, הרי אני בעצמי נתתי לך את העצה הזאת, ובעצה זו אתה בא להשתמש?.

והנמשל השם יתברך נתן באדם טבע של שכחה, וכל זה לטובתו כדי שישכח את הצרות והיסורים שעברו עליו, כי אם לא היה באדם טבע השכחה, לא היה בונה בית, ולא נושא אשה, וכמו שכתב הרמב"ם, שולא כת המשוגעים נמצא עולם חרב. והאדם הולך עם זאת השכחה, ושוכח את בוראו, וזהו שאמר הכתוב, "צור ילךך תשי" השם יתברך הוליד בך טבע השכחה, שתוכל לשכוח דברים עצובים, ואתה "ותשכח אל מחוללך" משתמש בשכחה לשכוח אל מחוללך

(אהל יעקב)

"אני רק אמרתי לאנשיך שיפסיקו להכות זקן חף מפשע" השיב רבי נחמן בקול שקט. מי שמך לשופט על מעשיהם של החיילים הצרפתיים? תבע הקצין הצרפתי לדעת. "לא יכולה להיות סיבה שתצדיק את האכזריות אותה ראו עיניי" השיב רבי נחמן והוסיף, כי נסיבות המקרה היו גלויות וברורות והוא רמו בכך על נסיון השוד שהחיילים בקשו לבצע. הקצין הצרפתי התרשם מאוד מהצורה הכנה והתקיפה בה דיבר רבי נחמן, והחלה שיחה ארוכה בה באה לידי ביטוי הבנתו העמוקה של רבי נחמן בבעיות שהטרידו את נפוליאון ומטהו, ידיעותיו הרחבות בפוליטיקה העולמית ובאסטרטגיה הפליאו את הקצין שהפך מבלי משים למעריך נלהב של הרב הצעיר. בשובו למטה הצרפתי דיווח הקצין את רשמיו לנפוליאון.

באחד מלילות הירח היה רבי נחמן יושב על שפת הים שקוע בלימודיו, כאשר לפתע הבחין בסירה המתקרבת אל החוף, נראה היה כי בסירה חיילים אחדים. כאשר יצאו האנשים מהסירה והתקרבו אליו, קם רבי נחמן וקרא "ברוך בואך הוד מלכותך" כיצד זה ידעת מי אני? שאל נפוליאון. התורה נותנת חכמה ללומדיה, השיב רבי נחמן. נפוליאון עמד על כך חיש מהר כי לפניו אדם בלתי רגיל, אחרי שיחה קצרה הוא התרשם ממנו מאוד, ולאחר שהשתכנע כי לרבי נחמן הבנה עמוקה ושיפוט בהיר בענייני העולם, ביקש ממנו עצה אם להמשיך את מסעו לאסיה בנסיון לכבוש את העולם, או לחזור לצרפת ולנסות לפתור את בעיותיה הפנימיות. אחרי שחשב שעה קלה, השיב לו רבי נחמן: אני רואה שצפוי לך עתיד גדול אולם לא בכיבוש העולם, לך היותה לצרפת ותשתמש בכישורונותיך לטובת ארצך, אולם אל תשלה את עצמך, כי לאיוה גובה שלא ידרוך כוכבך, דע כי קריירה שהחלה בדם מסתיימת בדם, התוצאה של קרבות ומלחמות היא מלחמה חדשה ולא שלום, וההיסטוריה לא נעשית בידי אדם כי אם בידי ההשגחה העליונה. נפוליאון התרשם מאוד מדעה זו שכמותה עדיין לא הושמעה באזניו, אולם תשוקתו העזה לתהילת גיבורים המושגת בשדה הקרב הכריעה את הכף, והוא החליט ללכת בדרכו, מוטב חיים קצרים אך רבי תהילה וכבוד, מאשר חיים ארוכים משעממים של שלום, אמר בתוקף. רבי נחמן החווה קידה והשיב: כל אדם חייב לבחור לו את דרכו בחיים, אולם אל נא ישכח הוד מעלתו כי אפילו לב מלכים ורוזנים הוא בידי ה'. לפני שעזב ניסה נפוליאון לשכנע את רבי נחמן שיסכים להימנות על יועציו. אולם הרב אמר לו כי גם הוא כבר בחר את דרכו בחיים, אני מחפש לעצמי לא תהילה ולא כבוד אלא לעבוד את ה' בכל לבי ובכל נפשי.

הרה"ק רבי נחמן זיע"א ונפוליאון הלכו איש איש לדרכו, נפוליאון הפך להיות האדם הגדול ביותר בעולם אולם רק לתקופה קצרה, חייו נסתיימו בבדידות מזהירה בגלות על אי בודד. רבי נחמן נפטר בגיל צעיר, אולם בחייו הקצרים הוא הגיע לפסגת האמונה וההשראה הרוחנית ונהיה מנהיגם הנערץ של אלפי יהודים בכל העולם.

פילולא דצדקיא

לחמם לב יהודי

הרה"ק ישראל רבי המגיד מקאזניץ זיע"א (יומא דהילולא י"ד תשרי) היה מטבעו אדם חלוש מאד, ולא יצא מעירו אלא לעיתים רחוקות, ומפני חולשתו היה נוסע לרבו המגיד הקדוש מעזריטש זיע"א רק אחת לכמה שנים, ואז היה מתמהמה שם כמה חדשים. ומספרים, שפעם אחת שהה במעזריטש כל חודש תשרי, ולאחר החגים כשהתחילו ימות הגשמים והשלגים, התכונן רבי ישראל לחזור לביתו, וכשבא לקחת ברכת פרידה מאת רבו המגיד הגדול, אמר לו המגיד, בימי החורף הקרים תהיה לך קשה הנסיעה, קח לך במתנה את מעיל החורף שלי ויחם לך.. תלמידי המגיד ראו בזה סימן מיוחד, כי כבודו של רבי ישראל גדול ויקר מאד עיני רבם הקדוש. ומה השתוממו, כי בצאתו מבית המגיד פגש בו אחד מהחסידים העניים, וביקש ממנו נדבה ללגימת כוס יין, קר לו מאד אמר, והוא רוצה להתחמם בלגימה זו, אבל כיון שבידי רבי ישראל לא היתה אותה שעה אף פרוטה לפרוטה, אמר לחסיד, כסף מזומן אין לי, אבל הרי בידי מעיל החורף של רבינו הקדוש, שנתן לי אותו זה עכשיו במתנה, קהו ומשכן אותו בבית המזרח, וקנה לך כוס יין שרף ויחם לך. כמה מהחסידים שהיו באותו מעמד, התרגזו על רבי ישראל ואמרו, איך אפשר לתת

בעבות את מעילו של המגיד ממעזריטש, בשביל שתיית יין שרף? אבל המגיד מקאזוניץ הרגיע את רוחם והשיב להם, בשעה שיהודי לוגם לגימת יין שרף, לא לשם שכרות אלא כדי לחמם את נפשו ולשמח את לבבו, והוא מברך על הכוס ברכת שהכל, והוא שמח בחלקו, הרי זה חשוב לפני הקב"ה יותר ממעיל חורף של רבינו הקדוש.

לבקש סליחה מהאישה

מסופר על הרה"ק רבי ברוך בער ליבוביץ היה ראש ישיבת קמניץ שבליטא זיע"א, שבביקורו פעם בארצות הברית, סר לבית תלמידו שגר שם, אותה שעה האוינה אשתו להנאתה לניגון חסידי שבקע מתקליט. מפני כבודו של ראש הישיבה מיהר התלמיד לכבות את הפטיפון, והציע לרבי ברוך בער כיסא לישב עליו. אולם הרב לא התיישב על הכיסא, אלא ביקש את תלמידו שיצא איתו למרפסת, כי ברצונו לומר לו משהו אישי. משיצאו שניהם החוצה, הטיף הראש ישיבה לתלמידו מוסר שנאמרו בנועם, מהיכן מצאת היתר לסגור את הפטיפון בלי לבקש רשות מרעייתך? והרי בכך פגעת בה. אמנם, אני מבין שעשית זאת לכבודי, אולם האם בכך מכבדים את האשה, כשסוגרים לה את כלי הנגינה, כשהיא בדיוק עומדת ומאזינה לנעימה. נא היכנס ובקש את סליחתה.

שבת קודש י"ב תשרי

הרה"ק רבי אברהם המלאך ב"ר דוב בער
(תקל"ז)

הרה"ק רבי שמואל ב"ר מנחם מענדל המוהר"ש
מליובאוויטש (תר"מ)

יום ראשון י"ג תשרי

הרה"ק רבי שלום שכנא מפראהביטש ב"ר אברהם המלאך (תקפ"ח)

יום שני י"ד תשרי

הרה"ק רבי ישראל ב"ר שבתי מקאזניץ (תקע"ה)

ה'רה"ק רבי יוסף צבי ב"ר ישראל דושינסקי

(אב"ד ירושלים – תש"ט)

יום שלישי ט"ו תשרי

יעקב אבינו

הרה"ק רבי מרדכי מנדבורנא ב"ר ישכר בער

(תרנ"ו)

יום רביעי ט"ז תשרי

הרה"ק רבי שמעון מירוסלב ב"ר ישראל (תרנ"ו)

הרה"ק רבי צבי הירש ב"ר שלמה שפירא (דרכי

(תשובה – תרע"ו)

יום שישי י"ח תשרי

הרה"ק רבי משולם איגרא ב"ר שמשון

(אב"ד פרעסבורג – תקס"ב)

הורה"ק רבי נחמן ב"ר שמחה מברסלב

(תקע"א)

זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

מצונו הלכו

whether managers should be held liable for
damages for "wrongful death" under the law.

כבוד הסוכה

(א) ראוי למעט בדברי חול כשנמצא בסוכה, ובוודאי שצריך להיזהר מלדבר לשון הרע ורכילות וכדומה בתוך הסוכה. (משנה ברורה סימן תרל"ט ס"ק ב')

(ב) אם צריך לדבר מענייני עסק וכדומה, אין לו לצאת מהסוכה, כי בישיבה בסוכה מקיים מצות ישיבה בסוכה. (שער הציון שם ס"ק ד') (ג) יש לזהר שלא להכניס לתוך הסוכה את הקדירה עם המאכלים, ולערות שם בתוך הצלחת של המסובים, אלא יערה המאכלים לתוך הצלחות מחוץ לסוכה. (שו"ע שם סעיף א' ומ"ב ס"ק ד')

(ד) לאחר האכילה יוציא מהסוכה הצלחות שאכלו בהם ולא ישאירם בסוכה. (ש"ע שם)
(ה) אסור לעשות שום תשיש בזוי בסוכה, כגון שטיפת צלחות. (ש"ע שם ובש"ע הרב שם סעיף ב')

לע"נ

מרת פייגא מלכה שיינברגר ע"ה

ב"ר יהודה לייב זצ"ל

נלב"ע י"ד תשרי תנצב"ה

קרית קרעטשניף לחובות

sipurelhadikim@gmail.com : 052-7144471 / 99

בחסות דפוס פוסטר

דפוס אישי מקצועי

08-8422112 ההגנה 54 רחובות

P6422112@gmail.com

הסוכה והשמעתה

למצוות הישיבה בסוכה הכינו וזימנו את עצמם מאורי ישראל, גאוניה וקדושיה בכל הדורות, בהכנה רבתית למען יוכלו לקבל את קדושתה ושגב השפעותיה.

צדיקי ישראל, מרוב אהבתם את הסוכה הקדושה, כמעט ולא יצאו מתוכה במשך כל ימות החג.

רבי אליהו דוד רבינוביץ תאומים זצ"ל, בעל ה"אדרת", אמר, שמי שמתפלל בחג הסוכות בסוכתו ביחידות אין לו עליו תרעומת, כי לפעמים יש ועל ידי שאדם כל כך מתגעגע לסוכה, אינו רוצה לצאת ממנה, ומעדיף להתפלל בסוכתו ביחידות מלצאת לבית המדרש להתפלל במניין. אך הוסיף וסייג את דבריו "ואבקש שלא ידפיסו דבר זה בספרי, כדי שהעצלן מלכת לבית המדרש לא יתלה את עצמו באילן גדול..."

עובדה מעניינת אירע אצל הרה"ק **מפשיסחא** זצ"ל בצעירותו, כשהיה עוד סמוך על שולחן חותנו הנגיד רבי משה אוהר ווערגיר ז"ל. והנה בא עת חג הסוכות, בהיכנס הרה"ק אל הסוכה, התחיל מנשק מחיצות הסוכה והרצפה, וערך כמה וכמה ריקודין ומחולות בסוכה בלהבת אש מגודל ההתלהבות במצוות סוכה.

סיפר הגאון **רבי שמחה רבינוביץ שליט"א** בעל 'פסקי תשובות': באחת השנים נולד ילד במשפחתנו ביום הקדוש. ברית המילה התקיימה כעבור שמונה ימים באחד מימי חול המועד של חג הסוכות. מעמד הברית עצמו לא נערך בסוכה אלא בבית המדרש, זאת בהתאם לדברי ההלכה שיש להיזהר לא לערוך ברית בסוכה מחשש שינשרו קיסמים ועלים מהסכך על הנימול ויסכנו אותו. במהלך סעודת הברית שהתקיימה לאחר מכן בסוכה, נטל זקני הרבי הקדוש ה'חלקת יהושע' מביאלא זצ"ל את הרך הנימול לידי, אחז אותו בחיבה, ולעיני כל הנוכחים ההמונים פנה אליו כאל אדם מבין דבר: "רואה אתה, ינוקא? זהו הסכך, זוהי הסוכה, ואלו הם קישוטי נוי הסוכה". אחר כך הראה לו גם את ארבעת המינים שמונחים היו על השולחן.

כל המסובים השתוממו לנוכח המחזה, עד שהאדמו"ר זצ"ל הרהיב עוז ושאל את זקני: "אבא, הלא תינוק רך הוא, הרי אינו מבין את כל הדברים הללו"?

"נכון, הוא אמנם אינו מבין, השיב לו זקני כשפניו מוארות באור עליון, אבל הנשמה שלו קולטת ומבינה. פונה אני אל נשמתו, למען יחקקו הדברים על לבו כבר עתה".

דבר העורך

סוכות הוא חג של אחדות ישראל, כולנו יחד תחת הסוכה, וכולם שמחים יחד בבית המקדש שיבנה במהרה בימינו. גם ארבעת המינים מצטרפים לחגיגת האחדות שנאמר: "ולקחתם לכם ביום הראשון פרי עץ הדר כפת תמרין וענף עץ עבת וערבי נחל". כולנו מכירים את הדימוי של ארבעת המינים לארבעה 'סוגים' של יהודים, מהיהודי הפשוט (הערבה) ועד לצדיק המצטיין בטעם ריח (האתרוג) - וכולם יחד באגודה אחת.

אבל אחדות אמיתית מתבטאת לא רק בצירוף הפרטים יחד, אלא גם בכל פרט בפני עצמו, כל אחד משקף בדרכו שלו את תכונת האחדות. כך נוכל למצוא בכל אחד מארבעת המינים את האחדות המיוחדת שהוא מספר עליה.

וכל אחד מארבעת המינים מרמז על אברי האדם ועל שבעת הרועים באופן הבא: האתרוג מרמז על הלב, שלא יבוא לידי גאווה - וכנגד דוד המלך. הדס - מסמל את עיני האדם - כנגד שלושת האבות. ערבה - מרמזת על השפתיים - כנגד משה ואהרן. לולב מרמז על עמוד השדרה של האדם - כנגד יוסף הצדיק.

במדרש כתוב שלאחר ימי הדין, ראש השנה ויום הכיפורים, אנו יוצאים זכאים בדין ומניפים את הלולב כלפי מעלה, כמו חרב, לסימן נצחון, "דיין נצח". הדימוי הזה מזכיר את הפסוק בפרשת וזאת הברכה (שנקרא בשמחת תורה) "אשר יישראל מי כמוך עם נושע בה' מן עיניך ואשר חרב גאותנו, וכן 'חג הסוכות' הוא ראשי תבות חרב גאווה. והנה הגימטריה של 'חרב גאות' = תמר, שממנו בא הלולב.

כאמור כל אחד מארבעת המינים מרמז על אחדות, ונתמקד בהדס. ההדס מבטא את האחדות הנובעת משורש משותף, והערבה מבטאת את האחדות של החיים המשותפים בערבוביה. איזו אחדות מבטא הלולב? עלי הלולב מחוברים וצמודים, פונים לכיוון אחד, וגם עת התמר מתייחד בכך שיש לו גזע אחד - לולב, יש לו לב אחד - כמו חץ דרוך ומכוון למטרה. זו אחדות ישראל הנובעת מכך שבאיזה-שהוא מקום כולנו מרגישים שותפים לסוד גדול שהוא טעם הקיום שלנו: השייכות המיוחדת לקב"ה, שמצדיקה את המושג 'גאווה יהודית' - 'חרב גאות'. זהו גם חוט השדרה האמיתי של היהודי - והרי הלולב נמשל לחוט השדרה באברי הגוף כפי שהזכרנו.

וביאר רבי שמואל רוזובסקי, כי הנה אמרו חז"ל, שמצות ארבעת המינים הנאגדים יחד מסמלת את אחדות ישראל.

זאת ועוד, יסוד "האחדות" קיים במיוחד בחג הסוכות, אשר בו יוצאים ישראל מדירת הקבע שלהם ובכך מבטלים את ערך הגשמיות וקובעים בלבם את ארעיות העולם הזה. וכאשר מתבטלים הרצונות הגשמיים, ממילא מתאחדים הלבבות, וכפי שביאר רבינו יונה על הפסוק (משלי יח, א): "לתאנה יבקש נפרד", מי שמבקש ללכת אחר תאוותו ורצונו, נפרד מכל חבר ועמית, כי ירחקו ממנו אוהב ורע, כי תאוות בני אדם ומידותם חלוקות. והנה, בלא 'אחדות ישראל' לא יתכן שתשרור השמחה. ועל כן, זכה חג הסוכות שיש בו 'שמחה יתירה', על שום ה'אחדות' המסמלת את יסודו ומהותו של החג.

ונשא תפילה לבורא העולם: "פרוש עלינו סוכת שלום ורחמים".

מערכת 'בריה יקצרו' פאחלים לכל בית ישראל

שבת שלום וחנו שמח

"פרי עץ הדר" (ויקרא כ"ג מ) - שלמות האתרוג

מדוע אנו מקפידים כל כך באתרוג שיהיה מהודר יותר מבשאר מינים?

לפי שבכל הארבעה דברים המרומזים בראשי תיבות אתרוג: א'מונה, ת'שובה, ר'פואה, ג'אולה, חייב להיות שלימות, וכמו שאנו מבקשים ואומרים אני מאמין באמונה שלימה, החזירנו בתשובה שלימה, והעלה רפואה שלימה לכל מכותינו, וגאלינו גאולה שלימה מהרה למען שמך.

כי בכל הדברים האלה יש גם מציאות של חצאין, אבל אנו מבקשים שיהיה הכל שלימות הגמורה. [בלבת אש']

הַאֲזִינוּ - תוֹכֵן עֲנִינֵי הַפֶּרֶשָׁה

א. שירת האזינו:

- א. הקדמה, בשבח התורה, ובהשגחת ה' על עם ישראל.
- ב. הזכרת חסדי ה' עם העם הנבחר מתחילה, ובמדבר.
- ג. נבואה על כיבוש הארץ הטובה.
- ד. אם עם ישראל ישכחו את ה', חלילה, יבוא העונש של "אֶסְתִּירָה פָּנַי" - גלות ואכזריות העמים כלפי עם ישראל.
- ה. וכשיתבוננו, יראו בתוך הגלות את ההשגחה.
- ו. ולבסוף - באחרית הימים יראו הכל את מציאות הבורא היחיד, שגומל לאיש כפָּעֻלוֹ.
- ב. משה מצוה את בני ישראל על שינון התורה - והשכר על כך.
- ג. הקב"ה אומר למשה "עֲלֶה אֶל הָר הָעֶבְרִים", תראה את ארץ ישראל, ושם אתה נאסף אל עמִיךָ (לב, מח-נג).

"יִשְׁתּוּ יַיִן נְסִיכָם וְקוֹמוּ וְיַעֲזְרֻכֶם..." (ל"ב, ל"ח)

- תפיסת גנב על ידי עשיית יין נסך - סיפור

ה'בן איש חי' זצוק"ל סיפר מעשה נפלא (הובא בספר 'נפלאים מעשיך', אות ע"ג): מעשה בסוחר יין שהיה לו משרת יהודי. פעם אחת, ביום ערב שבת, היה למשרת זה חמשים שקל כסף בכיסו, וכאשר ראה שעוד מעט ועת כניסת השבת מגיעה, הלך וטמן את צרור הכסף באוצר היין בין החביות. למוצאי שבת הלך המשרת לקחת מה שהטמין, וכשלא מצא את הצרור, נבהל מאוד וזעק זעקה גדולה ומרה, כי נאבד עמלו שקבץ מכמה שנים. המשרת חשד בדבר זה את אדוניו, מוכר היין, שהוא גנבם. הלך המשרת לרב העיר והניח לפניו טענותיו והחשד שיש לו על מוכר היין, וקרא הרב למוכר היין ושאל אותו אודות הכסף, והשיב שאינו יודע מאומה. אמר הרב בפקחותו: 'גם אנוכי אמרתי שזה רחוק מן השכל שיהודי יהיה גונב מעות בשבת, שהרי מוקצה הן, על כן אני מחליט הדבר לומר כי בוודאי נכרי אחד נכנס לאוצר היין וגנב המעות, על כן כל היין הנמצא שם - 'נסך' הוא, וצריך לשפכו. ומוכרח אני עתה לשלוח השמש לבית הכנסת להכריז על היין שלך שהוא יין נסך'. כאשר שמע בעל הבית את הדברים, נבהל מאוד, כי ראה שכלתה אליו הרעה, ויהיה לו מזה הפסד רב ועצום, והודה לרב שהוא גנב את הכסף, ונשבע על כך. אבל הרב אמר לו: אין אני מאמין לדבריך! עד שקם במרוצה והלך לביתו והביא את צרור הכסף בשלימותו, והשיבו לבעליו...

"כִּי שֵׁם ה' אֶקְרָא הָבו גִּדְל לְאַלְקִינוּ" (ל"ב, ג)

המברך ברכות בקול נעים ושכרו - סיפור

ב'אור זרוע' (ח"ב הלכות שבת, סימן מ"ב) מובא מעשה נורא: 'ואני הכרתי יהודי אחד מוורמ"ש, וקראו לו ר' בונים, והיה זקן וקובר מתים (קברן במקצוע), ופעם אחת השכים לבית הכנסת, וראה אדם יושב לפני בית הכנסת ובראשו כתר של עשבים, ונפחד כסבור שהוא שד, וקראו ואמר לו: 'וכי אינך פלוני שמת עתה וקברתיך?' ואמר לו: 'הן'. אמר לו: 'איך אתה באותו עולם?' אמר לו: 'היטב עד מאוד'. ואמר לו: 'מה זכיות יש לך, והלא אתה היית אדם רגיל מהשורה', ואמר לו: 'רק באותו זכות שהייתי אומר ברכות בקול נעים בבית הכנסת הביאוני בגן עדן ומכבדין אותי, וזה לך הסימן שאני הוא המדבר אליך, כי תראה בית יד חלוקי שקרוע, שקרעת לי כשהלבשתי התכריכין'. ושאל לו: 'מה זה שבראשך?' וענהו: 'הם עשבים שבגן עדן ששמתי בראשי, כדי לבטל ריח רע מעלי של זה העולם'. וסיים ה'אור זרוע': 'כתבתי אלו המעשים, כדי שיראה ירא שמים וישים אל לבו ויאמר שבחותיו של הקב"ה בקול נעים ובכוונה, ויזכה לגן עדן'.

"כִּי לֹא דָבָר רַק הוּא מִפֶּם כִּי הוּא חַיִּיכֶם וּבִדְבָר הַזֶּה תֵּאָרִיכוּ יָמִים עַל הָאָדָמָה" (ל"ב, מ"ז) - יש

קונה עולמו בשעה אחת - סיפור

בספר 'שש באמרתך' מובא סיפור כיצד ממעשה אחד שנראה "בזוי" האדם קיבל את חייו במתנה: במלחמה בין רוסיה לגרמניה, נלחמו הגרמנים בעזרת כלי נשק מפותחים, ואילו הצבא הרוסי היה פרימיטיבי יותר וכלי הנשק שברשותו היו מצומצמים ודלים. כיצד נלחמו הרוסים בגרמנים? הם מצאו שיטה 'מקורית', 'גאונית' בפשטותה: הם גייסו מאות אלפי נערים בני ארבע עשרה, ואימנו אותם במילוי ובהשלכת בקבוקי תבערה. כמו כן ערכו להם אימוני כושר וזריזות. לאחר מכן הגיע השלב המעשי: הנערים צוידו בבקבוקי תבערה ופוזרו אותם באזורי הקרבות, והורו להם שכאשר יעבור טנק גרמני - ירוצו מאה נערים משני צדי הטנק, וישליכו עליו את הבקבוקים שבידיהם.

מפקדיהם הזהירו אותם: "הטנקים מהירים ונדרשת זריזות רבה כדי להספיק להשליך עליהם את הבקבוקים. לכן הזהירו! חיילים רוסים ישגיחו על פעילותכם מרחוק, ונער שיתעצל - יספוג צרור יריות שיקפד את חייו".

לגרמנים היו מכוונות ירייה משוכללות. כשחיילים גרמניים ראו ממרחק את הנערים הרוסים עם בקבוקי התבערה בידיהם, הם היו יורים עליהם ומחסלים אותם באלפיהם.

אך לא כל הנערים חוסלו, חלקם הספיקו להשליך את הבקבוקים על כמה טנקים גרמנים ולהעלותם באש, לשביעות רצונם של המפקדים הרוסים.

אחד ממאות אלפי הנערים הרוסים המגויסים היה נער יהודי בן 14. הוא השתתף במחנה אמונים צבאי בעיר פטרבורג.

בעיר זו היה דפוס יהודי בו הדפיסו כרכי ש"ס. הרוסים הרשעים ביזו את דפי הגמרא שיצאו מהדפוס והיו משליכים אותם על הארץ. היו גם כאלה שהיו משתמשים בדפי הגמרא לעטיפת כריכים או לשימושי חולין אחרים.

כשראה הילד היהודי את דפי הגמרא מחוללים ומושלכים לארץ בביזיון, עצר בדרכו: כעת יש לו משהו דחוף יותר מאשר להתקדם עם שאר הנערים! הוא רכן על הארץ והחל לאסוף את דפי הגמרא ולאחר מכן ריכוז אותם בתוך שק גדול.

היתה זו עבודת נמלים, אך הוא לא התעצל, הוא מילא את השק עד תומו, ואז חפר בור באדמה, הטמין בו את השק ואז החל מחדש לאסוף עוד שק ועוד שק, עד שגנז את כל הדפים שהיו פזורים שם בביזיון.

הנערים האחרים הביטו בו בתימהון: מה קרה לילד זה, שמתנהג כמשוגע? גם המפקד הביט בו כעל משוגע.

חשב המפקד בלבו: איך אפשר לשלוח את הנער הזה לבצע משימות צבאיות, הרי הוא לא כשיר מבחינה נפשית.

במקום להשליך בקבוק תבערה על הטנק, הוא עלול להשליכו על חבריו... המפקד החליט להוציא מפעילות מבצעית, והטיל עליו תפקיד בזוי: להיות אחראי על ניקיון המחנה ואיסוף האשפה. רוב רבם של הילדים שנשלחו לאזורי הקרבות לא חזרו משם חיים. חיילים גרמנים ירו בהם במהלך ניסיונותיהם להשליך בקבוקי תבערה, אך הילד ה'משוגע' ניצל ממיתה כמעט ודאית. אך בכך לא די; בזכות התפקיד ה'בזוי' שקיבל כאחראי על הניקיון ואיסוף האשפה, הוא זכה גם להציל מביזיון עוד אלפי דפי גמרא וקבר אותם באדמה בדרך כבוד.

מה הציל אותו? אותו רגע בו החליט לעצור מלכת ולהתחיל לאסוף את דפי הגמרא שהתגוללו על הארץ בביזיון. ברגע אחד של התגברות ומאמץ - קנה את עולמו!

נוסעלות הסוכה

- * ה'כף החיים' (תרכ"ה, ח) מביא מהזהר (תיקון ע): מי שעושה לעצמו סוכה, הקב"ה מסכך עליו בעולם הבא, ומגן עליו מכל מלאכי חבלה כשיוצא מהעולם הזה והולך לאותו עולם.
- * כתב רבי חיים פלאג' בחשיבות נתינת צדקה לצרכי החג והכנסת עניים לסוכה, שהם חלק מ-ז' אושפיזין קדישין.
- * דייקו האחרונים מדברי הזהר, שצריך אדם להזמין בפיו האושפיזין, ואם לא יזמין בפיו - אינם באים לסוכתו, אפילו שהוא צדיק. והחיד"א (מורה באצבע ס"ט אות רפ"ט) הוסיף: צריך להכין כיסא עם מעיל מפואר על גבו לזכר ז' אושפיזין עילאין קדישין, כעין שעושין במילה כיסא לאליהו הנביא, שכתוב בזוהר (פרשת לך לך דף צ"ג). שאם לא מתקנין לו כיסא (ביום המילה) - לא בא. וכמו כן ב'מועד לכל חי' (ס"כ אות ט): צריך להניח ידיו על הכיסא, ולומר 'זה הכסא של שבעה אושפיזין עילאין והלילה יהיה אושפיזא של...'
- * וב'כף החיים' (אות ו) מובא בשם הש"ך (פרשת אמור) שלא יכניס לסוכה גוי, שהסוכה נקראת 'צילא דמהימנותא' (בצל האמונה), ולעכו"ם אין מהימנותא (אין אמונה), והקדושה בורחת, וז' הצדיקים מקללים קללות נמרצות (ויש להזהר בכך כשיש 'עובדים זרים' לעשות שאלת רב).
- * וב'מטה אפרים' (סי' תרכ"ה אלף למטה סק"ה) כתב: טוב לדרוש בכל יום מעניין האושפיזין של אותו היום, ביום א' בעניין אברהם, וכן בשאר ימי החג.
- * המקיים מצוות סוכה כתיקונה, מובטח לו שלא תבוא מריבה לביתו כל השנה ('כף החיים' אות תרכ"ו).
- * כתב הגר"א: מצות סוכה היא מגן ביום רעה, שנאמר: "כִּי יִצְפְּנִי בְּסֻכָּה בְּיוֹם רָעָה יִסְתַּרְנִי בְּסֻכֹּת אֱהָלִי" (תהלים כ"ז).
- * כתב ה'מטה אפרים' (תרכ"ו): מהסוכה נמשכת לאדם רפואה לכל רמ"ח איבריו.
- * כתב ה'שפת אמת' (סוכה תרל"ד): מצות הסוכה נותנת תוספת הארת קדושה לדירתו של האדם לכל השנה.
- * כתב הגר"א (ליקוטי תהלים כ"ז, ט): חג הסוכות (בו נידונין על המים) הוא זמן השפעות גשמיות ופרנסה לכל השנה.
- * כתב ה'מכתב מאליהו' (ח"ד): שבעת ימי חג הסוכות משפיעים לטובה על כל השנה הבאה עלינו לטובה.
- * כתב ה'שפת אמת' (סוכות תר"מ ד"ה בענין לולב): 'למען ידעו דורותיכם' - בחג הסוכות מחלקים דעת לכל נפשות בני ישראל, איש כפי מדרגתו. וכוונת המשנה (ר"ה ט"ז) 'ובחג נדונין על המים' - על התורה, שנאמר 'כל צמא לכו למים'.
- * כתב רבי חיים פלאג' (ב'מועד לכל חי'): מצות סוכה מגנה לחיות הנפש, וסגולה לחיים ארוכים.
- * מובא בפסיקתא דרבי כהנא: כל המקיים מצות סוכה בעולם הזה, הקב"ה מיסך עליו מהמזיקין שלא יזיקו אותו, ומיסך עליו מהמזיקין לעתיד לבוא (ראה בזוהר דף קל"ב). ובפסיקתא מובא: אני נותן לו חלק לעתיד לבוא, שלא יהא העוף יכול להסתכל בו, והקב"ה מושיבו בסוכתו של לִיְיָתָן.
- * ובזוהר (פרשת תצוה) כתב: סגולה היא להגן על האדם בעת צרתו. ובפיוט ליום ב' של סוכות איתא, כי המקיים מצות סוכה יחשב לו כשומר כל התורה.
- * וב'פיה ללב' כתב: ע"י מצות סוכה זוכה לישוב בארץ ישראל. וב'שם משמאל' (פרשת אמור) כתב: ע"י מצות סוכה זוכה לבנים. וה'מעם לועז' הוסיף, שגורם לשכינה שתשרה בארץ, ובכח המצווה שעושה יש בכח הצדיק לבטל הגזירה, ואין מבשרים לו משמים אלא בשורות טובות, ויארץ ימים, ומגנה עליו להצילו מכל רע. וה'שפת אמת' כתב: ע"י מצות סוכה זוכה להבין את התורה. וב'תפארת שלמה' כתב: בכח מצות הסוכה להמשיך שפע פרנסה. וב'עטרת ישועה' כתב: ע"י מצות הסוכה מבטל צער גידול בנים.

- * מצות סוכה מצוה גדולה וחשובה עד מאוד, ועל כן ראוי שלא לדבר בסוכה כי אם דברי תורה וקדושה. ויזהר שלא לדבר דברים אסורים כדברים בטלים, לשון הרע ורכילות, ויזהר שלא לנעוץ בה, שזה בזיון לסוכה ולקדושתה, וישוב בה בדרך ארץ, כפי שיושב בפלטין המלך ("אלף המגן" סי' תרכ"ו כ"ג). עוד כתב (שם בסק"א) שביאת אליהו תהיה בסוכות.
- * בברכת 'שהחיינו' בליל יום טוב: יש לכוון על החג עצמו, על בניית הסוכה ועל הישיבה בסוכה.
- * האכילה בסוכה: בלילה הראשון מצווה לאכול פת בשיעור של יותר מ'כביצה' ובדיעבד 'כזית', ויאכל ה'כזית' תוך כדי אכילת פרס (לכתחילה 2 דקות, ולכל הפחות 4 דקות).
- * כוונה בקיום מצות סוכה - צריך לכוון בעת שמקיים מצות סוכה (ויזכיר לבני ביתו) 'שציונו ה' לשבת בסוכה זכר ליציאת מצרים ולענני כבוד שהקיף את העם בהליכתם במדבר, להגן עלינו מהשרב ומהשמש'. ובדיעבד אם לא כיוון - יצא. ויכוון זאת כל ז' ימי חג הסוכות כשאוכל, ישן או יושב בסוכה. וכן יש לכוון לשם מצות סוכה, שכוונה זו מעכבת.

הפטורים ממצוות סוכה

חולה, מצטער, עוסק במצוה והולכי דרכים: חולה ועוסק במצווה - חולה, אף שאין בו סכנה, רק חושש בראשו או בעיניו וקשה לו לשבת בסוכה - פטור מסוכה, ואף משמשיו פטורים מסוכה, לפי שעוסקים במצווה, והעוסק במצווה פטור מהמצווה. וכן הנמצא ליד אשתו העומדת ללדת או לאחר לידה וזקוקה לעזרתו - פטור מסוכה. ואם עזב את אשתו והלך לאכול בסוכה, ייתכן שאסור לו לברך 'לישב בסוכה', שפטור מסוכה (שער הציון תע"ה סקל"ט).

דיני מצטער בסוכה

כל מצוות התורה חייב אדם לקיימן גם אם יש לו צער מכך, אך מצוות סוכה שונה, ומי שמצטער בהיותו בסוכה - פטור. ו'צער' נחשב מי שאינו יכול לישון מחמת רעש, ריח, זבובים, יתושים, או שרב, ובסוכה חם יותר מאשר בבית, וכן אם דולק אור בסוכה ואין יכול לכבותו בשבת וי"ט, ואינו נרדם - נחשב 'מצטער'. גם מצטער מהקור פטור מסוכה, והיושב בסוכה בעת הקור, יזהר ללבוש בגדים חמים כדי שלא יהא 'מצטער' ויהא חשש ברכה לבטלה.

"וְשִׁמְחָהּ בַּחֲגֹךָ..." (דברים ט"ד, י"ד) - המצווה

הקשה ביותר

אמר הגאון מוילנא: המצווה הקשה ביותר היא מצות שמחת החג, שמוטל על האדם להיות שמח וטוב לב כל ימי החג, לרבות ימים ולילות ללא הפסק אף לרגע, ולא עוד אלא שאסור שיעלה בדעתו שום רגע מחשבה והרהור של דאגה בכל עניין שבעולם, ולא יתערב שום צער ויגון בשמחת החג. וחובה זו היא 8 ימים רצופים 192 שעות, 11,520 דקות, אכן מצווה קשה מאוד! [אוצרות התורה' - סוכות]

נוי הסוכה של מרן הרב שך

על הפסוק "זֶה אֱלִי וְאֵנִי" (שמות טו, ב), אומרת הגמרא (שבת קל"ג:) "התנאה לפניו במצוות, עשה לפניו סוכה נאה ולולב נאה ושופר נאה, ציצית נאה, ספר תורה נאה וכתוב בו לשמו בדיו נאה, בקולמוס נאה, בלבלר אומן וכורכו בשיראין נאי".

פרק בניית הסוכה וקישוטה קובע לו מקום מיוחד בקורות ימיו של ראש הישיבה הגאון הרב **אלעזר מנחם מן שך זצ"ל**. רבות נכתב ונאמר על אותם אלו שעסקו במלאכת הכנת הסוכה, ואשר נושעו מברכתו של מרן זצ"ל, אשר הייתה ביטוי להכרת טובתו העמוקה לכל מי שהשתתף בהכנתה.

יחיד ומיוחד היה מרן בהקפדתו שלא ליהנות משרותיהם של האחרים, והרי היה מטריח עצמו למרות גילו המופלג לחפש משך זמן ארוך את הרמב"ם או את הרשב"א על מסכת סוכה ובלבד שלא לבקש זאת מקטן שבקטני תלמידים. יצאה מכלל זה מלאכת בניית הסוכה, ולו מהסיבה הפשוטה שעניין זה היה למעלה מכוחותיו הדלים, אך גם אז ביקש לשלם בהכרת טובתו ובתודתו הכנה. והתשלום - ישועותיהם של אלה אשר נושעו על ידו - היה ביד נדיבה ורחבה. הפונים נושעו, מי במוקדם ומי במאוחר.

אחד מתלמידיו הקרובים אשר עקב אחרי העניין מספר כך: רובם ככולם התאסרו באותה שנה. יחידים חזרו אל מרן ראש הישיבה שוב בערב חג הסוכות של השנה הבאה. ומדובר במאות בני ובנות ישראל בכל שנה. וכך הפך 'התשלום' למטרה לכשעצמה. מלאכת ההכנה אשר הייתה מלכתחילה נושא בקשתו של מרן, הפכה למשהו המבוקש ע"י כל מי שביקש להיוושע למציאת זיווג הגון או לבקשת זרע של קיימא. הם ביקשו לעזור כדי להיוושע, לתת כדי להתברך מפי מרן, עד שהכל ידעו: מי שהגיע לפרקו ולא מצא את זיווגו, נפנה לעזור בסוכתו של מרן. למסורת בניית הסוכה בביתו של מרן שורשים עוד בתקופת מגוריו בירושלים. הייתה זו לפי הנראה יוזמתה של רעייתו הרבנית ע"ה, אשר דאגה כי בחורים משיבת חברון יעזרו בבניית הסוכה. "ואיך אחזיר להם טובה"? שאל מרן את רעייתו הרבנית ע"ה לאחר שהסוכה עמדה על תלה ומבט של שבעות רצון והכרת טובה על פניו. הרבנית השיבה כי בין הבונים מצויים כמה בחורים בוגרים שהגיעו לפרקם ואשר טרם מצאו את מנוחתם. "תוכל לתת להם ברכה", הציעה הרבנית. הרעיון נשא חן בעיני מרן. אפשר שהוא עצמו לא הכיר בכוחו, לא ידע עד כמה מתחשבים לעילא ולעילא בברכותיו, אך עובדה היא שהמתברכים באו עוד באותה שנה בברית אירוסין. משך כל ימיו זקף את התגשמות ברכתיו לזכותה של הרבנית ע"ה. את הסוכה בנו מיד במוצאי יום הכיפורים. לא חיכו למועד מאוחר יותר. כך היה רצונו של מרן. עוד בליל מוצאי הצום נגמרה מלאכת בניית הסוכה, וכבר למחרת היו העוסקים הקבועים בעלי החזקה עוסקים בתלייתם של הקישוטים. כבר אז, למחרת בבוקר, היה מבקש מרן כי המפה תהיה על השולחן. כך ביום "א" בתשרי מפת השולחן כבר הייתה פרושה על השולחן, גם המפית המכסה את החלות ציפתה לרגע שבו יוכנסו החלות תחתיה, כמו ערב יום טוב.

כשהסוכה היתה מוכנה, בא מרן לראות ולהתרשם. הייתה זו עת רצון נדירה. שמחה יתירה שרויה על פניו וכולו אושר, הוא היה סוקר את דפנות. הקפיד כי הסיכוך יהיה עבה מאוד. כל קישוט רחב לא נתלה מתחת לסכך, רחוק או קרוב, קטן או גדול. נוי הסוכה מצא את מקומו רק על הדפנות. או אז היה מרן חוזר לחדרו מלא שמחה, והיה נותן את ברכתו לבחורים שעסקו בבניה ואשר עתה עמדו בחדרו. היה זה מעמד נדיר, רגעי חסד חריגים בגילוייהם. בדרך כלל אף שתי 'לחיים' עם הבונים הצעירים. סגנון הברכות כמו גם ההתייחסות לכל אחד לא היה קבוע, והיו שברכם בברכות שלא ביקשו ולא ידעו הם עצמם על הזדקקותם לישועה זו.

לפעמים לא עמדו לו כוחותיו והוא ביקש לדחות את הברכות לזמן מאוחר. אם הבונים לא יכלו לחזור למועד אחר, היו מעתיקים על פיסת נייר את שמותיהם ובקשותיהם, את הנייר היו מפקידים בידי אחד מבני הבית אשר היה מגיש אותו למרן במועד אחר. או-אז היה מרן נוטל בידו את רשימת השמות ואומר בכוונה מספר פרקי תהלים. כמה פעמים נראה מרן במוצאי יום טוב ראשון כשהוא אומר תהלים.

בעת כניסת החג לאחר שהדליק מרן את נרות יום טוב או לאחר הקידוש, ישב להתפלל לישועתם של כל השמות הרשומים בדף שלפניו. לצד הקישוטים נתלו תמונותיהם של גדולי ישראל.

מרן עצמו נהנה מאוד והיה שרוי במצב רוח מרומם. לפעמים התכונן לכך עוד מבעוד יום. פעם אמר לנכדו במוצאי יום הכיפורים: מחר יבואו האחים למשפחת פלוני כדי לבנות סוכה, אבקש ממך שתכין בירה כדי שנוכל לשתות 'לחיים'.

הקפדה היתה לו למרן, כי כל הקישוטים ונוי הסוכה שהובאו אליו ייתלו בסוכה. לא היה הדבר קל, אך מרן מצא זמן להשקיע את מחשבתו כדי להשביע את רצון כולם. מאידך הוא עצמו ייחס חשיבות למקום תליית הקישוטים, כאשר בעיות 'קשות' במיוחד נתלו בהתאם להנחיותיו למעלה מראשותיו או מעל לשולחנו ממש.

מספר אחד מתלמידיו: היה זה לפני מספר שנים, אב אחד שבביתו היו שתי בנות בוגרות הגיע אל מרן ראש הישיבה ובידו שני קישוטים. היו אלה עבודותיהן של שתי האחיות. מרן נטל בידו את הקישוטים והחל מחפש מקום מתאים בסוכתו הגדולה. בתקופות חייו האחרונות היו לו שתי סוכות, באחת אכל את סעודותיו, שם גם קיבל את המבקרים הרבים שעלו לרגל לקבל פני רב רבנן, הסוכה השנייה, קטנה יותר, נועדה לשינה. יחד עמי החל תר אחרי מקום מתאים. "כאן צפוף מידי, וכאן זה עלול להישרף", הסביר בנחת תוך שהוא ממשיך אובד עצות למצוא את המקום המתאים, והכל כדי שלא לפגוע חלילה במי שטרח למענו, אך מקום לא נמצא. יצאנו מהסוכה ופנינו אל הסוכה השנייה, הסוכה שבה היתה מיטתו של מרן. לאחר חיפושם ולבטים אורו פני מרן. "הר", קרא בשמחה, "אני חושב שכאן זה מתאים, למעלה מראשותיי". התמונות נתלו ליד המיטה ודעתו של מרן ראש הישיבה נחה.

ברכת התורה

"לְאָדָם מַעֲרָךְ לֵב וּמָה' מַעֲנָה לְשׁוֹן" [משלי טז, א]

לעילוי נשמת

מ"ר אבי: יעקב בן רחל וצדוק: מרת אימי: שרה-סרח בת שמחה ויוסף הרב מאיר נסים בן כמסאנה: מרן הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף: דינה בת שרה: הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל נפתלי בן רחל: אברהם בן שמעה: גורג'יה בן שמחה: יעקב ישראל בן גלית רבי מאיר בן אשר: יוסף חיים בן לאה: ייחודה בן טובה: בן ציון קליין שלמה בן זוהרה: יעקב בן סאלם: חיים בן דוד ורחל אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן חאור אברהם: רפאל בן תמו אפרים בן ציון ורבקה: עופר בן יחיא: דוד (חג'ה) בן שמחה משה אהרן בן מאיר יצחק: מאיר בן שמחה: שמעון בן רחל בן זינו שמחה בת סרח: יפה נדרה בת נעמה: רחל בת שמשון: דליה בת חיים הגר בת אהרן ווהרטה: כותן בת חביבה: אהובה (דייזי) בת טובה רחל בת חנה: חנינה בת כמסיה: ורד בת אידה: חנה בת אביבה וראובן שושנה נוואל בת שדרה.

להצלחת: אליעד: יעקב, הדס-הודיה, תמר, יעל, מיכל שרה בני פאולה: בנימין בן צילה גילי בלומנר (יוצר תמונות Ai). אלעזר בן שמחה

זיווג הגון: ג'מי שמואל בן אסתר: אליעד: יעקב בן פאולה: יצחק בן חיה: אליהו בן אילנה רחלי בת זוהרה: עדינה בת שמחה: בתיה בת אסתר: זוהרה בת אטו נעמה בת אסתר: תמר בת פאולה: אריק בן חיה: שלי בת חיה

לחמדות:

אהרן בן חיה: משה בן חיה מנחם בן עליזה: שמעון בן רחל: אברהם בן אנט עדיד בן גר: גולן בן דינה: אסתר בת שושנה אורטל בת גלית: ויקטוריה בת שרה: זולית בת חנה פאולה בת דינה: גלית בת חות: מרים קרן בת רבקה אליה לאה בת ציפורה רחל בת נוארה: חות בת לינה: מורית בת רחל לימור הודיה, ושרונה בנות תורן יפה: תהילה בת סיון

לזרע של קיימא:

ייחודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים נפתלי שלמה בן לאה: לאור בן דינה שושנה רייזל בת מינה: שירה בת שושנה שמחה צביה בת רחל: יובל בן שלומית רחל בת חיה: לאה רחל בת איריס ויקטוריה תקוה בת רינה: דניאלה בת עופרה מאיר יעקב בן רחל: הילה בת ישראל אשור בת אורנה: מירי בת סוזן

להזמנות, להקדשות ולתרומות במייל:

Ronbarina@gmail.com

מצוה לתרום מכספי מעשר לזיכוי הרבים

היה זה לפני עשרות שנים, היכל כולל "חזון איש" של אז גדוש וצפוף מפה לפה, מאות מתפללים עומדים דחוקים בעת שהיום הקדוש והנורא פורש כנפיו, בית המדרש עטוף במרבד טליתות ובו דמויות הוד, גדולי תורה ובחירי תלמידי ה"חזון איש".

"כל נדרי" נסתיים זה עתה, הדיה הרועמים של שאגת האמן האדירה וברכת שהחיינו עודם מהדהדים בחלל ובפתע בתוך הדומיה נשמע קול צלול קורע את הדממה "יודל, מה עם ה...".

הקול קולו של הגאון המופלא רבי יחזקאל ברטלר, בפנותו אל רעהו הגאון רבי יהודה בויאר, כשהוא מבקש להמשיך את משאם ומתנם בלימוד לפני תפילת כל נדרי.

כזאת היתה שקיעותו בלימוד, פורצת גבולות זמן ומקום כל היום היא שיחתו!

("אמרי יחזקאל")

כ"ק הרבי מקלויזנבורג: "דרשת כל נדרי" נאמרה ברגש רב, רובה בכניות: הרבה לדבר בצורך לפייס את התורה הקדושה על שפגמנו בה ובכבודה תוך הבטחה וקבלה לעתיד ...

מוציאים ספרי התורה, וכל אשר יראה ה' נוגע ללבו יגש בחרדה לפייס את התורה ובושה תכסה פניו בהתבוננו כמה זמן התבטל מן התורה. ויחבק וינשק את ספרי התורה ויקבל על עצמו במחשבתו בקבלה גמורה מכאן ולהבא להיטיב דרכו: לשים כל עסקיו יומם ולילה בלימוד התורה, כל אחד כפי יכולתו - לקבל על עצמו שיעור גפ"ת ערב ובוקר.

רבינו היה מזהיר שאת הקבלות שמקבלים בעת הנישוק לא יוציאו בפה, כי זה נחשב שבועה בספר תורה, אלא יקבלו זאת במחשבה, וכן לא יאחזו בספר התורה. ("הליכות חיים" ליל יוהכ"פ ע"י ש")

סיפרה מרת שמחה ליהמן, בתו הצעירה של החת"ס:

למרות שבירת הונגריה היא בודפסט, היה מקובל מדורי דורות להכתיר את המלך בעיר פרשבורג.

יום הכתרתו של המלך פרידננד נקבע ליום הכיפורים. אבא הצטער מאד על כך מכיון שידע כי על ידי זה יחללו יהודים רבים את היום הקדוש. כל המאמצים שעשו פרנסי הקהילה לדחות את חגיגות יום ההכתרה עלו בתוהו.

באותו ערב יום כיפור אבא לא חזר הביתה מבית הכנסת למרות שביום זה מצוה לאכול, והמשיך להתפלל עד הצהריים. אחר חצות היום כיסו לפתע עננים שחורים את השמים וגשמי זעף ירדו מלווים ברוחות עזות. נהר הדנובה עלה על גדותיו, שערי הכבוד וכל הקישוטים שהכינו במשך שבועות ונתלו ברחובות נהרסו. טקס ההכתרה נדחה עד לאחר סוכות!

("מפיהם" ע"י ש")

יום הכיפורים תשמ"ט, האחרון לחייו של הגאון ר' יונה יוסף ארנטריו, רב בית כנסת הגר"א בבני ברק, זמן תפילת מנחה. רחש עובר בין המתפללים "הרב שכח ללבוש את הקיטל?!" ואכן הרב ניצב על מקומו מעוטר בטלית וחולצה... היתכן?!

קרובי משפחה התארחו בביתו ביום כיפור והאישה נרדמה בצהרי היום בחדר בו הונח הקיטל. הרב לא סיפר על כך דבר לאיש, ומנע בתוקף מבעלה שהגיע מאוחר יותר להעירה... לתפילת מנחה ירד הרב ארנטריו מעוטר בטלית, בחולצה ובכתר מלכות!

("זכר רב")

יום הכיפורים אינו חל לעולם בימים ראשון, שלישי ושישי, אלא בימים שני, רביעי, חמישי ושבת קודש.

והטעם, כתב רבי יצחק אייזיק מקורין, לפי שמצינו במשנה במסכת כלים: "ויש במה שנברא ביום הראשון טומאה, בשני אין בו טומאה, בשלישי יש בו טומאה, ברביעי אין בו טומאה, בחמישי אין בו וכל שנברא ביום השישי יש בו טומאה."

ביאור הדברים - ביום הראשון נבראו הארץ והמים, וכלי חרס ומשקין שמקבלים טומאה. ביום שני נברא הרקיע ואין בו טומאה. ביום שלישי נבראו האילנות, וכלי עץ מקבלים טומאה. ביום רביעי נתלו המאורות ואין בהם טומאה. בחמישי נבראו עופות ודגים, ואם עשו מהם כלים אינם מקבלים טומאה. בשישי נבראו חיות ובהמות, שרצים והאדם, וכלים העשויים מעצמותיהם ומעורותיהן מקבלים טומאה.

לפיכך יום הכיפורים, שכולו טהור, אינו חל אלא ביום טהרה! ("כהנת עולם" הביאו "אוצר הידיעות" עמ' ק"א כלים י"ז י"ד)

כוחה של תשובה

ד"ר גונשר היה במקצועו וטרינר, והגיע למשרה הרמה של סגן מושל המחוז בקוזניץ. הוא היה רגיל לדבר על היהודים בבזז ובזלזול, לפיכך ראשי הקהילה היו נמנעים מלבוז לפניו בעניני הקהילה והשתדלו להתקבל אצל מושל המחוז.

שמועות היו מהלכות שהוא משומד ואשתו יהודיה, אך לא עלה על לב מישהו לחקור בדבר עד יום הכיפורים של שנת ת"ש.

עם פרוץ מלחמת העולם השניה, הגיעו הנאצים לקוזניץ והחלו חוטפים יהודים לעבודת כפיה. ד"ר גונשר הלך ברחוב לתומו, לפתע ניגשו אליו שני חיילים ושאלוהו: "יהודי?" הוא לא היסס לרגע והפליט תשובה גאה: "יהודי!"

הולכייהו עם עוד יהודים לחצר המשטרה, הביאו ספר תורה והגישוהו לפניו, והקציין אומר: 'קרע ושרוף!' פני הד"ר חוויר כסיד וענה: "לא, חלילה לי מלעשות זאת".

מיד החלו להכותו מכות איומות ועינוהו עינויים קשים עד שחשבו שנפח נשמתו, ואז עזבוהו. עם רדת הלילה זחל לביתו, ואמר לאשתו שאי אפשר לו להשאר בקוזניץ מפני הבושה.

החליטו לנסוע לזליכוב. בדרכם עצרו משמר על הגשר ואמרו לו שאם רצונו לעבור, עליו לומר עשר פעמים: "אני יהודי - חזיר." והוא אומר: "יהודי אני, אבל לא חזיר." היכוהו מכות רצח, לבסוף נתנוהו לעבור.

בזליכוב חי זמן קצר, לפני מותו ביקש שיאמרו עמו וידוי ויקברוהו בקבר ישראל. יהודי קוזניץ מילאו את בקשתו וקברוהו לא הרחק מהאוהל של המגיד מקוזניץ.

אחר מותו התקרבה אשתו אל היהדות, כיום היא עובדת בגיטו בעזרה ציבורית.

(ספר "קידוש השם" - ארכיון רינגלבלום "עונג שבת")

מנהגי קהילות ישראל

לוב - לאחר תפילת שחרית של ערב יום הכיפורים הביאו קערות גדולות של אוכל לבית הכנסת. וכל הקהל – בלי הבדל בין עניים ובעלי יכולת – היו מסובים ואוכלים ומאחלים שנה טובה ואיחולים טובים. מלבד המצוה להרבות בסעודות ביום זה יש בזה גם הזדמנות למחול איש לחברו ולהתפייס עמו.

שני ספרי התורה העומדים ליד החזן ב"כל נדרי" נקראים "ספר כל נדרי" ו"ספר סמוך", ומצוותם נמכרת בסכומים גדולים. שני הספרים הללו נבדקו בידי מגיה מ"בראשית" ועד "לעני כל ישראל", את עלות הבדיקה שילמו קוני המצוות האלה. (ילקוט מ')

בקהילות רבות נהגו להוציא ל"כל נדרי" את כל ספרי התורה ויש מקפידים להוציא שבעה ספרים בלבד. הספר הראשון נמכר בכסף רב, והזוכה הוא "בעל כל נדרי" ומברך ה"שהחינו".

בגדד - קודם "כל נדרי" פונה החכם לקהל ומברך: "תזכו לשנים רבות", מזכיר את ההלכה: "עבירות שבין אדם לחברו אין יום הכיפורים מכפר עד שירצה את חברו, רבותי, מחלו זה לזה" והקהל עונה כמקהלה: "מחלנו".

מורדיסטן - לאחר תפילת ערבית רבים לומדים מסכת יומא, כשהחכם מתרגם אותה לכורדית. בין מוסף למנחה קוראים בספר יחזקאל את הנבואה על בנין הבית השלישי.

תוניס - מעלים לתורה את כל המתפללים, ובעל הקורא חוזר על הקטע של ה"שלישי". טעם המנהג הוא לתת למגיעים לבית הכנסת רק ביום כיפור עלילות לתורה לפחות פעם בשנה.

לא נהגו יהודי תוניסיה לכרוע ב"סדר העבודה" אלא הם מסתפקים בהשתחויה. נראה כי חששו שמא יראה הדבר חלילה כחיקוי המוסלמים הכורעים גם הם חמש פעמים ביום.

לוב - נהגו לתרגם הפטרת ספר יונה לארמית וערבית, אותו קוראים הציבור מתוך ספרים בכתב יד יפה ומיוחד. כל משפחה המכבדת את עצמה היתה רוכשת ספר. (ילקוט מנהגים')

ראיתי חרדים לדבר ה' שמדקדקים לפרוע כל מה שחייבים לחבריהם קודם יום הכיפורים, אפילו אם לא תבעום מעולם, כדי שלא ימצא המקטרג אחריהם מאומה. (יוסף אומין" תתקפ"ג)

תימן - "בערב יום כיפור היינו באים ואומרים: "אבא סלח לנו". מתכופפים לפניו ובוכים, אבא שם את ידיו על ראשיו ואומר את הפסוקים: "הסולח לכל עונכי", "הגואל משחת חייכי", "המשביע בטוב עדייך" ומברך אותנו. (נר לשולחן שבת" מפני ידידי הרה"ג ע"ח - תהילים ק"ג)

סיפר שמש הקלוי בסלוצק, רבי שמואל וונדרוב, לגאון רבי יחזקאל אברמסקי, בליל יום הכיפורים הראשון לבואו של רבי יחזקאל לסלוצק:

"עוד זוכר אני את רבינו הרידב"ז שהיה עומד על רגליו כל היום הקדוש, מכניסו ועד צאתו, ובליילה למד את כל מסכת יומא!" מיד ענהו רבי יחזקאל ברוח נמוכה: "אמנם נכד הרידב"ז אני, לוקח נכדתו, והנני הרב באתריה דמר... אבל מבטיח אני לכם שאיני מסוגל לאף אחד משני הדברים שהזכרתם, לא לעמוד על רגלי בצום במשך יממה שלימה, וגם לא ללמוד את כל מסכת יומא במשך הלילה". (מלך ביזפיו')

כתב הגאון האדר"ת: "סיפר לי המשולח, הר"ר אברהם מלובין, שראה בתוך מסכת כתובות של הגאון רבי משה לייב, רבה של איוויע, סבו של מרן רבי חיים עוזר:

במה שאמרו 'מת בערב יום הכיפורים סימן רע לו' (כתובות קג). שאין הכוונה בערב יום הכיפורים ביום ט' בתשרי אלא בליל יום הכיפורים עצמו, והוא משום שיום הכיפורים אינו מכפר רק ביומו, על כן כשמת בליל יום הכיפורים הוא סימן רע, אבל הנפטר בערב יום הכיפורים הוא ככל ימות השנה. ולפלא הוא שלבו הגיד לו דבר זה, שהרב הצדיק הזה רבי משה לייב נפטר באמת בערב יום הכיפורים!" (עובר אורח')

הורה הרב מברסק לאחד כי הוא צריך לאכול ביום כיפור. ראה רבינו שהוא מהסס, אמר לו: "אין לכם מה לחשוש, אני לא מאכיל איסורי לאינשי..."

(תורת זאב')

מכתבו של האדר"ת לגאון רבי ישראל זכריה שטרן משאוול

נסתפקתי במה שארע עמי אשתקד, שחליתי בין כסה לעשור, והוזהרתי שלא לזוז ממיטתי זיז כלשהו וקרוב לעשרה ימים לא בא מאכל לפי, רק רוטב בשר, חלב, יין וכיוצא בזה.

וכן ציוו עלי לעשות ביום צום הקדוש. בעוונותי הוכרחתי לטעום חצי שיעור. ואף כי ברוך ה' המחלה רפתה ממני, לא יכולתי לצום, והיה בזה חשש סכנת נפשות אם לא הייתי טועם כל ה"כ"ד שעות. והכינו לי מעט רוטב בשר, מעט יין ומעט חלב. ובמשך כל הלילה והיום שתיתי קרוב לשני שלישי כוס ואולי עוד פחות, וברוך ה' מזה שבתי לאיתיני.

והנה בביתי היה מנין, אך לא הלכתי להצטרף עמהם זולת מה שקראוני לתורה. ושמונה עשרה התפללתי סמוך למיטתי, ואחר כך התפללתי מבלי להרבות בתנועות, כחוקי המחלה.

ועלה בלבי בעת שטעמתי חצי שיעור אם צריך ברכה בכל פעם בפני עצמו. אף שלא הסחתי דעתי לטעום לאחר זמן כדי אכילת פרס, והחמרתי על עצמי להפסיק יותר מעשר דקות, אבל על כל פנים הרי מלכתחילה חישבתי לאכול בדרך זו ואולי אין זה היסח הדעת.

אך יש לומר שהאיסור של אכילת יום הכיפורים שהוא בכרת עושהו להיסח הדעת גמור. וכפי שמצינו שאם בירך המוציא ונזכר שלא הבדיל צריך לברך שוב המוציא, שהרי אסור לו לאכול לפני הבדלה, והוי הפסק והיסח הדעת. (אורח רע"א ה') ואם כן ק"ו איסור כרת החמור, דכיון שהאוכל צריך להשמר שלא יצטרפו שני השיעורים הוי היסח הדעת לגמרי מאכילתו הראשונה, והיה צריך לברך בכל פעם שאוכל.

ואולי יש לומר דכיון שההפסק הוא לצורך אכילתו, הוי כאחד שבירך ונזכר שלא האכיל את בהמותו, שאף שאסור לו לאכול עד שתאכל, לא חשוב היסח הדעת שיצריכו לברך שנית, אפילו שאסור לו לאכול מן התורה. אם כן גם בנידון שלנו שההפסק משום אכילתו לא חשוב הפסק.

בשעת מעשה הרהרתי את הברכה לצאת ידי ספקותי, כעצת הצ"ח. (הרשות בידו, אבל אינו מחוייב לעשות כן!) ברכות כ: ועיי"ש) כאשר שבתי לאיתיני ויכולתי לעיין בספרים, עיינתי בספרים שאצלי ולא מצאתי מאומה, מכלל שדבר זה פשוט היה לרבותינו ז"ל שאין להסתפק בו כלל.

ובטובו יודיענו הוראתו הקדושה בשיעור כדי אכילת פרס. נשבר לבי בקרבי בזכרי שבעיקרי תורה כמו אכילת פרס אנו מגששים כעיוור באפילה ואין לנו קבלה מיוחדת דבר ברור, וכמו שיעור כזית ורביעית ואמה. אלי דוד. (מורה"ר תשרי תשנ"ב ועיין "זכר יהוסף" ר"ג)

שנה אחת הגיע לערלוי, ליום הכיפורים, אל הגאון רבי שמעון סופר, בעל "התעוררות תשובה" בנו, הגאון רבי אברהם סופר שהתגורר באיטליה וכיהן כרבה של העיירה גוריצייה.

והנה בעיצומו של יום, באמצע תפילת מוסף וסדר העבודה. ניגש אליו שמש בית הכנסת ואמר לו שאביו קורא לו. מיד קם ופנה אל אביו, שהורה לו לעלות ללא דיחוי לעזרת הנשים... כדי להגיד לאישה פלונית שתלך הביתה ותשכב לנוח להקל עליה הצום. והסביר: "אישה חולנית היא וסובלת עכשיו יסורים בשל החום השורר בעזרת הנשים".

היסס הבן ולא מיהר ללכת, לא היה זה לפי כבודו להכנס לעזרת הנשים... אולם רבינו ה"התעוררות תשובה" דחק בו ופקד עליו שיעשה מיד כדבריו: "וכי זו דרכו של מורה הוראה בישראל!?" מעשה זה עשה רושם גדול. ראו כן השתוממו כיצד בעוצם קדושת היום ועבודתו הנשגבה יש בלבו של הרב הדאגה לשלומה ובריאותה של אישה. (רבינו שמעון סופר')

במשינה היומית:
סדר קדשים
מנחות פרק ו' משנה ו'
חולין פרק א' משנה ג'
בהלכה היומית:
שו"ע או"ח
סימן ע"א סעיף ה'
סימן צ' סעיף כ'

קביעות

במשינה
ובהלכה היומית

גבורה יהודית

בפתח השער

בלמה למה?

אחד מילדינו לומד במוסד קיבוץ, בו מלמדים 'מלמדים' מציגים לא-פחות. אמנם, כפי שקורה לא-מעט, ארע פעם שאחד מאותם מלמדים נפגע ממשפט שאמרתיו לו בנוגע לבני. ליתר דיוק הוא לא רק נפגע, אלא הרבה מעבר לכך. הוא ממש נפצע ממלכותי, שנאמרו בלתי-יד בעת שלא נתתי את דעתי מספיק ליוצא מפי. אלו באמת היו מלים מעליבות מאד.

מאתר והבעיה היתה, כמובן, תלונה בי - הבהר לי על-ידי ה'חידור' שאם לא אפסי אותה, לא יוכל בני להמשיך במקום-הלמודים. לא היתה ברירה. צריך היה ללכת לבקש סליחה. הרך לביתו של המלמד לקחה שעות, לא בגלל המרחק - אלא מחמת הבושה. כל צעד קדימה, עשיתי שני צעדים אחורה. פשוט התביישתי. בושה עמוקה, צורבת מלמה.

בסוף הגעתי לביתו של המלמד. פחדתי מתגובתו, ובעיקר התביישתי בעצמי. אדתי אמן ונקשתי בדלת. פעימות הלב גברו. הוא פתח. נכנסתי סמוך והתנשתי בקלון הבית. הוא הביט בי, חיוך סלחני עמד על פניו. לשם מה הטרחת את עצמך? הוא שאל. גמגמתי בחשש מלות התנצלות, ובקשתי בכנות את סליחתו.

הוא מחל מיד, והושיט את ידו בידידות. לאחר כמה דקות של גלגול שיחה נעימה, נפרדנו לשלום כחברים רכי טובים...

קעת, אמרו לי אתם, קוראים נכבדים? לו הייתי מוגיע מודע ומלא-בשחון, עם סדור גדול ונקי, נכנס לביתו ומגנן בקול מהפחית: "סלח לנו, מחל לנו, בפר לנו". מה היה קורה? בלי ספק הייתי נזרק מכל המדרגות בחרפה! ובכן, אם כך, ציצד ב'סליחות' זה עובד? איד זה שביום הפפורים - זמן של מחילה וסליחה, ולב יודע מרת נפשו, כל אחד עם צרור הסליחות שהוא חב לבקש מהקב"ה - שם אנו מסלסלים ומנגנים כל אחד בנוסחיו הוא, ועוד מצפים לסליחה ומחילה, מידוע זה שונה?

והתשובה - תודה בתער, ומעוררת מחשבה: יש לנו אב רחמן, טוב בתכלית, סולח ומעביר על מדותיו, שאינו מחפש להרע לנו חליה. להפך, הוא אוהב אותנו ללא מצרים, רוצה את טובתנו הקולטת, ומוחק עוונות ברחמים. קעת אנו עומדים בפתחו של חדש ירח האיתנים. לא מדבר רק בחדש בו רחמיו של אבא מתגללים על בניו התועים - כי אם בחדש בו נתנת לנו הזכות לאפס את החשבון - חשבון שהתמלא, סאה שהגדשה. האבא הזה לא רוצה שנשבר, שנפלק, שנשרק. הוא רק רוצה שנבוא אליו עם הלב שלנו, עם רצון להשתנות ועם חרטה על העבר. לא עצובים, לא סמוקים מבכי או בושה, אלא עם לב אמת ואוהב, עם כמיהה לשוב אליו כראוי. לבנו אנו בטוחים בחסדו, ומבקשים בתהנה נגנים ומסלסלים "סלח לנו, מחל לנו, בפר לנו". והוא? מיד מתפסים!

ולא רק מתפסים, אלא מבישים להראות לנו את אהבתו ואת קרבתו אלינו במשך ימי חג הסופות הנעלים, וביותר ביום שמיני עצרת גדברי ר"ש "הק" על הפתח "ביום השמיני עצרת תהיה לכם כל מלאכת עבודה לא תעשו והקרבנות אשר ירח יניחו לה" ו"לשון חבה הוא זה כפינים הנפטרם מאביהם והוא אומר להם קשה עלי פדרתכם עקבו עמי עוד יום אחד. מישל למך שיעשה סעודה וגו'".

מישלה, הבה נראה לו לאבינו שבשמים, שגם אנו חפצים את קרבתו, מושעים אנו לחזור בתשובה אליו, הגיעה העת לעשות צעד של תשובה. צעד של שני. צעד של פנים. לתפס את המסלול האהוב של המשינה היומית, 2 משניות ביום סך הכל. להחזיק בסדר ההלכה היומית האגדי, 3 סעיפים יומיים של ש"ח-ערוה. נעשה צעד אחד לכיוון אבא, והוא יתפס אותנו בשתי ידיים...

מפיו של נצול השואה ר' יוסף לבקוביץ - חלק א'

הראיון המרתק בביתו של ר' יוסף לבקוביץ נמשך כחמש שעות. ספורו המצמרר שספר לפרטי פרטים נדמה היה כאלו נשלה מזכרון שארע אך אמש. קורות חייו הסוערים - הכוללים את לכידתו של מי שהרג כמו ידיו אלפי יהודים, והצלת מאות ילדים קטנים שהחבאו

במקרים - עשו להם כנפים, וספורו של ר' יוסף נצול השואה שואב אליו המונים מכל העולם. שם שמים מזכר בפיו בכל עת ובכל שעה, ונתן להתבשם מהרוח היהודית שבספרו.

הוא עלה בשנים האחרונות מארצות-הברית לירושלים, מותיר מאחוריו משפחה נענה ומתנגענת - אך הוא כאן, מרגיש שהגשים את חלומו רב השנים ומערה היטב בקהלה של שכונת ארזי הבירה הירושלמית.

ר' יוסף נולד בעירה זאלושיץ הפולנית, אך בהיותו פעוט עברה משפחתו לגור בקראקוב. התגוררו במרחק שני בתים מבית הכנסת של הרמ"א, ברחוב 'לפקובה' הנקרא כך עד היום - הוא משחזר את ימי ילדותו. היינו משפחה גדולה ומאשרת, אבל אחרי המלחמה מצאנו את עצמי לבד. איש לא שרד. קראקוב היתה אז כמו בירת העם היהודי. הרחוב שבו התגוררתי היה רחוב קדוש. היתה בו שורה של בני כנסת, שטיבלאך, ישיבות ותלמודי תורה, וגם אדמו"רים התגוררו בו לרב. הרחוב הזה היה הלב הפועם של קראקא היהודית. את הצרות התחיל 'להריח' כאשר ראה יהודים עומדים בקבוצות פתחי בתי הכנסת ודנים בסערה. "שמעתי את המלה 'היטלר' שוב ושוב. הבנתי שהשם הזה מטיל פחד, אבל לא ידעתי מה הוא אומר..."

ואז התחילו גרושים של יהודים לא-מקומיים ששהו בעיר. בבתי הכנסת בקשו הרבנים בדרשושיהם לארח בבתיים את המיעטים לגרוש. "אצלו בבית היו רבים מהם. כל הבית הוצץ מזרנים. הרחוב הראשי, בו התגוררנו, התמלא אנשי אס.אס. שפטרלו בו הלך ושוב והצרו קשות ליהודים. הם הפילו יהודים ברחוב. משכו בזקנים וקרנו אותם לחצאין, חתכו פאות. הבנו שהם כאן כדי להשאר. גרמניה כבשה את פולין בלי יריה אחת. המצב החמיר, ואביו של יוסף החליט כי אי אפשר להשאר בעיר. בחסות חשכת אחד הלילות, חתמה המשפחה את נהר הויסלה והגיעה אל העיר נישטאט, שם התגוררו באומה העת בני משפחה. שטענו כי אצלם המצב רגוע. כך שהתה משפחת לבקוביץ בעיר שבוטעות מספר.

"אבל הרעב היה גדול מנשוא, אומר הרב לבקוביץ. "בבקר מכרו מנות לחם קצובות, והתור אליהן היה ארך מאוד, קילומטרים ממש! ובכן, מה הייתי עושה? הולך בלילה אל מקום החלקה, מתחבבל בשמיכה, ולמחרת בבקר הייתי הראשון בתור..." (המשך בגליון הבא בעז"ה)

(מבוסס על גליון 'מרווח לצמא')

לזכר עולם יהיה צדיק
לע"נ אביו ט"ל
מחולל המשינה וההלכה היומית:
הגה"ק רבי שלמה בן רבי חיים דוב אצ"ל
נלב"ע ה' באבול תרע"ט
2017-272-2220

קבלת עלון המבחנים
ניתן לשלוח בקשה במייל Office@kviuta.org
דרך מערכת קביעות בטלפון 0722-79-4949 שלוחה 4 < 2
כמו"כ ניתן לענות על המבחנים במערכת זו או ב: kviuta.org
וכן דרך עמדות נדרים פלום וקהילות ברחבי הארץ

לשיעורים
במשינה ובהלכה היומית
24 שעות
בטלפון 0722-79-4949
kviuta.org וכן

אופן עשיית המנחות

בתורה נמנו שלש עשרה סוגים של מנחות, מקצתם חובה ומקצתם נדבה, מקצתם של יחיד ומקצתם של ציבור, ובמנחת נדבה של יחיד יש חמשה סוגים: מנחת סולת, מנחת חלות ומנחת ריקקין [ששניהם בכלל 'מנחת מאפה תנור'], מנחת מחבת ומנחת מרחשת.

כל המנחות נעשות מחיטים, מלבד מנחת העומר ומנחת סוטה, וכולן הן מצה ולא חמץ, שנאמר (ויקרא ב' י"א) 'כי כל שאור וכו' לא תקטירו ממנו אשה לה', 'ומנחת חלות' היא מצה עבה, 'ומנחת ריקקין' היא מצה דקה. [שתי הלחם ומקצת לחמי תודה היו חמץ, אבל לא הוקרבו על המזבח].

אדם המביא קרבן, מקדיש את הבמה ומביאה למקדש, אבל אדם המביא מנחה צריך לעשות הכנות רבות לפני שהוא מביאה למקדש: א. קוצר, ב. מעמר, ג. דש [כדי לנתק את הקליפה מהגרעין], ד. זורה [כדי להפריד את הקליפה - שכבר התנתקה ע"י הדישה - מהגרעין], ה. 'שיפה ובעיטה'. 'שיפה' היינו שמשפשף את הגרעינים בשתי ידיו כדי לרככם, ו'בעיטה' היינו שנותן את הגרעינים בידי אחת, ובידו השנייה מכה אותם באגרופו, והסדר הוא 'שיפה' פעם אחת ופעמיים 'בעיטה', ואח"כ פעמיים 'שיפה' ושלוש פעמים 'בעיטה', וחזור על סדר זה עד שעושה 'שלוש מאות שיפה וחמש מאות בעיטה' (פ"י מה"ח), ו. טוחן, ז. ניפוי הקמח והסולת מהסובין, ח. ניפוי הסולת מהקמח, שהסולת הוא החלק המובחר. עוד היה מביא שמן זית, לבונה [קטף היוצא מן האילן] ויין, כל אחד בתוך כלי זהב של חולין, ואם אין ידו משגת מביא כלי אחר של מתכת שראוי להיות כלי שרת. וצריך לזוהר שהכל יישאר טהור, ועוד צריך לזוהר בכל הדרך לבית המקדש שלא יתערב שום דבר בסולת, שאם יתערב בו אפילו משהו, כשימדדנו אח"כ - ע"י לקמן - שער שיעור עשרון ושיעור קומץ.

מנחת סולת

'מנחה' סתם היא מנחת סולת, ואינה נאפית או מטוגנת כלל לפני הקמיצה, אלא הכהן קומצה כשהיא עיסה, [והכהן אופה את השיריים לפני שאוכלם, לאחר שנשרף רוב הקומץ]. וכך הוא סדר עשייתה:

עבודות בעל המנחה

א. בעל המנחה מביא מביתו סולת שמן ולבונה טהורים לבית המקדש, וכמו שנתבאר. השיעור הקטן ביותר של סולת הוא 'עשרון', ומביא לוג אחד של שמן לכל עשרון, וקומץ לבונה, ולהלכה היינו קומץ של כהן [הכהן שעתיד לקומץ]. השיעור הגדול ביותר הוא שלשים עשרון, משום שיותר מזה אי אפשר לבלול היטב את הסולת והשמן.

ב. בעל המנחה מקדיש את הסולת והשמן והלבונה בקדושת פה ואומר "הרי אלו למנחה", [ואם קיבל על עצמו קודם ואמר "הרי עלי מנחה", צריך לומר עכשיו "הרי אלו למנחתי"], ובזה חל בהם קדושת דמים, ודלא כזבחים שאם אמר "הרי זו עולה" וכדומה, חל בה קדושת הגוף. בעל המנחה כננס לתוך העזרה מודד בכלי שרת את השיעור המדויק של עשרונים של סולת ולוגין של שמן, ואח"כ נותנם בכלי שרת אחר לקדשם, וזהו 'קידוש כלי', וחל בהם קדושת הגוף. ואם נתכוין לקדשם כשהיו בכלי שרת של מדידה, כבר נתקיים בזה דין 'קידוש כלי', אך 'כלי שרת אין מקדישין שלא מדעת'. [ולדעת הרמב"ם עדיין אינו מקדישם בכלי, ע"י לקמן].

ג. בתוך העזרה בעל המנחה נותן קצת מהשמן בתחתיתו של כלי שרת הנקרא 'ביסא' - 'מתן שמן בכלי [קודם לעשייתה]'. אח"כ נותן את כל הסולת 'על השמן', ואח"כ נותן שאר השמן מלבד קצתו - 'מתן שמן לבלילה' - ומערבב היטב את השמן והסולת בשתי ידיו עד שנעשו כעין עיסה - 'בלילה' - ובזה נגמרה עשיית המנחה, [ולדעת הרמב"ם רק עכשיו מקדשה בכלי], ונותן את מקצת השמן הנשאר על המנחה הגמורה, ואינו בוללו - 'ציקה' - ונותן עליו את הלבונה, [ויש אומרים שכבר עכשיו נותן את הלבונה בצד אחד של המנחה, כדי שיוכל לעשות קמיצה מהשמן והסולת לבד]. אח"כ מוסר לכהן את המנחה בתוך הכלי.

לדעת הרבה ראשונים צריך גם ללוש את הסולת במים פושרים - ואע"פ שבמצה לפסח אסור לשים בה פושרים, מחשש שמא יחמיץ, ומנחות חייבות להיות מצה, מכל מקום במקדש מותר משום שכהנים 'ורזים' הם, דהיינו נזהרים, ושומרים שלא יחמיץ - ונחלקו הראשונים אם לישא במים היא לפני בלילה בשמן או מיד אחריה. אמנם לדעת הרמב"ם אין כלל לישא במים במנחת סולת, [אלא רק בשיריים לפני שאופה אותם, שאל"כ לא ייאפן].

עבודות הכהן

ד. הכהן מקרב את הכלי למזבח עד שהכלי נוגע בקרן מערבית דרומית - 'הגשה' - ואח"כ עושה 'קמיצה', דהיינו שמניס את ידו הימנית לתוך התערובת של שמן וסולת - במקום שאין שם לבונה - וגודלו כלפי מעלה וזרתו כלפי מטה, וסוגר את אצבעותיו [י"א כל ד' אצבעות, והרע"ב ע"פ הרמב"ם כתב ג' אצבעות האמצעיות], ובגודלו מוחק מה שיוצא למעלה מעל ה'אצבע', שזהו השיעור המדויק של 'קומץ', ונותן את הקומץ לתוך כלי שרת שביד כהן אחר - 'קידוש קומץ' - ומלקט את הלבונה - 'ליקוט לבונה' - ומניחה בכלי שרת שיש בו את הקומץ, ואח"כ הכהן שבידו הכלי עם הקומץ והלבונה 'מוליך' את הקומץ למזבח, ונותן קצת מלח על הקומץ [מהמלח שמונח על גבי המזבח], ושוף את הקומץ והלבונה והמלח על אש המזבח - 'הקטרה' - ובזה נעשית המנחה כשרה, והותרו השיריים באכילה לכהנים.

מנחת מאפה תנור

במנחת מאפה תנור יש שינויים במתנות השמן לפני האפייה:

חלות - לדעת מקצת מן הראשונים אין 'מתן שמן בכלי' לפני נתינת הסולת, ולכולי עלמא אין 'ציקה', ולכן ב'מתן שמן לבלילה' נותן את כל השמן. אף לדעת הרמב"ם (ע"י לעיל אות ג' סוד"ה לדעת) יש לישא במים במנחת מאפה תנור, משום שבלא מים לא תיאפה יפה.

ריקקין - אין בלילה בשמן כלל, אלא 'משיחה בשמן', ולכן אחרי שנתן את הסולת ואח"כ את המים, לש אותם במים פושרים, ומחלק את העיסה לעשר עיסות דקות, ואופה אותן, ואחרי אפייה עושה 'משיחה', ולפי התנא של המשנה (פ"י מ"א) היינו שמושך קצת שמן על הריקקין 'כמין כלי' באצבעו, ושאר השמן נאכל לכהנים.

האפייה של מנחת מאפה תנור היא לפני עבודות הכהן (אות ד' ה"ל), ותחילה מחלקים את העיסה לעשר חלות [עבות] או עשר ריקקים [דקות], וסידור זה נקרא 'עריכה', ואח"כ אופים את החלות או הריקקין בתנור, ואחרי שנאפו נותנים אותם בכלי שרת - 'קידוש כלי' - [ובריקקין עושין כאן 'משיחה' (ע"י לעיל ד"ה ריקקין)], ועושים 'פתיתה', דהיינו שקופלים כל חלה או ריקק כמה פעמים, ולדעת הרע"ב (פ"י מ"ד) חוזרים וקופלים עד שכל חלק הוא כזית או קצת יותר, ונותנים אותם בכלי שרת אחר, ואח"כ עושים את עבודות הכהן (אות ד' ה"ל), [וקמיצה במנחה אפיה היא עבודה קשה].

לדעת רבי (פ"י מ"א), בלילה בשמן במנחת מאפה תנור היא אחרי האפייה והפתיתה, אבל הלכה כחכמים שאף במנחת מאפה תנור [של 'חלות'], בלילה בשמן היא בעודה עיסה.

מנחת מחבת ומנחת מרחשת

גם במנחת מחבת ומנחת מרחשת מחלקים את העיסה לעשר חלות, ועושים 'עריכה', אלא שאח"כ מטגנים את החלות בשמן [של הבלילה]. במנחת מחבת ומנחת מרחשת יש לישא במים גם לדעת הרמב"ם.

מנחת מחבת מעשיה קשין, ומנחת מרחשת מעשיה רכין, [או רוחשין] (ע"י גמרא ס"ג א'), ולפי רש"י הפירוש הוא שמרחשת היא כלי צר ועמוק וצומצם שהמנחה מטוגנת בהרבה שמן, והמנחה **יוצאת** רכה, ומחבת היא כלי רחב עם שפה גמורה והשמן נשרף, והמנחה **יוצאת** קשה, ולפי הרמב"ם הפירוש הוא שמחבת היא שפה כלל, והיו מוכרחים להניח בה עיסה קשה **מתחילה** שנילושה עם רק מעט מים.

אחרי הטיגון, עושים 'פתיתה', וכן חוזרים וקופלים, כמו במנחת מאפה תנור, ואח"כ נותנים את הפתיתות לכלי שרת אחר, ואח"כ עושים 'ציקה', שבמנחת מחבת ומנחת מרחשת יש ג' נתינות שמן, כמו ששינוי (פ"י מ"א). אח"כ עושים את עבודות הכהן.

כרחם אב על בנים

רבי צדוק הכהן מלובלין אומר שהרחמים שאנחנו מרחמים על בנינו, הם מעט מזעיר מעין הרחמים הגדולים שהקב"ה מרחם עלינו. הוא מסביר שהקב"ה רצה שנדע עד כמה הוא מרחם עלינו ואוהב אותנו, אז הוא האציל לנו ממרומו מעט מן המעט, משהו שבמשהו דומה לרחמים שהוא מרחם עלינו, וזאת האהבה שאנחנו מרגישים כלפי הילדים שלנו. כדי שנדע מה זה אהבת אב לבנו, ומהו נוכן להשכיל ולהבין כמה גדולה ועצומה אהבתו של הקב"ה אלנו.

סיפר לי פעם יהודי שהיה לו בבית ילד קטן שהפריע לישון בלילות, ופעם אחת הגדיל לעשות ובעה כל הלילה, עד שהוא לב לא יכול היה לתת שינה לעיניו, וממש התמלא כעס על הילד הקטן והמפונק.

בצר לו פנה לפחות להתפלל ותיקן אם הוא אינו יושן בשעות אלו, ובשער מהתפילה סר וזעף על בנו, נישא אליו והילד כעס במיטת התינוק אליו חיוך רחב ומתוק, כדרכם של תינוקות. "באותו הרגע", סיפר לי הרב, "כל הכעס שהיה לי נמוג כלא היה. החיוך שלו המיס את לבי ונתחדשה אהבתי אליו כאילו לא הייתי עד כל הלילה".

ואם האהבה של אב לבנו היא רק משל ודוגמה לאהבה שאוהב הקב"ה את ישראל שעליהם אמר 'בנים אתם לה' א', על אחת כמה וכמה שאנחנו צריכים רק לחייך אל הקב"ה, להראות לו שאנחנו אוהבים אותו וחפצים לעשות רצונו, ובתוך רגע הוא מקבל את תשובתנו ברועות פתוחות כביכול.

להפנות עורף לעבירה

הרבי ר' הערשלי מרימנוב זיע"א אמר על הכתוב "כרחוק מזרח ממערב הרחיק ממנו פשעיו", שכמו שאדם נמצא עם הפנים למזרח, ובן רגע הוא מסתובב ומהפך את פניו למערב, כך גם הקב"ה עושה עם הפשעים והעוונות שלנו. ברגע שאנו הופכים פנינו מהם ומבקשים לשוב אליו, באותו רגע רחוק ממנו פשעיו וחטאותיו כלא היו...

כמוכן שאסור לשכוח את מה שאמרנו ח"ו על מי שאומר שהקב"ה ותרן ח"ו, וכידוע האומר אחטא ואשוב אינו מספיקין בידו וכו'. צריך לדעת ולזכור בכל עת את מאמרי חז"ל הללו, ובוודאי ש"אשרי מי שלא חטא", אבל "מי שחטא ישוב וימחל לו", כמו שרש"י הק' אומר על הכתוב "ונשכח בגיא מול בית פעור - ועתה ישראל שמע אל החוקים" וכו', ואומר רש"י "והכל מחול לו".

על כן, כשאדם נתקף בהרהורי ייאוש שכאלו, כאילו שהוא אינו ראויו כדאי לעשות תשובה חלילה וחס, צריך לזכור את כל האמת לעיל, ולדעת שגם אדם שבאמת הרבה לחטוא ולפשוע, גם הוא בחרטו חשובה ותפילתו נשמעת, ובוודאי לאחר שעשה תשובה שהכל נמחל לו וזדונות נעשים לו כזכויות אם זכה לעשות תשובה מאהבה, ובמקום שבעלי תשובה עומדים אין צדיקים גמורים יכולים לעמוד.

על אחת כמה וכמה כשאנחנו נמצאים בדור שפל כל כך, אחרי אלפי שנות גלות, אחרי שנים רבות כל כך של רדיפות וגזירות שמד, ובכל זאת אנחנו נאהזים בתורה הקדושה ומשתדלים לקיים אותה בכתבה וכלשונוה, כמה כל מעשה טוב של אנשים בדור הזה חשוב בשמי מרום.

בנו של המלך ישבור חלון יקר!

וכעין זה אומר סגנון של ישראל הרה"ק רבי לוי יצחק מברדיטשוב זיע"א, על הכתוב לאחר חטא העגל "ביום פקדי ופקדתי". הוא מסביר את זה עם משל לילדים ששיחקו בחצר המלך, ורקו אבנים ואחד מהחלונות היקרים נשבר. היתה זאת זכוכית יקרה שייבא במיוחד מאיטליה, צבעונית ומעוצבת, ממש מעשי ידי אמן. אם בן הכפר שבר את החלון, המלך יכעס עליו, אבל הוא יבין שהילד הזה הוא בן כפר, אין לו כל הבנה בגיוני מלכות והוא בכלל לא מבין כמה יקר הוא החלון הזה שנשבר על ידו. אבל אם בן מלך זרק אבן ושבר חלון כזה יקר, הכעס של המלך יהיה גדול הרבה יותר, כי הרי בן המלך יודע מה רב ערכה של אותה שמשוה, ואם בן מושל היה עליו להזהר הרבה יותר ולא לשבור את החלון היקר כל כך.

כל כך לגבי חטא העגל. מתי בני ישראל חטאו בעגל? אחרי 40 יום שהם היו במדבר. 40 יום תמימים הם הצליחו להחזיק מעמד בלי חטא! ומתי באו 40 הימים הללו? אחרי 210 שנים שהיו במצרים, בבית עבדים, עינו אותם ושעבדו אותם. הם היו במקום הכי טמא בעולם במשך 210 שנים. הם יצאו משם כמו אותו בן כפר, לא היה אפשר לצפות מהם לשום דבר, ובכל זאת מיד כשיצאו הצליחו להימנע מהחטא במשך 40 ימים תמימים!! על זה אומר להם הקב"ה, ואומנם אני חייב להעניש אתכם על החטא החמור, חטא העגל, אבל את ההתגברות הזאת שלכם אחרי 210 שנה, את זה לא אשבח לכם לעולם. וביום פקדתי ופקדתי. תמיד תמיד אוזכר לכם את זה, וכשיהיה ח"ו מצב של כעס וחרון אף על עם ישראל, הזיכרון הזה של אותם 40 יום התגברות, יעלה לפני הקב"ה כדי לעורר רחמים על עם ישראל ולהפחית מהחרון אף כנגדם...

כי יעקב פשוט: לקבל עמים

י קודש ואמרת הוד מנהלם עני צדיקים וקדושים בעלי עני השוכה והחיה והקבלה לעזר

עולם הפוך! העשירים מתוסכלים – העניים מאושרים

המשגיח רבי דב יפה זצ"ל סיפר, כי פגש בעל תשובה אחד וכששאל אותו "למה חזרת בתשובה?" הוא ענה שעבד בחברת הייטק גדולה ומפורסמת מאוד, כל האנשים שם מרוויחים עשרות אלפי שקלים לחדוש, יש להם תנאים משופרים שבמשפחה, עם רכבים וכו'. ובכל זאת, כשהיה שואל את המנהל: "מה המצב?", היה עונה לו: "אני לא מסתדר". שאל את השני: "מה המצב?", ענה לו: "אל תשאל..." שואל את השלישי, וגם הוא כלום לא הולך לו. "הלכתי לבית הכנסת ל ה ת פ ל ל",

ה מ ש י ך
וסיפר, "ישבו
שם אנשים
פ ש ו ט י ם
ק ש י י ם
שאלתי את
הראשון: 'מה
ש ל ו מ ך ?'
ענה לי:
' י ש ב ת ח
ש מ ו '
שאלתי את
השני: 'מה
את ך ?'
ענה לי:
' ח ס ד י ה '
כי לא תמנן'.
את השלישי:
'אך הולך
אצלך? וגם
הוא ענה לי
'הורד לה'
כי טוב'."

חשבתי לעצמי: מה קורה פה? אנשים שצריכים להיות הכי מאושרים אין להם כוח וגמאם להם, ואנשים שצריכים להיות כביכול שבורים הם המאושרים. החלטתי להיות עם המאושרים וחזרתי בתשובה" כשאדם חי עם הקדוש-ברוך-הוא ויודע שהוא בן של מלך, כשהוא מחפש תמיד את הדרך לזכות להיות בן של הקדוש ברוך הוא - הוא שמח שהוא חי עם אמונה, חי עם הריבונות של עולם, הוא יודע ומכיר במתנה שהוא נמצא בה!

לאיזה עם בעולם יש 'הוראות יצור'?

סיפר הגאון רבי אריה שכטר שליט"א: מעשה שהיה שהשתתפתי בסמינר, בין הנוכחים היה זוג שהשתתף באחד הסמינרים הקודמים. מדובר היה באשה גויה. בעקבות הסמינר התגירה האשה למנהל, ובסמינר הנוכחי הופיעה כיהודיה חרדית לכל דבר. עברתי ליד אחד מחורי ההרצאות, והנה אני רואה את הבעל יוסי עומד ובוכה. עצרתי מיד: "מה קרה יוסי? למה אתה בוכה?" הוא הצביע לעבר החדר ואמר לי: "היא מדברת, היא מדברת..." נכנסתי פנימה, מה היא מדברת שם? הגויות הבחינה שהציבור לא זו לתשובה, לכן נשלה יוזמה, עמדה לפני כולם והחלה לדבר. היא דיברה בקול מונוטוני, בלי פעולות מיוחדות, אבל האמת זעקה ממנה והמסר עבר בצורה חזרה במיוחד.

האונת' ברוב קשב לדבריה, וכך היא אמרה: "לפני כמה חודשים הייתי גויה. היום ב"ה אני יהודיה. אני רוצה לומר לכם באופן ברור וחד משמעי: אם היו לי חמישה מיליון דולר ביד והייתי צריכה לשלם אותם כדי להיוולד יהודיה, הייתי משלמת אותם בהנאה! ואתם, רבותי, זכיתם וגוללתם יהודים ואינכם יודעים להעריך את מה שיש לכם! לאיזה עם בעולם יש 'הוראות יצור' על כל תנועה שהוא עושה יומם ולילה? לאיזה עם יש 'ליווי צמוד' מהרגע שהוא פותח את העיניים בבוקר ועד שהוא סוגר אותן בלילה? לאיזה עם יש מלך שמלווה אותו על כל צעד ושעל? בשביל להיוולד לעם כזה הייתי מוכנה לשלם חמישה מיליון דולר." גם 'האגוזים הקשים' שהשתתפתי בסמינר לא עמדו בפני דבריה של הגוית, והחלו אט אט 'להתפצח...' כי זהו יהודי! זוהי הנשמה היהודית! צריך שמישהו יראה לה את האמת. רבותי! צריך להיות לכל אחד ואחד מאתנו אכפת על נשמות יהודיות טועות, על כבוד שמים שמושל!

'אם יהיה נידח... משם יקבצו ומשם יקח'

שח הגה"צ רבי שלום שברדון זצ"ל: אני יכול לספר לכם עובדה שעדיין מצלצלת באוזני למרות שחלפו מאז שבע עשרה שנה (בתשכ"א), שראיתי איך אפילו 'רשעים שבך' יש בהם ריח יהודי!

בליל יום הכיפורים הלכנו יחד בחזרה מהתפילה, מיישיבת חברון - לשערי חסד. היה שקט ברוחב, אתם יודעים כי השקט שורר ברחובות בליל יום כיפור, זהו לילה כמעט יחיד מכל לילות השנה. הקב"ה שולח

לעולמו יום כזה מלא השפעה של קדושה, אך הנה כאשר הגענו לא רחוק מכיכר הדוידקה, שמענו שירה שבאה מרחוק.

שרים? מי שר?... פסענו הלאה בדרכנו דרך מחנה יהודה, לכיוון שערי חסד, והתקרבו למקור השירה, שומעים את השירה: "מה נשתנה הלילה הזה?" - אחד שר וכולם אחריו: "מה נשתנה הלילה הזה מכל הלילות, שבכל הלילות אנו אוכלים שתי כיכרות והלילה הזה איננו אוכלים כלל?... כי היום - יום הכיפורים".

"שבכל הלילות אנו רוקדים והלילה לא? - כי יום כיפורים היום". כך המשיכו לפרט חטאים ועונות שהלילה הזה, לא. "כי יום הכיפורים". אחד שר והכל אחריו בשיר ובזמר...

"אם יהיה בקצה השמים משם יקבצו ומשם יקח". את אותו לב של יהודים אלו, ה' רואה.

(להגיד')

כאבי השניים של הש"ת

סיפור נורא מסופר בפי קוני ירושלים.

היה זה בערב יום הכיפורים לעת ניטו צללי ערב, כאשר כלל ישראל מסובים לאכול את הסעודה המפסקת, ישב לו הרה"ק רבי דוד'ל מלעלוב זיע"א, והסב בביתו יחד עם כמה נדכאי ושבורי לב מירושלים.

עבר שם אחד מיהודי ירושלים וראה את ר' דוד'ל יושב יחד עם האנשים הסמוכים על שולחנו וכולם יחד שוחקים ונהנים וקולות צחוק עולים ויורדים.

ניגש האיש אל ר' דוד'ל ולחש לו אל אוזנו בשאלה: "ר' דוד, ילמדני רבינו לשמחה מה זו עושה, האומנם זה הומן לשבת ולעסוק בדברי שחוק וקלות ראש?"

ענהו ר' דוד'ל בדברים כדרכונות: "תניקו כשמתחיל לגדול ושיניו מתחילים לבצבץ, הרי זה חותך בבשר החי, הוא סובל וסבל רב וכאבים עזים ואין הוא מוצא מנוחה לנפשו. האם הדואגת, מנסה בכל כוחה להרגיע את התניוק ולהעסיקו בכל אמצעי העומד לרשותה, ובלבד שתוכל להעלות על פניו ולו חיוך קל."

"הנה כי כן", המשיך ר' דוד'ל והסביר לבן שיחו, "הודים אלו שבורי הלב, הם המה ה'ציון ויישאג' (כאבי השניים) של השכינה הקדושה, ואין רק מנסה את כוחי להעלות על פניהם ולו חיוך קל, שלא יכאב להם כל כך, ומשכך, אין זה משנה כלל וכלל באיזה זמן אנו נמצאים כעת, כי בכל עת שאפשר להקל מעליהם שלא יסבלו, ושהשכינה הקדושה לא תסבול מכאבי השניים שלה, הרי זה זמן מסוגל..."

'ביקש להתנמנם', עכשיו זה הזמן להתנמנם!

איתא בחז"ל, כי בליל יום הכיפורים היו מספרים וקוראין לפני הכהן הגדול וכלשון המשנה "וקוראין לפניו באיוב ובדברי הימים" שלא יתנמנם. ואמרו צדיקים, שהיו אומרים לו "איך יוכל אתה להתנמנם כעת, הבט נא על איך, הסתכל נא על כלל ישראל איזה שנה עברה עליהם, איזה דברי הימים היה כאן, כמה משפחות מאחין היהודים נכנסו לספרא דאיוב נעבעך, ואתה מבקש להתנמנם?"

(הגה"צ רבי אלימלך בידרמן, באר הפרשה - תשרי)

והלוואי כבר נוכח ש"מידת הרחמים עלינו התגלגלו, ולפני קונד תחינתנו הפילו ובעד עמך רחמים שאלו", לשנה טובה ומבורכת, שנת פדות ויישועה, שנת גאולה ואיכותה, ובקרב נוכח להתגלות עול מלכותו עלינו ויתנו לך כתר מלוכה בעגלה ובזמן קריב.

רץ למשנה

שלושים להסתלקותו של צדיק ג' אלול תשפ"ה

מתוך דבריו החוצבים של מרן הגאון הצדיק המלוב"ן רבי דוד חיים שטרן זצוק"ל, במעמד סיום לנבחני קביעותא במשנה היומית - אדר תשע"ו

"...אני רוצה פה לתאר מה זה כח המשנה. אבי זצוק"ל היה מקורב לחזו"א בצורה בלתי רגילה. הוא גם הסיע את החזו"א לכל המקומות שהחזו"א רצה, הוא היה בא להתפלל שם. החזו"א תמיד ליווה אותו מאחורי הדלת של הבנין.

אבי היה מאד מקורב גם לאדמו"רים הגדולים: הבית ישראל, האדמו"ר מבעלזא רבי אהרן הקדוש, ותמיד ראיתי שהוא לומד משנה כל יום. אף פעם הוא לא הפסיק ללמוד משנה. הוא לא הפסיק, למד ולמד עד יומו האחרון.

אחרי שהוא נפטר, ביום השביעי חזרנו מהשדה, ואז הוא בא אלי וסיפר לי איך היתה הפטירה, מה כח המשנה גורמת. אז הוא סיפר לי שהפטירה לא היה על ידי מלאך המות אלא היתה מיתת נשיקה, והוא אמר לי שהוא קיבל רשות לבוא ולהגיד שלא הביאו אותו לבית דין של מעלה, רק ישר הביאו אותו לגן עדן ושם הוא נמצא בין אנשים בעלי צורה, כך הוא אמר לי, כך סיפר לי. את הסיפור הזה אני תולה את זה הרבה מאד בזה שהוא לא הפסיק יום אחד ללמוד משניות... הוא הקפיד על זה, והוא הקפיד גם על דברים אחרים, אבל זה היה דבר מאד מעניין, זה היה קרוב ביותר לליבו. כח המשנה שהוא זכה להגיע לגן עדן בלי בית דין של מעלה."

סדר לימוד המשנה וההלכה היומית לחדוש תשרי תשפ"ו

תשרי		חולדת - חולדת		חולדת - חולדת	
יום	חולדת	יום	חולדת	יום	חולדת
א	א	ב	ב	ג	ג
ב	ב	ג	ג	ד	ד
ג	ג	ד	ד	ה	ה
ד	ד	ה	ה	ו	ו
ה	ה	ו	ו	ז	ז
ו	ו	ז	ז	ח	ח
ז	ז	ח	ח	ט	ט
ח	ח	ט	ט	י	י
ט	ט	י	י	יא	יא
י	י	יא	יא	יב	יב
יא	יא	יב	יב	יג	יג
יב	יב	יג	יג	יד	יד
יג	יג	יד	יד	טו	טו
יד	יד	טו	טו	טז	טז
טו	טו	טז	טז	יז	יז
טז	טז	יז	יז	יח	יח
יז	יז	יח	יח	יט	יט
יח	יח	יט	יט	כ	כ
יט	יט	כ	כ	כא	כא
כ	כ	כא	כא	כב	כב
כא	כא	כב	כב	כג	כג
כב	כב	כג	כג	כד	כד
כג	כג	כד	כד	כה	כה
כד	כד	כה	כה	כו	כו
כה	כה	כו	כו	כז	כז
כו	כו	כז	כז	כח	כח
כז	כז	כח	כח	כט	כט
כח	כח	כט	כט	ל	ל
כט	כט	ל	ל		
ל	ל				

לחם הפנים

[שסילוקו לשבת הבאה חם כיום סידורו - רש"י]. נס זה היו מראים לעולי הרגלים, כדאיתא במסכת חגיגה (דף כו:) מגביהין אותו [את השלחן] ומראין בו לעולי רגלים לחם הפנים ואומרים להם ראו חיבתכם לפני המקום סילוקו כסידורו, דאמר רבי יהושע בן לוי נס גדול נעשה בלחם הפנים כסידורו כך סילוקו שנאמר "לשום לחם חם ביום הלקחו".

ומשחרב בית המקדש ובטל לחם הפנים, יש לנו בשבת מעין לחם הפנים, כשבוצעים את החלות בסעודות השבת. יש הנוהגים לשים על שלחן השבת י"ב חלות, על פי כתבי תלמידי האריז"ל. אמנם הגר"א כתב דהלחם משנה שבווצעים כל חלה לשנים בכל אחת משלשת סעודות השבת מצטרפים ביחד לי"ב.

ומסופר שהרה"ק ר' יחזקאל מקוממיר לא נהג לערוך בשבת י"ב חלות ושאלו אותו על זה והשיב: יו"ד עם ב' חלות [דהיינו איש יהודי עם ב' חלות] הם י"ב חלות.

לחם הפנים היה נאפה מסלת נקיה, שנפותה ב"א נפות (מנחות פ"ז משנה ז') ושתיים עשרה חלות היו, כל חלה נעשתה משני עשרונים סולת והיה אורכה עשרה טפחים [לדעת ר' יהודה] או שנים עשר טפחים [לדעת ר' מאיר], אך היה כופל אותו משני צדי ומעמידו על אורך חמשה טפחים, וכך היו לו "פנים" משני צדי ולכן נקרא "לחם הפנים" וכמ"ש רש"י: "לחם הפנים - כבר פירשתי על שם שהיו לו פנים לכאן ולכאן שהיה עשוי כמין תיבה פרוצה". (רש"י שמות לה, יג).

רוחבו היה חמשה טפחים. כדי לעשותו היתה צריכה להיות מומחיות מיוחדת מאד. זה היה תפקידם של משפחת בית גרמו, ואף האומנים הגדולים במלאכת האפיה מאלכסנדריה לא יכלו לעשות כמותם.

מדי שבת בשבתו היו עורכים לחם חדש על שולחן הזהב בבית המקדש, מסלקים את הישן ומחלקים אותו לאכילה בין הכהנים. ונס גדול נעשה בו: כסידורו כך סילוקו

ובאמירת דברי תורה על השלחן, הרי הוא כאוכל משולחנו של מקום, כדאיתא באבות (פרק ג) שְׁלֹשָׁה שְׂאֵכְלוּ עַל שְׁלֹחַן אֶחָד וְאִמְרוּ עָלֵינוּ דְּבְרֵי תוֹרָה, כִּאֲלוּ אֶכְלוּ מִשְׁלַחְנוּ שֶׁל מְקוֹם בְּרוּךְ הוּא, שְׂנֵאֲמַר (יחזקאל מא), "וַיִּדְבֹּר אֵלַי יְהוָה שְׁלֹחַן אֲשֶׁר לִפְנֵי ה'".

ועוד אמרו: רבי יוחנן ורבי אלעזר דאמרי תרויהו כל זמן שבית המקדש קיים מובח מכפר על ישראל ועכשיו שלחנו של אדם מכפר עליו. אמנם רש"י (חגיגה כז) מפרש דהכוונה בהכנסת אורחים. אך כבר שאל השל"ה הק' מה יעשה מי שאין לו כעת עני לארוחו על שלחנו, וכתב: "ואפשר לתרץ דאם אין לו עני ליתן לו בשעת אכילה לכפר עליו כנוכר, אז ידבר דברי תורה בשעת אכילה. כי התורה מכפרת יותר מן הקרבנות". (השל"ה הקדוש - שער האותיות - עמק ברכה סעיף ו')

שבוע לימוד מוקדש:

לע"נ

שמשון בן יצחק ז"ל
נלב"ע י' תשרי

לע"נ

ר' נחמן דוד בן ר' משה יוסף ז"ל
נלב"ע ג' תשרי

לע"נ

מורנו ורבינו אברהם יששכר
בן מוהר"ר ישעי יצחק"ה
נלב"ע כ' תשרי

לע"נ

מרת שרה זיסל בת ר' אברהם ע"ה
נלב"ע י"ד תשרי תשפ"ב

לע"נ

הגאון רבי יוסף שלמה הכהן
בן הרה"ח יצחק גרשון הכהן זצ"ל
נלב"ע כ"א תשרי תשע"ז

לע"נ

ה' שמואל דוד בן ישראל ז"ל
נלב"ע כ' תשרי

לע"נ

מייכאל בן סוליקה ז"ל אלקובי
נלב"ע כ"ט תשרי תשנ"ז

לע"נ

מרת שרה בת משה יעקב ע"ה
נלב"ע כ"ה תשרי תשפ"ד

הלימוד החודש מוקדש לע"נ

אלחנן אריה בן ר' אברהם ז"ל

נלב"ע י"ז תשרי תשפ"ד

נא לכוון לפני הלימוד

על שם לוי ויעקב

בפרוס השנה החדשה הננו לברך את כלל
לומדי המשנה וההלכה היומית, משתפי
המבחינים יחד עם כל תומכי 'קביעותא'
וכל בית ישראל

בברכת

טובת ורחמיך טובה
לאיתך לרחימים טובים ולשלום

זכות לימוד התורה הקבוע ולימוד הרבים
יעמוד לכם ולב"ב להתברך בשנה טובה
ומבורכת בכל מילי דמיטב

הנאמן קביעותא

הזוכים בהגרלות:

מבחינים במשנה היומית 175-178 ו-475-478 ומבחן בהלכה 2

ה' יעקב גלר, מודיעין עילית
ה' יצחק ויינגרטן, בני ברק
ה' חגי שמי, ירושלים
ה' יהושע רייזמן, בית שמש
ה' ישראל באש, ירושלים

בס"ד
יצא לאור
לוח המשנה
וההלכה
היומית

תשפ"ו

ביום ג'
פר' נח
כ"ט תשרי

מתחילים

רבבות לומדי המשנה
היומית
בחורים וזקנים,
אנרכים ובעלי בתים
בלימוד

מסכת חורין

ביום ב' פר'
בראשית -
כ"א תשרי

מתחילים
רבבות לומדי ההלכה
היומית בלימוד

התנ"ך
הפורה

לשמיטת רשימת הטוקדים ברחבי הארץ ובעולם
או להזמנת הלוח ניתן להתקשר לקביעותא בטלפון שלוחה 3

פרשת האזינו / וזאת הברכה תשפ"ו | שנה ב' 94

הורינו

הורים נחל הכל

הורינו דברות קדש

כיבוד אב ואם בפרשת השבוע עפ"י 'המאורות הגדולים',
הגאון רבי שמשון קורלנדסקי שליט"א

פרשת האזינו

צור ילדך תשי ותשכח א-ל מחללך. (ל"ב, י"ח)

הפסוק יבואר היטב לפי מה שפירש הרלב"ג¹ שעל ידי שמכבדים הבנים אבותם, שהם קצת סיבת הוויתם, על ידי זה יכול לבוא בקלות ליראת שמים שהרי הקב"ה הוא עילת כל העילות וסיבת הכל. וזהו הפשט "צור ילדך תשי וגו' כי אם יתבטל אצלו הסיבה, יתבטל גם המסובב והנגרם. ואם ישכח יולדיו אלו שהעניקו לו חיים, ישכח גם את הקב"ה.

וזהו גם הפשט "והדרת פני זקן - ויראת מאלוקיך" רצונו לומר, כשתכבד הגדולים ממך בשנים ובחכמה, ממילא תלמד מכך לכבד את ה' ולירא מפניו (בית אהרן)

וירא ה' וינאץ מכתם בניו ובנותיו. (ל"ב, י"ט)

ונרמז כאן, שכאשר הבנים והבנות כועסים על הוריהם הרוצים לחנכם לתורה ומצוות, אז "ויאמר אראה מה אחריתם", נראה מי ינצח את מי. האבות את הבנים או הבנים את האבות "כי דור תהפוכות המה" - שהכל הפוך אצלם, הבנים רוצים לחנך האבות שיילכו לפי "רוח הזמן". (אוצר החיים)

פרשת וזאת הברכה

האמר לאבינו ולאמנו לא ראיתיו ואת אחיו לא הפיר ואת בניו לא

1. בפרשת קדושים

ידע כי שמרו אמרתך ובריתך ינצרו. (ל"ג, ט')

הגר"א ב"אדרת אליהו" מפרש את הפסוק. האומר לאביו ולאמו - הכוונה על אביו ועל אימו. ועליהם אומר אדם "לא ראיתיו", שרחוק מהם. כי הרי אדם לא יכול לומר על הוריו "לא הכיר" כי וודאי הכיר אותם שהם גידלוהו, אלא רק לא ראיתיו.

וע"כ ביאור החלק השני **כי שמרו אמרתך וגו'.** הוא כנגד אביו ואימו. ובריתך ינצרו. הוא כנגד אחיו ובניו ששקע בעשיית המצות עד שכח את בניו ואחיו. אבל אביו ואימו, עליהם אי אפשר לומר כך, שהרי הם דוחים את המצות כמאמר חז"ל אביו אומר השקיני מים ומצוה לפניו אביו קודם ולכך עליהם אמר הפסוק בגלל ששמר **אמרתך** שהיא (התורה) שרק היא גדולה מכיבוד אב ואם (היינו אם אמר לו לעבור על ד"ת)

מגילת קהלת

דברי קהלת בן דוד מלך בירושלם (קהלת, א' א')

נהגו לקרוא בשבת חוה"מ סוכות מגילת קהלת. ואמרו חז"ל קהלת על שם שקיהל חכמות הרבה. ומלך בירושלים שהיא עיר החכמה "המחבר החכם שהקהיל החכמה בן דוד שעסק כל ימיו בתורה ובקדושה מלך בירושלים כי הגם שירושלים עיר החכמה ואנשים בה יודעי דעת שלומי אמוני עם כל זה הוא היה מלך כי גדלה חכמתו". וכתבו דהנה יש לדייק שזהו הייחוס הראשון שמוצא בדבריו, שהיה בן דוד. ואפילו שמסתיר שמו בפירוש, הרי מזכיר "בן דוד". (ואין לומר משום שהיה אביו מלך, שהרי אצל דוד עצמו מצינו שקרא שמו על שם אביו "דוד בן ישי")

הורינו דרך חיים

כיבוד אב ואם
בהלכה ומנהג

כשם שחובה על כל אחד ואחד מיישראל ללמוד את ההלכות המצויות, כהלכות ברכות, שבת, שמירת הלשון ועוד, כך חובה על כל אדם ללמוד ולשון את הלכות כיבוד אב ואם ומוראם, שמצווה זו היא תמידית בכל זמן, וחמורה היא עד מאוד, ואם לא ילמד את הלכותיה, מאין ידע היאך לקיימן, ויכשל בדברים רבים, מבלי לדעת שהוא נכשל.

אבי אביו או אבי אמו, וכן עומד לאחי אמו. וכן יש נוהגים בזמן שקורא חמיו".

אב שקנה עליית שלישי לספר תורה, רשאי הבן לקנות חתן תורה או חתן בראשית וכיוצא, אף על פי שהם עליות מכובדות יותר. אולם במקום שלא מוכרים את העליות אלא מכבדים את הציבור לעלות, אף אם הזמינו את הבן וקראו בשמו, לא יעלה לעליה מכובדת יותר, אלא אם כן קיבל רשות מאביו².

ורשאי הבן לעלות בשמחת תורה 'חתן תורה', ולאחריו אביו 'חתן בראשית'. וכן היה מנהג הגאון רבי חיים אלעזר ממנוקאטש בעל 'מנחת אלעזר', לעלות 'חתן תורה', ואביו הגאון רבי צבי הירש בעל 'דרכי תשובה', היה עולה 'חתן בראשית'.

נאמרו עשרת הדברות כנגד עשרה מאמרות שבהם נברא העולם וכו' כבד כנגד **ויאמר אלוקים יהי מאורות ברקיע השמים** אמר הקב"ה, הא ברייתי לך שתי נהורין **אביך ואמך, הוי זהיר ביקרהו.** (פסיקתא רבתא)

מהלכות ימי החג הנוגעים לכבוד אב ואם

בשו"ת התעוררות תשובה לנכד החת"ס הגאון רבי שמעון סופר מערלוי, כתב¹ שאם האב מצטער שבנו יישן בסוכה, מחמת שחושש שיצטנן הבן, פטור הבן מלישון בסוכה. והטעם בזה, כיון שדרשו חז"ל: 'תשבו כעין תדורו', דהיינו כדרך שאדם דר בביתו כך ידור בסוכה. והרי גם בבית, אם אביו היה אומר לו שלא יישן במקום מסוים מחשש שיצטנן, היה צריך לשמוע לו. ע"כ. ואמנם לפי מה שנלמד כאן בשבועות קודמים, יש להבדיל בין בית אביו וביתו שלו כאשר אביו מתארח אצלו. וצ"ע.

לקראת יום 'שמחת תורה' מובאים כמה הלכות הנוגעות

למעשה ביום גדול זה.

מובא בשבלי הלקט שנהגו לעמוד כל זמן שאביו עולה לתורה, או אחיו הגדול ממנו, או אבי אביו, או אחי אביו או אחי אמו. עכ"ל. וכך מובא גם בשו"ע המקוצר "מנהגינו שהבנים עומדים לכבוד אביהם במשך כל זמן קריאתו, ובכלל זה ברכה ראשונה ואחרונה. ואח קטן עומד לאח גדול. וכן עומד מפני דודו אחי אביו, או זקינו

1. שו"ת התעוררות תשובה. ב' קפ"ד 2. רדב"ז. שס"ג

מעשה אבות

סיפור מהחיים

שאל פעם תלמיד את הרב אריה זאב גינזברג, למה אני חייב כל כך בהכרת הטוב עבור הורי, הרי כבר עברו שנים ארוכות מאז שעשו עבורי משהו. נכון שהתורה מחייבת בכבודם, אבל מצד הכרת הטוב? נרעד הרב גינזברג וסיפר מעשה שלמד ממורו ורבו מרן הגרא"מ שך זצוק"ל, על מהי הכרת הטוב ועד היכן.

הרב שך היה אז בשנות התשעים המאוחרות לחייו ומצב בריאותו היה רופף ביותר. למרות הכול, בשעת בוקר מוקדמת הורה לנכדו להזמין מונית שתיקח אותם לחיפה, שם עליו להשתתף בהלוויה. הרב שך אמר לו כי "אישה זקנה" נפטרה, וכי אל לו להוסיף ולשאול אותו שאלות. הנכד ציין כי יורד גשם חזק. בשלב זה, אמר לו הרב שך בתקיפות, 'אם לא תזמין מונית, אסע בעצמי באוטובוס'.

לאורך כל הנסיעה לחיפה, ישב הרב שך ושתק, שקוע במחשבות. הנכד היה משוכנע כי הנפטרת הייתה אישה מיוחדת מאוד, וציפה לקהל רב של מלווים שיתאסף לכבודה. אך בקושי היה שם מניין. קומץ של זקנים וזקנות שהרהיבו עוז לצאת מבתיים בקור ובגשם הצולף, עשו את דרכם אל חלקת הקבר הטרי. שני אנשים השמיעו הספדים קצרים והרב שך התעקש לומר קדיש, כאשר התברר לו שאין אחר שיאמר.

לאחר שסיים לומר קדיש, נשאר ראש הישיבה לעמוד בגשם השוטף במשך מספר דקות. נכדו ניסה להובילו אל המונית הממתנית, אך הרב שך לא הסכים. לבסוף, אותת לו ראש הישיבה, הרועד מקור, כי הוא מוכן לעזוב את המקום.

הנסיעה חזור התנהלה בדממה. רק לאחר שהרב שך שב לביתו, פתח וסיפר לנכדו את הסיפור הבא: כאשר היה נער בן 12 בלבד, נפתחה ישיבה מובחרת לעילויים. לא הייתה בה פנימייה, וכמעט שלא היה מה לאכול. התלמידים המבוגרים יותר ישנו על הספסלים בבית-הכנסת, ואילו הצעירים יותר מצאו לעצמם מקום על הרצפה. אביו של הרב שך היה סבור כי למרות כל החסרונות, כדאי לבנו ללמוד שם. הרב שך היה התלמיד הצעיר מכולם. למרות זאת, בזכות שקדנותו והצטיינותו בלימודים, בתוך זמן קצר זכה לקבל מקום שינה על ספסל.

בחודשי האביב והקיץ, תנאי השינה עוד היו נסבלים, אך בחורף האירופאי הקפוא, הם היו קשים מנשוא. בית-המדרש היה קפוא, ולתלמידים לא היו שמיכות להתכסות בהן. ומה שגרוע עוד יותר, היו המכתבים שהגיעו מדודו של הרב שך, עשיר וערירי, שהפציר בו שוב ושוב לבוא לגור אצלו ובסופו של דבר לרשת את העסק שלו. הדוד הבטיח לו כי יהיה לו זמן גם ללמוד. הנער הצעיר חשב על ההצעה במשך ימים רבים. הוא רצה בכל מאודו להקדיש את חייו לתורה, אך חשש שהדבר לא יוכל להתגשם אם ח"ו הוא יקפא למוות. באותו ליל שישי, גמלה בליבו ההחלטה: אחרי שבת, הוא עוזב את הישיבה.

למחרת בבוקר, הגיעה לישיבה אישה עם עגלה קטנה מלאה בשמיכות. היא סיפרה להנהלת הישיבה כי בעלה, שנהרג בתאונה טראגית, היה סוכן למכירת שמיכות. כעת, הגיעה כדי לתרום את השמיכות שנותרו ברשותה, עבור תלמידי הישיבה. הרב שך, נמנה על אותם ברי-מזל שקיבלו שמיכה. באותו לילה, השמיכה חיממה אותו והוא החליט להישאר בישיבה.

לאחר שנים רבות, נודע לרב שך כי אותה אישה עלתה ארצה והשתקעה בחיפה. היא מעולם לא נישאה בשנית, ולא היו לה ילדים. מדי פעם, נהג הרב שך לשלוח לה אוכל ותמיכה כספית. היא עזבה את העולם בשקט, בדיוק כפי שניהלה את חייה.

"הגעתי להלווייתה כדי לומר תודה", אמר הרב שך לנכדו. כל־כך הרבה שנים חלפו מאז אותם לילות כפור, עד ששכחתי את ההרגשה. רציתי להישאר בחוץ, בקור, להרגיש זאת בעצמותי, כדי שאזכר עד כמה אני חייב הכרת תודה לאותה אישה, על השמיכה החמימה.

רב הנסתר

מאמר חז"ל או מעשה רב בנושאי מצוות כיבוד הורים נטמנו בתמונה, גלו ושלחו לנו, ואולי תזכו בפרסים!

horeinuorg@gmail.com
או בפקס: 077-6021640

פתרון חידת 'רב הנסתר' לפרשת וילך

בכל הזדמנות שהיא, יש ענין לנשק את ידי ההורים ולקבל את ברכתם. שלבד ממה שמקיימים מצות כיבוד אב ואם, זוכים גם למעלות גדולות. חשיבות יתירה ישנה בנשיקת ידי ההורים בשבת קודש ובערב יום הכיפורים. (רבינו האר"י הקדוש) וכתב מרן החיד"א שיכון בזה לקיים מצות כיבוד אב ואם.

הודעה תשלח לפותרים נכונה שעלו בגורל.

שלום וברכה. נחשפנו, אני ופית, לגיליון שלכם בשבועות הראשונים להופעתו, ומיד בקשנו לקבלו בכל שבוע. אנו מדפיסים אותו לעצמנו בבית ועוברים עליו בקביעות. מה נאמר ומה נדבר. כן, אנו יודעים שאנו זקוקים אצלנו לחיזוק בנושא הזה. כן, אנו מרגישים איזה שהוא תהליך שאנו משתדלים להחזיק יותר במצווה היקרה הזאת על כל הלכותיה וצדדיה. אבל זה בדיוק העניין עליו רציתי לכתוב.

אנו מרגישים שככל שאנו מתחזקים ועושים צעד נוסף לכבד את הורינו יותר, כך זה נעשה קשה יותר. הניסיונות והקשיים כאילו צצים פתאום בדווקא. כל זמן שהקשר שלנו עם הורינו היה "על אש נמוכה", התראינו, אבל לא הרבה. דיברנו, אבל לא שיתפנו. כיבדנו, אבל לא מספיק במחשבה. כל הזמן הזה היה נח לכולנו. ופתאום בשנה וחצי האחרונות אנו מנסים להתחזק ולהחזיק בזה יותר בכל הבחינות, ואז מרגישים שהניסיונות נעשים קשים יותר. הביקורת שלנו, תחושות הפגיעה, הכל נעשה קרוב ואישי יותר. ואתם יודעים מה הכי כואב לנו? שמחת המצווה. חסרה לנו השמחה שבקיום המצווה. אנו מכבדים אבל מרגישים בלב תחושה חמוצה. אנו מתחזקים ומבקרים, ומדברים, ועושים כל אשר יבקשו עם חיוך, אבל בלב פנימה לא מרגישים שום שמחה עם זה. למה?! רבש"ע, אנו באמת רוצים לזכות לקיים המצווה הזאת בשלמות ובשמחה, למה אנו לא זוכים לכך?

שההורים הם חשובים כמלך ושר חשוב, כדברי הח"י אדם. הרבה אנשים כשמתקרבים ורואים את החסרונות האנושיים הקיימים בבני אדם, ובהוריהם, מתקשים לקיים את המצווה כפשוטה להחשיבם ולהעריכם. בלי ההרגשה הזו מצטברת טינה למצווה, אולם היא מגיעה דווקא מהקרבה.

הדרך לפרק את הקושי הזה הוא עצתו של מרן הגר"ח שמואלביץ זצ"ל לחפש אצל ההורים מעלה מיוחדת שיש בהם ואינה מצויה אצל אחרים, כמו חסד, זהירות בלשון הרע, השתתפות בשמחה וצער של הזולת, מסירות למשפחה ועוד. ומתוך המעלה הזו לראותם באור שונה, לראות בהם יחידי סגולה. ולכל הורה יש מעלות נדירות שבהם התייחד משאר בני"א.

נקודה שלישית שכדאי לכם לחשוב עליה - מרן הגר"ח קנייבסקי זצוק"ל בספרו אורחות יושר כתב על מצווה זו חמורה שבחמורות וזוכה ממנה לגדלות עצומה. ולכן אני חושב שהיצה"ר רואה אתכם מתייצבים על דרך נפלאה שאפשר לזכות בה למשהו ענק, ומייד מתעורר להכניס מקלות בגלגלים ולעשות הכל כדי להפריע. אחת הדרכים הידועות שלו זה לגרום לאדם לא להיות שמח במצווה. וזו בדיוק העצה, להמשיך לכבש את היעד כי אתם בדרך הנכונה. והסיפוק תמיד מגיע אחר שאדם עושה את המוטל עליו. הצלחה רבה וסייעתא דשמיא.

תשובת הרה"ג הרב חיים גינצבורג: כשם שאדם מרחוק לא רואה פגמים קלים בחפץ, הוא נראה לו יפה ושלם. אבל ברגע שמחזיקים אותו מקרוב יכולים לראות שריטה או פגם קל. כך גם בקשר, כנראה שהיו חסרונות רבים ביחסים המרוחקים עם הוריהם ואז נראה היה לכם שהקשר בסדר, לא ציפיתם ליותר מדי. דווקא כעת כשאתם קרובים והמודעות עולה, אתם שמים לב לפרטים ורואים את הפגמים, וקשה אדם להביט במראה ולומר אני לא בסדר אבל האמת היא להפך, זו לא נסיגה זו עלייה... כעת אחר ההתקדמות בשנה וחצי, יש שיפור עצום ועליה גדולה מהמצב הקודם, ורק מבט לאחר לראות כמה התקדמנו בדרך הארוכה יביא את תחושת הסיפוק הנצרכת כ"כ. כשאדם תובע מעצמו הרבה ומבין מה גודל המשימה הוא רוצה שלימות ורוצה לראות תוצאות ולכן כך מרגיש. עוד נקודה חשובה שתדעו. להיות ביקורתי זו מעלה, אך גם חסרון. אתם שואפים לשלמות וזה טוב, אבל זה שאין לכם סיפוק מפחות משלמות, זה כבר לא טוב. הרב דסלר כותב: השמח בחלקו והביקורתיות הם נצרכים וסותרים לחלוטין. אם אני שמח בחלקי - אני לא ביקורתי, ואם ביקורתי אז לא שמח. זה קשה, אבל האדם מוכרח את שני הצדדים הללו! נקודה שניה שחשוב שתשימו ליבכם - כיבוד הורים נובע מהגישה

תורת אמן

עיון והתבוננות

ושמחת - השמחה הגדולה בקיום מצוות כיבוד אב ואם הגאון החסיד רבי יצחק מאיר רושצקי שליט"א / מחבר ספר 'נזר ים' על הל' כיבוד אב ואם

ממנו מצוות כיבוד אב ואם, ואם כן ודאי שבעת שזוכים לקיום מצווה זו עלינו לשמוח עד עומק הלב. כמו בכל מצוות התורה הקדושה, כן גם במצווה זו - כיבוד אב ואם - אומרת כנסת ישראל להקב"ה: "חדשים גם ישנים דודי צפנתי לך"³ ישנם דינים שהם מדאורייתא, ויש מה שהוסיפו חז"ל מדרבנן. וכן דברים שאינם מחויבים על פי הדין, אלא הם בגדר הנהגות ישרות, על פי טעמי המצווה הפנימיים. ויש לדעת להבחין תמיד מהי החובה מדאורייתא ומדרבנן, ואלו עניינים הם רק בגדר הנהגה ישרה, שלא יתערבו התחומים. על אף שוודאי אין ערוך לחשיבות ההנהגות והעניינים הטובים הנגררים למצווה, והם מועילים מאד להפנים את טעמי המצווה

כתב ה"פלא יועץ"¹: יש מצוות שהם בר מזל ויש מצוות שאין להם מזל, שהרי כמה מעות מפזר לעשות מצוות פתיחת ההיכל, או להיות סנדק וכדומה, אף שאינה לא מצווה דאורייתא ולא מצווה דרבנן אלא חיוב מצווה בעלמא, ועל כל פעם ששומע בקול אביו ובקול אמו מקיים מצווה רבה דאורייתא, ואעפ"כ מתרשלים בזה". מדברי הירושלמי² יש להתבונן וללמוד עד כמה עלינו לחבב ולשמוח בקיום מצווה זו, שמובא שם: "על כל המתים אינו מגלה את לבו אלא על אביו ועל אימו, דברי רבי מאיר. רבי שמואל בשם רבי אבדמי בר תנחום, מפני שבטלת ממנו מצות כבוד". עכ"ל. אנו רואים שטעם הקריעה על מיתת אב ואם היא משום הצער שמגיע עד עומק הלב, על כך שבטלה

1. פלא יועץ ערך כיבוד אב ואם 2. מועד קטן פרק ג יט. 3. שיר השירים ד', י"ד

ארגון 'הורינו' מרחיב בס"ד פעילויות קיימות ומשיק תכניות חדשות להעצמת החיבור וחיזוק מצוות כיבוד אב ואם, גם בשנת הלימודים הקרובה תשפ"ו

האישיות למצוות כיבוד אב ואם. כמו כן, ערכת 'ללמוד ולכבד' מתאימה גם ללימוד משפחתי סביב שולחן השבת וכדו' ומשפחות רבות כבר הצטרפו למעגל הלומדים.

השנה נפתחה בס"ד גם תכנית מיוחדת 'על המקום' המיועדת לצעירות בתקופה שלאחר שנות הסמינרים ותוך כדי הציפיה להקמת בית התכנית עוסקת ובוחנת סוגיות מעשיות לתקופה זו, ומעניקה העצמה אישית ותהליכי התבוננות לאור מצוות כיבוד אב ואם ככלי מרכזי בהכנה להקמת הבית היהודי.

תכניות אלו מתקיימות ומתפתחות בס"ד לצד השתלמויות למורות ומנחות, המתקיימות לאורך השנה עם מספר קבוצות, בבני ברק ובירושלים.

במקביל, יוצא ארגון הורינו בקרוב אי"ה עם תוכנית חדשה הפונה - לראשונה, גם לילדי תלמודי תורה, בשיתוף המנהלים, מפקחים, ובהכוונת גדולי ישראל שליט"א. פרטים נוספים יתפרסמו בעז"ה במהלך התקופה הקרובה. בהמשך אנו מתעתדים בעז"ה לפנות גם לבני הישיבות הקטנות והגדולות, ולהרחיב את מעגל ההשפעה ככל הניתן, לחיזוק המצווה היקרה של כיבוד אב ואם, בכל הרמות, בכל ציבור ובכל בית יהודי. מתוך תפילה ושאיפה שהנה יבוא יום והקב"ה יזכנו לראות רגלי אליהו מבשר טוב "והשיב לב אבות על בנים ולב בנים על אבותם"

שנת הלימודים תשפ"ו נפתחה זה מכבר, וחלק מפעילויות 'הורינו' כבר התחילו בסמינרים ובתי בית יעקב, אולם עיקר הפעילויות החינוכיות והשנתיות מתחילות בעז"ה מיד לאחר החגים, עם כניסת מערכת הלימודים לשגרה קבועה.

מלבד הגיליון השבועי המסיים בתקופה הקרובה שנתיים לתחילת הופעתו בס"ד וזוכה ב"ה לקורת רוח מרובה בספסלי בית המדרש ומחוצה לו, כאשר עשרות אלפי יהודים יקרים ומשפחות בכל העולם, מתעוררות להתחזק ולהאיר מחדש את אורה של המצווה היקרה של כיבוד אב ואם, להחזיר עטרה ליושנה ביחס של כבוד למעמדם הרם של ההורים (בקרוב בעז"ה מתוכנן ריענון הגיליון עם פנים חדשות, תוספות מדורים גם לילדים היקרים ועוד, אי"ה) מלבדו כאמור, פועל ארגון 'הורינו' במגוון פעילויות שנתיות.

סדנאות 'מזוודת נדוניה' לכיתות הסמינרים. השנה ב"ה זכינו להרחיב פעילות עם מנחות נוספות בעוד עשרות כיתות בסמינרים בפריסה ארצית. המהפכה כבר מחלחלת והשינוי ניכר באלפי בתיים. גם השנה מתוכנן בעז"ה ובס"ד כנס ענק בסוף החורף, אולם מוקדם עדיין להרחיב על כך.

קורס 'מטרה' למורות המחר - קורס מורחב ייעודי וייחודי בתוך הסמינרים למורות, להעלאת המודעות ליחס הנכון להורי התלמידות, מתוך פרספקטיבה תורנית מדויקת לאור דברי חז"ל. כמו כן במהלך הקורס מקבלות מורות המחר מגוון כלים מקצועיים להעברת חומרים לימודיים מתוך חוויה והעצמה.

תכנית כרטיסי הלימוד 'ללמוד ולכבד'. ערכת כרטיסי לימוד הלכה אינטראקטיביים ומרתקים, מותאמים במיוחד לכיתות הגבוהות בבתי הספר היסודיים, מלווים בחוברת אישית מותאמת, ואפשרות לסדנאות חודשיות להעצמת התהליך היסודי והובלת שינוי מעמיק ביחס למחויבות

לעילוי נשמת
מנחם מנדל בן יהושע דב

לרפואה שלמה
איתמר נתנאל בן לאה יפה

לזרע של קיימא
דוד שמואל בן שרה
אפרת בת פנינה

לדיווג
לאה בת ברוריה בריינדל

להצלחה וס"ד
יוסף בן שרה

שומרי משמרת הקודש

חודש תשרי תשע"ו

גליון חיזוק והתעוררות בענין שמירת הדיבור בתפילה - ישיבת "חזון נחום"

דברים אחדים

ירח האיתנים - דתקיפי במצוות

חודש תשרי נקרא ירח האיתנים, מלשון איתן וחוזק, על שם כי בחודש תשרי הם המועדים היותר חזקים, ומיישרים את האדם אל השלמות. (מצודות דוד מלכים א' ח' ב')

ישראל יום י"ג מדות, ובו ביום התחילו בני ישראל לחנך את בית המקדש בימי שלמה, ובו התפלל שלמה תפלתו על כל ישראל וכו', הוא היום המסוגל מאד לתשובה ולתפילה, עיי"ש שהארץ בדרוש כדרכו.

ידועים דברי הרמ"א (סי' תקפג ס"ב) יש מדקדקים שלא לאכול אגוזים, שאגוז בגימטריא חטא, ועוד שהן מרבים כיחה וניעה ומבטלים התפילה (מהרי"ל). הדברים קל וחומר, אם כה נזהרים מהגימ' חטא, וגם שמבטל התפילה, כמה אנחנו צריכים להזהר במשנה זהירות מכל דיבור חול, שהוא החטא עצמו שמבטל התפילה. הבה נתחזק היטב בשמירה זו ביתר שאת ויתר עוז, כדברי הרמב"ם הנ"ל ונכריע את עצמנו ואת כל העולם כולו לכף זכות.

ונסיים בברכה כדברי שלמה המלך לאחר שגמר תפילתו הנ"ל, ויברך את כל קהל ישראל, ואמר להם: יהי ה' אלקינו עמנו כאשר היה עם אבותינו אל יעזבנו ואל יטשנו. גם אנו נקווה לה', כמו שהיה ה' עמנו בשמירת הקודש עד היום כן יעזרנו ה', ונזכה להגיע לישרות ולשלמות בחודש זה (כנ"ל), ובטוחים אנו שבזכות חיזוק תקנה קדושה זו בכל השנה החולפת ובקבלה חדשה על העתיד, ישמע ה' ויקבל את תפילותינו ונזכה לגמר חתימה טובה לשנה טובה ומתוקה ברו"ג, וימלא ה' כל משאלות לבנו לטובה, לנו ולכל בית ישראל.

אבקו ויאמץ אגבכם

העורך

התפילות המפוזרות, דהיינו שלא היו כראוי במשך ימות השנה.

בחודש זה ישנו עניין נוסף המתקשר לתפילה, בו התקיימה חנוכת בניין בית המקדש הראשון על ידי שלמה המלך, בו נשא תפילה ארוכה לדורות עולם ככתוב בספר מלכים: ויעמד שלמה וגו' ויפרש כפיו השמים. ויאמר - ה' אלקי ישראל אין כמוך אלקים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת וגו', ופנית אל תפלת עבדך ואל תחנתו ה' אלקי לשמוע אל הרנה ואל התפלה וגו', ואתה תשמע אל מקום שבתך אל השמים ושמעת וסלחת וגו', כל תפלה כל תחנה אשר תהיה לכל האדם לכל עמך ישראל אשר ידעון איש נגע לבבו ופרש כפיו אל הבית הזה [כמובא באריכות במלכים א' פרק ח']. על תפילה גדולה וחשובה זו אנו מבקשים (בתפילת יו"כ קטן) רחמנא אדכר לן צלותיה דשלמה מלכא.

שמחה גדולה זו היתה בעיצומם של ימים אלו בח' בתשרי, וכתב בספה"ק בני יששכר (חודש תשרי - מאמר ה - חינוך המקדש) יום ח' מימי התשובה, הוא הנקרא בפי בני

ירח האיתנים - דרשו חז"ל דתקיפי במצוות. וביארו המפרשים שהוא ע"ש המצוות הרבות שמצווים אנחנו בחודש תשרי יותר מכל חודשי השנה.

אכן כך, נמצאים אנו בעצומם של ימים הנוראים הקדושים, בין כסה לעשור, בהם יתרצה האדם לקונו, לתקן מעשיו ולהיטיב דרכיו, וישוב אל ה' וירחמנו ואל אלקינו כי ירבה לסלוח.

ימים קדושים הללו מוקפים מאוד בריבוי התפילות והימצאות יתירה בבתי כנסיות, קודם ראש השנה אנו מרבים בסליחות ועאכו"כ בימים אלו, וידועים דברי הרמב"ם (הל' תשובה פ"ג ה"ד) שכתב על ימים אלו, עשה מצוה אחת הרי הכריע את עצמו ואת כל העולם כולו לכף זכות וגרם לו ולהם תשועה וכו', ומפני ענין זה נהגו כל בית ישראל להרבות בצדקה ובמעשים טובים וכו' ונהגו כולם לקום בלילה בעשרה ימים אלו ולהתפלל בבתי כנסיות בדברי תחנונים ובכיבושין עד שיאור היום.

מיד בצאת יום הכיפורים הולכים אנחנו מחיל אל חיל ומתקרבים אנו לימי השמחה חג הסוכות והבא לאחריהם שמיני עצרת ושמחת תורה. גם בהם אנו מוסיפים בתפילה ואומרים בכל יום הלל השלם ותפילת המוסיפים ומקיפים אנו את הבימה ומתפללים ואומרים הושענות זכר למקדש, עד שביום השביעי יום ערבה הושענא רבה, רבוי תפילות והושענות. על שמיני עצרת ביארו צדיקים דברי הגמ': שמיני רגל בפני עצמו לענין פז"ר קש"ב, פז"ר הוא לשון פיזור, קש"ב מלשון הקשבה דהיינו תפילה, שבשמיני עצרת הוא זמן עליה לכל

צדיק מה פעל

בהתקרב היא"צ השישי של האי צדיק וקדוש, כ"ק מרן האדמו"ר

הרה"ק רבי שמעון נתן נטע מלעלוב זצוק"ל זי"ע

שעלה בסערה השמימה בליל יום הכיפורים שנת תשי"ע

והיה ידוע במסירותו לכבוד ה' ושתיקה בעת התפילה

ביקשנו מאת הרה"ג ר' ישראל קורנבליט שליט"א מרבני הישיבה,

שזכה ליהנות מאורו ולהסתופף בצילו בכל שנות נשיאותו,

לתאר ולספר במעט ממפעלו של צדיק

תודתנו נתונה לו על כך, ויה"ר שזכותו הגדולה של אדמו"ר זי"ע

תגן בעדו ובעדנו לכט"ס, אמן

למען השני, והעניק וראה להיטיב בכל כוח לזולתו.

ומאידך, כל מי שנכנס אי פעם לביהמ"ד או פגשו בכל מקום שהוא ראה לפניו מלאך ה' הלבוש במידת ענוה ושפלות, יכלו לראות בחוש איך שכל חייו ומהותו כלשון הרמב"ן (באיגרתו הידועה) "וכל אדם יהיה גדול ממך בעיניך". ומי הוא שיוכל להוכיח אחר החשוב וגדול ממנו, ולכן השוה קטן וגדול, כולם היו גדולים כלפיו, התבטל וכיבד כל אחד. לא היה דבר שיכל לגרום לו לכעוס או לגעור, ואפי' לא להעיר לשום איש מישראל, תמיד ראה טוב זכות על כל אדם.

אולם בנושא אחד שונה היה הדבר. כשהגיע לדיבור בתפילה בער בו הדבר כאש, שם התהפכה הקערה על פיה, לא היה מי שיהיה גדול בשביל לא למחות בידו, הן זה כבוד השכינה, ומי גדול כלפי השכינה. שום שיקול לא היה לעצור מלעורר ולמחות. דבר זה היה היחיד שיכל להוציאו משלוות נפשו ולכעוס, להוכיח ואף לבייש!!! את העובר על זה.

תקיפות והקפדה

זכורני, היה זה בשבת אויפרוף של הרב שניאור זלמן גרוסמן שליט"א (בוגר ישיבתנו), בנו של הגאון רבי יצחק דוד גרוסמן שליט"א ממגדל העמק, שהתקיימה אצל אדמו"ר זי"ע, והגיעו לכבוד השמחה בשעת התפילה ציבור גדול מאוד, ביניהם עשירי תבל, והעומד על משמר הדממה עבד קשה, באשר לא הורגלו בזאת, אך לאחר הזהרה פעם ופעמיים היה צריך להוציא מביהמ"ד את אחד היושבים ראשונה בממלכת היהלומים, אח"כ ניגשו לומר לאדמו"ר שזה מידי קיצוני, ואותו אדם נפגע היות ובכל מקום שמגיע מרגיש שהלכה כמותו.

כמו"כ, התלוננו פעם בפניו גבאי ביהמ"ד, שהיה עשיר אחד שהיה מגיע "נסיעות" לרבי ותורם סכום הגון להחזקת בית המדרש

הרבי בעצמו, ואכן הלך והדפיס את השלטים המוכרים כיום לכולם בכמויות רבות ואח"כ דאג להפיצם בישראל בכל בית כנסת. היתה קהילה אחת שבנתה בית מדרש מפואר, ולא הסכימו לתלות שלט זה בטענה שמכער להם את יופי הקיר, עלה בעצמו לביקור אצל רב הקהילה, ושוחח עמו בד"ת ואח"כ ביקש לראות את ביהמ"ד החדש להתבונן ביופי והפאר כראוי לבית ה', ותוך כדי טיול ושיחה שאל הרבי זי"ע האם לא מתאים כאן שלט כזה וכו'. כך בער לו הדבר, והשתדל להפיץ שלטים אלו בכל בית כנסת הן באר"י הן בארה"ב.

מפעל חייו - בלבו ונפשו

מיום שזכינו לאורו פה באר"י זכורני איך היה פחד לדבר בתפילה [ואפי' שלא ייראה כאילו מדברים] והגם שהיה עומד בתפילה וכולו בהתפשטות הגשמיות ושום דבר לא יכול לנתקו מדביקותו בבוראו, אך כשהיה שומע דיבור אחד בקצה ביהמ"ד, מיד היה מכה על השולחן בכל כוחו ואפי' באמצע אמירתו קדיש, והרבה פעמים היה שואג כארי על המשוחח, ומי יתאר בקריאת התורה או בהוצאת ס"ת, אימה ופחד נפלה כאשר יכל לשאוג ולהוציא את מי ששיח מילה אחת, ואף בין גברא לגברא לא נתן לשוחח כלל. כמו"כ כמה פעמים סימן בידיו שיצאו מביהמ"ד.

בכל מקום שראה חולשה בנושא היה לוקח דף וכותב, קיבלתי ע"ע שלא לדבר בתפילה וקריאת התורה וחותר בראשו את שמו ואח"כ מסובב בין הציבור שכולם יחתמו ג"כ, כמו שהוא מתחזק בזה.

נהפך לאיש אחר

ידועה ומפורסמת אהבתו לכל אשר בשם ישראל יכונה, ואי יכולתו לראות בצער ולו הקטן ביותר של יהודי ובודאי לא בבזיון ברבים של ישראל, גם לא היה שייך להיות אתו בשום מריבה ומחלוקת וכדו', תמיד ויתר בכל דבר

פותחין בכבוד אכסניה מפוארה חבורת "שומרי משמרת הקודש", אשר מייקרים ומעריכים את התפילה, הקשר של איש ישראל כדבר בן לאביו שבשמים, וקיבלו ע"ע, ומתאמצים לעמוד בקבלה לשמור על קדושת וכבוד התפילה ולא לשוח חלילה בביהמ"ד מתחילת התפילה ועד סופה. אשריכם, ואשרינו שזכינו להיות חלק וחבר בחבורה קדושה זו.

יומא דהילולא רבה

לקראת יומא דהילולא קדישא של איש קדוש כמלאך מן שמיא נחית הרה"ק רבי שמעון נתן נטע זצוק"ל זי"ע אדמו"ר מלעלוב, אשר עלה בסערה השמימה במיתת נשיקה בליל יום הקדוש שנת תש"ע, וכל ימיו היה להוט להחדיר ולעורר ולהזהיר בנושא ועניין נשגב זה, רבים מאוד נחקק בעצמותיהם נושא זה בכוחו ובזכותו, זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל, ובודאי על כל אשר הולכים בדרכיו הק', ובפרט הדבקים בשמירה בכל כוחם בנושא קדוש זה. התבקשתי לתאר ולספר קצת ממה שזכינו וראינו בעינינו, וחלק ממה ששמענו מאחרים מכלי ראשון.

ראשית הדברים

כיום מקובל בהרבה בתי כנישתא שיש שומרים ממונים, והציבור מבין ומקבל ויש מודעות לנושא של שיחה בתפילה, וכמה גדול עווננו, אולם לפני שנים לא היתה מודעות לזה כ"כ. מייסד "משמרת הקודש" הינו ללא ספק אדמו"ר זי"ע.

תחילת הדברים היה עוד לפני שנים, כשהודי פליט מהשואה ללא משפחה ושם ושארית רצה להקים לעצמו שם עולם טוב מבנים ומבנות, והגיע להתייעץ עם אדמו"ר זי"ע (בעת מגוריו בארה"ב קודם שנות נשיאותו) האם לכתוב ס"ת וכדו', אך הרבי יעץ לו מיזם חדשני, והוא להפיץ חומר באיסור השיחה בתפילה.

ומי יקח ע"ע את עול ההתעסקות? כמובן

מידי שנה היה מגיע לביקור בעשׂי״ת אל מחותנו כ״כ האדמו״ר מו״לניץ זי״ע, וכמה פעמים חזרה ע״ע השיחה, באשר הווי״צ׳ער רבי פותח ומספר כמה קוויטלעך קשים יש מהמחלה הנוראה רח״ל. ואומר: לעלוב׳ער רבי יש לכם מילה בשמים, תבטלו את המחלה הזאת. והרבי כדרכו בענוות חן שותק כאילו לא דובר אליו, וכאילו אין לו שייכות לדברים שממעל בשמים. אולם פעם אחת הסתובב לציבור מחסידי ויז׳ניץ שנכחו שם ואמר: אצלינו לא מדברים בתפילה! והיה נראה מזה תשובה ברורה לביטול המחלה (ולאחר כמה שנים נשמע מפורש כדבר הזה ממרן בעל שבט הלוי זצוק״ל, השתיקה בתפילה מבטל המחלה, וההיפך רח״ל)

כדאי הוא רבי שמעון לסמוך עליו

כידוע הרבי זי"ע חידש את העליה המסורתית לציון אוהבן של ישראל הרה"ק ר' דוד לעלובר זי"ע. ובשנים ראשונות כשנסיעה זו היתה כרוכה בהוצאה גדולה ורבים רצו להשתתף, אך לא יכלו להרשות לעצמם, אמר הרבי שכל מי שיחתום שמקבל ע"ע לא לדבר בתפילה הוא יהיה נציגו ויזכירו אישית.

ועתה שהוא בגנזי מרומים, בודאי גם שם עומד ומשמש ומבקש וממליץ עבור מי שקיבל ע"ע תקנה קדושה זו. ואכן כך, מקום ציונו הקדוש בהר הזיתים נודע כמקום ישועה וכבר נתפרסמו מופתים ממש שלא דרך הטבע, ע"י אנשים שהגיעו לציון וקיבלו ע"ע שלא ידברו בתפילה ובקשו משאלותם ונענו בדרך פלאי. אנשים שחיכו שנים לזש"ק ונושעו, וגם שידוכים ורפואות, ועוד.

יה"ר שזכותו הגדולה תגן בעד כל היוזמים והמייסדים וכל מקיימי התקנה בתוך כלל ישראל לגח"ט וכל טוב, אכ"ר.

ממקומו לסוף ביהמ"ד ותפסו לאותו אדם
בידיו ולקחו עמו עד לארון הקודש, ושם אמר
לו בתקיפות, דורש אני ממך שתבטיח כאן ליד
ארוה"ק ששום פעם לא תשוחח ולו מילה
אחת בתפילה, וכך החדיר לו בתודעה את
חשיבות הדבר, ושאינו מקום להיתול כלל ח"ו.

אָסוּר לְדַבֵּר
בְּשַׁעַת הַתְּפִילָּה
וּקְרִיאת הַתּוֹרָה

השלט המפורסם שקבע הרבי מלעלוב

לרומם כבוד התפילה

כל הנכנס לביהמ"ד לעלוב רואה דבר שונה וזר שאינו מצוי במקומות אחרים, מעל ארון קודש הבנוי בפאר והדר מופיע הכיתוב: **שתיקה יפה בשעת התפילה**. ואמנם כשבנו את האר"ק לא רצו לכתוב דבר זה, אולם פקודתו שמרה ועמד ע"כ, היות ודרש לייקר ולרומם בכל דרך אפשרית את נושא השתיקה בתפילה.

פעם בפורים בעת משתה היין, עבר הממונה על השקט בתפילה בתוך הקהל להתברך, מיד לקחו ורקד עמו והחזיק בידו השלט של איסור לדבר והיה זה גילוי מעומק לבו לחשיבות הדבר.

מקור לישועה

מרגלא בפומיה, אם החרש תחרישי בעת הזאת, "עת" זה זמן תפילה כדכתיב ואני תפילתי לך ה' עת רצון. אם החרש תחרישי בעת הזאת - דהיינו אם שותקים בעת התפילה, אז - רווח והצללה יעמוד ליהודים.

עניינים רבים תלה בנושא זה, פעם אמר בשב"ק פר' בהעלותך באתרא קדישא מירון, לכל אדם יש משאלות שהוא צריך להיוושע בהן ולזה מתפללים כאן אצל התנא האלקי

לתקופה ממושכת, אולם דיבר פעם בתפילה, בהרגישו "לי כן מותר, הרי אני שונה", וכמובן שהרבי לא נשא פני עשיר, ומיד מחה בו בכל תוקף, ונפגע. וכיום הינו תורם גדול במקום אחר, וכאן איננו מגיע יותר, וטענו הגבאים שנגרם להם הפסד, אולם אדמו"ר זי"ע לא קיבל את דבריהם, וסבר כי אין שום דבר הקודם לשתיקה וכבוד השכינה בשעת התפילה.

זכורני שפעם בסוף התפילה היה רעש מכיוון הכניסה לביהמ"ד, ולאחר התפילה בירר סיבת הדבר, ונאמר לו שיש אנשים שמתירים לעצמם לדבר מחוץ לביהמ"ד (בלובי, לא בתוך ביהמ"ד), ומזה נגרם רעש. מיד נשא קולו והכריז: מי שבא לכאן כדי לדבר ואפי' שם בחוץ עדיף שלא יבוא כלל לביהמ"ד, טוב ויפה שיתפלל ביחידות בביתו. פעם שבת שבתו בטבריה אצל רמבעה"נ ובשעת קריה"ת (בין גברא לגברא) היה איזה בנש"ק ששוחח, וגער בו בחוזק ותוקף, אחר התפילה אמר לו, בודאי תרצה בעתיד לפתוח ביהמ"ד בדרך אבותיך, תראה, באם לא ידברו שם כלל, יהיה ציבור יפה של מתפללים, כדאי לך הדבר!

גבוי מוחלט לעומדים על המשמר

כאמור גם כשאנשים נפגעו מכך, וכנ"ל שהגיעו אורחים והיה זר להם, וכמה פעמים נאלץ הממונה להוציא את המשווחים מחוץ לביהמ"ד, ובאו להתלונן עליו שכן נוהג ומבייש אורחים, אולם הרבי עונה לעומתם גם מקל חובטים הייתי נותן בידו וטוב שנוהג כך, **וזה עומד אצלי מעל הכל.**

פעם התאונן המשגיח, כי יש מי שמפריע לו במלאכתו מלאכת שמים, שעושה עצמו כמדבר, וכשבא להוכיחו אינו יכול לגעור בו וכדו', מאחר וטענתו עמו: "לא דיברתי", מיד דרש הרבי לידע מי זה האיש, ועל אף שלא רצה הממונה לגלות את שמו, אך מחוסר ברירה אמר בציוויו של הרבי זי"ע.

במותני קלאר ר' שארביץ באצמך מוהרן גדול בר נוסא יקר ומשום זה

ויהיה לך געלט ופסחא חזרה.

הנני מתחנן ומבקש שזו את שיומנת על הדברים שהיו קשים במקרה, אולם דע
אך שלא היו לי שום משהו אצלך אותך או אפילו בקי"ו, ומ"מ אבקש את שיומנת
ומחילת כלל לך.

[illegible]

ידידך ואוהביך הדורש לאומך ואומתך

(-)

אמה יקצוף ה'על קוואל ויקרא עליך מי בקלסא מידך כחוס אצרי.

והפסוק שמעלצת ידידי, את קודם כל, הפנים מאז מאז בראש שהדבר הזה
אסור, ע"י קריאה במאמרים המדברים בנושא, ויותר מכל, להבדיל כל
אדם את העניין במאמר עצמו: מאדוה מידות אמת לבוא אל אדם יותר מנחה
מאקדח (ברכות ג. ב) הפילה והפילה שישלשור אר (העבר על יצר זה, גם קושי
האיפוק וגם שנינו רגילות) אלפני כניסת אביהם"ד, גמלוש רגל, זהו, מלמה
אין דיבורים, (ואם הנך כבר נמצא בדיוהם"ד במחילת העפילה, אז כדלע
שמחילתם (העפאל גמלוש על כך) דל גמלוש כמה נמרחו הנך עושה בשמים
בשלהו שהנך מתאפק ושומר על התקנה ואינך פורש מן הדיבור, ו) והבדל
כמה העלית בשלדלע שהנך יכול לשלוש בלעמך, ואינך נכרך גמלי. ו) דל
היטב, אפוא בלעל אגרא, שכרך מרובה בשלדלע.

לשולחן המערכת הגיע מכתב בדברים חודרים ונוקבים שנכתב ע"י אחד מבני הישיבה לידידו נ"י על אף שב"ה תוכנו אינו נוגע לרוב הציבור, מגישים אנו לפניכם את המכתב כהווייתו באישורם, וכמובן בהשמטת פרטים מזהים, וישמע חכם ויוסיף לקח

סס"ד, אודל הכתמים והסליחות שלי
אכבוד ידידי היקר והנצלה המופלג בגיילס הבה"ה נ"י
שומרים מרובים עליך,

שלח המסמך נראה ממסך קלף מוסר שלא שייך לכאן (כלל), הנני להודיע והנה סגור ומנוח ממני. כפרט העצמאי מאד לעניין ע"י מאמרים המדברים במשיבות ומאמר עניין זה, גם עליון המודעי "שומרי השמירה הקודש", ועוד, כמובן עבר וסילע רב יש מצד ה"מצד" והאויבה בישיבה, עד שלח המסמך הורגלי אכן יורג ויוגר, והעלתי למצד כיום שאין לי כבר כמעט שום קושי ונסיון מלדבר על העתיד.

וכאן אני בא אל המטרה שלם כן פניתי אליך במכתב זה. שמתי לב לעדיין קשה לך עם זה, ומדבר מילה מילה שלם (ואפואמים גם יורג מצה), במילה קודש באמצע המורה) הערתי לך שלם על זה, אבל הכרתי פנים עלופות שמא איני מציץ אלא את הנושא, ובפרט שאתה גם קצת מוזג ממני, גם ראיתי כמה פעמים ש..... העיר לך, ונעצת אותי ממך בצורה מאוד מלאכה באופן של "מי אתה בכלל", או "אלו גידאי מה אעסוג". וכל זאת הרי אי אפשר לדבר בדיבור "כ"כ עליו, אלא לכן אתה מסתגר, ובשאתה כואה ש..... או כואה ושלם אתה מדבר (וכמובן שמהם כבר לא נעים לך אלא אתה) אתה מפסיק מלדבר. בקיצור אתה נראה עם עצמך ועם כל העסק והנה בצורה מאוד כושל ומבישה.

אם ברשותך וכמו שהתחלתי, רק בלל לעכשיו זה ימיה אלו וזמן השווה וכל אחד עושה לעצמו השבון נפש לשנות את הדבר שלו ויוגר טוב, אני מאמין שיקבל את הדברים כמו שהם, ולא גיבול ממני מילה, כי אם גם איבדתי את המטרה ומכל. אכן קודם אצטט לך שני מקורות שמדברים במשיבות על הנושא, ואחר כך שמע אי כמה עצום שאני עשיתי ויכולים לעצור גם לך לעניין.

ספר ראשית הכמה (שליך הקדושה פרק י"ד, שמדבר עם בנושא קדושה הדיבור) וצי"ל: ובת ספר הדיבור המדבר דגית הכנסת ומכריו משבחים ומשוררים קורא אני עליו על כל שני העלים, כי ישירים דרכי ה' צדיקים ילכו בהם ופושעים יכשלו בהם, ולא נמנה עם מכריו ומאס אלבה לקינו הוא משיג גבול הבורא, ואהיה להם למקדש מעט, אלו בני כנסיות אין נוהגין בהם קול ראה, כדאמרינן בפרק שני דמגילה אלקים נצט מצד אל. והמדבר עושה כאלו הופך אליו עורפו יאמר מדוע באני ואין איש קראתי ואין עונה נטיני ידי ואין מקשיב המשר בעמ' 3

זמן רב כבר רציני אכתוב לך מכתב זה, אך מכמה סיבות ואיכונים העלכתי עד היום, גם היה לי מוסר עצמאי אכתוב מכתב זה, אך לא בשמן זה שהוא אודל המשוב והשבון הנפש, אמרתי לבי הפעם אכריח את עצמי ואכתוב, והנני במסירה להשיג ומקווה מאוד שיהיה לך ויקל עלך לעניין, ולא יצא מ"א גילה ממני יד.

הנני ממנה מראש ומקדש את סליחות על הדברים הנקדים שהנני עומד לכתוב, ויש בהם גם דברים קשים, אך עליון שאני רוצה שלם אופן לצרף מ"ו, כל כוונתי לעלות, והנני מושה שבשמן זה של אחד ממונן ומנסה להקן את מעשיו של כל יומה השנה, עכשיו הוא המסמך הנכון שיקבל את דברי, ולא בפעולה מ"ו.

ואגש ישירות אל הנושא.
כמוני כמון קבלתי ע"י יד עם כל בני הישיבה וממני על הקבלה של לדבר כל שלח העתיד.

אומר לך את האמת, שבעיני הדברים לא האמנתי שדבר זה יוכל להצליח ויהיה לו קיום, ולא יימסר משיבות אל העסק והנה, משבתי שנה הנהלוב צמנית בצד, וכמו הרבה קבולות וקבלות כל מקום שמצטיקל צמן קצר בצד. ובפרט של היתה העקנה מצד הנחל הישיבה, היה נראה לי כמעט בטוח שאין לקבלה סיכויי הצלחה, הרי אין מי שיאכיל את זה.

אמנתי ממני כמו כולם משני סיבות, (1) אכד את המארגנים, שראיתי עד כמה חשוב להם דבר זה. (2) היה מצד גדול מאוד מצד הציבור, ולא רציני להיות שונה מכולם. אך עדיין רציני אכראות מה יהיה, ומק כמה צמן כל העקנה והאמת על קודם פרה.

מה אומר לך? עם המסמך הופעתי מאוד, לעצור אודל ועוד אודל, והדבר הנה נכנס למודעות הציבור יורג ויוגר. לא העליתי על הדעת ולא האמנתי שולח פאנוי ופאנוי המדברים (לא משנה השם) יוכלו לעמוד בזה, ובאמת גם אי היה קשה בהתחלה עם זה, לשנות הרגל זה גמיד דבר קשה, כ"ש להתאפק בשבועים מאוד אומר לך איזה מילה ומנעים אונק מכה. אלא אחר צמן שראיתי שיקבלה נכנסה לישיבתנו באודל מוגמרת לעד

בעז"ה יוזכרו כל החותמים על התקנה הק' בציון כ"ק אדמו"ר מלעלוב זי"ע שכל ימיו פעל בעניין נשגב וקדוש זה ויה"ר שימלא ה' כל משאלותינו לטובה

נדבת הרה"ג ר' ישראל קורנבליט שליט"א מרבני הישיבה
לזכר נשמת כ"ק מרן אדמו"ר הרה"ק רבי שמעון נתן נטע צוק"ל בן כ"ק האדמו"ר הרה"ק רבי משה מרדכי צוק"ל מלעלוב זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל

טעם בפרשה

פאזין

אתה יוכל להוכיח את עצמך, אבל אתה צריך לראות שאתה עושה את זה מאהבה...

איך תדע עם זה מאהבה???

אתה צריך להריח קצת את הביקורת העצמית שלך! האם היא באה ביישוב הדעת, או ב'חרבות ברזל' וחצי מלחמה!..

אם יש שם חרבות ברזל וחצי מלחמה סביר להניח שזה לא מגיע ממקום טוב!..

אנשים גדולים באמת לא נראים מעולם כועסים או עצבניים, לא על עצמם ולא על זולתם...

כל הכעס שיש לנו [על עצמנו ועל זולתנו] הוא לא בא ממקום רוחני..... [הוא בא מהבנק וכו']!

וגם כשהכעס שלנו הוא על היועמ"ש"ת ועל כל מיני פורקי עול וכו' - זה לא בא מגדלות בעבודת ה' [בדרך כלל] - זה בא מכעס פנימי שמצא לו איפה להשתחרר!!!

בעבודת ה' אין מקום לכעסים ועצבים [אני עדין לא שם, אבל לפחות אני יודע שכשיש עצבים וכעס ומסבירים שהם על משהו רוחני אז זה שקר מוחלט! זה על חמישים בעיות אחרות שיש לך!]

אני למשל הייתי קצת מסתובב ליד ר' דב יפה זצ"ל, לא היה כזה מושג אצלו של לחץ כעס עצבים מתח וכדו' - היה רק רוגע ויישוב הדעת... הרבה חיוכים... הרבה מחשבות... הרבה רצון טוב לעזור לכולם - אבל לא היה מרמור ותסכול וכו' אלו באים רק מחולי הנפש ולא שום דבר מעבודת ה' [ראיתי לאחרונה שרבי יעקב מאיר שכטער שליט"א דיבר על זה חזק, הובא בעלוננו 'משיב נפש'].

אסור לנו להתבלבל! אם אנחנו כועסים על עצמנו בגלל איזה עבירה או משהו לא טוב שעשינו ואנחנו מרגישים 'זיפט' ו'באסה' וכו' זה בדרך כלל בעיה של 'עצבים' לחצים וכו' לא מקום רוחני גבוה - ממש לא!!!

מי שבמקום רוחני גבוה לא נכנס לפאניקה וכעסים בגלל מעשיו הלא טובים...

הוא נכנס לעבודה, הוא נכנס לרצינות אבל לא לחרדות ותיסבוכים... אלה באים מחולי הנפש בלבד!..

יהי רצון שנזכה לעבוד את אבינו בוראנו מתוך נחת ושמחה!

"אבא רוצה לראות את בנו שמח" - זה לא 'פתגם' או 'אמרה חמודה' - זו אמת פשוטה וברורה!!!

לבת אלון ואמיר!

יש פסוק ידוע בשיר השירים [פרק ה' פסוק ב'] : "אני יְשָׁנָה וְלִבִּי עָר קוֹל דּוֹדִי דּוֹפֵק פֶּתַחַי לִי אֶחָתִי רַעֲיָתִי יוֹנְתִי תַמָּתִי וכו'".

על מי מדבר הפסוק? אז כולנו יודעים שהקב"ה מדבר אל בני ישראל ודופק ומחכה להם שיחזרו בתשובה, אבל בזוהר הקדוש בפרשתנו, יש פירוש אחר ומעניין על הפסוק הזה. בא נראה אותו.

אומר הזוהר: "קול דודי דופק - זה משה, [ומדוע? בגלל] שְׁהוּכִיחַ לָהֶם לְיִשְׂרָאֵל בְּכֶמָּה וּפְנֻחִים, [ו]בְּכֶמָּה מְרִיבוֹת, [כמו] שְׁקֵתוֹב... מִמֶּרִים הָיִיתָ וְגו', וּבְחֶרֶב הַקְּצַפְתָּם וְגו'. [ו]זֶהוּ שְׁקֵתוֹב דּוֹפֵק -] דֵּהִינּוּ: שְׁמֵשָׁה דּוֹפֵק עַל יִשְׂרָאֵל בְּכוֹחַ וְהוֹכִיחַ אוֹתָם!!".

אומר לך הזוהר הקדוש: מיהו הקול דודי דופק הזה? משה רבנו!! משה רבנו היה דופק על כלל ישראל ואומר להם: יידלעך!! תתעוררו!! תחזרו בתשובה!

פששש!! מעניין!!... איך משה בדיוק עשה את זה... אומר לך הזוהר, הנה הפסוקים: (דברים ט) "מִמֶּרִים הָיִיתָ עִם ה' וכו' וּבְחֶרֶב הַקְּצַפְתָּם אֶת ה' וכו'".

משה הוכיח את בני ישראל ואמר להם: ממרים הייתם עם ה'!! ובחורב הקצפתם את ה' - הייתם מקציפים! הייתם ממרים!! - משפטים לא נעימים כל כך!..

אבל יענקל'ה שלי, לפני שאתה רץ לשכן שלך ואומר לו מקציף! ממרה! שקרן! רשע וכו' בא תראה את השורה הבאה בזוהר... הנה היא:

"ועם כל זה שְׁמֵשָׁה הוֹכִיחַ לָהֶם לְיִשְׂרָאֵל, בְּאַהֲבָה הָיָה כְּלִי דְבָרָיו".

אהההההה!! אתה תופס!! כן, הוא אמר להם: 'ממרים' מקציפים! אבל - בְּאַהֲבָה הָיָה כְּלִי דְבָרָיו!! [שמת לב למילה 'כל'?? - בְּאַהֲבָה הָיָה כְּלִי דְבָרָיו!]

כל דבריו של משה היו באהבה!! אם אתה מסוגל להתנהג כך, לך תוכיח מי שאתה רוצה!..

אבל עוד דבר...!! [את זה כבר הזכיר לי חבר טוב, ר' אברהם ה"ר]: משה הוכיח אותם גם רק בסוף חייו [רש"י]... זה עוד דבר שלא כדאי לשכוח בדרך למצוות תוכחה!..

אבל האמת שיש כאן עוד דבר, והוא יותר חשוב!!

מה עם ההוכחה של את עצמנו? האם גם היא צריכה להיות מאהבה??? האם גם היא צריכה להיות ממקום אוהב ונעים ולא מתסכול וכעס...???

אתה יודע יענקי שבסתר ליבך [גם אם אתה לא רואה, ולא שומע], יש הרבה דו שיח פנימי בינך לבין עצמך....

אתה הרבה פעמים מוכיח את עצמך על כל מיני דברים שאתה עושה [או לא עושה]!..

האם אתה מוכיח את עצמך מתוך כבוד והערכה עצמית או מתוך שנאה ויאוש???

זה לא פשוט בכלל... ואפילו מסוכן מאוד!..

מסוכן מאוד להיות ליד אדם שמוכיח את עצמו לא מאהבה!!!

כל הזכויות שמורות למכון 'טעם בפרשה'

להעדרות, הארות ותגובות וכן להרשמה לקבלת ה'טעם' במייל מידי שבוע פנו למייל: GTB100200@gmail.com

להנצחות ולתרומות ניתן לפנות לטל' 052-719-2760 או במייל הנ"ל

שימו לב! בשלב זה העלון מופץ בחפוצת מייל בלבד + לזיכוי הרבים ברצוננו להדפיס ולהפיץ את ה'טעם' בבתי הכנסיות ובתי המדרשות! לתרומות ניתן ליצור קשר עם המכון! זכות זיכוי הרבים יגן על התורם ועל כל בני משפחתו

מתקנים מדבש

ונצית צופים

יום
הכיפורים
תשפ"ו
גליון 920

מוחל וסולח שלא יהיה לבטלה

מלך מוחל וסולח לעוונותינו ומעביר אשמותינו בכל שנה ושנה: שמעתי מאמור"ר הרה"ק ר' פייבוש מברעזאן ז"ל בשם זקני הקדוש מראפשיץ זיע"א שאמור אנו מברכין מלך מוחל וסולח לעוונותינו ומעביר אשמותינו בכל שנה ושנה, משל לאדם שיש לו שני בנים והיה לו להאב פרי טוב ויפה הראה לבניו הפרי ואמר להם ראו נא זאת, והיה זה הבן מבקש מאביו ליתנה לו וזה הבן מבקש ומתחנן ליתנה לו והיה בן אחד חכם והתחיל ברוך אתה וכו' בורא פרי העץ ואז הוכרח האב ליתן לו הפרי שלא יהיה ברכה לבטלה וכמו כן אנו מברכין מלך מוחל וסולח ומעביר אשמותינו ואז כביכול מוכרח הקב"ה למחול לנו כדי של יהיה ח"ו ברכה לבטלה.

אתה מלא רחמים עד אין סוף

אנו מלאי עוון ואתה מלא רחמים: ביום הקדוש, כשהגיע הרה"ק ר' לוי יצחק מבראדטשוב זיע"א, לקטע בתפילה 'אנו מלאי עוון ואתה מלא רחמים', אמר הרה"ק רבוש"ע 'אנו מלאי עוון' אבל כמה כבר גדול לוי יצחק אף שהוא מלא עוון, אמנם 'אתה מלא רחמים' הלא אתה אין סוף אם כן הרחמים שלך גם כן אין סוף.

איך יכול לעמוד בתפילה

אתה הבדלת אנוש מראש ותכירהו לעמוד לפניך: פי' הרה"ק ר' ישעיה משולם זוסיא מטשערנאביל זצוק"ל שקובל על זה שהראש סובל צרות לעצמו והגוף סובל צרות לעצמו ומתמיה ותכירהו לעמוד לפניך האם יכול לעמוד כך בתפילה לפני השם יתברך.

עיקר תפילתו בימים הנוראים על השכינה ועל בנין הבית אף שבאמת צריך האדם להתפלל ברה"ק ויוה"כ על בני חיי ומזוני וכו' אבל כל זה צריך להיות בבחינת סוף וטפל ועיקר התפילה צריך להיות ברה"ק ויוה"כ דווקא על בנין ביהמ"ק שיבנה במהרה בימינו ועל גלות השכינה ובל יהיה מחשבתו על עצמו ח"ו, ואם יאמר האדם מה לי לבנין ביהמ"ק דע מה שאמרו חז"ל כל דור שלא נבנה בימיו כאילו נחרב בימיו והרי אנו כאילו המחריבים את ביהמ"ק, לכן צריך אדם לשים עיקר מחשבתו ותפילתו על בנין ביהמ"ד שיבנה ב"ב ואז יתגלה מלכותו בעולם.

אנו רוצים שאב הרחמן היא לבדו ידן אותנו

אל תבוא במשפט עמנו כי לא יצדק לפניך כל חי: יבואר על דרך משל, בעבד המלך אשר חטא נגד המלך ויבקש המלך להעביר את חטאתו ויצו המלך אותו לאמר אתה בעצמך תשפוט ותדין אותך ואיך שיהיה משפטך על פי הדין כן יקום ויתמרמר העבד על נפשו ויצעק צעקה גדולה ומרה שלא יעשה לו כן, כי ידע בנפשו שבדאי יתחייב ע"פ הדין שידין את עצמו והוא אינו יכול לעשות לפני משורת הדין, ויבקש את המלך ויתחנן לו שהוא ידן אותו כי מלך חנון ורחום הוא וכל יכול ובידו למחול את חטאתו לעשות לפני משורת הדין, כמו"כ אנחנו מבקשים 'אל תבוא במשפט עמנו', ר"ל שגם אנחנו נהיה ג"כ שופטים אותנו 'כי לא יצדק וכו', פירוש כי ידענו שע"פ הדין אנחנו חייבים ואין בידנו לעשות לפני משורת הדין, רק אתה בעצמך תשפוט ותדין אותנו, כי רחום וחנון אתה ומרבה לסלוח וכל יכול לעשות עמנו חסד לפני משורות הדין ולמחול על חטאתינו ופשעינו ברחמך המרובים.

כפרת העוון עם הרושם

כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאותיכם חפני השם תטהרו: כאשר יכופר עליכם מחטאותיכם הקב"ה מבטיח כי יכפר את כל העבירה כולל גם הרושם ופגם למעלה הנעשה ממנה וזה 'לפני ה' תטהרו' כי יתוקן גם הפגם למעלה לפני ה' ובשמות הקדושים על ידי חטאי האדם.

(הישר והטוב מליסקא)

במוצאי יו"כ צריך לכפר על הפקפוק בכפרת היום

במוצאי יום הכיפורים אומרים תיכף 'סלח לנו אבינו כי חטאנו' ולכאורה הא נתכפר ביום הכיפורים ועדיין הוא בבית הכנסת ואימתי חטא אך נראה כי העיקר הוא שאיש ישראל צריך להאמין שיום הכיפורים מכפר ובאם חס ושלוש שיש לו ספק ספיקא אם נתכפר הוא חטא ועל זה מתפללים במוצאי יום הכיפורים שיסלח לנו אולי חס ושלוש אין לנו אמונה שלימה.

ובכתבי החסידים מהרה"ק החידושי הרי"ם א' דאמר כי בודאי מי שמאמין אשר יום הכיפורים מכפר כן הוא אצלו ויכול להתחיל מחדש כאילו היום נולד, רק למי שאין מאמין בזה, לא יועיל.

קוראים נכבדים נהנתם, החכמתם?
להוי ידוע כי הוצאות ההדפסה עולים
ממון רב, נא טלו חלק בהפצת העלון
הנכבד הזה, קחו חלק בהפצת תורה
ויראת שמים ותתברכו בכל הברכות
האמורות בתורה, לתרומות וכל ענייני
הגליון ניתן לפנות בשל' 054-8559959

לע"נ
הילד יניק וחכים
אברהם דוד חי ז"ל
בן יבלחט"א
יקותיאל יהודה
נלב"ע י"ב תמוז
תשפ"ד
ת.נ.צ.ב.ה.

העלון
מוקדש
לרפואת
יעקב בן
מרים
לרפוש"ש
בתשח"ו

לע"נ
איש החסד והחינוך
הרה"ח ר' חיים
שרגא פאווייל ב"ר
מיכאל שר זצ"ל
נלב"ע ז' אייר תשע"ב
ת.נ.צ.ב.ה.

העלון
מוקדש
לזכות רפאל
בן הדר
להצלחה בכל
העניינים
ברוחניות
וגשמיות

העלון מוקדש
לזכות
אורן בן פרח
ודליה בת פרח
להצלחה בכל
העניינים
ברוחניות
וגשמיות

נא להתפלל
לרפואת
זקני הרה"ג
יצחק בן צילה
שליט"א
לרפוש"ש
בתשח"י

קו הגעשמאק
חיוק, ואמונה
מתעדין בתדירות
גבוהה עם דרשות,
סיפורים, וניגונים
077-3249316

בברכת גמר חתימה טובה לאלתר לחיים טובים ארוכים ולשלום לכל
המנויים הקבועים וכל הקוראים הנאמנים ולכל בית ישראל כל מקום
שהם ובכל מקומות מושבותיהם, ויתברכו ממעון הברכות בכל
הברכות ברוחניות וגשמיות בגוף ונפש, פרנסה ברווח נחת מכל
הצאצאים ביראות איתנה בכל המוכנים והצלחה בתורה בכל האופנים,
ונזכה לביאת משיח צדקינו ובכנין עירנו בקרוב בימינו, בנין עולם.

העלון מוקדש לזכות
רבי אריה חיים בן
סלימה שולמית
שיחי' ובני ביתו
להצלחה וסיעתא
דשמיא בכל העניינים

סיפורים ליום הכיפורים

את בעל האחוזה שיספר לו קצת על הוריו, מי הם היו ומה היו מעשיהם. בעל האחוזה סיפר לו כי הוריו היו אנשים ישרים, יהודים חרדים שנמנו על ידידי הטובים. אולם הוא הוסיף הם היו עניים מרודים ולא השאירו לך דבר מלבד איזה ספר ישן ושקיק בלוי ומיושן.

יוסלה ביקש לראות את הדברים שהוריו השאירו עבורו ובעל האחוזה, ששמר על הדברים כעל מזכרת, הראה לו שקיק של טלית ישן-נושן וספר עבה שהיה מחזור של הימים הנוראים.

יוסלה פתח את המחזור אולם הוא לא ידע לקרוא בו מילה אחת. הוא גם לא ידע למה משמש השקיק. למרות זאת הוא ביקש מבעל האחוזה שיתן לו את הדברים הללו ולאחר שמבוקשו ניתן לו הוא שמר על המחזור והשקיק מכל משמר והם היו בעיניו – מבלי לדעת למה ומדוע – כמשהו קדוש שיש לנהוג בו כבוד.

עברו ימים אחדים ויוסלה יצא לטייל בכפר. תוך כדי טיול הוא ראה יהודים האורזים את חפציהם ומתכוננים לנסיעה. "האם אתם נוסעים ליריד?" שאל יוסלה, אותו חשבו היהודים כבנו של בעל האחוזה. "לא" השיבו היהודים, "אין אנו נוסעים הפעם ליריד. אנו נוסעים לראש השנה לעיר הסמוכה, כדי שנוכל להתפלל יחד עם כל היהודים". "מה זה ראש השנה?" – שאל הילד, והיהודים סיפרו לו כי ראש השנה הנו יום הדין, בו מבקשים היהודים מרבונם-של-עולם שיתן להם שנה טובה ומתוקה בגשמיית וברוחניות. היהודים הסתכלו על יוסלה בעיניים מהו נגיט העצב והשתתפות-בצער ויוסלה הרגיש בעליל כי היהודים מרחמים עליו, אולם הם פחדו מבעל-האחוזה ועל כן לא יכלו לומר לו יותר.

בלב בלתי שקט חזר הילד לבית בעל-האחוזה, הוא לא מצא לעצמו מנוח: משהו טמיר ונסתר משך אותו אל היהודים. הלא יהודי הנה! בלילה ההוא חלם שאביו המנוח אמר לו: "יוסלה בני, הלא אתה יהודי! לך לבהכ"ס להתפלל יחד עם כל היהודים, ובזאת העולם יאזין לתפילתך". למחרת בלילה שוב חלם, והפעם היתה זו אמו. היא אמרה לו: "בני יקרי, מקומך בין היהודים ולא בביתו של בעל האחוזה. היום ר"ה. לך אל אחיך היהודים, עדיין לא מאוחר מדי!"

למחרת היום היה יוסלה עצוב ומדוכא ולא מצא לעצמו מנוח. למזלו נסע בעל האחוזה לציד, כך שיכול היה להרהר על החלומות המוזרים שפקדוהו. משהו טמיר משך אותו אל אחיו היהודים...

בהחלטה נחושה הוא לקח את שקיק הטלית ובו המחזור שקיבל בירושה מאביו ויצא לדרך. ימים אחדים הוא נדד בדרכים עד שהגיע לעיר גדולה, שאל איפה בית הכנסת היהודי ונכנס לשם.

עיף, שבור ורצוף הוא הגיע לשם לפנות ערב. היהודים בבית הכנסת עמדו עטופי לבנים והתפללו בכוונה ובדבקות. היה זה ליל יום כיפור והמתפללים אמרו כל נדרי. הנער היהודי האזין לתפילותיו של אחיו והן נגעו ללבו, גם לבו הצעיר רצה להשתתף בתפילה מתוקה לפני הקב"ה אולם הוא לא ידע כיצד מתפללים. כאב הלב של הנער היהודי התועה קרע שחקים. גם אותי המשיך הבעש"ט את סיפורו אפף צער על גורלו של הנער היהודי וחששתי שמא יברח הנער מבהמ"ד ויבא, ח"ו, לכלל ישראל. אולם פתאום פתח הנער את המחזור אשר בשקו, פתחהו באמצע ואמר: "רבנו-של-עולם! אינני יודע מה להתפלל וכיצד להתפלל, מה לומר ומה לבקש. הא לך, רבנו-של-עולם, כל המחזור כולו ויהי רצון מלפניך כאילו התפללתי את כל התפילות!" באומרו זאת שיקע יוסלה את פניו במחזור הפתוח ודמעות מרות פרצו מעיניו.

דמעות עמדו בעיני התלמידים כשסיים הבעל-שם-טוב את סיפורו. ולפעמים בשעת התפילה, שעה שנזכרו בקורותיו של הנער היהודי התועה, שהגיע אל המנוחה ואל הנחלה, הרהרו: "רבנו-של-עולם! הרי אנו לפניך כאותו נער תועה! וכי יודעים אנו כיצד להתפלל וכיצד לכוון את הכוונות הטהורות של התפילות? הא לך כל הסיוד, בו מצויות כבר כל התפילות וכל הכוונות. קבל תפילותינו הבאות מעומק הלב ותן לנו שנה טובה ומתוקה!"

אתם יודעים היכן ממוקמת קנו? בידקו במפה של נגריה במערב אפריקה. היה זה בסתיו, אך מי באקלים הלוהט, על גבול מדבר סהרה, יודע להבדיל בין הסתיו והאביב? רק העופות הדורסניים העטים ממעל, ויורדים אל חצרות הבתים כדי לחפש איזו חתיכת בשר זנוחה. העננים כיסו על השמש, והחול ממדבר סהרה מקשה על הראות. היה זה בשעות הצהריים המוקדמות בעיירה המוסלמית הקטנה הזו ואז לפתע נזכרתי. אלוקים אדירים! הערב יום-כיפור! מה, למען השם, אני עושה בעיירה הנידחת הזו? מדוע לא דחיתי את הנסיעה בעוד שבוע, כדי שאוכל למכור את הצמיגים האלה? פשוט פרח מזכרונות. וכך אני יושב, בפונדק העתיק מימי הבריטים, בווה בכנפי המאוורר המסתובבים וחושב על מחילה וסליחה... קמתי, נישתי אל משרדו של מנהל הפונדק האנגלי. מר ווקר, תוכל אולי לומר לי האם ישנם יהודים המתגוררים בקנו? יהודי? כן, אדוני, יהודים, ובכן... תן לי לחשוב. מר רוקח הוא יהודי, אך הוא לא חפץ שידעו על כך. אבל מר סידקי הוא יהודי. משום מה, החנות שלו סגורה היום.

"היכן מתגורר סידקי?" "מעל החנות שלו." "תוכל לומר לי היכן ממוקמת החנות?" "כמובן, אדוני. לך ברחוב המרכזי ותמצא את הבית בפינה השנייה, לימינך. זהו הבית היחיד ברחוב אשר לו שתי קומות. לא תוכל לפספס אותו." התחלתי לצעוד, הרחוב היה מלא חול. בקושי יכולתי לראות את פני האנשים ברחוב, אך סוף כל סוף הגעתי אל הבית. החנות היתה סגורה ומסוגרת, הכל היה חשוך ושקט. התחלתי לנקוש על החלון באגרופי ולפתע נפתח החלון בקומה הראשונה. מי שם? שאל האדם מלמעלה. שלום עליכם אמרתי, עליכם השלום, ברוך הבא. אנה עלה במדרגות בצדו האחורי של הבניין. כולם מחכים לך. מחכים לי? לא הבנתי. מעולם לא פגשתי את האיש הזה. בכלל לא ידעתי שיש יהודים בקנו. מדוע הוא אמר זאת? אט-אט טיפסתי במעלה המדרגות, וכשפתחתי את הדלת מצאתי 9 יהודים, טליתות על כתפיהם, שקידמו אותי בברכת "ברוך הבא." כעת הבנתי מדוע הם חיכו לי. אני הייתי היהודי העשירי. העשירי למניין.

המחזור הפתוח

היה זה ליל כל-נדרי. הבעל-שם-טוב עמד בבית מדרשו בקיטל וטלית והתכונן לתפילת יו"כ. פתאום נראה כאילו צל עבר על פניו הקדושות, ניכר היה כי משהו מעיק על ליבו, אך איש לא העיז לשאול אותו לפשר הדברים. את תפילת כל-נדרי אמרו בכוונה גדולה, לפני תפילת ערבית, הכריזו על הפסקה קצרה. הבעש"ט עמד על מקומו שקוע בהרהורים, ולפתע השתתף על שפתיו חיוך רחב ומאושר והוא ציווה על החסידים להתפלל ערבית. במוצאי יו"כ היה הבעש"ט במצב-רוח מרומם והוא סיפר לתלמידיו את הסיפור הבא: בכפר אחד התגורר חוכר יהודי. הוא היה יהודי נעים הליכות, ובעל-האחוזה, אשר החכיר לו את אדמותיו, העריכו מאד והתיחס אליו כאל ידיד אישי. חוכר זה נפטר ביום בהיר אחד והותיר אחיו אלמנה צעירה וילד קטן. לא היו ימים מרובים עד שגם האלמנה נפטרה מרוב צער והילד הקטן נותר יתום לבד.

בעל האחוזה, שהיה, כאמור, ידידו של החוכר היהודי, לקח עתה את היתום הקטן אליו. ילדים משלו לא היו לו והוא נקשר בעבותות האהבה אל הילד היהודי הקטן, בו טיפל כאילו היה בנו יחידו. כך עברו שנים אחדות, הילד גדל בביתו של בעל האחוזה הנוצרי בעושר ומותרות ולא ידע כלל על מוצאו היהודי. פעם אחת, כאשר שיחק עם ילדים אחרים שבאו עם הוריהם לביקור אל האחוזה, נפלה קטטה ביניהם ואחד הילדים האורחים קרא לו ז"ד. הילד המבוהל רץ מיד אל בעל-האחוזה ושאלו לפשר הדבר. "מה איכפת לך האם זה נכון" ניסה בעל-האחוזה להרגיעו ולהסיח את דעתו. "אתה הלא יודע כי אני אוהב אותך כאילו היית בני יחיד ואתה גם קבעתי אותך כיורשי היחיד. כשתגדל, כל אשר לי כסף, זהב, שדות וכרמים יעבור לרשותך." הילד נקרא לו יוסלה ביקש

מזמרים מדבש

וזמרת צופים

הדלקת נרות:

6:01

יציאת השבת:

7:37

זמני השבת

לפי אופק ב"ב

דברי התורה מחלחלים עמוק ונכרת השפעתם לאחר זמן יערוף כמטר לקחי: דברי תורה הקדושים כמוהם כגשם, מזה הגשם בשעה שהוא יורד עדיין אין רואים את השפעתו על הצמחים, ורק לאחר זמן כאשר השמש מגיחה מאחורי העננים וזורחת על האדמה, אזי רואים את תוצאות הגשם, כך דברי התורה אף כי בשעה ששומעים אותם אין מבחינים מיד בהשפעתם, בכל זאת סופם לעשות את פעולתם. (הרבי ר' בונים מפרשיסחא ז"ע)

מוסר לרבים בחומר וליחיד ברכות

תזל כטל אמרתי ופרש"י כטל שהכל שמחים בו לפי שהמטר יש עצבים בו: תוכחה הנאמרת בחומרה ובסערה נקראת 'מטר', היינו ראשי תיבות של מ'שאכם, ט'רחכם, ר'יבכם, ואילו התוכחה הנאמרת בנחת ובלשון רכה נקראת 'טל' היינו ראשי תיבות של ט'וב ל'כלל. לפעמים ראוי להוכיח בלשון חמורה וחריפה, ולפעמים בלשון רכה ומתונה, כשמטיפים מוסר לרבים יש לנקוט בדרך כלל לשון חמורה, ואילו כשמטיפים מוסר ליחיד, יש לנקוט לשון רכה ומתונה. לפיכך מפרשת התורה ואומרת 'כשעירים עלי דשא' 'דשא' היינו לפרש"י: שם כולל לכל הצמחים, בשעה שמדברים לפני ציבור, אזי יש לדבר 'כמטר', דברים חריפים. אולם 'וכרביבים עלי עשב' 'עשב' היינו לפרש"י: כל מין בפני עצמו, בשעה שמדברים לפני יחיד, אזי יש לדבר 'כטל' דברים רכים ומתאימים העשויים להשפיע ולקרב. (תורת משה)

הודאה על היכולת להודות

כי שם ה' אקרא הבו גודל לאלוקינו: על עצם הדבר שזכינו לקרוא את שם ה' וללמוד את תורתו עלינו לתת שבח והודיה להשי"ת, 'הבו גודל' כדרך שהראשונים מפרשים את מודים דרבנן על שאנו מודים לך, ברוך קל ההודאות, על שזכינו להודות לך הננו מברכים ומודים לך. (באר מים חיים)

גם לאחר יציאה מז"ת יזכור את הדברים

האזינו השמים ואדברה ותשמע הארץ אמרי פי: יש השומע דברי תוכחה ומיד אחרי שמיעתם שוכחם, ויש שזוכר אותם גם לאחר זמן, וזהו שכתוב לכו בנים שמעו לי, לא רק בשעה שאתם שומעים את דברי, אלא גם כשתלכו ממני ותעסקו בעניינים הארציים הגשמיים שמעו לי. כשישראל שומעים דברי תורה הם בבחינת שמעים, וכשעוסקים בעניינים גשמיים ארציים הם בבחינת ארץ. וזהו שאמר 'האזינו השמים' בזמן שאתם בבחינת שמים 'ותשמע הארץ' גם בלכתכם ממני לעסוק בעניינים ארציים תזכרו דברי. (פניני התורה - אהבת חיים)

שני העדים רוצים לדעת מי חותם עמהם

האזינו השמים ואדברה ותשמע הארץ אמרי פי: מה טעם נקט הכתוב לגבי שמיעת לשון נוכח 'האזינו' ולגבי ארץ לשון נסתר 'ותשמע'? ברם, מצינו בגמרא (סנהדרין כ"ג.) כי יקירי ירושלים לא היו מסכימים לחתום בתור שני עדים עד אשר ידעו מי יהיה העד השני אשר יחתום יחד עמהם. לפיכך, משפנה משה רבינו אל 'השמים' וביקש שיהיו עדים בדבר, שמתרה הוא בישראל, הודיע להם תיכף מי יהיה העד השני 'ותשמע הארץ' הארץ גם היא תשמע ותעיד. (ילקוט האורים בשם הגר"א הלפרין)

רק ע"י ארץ ושמים יחדיו יגאלו ישראל

האזינו השמים וגו' ותשמע הארץ: למה לשמים וארץ? שאין הקב"ה גואל את ישראל אלא על ידיהם, גאולת ישראל אינה יכולה לבוא על ידי לאומיות, כי אדם מישראל בלי תורה לא תוכל להתקיים 'שמים וארץ' כלומר בנין הארץ על פי תורה מן השמים, שניהם נחוצים והכרחיים לגאולה. (פניני התורה - אהבת חיים)

"הלכתא לשבתא"

אין לסמוך על הנכתב כאן להלכה למעשה ובכל מקרה יש לשאול שאלת רב, והדברים לא נכתבו אלא לעורר לב המעיין.

כתב בשולחן ערוך סי' רנ"ד סעי' ט' כיוצא בו לא ימלא אדם חבית של מים ויתן לתוך התנור ער"ש עם חשיכה א"כ יש שהות שיתחממו קודם בין השמשות, ובמשנ"ב סקנ"א וכן אסור ליתן מים לתוך הקדירות שבתנורים ער"ש עם חשיכה וכו' וחיישינן שמא יחתה וכו'.

● ונלמד לחימום המקוואות שיש לכתחילה לחממם בער"ש עד שייגיעו עוד לפני שקיעת החמה לחום הרצוי, אמנם אם נועלים את חדר המכוונות, המקילים יש להם על מי שיסמוכו וכ"ש כשהמקוה מיועדת רק לטבילה בשבת בבוקר אפשר להקל בזה.

● ובשעת הדחק כתב השער הציון סקמ"ט דאפשר לסמוך על א"ר דליכא חשש שמא יחתה בהדחה וברחיצה וליכא שיעור מאכל בן דרוסאי שאין המים עומדים לשתייה והרי אין טובלים במים רותחים. ועיין עוד בזה בספר פסק"ת

העלון מוקדש לזכות רבי אריה חיים בן סלימה שולמית שיחי' ובני ביתו להצלחה וסייעתא דשמיא בכל העניינים	העלון מוקדש לזכות אורן בן פרח ודליה בת פרח להצלחה בכל העניינים ברוחניות וגשמיות	העלון מוקדש לזכות רפאל בן הדר להצלחה בכל העניינים ברוחניות וגשמיות	לע"נ איש החסד והחינוך הרה"ח ר' חיים שרגא פאוויץ ב"ר מיכאל שר זצ"ל נלב"ע ז' אייר תשע"ב ת.נ.צ.ב.ה.	העלון מוקדש לזכות יעקב בן מרים לרפ"ש בתשח"י	נא להתפלל לרפואת זקני הרה"ג יצחק בן צילה שליט"א לרפ"ש בתושח"י	לע"נ הילד יניק וחכים אברהם דוד חי ז"ל בן יבלחט"א יקותיאל יהודה נלב"ע י"ב תמוז תשפ"ד ת.נ.צ.ב.ה.	קו הגעשמאק חיווק, ואמונה מתעדין בתדירות גבוהה עם דרשות, סיפורים, וניגונים 077-3249316
---	---	--	--	---	---	--	---

אתרוג מגן עדן

אולם אף פרוטה לא פחות. מיד הוצאתי את הכסף מכיסי ושקלתי לידי בעל הפונדק 45 זהובים. בעל העגלה, הביט בנו בתדהמה מוחלטת. הוא לא היה מסוגל להוציא מילה מפיו ושמתו היתה בלתי ניתנת לתיאור. אתה רואה אמרתי לו, "אפילו במצב שנראה חסר כל תקווה, בורא העולם יכול לעזור לך". הוא מיהר עם הפונדקאי כדי לרתום את הסוס לעגלה שעמדה תקועה ביער.

"מיד כשהם הלכו מהרתי לאסוף את חפצי וללכת, כי לא רציתי להיות "קרבן" לרגשי התודה העולים על גדוהיהם של בעל העגלה המאושר. כך הגעתי ללמברג, כשבכיסוי חמשת הזהובים הנותרים. מובן מאלי, כי במצב החדש נאלצתי להסתפק בקניית אתרוג כשר, אך פשוט למראה ולא מהודר כפי שהייתי רגיל תמיד. מובן מאלי, כי בסכום זה לא קיבלתי משהו מיוחד במינו. בכל השנים היה האתרוג שלי בעיר האתרוג היפה והמהודר ביותר והרבה אנשים היו רגילים לבוא אלי ולברך עליו. אולם השנה פשוט התביישתי ללכת הביתה עם אתרוג כה פשוט ובהסכמת אשתי באתי הנה, לליזנסק, שאיש אינו מכיר אותי, כך שאני צריך להתבייש" סיים אורי את סיפורו. "אבל רבי אורי!" קרא הרבי. "האתרוג שלך מיוחד במינו! עכשיו אני מבין מדוע יש לאתרוג שלך ריח של גן עדן! הבה ואספר לך את המשך הסיפור: כאשר בעל העגלה אותו הצלת ממצבו הנואש, הרהר במה שאירע עמו, הוא הגיע למסקנה שאתה היית לא אחר מאשר אליהו הנביא בדמות אדם, אותו שלח האלוקים כדי לעזור לו במצוקתו.

"כשהגיע למסקנה זו, הוא חיפש דרך להביע את רגשי תודתו לבורא העולם. אך בעל העגלה המסכן אינו יודע לקרוא, כך שלא היה מסוגל לבטא את רגשותיו בתפילה. הוא ייגע, איפוא, את מוחו הפשוט, כדי למצוא איזו דרך הולמת להבעת תודתו. בסופו של דבר הוא לקח לידי את השוט שלו, הניף אותו אל על, נפנף בו בכל כחו וקרא בקול גדול: "ריבונו של עולם! אני אוהב אותך כל כך! אני אוהב אותך יותר מאשר את אשתי וילדי! מה אוכל לעשות כדי לשכנע אותך באהבתי אליך? אצליף בשוטי שבידי לכבודך, כאות וכסמל לאהבתי!" ובאומרו זאת, הניף בעל העגלה את השוט והצליף בו באויר שלש פעמים.

"היה זה באחד מימי עשרת ימי תשובה ישב הקב"ה בבית דין של מעלה והאזין לתפילות, אותה שעה היה הרבי מברדיצ'ב, סגורם של ישראל, דוחף קרון מלא מצוות שעשו היהודים במשך השנה, אל שערי השמים. ברגע האחרון הופיע השטן והפריע לו בכך שזרע בדרך עברות שעברו ישראל במשך השנה, כך שרבי לוי יצחק נתקע שם ולא הצליח להתקדם הלאה. אחי, הרבי ר' זוסיא ואני, נתנו לו כתף, כדי לעזור בדחיפת הקרון קדימה, אולם זה היה לשוא, גם המאמצים המשותפים של שלשתנו עלו בתוהו.

"לפתע נשמע רעש מוזר ואת האויר פילח קול צליפת השוט, שוטו של בעל העגלה. הקול הפך לקרן אור בעל עוצמה אדירה, שהאיר את כל היקום עד למעלה, בשמי השמים. אפשר היה לראות את המלאכים ואת כל הצדיקים יושבים מסביב, משבחים ומפארים לה' וכאשר נשמע קולו של בעל העגלה, שהצהיר על אהבתו לה' בעודו מצליף בשוט, ענו כולם ואמרו: "אשרי המלך שעבדיו משבחים לו כך!" "באותו רגע הופיע המלאך מיכאל כשהוא מוביל אחריו סוס ואחריו את בעל העגלה עם השוט ביד. המלאך מיכאל רתם את הסוס לקרון המלא מצוות ובעל העגלה הצליף בשוטו. וראה זה פלא: הקרון זינק קדימה, דהר על פני כל עוונות בית ישראל שחסמו קודם לכן את הדרך והגיע הישר אל כיסא הכבוד. ה', קיבל אותו בחסד וברחמים ומיד קם מכסא הדין וישב על כסא הרחמים. כך נחתמה שנה טובה ומאושרת לכל בית ישראל."

סיים הרבי והוסיף: "ואתה ר' אורי היקר, ראה כי כל זה בזכותך, בזכות מעשה החסד שעשית. לך הביתה והיה למנהיג בישראל. תנהג את עדתך ברמה, כי הוכחת שהנך ראוי לכך. אולם לפני שאתה הולך, תרשה נא לי לברך על האתרוג המופלא שלך". ואותו אורי, התפרסם לימים כ"השרף" – רבי אורי מסטרליסק, זכרו יגן עלינו.

היה זה היום הראשון של חג הסוכות, בעיר ליזנסק – בבית מדרשו של הצדיק המפורסם הרבי ר' אלימלך. בבית המדרש הורגשה אוירת חג, כשהרבי ר' אלימלך ניצב לפני העמוד והחל לומר את ההלל. אך היה משהו בלתי רגיל בהתנהגותו של הרבי השנה. מדוע הוא הפסיק בפתאומיות את הנענועים של האתרוג והלולב? ומדוע לא היתה התפילה כימים ימימה? היה ברור כי משהו מטריד את מנוחתו של הרבי. משהו שלא נותן לו מנוח. מיד עם סיום התפילה נחפז הרבי ר' אלימלך אל אחיו, הרבי ר' זושא, שבא לבלות את החג יחד אתו ואמר לו: "בוא ותעזור לי למצוא את האתרוג המלא את כל בית-הכנסת בריח של גן עדן."

השניים הלכו מספסל לספסל, מאיש אל איש, עד שעברו את כל בית המדרש והגיעו אל אחת הפינות האחוריות, שם עמד אדם פשוט למראה, שקוע בהרהורים. "זהו זה!" קרא הרבי ר' אלימלך בשמחה. "בבקשה ידיד יקר, אמור נא לי מי אתה וכיצד השגת את האתרוג הנפלא שברשותך."

האיש, מופתע מהשאלה הבלתי צפויה השיב לאישו כשהוא בוחר את המילים בקפדנות: "אבל רבי, זהו סיפור ארוך. התרצו לשמוע את הסיפור כולו?" "בוודאי! אני בטוח שיהיה זה סיפור הראוי להישמע" השיב הרבי. "ובכן" החל הזר את סיפורו, "שמי הוא אורי ואני בא מן העיר סטרליסק.

"כמאז ומתמיד היתה מצוות נטילת הלולב והאתרוג חביבה עלי, וכך, למרות שאני אדם עני, אני משתדל לרכוש אתרוג יפה ומהודר בכל שנה. אשתי עוזרת לי בפרנסת הבית ועובדת כטבחית, ואילו אנוכי מלמד בעיר סמוכה. מחצית משכרי אני מוציא לצרכי הבית, ואילו בחצי השני אני רוכש אתרוג בלמברג. כדי שלא לבזבז כסף על הנסיעה לשם, אני הולך ברגל. "גם השנה הייתי בדרכי ללמברג ובכיסוי 50 זהובים, אותם הקדשתי למטרת רכישת אתרוג. בדרך עצרתי בפונדק כדי לשתות משהו ולנוח קצת. הואיל והיתה זו שעת מנחה, נעמדתי באחת הפינות והתפללתי מנחה.

"כאשר הייתי באמצע תפילת "שמונה עשרה", שמעתי לפתע צעקה נוראה ולאחריה אנחות וגניחות של מישהו הרגשתי, כי האדם הנתון בצרה הוא יהודי, אם כי אי-אפשר היה לשמוע ממנו אף מילה ברורה אחת. מיהרתי לסיים את תפילתי כדי לראות במה אפשר לעזור לאיש הנתון בצרה.

נתגלתה לפני דמות של אדם נרגש ונרגז, לבוש בבגדי אכרים ומחזיק בידו שוט בו הוא נפנף בהתרגשות גדולה. "התברר לי, כי האיש הינו בעל עגלה יהודי עני, ואב למספר ילדים, שבקושי רב מוציא את פרנסתו מהובלת אנשים בעגלה הרתומה לסוס צנום אחד. עתה קרה לאיש אסון נורא: סוסו כרע תחתיו לפתע, התמוטט ומת.

ככל הנראה סיים הסוס המסכן את ה"קריירה" שלו לתמיד, ועתה צעק בעל העגלה במר נפשו לא נותר לו, אלא לתלות את עצמו על עץ ולגמור את חייו, באשר בלי הסוס נשבר מטה לחמו ואין לו יותר מה לעשות בעולם הזה. לא יכולתי לראות את הסבל והיאוש הנשקפים מעיני היהודי הפשוט ונסיתי לנחמו. אמרתי לו, כי אסור לו לשכוח כי בורא העולם יכול לעזור לו במצוקתו, ככל שהיא נראית לו חמורה ונטולת פתרון. גם בעל הפונדק ריחם על האיש ואמר לו, כי הוא מוכן למכור לו ב-50 זהובים סוס מצויין, השווה 80 זהובים, רק כדי לעזור לו לצאת מן המיצר. "בעל העגלה מיאן להתנחם ואמר כי אין לו בכיס אפילו 5 אגורות, על אחת כמה וכמה 50 זהובים, וכי מי שמציע לו לקנות סוס ב-50 זהובים עושה ממנו צחוק.

"הרגשתי באותו רגע, כי אין אני יכול להמשיך ולהחזיק בכיסי את 50 הזהובים השמורים עמי לקניית אתרוג בלמברג, שעה שלפני עומד יהודי שכל חייו תלויים בכך. שאלתי, איפוא, את בעל הפונדק מהו המחיר הסופי שבו הוא מוכן למכור את הסוס? בעל הפונדק הביט בי בפליאה כמי שלא מאמין למשמע אוזניו ואמר, כי אם אשלם במזומנים, הוא מוכן לתת את הסוס ב-45 זהובים.

גליון 20

עמוד א'

בימים האחרונים נפל לי איזה מחשבה מעניינת שאולי הניסיון הקשה ביותר של אחרית הימים זה המצב שאנשים לא מאמינים כבר בכך שהקב"ה אוהב אותם!! אולי זה מה שנרמז ב'ואני אסתיר פני ביום ההוא' – אנשים בטוחים כבר שהקב"ה לא אוהב אותם!! אולי זה חלק מההסתרה וזה הניסיון, אבל איך שלא יהיה אנחנו לא משלימים עם זה, אלא אדרבא, מנסים לחשוב ולהפנים לאט לאט שהקב"ה אוהב אותנו באהבה גמורה והוא מאושר מכל התאמצות קטנה שלנו בדור האחרון והמורכב הזה, וגם על מיליוני הנפילות שלנו, הוא אוהב אותנו באהבה עצומה ומתוקה – וגאה בכך שנשארנו בניו גם בחשיכה הנוראה הזו!!

עכשיו בא נראה קצת חובת הלבבות, אומר החובת הלבבות : "ואמר אחד מן החסידים: אני תמה ממי שנותן לחברו מה שגזר לו אצלו הבורא ואחר כך יזכיר לו טובתו עליו בו ויבקש להודות אותו עליו"

אומר לך הרב'ה: היה חסיד אחד שהיה אומר, אני תמה על יענק'ל שנותן לאברמי את הרכב לכמה שעות, ויענקל לא שוכח להזכיר את זה, ולבקש שאברמי יודה לו על זה...! רגע, אתה בטוח באמת שהאוטו שלך??? אתה בטוח שאתה אחראי עליו??? אתה בטוח שהקב"ה לא מחליט אצל מי הוא יהיה??? זה באמת שלך פרטי או מופקד מאת אלוקים... אההה, זה פיקדון מאלוקים, אז למה שלא יגיע קצת ליענק'ל??? תאמין לי לקב"ה זה לא מפריע...! אדרבא הוא רוצה את זה!!

טוב בא נמשיך את החוה"ל:

ממשיך החסיד בדבריו : "ויותר אני תמה ממי שקבל טרפו על ידי אחר מכרח לתת לו ויכנע לו ויפסהו וישבחהו."

דהיינו: אותו חסיד הוסיף, אני יותר תמה ולא מבין את האנשים שעובדים אצל המעסיק שלהם – והם מודים לו ומשבחים אותו כאילו הוא המציל שלהם...!! הרי הקב"ה קבע שאתה תעבוד אצלו ושהוא ישלם את המשכורת הזו – אז מה פתאום אתה כורע ברך ומשתחוה??? [קל לכתוב, קשה לבצע.. כמה פעמים אנחנו מתחנפים לבוסים שלנו... לא קל, אבל באמת צריך לדעת שזה **חבל** כי זה מגיע מהסתכלות לא נכונה... כי באמת האמיתית אתה לא חייב לו כלום!!! הוא מביא לך את המשכורת מאת ה'!!! הוא לא משלם לך שקל!! הקב"ה קבע כמה תקבל משכורת והוא קבע שזה יעבור דרך אותו בוס נחמד...! אבל לא להתבלבל, הוא בסך הכול שליח נחמד מחברת שליחויות שראוי לכול היותר ל'תודה רבה' ו'טופל'...! חשוב לחזור על זה עוד ועוד...! זו האמת האמיתית אך מאוד קשה להכניס את זה ללב... אין ברירה – צריך שינון ושינון – בלי סוף !!]

עמוד ב'

תחשוב שהזמנת פיצה לבית, וכשמגיע השליח אתה ממש מודה לו ומפייס אותו ונכנע אליו, והוא אומר לך: 'צדיק', 'מה נסגר אתך', 'אני בסך הכול שליח שמקבל כסף על השליחות שלך', 'רק שילמו לי שאביא לך את זה'!...

כאן גם זה בדיוק אותו הדבר!!! הבוס שלך הוא רק שליח משמים, וגם ה'דוד יצחק' שעזר לך לגמור את החודש הוא רק שליח הפיצה – אתה צריך להודות ולהגיד יישר כוח – אבל לא להתבלבל ולחשוב שהוא הביא והוא עשה....!

האמת שזה לא קל בכלל.... דהיינו: זה קל מאוד לומר זאת, אבל להתחבר ולהכניס את זה לתוכו – זה לא פשוט בכלל, אבל זה לא פוטר אותנו מעבודה~!!

למה זה באמת כל כך קשה???

כי אנחנו מפרשים את העולם בעיקר לפי **העיניים** [וזה גם לא אשמתנו – ככה אלוקים יצר את האדם], העיניים מראות לנו דברים ולפי זה אנחנו קולטים את העולם ומתקדמים בו!

מה אתה רואה בעיניים? אני רואה: שהבוס שלי מכניס לי כל חודש את המשכורת! אז אתה אחרי זה בא ומסביר לי בשכל: לא!! לא הבוס הכניס את זה, אלא הקב"ה....! זה קשה לעיכול!! למה?

כי אתה לא ראית שהקב"ה שלח אותנו... אתה אמנם מבין את זה בשכל, אבל אתה הרי לא ראית את זה בעיניים – אתה רק מבין את זה בשכל... אז מאוד קשה לבן אדם לחיות לפי מה שהוא מבין בשכל ולא רואה בעיניים, כי העיניים הם כוח **חזק ביותר!!!** וכן, זה כל המשחק של העולם הזה – לראות דברים בעיניים אבל לא להתשכנע מהם אלא אדרבא לתת לשכל לעבוד ולשנות את ההבנה!!! זה לא קל בכלל!!! זה כל הניסיון פה... הבנת יענקל'???

לכן אל תכעס על עצמך... אתה לא אשם בזה, זה הניסיון, לחזור על זה שוב ושוב, לקרוא שוב ושוב – הקב"ה הוא המפרנס הוא הרופא הוא האחראי לגורל החטופים בעזה, הוא האחראי לגורל הילדים המתוקים שלך, הוא האחראי על הנפש שלך, הוא האחראי על הנפש של החבר שלך, הוא אחראי על ה-כ-ו-ל-!!! כן כן על ה-כ-ו-ל-!! קשה מאוד להפנמה – אבל זה מציאות שצריך לעבוד עליה, אל דאגה יענקי – יהיה בסדר – לאט לאט.. בסוף ייכנס משהו!!

גוט שבע'ס ושפע נחת!!!

ה' אוהב אותך אחי – מאוד מאוד – אין לזה סוף – זה מטורף לחלוטין – אל תתבלבל בזה!!!

גיליון פס' 44 חודש תשרי תשפ"ו

שנה שפתותנו

י"ל ע"י "אגודת השופרים לשפירת הלשון" ע"ש פנח החפץ חיים זיע"א פיסודו של הרה"צ רבי יוסף רצאבי זצ"ל

עיצה לעכות בדיון

מאת הרה"ג חיים דרור שליט"א

אנו עומדים בעיצומם של ימי אלול, מחד הם ימי הרחמים והסליחות, ימים של אהבה וקרבת אלוים, "אני לדודי ודודי לי", "דודי" הוא לשון חיבה וקירבה, אבל מאידך הם ימים שיש בהם חרדה ואימת הדין המתקרב, ימים של חיל ורעדה, וכאמרתו המפורסמת של ר' ישראל סלנטר, "אפילו הדגים שבים וועדים".

ובאמת המתבונן בדברי חז"ל על עומק ודקדוק הדין יחרד ליבו, וכדברי הפייט, ב"נתנה תוקף": "וחיל ורעדה יאחזון", כי מי יצדק לפניך בדין.

ובגמ' יש עצה איך לזכות בדין. "אמר רבא כל המעביר על מידותיו מעבירין לו על כל פשעיו שנאמר 'נושא עון ועובר על פשע' למי נושא עון למי שעובר על פשע" (ר"ה יז). אלא שזו עצה שקשה מאד ליישם אותה, לסלוח למי שהכעיס וציער אותי כ"כ. ונענין בביאור רש"י שכתב "המעביר על מידותיו שאינו מדקדק למדוד מידה למצערין אותו ומניח מידותיו והולך לו כמו אין מעבירין על המצוות, אין מעבירין על האוכלין, מניחין והולך לו. מעבירין על כל פשעיו אין מידת הדין מדקדקת אחריהן אלא מנחת והולכת".

וראיתי שהגר"ש וולבה זצ"ל בספרו עלי שור (עמ' תל) כותב שכונות רש"י לדקדק שהלשון מעביר על מידותיו משמעה שאינו מוחק ומוחל לגמרי את הכעס שיש לו על חברו שציערו, אלא הוא רק מעביר על כך, מניח את הכעס ולא מדקדק למדוד לחבירו באותה מידה, ואעפ"כ הוא זוכה שמעבירין לו על כל פשעיו שמידת הדין לא תדקדק אחר פשעיו, ואף שלא ימחקו, אבל מנחתן והולכת. וזהו פתח תקוה מאד נכבד ליום הדין כי עצה זו קלה יותר שהרי למחוק את הכעס על מי שציער אותי קשה מאד, וברש"י מדויק שדי אם רק אעביר על המידות למרות שעדיין לא מחלתי לו אם אני לא מודד לו, כבר אזכה שמידת הדין תתעלם מפשעי ותהא מנחתן והולכת.

הגר"א בביאורו על מגילת אסתר על הפסוק "ובהגיע תור נערה ונערה" כותב "בכל ר"ה ויוה"כ האדם חוזר בתשובה וצוהק חטאתי, והקב"ה ברוב רחמיו מעביר על חטאיו, פירוש שהעוון עצמו אינו נמחק אלא תלוי, אם יחזור בתשובה שלימה כל השנה ימחול, ואם לאו לא ימחול". ולפי מה שביארנו, אם אדם לא רק יעביר על מידותיו, אלא ימחל לגמרי לחבירו בלב שלם על מה שציערו, לאדם כזה ימחלו משמים על כל פשעיו ולא רק יעבירו עליהם שהרי זו מידה כנגד מידה. וא"כ הוא מרויח אף יותר מן העושה תשובה שעליו כתב הגר"א שרק מעבירין על חטאיו ולא מוחליו לו עדיין עד שייבדק כל השנה. ואף שלא קל למחול ולהסיר לגמרי הכעס מליבו, אולם הרווח הוא עצום כ"כ ושווה כ"כ. ראיתי ביאור נפלא על פי זה בדין ודברים שהיה בין יפתח הגלעדי וזקני גלעד, כפי שכתוב בנביא (שופטים י"א) ויגרשו את יפתח ויאמרו לו לא תנחל בבית

האיש הכשר הולך תמים ופועל צדק המרווח

יחזקאל בן ג'יה **רפאל** ז"ל

רוח ה' תניחו בן עדין, אמן.

האיש הכשר הולך תמים ופועל צדק המרווח

משלה בן ג'מילה **מזרחי** ז"ל

רוח ה' תניחו בן עדין, אמן.

הרב **עזרא** בן ג'מילה **קצין** ז"ל

מורת **זכילה** בת לומיה **קצין** ז"ל

האיש הכשר הולך תמים ופועל צדק

מופלא בחסדים ובצניעות

עובדיה עבוד בן ג'מילה **מזאש** ז"ל

המרווח

דרור כהן הוא מסוג האנשים שלא מנדנד יותר מדי לרעיו וקרביו. הוא לא מתקשר לחבריו הקרובים יותר מפעם לחודש, ונמנע לבקש טובות למרות הקשיים שיש לו. הוא חורק שיניים, מפרנס משפחה מהיד לפה, אבל שורד. נכון, קצת קשה לו להתפלל שלוש תפילות ביום, אבל תפילה אחת במנין, לו... הוא לא מפספס. לא משנה, שחרית מנחה ערבית, הוא מגיע. גם הכיפה לא תמיד צמודה לפדחתו, יום כן, יום לא, זה משתנה לפי מצב הרוח הרוחני שלו. כשהוא עם דתיים, היא דבוקה לו חזק לגולגולת, כשהוא נקלע לסביבה חילונית היא נכנסת לחדר המתנה בכיסו הימני. "יש לי יראת-שמים" אומר דרור, "אבל לא כל כך צפופה. הלוואי יכולתי יותר. אני כמו עלה נידף, שהרוח סוחבת אותו לאן שבא לה". לפני שבוע הוא התקשר אלי

והתחנן "עשה לי טובה ביום חמישי האזכרה של אמא, שנה לפטירתה. אנא, בוא לדרוש בין מנחה לערבית. רבע שעה, עשרים דקות, תעשה כבוד לאמא שלי...". נו טוב, עשיתי חשבון שכמעט חצי שנה דרור נעלם לי מן האופק, ובעוונותי הרבים, לא הצלחתי להגיע ל"שבועה" של אמו. עסקנות ציבורית וטרדות מנעו ממני לנסוע חצי יום לבאר-שבע, שם התגוררה אמו, שיכון ו' או ז'. ניחמתי בטלפון. והנה נקלעה לידי הזדמנות לדרוש בפני מתפללי בית הכנסת השכונתי של דרור, וקומץ בני משפחתו שיגיעו מן הדרום. דרשן גדול מעולם לא הייתי, אבל אם מבקשים ממני, אני נוהג לעשות שיעורי-בית, ולהגיע מוקדם. לא נעים לשלוף וגם לא מכובד, בעיקר כשמדובר באזכרה של אשה צדקנית שזה יום השנה לפטירתה.

עלעלתי בספרים, ובאווירה של אלול, חודש הרחמים והסליחות, החלטתי לעשות לי ולהם חיזוק בעניין החובה לדון לכף זכות. מי לא רוצה לצאת זכאי בדיון? כל אחד. וכידוע במידה שאדם מודד מודדין לו. תדון לכף זכות, ידונו אותך לכף זכות, וסיכויך לצאת זכאי גדולים. בעודי מעלעל בספר ישן, קלטו עיני סיפור שלא קראתי מעולם, והחלטתי לשלבו בדרשה.

מיד אחרי מנחה התיישבו להם זקני השכונה, חלקם רדומים, חלקם עירניים, והמאוורר החורק התחיל לעשות לי חור בראש. עליתי לתיבה. דרור התיישב ממש מולי ופניו משתוקקות לשמוע מוסר וחיזוק. גם בעזרת נשים שורה דממה. התחלתי לספור: "ליל ראש השנה בבית הכנסת הגדול של הבעל-שם-טוב. מאות מתלמידיו הצדיקים עומדים צפופים עם רווחים וליבם הומה בתפילה. יום הדין הגדול והנורא, בו נחתמים חיי כל בריה מי לחיים ומי למיתה. מי בחנק, מי בחרב. שפתותיהם דולקות והם ממליכים את הקב"ה עליהם, ומתחננים: זוכרנו לחיים מלך חפץ בחיים, למען אלוקים חיים."

"והנה לפתע צונחת מכיסו של אחד התלמידים קופסת הטבק שלו, ומתגלגלת סמוך לרגליו. התלמיד הפסיק תפילתו, התכופף, הרים את הקופסא, פתח את המכסה, תחב את אפו ושאף עמוק תוך שאיבה מרעישה של טבק חום בהיר, לתוך נחיריו. פעם, פעמיים ושלוש "חברו, שהתפלל מאחוריו, הבחין במעשה, ונרעש כולו. הוא חשב בליבו, "איזה חצוף היהודי הזה, ברגע כה נשגב בו חיינו מונחים על כף המאזניים, מלאכי עליון יחפזו רועדים ונרעשים, הטיפשון הזה עסוק בטבק שלו, ועוד מרשה לעצמו להניח את התפילה, ולשאוף טבק". "באותן שניות פעל ההרהור הזה, נ-ו-ר-א-ו-ת. התלמיד שהריח טבק נידון לגזר דין מוות בעליונים, על שהעדיף טבק בנחיריו על פני תפילה ברתת ובחיל.

"הבעל-שם-טוב הקדוש עשה עליית נשמה במוצאי ראש השנה, והנה נודע לו שתלמידו האהוב נידון למוות. הוא התחנן בפני פמלייה של מעלה, שירחמו וימתיקו את דינו – אך לשווא. החטא הזעיר הזה, היה טעון בזלזול אוי. מחפיר כלפי מעלה...".

"הבעל-שם-טוב לא הרפה, ולבסוף נעתרו ורמזו לו, כי רק אם אותו מתפלל – שחשב רעה על מעשהו של הנידון למוות – ימצא כף זכות על כך, ישנו סיכוי שיבוטל גזר-הדין. כף זכות קטנה על שאיפת הטבק, והחיים יוחזרו נכון, קצת קשה לו להתפלל שלוש תפילות ביום, אבל תפילה אחת במנין, לו...".

ובעודי מספר, צלצל הפלאפון בכיסו של דרור, פעם, פעמיים ושלוש, ובשיא המתח, כשגם הקשישים הרדומים זקפו גבה מתוחים מן הסיפור, קם דרור ממקומו, מטר תשעים בלי עין הרע, הצמיד את הפלאפון לאוזנו ויצא החוצה מבית הכנסת, תוך לחשוש שיחה עם מישהו מעבר לקו. רתחתי מזעם. ריבונו של עולם, איזה חצוף הציפור דרור הזה, הוא מזמין אותי לדרוש, משאיר פלאפון פתוח, ויוצא בדיוק בקטע המותח של הסיפור... דרור בחוץ ואני ממשיך...

"רד הבעל-שם-טוב מגזיז מרומים, ומצליח בכוח יחודי לגרום לבלבול עצום במוחו של התלמיד שחשב רעה על חברו מריח הטבק. והלה לא הצליח ללמוד אפילו שורה בגמרא. עלטה כבדה ירדה על הגיוני שכלו, אשר לפתע עסק בשאלות פשוטות חסרות טעם וריח, מענייני העולם. לפתע העסיקו את מוחו עגלות וסוסים, מיתרי כינורות, ערוגות הפרחים. במקום פילפול הגמרא, הפך שיכלו של האיש לבליל של שטויות ותהיות שווא, עד שלפתע הבליחה במוחו שאלה שלא הרפתה ממנו – מדוע ריבונו של עולם, מדוע יהודים כל כך אוהבים להריח טבק, מה הם מוצאים באבקה הזו, מה התועלת. יומם ולילה השאלה ניקרה בו, ותשובה לא מצא. "ליל הושענא-רבה, חלף לו, תפילת שחרית ואחר כך מוסף, ותלמידי הבעל-שם-טוב ניצבים בשורה ארוכה להתברך מפי רבם ב"פיתקא טבא". עד שהגיע תורו של התלמיד המבולבל. הבעל-שם-טוב ברכו, אך זה רכן על אוזן הרב, ושאל "כבוד הרב יסביר לי בבקשה מה מצאו להם היהודים בהרחת הטבק".

"הבעל-שם-טוב הרים את עיניו וציווה בקול רועם על תלמידו: "תענה אתה!!!". הלה נבהל. "תענה אתה" צעק הבעל-שם-טוב "שאלת, אבל התשובה מצוייה בקירבך". עצם התלמיד המבוהל את עיניו וחפיש תשובה, חיטט בחבינות מוחו, כולו תחנונים שהבורא יאיר את עיניו, והנה לפתע הבליחה תשובה מבריקה במוחו "כבוד הרב, דומני כי יש באבקת הטבק ניצוצי נשמה הרוצים לבוא על תיקונם, וכאשר יהודי מריח טבק ונהנה ממנו, אזי באות הנשמות על תיקונן". "יפה אמרת" הנהן הבעל-שם-טוב. "אוי נבהל התלמיד, אם כן לשווא דנתי את חברי לכף חובה בזמן תפילת ערבית של ליל ראש-השנה, מי יודע כמה נשמות הוא הביא על תיקון באותן שניות מופלאות..." כך חשב.

"וגזר דין המוות בוטל. הנה ראו רבותי, גם הרהור של כף חובה עלול לגרום נורא נוראות. בואו נלמד עצמנו לחשוב רק טוב... חשיבה חיובית בבקשה". אחרי סעודת המצווה לעילוי נשמת אמו ליווה אותי דרור לכון הרכב. ואז סנטתי בו קלות. "ידידי, כיצד אתה יוצא באמצע הדרשה עם פלאפון באוזן אל מחוץ לבית הכנסת, כאשר כולם קשובים ומתוחים... ביקשת שאדרוש לעילוי נשמת אמך ואתה בורח החוצה? ככה עושים כבוד לאמא? ככה עושים כבוד לתורה?" דרור נעצר מופתע והסביר: "כבוד הרב, דודי הזקן הוא איש נכה על קביים, הוא הגיע לכאן מקרית מלאכי באוטובוס ואיבד את עצמו ברחובות נתניה למעלה משעה... הוא לא מכיר את נתניה, הייתי חייב לענות לו ולהסביר לו כיצד להגיע לבית הכנסת, אני נורא מתנצל...".

אוי, ריבונו של עולם, נעצרה פעימה בליבי, אתה דורש כאן חצי שעה על חייב לענות לו ולהסביר לו כיצד להגיע לבית הכנסת, אני נורא מתנצל... אוי, ריבונו של עולם, החשיבות לדון לכף זכות, ובאמצע הדרשה דן את חברך לכף חובה. אוי, שירחמו וימתיקו את דינו – אך לשווא. החטא הזעיר הזה, היה טעון בזלזול אוי. מחפיר כלפי מעלה...

בחיוב תוכחה כתנאי לסיפור לשה"ר לתועלת

כתב הח"ח בהלכות לשון הרע, כלל י' סעיף א' אם אָדָם רָאָה אָדָם, שֶׁעָשָׂה עוֹלָה לַחֲבֵרוֹ, כְּגוֹן שֶׁנִּגְזַל אוֹ עֲשָׂקוֹ אוֹ הִזְיָקוֹ, בֵּין אִם הִנְגִּיל וְהִנְזֵק יוֹדְעִים מִזֶּה אוֹ לֹא. אוֹ שֶׁבִּישׁוּ, אוֹ שֶׁצָּעְרוּ וְהוֹנָה אוֹתוֹ בְּדָבָרִים. וְנוֹדַע לוֹ בְּבִרְרוֹ, שֶׁלֹּא הִשִּׁיב לוֹ אֶת הַגְּזֵלָה וְלֹא שָׁלַם לוֹ אֶת נִזְקוֹ וְלֹא בִקֵּשׁ פְּנִי לְהַעֲבִיר לוֹ עַל עוֹנוֹ, אִפְלוּ רָאָה דָּבָר זֶה בִּיהִיּוֹ, יָכוֹל לְסַפֵּר הַדְּבָרִים לְבִנְי אָדָם כְּדִי לַעְזֹר לְאִשֶּׁר אָשֵׁם לוֹ וּלְגִנּוֹת הַמַּעֲשִׂים הָרָעִים בְּפָנֵי הַבְּרִיּוֹת, אֲדָּי יִזְהָר, שֶׁלֹּא יַחֲסֹרוּ אֵלָיו הַשְׂבָּעָה פְּרָטִים, שֶׁנִּבְצָרָם בְּסִמּוֹךְ וכו'. הַפֶּרֶט הַג' שִׁיּוּכִים אֶת הַחוּטָא מִתְחַלָּה וּבִלְשׁוֹן רִפָּה, אוֹיִל יוֹכֵל לְהוֹעִיל לוֹ, וְיִיטִיב עַל יָדֵי זֶה אֶת דְּרָכָיו, וְאִם לֹא יִשְׁמַע לוֹ, אֲזִי יוֹדִיעַ לְרַבִּים אֶת אֲשַׁמַּת הָאִישׁ הַזֶּה, מִה שֶׁהִזִּיר עַל רַעְהוֹ. מְבֹאָר דָּאִין חִיּוּב הַחוּכָה כֵּאֵן מִשּׁוּם מִצְוַת הַחוּכָה גְרִידָא אֲלֵא הוּא תְנָא לְהִיתֵר סִיפּוֹר הַגְנוּת עַל חֲבֵרוֹ וּמִשּׁוּ"ה צָרִיךְ לְהוֹכִיחוֹ קוֹדֵם שֶׁמִּסְפֵּר בְּדוּקָא וְלֹא סָגִי בְמֵה שֶׁדַּעְתּוֹ לְהוֹכִיחוֹ אַח"כ, וּמִקּוֹר דִּין זֶה כ' הַח"ח בְּבִאמ"ח סק"ז מְדַבְּרִי הַרְמַב"ם פ"ו מֵהַל' דְּעוֹת הַל' ח' וז"ל הַמוֹכִיחַ אֶת חֲבֵרוֹ תַּחֲלֵה וכו' אֲבֵל בְּדַבְּרֵי שְׁמִים אִם לֹא חָזַר בּוֹ בְּסִתֵּר מְכַלִּימִין אוֹתוֹ בְּרַבִּים וּמְפַרְסְמִים חֲטָאוֹ וּמַחְרִפִּים אוֹתוֹ בְּפָנָיו וכו' עַד שִׁיחְזוֹר לְמוֹטֵב עכ"ל, הִרִי דַּאֲסוֹר לְפַרְסֵם גְּנוּתוֹ אִם לֹא הוֹכִיחַ אוֹתוֹ מִתְחִילָה וְכִבֵּר עִמּוֹ ע"ד הַרְמַב"ם מִנָּא לִיה לְחַדֵּשׁ חִיּוּב הַחוּכָה זֶה וְאֵין לִמּוֹר דְּמִקּוֹרוֹ מִמָּא דִּהִשְׁרִישׁ לִן הַח"ח (שֶׁם פֶּרֶט שִׁישִׁי) דָּאִם יוֹכֵל לְסוּבֵב אֶת הַתּוֹעֵלֶת הַזֹּאת גּוֹפֵא בַּעֲצָה אַחֶרֶת שֶׁלֹּא יִצְטָרֵךְ לְסַפֵּר אֶת עֵינֵי הַלִּשָּׁה"ר עַלִּי אֲדִי בְּכָל גּוֹוָא אֲסוֹר לְסַפֵּר (וּמִקּוֹרוֹ עֵי"ש בְּבִאמ"ח) וְהָכָא נִמִּי כִּיּוֹן שִׁיתֵּן שִׁיחְזוֹר לְמוֹטֵב ע"י תּוֹכַחְתּוֹ בְּלֹא שִׁיצְטָרֵךְ לְסַפֵּר הַלִּשָּׁה"ר עַלִּי אֲסוֹר לְסַפֵּר קוֹדֵם שֶׁהוֹכִיחוֹ, דָּאִי מִשּׁוּם הָא הִרִי אֵינוֹ מְחֻיֵּב לְסוּבֵב הַתּוֹעֵלֶת בַּעֲצָה אַחֶרֶת כֹּאשֶׁר אֵית בֵּה טִירַחָא יוֹתֵר מִהִסְפּוֹר בַּגְנוּת חֲבֵרוֹ [עֵי"ן בְּבִאמ"ח סק"א דְּמַדְמָה דִּין דִּידָן לְמַה דִּאִיתָא בְּב"ק כ"ח ע"א "שׁוֹר שְׁעָלָה ע"ג חֲבֵרוֹ דָּאִם דַּחְפּוֹ לְעַלְיוֹן וּמֵת חִיּוּב מִשּׁוּם שֶׁהִיָּה לוֹ לְשׁוּמְטוֹ" וְהֵתָם כְּתָבוֹ הַתּוֹס' ד"ה "מִשְׁבֵּר" דוּק מִשּׁוּם דְּלִיכָא טִרַחָא בְּשִׁמִּיטָה יוֹתֵר מִבְּדַחֲפִיָּה אִמְרִין דִּישׁ לוֹ לְשׁוּמְטוֹ] וְהַרְמַב"ם סִתְמָא קָאִמֵר וּמִשְׁמַע דְּבַכָּל עֵינֵי מְחֻיֵּב לְהַקְדִּים הַתּוֹכָחָה קוֹדֵם שִׁיפּוֹרְסָם גַּם מְדַבְּרֵי הַח"ח יֵשׁ לְהוֹכִיחַ כֵּן מִדְּכַתֵּב לְפִרְט הַחוּכָה בְּנוֹסֵף עַל הַפֶּרֶט דָּאִם יוֹכֵל לְהַשִּׁיג אַחֵר ש"מ דְּתֵרִי מִילֵי נִינְהוּ.

וְהִנֵּה כְּתָב הַר"י בְּשַׁע"ת שַׁע"ר ג' מֵאִמֵּר רַכ"ח דִּהְגָּם שְׁמוֹתָ לְסַפֵּר בַּגְנוּת הַחוּטָא עַל חֲמִס אֲשֶׁר בְּכַפּוֹ כְּמוֹ הַגּוֹזֵל אוֹ הַמְזִיק אוֹ מַלְבִּין פָּנִים וּמִסְפֵּר לִשְׁה"ר, וְנוֹדַע כִּי לֹא עֲזַב דְּרוֹכּוֹ, וְלֹא הִשִּׁיב אֶת הַגְּזֵלָה וְלֹא בִקֵּשׁ פְּנֵי חֲבֵרוֹ לְהַעֲבִיר אֶת עוֹנוֹ מִ"מ מְחֻיֵּב לְהוֹכִיחוֹ קוֹדֵם שִׁיפּוֹר בַּגְנוּתוֹ דְּאִל"כ יִבְאוּ לְחוּשְׁדוֹ שְׁאִין כּוֹנֵתוֹ לְתוֹעֵלֶת אֲלֵא לְהַתְכַּבֵּד בְּקִלּוֹן חֲבֵרוֹ וְנִמְצָא שֶׁהוּא כְּמִסְפֵּר לִשְׁה"ר, דָּאִם כּוֹנֵתוֹ לְתוֹעֵלֶת חֲבֵרוֹ, הִיָּה לוֹ לְהוֹכִיחוֹ לְפָנֵי שֶׁמִּסְפֵּר בַּגְנוּתוֹ גַּם יִבְאוּ לְחוּשְׁדוֹ שְׁאִין דְּבִרְיוֹ כִּנִּים וּמַלְבּוֹ הוּא בּוֹדָאִם מִדְּהַעֲלִים דְּבִרְיוֹ מִחֲבֵרוֹ וּבִכְה"ג שַׁע"י סִיפּוֹר מִבֵּיא עֲצָמוֹ לְחַשֵּׁד מִסְפֵּר לִשְׁה"ר בְּעֵינֵי הַשּׁוֹמְעִים, חֲשִׁיב אֲבָק לִשְׁה"ר, עכ"ל, וְגַם זֶה הָאֵין לִמּוֹר בְּדַעַת הַרְמַב"ם, חֲדָא דְּבַפ"ז הַל' ד' דְּמִיִּירֵי הַרְמַב"ם בְּדִינֵי אֲבָק לִשְׁה"ר לֹא נִזְכַּר מִזֶּה כְּלוֹם וּמִדְּכַתֵּב כֵּן בַּפ"ו דְּמִיִּירֵי הַלְכוֹת תּוֹכָחָה מִשְׁמַע דְּהוּא מְדִין תּוֹכָחָה וְלֹא מִהִלְכוֹת לִשְׁה"ר וְעוֹד לְהַר"י נּוֹבַע דִּין זֶה מִמְּמָרָא דֹּאִפִּי תַלְתָּא וְאִפִּילוֹ מִרָא דְּמַפְרֵשׁ הַר"י דְּמִיִּירֵי בְּכַה"ג שֶׁמִּסְפֵּר בַּגְנוּת בַּעַל עֲבִירָה הִיכָא דְּלֹא הוֹכִיחוֹ תַחֲלִילָה דֹּאִיכָא חֲשָׁדָא דַּחֲתָף וְשַׁקֵּן כִּנ"ל וְהִנֵּה מִהִי מִהִי דְּמִסְפֵּר בֹּאִפִּי תַלְתָּא וכו"ש בֹּאִפִּי מִרָא כְּמִבְּאוֹר בְּשַׁע"ת שֶׁם וּבִשְׁט"ק ב"ב ל"ט ע"ב וְהַרְמַב"ם הָא מְפַרֵשׁ מִמְּרָא דֹּאִפִּי תַלְתָּא בְּלִשָּׁה"ר גְּמוֹר וּכְפִשְׁטוֹ כְּמִש"כ בַּפ"ז ה"ה וּמַעֲתָה אֵין מְקוֹר לְחַדֵּשׁ דִּהִנְחָשׁ בְּסִיפּוֹר לִשְׁה"ר חֲשִׁיב אֲבָק [וּבִרְוֹר דְּבֹאֲדָם הַמוֹחֲזֵק לְרַבִּים כִּי לֹא יֵשׁא פְנֵי אִישׁ וכו' וְהוֹחֲזֵק ג"כ בְּתוֹךְ עַמּוֹ אֲשֶׁר לֹא יִדְבֵּר רַק אִמֵּת דְּכַתֵּב הַר"י דְּבַכְה"ג כִּיּוֹן שְׁאִינוֹ נַחֲשָׁד בְּעֵינֵי הַשּׁוֹמְעִים א"צ לְהוֹכִיחוֹ [מְדִין אֲבָק לִשְׁה"ר] וּמוֹתֵר לְסַפֵּר שֶׁלֹּא בֹאִפִּי תַלְתָּא, לְדַעַת הַרְמַב"ם גַּם בְּכַה"ג חִיּוּב לְהוֹכִיחוֹ לְפָנֵי שִׁיפּוֹר].

וְנִרְאִים הַדְּבָרִים דֹּאֲךָ מִהִי שֶׁהַצִּירִךְ הַרְמַב"ם שֶׁהַתּוֹכָחָה תִּהְיֶה בְּדוּקָא קוֹדֵם שִׁיכְלִימֵנו בְּרַבִּים הוּא נִמִּי מִהִלְכוֹת תּוֹכָחָה [וּמִש"ה כְּתָב דִּין זֶה גְּבִי הַלְכוֹת תּוֹכָחָה] וּמִשּׁוּם דֹּאֲךָ דִּיסוּד מִצְוַת תּוֹכָחָה הוּא לִאֲפּוֹרְשֵׁי מֵאִיסוּרָא וְהִיָּינוּ בְּכָל דֶּרֶךְ שִׁמְצָא לְנִכּוֹן וְאִפִּילוֹ ע"י הַכָּאָה כְּמִבְּאוֹר בְּב"ק כח ע"א מִנִּין לְנִרְעָז וכו' וְרַבּוֹ מִסְרַהֲבוֹ בּוֹ לְצַאֵת וְחֲבֵל בּוֹא שֶׁהוּא פִּטְוֹר דְּמוֹקִי לֵה שֶׁם בְּגַמ' שְׂרַבּוֹ מִסֵּר לוֹ שִׁפְחָה כְּנַעֲנִית דִּהִשְׁתָּא אִיסוּרָא וְרִשְׁאִי לְהַלְקוֹתוֹ וְלִהֲפִירִישׁוֹ (וְכ"ה בְּרַמְב"ם פ"ג מֵהַל' עַבְדִּים הַל' ה') וּמִסְתַּמָּא נִלְמַד וְנִכָּלֵל זֶה בְּמִצְוַת תּוֹכָחָה [עֵי"ן עֲרִיכִין טז ע"ב ת"ר לֹא תִשָּׂא אֶת אַחִיךָ בַּלְבֶּכֶךְ יוֹכֵל לֹא יִכְנוּ וְלֹא יִסְטְרוּ וְלֹא יִקְלְלוּ ת"ל בַּלְבֶּכֶךְ שְׁנֵאָה שְׂבַלֵּב הַכְּתוּב מְדַבֵּר וּפִרְש"י שֶׁם יוֹכֵל לֹא יִכְנוּ עַל דְּבַר תּוֹכָחָה מִשְׁמַע דִּהִכָּאָה לִאֲפּוֹרְשֵׁי מֵאִיסוּרָא מְכַלֵּל מִצְוַת תּוֹכָחָה וְאִךְ דְּמִהַרְמַב"ם פ"ו מֵהַל' דְּעוֹת הַל' ה' נִרְאָה שִׁפִּי דְּבִרֵי הַגַּמ' דְּלֹא כִרְשִׁי מ"מ נִרְאָה דְּבִזָּה מוֹדָה לְרִש"י] דֵּהָא מִתִּיר הַרְמַב"ם כֵּאֵן לְכִלְמֵנו בְּרַבִּים וּלְבִזּוֹתוֹ וּלְקַלְלֵנו עַד שִׁיחְזוֹר לְמוֹטֵב וּמִשְׁמַע שְׂכַל פְּעוּלוֹת אֵלּוֹ הֵם בְּכָלֵל מִצְוַת תּוֹכָחָה, וְמֵאִי שְׁנָא לֹאֻ דִּהִכָּאָה מִלֹּא דְּהוֹנָאֵת דְּבִרִּים וּבִיּוֹשׁ וּקְלָלָה, אֲלֵא שֶׁהַקְדִּים הַרְמַב"ם שֶׁם בְּתַחֲלִיל הַלְכָה ח' דִּהַמוֹכִיחַ אֶת חֲבֵרוֹ תַחֲלִילָה לֹא יִדְבֵּר לוֹ קִשּׁוֹת עַד שִׁיכְלִימֵנו שְׁנָא "וְלֹא תִשָּׂא עַלִּי חֲטָא" כֵּךְ אִמְרוּ חֲכָמִים יוֹכֵל אֶתָּה מוֹכִיחוֹ וּפְנִינוּ מִשְׁתַּנּוֹת ת"ל וְלֹא תִשָּׂא עַלִּי חֲטָא הִרִי דְּכִשְׁמַפְרִישׁוֹ מִהַאֲסוֹר ע"י תּוֹכָחָה יֵשׁ לְהַעֲדִיף וְלִהֲפִירִישׁוֹ בְּנַחַת וְלֹא בְּדִיבּוֹר קִשָּׁה וְנִרְאָה שְׁאִין זֶה הַקְפָּדָה רַק שֶׁלֹּא לְבִישׁוֹ אֲלֵא חִיּוּב לְבַחֲרוֹ בְּדֶרֶךְ הַתּוֹכָחָה הַיּוֹתֵר קֵלָה לְחֲבֵרוֹ וּמִמִּילָא גַּם כֹּאשֶׁר אֵינוֹ יוֹכֵל לְהַפְרִישׁוֹ אֲלֵא ע"י שִׁדְּבֵר אִיתּוֹ קִשּׁוֹת עַד שִׁיכְלִימֵנו, עַלִּי הַחוּכָה בְּדֶרֶךְ זֶה מֵאֲשֶׁר לְהַכְלִימוֹ בְּרַבִּים וְכִמּו"כ לְהַעֲדִיף לְהַכְלִימוֹ בְּרַבִּים מִלְּחֹרֶף אוֹתוֹ בְּפָנָיו בְּאֹפֶן שֶׁמִּש"כ הַרְמַב"ם דְּבַדְּבִרֵי שְׁמִים אִם לֹא חָזַר בְּסִתֵּר, מְכַלִּימִין אוֹתוֹ בְּרַבִּים, וּמְפַרְסְמִין חֲטָאוֹ, וּמַחְרִפִּין אוֹתוֹ בְּפָנָיו, וּמְבַזִּין, וּמְקַלְלִים, עַד שִׁיחְזוֹר לְמוֹטֵב נִקֵּט כְּפִי סֵדֶר הַקֵּל קֵל תַּחֲלִילָה נִמְצָאֵנו לְמִדִּים דְּמָה שֶׁהַצִּירִךְ הַרְמַב"ם שִׁיּוּכִינוֹ מִתְחִילָה הוּא מְעִיקֵר דִּין תּוֹכָחָה.

וְיֵשׁ לָדוֹן בְּאֹפֶן שֶׁמִּטְרַת הַמִּסְפֵּר לְהַצִּיל עֶשְׂוֹק מִיַּד עוֹשֶׁק וְלַעֲזוֹר לְאִשֶּׁר אָשֵׁם לוֹ אוֹ בְּכַדִּי שִׁיבִקֵּשׁ הַמַּלְבִּין פָּנִים וְהַמְבַּאֲשִׁי וְהַמְחַפִּיר, פְּנֵי חֲבֵרוֹ לְהַעֲבִיר עוֹנוֹ אִם בְּכַה"ג מְחֻיֵּב לְהוֹכִיחוֹ קוֹדֵם שִׁיפּוֹרְסָם הַדְּבָרִים לְבִנְי אָדָם דֹּאֲפֶשֶׁר דַּעַד כֵּאֵן לֹא קָאִמֵר הַרְמַב"ם דְּמְחֻיֵּב לְהוֹכִיחַ קוֹדֵם שִׁיפּוֹר רַק כֹּאשֶׁר כּוֹנֵתוֹ בְּסִיפּוֹר לִאֲפּוֹרְשֵׁי מֵאִיסוּרָא דְּבִזָּה מְחֻיֵּב לְנִקּוֹט תַּחֲלִילָה בְּדֶרֶךְ הַיּוֹתֵר קֵלָה לְהַפְרִישׁ אֶת חֲבֵרוֹ וְכִנ"ל, מִשְׁא"כ בְּזֶה שְׁמַתְכוּיִן לְטוֹבַת הַנִּגְזֵל וְהַנִּפְגַּע אֵין עַלִּי חִיּוּב תּוֹכָחָה דּוּקָא קוֹדֵם שִׁיפּוֹר אַע"פ שִׁיתֵּן שַׁע"י סִיפּוֹר יִפְרוֹשׁ הִלָּה מִהַאֲסוֹר אֵין עַלִּי אֲלֵא חִיּוּב תּוֹכָחָה כְּכָל הַאִיסוּרִים וְיִכּוֹל לְקִיּוּמָה גַּם אַחֵר שִׁיפּוֹר. וְאִךְ דְּמִשְׁמַע שֶׁם בְּהַלְכָה ח' דְּבַדְּבָרִים שְׁבִין אָדָם לְחֲבֵרוֹ אִפִּילוֹ אִם הוֹכִיחוֹ תַחֲלִילָה וְלֹא חָזַר בּוֹ אֵין לְפַרְסֵם חֲטָאוֹ (וּרַק דְּבָרִים שְׁבִין אָדָם לְמִקּוֹם מוֹתֵר לְפַרְסְמוֹ בְּרַבִּים כְּשֶׁהוֹכִיחוֹ תַחֲלִילָה) הָא כְּתָב הַח"ח שֶׁם בְּבִאמ"ח סק"א דְּפִשְׁטָא דְּבַגְזֵל וְעוֹשֶׁק וְנִזֵּק אִם לֹא יוֹכֵל לְהַצִּיל אֶת מִמּוֹן הַנִּגְזֵל וְהַנִּזֵּק אִם לֹא שִׁיפּוֹרְסָם הַדְּבָרִים לְבִנְי אָדָם וְהֵם יִסְבְּבוּ שִׁיּוּחְזוֹר הַגְּזֵלָה וְהַהִיזָק לְבַעֲלֵיהֶם בּוֹדָאִי צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת כֵּן וְלֹא אֲסוֹר הַרְמַב"ם לְפַרְסְמוֹ אֲלֵא בְּאֹפֶן שֶׁלֹּא תִגִּיעַ הַתּוֹעֵלֶת הַנ"ל אֲלֵא רַק שִׁירֵנוּ בְּנֵי אָדָם אַחֲרֵינוּ וְא"כ כְּשִׁכּוֹנֵתוֹ לְהַצִּיל מִמּוֹן חֲבֵרוֹ יֵשׁ לְהַסְתַּפֵּק כִּנ"ל. וּבְפִשְׁטוֹת הִיָּה נִרְאָה דְּכֶשֶׁם שְׁאֵם מְעִיד בְּב"ד לְחִיּוּב מִמּוֹן אוֹ שְׁבוּעָה א"צ לְהוֹכִיחוֹ קוֹדֵם לִקְנוֹת לְכַאֲוֹרָה כִּנ"ל דְּכִיּוֹן שְׁאִינוֹ עוֹסֵק כַּעַת לִאֲפּוֹרְשֵׁי מֵאִיסוּרָא אֲלֵא לְהַצִּיל מִמּוֹן חֲבֵרוֹ אֵינוֹ מְחֻיֵּב בְּהוֹכָחָה כְּתַנְאִי לְהַצִּיל מִמּוֹן חֲבֵרוֹ, וְא"כ ה"ה הִיכָא דְּמִסְפֵּר לְבִנְי אָדָם כְּכַדִּי שִׁיּוּבּוֹ שִׁיּוּחְזוֹר הַגְּזֵלָה וְהַהִיזָק לְבַעֲלֵיהֶם, אֲלֵא שֶׁמְדַבְּרֵי הַח"ח סִסְק"ז מְבֹאָר שֶׁלְּמַד מְדַבְּרֵי הַרְמַב"ם דְּלַעֲלוֹם יֵשׁ לְהוֹכִיחַ לְפָנֵי שֶׁמִּסְפֵּר גַּם כְּשִׁכּוֹנֵתוֹ לַעֲזוֹר לְאִשֶּׁר אָשֵׁם לוֹ [שְׂכ' שֶׁם שְׁבַדַּעַת הַר"י אִפְשֵׁר דִּישׁ לְחַלֵּק בֵּין אִם כּוֹנֵתוֹ לְהַחֲזִירוֹ לְמוֹטֵב דְּמְחֻיֵּב לְהוֹכִיחוֹ קוֹדֵם לִקְנוֹתוֹ לַעֲזוֹר לְאִשֶּׁר אָשֵׁם לוֹ שְׁא"צ לְהוֹכִיחוֹ קוֹדֵם לִקְנוֹת (מְדִין מִצְוַת תּוֹכָחָה) וְשׁוֹב כְּתָב דְּמְדַבְּרֵי הַרְמַב"ם מְבֹאָר דִּישׁ לְהוֹכִיחַ קוֹדֵם בְּכָל עֵינִין] אֲלֵא שְׁצ"ע דֵּהָא הַרְמַב"ם לֹא מִיִּירֵי כָּלֵל בְּמִסְפֵּר כְּכַדִּי לַעֲזוֹר לְאִשֶּׁר אָשֵׁם לוֹ וְכִמּוֹ שֶׁהַכִּרְחִי הַח"ח גּוֹפִיָה לְעִיל סק"א מְדַאֲסֵר לְפַרְסֵם דְּבָרִים שְׁבִין אָדָם לְחֲבֵרוֹ אִפִּילוֹ אִם הוֹכִיחוֹ וְלֹא חָזַר בּוֹ וְאִי מִיִּירֵי בְּמִסְפֵּר לְהַצִּיל אֶת מִמּוֹן הַנִּגְזֵל וְהַנִּזֵּק פִּשְׁטָא דְּשִׁרִי.

שבת 17/12/2011

כתב החפץ חיים בהל' רכילות כלל ט' סעי' ה'

אבל אם הוא מכיר את טבע האיש, שהוא מספר לו, שאם יגלה לו את הדבר, יחליטו תכף לנדאי גמור, (או משום שטבעו להאמין תכף רע על חברו, או משום שיש לו עליו דברים הנקרים, או משום שסומך עליו מאד), ויפסק תכף הדין לעצמו וינעשה מעשה, דהיינו, לחזר מהשכנגדו, או שאר עניני הזק, על פי דבורו, אף שלא ינעשה מעשה גרוע יותר מערך הדין, שהקה יוצא בבית דין על פי דבורו, אלו היו שני עדים מעידי דבריו, אף על פי כן אסור, פיון שבעדבורו הוא גורם הזק לנדון, מה שלא היה יוצא על ידי דבריו, אפלו אם היה מעיד עליו בבית דין, כי אלו היה אומר עליו ענין זה גופא בבית דין, לא היתה יכולת ביד בית דין לחיב אותו ממון על ידי דבורו, כי הוא עד אחד, ועתה הוא גורם לנדון הזק ממש על ידי דבורו.

➤ מותר לספר להנהלה על עובד שגובע או על מלמד שמתנהג עם התלמידים שלא כראוי כשידוע שכשישמעו זאת יסלקו אותו מעבודתו, ואע"פ שעדותו לא הייתה מתקבלת בב"ד מפני שהוא רק ע"א, מ"מ כשהסיפור אינו כדי להעניש על דבר שכבר נעשה אלא הוא נצרך כדי להציל ולמנוע מהנזק הבא שעומד המסופר להזיק, מותר לספר שזהו דבר שאינו שייך לב"ד, ואף שמבואר שאסור לספר להציל מנזק שיקרה כשהשומע יאמין ויפעל ע"פ הסיפור, מ"מ בנזק שא"א למנועו ע"י ב"ד מותר למנועו בכל דרך אחרת.

➤ מותר למסור גנב למשטרה אף לאחר שעת הגניבה כשהוא לצורך הצלת האנשים מגניבות עתידיות, אע"פ שיאסרוהו בבית הסוהר, ובב"ד לא היו מענישים אותו כן על סמך סיפורו של ע"א, ומהטעם הנ"ל.

נהג אוטובוס שמרמה את ההנהלה מותר למוסרו להנהלה כיון שבדבר היזק שאין אפשרות לב"ד לספל בו [כיון שאינם מקבלים מרות ב"ד עליהם] אפשר למוסרו אף לערכאות.

➤ **סיפר הרה"ג יצחק מועלם שליט"א** בנו של הגה"צ רבי יהודה מועלם זצ"ל מראשי ישיבת פורת יוסף: אספר סיפור שלא ידוע, אני הייתי ילד קטן והיינו מתפללים בבית הכנסת "טוויג" והיה שם יהודי אחד חולה והלך אליו אבי מורי זצ"ל פעם אחת בר"ה לבקרו לתקוע לו בשופר ואח"כ נפטר, והאלמנה הזמינה את מורי אבי לראש השנה בין קריאת התורה לתקיעות שיבוא אליה הביתה לעשות קידוש ולאכול שם וכוונתה הייתה שיוכל לאכול ולהתחזק ולתקוע בקלות ואני תמתי מדוע טורחים ללכת אליה שזה לוקח כרבע שעה הרי אפשר לקדש בבית הכנסת בחדר צדדי, והציבור היו נוהגים לומר "למנצח" קודם תקיעת שופר פעם אחת ובשל איחורו היו אומרים שבע פעמים והייתי מתפלל מאד על זה, לימים נפטרה אותה אלמנה ומאד ראיתי שבכלל לא מקדש לפני התקיעות, והבנתי שאצל כולנו ההכנה לתקיעת שופר היא ע"י "עת שערי רצון" או לימוד מוסר, ואצלו הייתה ההכנה בהליכה דרך ארוכה לשמח את האלמנה... (דרש יהודה, מועדים)

➤ **הגאון המקובל רבי שלמה שרעבי זצ"ל** אחיינו של הצדיק הנודע רבינו מרדכי שרעבי זצוק"ל היה מופלג בתורת הנגלה והנסתר בהצנע לכת גדול. ובעת התגוררו בשכונת זכרון משה בירושלים כיבדו ראב"ד העדה החרדית הגר"י פישר זצ"ל בימי שני וחמישי בגלילת ספר התורה וכששאלו את מקורביו מדוע הגר"י פישר אוהבו, שחו מקורביו כי בערב יום כיפור אחד הבחין רבי שלמה בילדה כבת שבע המייללת בבכי ומששאלה על כך השיבה שאביה נפטר מכבר ואמה שלחה אותה להביא את "עוף הכפרות" מהשוחט והוא אמר שהעוף טרף! רבי שלמה זצ"ל הביא לה עוף חדש ומיד בדק את העוף "הטרף" וצומת הגידים שלו וראה שהוא כשר, עלה לבית הראב"ד הגר"י פישר ובדק עמו יחד את העוף וראו שהוא כשר, ביקש רבי שלמה מהגר"י שיזמין את השוחט ויפסיקו מעבודתו עד שיחזור על כל ההלכות כראוי, וכך אכן היה, לא לחינם העריכו הראב"ד, בראותו את דאגתו לכלל ולפרט (עקבתא דמשיחא)

➤ **האדמו"ר רבינו ישראל אבוחצירא זצ"ל** "הבבא סאלי" היה מזמין עניים על שולחנו מידי לילה בחג הסוכות.שנה אחת כאשר שהה מחוץ לעיר בחג הסוכות וחזר ליום הושענא רבה, שאלתו הייתה האם הזמין עניים לסוכה כמנהגו, כשענו בני הבית בשלילה הטיף מוסרו "האיך יכול האדם לשבת להתענן ולשמוח בחג, כשהוא שוכח את העניים והמסכנים", מיד ציוה שיזמין את כל אביוני העיר לשני הימים טובים האחרונים (בחו"ל) שמיני עצרת ושמיחת תורה, ישב עימם בסעודת החג ושימחם שמחה גדולה עד מאד.

(סידנא בבא סאלי)

לַעֲלֹל לִי צֶשֶׁת מֵדַת

האדם הכשר והעניו שצפטר בשם טוב, הולך תמים
ופעל צדק. מקים עולה של תורה רודף צדקה וחסד,
שייך עייל שייך צדיק ולא מחזיק טיבותא לצפשיה,
אשר השליב רבים מעוון והחזירים בתשובה שלימה
לאבינו שבשמים

למה "ל" בן זוהרה בן חמו חנ"ל

ראש בית מדרש "שובה ישראל" מהסיקו

רוח ה' תנחיתנו בלגן ערד אמן

◆◆◆◆◆

לעילוי נשמות

האיש הכשר שנפטר בשם טוב, הולך תמים ופועל צדק, תומר רבנן ותלמידהו

לאילר בן שלושנה מעודה

דווח דא' תפילתנו בלעז עדין אמן

● ● ● ● ●

האיש הכשר והעניו הלך תמים ופועל צדק

ר' יוחנן ד' תלמידי ר' עקיבא

◆ ◆ ◆ ◆ ◆

האיש הסמור שנפטר בשם טוב, הוחרג הבנים ונפטר לדרך שירה קליל שירה נפיק וכל מחזיקי סיבותא לנפשיה, רחמי רבנן ותלמידיהון, מוטלם בחסדים מעניעות ובענינה מיוחדת, קבע עיתום לתורה

משה ואלה שמעו ויבטחו בו ויבטחו בו ויבטחו בו

T:

三、

הארות, הערות, הצעות, תרומות לזיכוי הרבים ניתן לפנות למערכת "אגודת השומרים לשמירת הלשון"

ברניבויים 19, בני ברק. טלפון: 03-5741744 פקס: 03-6771017. דוא"ל: a.h.shmirat.halashon@gmail.com

ילקוט סוחר
רבי יצחק לייב ב"ר אברהם
הסוחר סוחר גביר
ביתו בירושלם היה יושב
אין אביו ובעל חסד וחסד
לפי כל דין. אמר יצחק לייב
הסוחר סוחר היה יושב
ביתו בירושלם היה יושב
אין אביו ובעל חסד וחסד
לפי כל דין. אמר יצחק לייב
הסוחר סוחר היה יושב
ביתו בירושלם היה יושב
אין אביו ובעל חסד וחסד
לפי כל דין. אמר יצחק לייב

אבני מור
רבי אברהם ב"ר חיים
הסוחר סוחר גביר
ביתו בירושלם היה יושב
אין אביו ובעל חסד וחסד
לפי כל דין. אמר יצחק לייב
הסוחר סוחר היה יושב
ביתו בירושלם היה יושב
אין אביו ובעל חסד וחסד
לפי כל דין. אמר יצחק לייב

מלך העולם
רבי אברהם ב"ר חיים
הסוחר סוחר גביר
ביתו בירושלם היה יושב
אין אביו ובעל חסד וחסד
לפי כל דין. אמר יצחק לייב
הסוחר סוחר היה יושב
ביתו בירושלם היה יושב
אין אביו ובעל חסד וחסד
לפי כל דין. אמר יצחק לייב

רבי שמואל
רבי שמואל ב"ר חיים
הסוחר סוחר גביר
ביתו בירושלם היה יושב
אין אביו ובעל חסד וחסד
לפי כל דין. אמר יצחק לייב
הסוחר סוחר היה יושב
ביתו בירושלם היה יושב
אין אביו ובעל חסד וחסד
לפי כל דין. אמר יצחק לייב

חזון יחזקאל
רבי יחזקאל ב"ר חיים
הסוחר סוחר גביר
ביתו בירושלם היה יושב
אין אביו ובעל חסד וחסד
לפי כל דין. אמר יצחק לייב
הסוחר סוחר היה יושב
ביתו בירושלם היה יושב
אין אביו ובעל חסד וחסד
לפי כל דין. אמר יצחק לייב

מלצי יושר

לב העברי
רבי יצחק ב"ר חיים
הסוחר סוחר גביר
ביתו בירושלם היה יושב
אין אביו ובעל חסד וחסד
לפי כל דין. אמר יצחק לייב
הסוחר סוחר היה יושב
ביתו בירושלם היה יושב
אין אביו ובעל חסד וחסד
לפי כל דין. אמר יצחק לייב

בן לאשר
רבי יצחק ב"ר חיים
הסוחר סוחר גביר
ביתו בירושלם היה יושב
אין אביו ובעל חסד וחסד
לפי כל דין. אמר יצחק לייב
הסוחר סוחר היה יושב
ביתו בירושלם היה יושב
אין אביו ובעל חסד וחסד
לפי כל דין. אמר יצחק לייב

די שטערקסטע סגולה פאר אלע פראבלעמען

חזון דאורייתא
רבי יצחק ב"ר חיים
הסוחר סוחר גביר
ביתו בירושלם היה יושב
אין אביו ובעל חסד וחסד
לפי כל דין. אמר יצחק לייב
הסוחר סוחר היה יושב
ביתו בירושלם היה יושב
אין אביו ובעל חסד וחסד
לפי כל דין. אמר יצחק לייב

סערי גביר
רבי יצחק ב"ר חיים
הסוחר סוחר גביר
ביתו בירושלם היה יושב
אין אביו ובעל חסד וחסד
לפי כל דין. אמר יצחק לייב
הסוחר סוחר היה יושב
ביתו בירושלם היה יושב
אין אביו ובעל חסד וחסד
לפי כל דין. אמר יצחק לייב

פארוואס האב איך פראבלעמען אין שטוב?
פארוואס גייט מיך אזוי שווער מיט פרנסה?
פארוואס האב איך צער גיחול בנים?
פארוואס קען די דאקטער מיך נישט העלפען?
פארוואס האב איך נישט קיין מזל?

צדקת הצדיק
רבי יצחק ב"ר חיים
הסוחר סוחר גביר
ביתו בירושלם היה יושב
אין אביו ובעל חסד וחסד
לפי כל דין. אמר יצחק לייב
הסוחר סוחר היה יושב
ביתו בירושלם היה יושב
אין אביו ובעל חסד וחסד
לפי כל דין. אמר יצחק לייב

תירוץ

דייל די סקטורנים לאזען נישט אן היינע ופיליות ואלען נאקבל הערען
וואס איז די עצה? זיך איינקויפען מליצי יושר!

זייט נאכטן די צדקה פון די רבי שמואל, מלאנעק סאן, אבני מור, ילקוט סוחר, צדקת הצדיק, לב העברי, רבי יוסף ענגיל, רעננה רב.
און ר' יחזקאל אברהם, ר' גבירל חסדאי וצ"ל וואס האבען מבטיח געזען צו זיין מליצי יושר
פאר ווער עס וועט פארשפרייטען אדער לערנען זייערע ספרים.

לע"נ הרה"ק המקובל המלובן ר' רפאל ב"ר אברהם ריס ז"ע
דרשו ה' בהמצאו קראוהו בהיותו קרוב, יעזוב רשע דרכו ואיש און מחשבותיו וישבו אל ה' וירחמם ואל אלקינו כי ירבה לסלוח. הקשה היפה תואר מה כוונת הלשון
'כי ירבה לסלוח', מה שייך רבוי סליחה, שהלא אף אם חטא חמשה חטאים אין צורך בחמשה סליחות, שכשעושה תשובה בסליחה אחת נסלח על הכל, והלשון רבוי
משמע שסולח יותר ממה שראוי שישלח.
ונראה לבאר עפ"י מה שכתב הרמ"ע מפאנו, שהעובר עבירה טועה ב' טעויות: א) עצם מעשה העבירה. ב) שבאותו זמן שעושה את העבירה היה יכול לעשות מצוה.
וכן אילו היה בורח מן העבירה, היה מקיים מצוה בעצם הבריחה מן העבירה, ועתה שלא הסתלק מהעבירה, ביטל קיום מצוה זו. והנה כשבא האדם לעשות תשובה
ומתחרט מן העבירה שעשה, נמצא שעושה עכשיו את מה שהיה ראוי לו לעשות בשעה שהזדמן העבירה לפניו, דהיינו שהיה צריך מיד להסתלק מן העבירה, וזה
מה שעושה עתה בעת התשובה, אולם עדיין יש עליו שגגת חטא ממה שהיה יכול לעשות מצוה באותה שעה שעשה את העבירה, ועל זה אינו יכול להתחרט עתה,
היות שהוא אינו יודע מה היה יכול לעשות באותו זמן, שהרי לא חשב אז על עשיית מצוה, וממילא אין באפשרותו לדעת מה היה יכול לעשות, ואעפ"כ הקב"ה מוחל
לו על הכל, ולכן דקדק הכתוב לומר 'כי ירבה לסלוח', היינו שלא די שהוא סולח על גוף העבירה שעל זה שב האדם כראוי, אלא גם מוסיף למחול ולסלוח על
המצוות שהיה יכול לעשות באותו זמן שעשה את העבירה, ואף שלא עשה על כך תשובה כראוי משום שאינו יודע עליהם להתחרט מהם, מ"מ כששב האדם על
עצם העבירה, מוסיף הקב"ה לסלוח לו על הכל. (זרע שמשון וילך סוף אות ד').

93

על תחילת המסע עם בשרים לבנות וקטנות

[illegible][illegible]

THE END

94

עשינו מה שגזרת עלינו אף אתה עשה מה שהבטחתנו!

פאר א נדבה פון \$250 פאר גליון מליצי יושר וועט
מען מוידע זיין ביי די ציונים פון די **פלאצקע גאון** -
ווארשא, **אבני נזר** - סוכאטשוב, **צדקת הצדיק** -
לובלין, **ילקוט סופר** - פאקש, **לב העברי** - הר הזיתים,
ר' יוסף ענגיל - ויען, **בן לאשרי חזון יחזקאל שערי**
זבול - הר המנוחות
אז איר האט מקיים געווען די צוואה, און יעצט איז די
צייט פאר זיי מקיים צו זיין זייערע הבטחה!
געדענקט "מקח בלייבט מקח"!
732-510-0560 gilyonmy@gmail.com

על ישראל, ואם היו ח"ו מחליפים דתם, לא היה
עליהם שום גזירה, וזה נמשך כך שנה שלימה,
ואעפ"כ לא נכנס ח"ו אפילו הרהור בשום אחד
מהם להציל גופו באבדן נפשו, וזו היתה
הישועה דפורים, דנתגלה למפרע שכל ענין
השתחווה לצלם היה רק לפנים, ופרע להם ה'
שכר כפול שרבים מעמי הארץ מתיידיים,
והענין הוא שנבררו ע"י מסירות נפשם הרבה
ניצוצות קדושות שהיו שקועים בקליפת
עמלק, שהם הם הגרים כידוע ליודעי חן, והכל
היה מחמת שקבלו עליהם דין שמים ברצון,
ותרצו על הגזירה מיתה כדי לכפר חטאם
בסעודת אחשורוש, כאמיתיות בעל תשובה

שהעבירה קשה להם לסבול מהעונש.
וכמו כן בערב יו"כ שכל אחד מתבונן בדעתו איך שלמחרתו יעמוד בדין על כל
מעשיו, עיד"ז לא יערב שום מאכל לחיכו, ואעפ"כ בני ישראל מקבלים עליהם דין
שמים בשמחת הלב, כי אפילו ח"ו יענשו
יערב להם יותר מלהשאר מלוכלך בחטא,
ממילא עושים הסכם חזק לבל ישובו לכסלה,
שזה כל כוונת התענית דיו"כ, ועל כן מעלה
עליו הכתוב כאילו התענה תשיעי ועשירי.

לזכות ולרפ"ש יעב"ה

קטן היודע לנענע. קטן היודע לנענע חייב
בלולב (סוכה מב). נתקשו האחרונים דלמה תלוי זמן החינוך לגבי מצות לולב במה
שיודע לנענע, ולא במה שיודע ליטול את הלולב, שהרי הנטילה היא עיקר המצוה
כדאיתא בגמ' שם "מדאגביה נפק ביה",
והנענועים אינם אלא מדרבנן, ואינם לעיקובא,
(כמש"כ התוס' סוכה לט. בד"ה עובר).
ותירץ החזון יחזקאל (תגיגה פ"א ה"ב), דבמה
שהקטן נוטל הלולב אין בזה משום חינוך, שכך
דרכו של קטן, שכל דבר שנותנין לו, הוא נוטל
זאת בידיו, וז"ל: אע"פ שכל עיקר מצות לולב
היא נטילתו בידו, אך בלקיחה ביד אין בזה
מעשה חינוך, שכל דבר שנותנין לקטן הוא
נוטל בידיו, ואימתי יש מעשה חינוך, היינו
רק כשיודע לנענע שמוליך ומביא מעלה
ומוריד.

בסיס לדבר האסור. אמרו בסוכה (דף מג:):
פעם אחת חל שביעי של ערבה להיות
בשבת, והביאו מרביות של ערבה מערב
שבת, והניחום בעזרה, והכירו בהן בייתוסין
ונטלום וכבשום תחת אבנים. למחר הכירו
בהן עמי הארץ, ושמתום תחת האבנים,
והביאום הכהנים וזקפום בצידי המזבח, לפי
שאינן בייתוסין מודים שחיבוט ערבה דוחה
את השבת. וקשה, דהרי אם הניח דבר
מוקצה על איזה כלי שישאר שם כל השבת,
אז נעשה הכלי גופא ג"כ מוקצה מטעם

דטעמא משום חינוך הוא, כל שאינו יכול לחנוך כסדר שתיקנו חכמים לא תיקנו חכמים כלל, דהם
אמרו והם אמרו, דאם יחנכו ליטול בלי נענע, אדרבה אתי למסור כן, עכ"ל.
וכ"כ הגרי"ז (עריכין ב), והוכיח מכאן דהנענועים הם חלק ממצות נטילת הלולב ואינם מצוה נוספת,
דאם הנענועים הם מצוה בפני עצמה, מדוע קטן שאינו יודע לנענע פטור מעיקר מצות לולב שהיא
נטילה לחודה, אך מכיון דהנענוע הוא מעצם המצוה, לכן קטן שאינו יודע לנענע ולקיים את המצוה
בכל פרטיה, לא תיקנו בו כלל חינוך למצוה זו, שאין מצות חינוך אלא בקטן הראוי לקיים את מצוה
בכל פרטיה, עכ"ל. ברם זה דוקא בנענועים שבשעת נטילת לולב, אבל הנענועים שבשעת אמירת הלל
הוכיח הג"ר משה סולוביצ'ק (רשימות שיעורים סוכה לז): דהוי מצוה בפני עצמה, ואינו חלק מעיקר
מצות הנטילה.

כי ה' שופטינו ה' מחוקקנו ה' מלכנו הוא יושענו, היינו כי ה' שופטינו' כאשר
השי"ת יושב במשפט לדון את האדם, הנה ה' מחוקקנו, ומצד זה היה ראוי שיענש
החוטא כפי החוק, ואולם הרי גם ה' מלכנו, ומלך הרי יכול לסלוח גם שלא לפי
החוק, ולכן 'הוא יושענו', עכ"ד. וכן ראיתי מובא
בשם הגר"א דפירש מה שאומרים בקל אדון:
'זכות ומישור לפני כסאו חסד ורחמים מלא
כבודו', דסתם 'כסא' היינו כסא המשפט, ובל"א
'ריכטערשטוהל', וזהו ד'לפני כסאו' הוא רק
'זכות ומישור', היינו יושר לצדיק כצדקו, ולרשע
כרשעו, דזהו המישור והראוי, אבל כבודו מלא
חסד ורחמים, דענין החנינה והחמלה שלא לפי
החוק, דבר זה יש אל המלך מפאת כבודו שהוא
מלך, ולא מפאת היותו מחוקק, עכ"ד הגר"א.

וזה שאמרו 'גדולה תשובה שמגעת עד כסא הכבוד', היינו לא סתם כסא דהוא כסא
הדין, רק שמגיע ל'כסא הכבוד', שמצד כבודו
הוא מלא חסד ורחמים, ויכול לחונן שלא לפי
החוק כנ"ל. וזהו ג"כ מה שאמרו בפ"ק דע"ז
שכיון שהקב"ה רואה שנתחייב העולם בדין,
עומד מכסא דין ויושב על כסא רחמים. הרי
דיש ב' כסאות: (א) לפי החוק והמשפט והוא
כסא דין. (ב) שלא לפי החוק, רק מרחם והוא
כסא רחמים. ולפי הגר"א הנ"ל, הנה כסא
הרחמים הנה הוא בהכרח מצד כבודו ית',
וכמ"ש 'חסד ורחמים מלא כבודו', ולכן ראוי
שיקרא 'כסא הכבוד' כיון שהוא מצד
כבודו. וזה שאמרו ביומא 'גדולה תשובה
שמגעת עד כסא הכבוד'. (אוצרות יוסף
דרשת שבת תשובה).

לזכות אלעזר חיים בן הינדא להצלחה בכל"ע

**כל האוכל ושותה בתשיעי מעלה עליו
הכתוב כאלו התענה תשיעי ועשירי.** יש
לפרש על פי מה שאיתא בתיקוני זוהר
(דף נז:), דפורים גדול מיוה"כ וסימנך
'כפורים', ומי נתלה במי. והנה גדלות
פורים מבואר בשם משמאל (וכן בתורה
אור לבעל התניא), שהגזירה היתה רק

מצוה נדירה שהמקיים אותה נוטל שכר כנגד כולם

כתב בשו"ע הרב (ת"ת פ"ב ס"א): 'מצות עשה של תלמוד תורה על
כל אדם לעצמו ללמוד כל התורה שבכתב ושבעל פה כולה'. וכ"כ
בסעיף י' וז"ל: ללמוד פעם אחת כסדר [תנ"ך] וכל התלמוד בבלי
וירושלמי ומכילתא וסיפרא וסיפרי ותוספתות וכל המדרשים
מתנאים ואמוראים כמו מדרש רבה ותנחומא ופסיקתות וכיוצא בהן
ומדרשי רשב"י (זוהר) כדי שיוכל לגמור כל התורה שבעל פה כולה
פעם אחת בחייו, עכ"ל.

**זה מצוה שרק יחידי סגולה מקיימים אותה, וקל מאד לקיימה
אם מקציבים לזה זמן מועט בכל יום, ובה זוכים לקיים מצוה
נדירה של מצות ת"ת ששקול כנגד כל המצות, ואין לשער גודל
השכר שזוכים עבור זה בפירות בעוה"ז והקרן לעוה"ב**

נתפרסם לזכות י.ב.ח.ה. לנחת דקדושה מכל י"ח

א ובח"ס כתב להוכיח מכאן, שהנענועים הם הלכה למשה מסיני, ואינו יוצא ידי חובה אם לא נענע.

ולכן תלוי חיוב קטן בלולב במה שיודע לנענע.
ואבנ"ז (או"ח סימן ל"ט סק"ז) תירץ וז"ל: אף דנענוע לא מעכב, מ"מ כשאינו יודע לנענע אינו בדין
חינוך, עכ"ל. וכוונתו, דשיעור הגיל למצות חינוך אינו תלוי באפשרות שלו לקיים את דיני המצוה
באופן שיצא בה ידי חובה, אלא צריך שיוכל לקיים באותו אופן שיקיים את המצוה כשיגדל, ולכן אע"פ
שהנענועים הם תוספת על קיום המצוה ואינו מעכב, מ"מ כיון שזו היא אופן הקיום כשיגדל, הדין חינוך
תלוי בה.

וכ"כ במרומי שדה (סוכה שם), וז"ל: אע"ג דע"פ דין תורה אין הנענועים מעכבין, ובהגבהה בעלמא יצא
ידי חובת המצוה, מ"מ אין מצוה לחנוך אלא באופן שיהיה עושה כשיגדל, שהרי עיקר החינוך הוא
שיהא יודע לעשות אח"כ כשיגדל, עכ"ל. ודומה לזה כתב הבכורי יעקב (סימן תרנ"ז סק"ה), וז"ל: דכיון

הרה"ק בעל אוהב ישראל מאפסא ז"ע אמר: כל מי שידליק נר לעילוי נשמתו - ר' אברהם יהושע העשיל ב"ר שמואל - אעשה לו טובה.

בסיס לדבר האסור, וא"כ מדוע לא נעשתה הערבה בסיס להאבנים אשר על גבה. ותירץ החזון יחזקאל (סוכה פ"ג ה"א), וז"ל: הכא לא נעשתה הערבה בסיס להאבנים אשר על גבה, שהרי לא היתה כוונתם של הבייתוסים שהערבה תשמש בסיס להאבנים, אלא אדרבה - שהאבנים תהיינה משמשות להערבה לחפות עליה, (ע' בשו"ע או"ח סי' ש"א בביאור הגר"א אות כ"ו). ולפיכך אחרי שעמי הארץ הסירו את האבנים שהם מוקצים מחמת עצמם מעל הערבה, הותרה הערבה בטלטול והביאום הכהנים וזקפום בצידי המזבח. ועוד, כיון שהבייתוסים הניחו את האבנים על הערבה שאינה שלהם, לא אמרינן שנעשתה הערבה בסיס לדבר האסור.

לזכות מ.ב.ה. להצלחה בכל מעשי דיו, ושמיחה עליונה

בעל תשובה הנה אחרי שהאדם חוזר בתשובה שלמה, אז בטח הקליפות והמשחיתים שנבראו מעבירותיו הם נחלשים, וכל מה שהאדם עולה יותר לקדושה, הקליפות נעשים פחות, ולכן הם רוצים להחטיאו עוד פעם ולהתחזק, ולכן קורה שהבעל תשובה אחרי שצם ולומד תורה בקדושה ובטהרה ומתפלל בהתלהבות, פתאום עולים במחשבתו כל מיני מחשבות רעות וזרות, ובזה יכול ליפול ממדרגתו שעלה, והאדם לא יודע מה פתאום הוא

שנופל ממדרגתו שעלה, ומתחיל להצטער. אבל דע ולא תיפול ברוחך, כיון שבסיבת ב' דברים בא לו כל המחשבות הזרות:

א) מפני שעלה במדריגה בקדושה, ולכן כח הקליפות והמשחיתים רוצים להחטיאו ולהפיל אותו בבאר שחת כדי שיהיה להם תקומה, וכיון שהם נבראו קודם מעונותיו, ולכן יש בהם עוד כח לבלבל מחשבותיו, ולכן לא לפחד מהמחשבות הזרות, אלא אדרבה צריך עוד יותר להתגבר בלימוד התורה

ובמצות ובתפילה ובצדקה, ויתפלל ויתחנן לפני בורא עולם שיעזור לו נגד הקליפות והמחשבות הרעות, ושירחם על נשמתו יתברך, ואחרי שיתחזק עוד ועוד בעבודת ה', אז יראו הקליפות שאין יכולים לו, ואח"כ ילכו ממנו המחשבות הרעות, וישאר יותר ויותר במחשבות טהורות כפי שיתנהג בכל יום ויום.

תולדות בעל החזון יחזקאל זי"ע

כארבעה חדשים לפני שנאסר ע"י אנשי הנ.ק.וו.ד, חשב החזון יחזקאל שאם יקיים 'חבי כמעט רגע עד יעבור זעם', ישכחו אנשי רשע על קיומו, ולא יתחקו על צעדיו לאסרו, ובכן עזב את ביתו ומשפחתו במוסקבה, והחליט לנסוע עם בנו בכורו משה ללינגרד, בהגיעם לשם חפשו ומצאו חדר לשכור אצל יהודי פשוט שאפילו חומש לא נמצא בביתו, ואולם ספר אחד היה כל אוצרו של היהודי הזה, ספר שו"ת מאחד מגדולי הפוסקים מלפני שני דורות שעד אז לא היה לעיני החזון יחזקאל, התיישב החזון יחזקאל והתחיל לעבור על דפי בספר הזה, ולאחר שעבר על אחת מן התשובות שם, אמר לבנו משה שנתברר לו עכשיו הטעם שהוא בגלות, דזה כדי שיראה את הספר הזה, ובהצביעו על התשובה שזה עתה עיין בה, אמר לבנו שהוא היה פוסק להלכה אחרת ממסקנת בעל מחבר השו"ת.

משראה שאין אוסרים אותו החליט לשוב למוסקבה, בער"ח אלול שנת תר"ץ בבוקר סיפר שחלם שבאותו יום יאסרוהו, ולא יצא מפתח הבית, בערב יצא עם הרבנית מן הבית המחניק כדי לנשום אור צח, ומיד בצאתם המתינו להם בחוץ שלשה אנשים, הללו הפרידו ביניהם ולקחום למאסר, הנ.ק.וו.ד. שפטו אותו שלא בפניו ומצאוהו אשם בהכנה פעילה למהפכה נגד הממשלה, ודנוהו בכל חומרת הדין למות, אולם 'ברחמנות' של הסובייטים, הוחלפה גזירת המות לחמש שנות מאסר עם עבודת פרך, והוא נשלח לארץ האורלים בצפון רוסיה.

עבודתו הראשונה היתה לנסר גזעי עצים לגזרים קטנים יותר, כשראו שהוא אינו מספיק למלא את מכסתו, המירו את עבודתו בעבודה מפרכת ממש להשחיל דגים קפואים על חוט ברזל, הוא לא היה מסוגל לעבוד עבודה כזו בלי כפפות, וק"ו בן בנו של ק"ו שבכפפות לא ניתן היה להרגיש את החוט, בכל פעם שהיה נוטל את חוט הברזל, היה אומר וידוי, כי לא האמין בחייו, שבועיים ימים נמשך הדבר, והנה חולם החזון יחזקאל חלום, ובחלומו הוא עובד בחריצת הדגים, ולפתע מוצא הוא לידו את הרב המחבר של השו"ת שראה בלינגרד, החזון יחזקאל ידע שזה הוא, למרות שהרב המחבר נפטר עוד בילדותו של החזון יחזקאל והוא לא ראהו מעולם, האיש התבונן בפני החזון יחזקאל ופניו כועסות, והנה גם הסבא של החזון יחזקאל הופיע שם, נאנח הסבא ואמר לרב שיראה מה קשה העבודה של החזון יחזקאל, אך פניו של הרב היו עדיין כועסות, עד שהסבא אמר שלפי דברי הש"ך צדק החזון יחזקאל, הרב חשב קמעא והבעת שחוק עלתה על פניה, למחרת בבקר הוחלפה עבודתו של החזון יחזקאל, והוא קיבל תפקיד בחלוקת בגדים ומנות לחם לאסירים.

תולדות הגה"ק רבי צדוק הכהן מלובלין זי"ע

מספרים על אודות מנהגיו והליכות חייו בהיותו אברך צעיר, חי בפרישות רבה, והוסיף קדושה על קדושה, והיה מקפיד בהקפדה יתירה על כל דבר מצוה, כך למשל אעפ"י שהיה חמיו איש חסיד וירא ה', לא סמך על איש בבית בעיני כשרות, ובעצמו היה משגיח על כך, ומה שלא נעשה על פיו, היו צריכים להכין עבורו במיוחד על פי הוראותיו ותחת השגחתו. בפסח היה פורש משלחן חמיו ומחדריו, והיו צריכים לסדר בשבילו כירים מיוחדים בחדר הסמוך לחדרו, והיו צריכים להכין שם עצים מבוקעים ומים מלפני הפסח, ומי שנכנס לחדריו בימי הפסח, היה צריך לנער את גופו ובגדיו היטב לפני כניסתו כדי שלא להכניס חלילה שמץ דבר.

את בדיקת החמץ היה עושה בקפדנות מרובה במשך כארבע חמש שעות, והיו צריכים להזמין סבלים כדי להזיז את הארונות הכבדים המלאים ספרים, למען יוכל לבדוק גם במקומות שיד אדם לא יכלה להגיע לשם, למרות כל הטורח המיוחד שגרם לבית חותנו, היה אהוב וחביב עליהם, ואף שהיו לחותנו עוד חתנים למדנים ויראי ה', החשיבוהו על פני כולם, ולא מנעו ממנו דבר, ולא המרו את פיו, כי ראה שכלי יקר נמצא בביתו, ושעתיד אורו להאיר עולם ומלואו, על כן הוקירוהו מאד, וחרדו עליו ועל כל מוצא פיו, ואמנם הלך הגאון וגדל מיום ליום בתורה ובחכמה ושמו הלך למרחקים.

הגאון ר' בעריש אשכנזי בעל 'נודע בשערים' אב"ד בלובלין, שאל פעם רבי צדוק, מדוע הוא מקבל את מרותו של הרבי מאיזביצא, והלא הוא עצמו תלמיד חכם גדול יותר מרב. שאלו רבי צדוק 'מנין לך זאת?' ענהו ר' בעריש: 'ראיתי כי כבודו יודע להגיד פלפול כזה אשר הרבי לא תוכל להגיד'. אמר לו ר' צדוק: 'מזה אין להביא ראיה, כי גם בגמרא מצינו אב"י ורבא אמרו תרוייהו וכו', וזה נאמר בשורה אחת בלבד, ועל שורה יחידה זאת בא הגאון הרבי ר' יהונתן אייבשיץ וכתב פלפול של ששה דפים, הנוכל לומר כי הגאון ר' יהונתן גדול מאב"י ורבא? ענהו ר' בעריש בתמהון: 'אם הרבי מאיזביצא דומה עליכם כאב"י ורבא, אין לי מה לשאול'.

ב) עוד סיבה למחשבות רעות, דידוע דכל מלה שיוצא מפי האדם עושה רושם וזהו נשאר באויר העולם, וא"כ כיון שחזר בתשובה, אז יש בכח האדם לתקן גם מילים שאנשים אחרים דברו, ובעוה"ר יש הרבה מאד אנשים שמדברים כל מיני כפירה ר"ל, והדיבורים האלו משוטטים בעולם, ועוברים בראשי הצדיקים, והצדיק בתורתו ובתפילתו מתקן המילים האלו הניבול פה והכפירה של הרשעים, ולכן אפילו צדיקים פתאום עוברים במחשבותיהם מחשבות רעות אפילו באמצע התפילה, ולא יודע מה פתאום חושב כך, אבל זהו כדי לתקן הדיבורים הנ"ל, וא"כ גם הבעל תשובה עוברים מחשבות רעות בראש כנ"ל, וא"כ אין מה לפחד מזה, ומחוייבים להתגבר על זה ולהעביר ממחשבתו כל המחשבות הרעות בתורה ובתפילה, וממילא יברחו ממנו המחשבות הרעות. ואל יחשוב הבעל תשובה שנפל ממדרגתו, אלא אדרבה, כיון שעלה מעלה מעלה והוא כבר בעל מדריגה, ולכן רוצים להחטיאו, ויזהר מאד מאד, ואז הוא ימשיך לעלות מעלה מעלה בתורה וביראה.

ובפשטות יכולים להוסיף עוד טעם למה עוד עוברים עליו כל מיני מחשבות רעות, דכיון שהוא היה רגיל בחיים מלא תאוות עוה"ז, א"כ הגוף הגשמי עוד רגיל לעשות מה שעשה עד עכשיו, ולכן אפילו שחזר בתשובה, אבל הוא צריך להפוך טבעו ממה שהיה קודם, וזהו כל המלחמה עם היצה"ר, אבל כשיתגבר אז הוא יתרגל אחרת, ובמשך הזמן הגוף הגשמי יתרגל יותר בקדושה ובטהרה, וממילא לא יעברו עליו כל כך הרבה מחשבות כמו מקודם, וירגיש אחרת בכל דרכיו, וצריכים לחפש דרכים איך להתרגל אחרת ממה שהיה רגיל, ולהפוך טבעו ממה שהיה, ועיקר לעבוד על מחשבותיו שיהפכו לטובה, ואם המחשבות יהפכו לטובה אז גופו הגשמי יהפוך להיות יותר רוחני.

וכמה דברים צריך החוזר בתשובה לעשות להיות איש, דהחוטא הוא ממש בהמה בדמות אדם ואין לו צלם אלקים, אלא דמות של בהמה, ולכן חיות יכולים לשלוט עליו, דבאמת על צדיקים אין החיות יכולים

לשלוט עליהם כדידוע מה שקרה כמה פעמים עם צדיקים ואכמ"ל,

ויש לו כמה דברים לעשות: א) להרבות בלימוד התורה לשמה. ב) ללמוד ספרי מוסר. ג) לעיין תמיד בספרי תולדות הצדיקים וללמוד מעשיהם הטובים, דרכיהם בתפילה ובתורה, ובזה יתחזק מאד כדי להתגבר על מחשבותיו.

והנה זקני הרה"ג רבי נחמן חשין זצ"ל היה מספר לבני ביתו הרבה סיפורי ומופתים מצדיקי עולם, והוא היה אומר שבזה הוא מכניס אמונה ויראה ליוצאי חלציו, ולכן

בבערוך לנר כתב ג"כ כתיבוצו השני.

אפשר למסור נדבות להוצאות הגליון בקנדה להרה"ג ר' יאיר כהן שליט"א 438-875-5478
2792034@gmail.com

גבאים ושמישים בקנדה, שרוצים לקנות זכותים בלי שיעור ע"י הפצת הגליון בכתי מדרשיהם, יתקשרו להרה"ג ר' יאיר כהן שליט"א

'מבטיח אני להעושים לטובת נשמתי' אלחנן יוסף בן שמואל וצפורה, להתפלל בעדם שיהיה נפקד בכל מה שצריך במהרה דידן'

גופו של האדם עפר מן האדמה הוא, ועפר לכל גובה שתזרקוהו הוא יפול מיד למטה, היפוכו של דבר עם הנפש, היא שזאפת רק למעלה אל מקור מחצבתה אל כסא הכבוד, ובמצבה הירוד ביותר היא זועקת מבעד לסורג הכלא של הגוף הכובלה בתוכו 'צמאה לך נפשי כמה לך בשר'.

אמנם כל העיסוק והפפול בתורתנו הק' בש"ס בבלי וירושלמי ראשונים ואחרונים, תכליתם להביא לידי 'שלחן ערוך', לדעת איך להתנהג
אבל ידיעת ההלכה צריכה לבא מתוך עמל מפרך ויגיעת בשר בעמלה של תורה כדי למצא את שרשה ומקורה של כל
ההלכה בבבלי וירושלמי, ואם בצורה כזאת הוא שונה הלכות בכל יום, כי אז מובטח לו שהוא בן עוה"ב, כי רק ע"י העמל המגיע, זוכה הגוף
להתקדש בקדושה עליונה, ומובטח לו שהוא בן עוה"ב, כי כל דבר העולה בנקל, פג בנקל, ורק בעמל אפשר להכות שרשים עמוקים.

והלכה, לעיין טוב בעיון בספרי הצדיקים, וזהו יעזור לו לתורה ולתפילה ולטהר מחשבותיו, ויזכה למה שאמרו חז"ל עתיד הקב"ה להנחיל לכל צדיק וצדיק ש"י עולמות.

והנה היצו"ר מחפש לו דרכים איך להחטיא לכל אחד ואחד, אפילו הצדיק יסוד עולם שאין לו עבירות והוא שומר הברית, אבל בכל זאת היצו"ר מחטיאו, למשל אם היצו"ר רואה שהצדיק אינו יכול להכשילו בהנ"ל, אז הוא מכשילו בכעס, וזהו עון גדול מאד, ובזה הוא מפסיד התורה והמצוות, ועל כעס מבואר בשער רוח הקודש שצריכים לצום קל"א תעניות, וגם במחלוקת, וזהו הסיבה שהיה כל מיני מחלוקת וזה עצת היצו"ר להכשיל הצדיק, וגם מביאו לידי איסור לשה"ר ורכילות, וא"כ היצו"ר תופס האדם בכל הדרכים להחטיאו, ולכן צריכים להיות נזהר מכעס אפילו שהוא צדיק גדול, והקב"ה יחזיר כלונו כל בית ישראל, בתשובה שלימה ולגאולה קרובה. (זבול תפארתך).

במסגרות בשווארצ'ט בתכולות הנדונות הנלוות:

[illegible]

For more information, contact your local health department or call 1-800-368-5888.

תורה שבכתב

הפצת ועידוד לימוד התורה הקדושה עם פירוש רש"י

י"ל לויזי רבנות אלפי ישראל ע"י קרן תר"ג לטובת נשמת הרבני הנגיד הנכבד הר"ח ר' אריה (לייבל) ברה"ח ר' יונה רובין ז"ל

פרשת האזינו

תשרי תשפ"ו | גיליון פ"ט (שנה ב')

שבת של תורה פנינים מאירים לשולחן השבת

מצוות בשמחה – סוד החינוך

אמרה יקרה ויסודית כותב הגה"ק בעל כתב סופר זי"ע על הכתוב בפרשת השבוע (דברים לב, מו) שימו לבבכם לכל הדברים אשר אנכי מעיד בכם היום אשר תצו את בניכם לשמור לעשות את כל דברי התורה הזאת.

בפסוק זה מלמדת אותנו התורה את ההבדל בין מי שמקיים מצוות באופן יבש וקר, כמצוות אנשים מלומדה, ובין המקיים מצוות עם כל הלב ורגש של שמחה. ההבדל ביניהם ניכר היטב בהשפעה החינוכית על בניהם, שכן העושה את המצוות בדרך של רגילות, יקשה לו להנחיל לבניו שילכו בדרך זו. רק המקיים מצוות מתוך שמחה יכול להנחיל לבניו את קיום המצוות, שירצו גם הם ללכת בדרך זו.

הוא שאמר הכתוב: שימו לבבכם לכל הדברים וגו' – כלומר, תכניסו את כל הלב והרגש במצוות שאתם מקיימים, ורק כך – אשר תצו את בניכם לשמור לעשות את כל דברי התורה הזאת – יעלה בידכם לצוות את בניכם שגם הם ישמרו את דברי התורה.

מוסיף הכתוב ואומר: כי לא דבר רק הוא מכם – אל תקיימו את המצוות כדבר ריק, כמצוות אנשים מלומדה, אלא באופן של פי הוא חייכם, מתוך חיות ושמחה, ואז יתקיים בכם ובידכם הנה תאריכו ימים על האדמה – כי בשכר חינוך הבנים לתורה וזכה אדם לאריכות ימים, כאמור (לעיל יא, יט) ולמדתם אותם את בניכם וגו' למען ירבו ימיכם!

גם הסבל לבני המשפחה – בחשבון!

על הכתוב בפרשת השבוע (דברים לב, ד) הצור תמים פעלו פי כל דרכיו משפט קל אמונה ואין עול, מובא פירוש נפלא אשר התנבאו כמה נביאים בסגנון אחד, הגה"ק רבי דוד מדינוב זי"ע בספרו 'צמח-דוד' – הגה"ק רבי ישראל מסלנט זי"ע (מובא בספר חפץ חיים על התורה), ועוד מגדולי הדורות:

בנוהג שבעולם, אם אדם נידון למאסר, או עונש אחר, בגלל שעבר על חוק המלכות, הדבר גורם צער לקרובי משפחתו החפים מפשע, אך השופטים אינם מתחשבים בכך, והם משיתים את העונש על החוטא, גם אם אחרים מצטערם מכך.

אולם משפטו של הקב"ה אינו כן. אין הקב"ה מביא עונש על האדם, אלא אם כל האנשים שסביבו, שיצטערו מחמת עונש זה, הם גם חטאו וראויים לעונש. לכן נאמר: הצור תמים פעלו – כשהקב"ה מעניש אדם, הרי עונש זה הוא תמים ושלם, כולל כל ההשלכות הנגזרות מעונש זה על אחרים, פי כל דרכיו משפט. ועל כך בא כפל הלשון: קל אמונה – בנוגע לאיש זה המקבל את העונש, ואין עול – לגבי אחרים, שגם אין נעשה עוול לקרוביו, כי הכל ביושר ובמשפט!

אוצר התורה יהוונים מתוך הפרשה

יערף כמטר לקחי תול פטל אמרתי (לב, ב) תורה נתתי לישראל שהיא חיים לעולם כמטר (רש"י)

כשם שבירידת המטר אין ניכרת תיכף התועלת של המטר, רק לאחר זמן כשיצמחו הפירות, כך גם דברי תורה, אף אם כעת אין ניכרת השפעתה על האדם, סופם שיעשו פירות של השפעה טובה בנפשו.

(חזקוני)

יעקב חבל נחלתו (לב, ט)

חבל עבה שזור מאלפי חוטים דקים, כך שאפילו אם יש בו כמה חוטים פגומים, אין הדבר פוגע בחוזק הכללי של החבל ומוסיפים להשתמש בו, ולפעמים אין מבחינים כלל בחוטים הפגומים. כך גם בני ישראל, כשהם מלוכדים כאחד, אזי גם הפגומים שבהם מביאים תועלת יחד עם הכלל, ואין מבחינים בפגמים שלהם.

(הגה"ק רבי משה מקוברין זי"ע)

אדאם מה אחריתם פי דור תהפכת המה (לב, כ)

אף אם כעת אין הם נוהגים כשורה, אבל אדאם מה אחריתם – אחכה לראות מה יהיה בסופם, פי דור תהפכת המה – ברגע אחד הם מתהפכים מהקצה אל הקצה, משתנים לטובה וחוזרים בתשובה.

(הגה"ק רבי יוסף מאניפולי זי"ע)

שערי תורה מבט מסכם ומבוא לפרשת השבוע

שירת האזינו מיוסדת על הנהגת הבורא עם עמו, שהוא חפץ להיטיב להם, וכל הפורענויות הן רק כתוצאה מהחטאים, והחטאים הם בגלל חוסר התבוננות במאורעות העבר והעתיד. אמנם באחרית הימים כשישובו בתשובה, ינקום ה' בגוים על מה שעשו לישראל.

עדות השמים והארץ • שבת התורה • אמונה בהנהגת הבורא • התבוננות בעבר ובעתיד • חסדי ה' על עמו • הצרות בעקבות החטאים • נקמה בגוים באחרית הימים • דרשת משה ויהושע • עליית משה להר נבו למות • סיבת מיתת משה.

מה בפרשה:

נרשאי הפרשה:

א. הקדמה

כהקדמה לשירת האזינו, העמיד משה את השמים והארץ כעדים על התראה לישראל ששמעו את שירת האזינו. בפתח דברי השירה משבח משה את התורה הנותנת חיים וחיוזוק. ומשה מצווה לישראל לענות 'ברוך שם כבוד מלכותו' כל פעם שהוא מזכיר שם ה'.

ב. אמונה

השירה נפתחת בדברי אמונה שכל הנהגת הבורא בעולמו הוא באמת ויושר, גם אם רואים צדיק ורע לו רשע וטוב לו.

ג. התבוננות

במרכז השירה מבוארת חובת ההתבוננות על מאורעות העבר והעתיד, ועל העונשים שנענשו החוטאים בדורות הראשונים, ועל חסדי ה' עם עמו במדבר. בכך יש תוכחה לישראל שהחטאים הם תוצאה של כפיות טובה וחוסר התבוננות.

ד. תוכחה

בהמשך נאמרים עוד דברי תוכחה לישראל, שבכניסתם לארץ וכו' לשפוע רב, וכתוצאה מכך השמינו והכעיסו את ה' ועבדו לשדים ולאלילים זרים ובזויים, ועל כך ייענשו על ידי גוים בזויים.

ה. מחלוקת

בתוך שירת האזינו, ישנם כמה פסוקים אשר רבי נחמיה ורבי יהודה נחלקו בפירושה. לדעת רבי נחמיה: הפסוקים מדברים על הגוים שמעשיהם דומים למעשי סדום, ואין מבינים שה' עושה הכל, וה' עתיד להענישם.

מבט על פרשת וזאת הברכה הבע"ט:

מה בפרשה: הפרשה האחרונה בתורה - פרשת וזאת הברכה, כשמה כן היא: עוסקת בברכות שביקר משה את שבטי ישראל סמוך למותו, כשהוא מזכיר דברי ברכה ושבח מיוחדים לכל שבט. הפרשה מסתיימת במיתתו וקבורתו של משה.

נרשאי הפרשה: שבת ישראל שקיבלו את התורה • ברכות ושבחים לשבטים • ברכה לכל ישראל • שם שומר אותם • ראית משה את כל העתידות • מיתת וקבורת משה • הנהגת יהושע • לא קם נביא כמשה.

חיים של תורה מעלת וחשיבות לימוד חומש ורש"י

ליהנות מנועם התורה לעולם הבא

"מקובל בשם הרה"ק רבי לביער הגדול מבארדיטשוב זי"ע, שקיבל מאליהו הנביא זכור לטוב, שאם עוסק האדם בכל יום בלימוד מעט חומש ורש"י, זוכה לעולם הבא להבין ולהינות בנועם התורה, אף אם הוא היה עם-הארץ בעולם הזה."

(מבשר טוב)

נישא השבת:

למרות התלאות

הַרְבֵּינוּ גוֹיִם עִמּוֹ (דברים לב, טז) לְאוֹתוֹ הַזְמַן יִשְׁבְּחוּ הָאוֹמוֹת אֶת יִשְׂרָאֵל רְאוּ מִה שִׁבְּחָהּ שֶׁל אוֹמָה זוֹ שֶׁדִּבְּקוֹ בְּהִקְבָּהּ כָּל הַתְּלָאוֹת שֶׁעָבְרוּ עָלֶיהָ וְלֹא עֲזָבוּהָ, יוֹדְעִים הֵיוּ בְּטוֹבוֹ וּבְשִׁבְחָהּ (רש"י).

נעימה המרטיטה את נימי הלב והנשמה עולה מתוך דברי רש"י אלו; נעימה של 'מי כעמך ישראל גוי אחד בארץ', אשר למרות כל התלאות והצרות שעברו עליהם, נשארו ישראל חבוקים ודבוקים בהקב"ה, מתוך הכרה 'בטובו ובשבחו' של הקב"ה.

צורו הסיפורים המרגשים שלפנינו, יפתחו עבורנו צוהר אל עולם שכולו טוהר ודבקות בהקב"ה גם בגיא צלמוות, כאשר יהודים בכל מצב שהוא נשארו דבוקים בבורא עולם, וקיימו בעצמם 'צרה ויגון אמצא – ובשם ה' אקרא!'

לב לדעת הכרת והבנת מושג בתורה

קטב מרירי

בין שלל הצרות והפורענויות המוזכרות בפרשת השבוע, שעתידות לבוא ח"ו בגלל החטאים, מוזכר גם (דברים לב, כד) וְקָטַב מְרִירִי. רש"י מפרש: שד ששמו 'מרירי', יקטב, כלומר יכרית, את חייהם. בגמרא מסכת פסחים (ק"א, ב) מבואר שישנם שני סוגי קטבים הנקראים 'קטב', האחד מצוי לפני הצהריים ושמו 'קטב מרירי', והוא נראה בכד של כותח (טיבול העשוי מחלב חמוץ ולחם מעופש ומלח), וצורתו כדמות קף הבוחשת בקדירה. והשני מצוי אחר הצהריים, ושמו 'קטב יסוד צהריים' (תהלים צ"א, ו) והוא נראה בין קרני העצים בדמות נפה מסתובבת. עוד אומרת הגמרא, שמיום א' בתמוז עד ט"ו בתמוז, בוודאי שכחים שדים אלו של קטב, ומכאן ואילך ספק אם הם מצויים, והם מצויים אצל שיח החצב שלא גדל בגובה אמה, ובצללים של הבוקר שאינם באורך אמה, וכן בצל של בית הכסא.

יעיניים לראות הבנת מילה אחת בתורה

עקש

'אני שם לב, שהדפנות של הסוכה עקושות' – בל נהיה מופתעים אם נשמע בימים אלו משפט כזה מפיו של אחד מלומדי-תורה שבכתב במהלך בניית הסוכה...

כי אמנם רגילים אנו בדרך כלל להשתמש במילה 'עקשן' כתיאור לאדם העומד על דעתו ללא התגמשות. אולם על הכתוב בפרשת השבוע (דברים לב, ה) דֹּור עֶקֶשׁ וּפְתָלָתַל, מפרש רש"י: 'עקש' – עקום ומעוקל, כמו (מ"ג, ט) ואת כל הישרה יעקשו, ובלשון משנה חוללה ששיינה עקומות ועקושות'.

אם כי יש לציין שבאבן עזרא כאן מפרש 'דור עקש' – מתחוק ומתנצח בעקשותו, לפי פירושו אכן כוונת הפסוק כאן הוא לאדם עקשן העומד בחזק על דעתו.

והיה מי שאמר שבאמת שני הפירושים אחד הם, כי אדם עקשן העומד על דעתו ואינו מוכן לשמוע דעה נוספת, בהכרח יאמר גם דברים עקומים...

ואזניים לשמוע מללי רש"י הק' בדקדוק הלשוני

חמר או חמר

'אין שמחה אלא בבשר ויין, לכן קנית לכבוד יום-טוב של סוכות כמה בקבוקים של חמר' – סיפר ר' גמליאל לחברו ר' נחוניא, שהגיב: 'אני דווקא מסתפק במועט, די לי בסתם בקבוקים של חמר'.

לר' צפניה שעמד מן הצד לא היה מושג מה פשר השיחה ביניהם, עד שהוא למד באותו יום את הלימוד היומי בחומש ורש"י. על הפסוק (דברים לב, יד) וְדָם עֵנֶב תִּשְׁתֶּה חֲמֵר, מפרש רש"י, שבימי עשרת השבטים היו שותים במוזקות יין, וכשהיו שותים סתם יין טוב, היו טועמים בו טעם של יין חשוב ומשובח הנקרא 'חמר'.

רש"י מוסיף ומסביר, שבלשון ארמי קוראים ליין בשם 'חמר', שהוא 'שם-דבר', דהיינו שם כללי לכלל היינות, אבל כאן בפסוק שהניקוד הוא חֲמֵר, אין זה 'שם דבר', אלא 'שם תואר' ליין משובח בטעם טוב.

גם בספר תהלים (ע"ה, ט) נאמר: יִינֵן חֲמֵר מִלֵּא מֶסֶךְ, וגם בספר ישעיהו (כ"ב, ב) נאמר: בְּיָוִם הַהוּא יִכְרֵם חֲמֵר עֲנֹלָה, והמלבי"ם מפרש: 'הוא יין החזק והטוב שמעלה רתיחה בעת שמוזגין אותו'.

יהודי אני – ויהודי אחיה

על תלאתיהם של מגורשי-ספרד מאריך רבי שלמה אבן וירגא זצ"ל בספרו 'שבט-יהודה'. באחד הפרקים (ערך הגזירה הנ"ב) הוא מביא סיפור מטלטל:

שמעתי מפיו זקנים יוצאי ספרד, שבאחת הספינות שהובילה יהודים ממגורשי ספרד, פרצה מגיפה מדבקת, ורב החובל השליך את כל היהודים אל היבשה במקום נידח שאין בו ישוב. שם מתו רובם ברעב ובצמא, והבודדים שנשארו בחייהם התאמצו ללכת ברגלם עד מקום יישוב. בתוכם היה גם יהודי שהוא ואשתו ושני בניו התאמצו ללכת, אך האשה אשר לא נסתה כף רגלה ללכת בדרכים התעלפה ומתה. המשׁיך האיש ללכת בדרכו כשהוא נושא עליו את שני בניו, עד שאולו כוחותיו והוא התעלף יחד עם שני בניו.

כשהתעורר מהעילפון, מצא את שני בניו מתים לצדו. באותו רגע הוא קם על רגליו ואמר בגבורת נפש: 'ריבון העולמים! נראה שיש מלאכים משמים הרוצים לגרום לי לעזוב ח"ו את אמונתי, על כן אני מודיע בזאת, על אפם ועל חמתם, יהודי אני ויהודי אחיה! לא יועיל להם מאומה, למרות כל מה שכבר בא עלי ומה שיבוא אלי, תמיד אשאר יהודי כשר!'

ריקוד מול תאי הגזים

בכמה הזדמנויות רגיל היה מרן ראש הישיבה הגרא"מ שך זצ"ל, לספר את הסיפור המצמרר הבא:

קבוצת יהודים עמדה מול תאי הגזים באושוויץ, בדרכם לעלות על המוקד על קידוש השם. היהודים הללו ידעו היטב את אשר לפניהם, אולם לפתע נזכר אחד היהודים הקדושים הללו וקרא מנהמת ליבו:

'אחים יקרים! היודעים אתם איזה יום היום? הרי היום הוא יום שמחת תורה! אמנם אין לנו ספר תורה לריקוד עמו, ואפילו לא

ריקוד עם דפי המשיניות

בוקר יום שמחת תורה שנת תש"ה, במחנה עבודת הכפייה 'מיהלדורף' שבגרמניה. כל אסירי המחנה הוצאו על כורחם לעבוד כבכל יום, אולם הגה"ק בעל שפע חיים מוצאנו זי"ע גמר בלבו בנחישות: 'עבור עלי מה, אני לא אלך בשום פנים לעבודה ביום שמעתי עצרת!'. הוא נשאר בצריפו להתייחד עם הבורא ית"ש.

כאשר גילו הנאצים שהוא נשאר בצריף שקוע בתפילתו, גררו אותו באכזריות לעיני כל העצירים, והכו אותו 25 מלקות בכפלים, דהיינו שהעמידו עליו מזה ומזה שני רשעים נאציים ימ"ש, אשר כל אחד מהם מצדו היכה וחבט בו ללא רחם. הוא יצא מתחת ידם פצוע וזב דם, וכמעט שפרחה נשמתו.

היהודים האומללים שראו את המחזה, ושיצאו לאחר מכן אל העבודה, בטוחים היו שהרבי בודאי כבר נפח את נשמתו מרוב יסורים, אך הנה להפתעתם, כשחזרו אחרי שקיעת החמה מעבודת הפרך אל המחנה, גילו מחזה בלתי יאומן. הרבי השפע-חיים, חי וקיים, מדדה רגליו סביב כסא נמוך סחור סחור, ומחזיק בידי דפים אחדים מספר 'משיניות' קטן וקרוע, כך בגוף שבור ורצון הוא עורך 'קפות' של שמחת תורה, ורקד עם בוראו ותורתו בדביקות---

חבמת התורה אמרות חכמה ופניני שפר מגדולי הדורות על פרשת השבוע

המבטן אצל הסבא...

שָׁאֵל אֲבִיךָ וַיַּגִּדְךָ זְקֵנֶיךָ וַיֹּאמְרוּ לָךְ (דברים לב, ז)

נוהג היה הגה"צ רבי רפאל בלום זצ"ל, אב"ד קאשוי, לבחון את נכדיו מידי שבת במבטן שהיה תמיד קל וחביב המורכב משאלות פשוטות. כשנשאל לפשר הדבר ענה בדרך צחות: נאמר בתורה שָׁאֵל אֲבִיךָ וַיַּגִּדְךָ זְקֵנֶיךָ וַיֹּאמְרוּ לָךְ, וידוע מה שכתב רש"י על הפסוק (שמות י"ט, ג) כה תאמר לבית יעקב ותגיד לבני ישראל, שלשון 'אמירה' היינו אמירה רכה, ו'תגיד' היינו דברים קשין כגדין. לכך רמז הכתוב, שָׁאֵל אֲבִיךָ וַיַּגִּדְךָ – האב כלפי בנו צריך לפעמים להתנהג בדרך דברים קשים, ולבחון בשאלות קשות לראות אם הילד בקי היטב בחומר. אבל – זְקֵנֶיךָ וַיֹּאמְרוּ לָךְ – הסבא מתנהג עם הנכדים רק באמירה רכה...

הקב"ה שמח בחלקו

כִּי חֵלֶק ה' עִמּוֹ (לב, ט)

מובא בתנא-דבי-אליהו, שאחת ממידותיו של הקב"ה היא מידת 'השמח בחלקו'. כששאל הגה"ק רבי חיים מוואלוז'ין זי"ע את רבו הגאון מוויילנא זי"ע לפשר הדבר, ביאר לו שהכוונה לפסוק 'כי חלק ה' עמו', שהקב"ה שמח בחלקו,

דהיינו עמו, שאפילו אם הם לפעמים יורדים ממדריגתם, הקב"ה שמח שחבר בהם לעם.

יום האושפיון...

וְהֶאֱסַף אֶל עַמִּיךָ כְּאִשְׁרֵי מֵת אֶהְיֶה אִתְּךָ (דברים לב, ג)

רמז נפלא בפסוק זה אמר הגה"ק רבי מרדכי דוד מדאמבראז' זי"ע: בכל שנה ושנה, באותו יום בשבוע בו חל יום הסתלקותו של אהרן הכהן (א' באב), הרי בחג הסוכות שלאחריו, יחול יום האושפיון של אהרן הכהן באותו יום (למשל, בשנת תשפ"ה חל יום א' באב ביום השבת, והשנה בשנת תשפ"ו יחול יום האושפיון של אהרן ביום שבת קודש). על כך הבטיח הקב"ה למשה, שגם יום מיתתו תחול בכל שנה באותו יום בשבוע בו יחול יום האושפיון שלו בסוכות שלאחריו (למשל, בשנת תשפ"ה חל א' באדר ביום שישי, ובסוכות תשפ"ו יחול יום האושפיון של משה ביום שישי). והו שאמר הקב"ה למשה וְהֶאֱסַף אֶל עַמִּיךָ – פירוש, בחג 'האסיף' – חג הסוכות, יחול יום האושפיון שלך ביום מיתתך, כְּאִשְׁרֵי מֵת אֶהְיֶה אִתְּךָ – כמו שאצל אהרן חל יום האושפיון שלו באותו יום בשבוע בו הוא מת... [חשבון זה מתאים רק לפי המנהג סדר האושפיון הוא: אברהם יצחק יעקב משה אהרן יוסף דוד].

מותר ליטול לולב לפני ברכת התורה?

מהפסוק בפרשת השבוע (דברים לב, ג) **כִּי שֶׁם ה' אֶקְרָא הַבּוֹ גִּדְל לְאַלְקִינוּ**, דרשו חז"ל (ברכות כא, א) את החיוב לברך ברכת התורה לפני לימוד התורה. ונפסק בשלחן ערוך (או"ח סי' מז, ב) שיש חיוב לברך ברכת התורה בין ללימוד מקרא, בין למשנה, בין לגמרא ומדורש.

דרך תחנונים

בשלחן ערוך (סי' מז, ט) הביא המחבר מחלוקת אם מותר לומר לפני ברכת התורה פסוקים דרך תחנונים, וכתב המחבר שנכון לחוש לדעת המחמירים, והרמ"א כתב שהמנהג להקל בזה, אך המשנ"ב (סקכ"ז) כתב שלמעשה יש להחמיר שלא לומר פסוקים אפילו דרך תחנונים לפני ברכת התורה (והאריכו בזה הפוסקים, שבמקום הצורך יש לסמוך על המקילים, ואכמ"ל).

נטילת לולב

דבר חידוש כתב בביתורי יעקב (סי' תרמ"ד סק"א) שמי שמשכים ליטול לולב עם הגז החמה, צריך לברך ברכת התורה קודם נטילת לולב.

קיום מצוה

אך האחרונים העירו עליו, שהרי לא מצאנו שיש חיוב לברך ברכת התורה לפני קיום מצוה, וכן במשנה ברורה (סי' מז סק"ז) כתב מפורש

שלכולי-עלמא מותר לקיים מצוה קודם ברכת התורה, אף שבשעת מעשה מוהרהר בדיני המצוה כי אינו מתכוון לשם לימוד.

ביום הראשון?

יש שכתבו ליישב (פסקי תשובה סי' שנג, ג; מכתבי תורה-אמרי אמות, מכתב כ"ז), על פי המובא בתיקוני זוהר שמצוות יום טוב נחשב כלימוד תורה, ועוד מובא בזה"ק שמצוה דאורייתא הרי הוא כלימוד התורה, ולפי זה נמצא שרק ביום הראשון של סוכות שנטילת לולב דאורייתא יש להחמיר לברך ברכת התורה לפנייה.

ויהי נועם

ויש שכתב (שו"ת בצל החכמה ח"ד סי' ק"ג) שנכון להחמיר לברך ברכת התורה קודם נטילת לולב, כיון שנוהגים לומר 'יהי רצון' קודם נטילת לולב המסתיים באמירת הפסוק 'יהי נועם ה' א' עלינו' וכו', ואין נכון לומר פסוק זה קודם ברכת התורה.

מעיקר הדין מותר ליטול לולב ולקיים מצוה לפני ברכת התורה, אמנם בביתורי יעקב כתב לברך ברכת התורה לפני נטילת לולב, ונדחקו האחרונים למצוא טעם לחומרא זו.

הלכה למעשה

התורה וההפטרה ביאור שייכות ההפטרה לפרשת השבוע

שירת משה רבינו ושירת דוד המלך

במפרשים אודות שנינו הלשונות בין הפסוקים. **מנהג התימנים:** מפסידים בספר יחזקאל (פרק י"ז פסוק כ"ב-כ"ד; פרק י"ח פסוק א'-ל"ב) את הפסוק 'מה אמר אדני' ה' ולקחתי אני מצמרת הארץ'. הקשר לפרשת השבוע: בפרשתנו למדנו את הפסוק (דברים לב, ה) **שָׁקוּת לוֹ לֹא בָנִי מוֹמָם**, ובהפטרה זו נאמר **אֲבוֹת אֵיכָלָו בֶּסֶר וְשָׁנִי הַבָּנִים תִּקְרִינָהוּ**. זאת ועוד, שכל הפטרה זו הם בדרך משל ושירה כמו שירת האזינו.

בפרשת השבוע אנו לומדים על 'שירת האזינו' - השירה שדיבר משה רבינו אל כל ישראל. בהקשר לכך תיקנו להפסיד בשבת זו בשירת 'דוד', היא האמורה בספר שמואל ב' פרק כ"ב, בשירה זו מודה ומשבח דוד המלך להקב"ה על כל ההסדים אשר עשה עמו כל ימי חייו להצילו מידי אויביו ולהוציאו מן המצר אל המרחב. שירה זו מופיעה גם בספר תהלים (פרק יח), אך למרות הדמיון בין הפסוקים יש ביניהם 74 הבדלים ושנינו! ונאמרו הסברים שונים

עומקה של תורה עומק ועיון בדברי רש"י בפרשת השבוע

'ברוך שם כבוד מלכותו' או 'אמן'

אנו למדני שעונין דווקא בשכמל"ז, דהיינו גדולה ומעלה יותר מן הברכה שאמר המבשר, אבל 'אמן' אינו נחשב גודל ומעלה מוספת על דברי הברכה, אלא לשון קיום.

כעין זה כתב גם הרא"ם, שמכך שנאמר 'הבו גודל', מוכח שהכוונה על אמירת ברוך שם וכו', שהיא לשון של גדולה והתרוממות, אבל ענייית 'אמן' אינו לשון גדולה אלא לשון קיום.

גם ענייית אמן

אולם בצידיה לדרך' חולק על הרא"ם, ומוכיח מדברי רש"י במסכת ברכות (כא, א) שגם ענייית 'אמן' נחשב בכלל 'הבו גודל לאלקינו', כי גם ענייית אמן הוא לשון גדולה והתרוממות, ומה שכתב רש"י כאן 'מכאן אמרו שעונין בשכמל"ז אחר ברכה שבמקדש', לא בא למעט ענייית אמן בשאר מקומות, אלא נקט אחד מהם, והוא הדין שיש מכאן לימוד גם לגבי ענייית אמן.

בפרשת השבוע נאמר (דברים לב, ג) **כִּי שֶׁם ה' אֶקְרָא הַבּוֹ גִּדְל לְאַלְקִינוּ**, ורש"י כותב: 'מכאן אמרו שעונין ברוך שם כבוד מלכותו אחר ברכה שבמקדש'. מפרשי רש"י העמיקו חקר להבנת הדברים, היכן יש גילוי ורמז בפסוק שהכוונה על בית המקדש, ועל כך שיש לענות שם 'ברוך שם כבוד מלכותו' ולא 'אמן'.

השם המיוחד

בפירוש רבינו עובדיה מברטנורא כתב, שמכך שלא נאמר כי לה' אקרא, אלא כי שם ה' אקרא, משמע שמו המיוחד, והיינו שם בן ארבע אותיות שאינו נקרא ככתבו אלא במקדש בלבד, ומוכח שהכתוב מדבר במקדש (וכן כתב גם בפירוש מוהר"א).

גדולה ולא קיום

מוסיף עוד הרע"ב, שממה שנאמר 'הבו גודל'

נפלאות מתורתך: מספר פסוקי התורה כנגד מספר שנות העולם!

ערך חכם אחד החשבון של מספר הפסוקים שיש בדינו, כי לדעתו מספר הפסוקים שהובא שם בספר 'שדה העיר' אינו מדויק לפי כל החשבונות, כי בעל שדה-העיר ערך החשבון על פי הרושם בסוף כל פרשה בחומשים את מספר הפסוקים, אבל יש כמה פרשיות שהמספר אינו מכוון, וגם תלוי במספר הפסוקים בעשרת הדברות, שלפי טעם העליון יש בעשרת הדברות 'פסוקים, ולפי טעם התחתון יש י"ג פסוקים.

לכן, על פי המספר המדויק המצוי בדינו, הוא בדק שוב ומצא הרבה נפלאות של פסוקי התורה המכוונים כנגד מאורעות העולם, ונציין אחדים מהם:

פסוק 3338 – שנת החורבן

כאמור לעיל, חורבן בית ראשון היה בשנת ג' אלפים של"ח, ולפי החשבון בדינו נמצא שהפסוק מספר 3338 בתורה הוא (ויקרא כ, כב) **וְלֹא תִקְיָא אֶתְכֶם אֶתְכֶם הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲנִי מֵבִיא אֶתְכֶם שָׁמָּה לְשִׁבְתָּ בָּהּ**. הפסוק מדבר בעד עצמו, בלי צורך להוסיף מאומה!

פסוק 4895 – לידת הרמב"ם

ידוע מה שאמרו על הרמב"ם 'ממשה עד משה לא קם כמשה', וראה זה פלא, שבתחילת חומש דברים הנקרא 'משנה תורה', יש רמז גלוי לרבינו הרמב"ם שחיבר את ספרו 'משנה תורה', כי הנה הרמב"ם נולד בשנת ד' אלפים תתצ"ה, והפסוק מספר 4895 מתחילת התורה הוא (דברים א, ה) **בְּעֵינֵי הַיָּדָן בְּאָרֶץ מִזְרָא הָאֵל מֹשֶׁה בָּאֵר אֶת הַתּוֹרָה הַזֹּאת לְאִמּוֹ**.

פסוק 5698 – תחילת השואה

כידוע תחילת מלחמת העולם השנייה ועליית כוח השלטון הנאצי היה בשנת תרצ"ז, ושנה זו מכוונת כנגד הפסוק מספר 5698 בפרשת נצבים (דברים כט, כג) **וְאָמְרוּ כָּל הַגּוֹיִם עַל מָה עָשָׂה ה' כֵּן לְאֶרֶץ הַזֹּאת מִה חֲרִי הָאֵף הַגָּדוֹל הַזֶּה**.

ובהמשך, שנות השואה, ה' אלפים תש"א ותש"ב, כנגד הפסוקים (דברים כט, כו-כו) **וַיִּתֵּר אֶף ה' בְּאָרֶץ הָהוּא לְהִבִּיא עֲלֶיהָ אֶת כָּל הַקְּלָלָה הַקְּתוּבָה בְּסֵפֶר הַהוּא, וַיִּתֵּשֶׁם ה' מֵעַל אֲדָמָתָם בָּאֵף וּבְחֵמָה וּבְקֶזֶף גָּדוֹל וַיִּשְׁלַכֶם אֶל אֶרֶץ אֲחֵרֶת כַּיּוֹם הַזֶּה---**

אחכה לו בכל יום שיבוא

לסיום חשוב להדגיש, כי מצווים ועומדים אנו בצו התורה 'תמים תהיה עם ה' אלקיך' בדברי רש"י 'לא תחקור אחר העתידות, אלא כל מה שיבוא עליך קבל בתמימות, כך שאין לנו לחקור אחר העתיד, אך תקוותנו ותפילתנו כי תחל שנה וברכותיה, כאשר לפי כל החשבונות עומדים אנו לקראת הפסוקים בפרשתנו (דברים לב, לד-לז) **הֲלֹא הוּא קָמָס עֲמָדִי חֲתוּם בְּאֻצְרֵי --- כִּי יֵדִין ה' עֲמוֹ וְעַל עֲבֻדָּתוֹ יִתְּנֶם כִּי יִרְאֶה כִּי אֵינִי יָד וְאֶפֶס עֲצוֹר וְעוֹב --- הֲרִינִי גוֹיִם עֲמוֹ כִּי יִסַּח עֲבָדָיו יָקוּם וְיָגֵם יִשְׁבִּי לְעִרְיָ וְכִפֹּר אֲדָמָתוֹ עֲמוֹ---**

סוד פלא אנו מגלים בספר 'מעשה רוקח', שחיבר הגה"ק רבי אלעזר רוקח מאמשטרדם זי"ע (פרשת וילך אות ג), שמספר הפסוקים בחמשה חומשי תורה, מכוונים כנגד מספר שנות עולם, כל פסוק כנגד שנה אחת! זאת על פי מה שאמרו בגמרא (קידושין ל, א) שיש בתורה חמשת אלפים ושמונה מאות ושמונים ושמונה פסוקים, והעולם קיים שש שאלפים שנה (סנהדרין צז, א). [ועיי"ש שביאר בדברים עמוקים מדוע חסרים בתורה קכ"ב פסוקים].

להלן נתוודע לאחד הסודות הפלאיים מהנסתרות לה' אלקינו והנגלות לנו ולבנינו, כיצד כל פסוק בתורה אכן טומן בתוכו רמז על שנה אחת ממנין שנות העולם.

כמה פסוקים יש?

נקדים ונאמר, שאמנם כבר השתברו קולמוסים רבים על חשבון זה של ה' אלפים תתצ"ה פסוקים שבתורה, שהרי לפי החשבון המצוי בדינו יש בתורה ה' אלפים תתמ"ה פסוקים (דהיינו שחסרים מ"ג פסוקים), ובעז"ה בגיליון הבא, פרשת וזאת-הברכה, נרחיב בכך בכמה שיטות. כך שהחשבונות שלפנינו יתייחסו לפי מספר הפסוקים שיש בדינו - ה' אלפים תתמ"ה.

הגילויים בספר 'שדה העיר'

בספר 'שדה העיר' (סוף מסכת קידושין), וכן בספר 'בית יע' (עמוד כב), כותב המחבר, הגאון רבי ישראל יחיאל רובין זצ"ל [מתלמידי הגה"ק בעל דברי חיים מצאנז זי"ע, והגה"ק בעל שו"א ומשיב זי"ע], שידוע שבית המקדש הראשון נחרב על ידי נבוכדנצר בשנת ג' אלפים ושלש מאות ושלשים ושמונה לבריאת העולם, והנה כאשר נספור מתחילת התורה 3338 פסוקים, נגיע לפסוק בפרשת קדושים (ויקרא כ, כו) **וְאֵכָל אֶתְכֶם מִן הָעֵצִים לְהִיּוֹת לִי, וְרִש"י מפרש שם: 'אם אתם מובדלים מהם הרי אתם שלי, ואם לאו הרי אתם של נבוכדנצר וחביריו'.** [אמנם ראה להלן שיש פסוק אחר כנגד החורבן, לפי חשבון אחר].

פסוק 5641 – תולעים בתביאה

עוד רמז פלאי הוא כותב שם: כי הנה בשנת ה' אלפים תרמ"א התפשטה בהונגריה מגיפת תולעים שהרסו ואכלו את כל התבואה, והנה הפסוק מספר 5641 (ה' אלפים תרמ"א) בתורה הוא הפסוק בפרשת כי תבוא (דברים כח, לט) **כִּרְמִים תִּטַּע וְעֵבֶדְתָּ וַיֵּין לֹא תִשְׁתֶּה וְלֹא תִגָּדַר כִּי תִאֲכָלְנָה הַתֵּלְעוֹת!**

קילס הדברים רבים

מסיים שם הגר"י רובין: 'וכשהרציתי הדברים לפני כ"ק מו"ר הגה"ק מו"ר ר' שלמה שפירא זצוקל"ה שהוא אב"ד דקהל מונקאטש [בעל שם שלמה, אביו של בעל דרכי תשובה], לקח קסת הסופר בידו במעמד רבים וחומשים מדויקים, וחשב וספר ומנה ומצא הדברים מכוונים, וקילס והפליא את הדברים האלו!

החשבון המדויק

על יסודם של דברים אלו, הובא מאמר נפלא בקובץ 'זרע יעקב' (קובץ נב עמוד תקט) שם

מאיזה יום מותר לקרוא 'שנים מקרא ואחד תרגום' של פרשיות וזאת הברכה ובראשית? ומאימתי ראוי להתחיל ללמוד את הפרשיות עם פירוש רש"י?

שאלה:

בזאת השנה, תשפ"ו, חל יום שמיני עצרת / שמחת תורה ביום שלישי בשבת, ולאחר מכן נשארים שלשה ימים (רביעי חמישי שישי) ללימוד פרשת בראשית. והשאלה שעלינו לברר, לאור ההלכה הפסוקה, מאימתי אפשר לקיים את החיוב של שנים-מקרא על פרשת וזאת הברכה, וכן, מאימתי אפשר לקיים את החיוב של שנים מקרא על פרשת בראשית? והאם ראוי להתחיל ללמוד חומש ורש"י, כבר מתחילת חג סוכות?

תשובה:

לכתחילה: בהושענא רבה!

בשונה מכל פרשיות התורה, אשר קוראים אותן ביום שבת קודש, הרי פרשת וזאת הברכה נקראת ביום טוב של שמחת תורה.

המגן-אברהם (ס' רפ"ה, סק"י) כותב בשם כתבי האר"י, ש'בערב שמחת תורה יקרא וזאת הברכה'. הכוונה היא כמובן ליום הושענא רבה, שעל פי קבלה לכתחילה יש לקרוא את פרשת וזאת הברכה שנים מקרא ואחד תרגום דווקא ביום זה. וכן כתב בברכי יוסף (ס' רפ"ה), ובבן איש חי (וזאת הברכה), ובכף החיים (ס' רפ"ה).

ישוה הסתירה

כך גם פוסק המשנה ברורה (ס' רפ"ה סק"ח) שיש לנהוג למעשה להעביר הפרשה ביום הושענא רבה.

אולם במקום אחר (סימן תרט"ז, סק"ד) כותב המשנה ברורה: 'כתבו הפוסקים שבביל שמחת תורה יקרא הפרשה שנים מקרא ואחד תרגום, שעתה הוא זמנה'. ולכאורה יש כאן סתירה במשנה ברורה, ואולי הכוונה בדיעבד אם לא קרא בהושענא רבה, וצ"ע.

בדיעבד: גם בשמחת תורה

עם זאת, המשנה ברורה (ס' רפ"ה שם) מביא בשם השערי תשובה, שכתבו המקובלים, שאם לא קרא ביום הושענא רבה וקרא ביום שמיני עצרת, לא הפסיד.

עד קריאת בראשית

האחרונים מוסיפים (תורת שבת סק"ז, רוח חיים סק"ד ה"ד בכף החיים) שעד יום שמחת תורה, עד שעה שקוראים בראשית, אפשר להעביר הסדרה של וזאת הברכה.

ויש מי שכתב בדיעבד יכול לקרוא גם אחרי שכבר קראו בראשית, עד סוף יום שמחת תורה (פסקי תשובות ס' רפ"ה).

האם אפשר להקדים?

נחלקו אחרוני זמננו האם אפשר להקדים קריאת שנים-מקרא של פרשת וזאת הברכה, כבר ממוצאי שבת פרשת

האזינו, כאשר סימנו לקרוא פרשת האזינו, דהיינו בשנה זו ביום ראשון י"ג בתשרי, יום לפני ערב חג הסוכות. יש מי שכתב (בירור הלכה להגר"ב זילבר זצ"ל, הובא בפסקי תשובות ס' רפ"ה), שאכן אפשר להקדים לקרוא כבר ביום י"ג בתשרי.

אך יש החולק וסובר (שו"ת קנה בושם, א, טו) שכיון שזמן קריאתו בציבור הוא ביום טוב, אי אפשר לקרות שמו"ת מיום ראשון, רק בהושענא רבה בלבד, ואין זה דומה לשאר פרשיות השנה שזמן קריאתן בציבור בשבת, ומיום ראשון ואילך קשור לשבת.

פרשת בראשית - מאימתי

כל האמור הוא לגבי פרשת וזאת הברכה, אבל פרשת בראשית לכל הדעות אי אפשר לצאת ידי חובת קריאת שנים מקרא לפני יום שמחת תורה, וגם לא ביום שמחת תורה טרם קריאת וזאת הברכה, אלא זמנו לכתחילה ממוצאי שמחת תורה ואילך (בירור הלכה שם), וכשהזמן דחוק (וכגון שחל שמחת תורה ביום חמישי), רשאי לקרותה גם בשמחת תורה משעה שקראו בתורה תחילת פרשת בראשית.

לימוד פירוש רש"י

ברם חשוב לציין ולהבהיר שכל האמור נוגע רק לגבי חובת קריאת שנים מקרא ואחד תרגום, אבל לגבי לימוד פירוש רש"י, פשוט הדבר שאפשר, ואף ראוי והגון, להקדים ללמוד את פירוש רש"י על פרשיות וזאת הברכה, וכן את פסוקי פרשת בראשית הארוכים מאד, כי הזמן קצר והמלאכה מרובה, ותכלית חיוב לימוד פירוש רש"י כמבואר בפוסקים, הוא כדי שיבין היטב את הפסוקים, ואם לימד הכל במרצה ביום אחד, החוש יעיד והניסיון יוכיח שקשה להפיק תועלת מלימוד כה להבין היטב את הפסוקים, לכן כל המקדים ללמוד פירוש רש"י במתינות ובהבנה הרי זה משובח, ואחר כך בהגיעו זמנו ועתו יקרא הפרשה שנים מקרא ואחד תרגום, כאשר פירוש רש"י כבר מונח בכיסו בהבנת כל פסוק לאשור.

מלאה הארץ דעה את רה

לקראת התחלת התורה מבראשית הבעל"ט שמחים אנו לבשר טוב ולהודיע על

הקמת האגף החדש במפעלינו 'שיעורי תורה שבכתב'

להרחבת גבולות התורה שבכתב וריבוי לומדיה

מפעילות האגף בס"ד:

פרסום שיעורים קיימים בחומש ורש"י בכל רחבי הארץ	סיוע בהקמת שיעורים חדשים בחומש ורש"י בכל רחבי הארץ	ייעוץ, הכוונה וחומרי לימוד למג ידי השיעורים
עזרים לשיעורים חומשים מבוארים, כיבוד קל ופריטי עזר ללומדי השיעורים	חומרי פרסום ותעמולה לזיכוי הרבים בסביבת השיעור הנמסר	הגרלות ופרסים יחודיים ללומדי השיעורים ולמזכי הרבים מגידי השיעורים שליט"א

למי זה מתאים?

אתם מוסרים שיעור שבועי / יומי בחומש ורש"י ורוצים להרחיב גבולות? • קבוצה קטנה או גדולה שמעוניינת בייסוד שיעור / במינוי מגיד שיעור? • שיעור קיים בגמרא / הלכה וכדו' שרוצים להוסיף לימוד יומי בחורש"י לפני או אחרי השיעור הקבוע • מחפשים מידע על שיעור קיים באיזור מגורכם, או לסייע בהקמת שיעור חדש?

פנו אלינו בטלפון בשעות המענה האנושי,

או בהשארת הודעה באיזור האיש. וסייעו לנו להרחיב את גבולות התורה ולהרבות את לומדיה לתפארת ולשם

02.500.20.18
TSO25002018@GMAIL.COM

דברים שנתחדשו

תוספת חידושים בחומש דברים על הכתוב בחומשים הקודמים

"כל פרשה שנאמרה ונשמנה, לא נשמנה אלא בשביל דבר שנתחדש בה" (סוטה ג, א)

מבראשית ונח - לפרשת האזינו:

שלשה דורות

'דור אנוש', 'דור המבול', 'דור הפלגה', שלשה דורות אשר עיקר הורות חייהם מוזכרים בחומש בראשית, מוזכרים שוב בפרשת האזינו, בתוספת כמה חידושים שאינם מוזכרים שם.

אוקיינוס על שליש העולם

בפרשת בראשית אנו לומדים על דור אנוש שהיו עובדי עבודה זרה כאמור (בראשית ד, כו) ולשת גם הוא ילד בן ויקרא את שמו אנוש אז הוהל לקרא בשם ה', ופירש שם רש"י: "אז הוהל" (לשון חולין) לקרוא את שמות האדם ואת שמות העצבים בשמו של הקדוש ברוך הוא לעשותן עבודה זרה ולקרותן אלהות'.

בסוף פרשת בראשית, אנו לומדים בפירוש רש"י על עונשם של בני דור אנוש, כאשר הכתוב מדבר אודות הנפילים שהיו בארץ, כתב רש"י: 'בימים ההם - בימי דור אנוש ובני קין, וגם אחרי כן - אף על פי שראו באבדן של דור אנוש שעלה אוקיינוס והציף שליש העולם, לא נכנע דור המבול ללמוד מהם'.

במרחק של אלף ושלש מאות שנה

יצוין, שאנוש עצמו נולד בשנת רל"ה לבריאת העולם, אך אין מקור בחז"ל באיזה שנה עלה האוקיינוס והציף את העולם, אך מסתבר שהיה זה באותה תקופה בערך. ואילו המבול היה כעבור יותר מאלף ושלש מאות שנה, בשנת אלף תרנ"ו לבריאת העולם.

חובת ההתבוננות

בפרשת השבוע - האזינו, התחדש חידוש שיש מצוה להתבונן בעונש שהגיע על דור אנוש ודור המבול, כמו שנאמר (דברים לב, ז) בינו שנות דר ודר, ופירש רש"י: 'בינו שנות דר ודר - דור אנוש שהציף עליהם מי אוקיינוס ודור המבול ששטפם'.

אהבת ואהוה ורעות

זאת ועוד, כעבור שלש מאות וארבעים שנה אחרי המבול, חטאו אנשי דור הפלגה, בהקימם מגדל למרוד בה', ועל כך נענש כמו שלמדנו בפרשת נח (בראשית יא, ח) ויפץ ה' אתם משם על פני כל הארץ ויחדלו לבנות העיר.

מדוע רק הפיץ ה' אותם, ולא השמידם לגמרי? רש"י בפרשת נח כותב הטעם (רש"י בראשית יא, ט): 'וכי אי זו קשה, של דור המבול או של דור הפלגה? אלו לא פשטו יד בעיקר, ואלו פשטו יד בעיקר כביכול להלחם בו, ואלו נשטפו, ואלו לא נאבדו מן העולם, אלא, שדור המבול היו גולנים והיתה מריבה ביניהם לכך נאבדו, ואלו היו נוהגים אהבה ורעות ביניהם, שנאמר שפה אחת ודברים אחדים, למדת ששנוי המחלוקת וגדול השלום'.

בשביל ישראל שיצאו מהם

אולם רש"י בפרשתנו - האזינו, כותב דבר חידוש שאינו מופיע שם בפרשת נח, עוד טעם חדש מדוע לא השמיד ה' את דור הפלגה. על הכתוב (דברים לב, ח) בהנהל עליון גוים בהפרידו בני אדם יצב גבלת עמים למספר בני ישראל, כותב רש"י: 'בהפרידו בני אדם - כשהפיץ דור הפלגה היה בידו להעבירם מן העולם ולא עשה כן, אלא יצב גבולות עמים קיימים ולא אבדם. למספר בני ישראל - בשביל מספר בני ישראל שעתידיים לצאת מבני שם, ולמספר שבעים נפש של בני ישראל שירדו למצרים, הציב גבולות עמים שבעים לשון'.

דברים המסורים ללב

שימו לב: אלו דוגמאות ספורות, מני רבות, של הוספות וחידושים, ביאורים והסברים, על החומשים הקודמים, אשר יתגלו לעיני כל הלומד חומש דברים בהבנה נכונה | קחו עמכם דברים ושובו!

מסלול 'שינון התורה'

ספר דברים נקרא בפי חז"ל 'משנה תורה', בשל היותו - בין היתר - אף תורה על רבים מהמצוות והמאורעות שהיו בחומש התורה

במטרה לעודד את השינון והחזרה של כל חמשה חומשי תורה עורכים אנו במסגרת המסלול החדש מדי שבוע מבחן מסכם של פרשת השבוע בראי הפרשה המקשרת מרחבי שאר חומשי התורה השונים שימו לב: המבחן הינו מבחן מעמיק (לא תשובות אמריקאיות) ומיועד למשננים ויודעי תורה שבכתב!

השבוע - פרשת האזינו

ייעד המבחן על הנושאים כדלהלן:

גם בפרשתנו אין אנו מוצאים פסוקים מפורשים של חזרה על מצווה או מאורעות שהוזכרו בחומשים הקודמים, אך בכל זאת דלה דלינו כמה נקודות בפרשיות אלו שיש בהם תוספת חידוש על חומשים הקודמים.

רושע בן נון

א. בפרשת השבוע נאמר (דברים לב, מד) ויבא משה וידבר את כל דברי השירה הזאת באזני העם הוא והושע בן נון, וברש"י כתב: 'ולמה קורא כאן הושע, לומר שלא זחה דעתו עליי, שאף על פי שנתנה לו גדולה, השפיל עצמו כאשר מתחלתו'.

היכן היא הפעם הראשונה בה מוזכר הושע בן נון בתורה? וכיצד הוא נקרא שם?

זקן שקנה חכמה

ב. בפרשת השבוע נאמר (דברים לב, ז) שאל אביך ויגדך זקניך ויאמרו לך, ורש"י מפרש: 'זקניך - אלו החכמים'.

היכן עוד מצינו בתורה ש'זקן' היינו מי שקנה חכמה?

מתן שכרה בעיניה: משנני התורה בידיעה ברורה וזכים לרכוש קנין נצחי לחיי תורה ובנוסף, יתקיימו בכל שבוע הגרלות על פרסי יוקרה

מכתב עוז חביון

מאת הכהן הגדול מרן רבינו הק' החפץ חיים זיע"א בענין קירוב הגאולה על ידי לימוד רש"י על התורה

הנה עיקר הלימוד של מקרא, הוא לימוד פרשת השבוע עם פירוש רש"י ז"ל בכל שבוע, איתא בארצות חיים לרבינו הרא"ש שציוה לבניו ללמוד פרשת השבוע עם פירוש רש"י, ולא כמו שנוהגים בהרבה מקומות שלומדים שם עם ההמון פרשת השבוע בכל שבת קודש, ואז אומר לפניהם רב החברה איזה דרוש על הפרשה ומאריך בדרשתו, ועל פי רוב לומד עמהם רק פרשה אחת ולא יותר, ויתר הסדרה נשארה אצלם בלא לימוד, ולא זוהי הדרך של לימוד המקרא.

ואל יאמר האדם, הנה אני מעביר הסדרה שניים מקרא ואחד תרגום ובוה יוצא אני ידי חובתי, לא כן הדבר, כי בזמן הגמרא היה אז התרגום לימוד גדול ונכבד - שעל ידו הבינו ההמון את התורה, משא"כ בימינו אלה אין אנו יוצאים ידי חובה בתרגום, לפי שאין המוני אחינו בני ישראל מבינים אותו וצריכים אנו לביאור נכבד שיפרש היטב את תורתנו הקדושה, וביאור כזה הוא פירוש רש"י והוא אצלו מדינתא במקום התרגום שמלפנים.

את כל זה מצאתי לנחוץ מאוד לזרז את אחב"י עליהם, והרי ביאתי כאן קצת כמה עלינו להכין את עצמינו לפני ביאת משיח צדקנו כל אחד ואחד לפי מדרגתו, וכלא זה אין לנו שום פנים לבקש על ביאת משיח צדקנו אם לא נהיה מוכנים כלל בידיעת התורה, כי זהו עיכוב גדול לביאתו, כי הלא נגרום בזיון לו וגם לעצמנו כשימצא אותנו ערומים לגמרי מידיעת התורה, וגם התלמידי חכמים והבעלי תורה שבכל עיר ועיר יתפרסמו לגנאי על אשר לא השגיחו ולא שמו ליבם שבני עירם ידעו את תורתנו הקדושה, שזוהו דבר הכרחי שאין כמוהו, וכל תלמיד חכם שיש לאל ידו לעשות דבר מזה למופת הענין ומתעצל בוה, ידע כי הוא גורם לעיכוב התגלות כבוד ד' בעולם.

וגם מוטלת על המון אחב"י לשמוע להתלמידי חכמים והבעלי תורה שבערים, להצטרף לחבורה אחת ללמוד פרשת השבוע בכל שבוע ושבוע, כי עליהם לדעת שרק את טובתם אנו דורשים.

על כן, אחי ורעי החרדים לדבר ד' ותורתו, התלמידי חכמים והבעלי תורה שבכל עיר ועיר, עליכם המצוה הזאת, לעורר את המון אחב"י שאינם יכולים ללמוד בעצמם, ולחבר אותם לחבורה אחת וללמוד עמהם פרשת השבוע עם פירוש רש"י פרשה אחת בכל יום, ולבאר לפניהם היטב את דברי התורה, כל אחד כיד ד' הטובה עליו, לא בדרשות ארוכות, כי אם בקצרה בטוב טעם ודעת וכו'.

וד' יהיה בעזרתנו, ללמוד וללמוד לשמור ולעשות, ונזכה להיות בביאת גואל צדק במהרה בימינו אמן. אייר תרפ"ט.

(מכתבי החפץ חיים אות י"ח מאמר דעת תורה)

בס"ד

יוסיף דעת

בעצם היום הזה

חידוד בפרשה

נפן ויין

על הכתוב בפרשתנו (דברים לב, מח) וַיִּדְבֹּר ה' אֶל מֹשֶׁה
בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַהוּא לֵאמֹר, כֹּתֵב רש"י: בשלשה מקומות נאמר
בעצם היום הזה, נאמר בנח (שם, יג) בעצם היום הזה בא
נח וגו', במצרים נאמר (שמות יב, נא) בעצם היום הזה
הוציא ה', אף כאן במיתתו של משה נאמר בעצם היום הזה,
ע"כ. ונשאלת השאלה: הרי באברהם אבינו אנו מוצאים
פעם נוספת בתורה שנאמר בעצם היום הזה, כאמור
(בראשית יז, כו) בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַהוּא נִמְלֵא אֲבְרָהָם וַיִּשְׂמְעָאֵל
בְּנוֹ, ומדוע השמיט רש"י ולא הזכיר זאת כאן?

פירוט

פרשת ניצבים

יוסיף דעת - אפשר לעלות לשמים?

על הכתוב בפרשתנו (דברים ל, יב) לא בשמים הוא לאמר מי יעלה לנו השמימה
וְיִקַּח לָנוּ, כֹּתֵב רש"י: 'שאלו היתה בשמים, היית צריך לעלות אחריה
וללומדה', והדברים תמוזים, אין כתב רש"י שאלו היתה התורה בשמים היה כל
היה צריך לעלות לשמים אחריה וללומדה, משמע שאדם מסוגל לעלות לשמים,
והרי למדנו בגמרא (גיטין פד, א) שהנחת גט לאשה ואמר לה הרי זה גיטך על
מנת שתעלי לרקיע, הרי זה תנאי שאי אפשר לקיים ואינו חל. ומוכח שאדם אינו
יכול לעלות לרקיע!

להלן חלק נבחר מתוך אלפי התשובות אשר לומדי תורה-שכתב טרחה לכתוב
ולשגר אל המערכת:

א. כתבו תוס' בגיטין (שם) שבמקום אחר אמרו 'נתקיים התנאי הרי זה גט',
דבאמת אפשר לעלות לרקיע על ידי שם קדוש, והוא הדין כאן אפשר לעלות על
ידי שם (אילת השחר).

ב. אם היו מצווים לעלות לרקיע אזי באמת היה הקב"ה נותן כח ואפשרות
לעלות.

ג. הכוונה לעלות לירח שנמצא בשמים, כדכתיב הללו את ה' מן השמים וגו'
הללוהו שמש וירח, והנה בימינו ראינו שליח אפשר להגיע (דרך שיחה) אמרי
שמוא).

ד. הא גופא בא הכתוב, שכדי ללמוד תורה צריך לעשות גם את הבלתי אפשרי,
ולעשות גם דברים שהם למעלה מדרך הטבע, ורק כך זוכים לתורה, כמו שאמרו
חז"ל (ברכות סג) אין דברי תורה מתקיימים אלא במי שממית עצמו עליה והיינו
מיתה שהוא היפוך הטבע (להורות נתן).

ה. מהכתוב לא בשמים הוא למדו שאין לפסוק הלכה על פי נבואה ובת קול,
ותורה לא בשמים, וכוונת רש"י דאילו הכתוב של לא בשמים היא, היה חוב
לברר את ספקות התורה או לפחות את ההלכות שנתעלמו, ע"כ נבואה ורוח
הקודש או בת קול, והוא הפירוש שאלו היתה בשמים היית צריך לעלות אחריה
וללומדה (אור אברהם).

ו. אין הכוונה ממש לעלות לרקיע, אלא הכוונה שאדם 'יגמור בלב' שהוא מצידו

היכן אנו מוצאים בפרשת השבוע בחומש ו/או ברש"י?

- א. פרי הגפן שיבוא כשכר טוב. | ב. פרי הגפן שיבוא כעונש מר.
ג. אדם שהוא בעל ברך יין והוא עצוב. | ד. יין משובח בטעם טוב.

כמונה בקופסא

שמחה לישראל

בפרשת השבוע נאמר (דברים לב, יב) ה' בְּדָד יִנְחָנוּ, באחת הפרשיות
בחומש חומשי תורה מביא רש"י את הפסוק הזה, ורש"י מפרש: 'כשכן
שמחין, אין אומה שמחה עמהם, שנאמר ה' בְּדָד יִנְחָנוּ'. היכן הם דברי רש"י
אלו?

מוכן לעשות הכל עבור התורה, עד שאפילו אם ידרשו ממנו לעשות סולם לעלות
לרקיע (אם זה היה אפשר במציאות), גם זאת הוא היה עושה עבור התורה.
ז. אם היתה התורה בשמים, היה האדם צריך לכל הפחות 'להתחיל' ללכת לכיוון
הרקיע, דהיינו שהוא מצידו יעשה מה שהוא יכול. כמו שמצינו בביתא בת פרעה
שהושיטה ידה להציל את משה אף שלא ידעה שיתרחש נס ויתארך ידה, כי האדם
צריך לעשות עד מקום שידו מגעת.
ח. אין הכוונה על הגוף, אלא על הנשמה, שאדם יגיע למדרגה שנשמתו תעלה
לרקיע וללמוד תורה.
י. שמו לב - מפתח ימי החג הגיליון מודפס מוקדם מהרגיל וע"כ יתכנו תגובות
חשובות ונפלאות שלא הספיקו להיכנס לגיליון, עמכם הסליחה.

חידוד בפרשה - מכוסה ומוטת

שאלות:

היכן אנו מוצאים בפרשת השבוע, בחומש ו/או ברש"י?

- א. שאדם מסתיר כסף וזהב מחשש גניבה. | ב. שאין אדם יודע מה שחברו
מסתיר. | ג. דבר המכוסה וחבוש במטמון. | ד. דבר מכוסה שהוא נפלא.

תשובות:

א. רש"י דברים כט, טז: אבל של כסף וזהב עמהם בחדרי משכיתם הם, לפי שהם
יראים שמוא יגנבו.

ב. רש"י דברים כט, כח: והלא אין אדם יודע טמוןותיו של חברו.

ג. רש"י דברים לא, יא: ותרד במטמוןותי, מכוסה חבוש בטמון.

ד. רש"י דברים ל, יא: לא נפלאות היא ממך - לא מכוסה היא ממך.

כמונה בקופסא - לעברך בבית

שאלה: בפרשת השבוע נאמר (דברים כט, יא) וְעִבְרָךְ בְּבֵית ה' אֱלֹהֶיךָ, ורש"י
מפרש: 'דרך העברה, כך היו כוונתם ברית, עושי מחיצה מכאן ומצידה מכאן
ועוברים ביניהם'. היכן עוד בחומש חומשי תורה כותב רש"י 'דרך כוונת ברית
לעבור בין שני דברים?

תשובה: בפרשת כל, רש"י בראשית טו, י: ודרך כוונת ברית לחלק בהמה
ולעבור בין בתריה.

אהבת תורה

פרי עטם של לומדי תורה
שבכתב מרחבי תבל

להיכן נעלם החבור אחרי שחרית?

אני אבא לבחור בישיבה קטנה, ומפאת כבוד הבריות וצניעות הפרט
אבקש כמובן לא לכתוב את השם שלי, אבל לא יכולתי לעצור את
ההתרגשות שלי והייתי חייב לשתף אתכם בסיפור האישי:

הבן שלי סיים כעת שנה בשיעור א' ישיבה קטנה, ולצערנו הוא
התחיל את השנה ברגל שמואל, אחרי שסיים את הלימוד בחידוד
בצורה לא הכי חלקה, היו לו הרבה מאד בעיות של לימוד ועוד.
אנו ההורים, משתדלים במשך כל התקופה לטפל בעזרת הצוות
ואנשי חינוך ויועצים וכו', וכמובן משקיעים המון בתפילה על מנת
להעלותו על דרך המלך.

והנה כשהגיעו ימי בין הזמנים של חודש אב, הייתי מאד חרד
לפגוש את המציאות בעיניים, ולראות את מה שכל השנה אני רק
שומע מרחוק, והנה החלו ימי בין הזמנים וגיליתי משהו שכלל
לא ידעתי על הבן שלי, ושינה לי את כל ההסתכלות עליו, וגם
שיתפתי בזה את הצוות שעמדו משתוממים, ובס"ד אני מקווה
שהו יהיה פתוח לשינוי גישה וחשיבה של כולנו לגבי יוביל
לכשרות טובות

ובמה דברים אמורים? מדי בוקר יצאתי להתפלל עם בני תפילת
שחרית, ואני מבחין שבכל יום הוא מבקש ממני את הטלפון
ונעלם אחרי התפילה לחצי שעה, לא רציתי לחטט יותר מדי

ולשאול, אבל באחד הימים לאחר השיחה בדקתי שהוא התקשר
לקו המבחנים של תורה שבכתב. לא ידעתי במה מדובר, שאלתי
אותו אח"כ כבדרך אגב, והוא ענה לי בפשטות 'המבחן היומי של
תורה שבכתב'!

אודה על האמת שלא הכרתי את הארגון שלכם קודם, ושאלתי
אותו מה זה. הוא הראה לי בדיוק כל מה שהארגון עושה, וסיפר
לי במשיח לפי תוכנו שמאז תחילת חומש ויקרא הוא לא מפספס
אף יום. הוא לומד כל בוקר אחרי שחרית את החומש היומי
ולאחר מכן הוא עושה מבחן, והוא מצליח בכל המבחנים. ועיני
פשוט החלו לזלוז דמעות של התרגשות ושמחה, לא חלמתי
לרגע שהבן שלי מצליח ככה, וכאמור זה שינה לי ולצוות את כל
ההסתכלות עליו, וכבר התחלתי לדון עם יועצי החינוך כיצד למנף
את ההצלחה שלו בחומש רש"י כדי לקדם עוד יותר את הצלחתו,
וכידוע מצדיקים שלימוד חומש ורש"י בכל יום מסוגל לאמונה
ולטהרת הנשמה.

דעו לכם שאתם שליחים להצלת נפשות, הרבה מעבר להפצת
התורה, ובס"ד גם אני התחלתי ללמוד כל יום ולהיבחן, גם בשביל
עצמי, וגם בשביל הכרת הטוב להקב"ה. תזכו למצוות ותמשכו
לעשות עוד ועוד להצלת נשמות ישראל!

בהערכה והוקרה עצומה. ב. מירושלים

קו 'קול התורה' 02-500-2018 | לחיוג מארה"ב: 351-9881-1518 | לחיוג מאנגליה: 0131-0613-4433

הצטרפו ללגיטו של מלך
לומדי ובחני תורה שבכתב
לרשום והצטרפות | מערכת מבחנים יומיים ושבועיים
מדור 'מרתך שעשועי' | הגרלות ענק מדי שבוע שזכה בצד

מערכת השיעורים

עברית | לשה"ק | אידיש
סיכום יומי קצר | שיעור יומי מורחב | שיעור שבועי מתמצת
שיעור מבוא ושיעורים שונים | שמוע ותחי נפשכם

בזכות התורה

שמות הזוכים בהגרלות

פרשת כי תצא

זוכים במבחן יומי - תורה כארד 200 נח

הרב שמעון טרין - מודיעין עילית, מיר
הבה"ח יצחק ועזרא - בית שמש, ננסת יחזקאל
ניק וחכים אליהו כהן - בני ברק, כח התורה
הרב שמעון וובין - בני ברק, קראקא
הרב יהושע כהן - בני ברק, הר"ן
הבה"ח יוסף שורר - ביתר עילית
הרב יצחק ליפשיץ - ירושלים
הרב נסן ריימאן - טבריה, מתיבתא דרבינו יוחנן קארלין
הבה"ח אברהם ברנס - הרצליה, דרך חיים ב"ב
הרב יעקב לנדי - לוד, בית אל-
הרב יעקב דורי - ירושלים, אהל יוסף
הבה"ח נחמן יוסף בורשטיין - בני ברק, טשעבין
הרב רפאל כהן - ירושלים
ניק וחכים מורכי לייב פריימן - חיפה
הרב משה וקסלר - רכסים
ניק וחכים אליקים כהן - בני ברק, באר יהושע
הבה"ח פנחס בורל - בני ברק, חיי משה
הרב שלמה פלדמן - מודיעין עילית, כולל ש"ס
הרב חיים שמחה גדל - ירושלים
הרב חיים זליג רבינוביץ - ירושלים
הרב שמחה רוטמן - בית שמש
הרב משה גולומב - יסודות, מיר
הרב שלום העסקל - בני ברק, סערט וויניץ
הבה"ח יצחק אופנהיימר - מודיעין עילית, אורחות תורה
ניק וחכים יוסף קריש קרויס - טבריה, תולדות אהרן
ניק וחכים משה שיינברג - ירושלים, קמניץ
ניק וחכים משה ויזל - מודיעין עילית, וויניץ
הבה"ח שמשון דוד גלינסקי - תפרה, גאון יעקב

זוכים במבחן שבועי - תורה כארד 500 נח

הבה"ח צבי מוקשוביץ אלעזר - מבצר התורה קרעטשניץ
הרב יעקב הוט - בית שמש, אור לירשים
הרב חיים מאיר טווערסקי - בני ברק, וויניץ מאנסי
הבה"ח אליהו צוונבר - מודיעין עילית

זוכה במבחן הפטרה - סט נ"ך

הרב יחזקאל ולס - בית שמש, אהל יעקב

זוכים במבחן תורה שבכתב בגמרא - ש"ס ובלכתך בדרך

הרב יהודה ריימן - אשדוד, בעלזא

זוכים בחידת יוסף דעת - תורה כארד 200 נח

הרב אליעזר פון - מודיעין עילית, שמחת התורה
הרב צבי רייך - ירושלים, מופעל הש"ס
הרב נפתלי הבלין - ירושלים, תשובות והנהגות

זוכים בחידת חידודי תורה - תורה כארד 100 נח

הרב ישראל אשר וולס - בית שמש, שמחת בנימין
הרב נדיאל אהרון דרמני - ירושלים
הרב אברהם חסיד - בני ברק, זכרון משה

זוכים בחידת כמונה בקופסא - תורה כארד 150 נח

הרב מורדי לוי טברסקי - בני ברק
הרב ישראל בלומנטל - ירושלים
הבה"ח יצחק רובין - מאור עינים ראחמיסטריווקא

זוכים בהגרלות נבחנים קבועים - תורה כארד 100 נח

הרב מנחם חנוס חנו - בית שמש, אור המאיר
הרב מורדי גוימן - בני ברק
הרב איזר אלמשעלי - בני ברק, תורת אליהו
הרב חיים יוסף וירלביץ - מודיעין עילית
הרב דוב וויס - ירושלים, בית הכנס

{ אז נדברו }

יום הכיפורים תשפ"ו | גליון מס': 707 | לסדר: "כי ביום הזה יכפר עליכם"

להצטרפות לרשימת

התפוצה במייל:

a8447168@gmail.com

--

ניתן לשלוח הערות או תגובות

על העלון למספר פקס:

077-4448588

יהודים:

תרומות תרומות תרומות

כופר נפש, יזכור, כפרות.

או סתם זכויות וזיכוי

הרבים... יש צורך

בתרומות...

--

זו ההזדמנות עבורך

לקחת חלק בה"ק

לעלון:

באשראי: "נדרים פלוס"

(שם קופה: עלון אז נדברו)

בטלפון:

0799-654321

בבנק: בנק פאגי

סניף 182

חשבון 747815

ע"ש: שב שמעתא (ע"ר)

בדואר: פולק, גאולה 15

חיפה

למענה אנושי:

052-7683095

תודה מראש!!!

סליחה על השאלה: האם הרבש"ע הוא ראש כולל...??

קראת את הכותרת?? קראת את השאלה?? תתפלא לשמוע!! זו הייתה שאלה שלי... ברגעים של תסכול בימים שלפני ראש השנה... שהרגשתי שאני לא מספיק מוכן ליום הדין... כי היו לי כל מיני משימות טכניות על הראש... הילד לא ישן כל הלילה... ועם זו צריך ללכת לשם... וצריך קצת לעזור לאשתי לקראת שבת וכו' וכו'... ובסדר!!! אין בעיה... בשמחה רבה... אני לא מתלונן... אני מוכן לעשות הכל בשמחה ובטוב לבב ומרוב כל... אבל לפתע הגיעה המחשבה המוכרת שנושפת בעורף... הההלו... כעת ימים הנוראים!!!!!! ואיפה אתה?? אתה מתנהג כאילו עכשיו כ"ג בטבת... כן... לאורך ה-24 שעות האחרונות באמת עשיתי בדיוק מה שאני עושה באמצע חודש שבט... לדוגמא: הלכתי עם הילד שלי להסתפר... הוצאתי כסף מהבנק... פטפטתי שלושת רבעי שעה עם מישהו שמצווה לדבר איתו!!! (אבל אתה מבין לבד שבשביל להצליח לדבר איתו 45 דקות... אני חייב גם להיכנס עמוק לתוך השיחה... אני לא יכול רק לייחד יחודים שאני עושה את זה לשם שמם... יחודים אפשר לעשות רק בשיחה של שתי דקות... אבל כשצריך לדבר שיחה משמעותית, אז אם לצורך העניין צריך לדבר פוליטיקה, כי זה מה שיש לי לדבר איתו... אז נאלצתי להיות גם להיות שותף פעיל בשיחה... אחרת הייתי מוציא לו בטעות את גולדה מאיר ואת לוי אשכול מהקבר...) ואחרי שלושת רבעי שיחה של פטפטי סרק בער"ה אתה מבין לבד איך אני מרגיש... מילא בחודש שבט... בסידור... אז הלכתי לתספורת ופטפטתי... אבל ערב ראש השנה היום... קצת רצינות... קצת תכבד את המעמד... כמעט ולא פתחת ספר בשלוש שעות האחרונות... אתה לא מתבייש... ואז!!!!!! ואז לפתע התפרצה מתוך תוכי התרסה:

רגע... הרבש"ע הוא ראש כולל??? תבין: כשאני מגיע לכולל... ואז מגיע טלפון מאותו יהודי שמצווה לדבר איתו, ואני עומד מחוץ לכולל ומפטפט איתו חצי שעה... כשס"ס אני נכנס... הראש כולל מעיר לי... נו... מה קורה?? ואני לא מנסה להתחיל לספר לו עם מי דיברתי ולמה זה היה הכרחי... כי זה לא אמור לעניין אותו... הוא ראש כולל והוא אחראי על תפקוד תקני של בית המדרש ותכל'ס נו... תכנס כבר... אותו דבר... לפעמים יש לי כל מיני טרדות בבית... ואשתי הייתה צריכה אותי בצהריים... וכתוצאה מזה התעכבתי והגעתי רק בחמש בצהריים... ושוב הראש כולל מסתכל עלי... אבל אני לא אלק להתחיל לספר לו סיפורים אשתי יצאה מהבית והייתי צריך להיות עם הילדים... כי זה לא מעניין אותו... כי הוא ראש כולל!! וצריך להגיע בזמן וזהו זה!!!

ואז לפתע שאלתי את עצמי: רגע... אז הרבש"ע הוא גם ראש כולל כזה??

שאם בער"ה וגם בעש"ת נאלצתי להתעכב ולהיעדר כדי לעשות כל מיני דברים שצריך לעשות אותם ולא יכולתי לחמוק מהם... אבל הרבש"ע עומד לי בכניסה לתחילת שנה כמו שהראש כולל עומד בכניסה לבית המדרש... וה' עומד ושואל: מה קורה פה. מה זה חוסר התפקוד הזה? לא מעניין אותי תירוצים. אני רוצה שתתחיל לתפקד... תדפוק לי ר"ה... שמירת סדרים בעש"ת...

נו... מה אתה אומר?? באמת נראה לך שהרבש"ע הוא ראש כולל??

אז ככה: מוכרחים לומר ש... ש... שהרבש"ע הוא ראש כולל!!! אבל אל תשכח שהוא גם ראשון ואחרון ומבלעדי אין אלוקים... כך שגם אם הרבש"ע הוא ראש כולל... אבל יש לכולל שלו המון המון סניפים... המון מסלולים שונים... יש לו מצד אחד את הכולל ה'מרכזי' ששם יושבים ולומדים, אבל חוץ מזה יש לו כולל ערב מיוחד לאברכים שצריכים להרדים ילדים... (יש גם מבחן שבועי עם הילד התורן שעד 11 לא נרדם) יש לרבש"ע גם כולל בוקר מיוחד במשרדי ממשלה שונים מול טופסולוגיה שלא נגמרת... כן... תרגיש נוח... אם בחודש אלול האחרון נאלצת בע"כ לבלות בכל מיני סיטואציות כאלו ואחרות... אתה בסה"כ בלית באחד מהסניפים של רשת הכוללים של הרבש"ע... בקיצור: בכל הטרדות שנוגעות לעצם נתוני החיים... האחרון שאני צריך להרגיש לא נוח ממנו, זה הרבש"ע... כי אם אני עשיתי מה שצריך לעשות אף פעם לא איחרתי לרבש"ע!!! איפה שהוא זרק אותי במשך החודש האחרון זה היה אחד מהסניפים שלו... ואם עשיתי מה שצריך לעשות... אני מקבל על זה אפילו שמירת סדרים... רק מה?? מול הראש כולל שלי... זה כן!!! הראש כולל שלי סו"ס הוא בן אדם! ויש לו רק כולל אחד... ואם אני לא מגיע בזמן הוא מעיר לי וטוב שכך... אבל לכולל של הרבש"ע יש שלושות בכל פינה בנתוני החיים... תכל'ס: כלפי מה הדברים אמורים??

יש אברכים שמאוד מאוד מזועזעים מהמפריעים שיש להם בעבודת ה'!!! וצריך לקחת בחשבון שהרבה פעמים מתברר המפריע הגדול ביותר הוא לא פחות ולא יותר הרבש"ע בעצמו!!! וה' לא מפריע... ה' פשוט מזמין לנו בחיים כל מיני נתונים שונים ומגוונים... וה' רוצה אותנו שם... ובמקום להתעצבן על הרבש"ע שמפריע לך לעבוד אותו... ולנהל מולו מתקפה עם קנסות שיפסיק להפריע לך לעבוד אותו... לא!!! קח בחשבון שלא תמיד זו המסקנה הנכונה!!! צריך לקחת בחשבון שלה' יש רשת מאוד רחבה של כוללים... ולפעמים הוא רוצה אותך בסניף אחר... ומה שאתה צריך זה בסה"כ לקבל עול מלכות שמים... שזה אומר שאמנם אחת שאלתי מאת ה' אותה אבקש שבתי בבית ה'... אני רוצה לשבת בכולל המרכזי!!! שזה הכולל הנחשק ביותר הלא הוא שבתי בבית ה'... אבל במקביל אני מקבל ע"ע שאם פה ושם יהיו כל מיני סיטואציות שלא תלויות בי וה' יצאה אותי מידי פעם בכל מיני סניפים אחרים שלו... אז אני אקבל את זה!!! אני אהיה איפה שה' רוצה אותי... ואני אעשה את מה שה' רוצה שאני אעשה שם בצורה הכי יעילה ונכונה מתוך נקודת הנחה שזה חלק בלתי נפרד מעבודת ה'!! לקבל את הנתונים של ה'!!! ואם בעש"ת עסקין, ישנם כאלו שהמסר הזה יכול לשמש להם כקבלה הכי הכרחית שעשויה לחולל מהפך בכל הגישה לעבודת ה'...

ה' אוהב תורה! נקודה.

אחינו התועים דוחקים בנו לאורך השנתיים האחרונות וטוענים לנו ללא הרף שאנו צריכים להצטרף למלחמה!!! אז איש בשורה אני וברצוני לעדכן: שאכן כעת הצטרפנו!!!! **נענינו לבקשתכם והצטרפנו למלחמה...**

בשבועות אלו רבבות אלפי ישראל התחילו סדר קדשים... כולנו כעת הצטרפנו כאיש אחד לגדודי אל אקצא! ולא סתם אלא אל אקצא המקורית... והאמת היא... בכנות... הסיבה שנזכרת לדבר על זה בדיוק עכשיו... זה לא בגלל שהתחילו כעת קדשים... אלא בגלל שאנו כעת בעיצומם של ז' ימים קודם יום הכיפורים שמפרישים כהן גדול מביתו ללשכת פרהדרין... ו... ומכאן ואילך יש לנו את ככלל מסכת יומא שהיא למייעשה הש"ס קטן של קדשים... כל סדר עבודת התמיד בכל יום בכלל וסדר העבודה של יום הכיפורים בפרט... זה למייעשה הנוף שלנו בעשרת ימי תשובה... (עכ"פ הנוף של הלומדים בבית המדרש) ואת זה אנחנו פוגשים **'מלמעלה'** במסכת יומא בעיקר במרחב האוויר... ואילו כעת לקראת תחילת סדר קדשים אנחנו בעיצומה של כניסה בתמרון קרקעי נרחב בזבחים מנחות... כמדומני שההגדרה הכי קולעת לזבחים מנחות זה קדשים בתמרון קרקעי!!! מדובר פה בגדודי אל אקצא שמעמיקים את הכניסה ומגיעים עמוק עמוק לכל פינה וכל זווית במזבח... (החל משתים שהן ארבע של צפוניות מזרחית, והגשה של צפוניות מערבית... ניסוח המים והיין ושפיכת שיריים של דרומית מערבית ועולת העוף של דרומית צפונית...) ואחרי שאנחנו מונחים עמוק עמוק בקדשים וכל כולי שתול בימים האלו בסדר העבודה ביומא ואני יכול לפרט לך כל 'פסיס' שזז שם במקדש... פתאום מגיע אלי צה"ל וטוען שאני לא מצטרף למלחמה... לפני שאתם באים אלי בטענות... קודם תסבירו לי בכלל על איזה מלחמה אתם מדברים?? מי נגד מי...

שתבין: כשחרדי מנסה להסביר לחילוני את הנימוק המוכר שאנחנו כן מתגייסים... כי בזה שאנו לומדים תורה אנו מגינים על העולם וכו' וכו'... תכל"ס, כשחרדי ככה טוען לחילוני... מה החילוני עונה לו על זה?? מה... הוא מתווכח עם החרדי? הוא לא מסכים איתו? הוא טוען בלהט שלא!! לא נכון! אני חולק עליך... אני טוען שאתם לא!!! לא מגינים על העולם עם התורה וכו' וכו'... **כן?? ככה?? זה מה שהחילוני עונה לחרדי??**

ממש ממש לא!!! ברור שלא!! כשחרדי טוען לחילוני שאני שומר על העולם בלימוד התורה שלי... החילוני בכלל לא שומע... לא מתייחס... החילוני עונה לחרדי... נו נו... יאלה יאלה... עזוב... תפסיק לקשקש... קדימה... בא נגיש ישר לעניין... מכסות... יעדים... כמה כמה... בקיצור: זה לא שהחילוני מנהל פה ויכוח ודיאלוג מול החרדי... כן נכון... לא נכון... הוא פשוט מפקיע!!! הוא אפילו לא שומע טענה... מבחינתו החרדי סתם מנסה לערבב אותו... הוא מצידו מפליג הלאה... כוון?? אני צודק??

אז זהו!! שבדיוק אבל בדיוק!!!! אותו סוג של טלפון שבור יש לחילוני מול החמאס ואיראן וכו'.

החמאסניק מגיע לשר הבטחון וטוען לו: תקשיב. מבול אל אקצא... הר הבית שלנו... ירושלים זה המקום הכי קדוש למוסלמים... נו... מה הצבא עונה לחמאסניק? נו נו... יאלה יאלה... עזוב... תפסיק לקשקש ולמרוח אותי... בא נגיש ישר לעניין... אתה רוצה עסקת חטופים או שאני פותח בתמרון בעזה? בקיצור: שים לב: אותו סוג של תשובה מפקיעה שהצבא מתייחס לטיעון של החרדי... זה בדיוק מה שהוא עונה לערבי... ותכל"ס... יש פה **פעמיים** טלפון שבור!!! יש טלפון שבור בין הצבא **לחרדים!** ולהבדיל: יש טלפון שבור בין הצבא **לערבים!**

וכאן לפתע נפל לי האסימון שהצבא כבר שנתיים נלחם ונלחם בעזה... אבל למייעשה הוא עדיין לא התחיל להילחם מול החמאס... כי הם בכלל לא מתקשרים על אותו גל!!! החמאס מדבר על אל אקצא, והצבא עונה לו עם נשק והפגזות... זה ממש 'טענה' בחיטים והודה לו בשעוריים... זה לא נקרא מלחמה... כי מלחמה אמורה להיות ויכוח חזיתי... ואילו כאן כל אחד מדבר על משהו אחר... ואם ככה... למרבה האבסורד מתברר!!! ששני היריבים האמיתיים שבאמת מתנגחים חזיתית אחד מול אחד על אותו גל!!!! זה דווקא הערבים והחרדים!!! כי אנחנו לשם שינוי כן מתמודדים על אותה פירמידה!! היהודי החרדי טוען שאנחנו עם הנבחר, ולכן הר הבית שייך לנו... סדר קדשים שייך לנו!!!! כל הלו"ז וסדר עבודת הקרבנות של אל אקצא מסור לנו פה בתוך ביהמ"ד... והביאותים אל הר **קדשי** ה' אמר לנו... ושימחתים בבית **תפילתי** ה' בישר לנו- היהודים ולכן אנחנו כעת שמחים להתחיל סדר קדשים, להיערך לקראת הכניסה ל'בית תפילתי'... ופה מגיע החמאסניק וזועק: לא!!! סדר קדשים שייך לי!! זה לא בית **תפילתכם** אלא בית תפילתי...

אוהו... פה התחלנו להתווכח!! פה מתחילה מלחמה חזיתית!!!

פה החרדי לא מצטרף למלחמה... אלא המלחמה רק עכשיו התחילה בינינו לבין החמאס... **בקיצור: מה אני מגלה פתאום?** שאם עד היום חשבתי שיש דברים שחרדים מבינים וחילונים לא מבינים... כעת מתברר שיש דברים שהערבים ?? הערבים מבינים והחילונים לא מבינים...

החילונים כבר במשך שנתיים מתעקשים שלא לעכל ולא להפנים שיש פה מלחמת דת!!! הם לא מסוגלים לבלוע נוסחה שכזו... החמאסניק מגיע לביבי עם טענה דתית, אל אקצא שייך לי והוא מתכוין ברצינות... ומה ביבי עונה לו?? נו נו... יאלה... תפסיק לקשקש... תזהר... אני אוריד לך עוד מגדל... אבל החמאסניק לא חוזר בו... הוא נשאר איתן בדעתו... ביבי... אני לא מתבדח... יש לי טענה: הר הבית שייך לי!!! ושוב ביבי עונה לו: די... תפסיק כבר לבלבל את השכל... תזהר... אני אפוצץ לך עוד מנהרה... והחמאסניק לא זז מילימטר!!! כבר שנתיים שלא מצליחים להזיז אותו!!! חבל ביבי... אתה סתם מתעקש!! אני דתי!! וכשאני אומר אל אקצא אני מתכוין בשיא הרצינות... אני מדבר על הסדר קדשים של החרדים!!!! אני לא מדבר על קרן ל'מורשת הכותל', אני מדבר על ישיבת בריסק שם ברחוב פרס... שעוסקים שם בסדר קדשים והם טוענים באופן חד משמעי שאנחנו עם הנבחר והבכורה

והעבודה ניתנה לנו ועל זה אני נלחם... על זה אני לא מוכן לוותר... זו טענה של המוסלמי הלולם... ועצוב!!! עצוב לנו כחרדים לעמוד מהצד ולראות מלחמה עקובה מדם שתקועה כבר שנתיים באותו מקום והסוף שלה לא נראה באופק... והיום כבר כמעט כולם מודים בשיחות סגורות שכנראה מדובר כאן במלחמת דת!!! וממילא זה לא משהו שניתן להכניע אותו עם נשק... זה לא מנהרות... זה לא טרור... זה דת!!! וברגע שמדובר במלחמת דת... אז זה לא שהחרדים לא מצטרפים למלחמה... **אלא כל המלחמה אצלנו!!!**

והנה אנחנו... כעת אנחנו מתחילים סדר קדשים ואנחנו פותחים במלחמה... כן חמאסניק... אם עד עכשיו היה לך טלפון שבור מול צה"ל... אז הנה אני פה... אני לשם שינוי כן מבין על מה אתה מדבר... אני מבין את הכאב שלך... אני יודע מה זה אל אקצא, ואני יודע לפרטי פרטים מה מתחבא שם וממילא אני גם מבין טוב מאוד מה איבדת שם ולמה זה כ"כ כואב לך... אתה מתקשה להשלים עם העובדה שביום כיפור שלפני 3500 שנה אברהם לקח איתו את יצחק שהוא אביו, ואילו את ישמעאל הוא השאיר שם בואדי סילואן ואמר שבו לכם פה עם הדומה לחמור... וזה בהחלט מעליב!!! אם אני הייתי במקומך, גם אני הייתי מאוד נעלב... אבל!!!! תדע לך חמאסניק **שבסא שלי קיבל את זה ביושר!**

הסיבה שה' בחר דווקא בסבא שלי ולא בסבא שלך... זה כתוב במילים האחרונות שה' אומר לאברהם בסוף העקידה, 'כי ברך אברך וארבה ארבה את זרעך... **עקב אשר שמעת בקולי!!!** אברהם ויצחק הסכימו לשמוע בקול ה' ולכן הם זכו שהר המוריה יהיה נחלתם...

אתה יודע מה ה' אמר שמה לאברהם???

ה' אמר לאברהם שיקח את הבן שלו ויעשה ממנו לא פחות ולא יותר **שהאיד!!!** ה' ביקש מיצחק... תתאבד בשבילי... בהתחלה זה היה מאוד קשה לאברהם... היה לו קשה רגשית לעשות את הבן היחיד שלו שהיאיד... אבל הוא התגבר!! וכבש רחמיו כדי לשמוע בקול ה'... ועד שסו"ס הוא נכנס לזה... ויאלה... הולכים על זה... מבול אל אקצא... וישלח אברהם את ידו ויקח את המאכלת לשחוט את בנו... לפתע!!! בשניה האחרונה ויקרא אליו מלאך ה' מן השמים... לא!!! אל תשלח ידך אל הנער!!! הקש ביטול! לא רוצה את יצחק שהאיד... לא רוצה שיצחק יתאבד בשבילי... ותנחם מה אברהם עשה??? הוא שוב!!! שוב שמע בקול ה' והוא ירד מזה והוריד את יצחק מזה... בסוף הוחלט שיצחק לא יתאבד... ולמה?? כי אברהם לימד אותנו לשמוע בקול ה'!!! לא משנה מה... אם ה' ירצה אותך שהיאיד... אז תסכים להתאבד ולהתפוצץ... ובאותה מידה ברגע שה' בקול ה' ולא נהיה שהיאיד... נו חמאסניק... אתה מסכים לשמוע בקול ה'?? האם פעם איפשרת לבורא עולם להגיד לך מה הוא באמת רוצה ממך?? האם פעם ניסית להיות מתואם מול בורא עולם... ולפני שאתה ניגש לעשות מעשי זוועה לנסות לברר שוב האם באמת בורא עולם מעוניין שתמות בשביל להרוג יהודי?? לא!!! אף פעם לא נתת לרבש"ע לדבר... ולמה לא??

ובפרט סדר קדשים!!! שרבינו בעל התניא (שהוא מרא דשמעתתא בהל' ת"ת) אומר שזה הסדר שקודם לכל שאר הסדרים בש"ס... ולמה? כי יש בו את המעלה הנוספת של כל העוסק בתורת עולה כאילו הקריב עולה וכו'... עכשיו שתבין: אם תשאל בעלבת מה המעלה הגדולה בסדר קדשים? הוא מסתמא יענה לך: כי ה' אוהב קרבנות... והיותו ה' אוהב קרבנות אז ה' גם אוהב את העסק בתורת הקרבנות!!! אבל לא! זה ההיפך הגמור!!! עקרונית ה' לא אוהב קרבנות... תפתח את ספרי הנביאים ותראה לאורך כל הדרך שה' לא אוהב קרבנות... כי לא תחפוץ זבח ואתנה... לא אקח מביתך פר... כי לא דברתי... על דברי עולה או זבח...

אלא מאי? ה' אוהב את קרבנות!!! לחמיי! לאשי! ריח ניחוחי! ה' אוהב את סדר קדשים! ה' אוהב את האזניים של יהודי שמתיישב מידי יום מול מסכת זבחים ושואל את התורה... כן... איזה קרבן ה' מזמין? זה חביב ואהוב אצל ה'!!! ביום שנחרב בית המקדש הפסדנו את הקרבנות... אבל נשארו עם תורת הקרבנות... נשארו עם האזניים האלו שממשיכות להיות כרויות לה' מידי ערב מול גמ' זבחים פתוחה...

מסכת זבחים נחשבת למסכת קצת קשה... אבל זה לא הקושי הרגיל... היא לא מסכת מסוכנת כמו יבמות או עירובין... זה סוג של קושי אחר!!! עיקר הקושי של מסכת זבחים זו הנקודה שהוזכרה כאן!!! במסכת זבחים אתה מקבל כל הזמן הוראות מלמעלה!!! 99% ממסכת זבחים זה דאורייתא... אתה פשוט יושב מול הגמ' והתורה נותנת לך פקודות אחד אחרי השני... שחיטה, קבלה, הילוך, זריקה, איפה, מתי, כוונה. אתה מקבל הוראות על כל תנועה במקדש... אם יש קושי בזבחים זה עיקר הקושי... סו"ס אנחנו גברים... אנחנו לא רגילים להיות מזכירה רפואית שמקבלת כ"כ הרבה הוראות בחמש דקות... וזה הרייד של זבחים!! עוד דרשה ועוד ילפותא... ואני פה עם אזניים כרויות!!! לשמוע בקול ה'... וקביעות עיתים כזו מידי יום נחשבת אצל ה' כמו המזבח של אברהם... וכשקורין לפני בסדר הזה אני מוחל להם על כל עוונותיהם... מומלץ בחום לאמץ ולחבק את הקביעות עיתים לתורה אם בקדשים ולאו דווקא... האזניים שלנו רלוונטים לכל אחד מל"ו מסכתות הש"ס...

תנסה לבדוק אם באמת בורא עולם מעוניין במה שאתה עושה?? הוא יחזיר... הוא ישתולל... הוא אולי אפילו יוציא עליך את הקלצ'ינוב שלו... כי הוא מבין טוב מאוד לאיזה פינה הצמדת אותו!! הוא מבין טוב מאוד מה יקרה אם כעת המלאך שוב יציע לו את התורה... הוא ישאל את המלאך מה כתוב שם בתורה... ואם זה לא יתאים לתאוות הרציחה שלו... אז הוא יגיד לבורא עולם תודה!! אני מוותר!! אני מוכן לעשות בשבילך הכל... אני מוכן למות בשבילך... אבל בתנאי שאני מחליט לך...

ואילו אנחנו העם היחיד!!!! שהסכמנו לתת לה' אזניים!!!!

זבח ומנחה לא חפצת... אזניים כרית לי!!! אנחנו העם היחיד שהסכמנו להטות אוזן ולשמוע קול שופר... וככה אנחנו עושים כל יום כל יום מחדש!!! כל בוקר אני שוב מגיע לבית המדרש... ושוב פותח את הגמ'... ומה אני עושה?? אני שם את עצמי בצד... וכן... בבקשה בורא עולם... מה תורתך אומרת?? ואני והחברותא מתווכחים מה רצון התורה... ואם אני אדבר שטויות בסוגיה... חבר שלי יסביר לי בעדינות שהמצאות שלי מאוד נחמדות... אבל מה לעשות ש'זה לא כתוב פה'!!! כי אנחנו פה בשביל להקשיב מה דבר ה'... וזו החביבות שלנו ולכן ה' בחר בנו!!!

ומבחינה מסוימת זו נקודת האירוע של יום כיפור!!! יום כיפור זו קבלת התורה של לוחות שניות!!! ביום זה אברהם הגיע לפסגת ה-עקב אשר שמעת בקולי!!! ולכן לדורות ה' נתן לנו את סדר עבודת יו"כ ש-חוקה כתיב בהו והאזניים האלו הכרויות לרצון ה' הוא הגורם חלויית כפרה

תכל'ס: כלפי מה הדברים אמורים???

סו"ס אנו נמצאים כעת בעיצומם של עשרת ימי תשובה... וכל אחד רוצה להתחזק... ולכל אחד יש את הנקודה שלו במה להתחזק... לב יודע מרת נפשו... אבל יש חיזוק אחד די נדוש... שהוא נכון תמיד ונכון לכולם...

ה' אוהב תורה!! נקודה!! וכל חיזוק נוסף בעסק התורה זה עוגן!!! זו הקבלה הכי מומלצת לכל מי שמרגיש תחושת תעוקה שהחיים גדולים עלי... אם אתה מפחד מהחיים... תדע לך שהעוגן שלך זה תורה!! כל חיזוק נוסף בקביעות עיתים זו הסגולה הכי הכי גדולה לכל השיטות... (כמובן שדברים אלו לא אמורים לאברך שצריך לדעת גם לסגור את הגמ'... אני מדבר כעת לחברים שלי... למי שיש לו מה להתחזק בעניין) מסיבה פשוטה: פשוט מאוד: יש לה' נחת רוח מאוד מאוד גדולה מעסק התורה... ולמה?? כי זבח ומנחה לא חפצת אזניים כרית לי!!! ה' אוהב את האזניים הכרויות שלי... כשאני יושב מול גמ' ועוסק בתורה... במעמד הזה אני מכבד את הרבש"ע שיגיד את רצונו... וה' מאוד אוהב את האזניים שלי וזה מאוד מרגש אותו!! ו... וזה לא עובר בשתיקה... ולכן בסופו של יום... אחרי כל הדבש המבורך והסכין המעוטרת... טיירע יידן: תורה!!!! זה האירוע...

נו... למה לא... כי אוי ואבוי... אתה מפחד מהפתעות... אתה מפחד שאם תתן לרבש"ע את המקרופון עלול להתברר שאלוקים רוצה משהו אחר ממה שאתה היית רוצה שהוא ירצה... במילים אחרות: אתה לא מוכן לשמוע בקול ה'!!! אז זהו!!! שכל היחודיות של אל אקצא היא שזה המקום שבו אברהם שמע בקול ה'!!! ולכן אל אקצא נבחר לדורות להיות המזבח שבו מקריבים לה' קרבנות בדיוק לפי ההזמנה שלו...

ואל תשאל חמאסניק... מאז שבנינו את בית המקדש... מאז יש לי מסכת זבחים מנחות... ואני כל יום נכנס לבית המדרש... ואז אני שם את עצמי בצד... ואני פותח גמרא, ואני נותן לקב"ה את זכות הדיבור!!! אני יושב מול הגמ' וטורח להבין מה בדיוק בדיק ה' רוצה!!! וה' מוסר לי פקודות קשוחות מאוד... איזה מקומן של זבחים, קדשי קדשים שחיתתן בצפון, ודמם טעון וכו'... באיזה שעה מקריבים, ומי מקריב, ואיפה מקריב, ואיזה מין... ואני נותן לבורא עולם את כל המקרופון!!! וזה מה שאני עושה כל היום בבית המדרש... נותן לרבש"ע את זכות הדיבור! שהוא יגיד מה הוא רוצה... ומה אתה חושב... גם אני בן אדם... גם לי לפעמים מתחשק להחליט לבורא עולם מה היית רוצה שהוא ירצה... סו"ס אני לא כהן ולא לוי... ומתחשק לי להקריב קרבנות... ואני מצידי מעדיף לבנות במה ולהתחיל 'לדחוף' קרבנות לבורא עולם 'בכח'... אבל לא!! ה' לא מרשה לי!! ואני שומע בקולו!! ולכן ה' בחר בי ולא בך... כי אני מוכן לשמוע בקול ה' ואתה לא... ואי לך אין לך להתעצבן למה אני קבלתי את אל אקצא ולא אתה, כי אני כל יום מגיע לבית המדרש בשביל לשמוע בקול ה'... ולכן אל אקצא שייכת לי... אתה יודע מה חמאסניק... אתה באמת רוצה מכל הלב את אל אקצא?? אם אתה באמת מאוד רוצה ומכל הלב... אין צורך לחפור מנהרות ולא לשלוח שהיאדים מתאבדים... יש לי דרך הרבה יותר פשוטה וקלה... פשוט תחליט האם אתה מוכן לשמוע בקול ה'?? והנה... המשימה הראשונה... אתה הרי חונכת שיש מצוה גדולה להתאבד ולהיות שהיאד בשביל אלוקים!! יופי... אתה דווקא בכיוון הנכון!! סו"ס זה בדיוק מה שה' ציוה את אברהם... שיעשה את יצחק אבינו שהאיד... אבל פתאום ה' אמר לו שלא!! ואברהם גם בזה שמע בקול ה'... נו... אתה מוכן ללכת ולברר בצורה רצינית מה באמת רצון ה'?? אתה מוכן לשים את כל המוסכמות שגדלת עליהם בצד וללכת לברר בכנות מה אלוקים רוצה??

אם תהיה כנה!!! ותברר באמת באמת מה אלוקים רוצה... יהיו לך כמה הפתעות... אתה תגלה שהרבש"ע רוצה דברים קצת שונים... ואז באמת תזכה באל אקצא... אתה תזכה לחבור לנדיבי עמים נאספו ונספחו לעם אלוקי אברהם... ואז באמת יהיה לך רגל באל אקצא... אבל כל עוד אתה לא מוכן לתת לרבש"ע את רשות הדיבור!! ואתה מתעקש להחליט במקומו מה הוא רוצה... אז אל תתמרמר למה ה' בחר בנו בכם, אנחנו קבלנו את זה ביושר!!! כי אל אקצא שייך למי שמוכן לשבת מידי יום מול גמ' ששם ה' מקבל את המקרופון, ואני לומד ומברר לאמיתיה של תורה מה רצון התורה, מה רצון ה'...

מה שכתבתי כאן... אני לא יודע אם ביבי מסוגל להבין את זה... אבל למרבה האבסורד דווקא חמאסניק יכול להבין את זה יותר מידי טוב... כי אם מישהו יגש לחמאסניק וינסה להציע לו באדיבות...

מסמך קריטי!!! חובה קדושה להעביר הלאה

יש משפט קבוע ונדוש שמדי פעם אני חוזר ומשנן אותו כאן בגיליון שוב ושוב... במטרה מגמתית של ניקור!!! כן... אני רוצה להטמיע את המשפט הזה... אנא קוראים יקרים... קבלו את זה בהבנה... אין לי ברירה... אני מוכרח להיות מכוסה מבחינה 'חוקית' ולכן כעת בעשרת ימי תשובה אני שוב אחזור על המשפט הזה, הלא הוא:

הקב"ה לא הולך לוותר על ההפקרות של הרשת!!!

שיהיה ברור!! יש בדור שלנו משהו כזה שקוראים לו אינטרנט... בלי להיכנס לפרטים... ההגדרות הטכניות איה מכשיר או איזה אתר... זה לא כ"כ משנה... מי שקצת מבין בלימוד מזהה שבמודם אחת ההגדרות של הרשת האלחוטית היא: שמי שמחובר לרשת לא מסוננת יכול לעשות מה שהוא רוצה ולעשות דברים במחשכים!!! ואכלה ומחתה פיה ואמרה לא פעלתי אוון... לזה קוראים הפקרות!!! וה' לא הולך לוותר על הפקרות!!! יש לקב"ה המון רחמים ואריכות אפיים גם לעבירות הכי חמורות... בתנאי שאתה לא מופקר! בתנאי שזה לא דרך חיים בשבילך... גם יהודי שלפעמים נכשל בחילול שבת במזיד... אבל זה תמיד מגיע אליו כמעידה נקודתית והוא חוזר בתשובה ומצידי משתדל לעשות הכל כדי שזה לא יקרה... הוא לא מופקר! בשבילו נועד יום כיפור!! אה... אבל אנחנו יודעים שבסוף הוא שוב יפול? אז מה... אבל הוא לא מופקר... הוא לא מתברך בלבבו שלום יהיה לי כי בשירות לבי אלך... כל עוד הוא לא מופקר... הוא בתוך המערכת... אפילו לו יצויר שהוא נכשל בעבודה זרה... יום כיפור לא נרתע לכפר גם על עבודה זרה... אבל ברגע שזה הפקרות... זה מה שאני... יש לי מכשיר פרוץ וככה אני ואני אעשה מה שאני רוצה... לא יאבה ה' סלוח לוו! וגם אם כל המשפיעים והמריצים והלוחמים מטרתם וצועקים גיוואלד והחיים ממשיכים הלאה... שלא תגיד שלא אמרו לך: הקב"ה לא הולך לוותר... בורא עולם לא נרתע מלהביא שואה למי שהתברך בלבבו לאמר שלום יהיה לי כי בשירות לבי אלך... ומאוד מאוד חשוב לחדד את זה! ותשמע לי... זה עד כדי כך חשוב... ששונה בשביל זה להרפות ולהקל ולהגיד את האמת כמות שהיא ש... מה?? שתדע לך שגם אם נפלת באינטרנט אינספור פעמים... ואתה מרגיש הכי רשע בעולם... אתה לא צודק!! אתה לא צריך להרגיש רשע!! כי ה' קל רחום וחנון... ארך אפיים ורב חסד ואמת נושא עוון ופשע וחסאה ונקה... והיות וה' הוא אינסוף... אז אריכות אפיים שלו היא בלי סוף... הנושא עוון שלו הוא בלי סוף... כל עוד המעידות הרוחניות שלך הם לא מהלך חיים אלא מעידה, תרגיש נוח!! בדיוק בשביל זה נועד יום כיפור!! שה' מעביר אשמותינו בכל שנה ושנה... אתה יודע מה זה אשמותינו?? אשם זה מזיד!! (אשם הוא הקרבן היחיד שבה על מזיד) ואנחנו אומרים בנעילה 'אין מספר לניחוחי אשמותינו', המשגיח ר' ירוחם ממיר זצוק"ל אומר פשט שהתלמידים שלו התקשו להאמין שהוא אמר אותו (עד שהם לא וידאו את זה מתלמיד ששמע את זה ממנו בכלי ראשון): אמר ר' ירוחם: מה פירוש המילים אין מספר לניחוחי אשמותינו?? אין מספר לנחת רוח והניחוח שעולה לה' מ... מהעבירות שלך במזיד שאתה חוזר עליהם בתשובה!! ואני נאנח לעצמי... בטח אין מספר... כשאין מספר לאשמות אז אין מספר לניחוחי האשמות... אז אני אולי נאנח אבל הרבש"ע לא נאנח... וגם ר' ירוחם לא נרתע מלהגיד את זה... כן... יש לך בלי סוף מעידות רוחניות ובמיד... ואם אתה כל פעם חוזר בתשובה ותופס את עצמך לידיים ולא מוכן לקבל את המשוואה הזו... אז אין קץ לניחוחי אשמותינו!! אבא שבשמים מחייך אליך ביום כיפור ואומר: אפרה משובתם אוהבם נדבה!!! בשבילי התשובה שלך היא כמו קרבן נדבה... אני מקבל את זה כניחוח...

ומאוד מאוד חשוב לדעת את זה!!! גם אם זה כרוך לחילה בתחושה שכאילו העסק לא מספיק רציני... כן... יש כאלו שנרתעים להגיד עד כמה יש לה' סבלנות בלי סוף... כי אם אני אגיד את זה... זה עלול לגרום שתחשוב שהעסק לא מספיק רציני... כן!! נכון!! אתה צודק!! אני מבין את החשש... אבל מה לעשות שאבא שבשמים כנראה לא פחד מזה... ה' לא נרתע מלתת לנו יום כיפור... והוא מבהיר באופן חד משמעי שהוא מוכן לכפר על הכל... ובאמת למה? בינינו... תחשוב רגע על הרבש"ע... לא חבל רבש"ע... אם תהיה קצת יותר קשוח ותהלך עליו אימים ותגיד לנו שאין סליחה ואין כפרה לנצח נצחים והנפש החוטאת היא תמות... אם תגיד לנו ככה... יתכן שזה קצת יותר ירתיע אותנו... ואז אנחנו נהיה עוד יותר צדיקים... לא חבל? לא נראה לך שהרבש"ע מפסיד מהקלף הזה שנקרא יום כיפור...? זה זה ש' חושף לנו את הקלפים ומגלה לנו שהוא סולח... אז זה נותן לנו מין כזה אשראי כזה שמקסימום במקרה הכי גרוע... מקסימום אני אפול ואני אחזור בתשובה, כמובן שאני לא מדבר פה על 'אחטא ואשוב'!! אני מדבר על יהודי קלאסי שבאמת משתדל לא לחטא אבל סו"ס מגיע ניסיון ואם הייתי יודע שברגע שאני חוטא פעם אחת אני סוגר את הבסטה ונמחק מתכתי האפוד... אני חושב שהיו הרבה עבירות שהייתי נרתע מלעשות אותם... ובלל שחקו לי בראש שיש איזה 'יוה"כ'... אז באופן טבעי העסק קצת יותר נוח... אני לא רואה לגמרי לתת תהום פעורה מתחת רגלי... נו... אז לא חבל לרבש"ע? למה הרבש"ע כביכול מפסיד לעצמו בדיים... למה הוא מגלה לנו שהוא סולח... מה? ה' לא יודע שיש כך וכך עבירות שלא היינו מעיזים לעבור אותם רק בגלל הפתח מילוט הזה שנקרא תשובה?? אה... אתה מבין את השאלה??? נו... מה

התשובה?? התשובה היא: נכון!!! אם הרבש"ע לא היה מגלה לנו שיש תשובה יתכן שהוא היה 'מרויח' קצת פחות לכלוך בבית שלו... הוא היה מרויח שהיינו עושים קצת פחות עבירות... אבל!!! דווקא העבירות האלו פחות מפריעות לרבש"ע... הרבש"ע לא 'מתעצל' לנקות אותנו כל שנה מחדש... יש משהו אחר!! שזה הכי הכי מפריע לרבש"ע... שאם הרבש"ע לא היה מגלה לנו שיש תשובה... אז מי שכבר כן נפל וכן מעד... הוא היה אומר לרבש"ע כל טוב!!! אין לי כבר מה להפסיד... אין לי כבר בשביל מה לחזור בתשובה... אני בלאו הכי הולך להישרף בגיהנם 48 מיליון שנה... אז יאלה... מה איכפת לי כבר... מה יש לי להפסיד... ומזה אבא שבשמים מאוד מאוד חושש!!! אבא שבשמים לא מוכן להפקרות!! ה' לא מוכן למי שהתברך בלבבו לאמר שלום יהיה לי כי בשירות לבי אלך... אני אעשה מה שאני רוצה ואף אחד לא יגיד לי מה לעשות... ואת זה מאוד מאוד חשוב לקב"ה למנוע... ולכן אבא שבשמים מודיע באופן חד משמעי... אל תדאג

בני היקר... מה שיהיה ומה שלא יהיה... אני אסלח לך... רק תחזור הבייתה... רק אל תשלים עם זה... רק שזה לא יהפוך להיות מהלך חיים... ה' מוכן לסבול את כל המעידות שלך... הוא מוכן לסלוח על הכל... רק אל תעשה לו את העוול הזה... אל תהיה מופקר!!! ואני יכול לומר מתוך ידיעה קרובה... שאין כמעט צעיר שלא נופל בטעות הזו!! ואנא אנא... חובה לפרסם...

הסיפור מתחיל ככה: בן עליה צעיר ביום בהיר מוצא את עצמו מול שוקת שבורה... הוא נכשל בחטא... בפעם הראשונה הוא כהלם והוא מקבל על עצמו שזהו!!! יותר אני לא נופל ויהי מה... ואכן הוא נלחם ואבק ומשתדל... יומיים שלוש... שבוע שבועיים... חודש חודשיים... לא משנה כמה... ואז בום!! שוב הוא נופל... ואז הוא מזועזע מעצמו עד כלות הנפש... וככה כמה פעמים רצוא ושוב... מתחזק ונופל... וכל פעם שהוא נופל הוא מרגיש הכי רשע בעולם... עד שבשלב מסוים... בנפילה הרביעית או החמישית... די נשבר לו... אני גם משתדל כ"כ הרבה להתגבר ולחזור בתשובה ובסוף אני שוב הכי רשע בעולם... ואז נמאס לו סופית וכאן מגיע הרגע הכי נוראי בעולם!! ש-די!! נמאס לי להיאבק... נמאס לי להילחם... זה מה שאני... ואז הוא עושה גלישה אחת ארוכה ומתייצב על דרך לא טוב... ופה צריך לצעוק צעקה גדולה ומרה: בחור בן עליה יקר:

טעית את הטעות הכי גסה בעולם!!! כל עוד נלחמת... ונאבקת ונפלת... כל עוד אתה לא משלים עם זה ואתה תמיד שב בתשובה... אתה אהוב, חביב, נחמד וידיד, מודבק בשכינה צועק ונענה מיד עושה מצוות וה' מקבל אותם בנחת ובשמחה (לשון הרמב"ם)... אה... אבל אתה מרגיש הכי רשע בעולם!! אז!!! מתי אתה מתחיל להיות הכי רשע בעולם?? בשניה שאיבדת את הבלמים והתייאשת מלהיאבק!!

שים לב את האבסורד... למה התייאשת והפסקת להיאבק? כי הרגשת הכי רשע!!! ומהי האמת?? עד הרגע לא היית רשע בכלל... ודווקא עכשיו, בהחלטה הזו הכרזת שאתה מופקר ומעכשיו אתה באמת מפר בריא...

שיהיה ברור: כל נבואות הזעם והמאמרי חז"ל הנוראים בגנות פגם ברית קודש, כל זה נאמר על מפר בריית!!! מה זה מפר בריית? זה הפרת חוזה!! רבש"ע... סימתי עם זה... לא איכפת לי מזה... אני מופקר... על זה נאמר כל העונשים ושאין לו מחילה וה' ירחם... אבל כל עוד אתה מכריז: רבש"ע אני לא מוותר... אני ממשיך להיאבק עד הקצה... כן... אני ריאל... אני מודע לך שיתכן ותהיה פה הסלמה ואני אכנע ליצר הרע... אבל אני אלחם עד הקצה... כל עוד זה המהלך אתה צדיק!!! ועליך נאמר אין קץ לניחוחי אשמותינו... האם הבנת מה אני כל הזמן מתבאבב פה??

יש פה אבסורד שדווקא מרוב רצון טוב לגרום ליהודים שלא יעשו עבירות אנחנו מחטיאים אותם בחטא הכי חמור שיכול להיות!!! שיהיה ברור: פגם ברית קודש זה לא העוון הכי חמור... גם חילול שבת זה לא העוון הכי חמור... העוון הכי חמור זה הפקרות!!! במה? לא משנה במה... איזו עבירה שתהיה... ברגע שהגעת לנקודת שבירה שהחלטת שזהו!! זה מה שאני!! אני קם ב-41 בבוקר... ככה זה אני וזה... אני פוגם באופן רשמי... כי די... נמאס לי גם להיאבק וגם בסוף להיות רשע... לזה קוראים הפקרות וזו העבירה הכי חמורה בתורה!! ותכל'ס אני הגורם מספר אחד לעבירה הרבה חמורה הזו? הצדקות יתר שלי שאני מחליט להיות יותר צדיק מהרבש"ע... ואני מחליט בשבילו שבכל מעידה רוחנית אני רשע הכי גדול בעולם... וזה לא נכון!!! הרבש"ע לא אמר את זה! אדרבה... הוא אמר את ההיפך הגמור!! ה' אמר שהוא מקבל תשובה, וה' אמר בתורתו שהוא מוחל וסולח לעוונותינו ומעביר אשמתנו בכל שנה ושנה ומי שלא מאמין בזה, לכאורה הוא מומר לדבר אחד מן התורה, רק מה?? מי הוא זה ואיזהו שהוא באמת הרשע הגדול שה' מהלך עליו אימים?? זה מי שעצר בצדי הדרך והחליט... יאלה... נמאס לי להמשיך להיאבק ולהישאר רשע... אנא!!! מי יגלה עפר מעיניך... מי יתפוס אותך ויטלטל אותך ויזעק לך לתוך האוון: תפסיק להיות צדיק יותר מהרבש"ע!!! תפסיק להעניש את הרבש"ע... ה' בכבודו ובעצמו ואמר לך שהוא לא לוקח את העבירות שלך קשה... הוא מוחל וסולח לך... בתנאי אחד!! אל תברח לי... אל תעצור בצדי הדרך... כל עוד אתה נחוש להמשיך להיאבק... אתה איתי... אני נושא את כל העוונות שלך... תרגיש נוח... מתי אני מקלל אותך בתשעים ושמונה קללות?? ברגע שאתה נשמת ומתברך בלבבך שלום יהיה לי כי בשירות לבי אלך...

אינטרנט הוא ניסיון נורא!!! אל תתקרב אליו... כי מי שפעם אחת נחשף... ברוב המקרים המשמעות היא שמכאן ואילך נפתחה לפניו חזית שעל פניו הולכת לצידו לכל החיים... (כמובן שכל מקרה לגופו ואפשר גם לצאת מזה) אבל אני כעת מדבר על מי שכבר נפל פעם אחת, או מי שנכשל בפגמים מסוימים... ו... וכמה שאתה נאבק... תמיד יש פה ושם נפילות... ואתה מרגיש רשע!!! אנא ממך... אם טיפ טיפה איכפת לך מהרבש"ע ואתה לא רוצה להעניש אותו... אז אנא ממך... אל תעשה את עצמך רשע ככה!! כי אתה עושה לקב"ה עוול... כי אם אתה מרגיש רשע... (כפי שהרגשתי עד עכשיו כשנפלת) התוצאה הישירה היא שבשלב מסוים נמאס לך ואז אתה משחרר גז... ואז אתה באמת נהיה מופקר ופה הרבש"ע מאבד אותך... וכאן מתחילה המריבה האמתית עם 98 טילים בליסטיים... אז לא!! אל תעשה את זה לרבש"ע... רק מה כן??

אתה משתדל להתגבר עד הקצה!!! (מתוך נקודת הנחה ברורה שכל רבע שעה התגברות מצידך, היא לכה"פ שוות ערך לרבע שעה נפילה, כך שאם רבע שעה של מעידה שווה אצלך תענית... אין בעיה! זה רק בתנאי שכל רבע שעה של מאבק אתה עושה תעודה... אם אתה עומד בקצב של הסודות על כל רבע שעה של התגברות... אני מרשה לך לעשות במקביל סודות על כל רבע של נפילה... ואני לא מתברך כי מה שאמרתי עכשיו זה נורא נורא רציני)... עכשיו!! אחרי שהתגברת עד הקצה... אם היית מעדיה... תצטער עשר דקות... תחזור בתשובה... תרגיש דפוק עשר דקות, וקדימה!!! ממשיכים להתגבר עם כל הכח... וכעת שים לב: המעידה הרוחנית הנקודתית שלך לא מתקרבת לעבירה ההרבה יותר חמורה של הרגע שאחרי שאז מתחשק לך די די די די די... נמאס לי... לא מעניין אותי... מה שיהיה יהיה וזהו... זו העבירה הכי חמורה בתורה!! והעבירה הנקודתית שנפלת היית בתור ניסיון לקראת העבירה המשמעותית!! ואתה לא תפול בזה... מה פירוש?? תלמד לפול נכון... כן... נפלת... אבל אני מיד ממשיך... ואין קץ לניחוחי והמתיקות שה' מקבל ממך כשאתה יודע להתנער ולהגיד סליחה... והלאה ממשיכים הלאה... אנא ממך... אל תקל ראש במה שכתבתי כאן!! זה מסמך שמשחק במפתחות של העולם הבא שלי ושלך... זה לא חובבני בכלל בכלל...

**שירות
מהיר
ואיכותי**

**כל סוגי
ההפקות
וההדפסות**

משלוחים

מדפיסים בדפוס הדיגיטלי החדש והמהיר 'ספיד'
ומקבלים את ההדפסות עד הבית*

בשירות משלוחים מהיר לכל חלקי העיר

• שעות פתיחה: •

ימים א'-ה לפנה"צ 10:00-14:00 אחה"צ 15:00-19:00, **יום ו'** 10:00-12:00

* בתוספת עלות משלוח

נצלנו את אחריות החברה למימוש מהירות ולאיכות דפוס ספיד!

02-500-4569

מרכז מסחרי רח' פנים מאירות 8 ירושלים

דוא"ל So25004569@Gmail.com

<< קווי תחבורה למקום: 3, 9, 16, 51, 52, 57, 59 >>

ספיד
דפוס
מהיר
וחתקדם